631.86
พ782ร
ร.A

รายงานการวิจัย

การใช้มูลโคพัฒนาคุณภาพชีวิตและแก้ปัญหาความยากจนในชนบท : การพิสูจน์ทฤษฎีการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง

27 ส.ค. 2541

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิสิทธิ์ สารวิจิตร Ph.D.

ศูนย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย

2540

86770

การใช้มูลนิธิพัฒนาคุณภาพชีวิต และแก้ปัญหาความยากจนในชนบท : การพิสูจน์ทฤษฎีการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง

คำนำ

ในการทำรายงานการวิจัยฉบับนี้ผู้วิจัยมีความรู้สึกหวั่นไหวหลายประการได้แก่ ประการที่หนึ่งผู้วิจัยได้นึกถึงบุคคลจำนวนมากทั้งที่ลวงลับและมีชีวิตอยู่ซึ่งเคยช่วยเหลือเกื้อกูล อุปการะ ชี้ทางดำเนินชีวิต เป็นกำลังใจในการต่อสู้อุปสรรคนานาชนิดตลอดระยะเวลาอันยาวนานกว่าครึ่งศตวรรษ บางคนถ่ายทอดความรู้ บางคนฝึกอบรมคุณธรรม บางคนเสียสละโอกาสให้แต่ผู้วิจัยไม่สามารถตอบแทนคุณงามความดีเหล่านั้นได้แม้จะทำงานตลอดชีวิตของตนเอง ประการที่สองผู้วิจัยมีความห่วงใยในความเป็นไปของสังคมไทยที่กำลังเผชิญกับการคุกคามของวัฒนธรรมต่างประเทศ ปัญหาเศรษฐกิจ การทำลายป่าไม้ ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การเรียนการสอนที่ขาดจริยธรรมนำทาง --- แผ่นดินสิ้นคุณธรรม ทุกสิ่งย่อมพินาศ --- ใครจะห่วงใยแผ่นดิน คนส่วนใหญ่กำลังเห็นแก่ความสนุกสนาน การมัวเมาในอบายมุข การหารายได้จากสิ่งมึนเมา ยาเสพติด และการงานที่ไม่ใช้ปัญญา ไม่ใช้ความพยายาม ไม่ยอมเหน็ดเหนื่อย ทำการต่าง ๆ อย่างมักง่าย การใช้จ่ายที่ฟุ่มเฟือยเกินความจำเป็น ประการที่สามผู้วิจัยมีความสะเทือนใจเกี่ยวกับหลักวิชาการต่าง ๆ ที่ถ่ายทอดให้แก่อนุชน นิสิต นักศึกษาและนักเรียนโดยผ่านประสาทหูและประสาทตา แต่ไม่มีการฝึกปฏิบัติด้วยมือ ปาก ร่างกาย สมองและความคิดให้รู้ เข้าใจ เกิดความสำนึก มีความชำนาญเพิ่มจากการได้ยินและได้ดูเท่านั้น การให้การศึกษาที่ไม่สมบูรณ์และไม่สมดุลทำให้มีแต่คนรู้มากแต่ทำไม่ได้ มีคนเก่งแต่พึ่งตนเองไม่ได้ รู้ทุกเรื่องแต่เอาตัวไม่รอดมากมายในสังคม

การเขียนรายงานนี้เป็นการผสมผสานประสบการณ์ทั้งชีวิตเข้ากับหลักวิชาการพัฒนาตนเอง การพัฒนาสังคม และอุดมการณ์แห่งชีวิต การทำรายงานให้ราบรื่นจึงเป็นงานยาก แต่ผู้วิจัยก็พยายามเต็มที่เพราะเห็นว่าเป็นโอกาสสุดท้ายของตนเองในสังคมวิชาการ การประกาศความคิด ความเชื่อ ประสบการณ์ของตนจึงทำอย่างเด็ดขาด เพราะไม่มีที่พึ่งที่ใดอีกแล้ว หากผิดพลาดผู้วิจัยก็ยินดีน้อมรับคำแนะนำต่าง ๆ อย่างเต็มที่ หากมีประโยชน์ผู้วิจัยก็ไม่หวง ยินดีถ่ายทอดให้ผู้สนใจทุกคนอย่างไม่ปิดบังอำพราง

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้มีอุปการคุณทุกท่าน ทุกหน่วยงาน หลายท่านและหน่วยงานจะมีชื่ออยู่ในรายงานและภาคผนวก แต่มีอีกจำนวนมากที่ไม่ปรากฏชื่อในที่ใด ๆ เลย ผู้วิจัยมีความประทับใจในความเมตตา กรุณาของท่าน ผู้วิจัยจึงขออุทิศคุณประโยชน์ของรายงานนี้หากจะพอมีอยู่บ้างแด่ทุกท่านที่มีส่วนหล่อหลอมความคิด ความรู้ และหลักวิชาในรายงานฉบับนี้

ขอขอบพระคุณ

ผู้วิจัย

23 ตุลาคม พ.ศ. 2540

ณ ศูนย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย

การใช้มูลโคพัฒนาคุณภาพชีวิตและแก้ปัญหาความยากจนในชนบท
การพิสูจน์ทฤษฎีการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิสิทธิ์ สารวิจิตร กศ.บ.,M.A.,Ph.D.
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

23 ตุลาคม พ.ศ. 2540

.....

บทคัดย่อ

ความมุ่งหมายของการวิจัยเรื่องนี้คือการพิสูจน์ทฤษฎีการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของชาวชนบทและเพื่อแก้ปัญหาความยากจนโดยใช้โคและมูลโคเป็นอุปกรณ์สำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนเลี้ยงโคให้ดีขึ้นกว่าเดิม การวิจัยดำเนินการที่ตำบลนาแห้ว อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย การวิจัยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวนน้อยเพื่อศึกษาในแนวลึกและใช้เวลายาวนาน ประชากรแบ่งเป็นบุคคลและโค ประชากรที่เป็นบุคคลคือผู้ร่วมโครงการเลี้ยงวัวพื้นเมืองเพื่อยกฐานะทางเศรษฐกิจของชาวชนบทชายแดนเมื่อ พ.ศ. 2534 - 2540 จำนวน 36 คนและเลือกมาเป็นกลุ่มตัวอย่างเพียง 3 คน ประชากรที่เป็นโคคือโคพื้นเมืองที่ราษฎรในตำบลนาแห้ว อำเภอนาแห้วเลี้ยงไว้ในท้องถิ่น กลุ่มตัวอย่างที่เป็นโคมีจำนวนระหว่าง 2 - 12 ตัวเพราะเก็บข้อมูลและทดลองหลายช่วง แต่ละช่วงมีจำนวนโคทดลองไม่เท่ากันแล้วแต่สถานการณ์ วิธีการคือจัดเตรียมแปลงหญ้าไว้ จัดโคมากินหญ้าในตอนกลางวัน ตอนเย็นนำโคไปเข้าคอกให้ถ่ายมูลตอนกลางคืนและตอนเช้า ชั่งมูลโคทุกเช้าว่าได้กี่กิโลกรัม นำมูลโคไปกองรวมกันไว้ในหลุมเพื่อใช้เป็นปุ๋ยใส่ต้นไม้ต่อไป ทำการทดลองเก็บมูลโคอยู่ 43 วัน การเก็บข้อมูลเกี่ยวกับการเลี้ยงโคคนเลี้ยงโคทำต่อเนื่องกันระหว่างฤดูภาพันธ์ 2538 ถึงกันยายน 2540 ใช้การสังเกต การถ่ายภาพสี การสัมภาษณ์ การบันทึกและการใช้ตาชั่ง การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติอย่างง่าย เช่น ค่าเฉลี่ย และร้อยละ การค้นพบที่สำคัญได้แก่ โคหนึ่งตัวถ่ายมูลในคอกเฉลี่ย 3.76 - 4.04 กิโลกรัมต่อวัน การเลี้ยงโคขายมูลอย่างเดียวไม่คุ้มทุนและเวลา ต้องทำเป็นรายได้เสริมจากการขายโค รายได้จากการเลี้ยงโคหากเลี้ยงถึง 45 ตัว จะมีกำไรปีละ 25,000 บาทเป็นอย่างน้อย คนเลี้ยงโคจะมีฐานะดีขึ้น มีความสุข และเป็นที่ยอมรับของสังคมชนบทเป็นอย่างดี

การพิสูจน์ทฤษฎีการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง อาศัยหลักฐานข้อมูลทั่วไปของท้องถิ่น ข้อมูลจากการวิจัยเรื่องการใช้มูลโคพัฒนาคุณภาพชีวิตและแก้ปัญหาความยากจนในชนบท และอาศัยข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาตำบลนาแห้วและศูนย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย ยืนยันว่าทฤษฎีการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองมีคุณค่าและใช้ประโยชน์ได้จริง

Life Quality Development and Poverty Problem Solving in Rural Areas through Cow Dung : A Native Community Development Theory Testing

Assistant Professor Dr.Pisit Sarawichitr B.Ed.,M.A.,Ph.D.
Graduate School, Srinakharinwirot University Prasarnmit

October 23 , 1997

.....

Abstract

The purposes of this research were to test a theory of native community development, to improve life quality of rural people and to solve poverty problems through using cow dung and cows as tools to better life quality of cow keepers. The research was done at Tambol Nahaeo in Amphoe Nahaeo, Changwat Loei. The sample size was small in order to study in depth and for a very long period.The population was divided into people and cows. The population of people included the 36 persons participating in the native cow raising to improve the economic status of the border rural people project in 1991 - 1997 and only 3 persons were selected as sample. The population of cows included all the native cows raised by the people in Tambol Nahaeo. The cow sample sizes varied between 2 and 12 cows according to the situations or periods of time because the experiment was carried out in many periods of time. The procedures were preparing grass fields, arranging cows to eat grass during the day time, putting the cows in the den at night to let them excremate, weighing the cow dung each morning and collecting the dung to be used as manure. The significant findings were by average a cow could give about 3.76 - 4.04 kilograms of dung a day, merely raising cows to sell cow dung was not profitable, selling cow dung should be supplementary to selling cows, raising 45 cows would provide at least 25,000 baht of profit a year and this would make the cow keepers happy , prosperous, and acceptable in the rural community.

The testing of a theory of native community development through data of the community,data from the researh on life quality development and poverty problem solving in rural areas through cow dung and data on the development of Tambol Nahaeo and Srinakharinwirot University Center at Tambol Nahaeo, Amphoe Nahaeo, Changwat Loei proved that the theory of native community development proposed by Dr.Pisit Sarawichitr was valuable and could be actually applied.

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	พื้นฐานการพัฒนาและการวิจัย	1
	1.1 หฤษฎีการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง	1
	แผนการพัฒนาท้องถิ่นเพื่อความรุ่งโรจน์ของชุมชนและประเทศชาติ	3
	ก. ปรัชญาในการพัฒนาท้องถิ่นเพื่อความรุ่งโรจน์ของชุมชนและประเทศชาติ	3
	ข. ขั้นตอนในการพัฒนาท้องถิ่นเพื่อความรุ่งโรจน์ของชุมชนและประเทศชาติ	6
	1. การศึกษาท้องถิ่น	6
	2. การสร้างความผูกพันกับท้องถิ่น	6
	3. การปรับความคิด	8
	4. การปฏิบัติกิจกรรมการพัฒนา	9
	5. การสร้างความหวังและพลังจิตคณะสามัคคี	10
	6. การพัฒนาตนเองเพื่อความรุ่งโรจน์	11
	ค. การบำรุงรักษาการพัฒนาท้องถิ่นเพื่อความรุ่งโรจน์ของชุมชนและประเทศชาติ	12
	1. การฝึกอบรมวิชาการพัฒนาตนเองเพื่อความรุ่งโรจน์ให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ไปร่วมปฏิบัติงานการพัฒนาท้องถิ่น	12
	2. การฝึกอบรมวิชาการพัฒนาตนเองเพื่อความรุ่งโรจน์แก่นักเรียน อนุชน ประชาชนและผู้นำท้องถิ่น	13
	3. การให้การศึกษาแก่เยาวชน นักเรียน นิสิต นักศึกษา เกี่ยวกับจุดมุ่งหมายแห่งชีวิต การพึ่งตนเอง คุณค่าของการทำงานและการใช้เวลาให้เป็นประโยชน์	14
	4. การปรับปรุงองค์กรบริหารท้องถิ่น	15
	5. การจัดหาแหล่งทุนถาวรในการพัฒนาท้องถิ่น	16
	6. การประเมินผลโครงการพัฒนาท้องถิ่นเป็นระยะ ๆ	17

บทที่ หน้า

ภาคผนวก - ประสบการณ์ที่เป็นฐานรองรับทฤษฎีการพัฒนาท้องถิ่น
ของตนเอง 18
1.2 ความเป็นมาของท้องถิ่น 20
1. การปกครอง 21
2. จำนวนประชากรและหมู่บ้าน 23
3. การศึกษา 25
4. การศาสนา 28
5. เศรษฐกิจ - รายได้ - รายจ่าย 29
6. การคมนาคม การติดต่อสื่อสาร 31
7. ไฟฟ้าและแสงสว่าง 32
8. โรงพยาบาลและการดูแลสุขภาพอนามัย 33
9. น้ำดื่ม - น้ำใช้ 34
10. งบประมาณในการพัฒนาท้องถิ่น 35
11. ผู้ได้รับการศึกษา 36
12. การเมืองการปกครอง 37
13. อาชีพ 38
14. การใช้พื้นดิน - แหล่งน้ำ 39
15. คุณภาพชีวิต 40
1.3 ความเป็นมาของโครงการ 42
1.3.1 สรุปโครงการเลี้ยงวัวเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ 42
1. ความเป็นมา 42
2. การดำเนินการ 42
1.3.2 โครงการวิจัยเรื่องการเลี้ยงวัวพื้นเมืองเพื่อยกฐานะทาง
เศรษฐกิจของชาวชนบทชายแดน 45

บทที่ หน้า

ก. สรุปการวิจัย 45
1. ความมุ่งหมาย 45
2. ขอบเขตการวิจัย 45
3. วิธีการวิจัย 46
4. การเก็บข้อมูล 47
5. การวิเคราะห์ข้อมูล 47
6. ผลการวิจัย 47
การพิจารณาคำตอบสำหรับปัญหาที่สนใจ 47
ข. ข้อเสนอแนะ 51
1.3.3 โครงการวิจัยเรื่องการใช้มูลโคพัฒนาคุณภาพชีวิตและแก้ปัญหาความยากจน 52
1. ชื่อโครงการ 52
2. หน่วยงานที่รับผิดชอบ 52
3. ผู้รับผิดชอบโครงการ 53
4. โครงการนี้เป็นโครงการเสริมและสนับสนุนโครงการต่าง ๆ 54
5. หลักการและเหตุผล 55
6. วัตถุประสงค์ของโครงการ 56
7. การดำเนินการ 57
8. ผลที่คาดว่าจะได้รับ 58
9. ระยะเวลาดำเนินโครงการ 59
10. แผนการดำเนินโครงการตลอดโครงการ 60
11. งบประมาณที่ต้องการสำหรับดำเนินโครงการวิจัย 60
12. รายละเอียดค่าใช้จ่ายในการดำเนินโครงการ ... 61

บทที่		หน้า
2	การดำเนินโครงการวิจัย	62
	2.1 กรอบการวิจัยโดยสังเขป	62
	2.2 นิยามคำ	64
	2.3 ความสำคัญของการวิจัย	65
	2.4 ความมุ่งหมายของการวิจัย	65
	2.5 ขอบเขตของการวิจัย	66
	2.6 วิธีการวิจัย	66
	2.6.1 การทบทวนประสบการณ์และแนวคิด	67
	2.6.1.1 รายงานการวิจัยที่พิมพ์เผยแพร่แล้ว	67
	2.6.1.2 รายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกันทางหลักวิชาการ แต่ทำการวิจัยที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร	68
	2.6.1.3 การดำเนินโครงการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง	68
	2.6.1.4 การดำเนินโครงการพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย	69
	ความเจริญก้าวหน้าของศูนย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย	71
	1. ความเป็นมา	71
	2. ศูนย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย	71
	3. ความมุ่งหมายของศูนย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย	72
	4. งานที่กำลังทำอยู่ที่ศูนย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย	72

บทที่ หน้า

5. สิ่งที่ต้องการในการพัฒนาศูนย์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย 73
2.6.2 การปรับโครงการให้สอดคล้องกับสภาพความจริงในพื้นที่ .. 74
2.6.3 การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 75
2.6.3.1 ประชากรในการวิจัยที่เป็นบุคคล 75
2.6.3.2 ตัวอย่างในการวิจัยที่เป็นบุคคล 76
2.6.3.3 ประชากรในการวิจัยที่เป็นโค 76
2.6.3.4 ตัวอย่างในการวิจัยที่เป็นโค 76
2.6.4 การกำหนดวิธีการทดลอง 77
2.7 การเก็บข้อมูล 78
2.8 การวิเคราะห์ข้อมูล 79
2.9 การสรุปและประเมินผล 79
3 การวิเคราะห์ข้อมูล 80
3.1 โคและมูลโค 80
3.1.1 การเลือกพันธุ์โค 80
3.1.2 การเลี้ยงดูโคทดลอง 81
3.1.3 จำนวนโคทดลอง 81
3.1.4 ปริมาณมูลโค 82
3.2 คนเลี้ยงโค 85
3.2.1 การคัดเลือกคนเลี้ยงโคเข้าร่วมโครงการ 85
3.2.2 การติดต่อประสานงานกับคนเลี้ยงโค 85
3.2.3 การพบปะโดยตรงในพื้นที่ 86
3.2.4 เรื่องที่สนทนา ปรึกษา ทำความเข้าใจกับคนเลี้ยงโค 87

บทที่		หน้า
	3.2.5 ความเปลี่ยนแปลงของคนเลี้ยงโค	89
	3.2.5.1 ด้านการศึกษา	89
	3.2.5.2 ด้านอาชีพ หน้าที่การงาน	89
	3.2.5.3 ด้านการศึกษาของบุตร	90
	3.2.5.4 ด้านการปรับปรุงบ้านเรือนให้ทันสมัย	90
	3.2.5.5 ด้านรายได้จากการเลี้ยงโค	90
	ข้อสังเกตเพิ่มเติม	93
	3.3 การใช้ประโยชน์มูลโค	95
	ผลการทดลองเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์มูลโค	96
	3.3.1 ผลโดยทั่ว ๆ ไป	96
	3.3.2 ผลเฉพาะ	96
	3.3.2.1 ต้นกล้วย	96
	3.3.2.2 ต้นสัก	97
	3.3.2.3 ต้นมะค่า	98
	3.4 ปัญหาที่พบในการดำเนินการวิจัย	99
	3.4.1 ปัญหาการขาดแคลนน้ำ	99
	3.4.2 ปัญหาด้านเศรษฐกิจของท้องถิ่น	100
	3.4.3 ปัญหาความปลอดภัยในทรัพย์สิน	102
4	การพิสูจน์ทฤษฎีการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง	104
	4.1 หลักการและเหตุผล	104
	4.2 หลักฐานข้อมูล	106
	การพิสูจน์ทฤษฎีการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง	109
	1. อาศัยหลักฐานข้อมูลทั่วไปของท้องถิ่น	109
	1.1 การเปรียบเทียบเหตุการณ์ตามช่วงเวลา	109
	เหตุการณ์ที่ 1.1.1	109
	เหตุการณ์ที่ 1.1.2	112

บทที่ หน้า

เหตุการณ์ที่ 1.1.3 114
เหตุการณ์ที่ 1.1.4 115
เหตุการณ์ที่ 1.1.5 117
เหตุการณ์ที่ 1.1.6 119
เหตุการณ์ที่ 1.1.7 124
1.2 เหตุการณ์อื่น ๆ ที่มีความสำคัญ 127
1.2.1 ประมาณวันที่ 3 พฤษภาคม พ.ศ. 2510 127
1.2.2 วันที่ 7 มกราคม พ.ศ. 2526 127
วันที่ 25 กรกฎาคม พ.ศ. 2526 127
1.2.3 วันที่ 9 พฤษภาคม พ.ศ. 2514 128
1.2.4 วันที่ 14 - 16 พฤศจิกายน พ.ศ. 2538 ... 129
1.2.5 วันที่ 5 - 10 ธันวาคม พ.ศ. 2538 129
1.2.6 วันที่ 14 เมษายน พ.ศ. 2530 129
1.2.7 วันที่ 15 เมษายน พ.ศ. 2530 130
1.2.8 วันที่ 7 กันยายน พ.ศ. 2533 131
2. อาศัยข้อมูลจากโครงการใช้มูลโคพัฒนาคุณภาพชีวิตและแก้ปัญหาความยากจนในชนบท 133
2.1 ข้อมูลความเป็นมาของท้องถิ่น 133
ก. ปรัชญาในการพัฒนาท้องถิ่น 134
ข. ขั้นตอนในการพัฒนาท้องถิ่น 135
2.2 ข้อมูลเกี่ยวกับคนเลี้ยงโค 138
2.3 ข้อมูลการพัฒนาศูนย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย 139

บทที่ หน้า

3. การประเมินผลรวบยอด 143
ก. ตำบลนาแห้วเมื่อเริ่มโครงการและปัจจุบัน 143
ข. สภาพของครอบครัวผู้ทำโครงการเมื่อเริ่มโครงการและปัจจุบัน 145
ค. สภาพของคนเลี้ยงโคเมื่อเริ่มโครงการและปัจจุบัน 150

5 การสรุปและประเมินผล 153
1. สรุป 154
1.1 ความมุ่งหมายของการวิจัย 154
1.2 ขอบเขตการวิจัย 154
1.3 วิธีการวิจัย 154
1.4 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 155
1.4.1 กลุ่มบุคคล 155
1.4.2 กลุ่มโค 155
1.5 วิธีการทดลอง 155
1.6 การเก็บข้อมูล 155
1.7 การวิเคราะห์ข้อมูล 156
1.8 การค้นพบที่สำคัญ 156
1.8.1 ผลการทดลองปริมาณมูลโค 156
1.8.2 รายได้จากการเลี้ยงโคเป็นอาชีพเสริม 156
1.8.3 การเลี้ยงโค 156
1.8.4 การใช้ประโยชน์มูลโค 156
1.8.5 ความเปลี่ยนแปลงของคนเลี้ยงโค ... 157
1.8.6 ปัญหาที่พบในการดำเนินโครงการวิจัย 157

บทที่ หน้า

2. การพิสูจน์หฤษฎีการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง 157
2.1 หลักฐานข้อมูล 157
2.2 ตัวอย่างข้อมูลเพิ่มเติม 157
3. การประเมินผล 159

บรรณานุกรม 160

ภาคผนวก 164

สารบัญภาคผนวก

ผนวก - 1	Curriculum Vitae : Dr. Pisit Sarawichitr
ผนวก - 7	มาตุภูมิ . โคลงสี่สุภาพเกี่ยวกับตำบลนาแห้ว
ผนวก - 23	โครงการกู้แผ่นดิน . คืนป่าให้แผ่นดิน - คนทำกินมั่งคั่งสุขสันต์
ผนวก - 40	โครงการพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย
ผนวก - 47	สำเนาหนังสือถึงนายอำเภอด่านซ้าย (28 มีนาคม พ.ศ. 2506)
ผนวก - 48	สำเนาหนงสือถึงผู้ว่าราชการจังหวัดเลย (8 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2507)
ผนวก - 50	สำเนาหนังสือถึง ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี (22 เมษายน พ.ศ. 2509)
ผนวก - 53	คำกล่าวรายงานของรองอธิการบดีฝ่ายวิจัย (8 มีนาคม พ.ศ. 2536)
ผนวก - 54	คำกล่าวเปิดศูนย์ถ่ายทอดวิชาการสู่ชนบทของ ฯพณฯ พลเอกอาทิตย์ กำลังเอก (8 มีนาคม พ.ศ. 2536)
ผนวก - 59	คำกล่าวของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิสิทธิ์ สารวิจิตร
ผนวก - 61	คำปรารภรัยและคำกล่าวเนื่องในโอกาสตรวจเยี่ยมโครงการ
ผนวก - 62	คำกล่าวของรองอธิการบดีฝ่ายวิจัย (รองศาสตราจารย์ ดร. ณัฐพงษ์ เจริญพิทย์)
ผนวก - 63	คำปรารภรัยของผู้ว่าราชการจังหวัดเลย (ร.ต.สมนึก ชูวิเชียร)
ผนวก - 64	คำกล่าวของรองอธิการบดีฝ่ายวิจัย (รองศาสตราจารย์ ดร. ณัฐพงษ์ เจริญพิทย์)
ผนวก - 65	คำปรารภรัยของ ฯพณฯ รัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย (นายสุเทพ อัตถากร)
ผนวก - 69	คำกล่าวของรองอธิการบดีฝ่ายวิจัย
ผนวก - 70	คำกล่าวของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิสิทธิ์ สารวิจิตร
ผนวก - 72	คำปรารภรัยและคำกล่าวในวันทำพิธีเปิดการฝึกอบรมและแจกประกาศนียบัตรการพัฒนาตนเองเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น
ผนวก - 72	คำกล่าวของโฆษก (นายสมรภูมิ ชวัญคุ้ม)
ผนวก - 73	คำกล่าวของรองอธิการบดีฝ่ายวิจัย
ผนวก - 74	คำปรารภรัยของ ฯพณฯ รัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย (นายสุเทพ อัตถากร)
ผนวก - 77	รายนามผู้ได้รับประกาศนียบัตรการพัฒนาตนเองเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นรุ่นแรก
ผนวก - 78	คำปรารภรัยของประธานคณะกรรมาธิการการศึกษาของสภาผู้แทนราษฎร (นายวัชรินทร์ เกตะวันดี)

ผนวก - 85 สำเนาหนังสือถึงประธานคณะกรรมาธิการการศึกษาของสภาผู้แทนราษฎร (6 มกราคม พ.ศ. 2536)

ผนวก - 87 สำเนาหนังสือถึงอธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (6 มกราคม พ.ศ. 2536)

ผนวก - 89 สำเนาหนังสือถึงอธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (17 สิงหาคม พ.ศ. 2536)

ผนวก - 90 สำเนาบันทึกถึงอธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (20 เมษายน พ.ศ. 2536)

ผนวก - 91 สำเนาหนังสือถึงอธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (15 เมษายน พ.ศ. 2536)

ผนวก - 92 รายงาน - การตรวจเยี่ยมโครงการพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย ของ ฯพณฯ รัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย (นายสุเทพ อัตถากร)

ผนวก - 96 จดหมายข่าวรายสัปดาห์ ทบวงมหาวิทยาลัย หน้า 3

ผนวก - 97 บันทึกของ ฯพณฯ รัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัยถึง ดร.พิสิทธิ์ สารวิจิตร

ผนวก - 98 บันทึกของ ฯพณฯ รัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย (นายสุเทพ อัตถากร) ถึงปลัดทบวงมหาวิทยาลัย (ศาสตราจารย์ ดร. วิจิตร ศรีส อ้าน)

ผนวก - 99 บันทึกถึง ฯพณฯ รัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย (นายสุเทพ อัตถากร)

ผนวก - 100 โครงการปลูกต้นสักเฉลิมพระเกียรติ ร. 9

ผนวก - 104 โครงการปลูกต้นสักเฉลิมพระเกียรติในหลวงเป็นหลักของแผ่นดิน ปี 2536

ผนวก - 107 หนังสือถึงประธานขบวนการลูกเสือเพื่อสิ่งแวดล้อม

ผนวก - 109 หนังสือของประธานคณะกรรมการขบวนการลูกเสือเพื่อสิ่งแวดล้อม (นายคำภิญ สุทธิพิทักษ์)

ผนวก - 110 ค่าใช้จ่ายในการปลูกต้นสักเฉลิมพระเกียรติ ร. 9 ปี 2536 งวดที่ 1

ผนวก - 111 ค่าใช้จ่ายในการปลูกต้นสักเฉลิมพระเกียรติ ร. 9 ปี 2536 งวดที่ 2

ผนวก - 112 หนังสือถึงประธานคณะกรรมการบริหารลูกเสือ รุ่นมหาราชินี

ผนวก - 113 หนังสือถึงหัวหน้าศูนย์เพาะชำกล้าไม้เลย

ผนวก - 114 หนังสือของอธิบดีกรมป่าไม้ถึงผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิสิทธิ์ สารวิจิตร (19 กรกฎาคม พ.ศ. 2536)

ผนวก - 115 หนังสือของอธิบดีกรมป่าไม้ถึงป่าไม้จังหวัดเลย (19 กรกฎาคม พ.ศ. 2536)

ผนวก - 117 สมาคมการศึกษาแห่งประเทศไทยร่วมปลูกต้นสักเฉลิมพระเกียรติในหลวงเป็นหลักของแผ่นดิน

ผนวก - 118 โครงการสร้างมหาวิทยาลัยแห่งการงานและพัฒนาการ (มกพ) และโครงการพิเศษ ใน พ.ศ. 2530

ผนวก - 119 คำสั่งมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่ 771/ 2537

ผนวก - 120 คำสั่งมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่ 1661/ 2538

ผนวก - 121 คำสั่งมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่ 1686/ 2540

ผนวก - 122 รางวัล ทุนการศึกษา และกองทุนการศึกษาของโครงการมหาวิทยาลัยแห่งการงานและพัฒนาการ ปีการศึกษา 2535

ผนวก - 124 การจัดกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติ ปี พ.ศ. 2537

ผนวก - 125 รายชื่อผู้ได้รับรางวัลการประกวดภาพพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช มหาราชกับการอนุรักษ์ธรรมชาติ ใน พ.ศ. 2537

ผนวก - 126 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิสิทธิ์ สารวิจิตร มอบวัวให้โรงเรียนนาแห้ววิทยา

ผนวก - 127 หนังสือขอบคุณของอาจารย์ใหญ่โรงเรียนนาแห้ววิทยา

ผนวก - 128 หนังสืออนุญาตให้ใช้ที่ดินโรงเรียนนาแห้ววิทยา จำนวน 5 ไร่

ผนวก - 129 หนังสือขออนุญาตติดตั้งป้ายมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่โรงเรียนนาแห้ววิทยา

ผนวก - 130 หนังสือถึงรองศาสตราจารย์ ดร. วันเพ็ญ วิโรจนกูฏ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ผนวก - 131 สำเนาคำขอใช้ประโยชน์พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ

ผนวก - 133 Spirit of Enterprise : The 1981 Rolex Awards

ผนวก - 134 The University of Development by Dr.Pisit Sarawichitr

ผนวก - 136 Spirit of Enterprise : The 1993 Rolex Awards

ผนวก - 137 Peace through Education at the University of Development

ผนวก - 140 Transmission of the Will to be Thai of the People in Tambol Nahaeo

ผนวก - 148 Assistant Professor Dr. Pisit Sarawichitr

ผนวก - 149 Increasing Educational Motivation and Self-Development for Rural Students in the Border Area Near the War Zone

ผนวก - 158 รายงานการศึกษาผลกระทบของศูนย์ถ่ายทอดวิชาการ

ผนวก - 163 การศึกษาดูงานของนิสิตปริญญาโท วิชาเอกพลศึกษา ภาคพิเศษ

ผนวก - 166 บันทึกโครงการเดินทางของนิสิตปริญญาโท วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา ภาคพิเศษ นางสาวมาริสา นาคทับที

ผนวก - 170 รายงานทัศนศึกษา: การพัฒนาตนเองของนิสิตปริญญาเอก สาขาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร น.ต.สมจิตร แก้วนาค

ผนวก - 181 รายงานทัศนศึกษา ศูนย์ถ่ายทอดวิชาการ มศว นาแห้ว จ.เลย ของนิสิตปริญญาเอก สาขาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร นางสาวอัจริยา วัชราวิวัฒน์

ผนวก - 190 สำเนาหนังสือถึงพลตำรวจโทสมควร หริกุล 5 พฤศจิกายน 2535

ภาพประกอบ

ผนวก - 191 การปลูกต้นสักเฉลิมพระเกียรติ ร. 9 เมื่อ 21 มิถุนายน 2535

ผนวก - 192 บ้านเกิดและแปลนชีวิตของนายพิสิทธิ์ สารวิจิตร

ผนวก - 193 บริเวณบ้านเกิดในปี 2540 และห้องสมุด "สารวิจิตร" ในปี 2514

ผนวก - 194 นายเก่ง สารวิจิตร และนายพจน์ สารวิจิตร ปลูกมะขามเพื่อสร้างมหาวิทยาลัยแห่งการงานและพัฒนาการ (มกพ)

ผนวก - 195 นายพิสิทธิ์ สารวิจิตร พาน้อง ๆ หลาน และคุณยาย ไปเยี่ยมคุณย่า

ผนวก - 196 การถางป่าครั้งแรกเพื่อสร้างศูนย์ถ่ายทอดวิชาการสู่ชนบท

ผนวก - 197 มอบโครงการพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย ให้รองผู้ว่าราชการจังหวัดเลย (นายมานิต ศิลปอาชา) พิธีเปิดศูนย์ถ่ายทอดวิชาการสู่ชนบท วันที่ 8 มีนาคม 2536

ผนวก - 198 ฯพณฯ รัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัยตรวจเยี่ยมโครงการ

ผนวก - 199 ปลูกไม้ผล วันที่ 1 พฤษภาคม 2536 และปลูกต้นสักเฉลิมพระเกียรติ ร. 9 ในวันที่ 21 มิถุนายน พ.ศ. 2535

ผนวก - 200 ผู้สนับสนุนการสร้างมหาวิทยาลัยในตำบลนาแห้ว อำเภอนาแห้ว

ผนวก - 201 ต้อนรับ ฯพณฯ รัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย (นายสุเทพ อัตถากร) สำรวจพื้นที่เขตโครงการมหาวิทยาลัยแห่งการงานและพัฒนาการ (มกพ)

ผนวก - 202 ชาวบ้าน ผู้สูงอายุ ผู้สนับสนุนโครงการ มาเยี่ยมศูนย์ มศว อ.นาแห้ว

ผนวก - 203 มอบของที่ระลึกแก่ผู้มีอุปการคุณ สนับสนุน ช่วยเหลือโครงการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ เบาใจ นำนิสิตไปฝึกภาคปฏิบัติและภาคสนามที่ศูนย์ มศว อ.นาแห้ว จ.เลย

ผนวก - 204 แปลงสาธิตการเกษตรของศูนย์ มศว อ.นาแห้ว จ.เลย

ผนวก - 205 ต้นมะม่วง และ ต้นเสาวรส ออกผลแล้ว

ผนวก - 206 ติดตั้งป้ายมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่โรงเรียนนาแห้ววิทยา นิสิตปริญญาเอกไปฝึกภาคปฏิบัติและภาคสนามที่ศูนย์ มศว อ.นาแห้ว

ผนวก - 207 ถังสำรองน้ำให้โคทดลอง ที่หลบฝนสำหรับโค และโคทดลอง

ผนวก - 208 ตัวอย่างโคทดลองและมูลโค

ผนวก - 209 ศิลาจารึกหฤษฎีการพัฒนาตนเองของ ดร.พิสิทธิ์ สารวิจิตร

ผนวก - 210 ตัวอย่างผลงานการสลักหิน รายงานการวิจัย ภาพสีน้ำมัน อุปกรณ์การสอนที่ทำเองของ ดร.พิสิทธิ์ สารวิจิตร

ผนวก - 211 อาคารโครงการน้ำพระทัยจากในหลวง และ ศาลาสันติธรรม

ผนวก - 212 ศาลาสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำกัด คณะผู้เริ่มงาน พ.ศ. 2535 - 2540

บทที่ 1

พื้นฐานการพัฒนาและการวิจัย

1.1 ทฤษฎีการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง

การพัฒนาสังคม ชุมชน ประเทศชาติ เป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในสังคม และแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น งานดังกล่าว เป็นงานที่สลับซับซ้อน เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบมากมาย ทั้งที่เป็นเรื่องของธรรมชาติ เช่น ดิน ฟ้า อากาศ และส่วนที่มนุษย์สร้างขึ้นเอง เช่น ระบอบการปกครอง วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม และความเชื่อต่าง ๆ การเกิดมาเป็นคนในโลกมนุษย์จึงไม่ใช่ของง่าย ทุกชีวิตที่เกิดมาต้องประสบกับความเปลี่ยนแปลงตามขั้นตอนของชีวิตคล้ายคลึงกัน คือ มีการเกิด แล้วจะมีการแก่ การเจ็บ และการตายติดตามมา การประคับประคองชีวิตของตนเอง และบุคคลใกล้ชิดให้อยู่รอดปลอดภัย และมีชีวิตที่ดีงาม เป็นสิ่งที่พึงประสงค์ แต่จะทำอย่างไร แต่ละคนจึงจะบรรลุถึงสภาพดังกล่าวได้ ตั้งแต่อดีตกาล นับเป็นเวลาที่ผ่านมาหลายพันปี ก็ได้มีนักคิด นักปรัชญา นักการศาสนาจำนวนมากได้พยายามคิดค้นหาหลักการ แนวปฏิบัติเพื่อให้บรรลุสภาพความอยู่รอดปลอดภัย และการมีชีวิตที่ดีงามมาแล้ว เช่น พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ซึ่งได้ทรงตรัสรู้ และสั่งสอนหลักอริยสัจสี่ เมื่อกว่าสองพันห้าร้อยปีมาแล้ว ในยุคปัจจุบันก็มีนักคิด นักปรัชญา นักการศึกษา ได้เสนอแนวคิด แนวปฏิบัติในการพัฒนาสังคม ชุมชน และประเทศชาติ เช่น แนวคิด การพัฒนาหมู่บ้านใหม่ของเกาหลี และแนวคิดแผ่นดินธรรมแผ่นดินทองของไทย เมื่อเวลาผ่านไปนับสิบปี ปัญหาสังคมยังมีอยู่ ความยากจนยังมีอยู่ ความขัดแย้ง ความทุกข์ยากจากภัยธรรมชาติ และการกดขี่ชาวบ้านของเจ้าหน้าที่ของรัฐยังคงอยู่ การเบียดเบียนกันของคนในสังคมรุนแรงยิ่งขึ้น การประทุษร้ายต่อชีวิต และทรัพย์สินมีมากขึ้น ทารุณยิ่งขึ้น ความอดอยากมีเพิ่มขึ้น เป็นต้น เมื่อสถานการณ์เป็นเช่นนี้ คนไทยควรทำอย่างไร ? จะพึ่งอะไรได้บ้าง ? จะพึ่งวัตถุ โลหะ ดิน หิน ที่มีผู้นำมาจำลองแล้วปลูกเสกกระนั้นหรือ ? หรือจะทำอย่างไร ?

ผู้วิจัยได้ประสบปัญหาข้างต้นมาตลอดชีวิต จึงได้พยายามหาลู่ทางรักษาตัวรอด ให้ปลอดภัย และมีชีวิตที่ดีงาม โดยอาศัยแนวคิด แนวปฏิบัติจากคำสอน คำแนะนำ ของบิดา มารดา ปู่ ย่า ตา ยาย พี่ ป้า น้า อา ครู อาจารย์ และตำรา คำสอน ของนักคิด นักปรัชญา นักการศาสนา นักวิชาการต่าง ๆ ในที่สุดก็ได้เรียบเรียง จัดระบบความคิด เป็นแนวทางการพัฒนาเพื่อการพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจ การศึกษา การรักษาสุขภาพอนามัย และความมั่นคงปลอดภัยของสังคม หรือ เมื่อทำเป็นแผนการก็เรียกว่า แผนการพัฒนาท้องถิ่น เพื่อความรุ่งโรจน์ของชุมชนและประเทศชาติ หรือ เมื่อเสนอเป็นทฤษฎี ก็เรียกว่าทฤษฎีการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง โดยได้กำหนดแนวทางเสร็จเรียบร้อยเมื่อวันที่ 2 สิงหาคม 2526 ดังต่อไปนี้

แนวทางการพัฒนาเพื่อการพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจ การศึกษา การรักษาสุขภาพอนามัย และความมั่นคงปลอดภัยของสังคม

แผนการพัฒนาท้องถิ่นเพื่อความรุ่งโรจน์ของชุมชนและประเทศชาติ – ทฤษฎีการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง

เขียนจากประสบการณ์ตรงในการเสาะแสวงหาแนวทางการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง เป็นเวลา 35 ปี

ผู้เสนอแผน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิสิทธิ์ สารวิจิตร
บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
ถนนสุขุมวิท 23 กรุงเทพมหานคร 10110

พิสิทธิ์ สารวิจิตร

วันที่ 2 สิงหาคม พ.ศ. 2526

แผนการพัฒนาท้องถิ่นเพื่อความรุ่งโรจน์ของชุมชนและประเทศชาติ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิสิทธิ์ สารวิจิตร

วันที่ 2 สิงหาคม พ.ศ. 2526

.....

การพัฒนาท้องถิ่น เพื่อความรุ่งโรจน์ของชุมชนและประเทศชาติ เป็นงานละเอียดอ่อนและซับซ้อน แต่เป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องกระทำ หากละเลย ความยุ่งยากเดือดร้อนจะต้องเกิดขึ้นในชุมชน และประเทศชาติอย่างแน่นอน ดังนั้น แม้จะเป็นงานยาก และใช้เวลานานก็เป็นสิ่งที่จะต้องทำอย่างดีที่สุด และต้องรีบลงมือทำด้วยความเด็ดเดี่ยว กล้าหาญ และมีหลักวิชาเป็นแนวปฏิบัติ

ก. ปรัชญาในการพัฒนาท้องถิ่นเพื่อความรุ่งโรจน์ของชุมชนและประเทศชาติ

การพัฒนาท้องถิ่นเพื่อความรุ่งโรจน์ของชุมชน และประเทศชาติยึดปรัชญา หรือหลักความเชื่อที่สำคัญดังนี้

1. ชีวิตประกอบด้วยกาย จิต และสิ่งแวดล้อม
2. การพัฒนาท้องถิ่น คือ การพัฒนากาย จิต และสิ่งแวดล้อมของแต่ชะบุคคลในชุมชน และประเทศชาติให้เอื้อต่อการมีชีวิตที่สุขสมบูรณ์
3. ชีวิตที่สุขสมบูรณ์ประกอบด้วยองค์ประกอบอย่างน้อย 4 อย่างที่มีสัดส่วน และความสำคัญเท่าก้น คือ
   - 3.1 กายที่สมบูรณ์
   - 3.2 จิตที่เป็นความคิด และสติปัญญาที่สมบูรณ์
   - 3.3 จิตที่เป็นวิญญาณ หรือศรัทธาในศาสนาที่สมบูรณ์
   - 3.4 สังคม หรือสิ่งแวดล้อมที่สมบูรณ์

องค์ประกอบแห่งชีวิตที่สมบูรณ์อาจจะเขียนเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสได้ดังนี้

สติปัญญา หรือกำลังความคิด

กาย หรือกำลังกาย | จัตุรัสแห่งชีวิตที่สุขสมบูรณ์ | สังคม หรือสิ่งแวดล้อม

ศรัทธาในศาสนา หรือกำลังใจ

ชีวิตใดได้พัฒนาตนเองจนเกิดความสมดุลย์อย่างเหมาะสมในองค์ประกอบอย่างน้อย 4 อย่าง ดังกล่าว ถือได้ว่าได้บรรลุชีวิตที่สุขสมบูรณ์แล้วตามอัตภาพของตน

4. การพัฒนาที่เหมาะสม และถูกต้อง คือ การพัฒนาที่ส่งเสริมให้แต่ละคนเจริญงอกงาม และดีเด่นโดยคงรูปแบบ และเอกลักษณ์ของตนไว้ และพัฒนาไปตามรูปแบบและเอกลักษณ์ของตนเอง ไม่ใช่การพัฒนาที่เปลี่ยนรูปแบบ และเอกลักษณ์ของตนเอง จนตนเองไม่สามารถดำรงความเป็นตนเองไว้ได้ หลักการนี้อาจจะยกตัวอย่างการปลูกต้นไม้ หรือการเลี้ยงสัตว์มาอธิบาย เช่น

4.1 การปลูกมะขาม มีการใส่ปุ๋ยคอกและการรดน้ำ ผลที่ต้องการ คือ การที่ต้นมะขามดูดซึมเอาปุ๋ยคอก แร่ธาตุ หรืออาหารในปุ๋ยคอก โดยอาศัยน้ำเป็นเครื่องช่วยในการลำเลียงอาหารไปบำรุงต้นมะขาม แล้วเกิดดอกผลที่สมบูรณ์ มีรสชาดดี ขายได้ราคา มีคุณค่าทางอาหารแก่มนุษย์ ฯลฯ แบบมะขาม ไม่ใช่ให้ต้นมะขามกลายเป็นปุ๋ยคอก หรือเน่าเปื่อย เพราะแช่น้ำนานเกินควร

4.2 การเลี้ยงไก่ มีการให้อาหารรำ ปนเมล็ดกะถินป่น ปลาป่น ผลที่ต้องการ คือ ไก่ที่สมบูรณ์ โตเร็ว มีเนื้อไก่มาก มีรสดี ขายได้ราคาแพง ฯลฯ แบบเนื้อไก่ ไม่ใช่ให้ไก่กลายเป็นรำ เมล็ดกะถิน หรือปลาป่น

ในการพัฒนาท้องถิ่นใด ต้องคงรูปแบบชีวิต ความเชื่อ ประเพณีวัฒนธรรมของท้องถิ่นไว้ คือให้คนในท้องถิ่นสามารถปรับตนเอง นำตนเองตามขั้นตอนและระยะเวลาที่พอจะตามทันได้ ไม่เร่งรัดจนเกินไป และไม่ใช่พัฒนาจนคนในท้องถิ่นขาดความเป็นตัวของตัวเอง หรือขาดความภาคภูมิในตนเอง เพราะมีคนภายนอกไปคอยนำ คอยช่วยเหลือ คอยชี้แนะ หรือคอยบงการวิถีชีวิตของเขา

5. เป้าหมายสูงสุดของชีวิต คือ

5.1 การพึ่งตนเองได้

5.2 การเลี้ยงตนเองได้

5.3 การนำตนเองไปสู่ความดีงามได้

5.4 การทำตนเป็นประโยชน์แก่สังคมได้

5.5 การมีความพึงพอใจในชีวิต และการงานได้

การพัฒนาทุกขั้นทุกตอนต้องเน้นให้เห็นเป้าหมายสูงสุดของชีวิต ให้เด่นชัด และใช้เป้าหมายสูงสุดของชีวิตเป็นแรงจูงใจ หรือแรงกระตุ้นให้เกิดกิจกรรมการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ

6. ความรุ่งโรจน์ของชุมชน และประเทศชาติเกิดจากความรุ่งโรจน์ของทุกคนในชุมชน และประเทศชาติ การมีคนรุ่งโรจน์เพียงจำนวนน้อย แต่คนอื่น ๆ ในชุมชนและประเทศชาติอีกมากมายทุกข์ยากคับแค้น ขาดแคลน ขัดสน ถูกกดขี่ และเอารัดเอาเปรียบ จะถือว่าชุมชนและประเทศชาตินั้นรุ่งโรจน์ไม่ได้ ความรุ่งโรจน์ของชุมชน และประเทศชาติอยู่ที่ทุกคนในชุมชน และประเทศชาติมีชีวิตที่สุขสมบูรณ์ ตามควรแก่อัตภาพ ไม่เบียดเบียนกันเอง หรือชุมชนอื่น ๆ

7. ค่าของความเป็นมนุษย์อยู่ที่ผลงานที่ดีงาม และคุณธรรมซึ่งแต่ละคนประพฤติปฏิบัติจนเป็นนิสัย อันเป็นสิ่งสำคัญที่ชี้บ่งให้เห็นความเจริญรุ่งโรจน์ และร่มเย็นเป็นสุขของชุมชน และประเทศชาติ การเอารัดเอาเปรียบคนอื่น ไม่ว่าทางตรง หรือทางอ้อม ย่อมแสดงให้เห็นถึงความเห็นแก่ตัว ความชั่วร้าย และค่าของความเป็นมนุษย์ที่น้อย

ข. ขั้นตอนในการพัฒนาท้องถิ่นเพื่อความรุ่งเรืองของชุมชน และประเทศชาติ

การพัฒนาท้องถิ่นเพื่อความรุ่งเรืองของชุมชน และประเทศชาตินั้น ต้องอาศัยขั้นตอนที่เหมาะสม การดำเนินงานจึงจะราบรื่น และเกี่ยวเนื่องผูกพันอย่างต่อเนื่องตลอดไป ขั้นตอนที่เหมาะสม ควรเป็นดังนี้

1. การศึกษาท้องถิ่น เพื่อให้ทราบ และเข้าใจอิทธิพลของสิ่งสำคัญต่อไปนี้
   1.1 ปัญหาหลักของท้องถิ่น
   1.2 จุดอ่อนของท้องถิ่น
   1.3 จุดเด่นของท้องถิ่น
   1.4 ความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น
   1.5 ลักษณะนิสัย ประเพณี วัฒนธรรม ความเชื่อ ความใฝ่ผันของประชาชนในท้องถิ่น
   1.6 ผู้นำของท้องถิ่น
   1.7 ประวัติของท้องถิ่น บุคคลสำคัญของท้องถิ่นในอดีต
   1.8 ความสนใจ ความถนัด ความประพฤติของประชาชนในท้องถิ่น
   1.9 จำนวนประชากร อาชีพหลัก รายได้ สถาบันทางการศึกษา ศาสนา การปกครอง ฯลฯ
   1.10 ความใฝ่สูงของประชาชน นักเรียน และอนุชนในท้องถิ่น
   1.11 อื่น ๆ ฯลฯ
2. การสร้างความผูกพันกับท้องถิ่น

การสร้างความผูกพันกับท้องถิ่น กระทำเพื่อสร้างความเข้าใจให้เกิดขึ้นกับผู้ไปพัฒนาท้องถิ่นอย่างลึกซึ้ง นั่นคือ เพื่อให้สามารถมองทะลุหัวใจของคนในท้องถิ่นนั่นเอง การศึกษาท้องถิ่นเป็นการทำความเข้าใจท้องถิ่นเบื้องต้น การสร้างความผูกพันกับท้องถิ่นเป็นการสร้างความเข้าใจที่ลึกซึ้ง ยืนยาว และแนบแน่น การสร้างความผูกพันกับท้องถิ่นจะต้องสร้างด้วยกิจกรรม และกระบวนการที่สุขุมรอบคอบ ยืดหยุ่นและประหยัด เพราะเป็นการกระทำที่ต่อเนื่อง ยาวนานและสิ้นเปลือง ตัวอย่างกิจกรรม และกระบวนการสร้างความผูกพันกับท้องถิ่น ได้แก่

2.1 การสร้างโครงการร่วมกับประชาชนในท้องถิ่น เช่น โครงการมหาวิทยาลัยแห่งการงานและพัฒนาการที่ตำบลนาแห้ว อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย โครงการปลูกมะขามหนึ่งล้านต้น เพื่อสร้างมหาวิทยาลัยแห่งการงานและพัฒนาการ และพัฒนาคุณธรรม 4 ประการ ค่านิยม 5 ประการ ความหวัง ความมีจุดมุ่งหมายในชีวิต ความรักท้องถิ่น เศรษฐกิจและความมั่นคงของท้องถิ่น โครงการพิพิธภัณฑ์ตอไม้เพื่อให้อนุชน นักเรียน และประชาชนรัก ทนุถนอม รักษาและสงวนป่าไม้ โครงการปลูกป่าชุมชนในวันต้นไม้แห่งชาติ และวันเข้าพรรษา ฯลฯ

2.2 การสร้างห้องสมุด และให้บริการยืมหนังสือในท้องถิ่น การสร้างพิพิธภัณฑ์หมู่บ้านเก็บสะสมสิ่งของที่ประชาชนในท้องถิ่นเคยใช้สอยมาในอดีต และแสดงภาพหรือโครงการที่เป็นความหวังหรือความต้องการของท้องถิ่นในปัจจุบันและอนาคต

2.3 การตั้งรางวัลการศึกษา และทุนการศึกษาให้แก่อนุชนในท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมความสนใจในการศึกษาของประชาชน นักเรียน และอนุชนในท้องถิ่น

2.4 การไปร่วมกิจกรรมสำคัญของท้องถิ่น เช่น วันสงกรานต์ งานบุญประจำปี วันเข้าพรรษา วันชาติ ฯลฯ

2.5 การไปร่วมกิจกรรมของครอบครัวในท้องถิ่น เช่น งานสู่ขวัญ พิธีแต่งงาน งานบวชบุตรชาย งานขึ้นบ้านใหม่ งานศพ ฯลฯ

2.6 การไปเยี่ยมเยียนเป็นครั้งคราวเพื่อถามข่าว หรืออวยพร

2.7 การถ่ายภาพให้ประชาชนในท้องถิ่น เช่น คนแก่ คนสำคัญ ผู้นำท้องถิ่น หรือ เด็ก ๆ ที่พ่อ แม่ต้องการรูปไว้เป็นที่ระลึก

2.8 การยกย่องให้เกียรติทุกคนในท้องถิ่นด้วยการพูดจาปราศรัยอย่างสุภาพ การปฏิบัติต่อทุกคนอย่างนิ่มนวล

2.9 การให้ความรู้ ความคิด คำปรึกษา หรือ เสนอแนะเมื่อชาวบ้านต้องการคำแนะนำหรือมาขอคำปรึกษา

2.10 การทำงานร่วมกับประชาชน เช่น การสร้างศาลา การสร้างโบสถ์ การหล่อเทียนพรรษา การสร้างศูนย์เด็กเล็ก การทำถังหมักแก๊สจากมูลสัตว์ การตั้งสหกรณ์ สาธารณสุข การสร้างทางเข้าหมู่บ้าน การซ่อมศาลาวัด การขุดบ่อน้ำ การต่อท่อ

ประปาเข้าหมู่บ้าน การทำอาหารเลี้ยงคนมาทอดผ้าป่า การสำรวจจำนวนสัตว์ในหมู่บ้าน ฯลฯ

2.11 การเสียสละทุนทรัพย์ เวลา ความคิด และแรงงานช่วยเหลือผู้ตกทุกข์ได้ยาก เช่น ถูกไฟไหม้บ้าน ตกต้นไม้ รถชน ลูกเจ็บป่วย ขโมยขึ้นบ้าน ประสบอุบัติเหตุ น้ำท่วม ฯลฯ

3. การปรับความคิด

การปรับความคิด เป็นการปรับทั้งสองทางหรือมากกว่าสองทางเพื่อให้ความคิดของประชาชน ความคิดของผู้ไปช่วยพัฒนาท้องถิ่น และความคิดตามวัฒนธรรม ประเพณี นโยบายของรัฐ กฎหมาย ระเบียบ ฯลฯ สามารถนำไปปฏิบัติงานได้ตามสภาพที่เป็นจริงของท้องถิ่น การปรับความคิดใช้เวลานาน ต้องอาศัยกระบวนการศึกษาท้องถิ่น และการสร้างความผูกพันกับท้องถิ่นเป็นเครื่องช่วย การปรับความคิดต้องปรับทีละน้อย โดยมีเป้าหมายหลักเป็นทิศทาง การปรับความคิดแบบสันติวิธี และการร่วมสร้างประโยชน์ และความสุขให้ชุมชนทำได้หลายวิธี เช่น

3.1 การสนทนากันตามโอกาสต่าง ๆ อย่างไม่เป็นพิธีรีตอง พบกันที่ไหนก็สนทนากันแบบไม่เป็นทางการ วิธีนี้ใช้ได้ผลยั่งยืน เพราะเป็นการปรับความคิดทีละน้อยและใช้เวลานาน

3.2 การประชุมปรึกษาหารือ เป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของคนหลาย ๆ คนในเวลาจำกัด อาจก่อให้เกิดแนวคิดเป็นหลายกลุ่ม ซึ่งจะช่วยให้เห็นลู่ทางในการประสานงานหรือการกำหนดเป้าหมายร่วมกันในคราวต่อ ๆ ไปได้

3.3 การรวมคนที่มีความสนใจใกล้เคียงกันมาทำกิจกรรมร่วมกัน เมื่อกลุ่มนี้ทำงานได้ผลดี มีคนยอมรับ คนอื่น ๆ ที่ไม่เห็นด้วยก็จะมาร่วมงานหรือยอมรับมากขึ้น

3.4 การใช้อุปกรณ์โสตทัศนศึกษาช่วยในการปรับความคิด เช่น แผนที่ แผนภูมิ ภาพเขียน ภาพถ่าย ภาพนิ่ง ภาพเลื่อน ภาพยนต์ ของจริง หรือการแสดงก็ใช้ปรับความคิดได้

3.5 การทำเป็นตัวอย่าง การทดลองให้ประชาชนได้แลเห็นขั้นตอน และผลของการทำงานอย่างมีระบบ มีการบันทึกหลักฐาน การถ่ายภาพ มีการตรวจสอบประเมินผล ฯลฯ ย่อมทำให้การปรับความคิดทำได้ง่ายและเร็วขึ้น

3.6 การแสดงนิทรรศการผลงาน หรือความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นแล้วเป็นวิธีการที่ได้ผลดีอย่างยิ่งในการปรับความคิด

3.7 การพิมพ์โครงการเผยแพร่อย่างเปิดเผย ตรงไปตรงมา ทำให้เกิดความคิดใหม่ ๆ หรือเป็นการกระตุ้นให้เกิดการปรับความคิดเร็วขึ้น

3.8 การเชิญวิทยากรหรือบุคคลภายนอกมาชี้แจงโครงการ หรืออธิบายความคิด เป็นการปรับความคิดที่ได้ผลดีวิธีหนึ่ง

3.9 การยกย่องให้เกียรติผู้ควรยกย่องเป็นการเตรียมคนให้พร้อมที่จะปรับความคิดของตนให้สอดคล้องกับสิ่งที่ถูกที่ควร

3.10 การร่วมกันทำประโยชน์แก่ท้องถิ่น เป็นวิธีการปรับความคิดที่ดีมาก เพราะสามารถเชิญคนมาร่วมได้จำนวนมาก และเป็นวิธีการที่นิ่มนวล ไม่หักหาญน้ำใจใคร

4. การปฏิบัติกิจกรรมการพัฒนา

การปฏิบัติกิจกรรมการพัฒนาจะเริ่มได้ทันทีเมื่อการปรับความคิดและเป้าหมายของโครงการพัฒนามีความกระจ่าง ชัดเจนดีสำหรับผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายแล้ว การปฏิบัติกิจกรรมการพัฒนาก็คือการลงมือปฏิบัติงานอย่างจริงจัง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่มองเห็นร่วมกันแล้วนั่นเอง ในการปฏิบัติกิจกรรมการพัฒนามีสิ่งที่จะต้องระมัดระวัง คือ

4.1 เป้าหมายของการพัฒนาต้องแจ่มแจ้ง ชัดเจนและเขียนไว้ให้ทุกคนทราบ สามารถตรวจสอบ ทบทวน หรือนำมาพิจารณาได้เสมอ

4.2 การทำงานต้องให้ผู้ร่วมงานได้รับประโยชน์ตอบแทนโดยทางตรง หรือทางอ้อมอย่างยุติธรรม คนทำงานมากให้ได้รับผลตอบแทนหรือการยกย่องมาก คนทำงานน้อยก็ให้ได้รับน้อย ลดหลั่นลงไปตามความเหมาะสม

4.3 ควรมีการประชุม ปรึกษาหารือ ซักซ้อมความเข้าใจในการดำเนินงานอยู่เสมอ เพื่อให้ผู้รับผิดชอบงานเข้าใจบทบาท และภาระหน้าที่ของตน ไม่ก้าวก่ายคนอื่น หรือละเลย ถ้ามีข้อบกพร่องให้รีบตัดสินใจดำเนินการแก้ไข อย่าปล่อยทิ้งไว้

4.4 การนำกลุ่มต้องใช้ผู้นำท้องถิ่นเป็นหลัก บุคคลภายนอกควรทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาเท่านั้น

4.5 ที่ปรึกษาต้องส่งเสริมและกระตุ้นให้ผู้นำกลุ่มประเมินผลความสำเร็จในการทำงาน และความพึงพอใจของผู้ร่วมงานอยู่เสมอ

4.6 ควรมีการถ่ายภาพความสำเร็จ และขั้นตอนการทำงานไว้เป็นระยะ ๆ เพื่อสร้างขวัญและความภาคภูมิใจในการปฏิบัติกิจกรรมการพัฒนา

4.7 ควรให้เกียรติ และยกย่องผู้ทำงานดีเด่น และสนับสนุนให้เป็นผู้นำท้องถิ่นในเวลาต่อไป

4.8 ควรมีแผนภูมิ แผ่นป้ายสถิติแสดงความก้าวหน้าในการปฏิบัติกิจกรรมการพัฒนาปิดไว้ให้ทุกคนเห็นและเกิดความภาคภูมิใจร่วมกัน

4.9 ควรมีรางวัลเป็นสิ่งของ โล่ หรือประกาศเกียรติคุณสำหรับผู้ที่ปฏิบัติกิจกรรมการพัฒนาได้อย่างดีเยี่ยม โดยไม่สร้างความเดือดร้อนให้แก่ตนเอง ครอบครัว และชุมชน

4.10 การใช้ทรัพยากรในกิจกรรมการพัฒนาต้องประหยัดและถี่ถ้วน รอบคอบ ไม่ควรฟุ่มเฟือยและหยุมหยิม

5. การสร้างความหวังและพลังจิตคณะสามัคคี

มนุษย์ดำรงชีวิตอยู่ด้วยความหวัง การสร้างความหวังจึงเป็นสิ่งที่ดีงาม และถูกต้อง ความหวังจะเป็นผลสำเร็จและยั่งยืนต้องอาศัยพลังจิตคณะสามัคคี นั่นคือความร่วมใจ ร่วมจุดประสงค์ ร่วมคิด ร่วมทำเพื่อให้บรรลุจุดประสงค์อันแน่วแน่ของคนตั้งแต่สองคนขึ้นไป การพัฒนาท้องถิ่นเพื่อความรุ่งโรจน์ของชุมชน และประเทศชาติจะเกิดขึ้นไม่ได้ ถ้าปราศจากความหวัง และพลังจิตคณะสามัคคี การสร้างความหวัง และพลังจิตคณะสามัคคีจะสร้างได้โดยพัฒนาคุณสมบัติพื้นฐานที่ส่งเสริมความรุ่งโรจน์ต่อไปนี้ในตนเอง และในทุกครอบครัวในชุมชน

5.1 มีความสามัคคีกัน

5.2 ขยันขันแข็งในการงาน

5.3 ศึกษาหาความรู้ใส่ตนอยู่เป็นนิจ

5.4 ใฝ่ก้าวหน้าหาความเจริญใส่ตน

5.5 คิดพึ่งตนเอง เชิดชูตนเองด้วยความดี

5.6 รักเกียรติเสมอชีวิต

6. การพัฒนาตนเองเพื่อความรุ่งโรจน์

ความรุ่งโรจน์ในชุมชน และในครอบครัวจะเกิดขึ้นไม่ได้ถ้าทุกคนขาดการพัฒนาตนเอง ความล้มเหลว หรือความสำเร็จของการพัฒนาท้องถิ่นจะพิสูจน์ได้ด้วยผลของการพัฒนาตนเองของแต่ละคนในชุมชน รวมทั้งผลของการพัฒนาตนเองของบุคคลภายนอกอื่น ๆ ที่เข้าไปร่วมพัฒนาท้องถิ่นนั้น

ด้วยเหตุนี้การพัฒนาตนเองจึงเป็นหัวใจของการพัฒนาทุกอย่าง แต่การพัฒนาตนเองเป็นสิ่งที่ทำได้ยาก คนส่วนมาก หรือแม้แต่ผู้เชี่ยวชาญทั้งหลายก็มักจะมุ่งพัฒนาคนอื่น เชี่ยวชาญในการพัฒนาคนอื่น แต่การแก้ไขข้อบกพร่องของตนเอง การนำตนเองให้เป็นตัวอย่างในความประพฤติ การกระทำและปฏิบัติคุณธรรมอย่างจริงจัง มักไม่ได้ทำ ที่นิยมทำกันมากคือ การพูดแต่ปาก หรือการเขียนหรือการแสดงเพื่อถ่ายเป็นภาพเลื่อน หรือภาพยนต์ไว้ฉายให้คนอื่น ๆ ดู ส่วนในชีวิตจริงของตนเองไม่ได้เป็นอย่างนั้น นี่คือจุดอ่อน ของการพัฒนาทุกอย่าง

จากตัวอย่างที่ยกมาจึงพอจะยืนยันได้ว่าการพัฒนาคนเองมีความจำเป็นยิ่งในการพัฒนาท้องถิ่นเพื่อความรุ่งโรจน์ของชุมชน และประเทศชาติ การพัฒนาตนเองที่ดี มีความราบรื่น และรุ่งโรจน์ สามารถฝึกฝนอบรมกันได้แล้ว หลักการพัฒนาตนเองต่อไปนี้ตั้งขึ้นเมื่อ วันที่ 2 กันยายน พ.ศ. 2503 ได้ผ่านการพิสูจน์ตรวจสอบผลการปฏิบัติจริงมาแล้ว 23 ปี ปรากฏว่าได้ผลดี ไม่มีอันตรายใด ๆ จึงเชื่อว่าเป็นหลักการพัฒนาตนเองที่ใช้ได้ผลดีแน่นอน หลักการพัฒนาตนเองที่เป็นธรรมและเหมาะสมกับสภาพชีวิตจิตใจ ธรรมชาติของมนุษย์ประกอบด้วย

6.1 ศึกษาประวัติบุคคลสำคัญ

6.2 เข้าใจชีวิตและการต่อสู้

6.3 ปลูกคุณสมบัติบุคคลสำคัญ

6.4 ปลุกใจตนเอง

6.5 ส่งเสริมตนเอง

รายละเอียดมีอยู่ในหนังสือและเอกสารต่อไปนี้

พิสิทธิ์ สารวิจิตร , <u>คู่มือพัฒนาเพื่อความรุ่งโรจน์และส่งเสริมความก้าวหน้านักเรียน</u>

พิสิทธิ์ สารวิจิตร . <u>วิชายุทธศาสตร์การพัฒนาตนเองและบุคลิกภาพจากระดับอนุบาลถึงปริญญาเอก</u>

พิสิทธิ์ สารวิจิตร , <u>หลักสูตรวิชายุทธศาสตร์การพัฒนาคนเองเพื่อความรุ่งโรจน์</u>

ค. <u>การบำรุงรักษาการพัฒนาท้องถิ่นเพื่อความรุ่งโรจน์ของชุมชนและประเทศชาติ</u>

การพัฒนาท้องถิ่นเพื่อความรุ่งโรจน์ของชุมชนและประเทศชาติ เป็นงานสำคัญและสลับซับซ้อน ย่อมเกี่ยวข้องกับคนจำนวนมาก ทั้งที่เป็นประชาชนชาวบ้าน เด็ก ผู้ใหญ่ ผู้ชาย ผู้หญิง ครู นักเรียน ตำรวจ ทหาร ข้าราชการพลเรือน เจ้าหน้าที่ของรัฐและเอกชน ทั้งที่เป็นคนในท้องถิ่นและบุคคลจากภายนอก ฯลฯ ดังนั้น งานการพัฒนาท้องถิ่นทุกอย่าง จึงไม่ได้เกิดขึ้นในสูญญากาศ แต่เกิดขึ้นในหมู่คนจำนวนมาก และเกิดขึ้นในพื้นที่กว้าง จึงต้องมีปัญหา อุปสรรคและข้อขัดข้องต่าง ๆ มากมาย หากไม่มีการบำรุงรักษาอย่างดี และถูกต้องเหมาะสม การพัฒนาท้องถิ่นอาจจะล้มเหลวและเป็นผลเสียแก่ชุมชนและประเทศชาติส่วนรวมได้

การบำรุงรักษาการพัฒนาท้องถิ่นเพื่อความรุ่งโรจน์ของชุมชนและประเทศชาติ หมายถึงการขจัดปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาท้องถิ่น และส่งเสริมบำรุง รักษาขบวนการพัฒนาและกิจกรรมการพัฒนาต่าง ๆ ให้ดำเนินไปด้วยความราบรื่น เรียบร้อยและบรรลุเป้าหมายที่พึงประสงค์ที่ได้กำหนดไว้แน่ชัดแล้ว

การบำรุงรักษาการพัฒนาท้องถิ่นเพื่อความรุ่งโรจน์ของชุมชนและประเทศชาติประกอบด้วยกิจกรรมหลักต่อไปนี้

1. การฝึกอบรมวิชาการพัฒนาตนเองเพื่อความรุ่งโรจน์ให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ไปร่วมปฏิบัติงานในการพัฒนาท้องถิ่น

เนื่องจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ เช่น ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน พัฒนากร พัฒนาการอำเภอ พัฒนาการจังหวัด ปลัดอำเภอ นายอำเภอ ทหาร ตำรวจ ฯลฯ เป็นต้น ยังต้องการความเจริญก้าวหน้าในชีวิต และการงานเป็นส่วนตัวอยู่ การไปร่วมโครงการพัฒนาอาจจะหยิบฉวยโอกาสที่ควรจะให้ประชาชนชาวบ้านผู้ยากไร้ตามจุดมุ่งหมายของการพัฒนามาเป็นของตนเองเสีย นอกจากนี้ยังมีผู้มีกิเลส ตัณหา เมายศ เมาอำนาจ หลงผิด และขาดคุณธรรมจำนวนมาก ได้มีโอกาสเป็นข้าราชการและเจ้าหน้าที่ไปปฏิบัติงานในการพัฒนาท้องถิ่น บุคคลเหล่านี้ย่อมเป็นอุปสรรคและเป็นอันตรายต่อการพัฒนาทุกรูปแบบ เช่น ปฏิบัติตนเป็นผู้แย่งชิงผลประโยชน์ของชาวบ้าน เป็นผู้ทำร้ายประชาชน หรือทำอันตรายชาวบ้านที่เรียกร้องขอความเป็นธรรมในกิจกรรมการพัฒนา เมื่อการแบ่งรายได้หรือผลประโยชน์จากกิจกรรมการพัฒนาไม่ยุติธรรม เป็นผู้ขัดขวางการพัฒนา เช่น ออก น.ส.3 ให้ตนเอง หรือผู้ให้เงินตนเอง แต่ไม่ให้ชาวบ้านที่ต้องการความช่วยเหลือ เป็นผู้ทำลายความสามัคคีในท้องถิ่น เช่น กลั่นแกล้งจับกุม กล่าวหาคนดีแต่สนับสนุนคนชั่วในชุมชนเพื่อหารายได้ทางทุจริตให้ตนเองและพรรคพวก เป็นผู้ใช้อำนาจในทางไม่เป็นธรรม ฯลฯ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้สามารถจะแก้ไขได้ด้วยการฝึกอบรมวิชาการพัฒนาตนเองเพื่อความรุ่งโรจน์ให้แก่เจ้าหน้าที่ของ

รัฐที่ไปปฏิบัติงานในการพัฒนาท้องถิ่นทุกคน อย่างน้อยคนละ 3 เดือน ความชั่วร้ายและความสูญเสียในด้านงบประมาณ ขวัญของประชาชนและความมั่นคงจะผ่อนคลายลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

2. การฝึกอบรมวิชาการพัฒนาคนเองเพื่อความรุ่งโรจน์แก่นักเรียน อนุชน ประชาชน และผู้นำท้องถิ่น

การที่ท้องถิ่นไม่เจริญ มีปัญหา ขาดแคลน เกิดความยุ่งยากในด้านต่าง ๆ ก็เพราะคนในท้องถิ่นขาดความรู้ ความเข้าใจ ความคิดและความชำนาญในวิชาการพัฒนาตนเองเพื่อความรุ่งโรจน์ แม้ว่าในปัจจุบันจะมีการสอนวิชาการสารพัดอย่างในโรงเรียน วิทยาลัย มหาวิทยาลัยและสถาบันต่าง ๆ ก็ตาม แต่ว่ายังไม่มีการสอนวิชาการพัฒนาตนเองเพื่อความรุ่งโรจน์ในสถานศึกษาใด ๆ เลย แม้แต่ผู้มีความรู้เชี่ยวชาญด้านต่างๆ ก็ขาดวิชาการพัฒนาคนเองเพื่อความรุ่งโรจน์ ดังนั้นถ้ามีการฝึกอบรมวิชาการพัฒนาตนเองเพื่อความรุ่งโรจน์แก่นักเรียน อนุชน ประชาชนและผู้นำท้องถิ่นก็จะเกิดผลดีแก่ท้องถิ่นและประชาชนในด้านต่าง ๆ เป็นการบำรุงรักษาการพัฒนาท้องถิ่นเพื่อความรุ่งโรจน์ ของชุมชนและประเทศชาติได้อย่างดียิ่ง ทั้งนี้เพราะวิชาการพัฒนาตนเองเพื่อความรุ่งโรจน์ มุ่งส่งเสริมให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดความรู้ความเข้าใจความคิด ความชำนาญและความสามารถในสิ่งที่พึงปราถนาต่อไปนี้

2.1 การสร้างจุดมุ่งหมายในชีวิตให้แน่ชัด

2.2 การสร้างกำลังกาย กำลังใจ กำลังความคิดให้สมบูรณ์

2.3 การสร้างความสุข ความราบรื่น ความสามัคคีในครอบครัว

2.4 การสร้างความร่วมมือ กลมเกลียว สนับสนุนช่วยเหลือกันระหว่างญาติพี่น้อง ผู้ร่วมงานและสมาชิกในหมู่บ้าน ชุมชนและสังคม

2.5 การเอาชนะอุปสรรค ข้อขัดข้องต่าง ๆ ในการดำเนินชีวิตและหน้าที่การงาน

2.6 การสร้างความหวัง ความภาคภูมิใจในชีวิตและผลงานของตน

2.7 การสร้างความซาบซึ้งประทับใจในคุณค่าของความเป็นมนุษย์ และความดีงาม

2.8 การพัฒนาความสามารถพิเศษในตนเองให้ดีเด่น และมีคุณค่าสูงแก่ตนเองและสังคม

2.9 การสร้างนิสัยที่ดีงาม และขจัดนิสัยที่เป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จรุ่งโรจน์

2.10 การดำเนินงานเป็นขั้นตอนเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายแห่งชีวิต อันเด็ดเดี่ยวแน่วแน่ของตนเอง

3. การให้การศึกษาแก่เยาวชน นักเรียน นิสิต นักศึกษาเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายแห่งชีวิต การพึ่งตนเอง คุณค่าของการทำงานและการใช้เวลาให้เป็นประโยชน์

เยาวชน คือความหวังของท้องถิ่นในอนาคต ถ้าเยาวชนเป็นคนดี มีจุดมุ่งหมายในชีวิตอย่างเหมาะสม รู้จักพึ่งตนเอง มีความขยันขันแข็งในการงาน รู้คุณค่าของการทำงานและฉลาดในการใช้เวลาทุกขณะให้เป็นประโยชน์ ผู้ใหญ่ในอนาคตของชุมชนนั้นย่อมจะเป็นคนดี และมีคุณค่าสูงแก่ท้องถิ่น

การอบรมเยาวชน นักเรียน นิสิต นักศึกษาเป็นงานยาก และมักจะปล่อยปละละเลย ไม่ทุ่มเททำกันอย่างจริงจัง ส่วนที่นิยมทำกันมาก คือ สอนหนังสือและความรู้ตามตำรา การทำงานของสถาบันการศึกษาในปัจจุบันและสถานฝึกอบรมอื่น ๆ เช่น วัด ครอบครัว หน่วยราชการ ฯลฯ ยังไม่ประสบผลดีเท่าที่ควร เพราะ แม้นักเรียน นิสิต นักศึกษา จะได้เรียนอยู่ในโรงเรียน สถาบันการศึกษาต่าง ๆ เป็นเวลานานถึง 10 – 15 ปีแล้วก็ดี นิสิตนักศึกษาส่วนมากยังทำตนเป็นเหมือนคนไร้จุดมุ่งหมายในชีวิต ไม่ทุ่มเทศึกษาหาความรู้ ไม่รู้จักซาบซึ้ง และประทับใจในคุณค่าของการทำงาน ไม่คิดพึ่งตนเอง บางคนแม้เรียนจบปริญญาตรี ปริญญาโทแล้วยังเอะอะโวยวายว่าไม่มีงานทำ ไม่มีตำแหน่งดี ๆ รอไว้ให้ทำ บางคนก็ใช้เวลาไม่เป็นชอบเที่ยวเตร่ จัดงานรื่นเริง หรือจัดงานชุมนุมที่ไม่มีคุณค่าทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังขาดคุณธรรม ขาดความยั้งคิด มักมีเรื่องทะเลาะวิวาททำร้ายกันเสมอสิ่งเหล่านี้เป็นเครื่องชี้บ่งว่า การศึกษาอบรมในโรงเรียน แบะสถานศึกษาทั่ว ๆ ไปในปัจจุบันยังบกพร่องอยู่ จะวางใจโรงเรียนและสถานศึกษาเต็มที่ว่าจะอบรมคนได้อย่างดีนั้น ไม่อาจจะทำได้อย่างสนิทใจนัก

จากเหตุผลข้างต้น การให้การศึกษาแก่เยาวชน นักเรียนในท้องถิ่นเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายแห่งชีวต การพึ่งตนเอง คุณค่าของการทำงาน และการใช้เวลาให้เป็นประโยชน์ จึงเป็นสิ่งจำเป็นมาก การละเลยสิ่งดังกล่าว ถือได้ว่าชุมชน หรือท้องถิ่นนั้นขาดความรับผิดชอบ และขาดความรู้ ความเข้าใจในการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองอย่างแน่ชัด จำเป็นต้องดำเนินการแก้ไขโดยด่วน

การจัดกิจกรรมเพื่อฝึกอบรมคุณธรรม และนิสัยที่พึงประสงค์ ต้องฝึกด้วยกิจกรรมการทำงานที่มีประโยชน์และมีคุณค่าทางเศรษฐกิจ ไม่ใช่จัดแต่กิจกรรมที่สนุกสนาน ร้องรำทำเพลง เฮฮาไปวัน ๆ เท่านั้น ชีวิตของผู้ยากไร้และชุมชนที่ขาดแคลนหากมัวแต่ชุมนุมเพื่อสนุกรื่นเริง ความอดอยากและอาชญากรรมจะตามมา การจัดงานต่าง ๆ ที่ถูกต้องเหมาะสมจะต้องส่งเสริมการผลิตอาหาร การผลิตเครื่องใช้สอยที่จำเป็นและการฝึกคุณธรรมที่ส่งผลทางเศรษฐกิจ และความอยู่ดี กินดีในระยะยาวของท้องถิ่นด้วย

เมื่อผ่านหลักสูตรการฝึกอบรมแล้วเยาวชนและนักเรียนจะต้องมีหน้าที่รับผิดชอบกิจกรรมบางอย่างในท้องถิ่น เช่น มีหน้าที่ดูแลต้นไม้ที่เยาวชน นักเรียนและชาวบ้านปลูกเอาไว้ใช้ประโยชน์ร่วมกัน มีหน้าที่ให้คำแนะนำแก่เยาวชน และนักเรียนรุ่นน้องต่อไปอีก เกี่ยวกับการประพฤติปฏิบัติสิ่งที่ถูกที่ควรหรือมีหน้าที่ช่วยเหลือผู้ใหญ่ในการสอดส่องดูแลความปลอดภัย และป้องกันอันตราย หรือภัยต่าง ๆ ที่จะเกิดกับหมู่บ้านของตน

เยาวชน นักเรียน นิสิต นักศึกษาเป็นสิ่งที่มีคุณค่า จะต้องช่วยกันทนุถนอม บำรุงรักษาและส่งเสริมพัฒนาให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ ผู้ใหญ่และทางราชการไม่ควรนิ่งดูดาย หรือปล่อยทิ้งขว้างให้อยู่กันเองตามบุญตามกรรม

4. การปรับปรุงองค์กรบริหารของท้องถิ่น

องค์กรบริหารของท้องถิ่นที่ไม่เหมาะสม ควรมีการปรับปรุงแก้ไขโดยทันที การทำงานที่ขัดแย้งกัน การแก่งแย่งผลงานกันระหว่างหน่วยงานที่ทำการพัฒนาท้องถิ่น การเกณฑ์ชาวบ้านมารวมกลุ่มเพื่อสนองนโยบายการฝึกอบรมของเจ้าหน้าที่ ฯลฯ ไม่เป็นสิ่งที่ดีแก่ท้องถิ่นแต่อย่างใด นอกจากก่อให้เกิดความเบื่อหน่ายความเกลียดชัง และความอึดอัดรำคาญใจในการดำรงชีวิตในสังคมประชาธิปไตย ชาวนาชาวไร่ชาวสวนหรือชาวบ้านในชนบท ไม่ใช่คนโง่เขลาทุกสิ่งทุกอย่าง บางอย่างพวกเขาอาจจะด้อยกว่าคนในเมืองหรือข้าราชการ แต่บางทีชาวชนบทพึ่งตนเองได้ มีรายได้และฐานะดีกว่าข้าราชการที่ไปพัฒนาพวกเขาเสียอีกสิ่งต่าง ๆ ที่ทำที่กำหนดเป็นนโยบายให้ข้าราชการปฏิบัติกับชาวบ้าน ควรใช้สติปัญญาประกอบ ไม่ควรใช้แต่อำนาจหน้าที่และทำเหมือนชาวบ้านเป็นต้นไม้ ใบหญ้าหรือวัว ควาย ทุกคนมีค่า มีความสำคัญ มีความหมายในฐานะเป็นมนุษย์ด้วยกัน ไม่มีใครวิเศษกว่าคนอื่น ๆ ที่คนต่างกัน ก็เพราะโอกาสและสภาพแวดล้อมต่างกัน การพัฒนาท้องถิ่นจึงควรเน้นการสร้างโอกาส การเปิดโอกาส การให้โอกาสและการพัฒนาปรับปรุงสภาพแวดล้อมให้เกื้อกูลการมีชีวิตที่สุขสมบูรณ์ และปรับปรุงองค์กรบริหารในท้องถิ่นทุกรูปแบบ ให้เอื้อต่อการพัฒนาท้องถิ่นเพื่อความรุ่งโรจน์ของชุมชนอย่างแท้จริง

5. การจัดหาแหล่งทุนถาวรในการพัฒนาท้องถิ่น

ทุนเป็นสิ่งจำเป็นในการพัฒนาท้องถิ่นเพื่อความรุ่งโรจน์ของชุมชน ทุนในที่นี้หมายรวมถึงคนที่มีคุณภาพ ที่ดิน แหล่งน้ำ ความรู้ วิชาการ เครื่องมือและอุปกรณ์การผลิต และเงินทุนหมุนเวียน ฯลฯ ถ้าการพัฒนาขาดทุนดังกล่าวแม้เพียงด้านใดด้านหนึ่ง งานการพัฒนาท้องถิ่นเพื่อความรุ่งโรจน์ของชุมชนย่อมจะบกพร่องได้ ความพยายามจัดหา หรือจัดสร้างแหล่งทุนถาวรจึงมีความสำคัญมากในการพัฒนาท้องถิ่นเพื่อความรุ่งโรจน์ของชุมชน หากชุมชนใดขาดแหล่งทุนถาวร ชุมชนนั้นจะต้องหาทางสร้างแหล่งทุนถาวรหรือวัตถุดิบ หรือทรัพยากรที่จะใช้ได้เป็นเวลานานโดยรีบด่วน การจัดหาแหล่งทุนถาวรในการพัฒนาท้องถิ่นควรปฏิบัติดังนี้

5.1 ทำโครงการสร้างวัตถุดิบในการผลิตสินค้า อาหาร และบริการ เช่น โครงการปลูกมะขามหนึ่งล้านต้น เพื่อสร้างมหาวิทยาลัยแห่งการงานและพัฒนาการ โครงการสงวนที่ป่ารกร้างว่างเปล่า เนื้อที่สองหมื่นไร่ไว้สร้างมหาวิทยาลัย แห่งการงานและพัฒนาการที่ตำบลนาแห้ว อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย

5.2 สำรวจแหล่งทรัพยากรในท้องถิ่น เช่น แร่ แหล่งน้ำ ป่าไม้ ดินพิเศษ หรือ บ่อน้ำร้อนธรรมชาติ ฯลฯ ว่าจะมีสิ่งใดที่จะนำมาใช้ในการพัฒนาท้องถิ่นได้ ก็ต้องร่วมกันสงวนรักษาดูแลอย่างดี

5.3 ทำแผนการใช้แหล่งทุนถาวรในการพัฒนาท้องถิ่น เช่นทำแผนอนุรักษ์ดินและน้ำ ทำแผนการใช้อย่างประหยัด ทำแผนพัฒนาอนุชน ให้มีความรักและภาคภูมิใจในผลงานที่ได้ทำให้แก่ท้องถิ่น ทำแผนการใช้ท้องถิ่นเป็นแหล่งท่องเที่ยว หรือผลิตของที่ระลึกไว้จำหน่าย ฯลฯ

5.4 ทำการฝึกอบรมประชาชน เยาวชน นักเรียน ครู และเจ้าหน้าที่ในท้องถิ่นให้ประหยัดในการใช้ทรัพยากรณ์ของท้องถิ่น เช่น ไม่ให้ใช้ระเบิดจับปลา ไม่ให้เผาป่าทำไร่เลื่อนลอย ไม่ให้ทิ้งขยะหรืออุจจาระลงแม่น้ำลำคลอง ไม่ให้เบียดเบียนทำร้ายกันเอง เพราะทรัพยากรทุกอย่างมีค่า เมื่อใช้หรือทำลาย หรือทำอันตรายแล้วย่อมจะทำให้เกิดความขาดแคลน ความยากไร้ ความเดือดร้อน และความทุกข์ยากตามมาอย่างแน่นอน

5.5 การบริหารแหล่งทุนถาวร ต้องทำเพื่อประโยชน์แก่ท้องถิ่น โดยส่วนรวม ทุกคนต้องปฏิบัติสิ่งที่ควรปฏิบัติเสมอหน้ากันไม่มีข้อยกเว้น

5.6 ควรยกย่องให้เกียรติผู้ทำตนเป็นผู้รักษาผลประโยชน์ และทรัพยากรของท้องถิ่น ผู้พัฒนาทรัพยากรและแหล่งทุนถาวรของท้องถิ่นให้ยั่งยืนและอำนวยประโยชน์แก่ท้องถิ่นต่อไปเป็นเวลานาน ควรประณาม และตำหนิติเตียนผู้ทำลายทรัพยากร และแหล่งทุนถาวรของท้องถิ่นทุกโอกาส

6. การประเมินผลโครงการพัฒนาท้องถิ่นเป็นระยะ ๆ

การพัฒนาท้องถิ่นเพื่อความรุ่งโรจน์ จำเป็นต้องมีการประเมินผลความสำเร็จ และความก้าวหน้า ความดี หรือความล้มเหลว ความบกพร่องต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการทำกิจกรรมการพัฒนาท้องถิ่น การประเมิน ต้องให้คนส่วนใหญ่มีส่วนร่วม ได้เห็น ได้ยิน ได้ฟังร่วมกันไม่ใช่จ้างผู้เชี่ยวชาญมาประเมินเพียง 1-2 คน แล้วเขียนรายงานไว้เพียงอย่างเดียว การประเมินผลต้องทำอย่างสม่ำเสมอ แบะเปิดเผย เพราะต้องการให้ทุกคนทราบสิ่งต่าง ๆ อย่างลึกซึ้ง และกว้างขวาง เพื่อสร้างแรงบันดาลใจให้ทุกคนร่วมมือกันเร่งพัฒนาท้องถิ่นของตนต่อไปอีก

การทำป้าย หรือแผนภูมิ หรือแผ่นสถิติแสดงความก้าวหน้าในการพัฒนาท้องถิ่นไว้ในศาลาประชาคม หรือในศูนย์พัฒนาท้องถิ่น มีคุณค่ามาก และเป็นหลักฐานในการพัฒนา ตลอดจนเป็นแรงจูงใจในการพัฒนาท้องถิ่นด้วย

การพัฒนาท้องถิ่นเพื่อความรุ่งโรจน์ของชุมชนและประเทศชาติ เป็นเครื่องแสดงถึงความก้าวนำแห่งท้องถิ่นนั้น มีท้องถิ่นเพียงไม่กี่ท้องถิ่นที่มุ่งพัฒนาเพื่อความรุ่งโรจน์ของชุมชนและประเทศชาติ ส่วนใหญ่การพัฒนาเป็นไปอย่างสะเพร่า เร่งรัด แบบสุกเอาเผากิน ไม่มีระบบ ไม่มีระเบียบ และส่งผลให้เกิดความทุกข์ยากเดือดร้อนตามมา เหมือนการสร้างถนนจะเป็นการทำลายป่าไม้โดยอ้อม การทำงานตามแผนการพัฒนาท้องถิ่นเพื่อความรุ่งโรจน์ของชุมชนและประเทศชาติที่บรรยายมานี้จะเป็นการพัฒนาชีวิตที่สมบูรณ์อย่างแท้จริงสำหรับทุกคนในสังคม

เขียนทฤษฎีการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองเมื่อวันที่ 1 - 2 สิงหาคม พ.ศ.2526

ภาคผนวก - ประสบการณ์ที่เป็นฐานรองรับทฤษฎีการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง

1. การวิจัยในโครงการวิจัยเสริมการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง ปีงบประมาณ 2522 - 2526
   1.1 ปีงบประมาณ 2522 เรื่อง โครงการสำรวจความต้องการ ความสนใจ ปัญหา แรงบันดาลใจ และความใฝ่สูงทางการศึกษาของนักเรียน และประชาชนในตำบลนาแห้ว
   1.2 ปีงบประมาณ 2523 เรื่อง โครงการวิเคราะห์ความสามารถในการอ่าน และความสัมพันธ์ของการอ่านกับองค์ประกอบซึ่งส่งเสริมการพัฒนาท้องถิ่น และความมั่นคงของชุมชนหมู่บ้านชายแดน
   1.3 ปีงบประมาณ 2524 เรื่อง โครงการวิจัยความสนใจในการประกอบอาชีพ และการอบรมความรู้ในการประกอบอาชีพแก่ประชาชนในตำบลนาแห้ว
   1.4 ปีงบประมาณ 2526 เรื่อง การสืบทอดเจตนาความเป็นชาติไทยของประชาชนในตำบลนาแห้ว
2. การเสาะแสวงหาแนวทางการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองเป็นเวลา 35 ปี จาก พ.ศ.2492 ถึง พ.ศ.2526 ตามคำขอร้องแนะนำของบิดา มารดา ญาติพี่น้อง
3. การทดลองการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองเพื่อป้องกันไม่ให้เป็นหมู่บ้านร้าง เรียกว่าโครงการมหาวิทยาลัยแห่งการงานและพัฒนาการ พ.ศ.2506 - 2530 เริ่มวางโครงการเมื่อวันที่ 8 มีนาคม พ.ศ.2506ได้ดำเนินโครงการมาครบ 20 ปี ในพ.ศ.2526 ด้วยความเรียบร้อยและประสบผลสำเร็จเป็นอย่างดีทุกขั้นตอน หลายสิ่งหลายอย่างเกิดผลดีเกินความคาดหมาย
4. การต่อสู้สร้างชีวิตของตนเองโดยการยึดมั่นในความดีและความซื่อสัตย์ ยุติธรรม ไม่เอาเปรียบใคร และส่งเสริม สั่งสอน อบรมน้อง ๆ หลาน ๆ ให้พากเพียรพึ่งตนเอง เลี้ยงตนเอง นำตนเองทำตนให้เป็นประโยชน์แก่สังคม และมีความพึงพอใจในชีวิตและการงาน ให้สร้างตนเองด้วยความดีและช่วยเหลือเกื้อกูลกัน
5. ประสบการณ์การรับราชการเป็นเวลา 22 ปี จากพ.ศ.2504 เริ่มต้นอัตราจ้างเงินเดือน 900 บาท ถึงระดับ 7 เงินเดือน 8,895 บาท เมื่อ 1 ตุลาคม พ.ศ.2525 ปัจจุบันยังรับราชการอยู่เหลือเวลาราชการอีก 15 ปี
6. ประสบการณ์การสอนและการฝึกอบรมนักเรียน นิสิต นักศึกษาจากระดับชั้น ป.5 ถึง ปริญญาเอก ระหว่าง พ.ศ.2504 - 2526

7. ประสบการณ์การฝึกอบรมวิชาการพัฒนาตนเองเพื่อความรุ่งโรจน์แก่เด็ก นักเรียน นิสิต นักศึกษา ข้าราชการ เป็นคนแรกในประเทศไทย เริ่มเมื่อวันที่ 9 ตุลาคม พ.ศ.2507 ที่โรงเรียนสายน้ำผึ้ง เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร โดยทำการสอนวิชานี้แล้วประมาณ 400 ครั้ง สอนคนตั้งแต่อายุ 2 ขวบ ถึง 58 ปี หรือสอนจากระดับเด็กอนุบาล และเด็กเล็ก จนถึงระดับปริญญาเอก และอบรมเจ้าหน้าที่ข้าราชการระดับ 5 - 6 ของกรมการพัฒนาชุมชนมาแล้ว ปัจจุบันก็กำลังสอนนักเรียนระดับ ป.6 - ม.3, ระดับปริญญาตรี, ระดับปริญญาโท อยู่รวม 3 กลุ่ม กลุ่มละ 5 - 6 คน

8. การฝึกการพัฒนาตนเองด้วยการกระทำจริง เช่น

   8.1 การฝึกแต่งโคลงสี่สุภาพทุกวัน วันละอย่างน้อย 1 บท เริ่มเมื่อวันที่ 18 มกราคม พ.ศ.2501 ปัจจุบันแต่งโคลงสี่สุภาพวันละ 5 บท ถึงวันที่ 2 กันยายน พ.ศ.2526 ได้แต่งโคลงสี่สุภาพไว้แล้วรวม 20,480 บท (สองหมื่นสี่ร้อยแปดสิบบท)

   8.2 การฝึกเขียนบันทึกประจำวันทุกวัน เริ่มเมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2499 ถึงวันที่ 2 กันยายน พ.ศ.2526 ได้เขียนบันทึกประจำวันไว้แล้ว 16,590 หน้า (หนึ่งหมื่นหกพันห้าร้อยเก้าสิบหน้า)

   8.3 การฝึกการเขียนคติ คำขวัญ คำเตือนใจตนเองวันละ 1 ข้อ ถึงวันที่ 2 กันยายน พ.ศ.2526 ได้เขียนคติ คำขวัญ คำเตือนใจตนเองไว้แล้ว 1,504 ข้อ (หนึ่งพันห้าร้อยสี่ข้อ) เริ่มทำมาประมาณ 4 ปีเศษ

9. ประสบการณ์ทางการศึกษา การใช้ความสามารถทางการเรียนและความพากเพียรในการพัฒนาตนเองจากเด็กจากจนในชนบทชายแดน จนสามารถเรียนจบปริญญาเอก โดยได้รับทุนการศึกษาตั้งแต่ชั้น ม.1 ตลอดจนจบปริญญาเอก เป็นเวลาได้รับทุนการศึกษา 17 ปี เป็นเงินประมาณ 700,000 บาท (เจ็ดแสนบาท)

10. การดำเนินโครงการต่าง ๆ เช่น โครงการปลูกมะขามหนึ่งล้านต้น โครงการพิพิธภัณฑ์ตอไม้ โครงการตั้งสถาบันการพัฒนาตนเองเพื่อความรุ่งโรจน์ โครงการนำปรัชญาการศึกษาไปปฏิบัติจริงในการเรียนการสอน และการฝึกอบรมอนุชน นักเรียน นิสิต นักศึกษา และประชาชน ฯลฯ

เขียนภาคผนวก วันที่ 2 กันยายน พ.ศ.2526

ณ บ้านเลขที่ 4/626 ซอย 27 หมู่บ้านสหกรณ์เคหสถาน 4 ตำบลคลองกุ่ม เขตบางกะปิ (ในขณะนั้น) กรุงเทพมหานคร 10240

1.2 <u>ความเป็นมาของท้องถิ่น</u>

ชนบทเป็นคำที่คนทั่วไปให้ความสำคัญน้อย เพราะมีความหมายถึงบ้านนอก หรือ เป็นเขตแดนที่พ้นจากเมืองหลวงออกไป คนชนบทมักจะได้รับการดูถูก เหยียดหยาม หรือ ดูหมิ่นว่าเป็นคนที่ได้รับการศึกษาน้อย ไม่ทันสมัย ขาดความรู้ ความสามารถทางเศรษฐกิจ การเมือง และการปกครอง เป็นกลุ่มคนด้อยโอกาส ด้อยความสามารถ และด้อยศักดิ์ศรี เกียรติยศ ข้าราชการคนใดถูกย้ายไปชนบทจึงเหมือนกับการถูกทำโทษ ไม่ใช่เป็นการเลื่อนชั้น เลื่อนตำแหน่ง ชีวิตชนบทจะผูกพันใกล้ชิดกับธรรมชาติ ป่าเขา แม่น้ำ ลำธาร โรคภัยไข้เจ็บ และความยากลำบากในการเดินทาง การติดต่อสื่อสาร และความไม่เป็นธรรมนานาประการ ดังนั้น เมื่อกล่าวถึงชนบทภาพที่ปรากฏในจิตใจ หรือความคิดของคนทั่วไปจึงมีลักษณะในทางลบเป็นส่วนใหญ่ เป็นภาพแห่งความสิ้นหวัง ความไม่เท่าเทียม และความทุกข์ยาก

ในช่วงเวลาประมาณ 40 ปีที่ผ่านมาจาก พ.ศ.2500 - 2539 ชนบทไทยได้เปลี่ยนแปลงไปมาก ยกตัวอย่างตำบลนาแห้ว อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย ในพ.ศ.2500 ตำบลนาแห้วเป็นตำบลชายแดนติดเขตประเทศลาว โดยมีน้ำเหืองเป็นเส้นกั้นเขตแดน เป็นตำบลหนึ่งขึ้นกับอำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย พลเมืองของตำบลนาแห้ว มีประมาณ 4,000 คน เพราะรวมเอาพลเมืองของตำบลนาแสงภา ตำบลเหล่ากอหกเข้าด้วยกัน เพราะสองตำบลคือ ตำบลแสงภา และตำบลเหล่ากอหก ในปัจจุบัน (พ.ศ.2539) เป็นส่วนหนึ่งของตำบลนาแห้ว ส่วนที่เป็นตำบลนาแห้วในปัจจุบัน มี 7 หมู่บ้าน คือ บ้านนาโพธิ์ บ้านเหมืองแพร่ บ้านโป่งกูด บ้านบุ่ง บ้านนาแห้วใหม่ บ้านแห้วเก่า บ้านห้วยนาสี ปัจจุบันมีประชากร 1,886 คน ในพ.ศ.2500 มีประชากรประมาณ 1,100 คน หัวหน้าชุมชน คือกำนัน และผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน และแพทย์ตำบลโรงเรียน ในตำบลนาแห้วในพ.ศ.2500 (กล่าวถึง 7 หมู่บ้านที่ร่วมกันเป็นตำบลนาแห้วในปัจจุบัน ไม่รวมถึงหมู่บ้านที่แยกเป็นตำบลแสงภา และตำบลเหล่ากอหกในภายหลัง) มีโรงเรียน 1 แห่ง ตั้งอยู่ที่บ้านเหมืองแพร่ เรียกชื่อว่า โรงเรียนบ้านเหมืองแพร่ หรือเดิมเรียกว่าโรงเรียน ประชาบาลตำบลนาแห้ว 1 เหมืองแพร่วิทยาคม เพื่อให้มองเห็นความเปลี่ยนแปลงได้ชัดเจน จะกล่าวถึงสิ่งต่าง ๆ เปรียบเทียบกันเป็นเรื่อง ๆ ไป ดังต่อไปนี้ (ผู้วิจัยเขียนไว้เพื่อประโยชน์เป็นหลักฐานทางวิชาการ เพราะเป็นคนเฝ้าดูความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง คนรุ่นเก่าก็ตายไปก่อน ไม่มีใครเขียนไว้ และคนรุ่นหลังก็ยังเด็ก ไม่เห็น ไม่เข้าใจเหตุการณ์ ความเปลี่ยนต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ผู้วิจัยเห็นทั้งอดีต และความเปลี่ยนแปลงด้วยตนเอง จึงต้องการบันทึกไว้)

1. การปกครอง

พ.ศ. 2500	ความเปลี่ยนแปลง ถึง พ.ศ. 2539
1.1 ตำบลนาแห้ว อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย	1.1 พ.ศ.2513 ตำบลนาแห้ว กิ่งอำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย 1.2 พ.ศ.2519 ตำบลนาแห้ว อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย 1.3 พ.ศ.2538 สุขาภิบาลนาแห้ว อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย
1.2 หัวหน้าชุมชน คือผู้ใหญ่บ้าน กำนัน	1.4 หัวหน้าชุมชน ปลัดอำเภอ หัวหน้ากิ่งอำเภอ อำเภอนาแห้ว (2513 - 2519) ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน หัวหน้าส่วนราชการต่าง ๆ นายอำเภอ (2513 - 2539) ประธานกรรมการสุขาภิบาล (2538 - 2539)
	<u>รายนามผู้ดำรงตำแหน่งปลัดอำเภอ หัวหน้ากิ่งอำเภอนาแห้ว</u>
อดีตกำนันตำบลนาแห้ว ก่อน พ.ศ. 2500 นายคำภา จันทะคุณ นายลือ	1. นายเผดิม สุขเสริม 1 มี.ค. 2513 - 2 มี.ค. 2514 2. นายวินัย สวัสดี 2 มี.ค. 2514 - 9 มี.ค. 2515 3. นายปาน ศรีพิทูลพาทย์ 24 ก.ค. 2515 - 1 พ.ย. 2515 4. ร.อ.สมศักดิ์ ศาสตรรอด 1 พ.ย. 2515 - 1 ต.ค. 2516 5. พ.ต.บุญเสริม พงษ์พิพัฒน์ 1 ต.ค. 2516 - 1 ต.ค. 2519

พ.ศ. 2500	ความเปลี่ยนแปลง ถึง พ.ศ. 2539
	<u>รายนามผู้ดำรงตำแหน่งนายอำเภอนาแห้ว</u>
หลัง พ.ศ.2500	1. ร.ต.เกรียงไกร เศรษฐสุวรรณ ร.น.
นายพัก ราชพรหมา	15 ต.ค. 2519 - 19 พ.ค. 2520
นายสารี ราชพรหมา	2. ร.ท.วินัย บุณยรัตนผลิน 20 พ.ค. 2520 - 7 ก.ค. 2520
นายที ชัยชนะ	3. ร.อ.ธงชัย สันธิศิริ 15 ก.ค. 2520 - 21 ส.ค. 2521
	4. ร.ท.จรูญ บัวชุม 25 ส.ค. 2521 - 29 ส.ค. 2523
	5. นายนิคม เกิดขันหมาก 10 ก.ย. 2523 - 13 พ.ย. 2523
	6. นายสุชุม สาริบุตร 13 พ.ย. 2523 - 25 ต.ค. 2525
กำนันตำบลนาแห้วคนปัจจุบัน(2539)	7. นายทรงพล ทิมาศาสตร์ 25 ต.ค. 2525 - 7 ต.ค. 2528
นายบุญทรง สีหะวงศ์	8. นายสมยศ ตันตยาภรณ์ 7 ต.ค. 2528 - 3 ธ.ค. 2533
	9. นายสมชาย ไชวันธุ์ 3 ธ.ค. 2533 - 3 ธ.ค. 2535
	10.นายศิริพงษ์ ห่านตระกูล 3 ธ.ค. 2535 - ปัจจุบัน (2539)

ข้อมูลคัดลอกจากแผ่นป้ายหน้าห้องนายอำเภอนาแห้ว

2. จำนวนประชากรและหมู่บ้าน

พ.ศ. 2500	ความเปลี่ยนแปลง ถึง พ.ศ. 2539
ตำบลนาแห้ว และหมู่บ้านในตำบลแสงภา ตำบลเหล่ากอหก รวมประมาณ 18 หมู่บ้าน มีประชากรประมาณ 4,000 คน ใน พ.ศ. 2500 ทั้ง 3 ตำบลดังกล่าว เป็นตำบลนาแห้วตำบลเดียว	พ.ศ. 2513 ตำบลนาแห้ว แยกเป็น 2 ตำบล คือตำบลนาแห้ว และตำบลแสงภา ต่อมาตำบลแสงภาแยกเป็นสองตำบล คือ ตำบลแสงภา และตำบลเหล่ากอหก เมื่อกิ่งอำเภอนาแห้วได้รับการยกฐานะเป็นอำเภอนาแห้วใน พ.ศ.2519 ปัจจุบัน (พ.ศ.2539) ตำบลนาแห้วเหลืออยู่ 7 หมู่บ้าน มีประชากร 1,886 คน คือ 1. บ้านนาโพธิ์ มี 77 หลังคาเรือน ประชากร 352 คน เป็นชาย 181 คน เป็นหญิง 171 คน นายพร้อม สารวิจิตร เป็นผู้ใหญ่บ้าน 2. บ้านเหมืองแพร่ มี 93 หลังคาเรือน ประชากร 379 คน เป็นชาย 190 คน เป็นหญิง 189 คน นายบุญทรง สีหะวงศ์ เป็นกำนันตำบลนาแห้ว 3. บ้านโป่งกูด มี 44 หลังคาเรือน ประชากร 163 คน เป็นชาย 90 คน เป็นหญิง 73 คน นายระเบียบ จันคาหาญ เป็นผู้ใหญ่บ้าน 4. บ้านบุ่ง มี 34 หลังคาเรือน ประชากร 193 คน เป็นชาย 88 คน เป็นหญิง 105 คน นายบรรเลง ดวงอุปะ เป็นผู้ใหญ่บ้าน

พ.ศ. 2500	ความเปลี่ยนแปลง ถึง พ.ศ. 2539
	5. บ้านนาแห้วใหม่ มี 151 หลังคาเรือน ประชากร 499 คน เป็นชาย 253 คน เป็นหญิง 246 คน นายช้วน สีหะวงศ์ เป็นผู้ใหญ่บ้าน 6. บ้านแห้วเก่า มี 50 หลังคาเรือน ประชากร 235 คน เป็นชาย 125 คน เป็นหญิง 110 คน นายนิวัฒน์ เสรีแปลง เป็นผู้ใหญ่บ้าน 7. บ้านห้วยนาสี มี 20 หลังคาเรือน ประชากร 65 คน เป็นชาย 34 คน เป็นหญิง 31 คน นายวรรณะ ผสม เป็นผู้ใหญ่บ้าน ข้อมูลรวบรวมวันที่ 2 สิงหาคม 2538 จากแผ่นป้าย ณ ที่ว่าการอำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย

3. การศึกษา

พ.ศ. 2500	ความเปลี่ยนแปลง ถึง พ.ศ. 2539
ตำบลนาแห้ว (หมายถึง 7 หมู่บ้านเท่านั้น) มีโรงเรียน 1 โรง คือ โรงเรียนบ้านเหมืองแพร่ มีครูอยู่ 3 คน มีนักเรียนชั้นมูล ก.(เด็กเล็ก) ถึงชั้นประถมปีที่ 4 ประมาณ 120 คน เด็ก ๆ จากบ้านนาโพธิ์, เหมืองแพร่, บ้านบุ่ง, บ้านนาแห้วเก่า, บ้านนาแห้วใหม่ มาเรียนที่เดียวกัน ครูใหญ่มีวุฒิ ม.6 (มศ.3 ในปัจจุบัน) นอกนั้นมีวุฒิ ป.4 และ ม.1 พิเศษ (ป.5)	พ.ศ.2514 - มีการเปิดสอนชั้น ป.5 ที่โรงเรียนบ้านเหมืองแพร่เป็นครั้งแรก พ.ศ.2518 - มีการเปิดสอนชั้น ม.1 ที่โรงเรียนนาแห้ววิทยาเป็นโรงเรียนมัธยมศึกษา ตั้งใหม่ที่ภูหมาง้อ ตำบลนาแห้ว มีนายทวี ยศปัญญา เป็นครูใหญ่คนแรก - มีการตั้งโรงเรียนประถมศึกษาเพิ่มเติม คือ ที่บ้านนาแห้วใหม่ ชื่อโรงเรียนบ้านนาแห้ว ปัจจุบันมีการสอนชั้น ป.1 ถึงชั้น ป.6 - มีการตั้งโรงเรียนประถมศึกษาที่บ้านโป่งกูด แต่มีนักเรียนน้อย ไม่ถึง 20 คน จึงยุบเลิกไปในเวลาต่อมา พ.ศ.2536 - มีการเปิดสอนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4) ที่โรงเรียนนาแห้ววิทยาเป็นครั้งแรก พ.ศ.2539 - นักเรียนที่จบ ม.6 จากโรงเรียนนาแห้ววิทยา รุ่นแรก สอบเข้าเรียนระดับ ปริญญาตรี ที่คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิชาเอกคณิตศาสตร์ ได้ 1 คน และได้รับทุนการศึกษาด้วย คือ นายรุ่งเรือง สารวิจิตร อายุ 19 ปี เป็นบุตรของนายพร้อม สารวิจิตร (ผู้ใหญ่บ้านนาโพธิ์) และนางนอง สารวิจิตร - ร้อยละห้าสิบของครูในตำบลนาแห้ว จบปริญญาตรี และร้อยละร้อยของอาจารย์ในโรงเรียนนาแห้ววิทยาจบปริญญาตรี ดังตัวอย่าง

อาจารย์โรงเรียนนาแห้ววิทยา อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย

ปีการศึกษา 2538 - 2539 *

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	วุฒิสูงสุด	ตำแหน่ง	วิชาเอก	เงินเดือน	ระดับ
1.	นายสกล ไชยธิสาร	ค.บ.	อาจารย์ใหญ่	ภาษาอังกฤษ	13,680	7
2.	นายอภิพันธ์ จันทรศร	ศษ.บ	อาจารย์ 1	ศิลปศึกษา	9,560	5
3.	นางสุพัตรา มนตรีศรี	ศษ.บ	อาจารย์ 1	คณิตศาสตร์	11,650	5
4.	นายสุนทร สอนศรี	กศ.บ	อาจารย์ 1	วัดผลการศึกษา	6,700	3
5.	นางระพีพร มุลหากุล	ค.บ.	อาจารย์ 1	วิทยาศาสตร์	6,360	3
6.	นางจุฑาลักษณ์ บุญพรหม	ค.บ.	อาจารย์ 1	สังคมศึกษา	6,700	3
7.	นาบบรรเทิง เพียวงษ์	กศ.บ.	อาจารย์ 1	สังคมศึกษา	6,360	3
8.	นางรัตนาพร จิตกลาง	ค.บ.	อาจารย์ 1	ภูมิศาสตร์	6,360	3
9.	นายสุธะนะ พามนตรี	ค.บ.	อาจารย์ 1	ภาษาไทย	7,780	4
10.	นายวิมาน สีหน	ค.บ.	อาจารย์ 1	ภาษาไทย	6,360	3
11.	นางสาวสงวน วงศ์คำ	ศศ.บ.	อาจารย์ 1	ภาษาไทย	6,360	3
12.	นางสาวอรุณี บุญนามน	ศศ.บ.	อาจารย์ 1	ภาษาไทย	6,360	3
13.	นางอุทัยวรรณ ดาวเรือง	ค.บ.	อาจารย์ 2	ภาษาอังกฤษ	19,020	6
14.	นายสถาพร แสงรัตน์	ค.บ.	อาจารย์ 1	พลศึกษา	6,360	3
15.	นายณัฐวุฒิ อยู่อุบล	วท.บ.	อาจารย์ 1	เกษตรกรรม	8,610	4
16.	นางสาววิเชียร คำมา	ค.บ.	อาจารย์ 1	เกษตรกรรม	7,040	3
17.	นางสาวอุบลวรรณ ยุติธรรม	ค.บ.	อาจารย์ 1	คหกรรม	7,780	4
18.	นายมงคล ขันตี	ค.บ.	อาจารย์ 1	อุตสาหกรรม	7,380	4
19.	นางสาวเทียมจันทร์ แก้วก่า	ค.บ.	อาจารย์ 1	การเงิน	6,700	3
20.	นางวงษ์รัตน์ เพชรบูรณ์	ค.บ.	อาจารย์ 1	บรรณารักษ์	6,360	3
21.	นางสาวเดือนเพ็ญ จันทรศร	ค.บ.	อาจารย์ 1	ภาษาอังกฤษ	6,360	3
22.	นางสาวจีรพรรณ จันทรังสี	ค.บ.	อาจารย์ 1	วิทยาศาสตร์ทั่วไป	6,360	3

* ข้อมูล วันที่ 2 สิงหาคม 2538 ขอจากอาจารย์ใหญ่โรงเรียนนาแห้ววิทยา

พ.ศ. 2500	ความเปลี่ยนแปลง ถึง พ.ศ. 2539
คนที่เกิดในตำบลนาแห้ว ยังไม่มีผู้ใดได้เรียนจบถึงระดับปริญญาตรี	พ.ศ.2504 คนที่เกิดในตำบลนาแห้ว ได้รับการศึกษาขบปริญญาตรีทางการศึกษา (กศ.บ.) เป็นครั้งแรก พ.ศ.2506 เกิดโครงการมหาวิทยาลัยแห่งการงาน และพัฒนาการ (มกพ) ขอสงวนป่ารกร้างว่างเปล่าในตำบลนาแห้ว จำนวน 20,000 ไร่ (สองหมื่นไร่)ไว้สร้างมหาวิทยาลัยเพื่อพัฒนาตำบลนาแห้วให้เจริญรุ่งเรืองทุกด้าน พ.ศ.2507 คนที่เกิดในตำบลนาแห้ว ได้รับการศึกษาจบปริญญาโททางจิตวิทยาการศึกษา (M.A.in Educational Psychology) จากมหาวิทยาลัยในประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นครั้งแรก พ.ศ.2519 คนที่เกิดในตำบลนาแห้ว ได้รับการศึกษาจบปริญญาเอกทางการศึกษา (Ph.D. in Education) จากมหาวิทยาลัยในประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นครั้งแรก และเป็นคนที่เกิดในพื้นที่จังหวัดเลย (พลเมืองประมาณ 500,000 คน) คนแรกที่ได้เรียนจบปริญญาเอก พ.ศ.2533 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในขณะที่รองศาสตราจารย์ ดร.ชาตรี เมืองนาโพธิ์ เป็นอธิการบดี ได้ทำโครงการพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลยขึ้น โดยดำเนินการขอใช้พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ จำนวน 20,000 ไร่ (โครงการมหาวิทยาลัยแห่งการงานและพัฒนาการเดิม)เพื่อพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ.2536 มีพิธีเปิดศูนย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย โดยมี ฯพณฯพลเอกอาทิตย์ กำลังเอก เป็นประธานในพิธี

4. การศาสนา

พ.ศ. 2500	ความเปลี่ยนแปลง ถึง พ.ศ. 2539
ตำบลนาแห้วมีวัดที่บ้านนาแห้วเก่า ซึ่งเคยเป็นวัดเก่าแก่ และมีการร้างไปช่วงสงครามโลกครั้งที่สอง เมื่อบ้านเมืองสงบ ราษฎรได้ช่วยกันบูรณะขึ้นมาอีก สำหรับราษฎรบ้านเหมืองแพร่ - นาโพธิ์ ไปทำบุญที่วัดโพธิ์ศรี บ้านฟากน้ำ ฝั่งลาว เดิมเป็นวัดเก่าแก่ เคยรุ่งเรืองมากช่วง พ.ศ.2450 - 2484 และมีชื่อว่าวัดเหมืองแพร่ ราษฎรนับถือพระพุทธศาสนาร้อยละ 100ไม่มีนับถือศาสนาอื่นเลย เด็กชาย และชายหนุ่มนิยมบวชกันมาก	ทางราชการช่วยเหลือราษฎรสร้างวัดใหม่ ที่บ้านเหมืองแพร่ ประมาณ พ.ศ.2510 เพื่อไม่ให้ชาวบ้านเหมืองแพร่ - นาโพธิ์ ข้ามแม่น้ำเหืองไปทำบุญที่ฝั่งประเทศลาว เช่นในอดีต เมื่อตั้งกิ่งอำเภอนาแห้วในพ.ศ.2513 และได้รับการยกฐานะเป็นอำเภอนาแห้ว ในปี พ.ศ.2519 นั้น วัดบ้านนาแห้วเก่าก็ได้รับการบูรณะ พัฒนาให้สวยงามขึ้น และมีเจ้าคณะอำเภอนาแห้วเป็นเจ้าอาวาส แต่ช่วงต่อมามีชาวบ้านบวชเรียนน้อย เพราะมีโรงเรียนมัธยมศึกษาเกิดขึ้นในอำเภอนาแห้ว รวมทั้งโรงเรียนประถมศึกษาก็มีระดับสูงขึ้นจนถึง ป.6 พ.ศ.2537 มีการสร้างวัดใหม่ที่บ้านนาแห้วใหม่ นอกจากนี้มีวัดป่าเกิดขึ้นที่ใกล้ผาหนอง บ้านนาโพธิ์ โดยมีพระภิกษุ สามเณรจากท้องถิ่นอื่น ๆ ประจำอยู่ การไปทำบุญที่วัดของชาวบ้านทุกวัย และการปฏิบัติธรรมของคนแก่ในวันพระยังมีอยู่ พระภิกษุ สามเณรเดินไปบิณฑบาตรตามถนนในหมู่บ้าน ยังมีอยู่เช่นอดีต แต่จำนวนพระภิกษุสามเณร ลดน้อยลง เหลือประมาณ 3 - 5 รูป เท่านั้น ในปัจจุบันในแต่ละวัด

5. เศรษฐกิจ - รายได้ - รายจ่าย

พ.ศ. 2500	ความเปลี่ยนแปลง ถึง พ.ศ. 2539
ชาวบ้านมีรายได้จากการขายสัตว์เลี้ยง เช่น วัว ควาย หมู เป็ด ไก่ ควายตัวโตเต็มที่ อายุ 4 - 5 ปี ราคาตัวละ 750 บาท ไก่ตัวผู้โตเต็มที่ราคาตัวละ 2.50 - 3.00 บาท ค่าจ้างแรงงานวันละ 3 บาท แต่ส่วนใหญ่จะไม่ค่อยมีการจ้างกัน เพราะเงินหายาก ราคาไข่เป็ด 3 ฟอง 1 บาท	ช่วงพ.ศ.2507 - 2510 มีการเร่งรัดพัฒนาชนบท ชาวบ้านมีการขายแรงงานเพิ่มขึ้น เช่นเป็นคนงานก่อสร้างทาง รับจ้างเฝ้าเครื่องมือจักรกล รับทำอาหารเลี้ยงตำรวจที่มารักษาการณ์ตามชายแดน นอกจากนี้มีการทำไร่ข้าวโพด ไร่ถั่วลิสง ถั่วเขียว ถั่วมันแดง เพิ่มขึ้น ทำให้มีสินค้าทางการเกษตรเพิ่มขึ้น ป่าไม้ถูกทำลายอย่างรวดเร็ว เพื่อใช้พื้นที่ปลูกข้าวโพด การเลี้ยงสัตว์เปลี่ยนแปลง คือ จำนวนควายลดน้อยลง แต่จำนวนวัวเพิ่มขึ้น ช้างหายไปจากท้องถิ่น ม้าหายไปจากท้องถิ่นเช่นเดียวกัน เพราะมีรถบรรทุก รถจักรยานยนต์ และรถประจำทางเกิดขึ้นแทน สัตว์เลี้ยงขายได้ราคาสูงขึ้น ควายตัวผู้โตเต็มที่ราคา 9,000 - 11,000 บาท วัวพื้นเมืองตัวผู้โตเต็มที่ 5,000 - 5,500 บาท วัวตัวเมีย 2,500 - 3,500 บาท ไก่ตัวผู้โตเต็มที่ 50 - 60 บาท ราคาไข่เป็ดฟองละ 3 - 4 บาท ค่าจ้างแรงงานเพิ่มสูงขึ้นเป็นวันละ 30 - 40 บาท ในช่วง พ.ศ.2526 และปัจจุบัน (พ.ศ.2539) ค่าจ้างแรงงานตกวันละ 70 - 100 - 130 บาท ชาวบ้านมีอาชีพใหม่ ๆ เพิ่มขึ้น นอกเหนือจากการทำไร่ ทำสวน เลี้ยวสัตว์ เช่น เป็นคนงานสร้างถนน เป็นคนซ่อมรถจักรยานยนต์ ขายน้ำมันรถ เป็นช่างก่อสร้างบ้าน ช่างเหล็ก ช่างไม้ ช่างปูน รับจ้างหน่วยราชการ ผู้ได้รับการศึกษาสูง ก็ได้เป็นครู อาจารย์ ตำรวจ ข้าราชการ พนักงานของส่วนราชการต่าง ๆ มีรายได้ประมาณเดือนละ 3,000 - 10,000 บาท

พ.ศ. 2500	ความเปลี่ยนแปลง ถึง พ.ศ. 2539
	บางครอบครัว หรือ ตระกูลที่เคยเลี้ยงช้าง ค้าขายช้าง ได้เปลี่ยนมาซื้อรถบรรทุกหกล้อ ขนสินค้าไปขายต่างจังหวัด มีรายได้เดือนละ 20,000 - 30,000 บาท บางคนซื้อรถไถนา ไถไร่ มารับจ้างไถนา ไถไร่ บางคนก็ทำหน้าที่ขายประกันภัยรถยนต์ ขายเสื้อผ้าสำเร็จรูป รับจ้างตัดเย็บเสื้อผ้า เป็นคนงานตามหน่วยราชการต่าง ๆ เพิ่มขึ้น เช่น คนงานโรงพยาบาล ที่ทำการไปรษณีย์ - โทรเลข ศูนย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย ฯลฯ เป็นต้น รายจ่ายของครอบครัวเพิ่มขึ้น ข้าราชการครูที่มีเงินเดือนประมาณ 7,000 - 10,000 บาท บางคนเงินเดือนไม่พอค่าใช้จ่าย ทำให้ครูบางคนเป็นหนี้ชาวบ้าน สำหรับชาวบ้านที่มีไร่นา บ้านของตนเอง หากมีรายได้ ประมาณเดือนละ 2,000 บาท ครอบครัวก็พอมีความสุขตามอัตภาพ อาหารจะแพงขึ้น เช่น หมู ไก่ ราคาแพงกว่าที่กรุงเทพมหานคร ขาไก่ย่างราคาอย่างน้อย 10 บาท อาหารส่วนหนึ่งต้องซื้อจากรถที่นำมาขายตามเส้นทางลาดยาง ชาวบ้านไม่มีเวลาไปหาปลา หรือ จับสัตว์ป่าเช่นสมัยก่อนพ.ศ.2500 ซึ่งในช่วงนั้นไม่มีรถนำอาหารต่าง ๆ มาขายเช่นปัจจุบันนี้

6. การคมนาคม การติดต่อสื่อสาร

พ.ศ. 2500	ความเปลี่ยนแปลง ถึง พ.ศ. 2539
เส้นทางคมนาคมในตำบลนาแห้วในในช่วงพ.ศ.2500 เป็นทางเดินเท้า ช้าง ม้า วัว ควาย และผู้คนเดินเท้าไปมา ติดต่อกัน รถยนต์ รถจักรยาน รถจักรยายนต์ รถบรรทุก ยังไม่มีในตำบลนาแห้ว การไปรษณีย์โทรเลข โทรศัพท์ โทรทัศน์ ไม่มีไฟฟ้า ประปา ไม่มีจดหมาย ใช้เวลาเดินทางจากกรุงเทพมหานคร ถึงตำบลนาแห้ว ใช้เวลาหนึ่งเดือนเศษ	พ.ศ.2507 เริ่มมีรถยนต์ไปถึงตำบลนาแห้วเป็นครั้งแรก เป็นรถของนายอำเภอด่านซ้าย (นายจัด สุรเดโช) นำกฐินไปทอดที่ตำบลนาแห้ว ต่อมาในพ.ศ.2509 ก็มีรถของหน่วยเร่งรัดพัฒนาชนบทของทหาร และราชการไปถึงอำเภอนาแห้ว เป็นการบุกเบิกถนนหนทางให้มีรถวิ่งได้ไปถึงด่านซ้าย ไม่ต้องเดินเท้า เช่นแต่ก่อน พ.ศ.2515 มีถนนลูกรังจากบ้านเหมืองแพร่ ถึงอำเภอด่านซ้าย ในพ.ศ.2522 มีถนนลาดยางจากบ้านเหมืองแพร่ถึงอำเภอด่านซ้าย ในปัจจุบัน (พ.ศ.2539) มีถนนลาดยางติดต่อไปทุกหมู่บ้าน ตำบล ในอำเภอนาแห้ว มีรถจักรยานยนต์ แทบทุกครัวเรือน มีรถบรรทุกเล็ก รถบรรทุกหกล้อ รถประจำทาง จำนวนมาก การติดต่อสื่อสารมีโทรเลข โทรศัพท์ ติดต่อได้ทั่วโลก มีโทรทัศน์ วิทยุ มีที่ทำการไปรษณีย์โทรเลขของอำเภอนาแห้ว มีบริการติดต่อสื่อสาร รับฝากธนาณัติได้ ทำให้ชาวบ้าน ครู นักเรียน ข้าราชการในพื้นที่ได้รับความสะดวกมาก การเดินทางโดยรถตู้ รถบรรทุกเล็ก สามารถจะเดินทางจากตำบลนาแห้ว ถึงกรุงเทพมหานครได้ภายในเวลา 8 ชั่วโมง สามารถติดต่อทางโทรศัพท์ทางไกล ได้ทันที และการส่งจดหมายก็สามารถส่งจากกรุงเทพมหานคร ถึงตำบลนาแห้วได้ภายในเวลา 5 วัน

7. ไฟฟ้าและแสงสว่าง

พ.ศ. 2500	ความเปลี่ยนแปลง ถึง พ.ศ. 2539
ก่อนพ.ศ.2500 ถึง พ.ศ.2500 ไม่มีไฟฟ้าใช้ในตำบลนาแห้ว นอกจากไฟฉาย แสงสว่างใช้แสงเทียน ขี้ผึ้ง แสงเทียนไข แสงขี้ไต้ หรือกระบองจากน้ำมันยาง และแสงสว่างจากตะเกียงน้ำมันก๊าด และแก๊ส นอกจากนี้ได้จาก น่าไม้ไผ่แห้งมาสับแล้วมัดเป็นมัด ๆ ใช้จุดไฟให้ความสว่าง และความอบอุ่นได้	ชาวบ้านบางคนซื้อเครื่องปั่นไฟฟ้ามาใช้ที่ร้านขายของ ของตนเองที่บ้านเหมืองแพร่ประมาณ พ.ศ.2510 (นายสารี ราชพรหมมา) ในพ.ศ.2522 มีไฟฟ้าใช้ในตำบลนาแห้ว และในพ.ศ.2539 มีไฟฟ้าให้แสงสว่าง ตามถนนในตำบลนาแห้ว โดยเฉพาะที่บ้านนาโพธิ์ และบ้านเหมืองแพร่ มีทั้งไฟสีขาวนวล และไฟสีเหลืองในบริเวณที่เป็นชุมทางแยก หรือทางโค้ง ชาวบ้านตื่นเต้น และแปลกใจในความสะดวกสบายที่ได้รับ แม้แต่ผู้วิจัยเองก็อดแปลกใจไม่ได้ว่า ทำไมท้องถิ่นชาวบ้านอันห่างไกลถึงชายแดน จึงมีไฟฟ้าสว่างทั่วถนนตลอดคืน นับว่าทางราชการได้ทุ่มเทพัฒนาตำบลนาแห้วให้ทันสมัย มีความก้าวหน้าและสะดวกสบายเท่า ๆ กับกรุงเทพมหานคร เมืองหลวงของประเทศไทย

8. โรงพยาบาล และการดูแลสุขภาพอนามัย

พ.ศ. 2500	ความเปลี่ยนแปลง ถึง พ.ศ. 2539
ก่อนพ.ศ.2500 ถึง พ.ศ.2500 สถานพยาบาลและสุขศาลาในตำบลนาแห้วยังไม่มี มีแพทย์ตำบลนาแห้ว คือนายกุล แสงคำ เป็นผู้ให้ความช่วยเหลือดูแลชาวบ้าน เมื่อเจ็บป่วย เวลามีคนเจ็บป่วยในครอบครัว สมาชิกในครอบครัวก็จะสะพายกระบอกไม้ไผ่ไปที่บ้านนายกุล แสงคำ ขอฝนยาชุม (ยาหม้อใหญ่) ไปให้คนป่วยดื่มเพื่อรักษาโรค บางกรณีก็มีการรักษาโรคโดยใช้เวทย์มนต์คาถา อาคม ยาสมานแผล หรือใช้น้ำมันงาทาเมื่อมีกระดูกหัก ต่อมามีการฉีดยา โดยครูประชาบาลบ้าง หรือชาวบ้านที่เคยทำงานกับหมอมาบ้าง ชาวบ้านสุขภาพอนามัยไม่ค่อยดี มีการเจ็บป่วยบ่อย แต่ก็มีคนรอดตายจากโรคร้ายต่าง ๆ คนอายุยืนถึง 100 ปี ก็มีบ้าง ส่วนใหญ่อายุ 50 - 70 ปี ก็มีมาก ชีวิตเสี่ยงภัยอันตรายจากโรคมากเหลือเกิน	เมื่อมีการสร้างสำนักงานกิ่งอำเภอนาแห้ว และสถานีตำรวจกิ่งอำเภอนาแห้ว ที่บ้านนาแห้วใหม่ บริเวณดอนหอ บ้านนาแห้วใหม่ ในพ.ศ.2510 นั้น ชาวบ้านบางคนคิดว่าทางราชการจะสร้างสถานีอนามัย เพราะไม่นึกว่าจะมีกิ่งอำเภอเกิดขึ้นในตำบลนาแห้ว หลังจากตำบลนาแห้วได้รับการยกฐานะเป็นกิ่งอำเภอใน พ.ศ.2513 ก็มีเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ ไปประจำทั้งฝ่ายการศึกษา สาธารณสุข การเกษตร ป่าไม้ ฯลฯ ทำให้มีสุขศาลาประจำตำตลนาแห้ว ขึ้นที่บ้านเหมืองแพร่ ข้าง ๆโรงเรียนบ้านเหมืองแพร่ มีหน่วยปราบมาเลเรียไปฉีดยา ดี.ดี.ที.ตามบ้าน กระท่อม ตามไร่ ตามนา (เถียงไร่ เถียงนา) เล้าไก่ ฯลฯ อยู่หลายปี ช่วงพ.ศ.2520-2530 และประมาณ พ.ศ.2525 ทางราชการก็สร้างโรงพยาบาลนาแห้วขึ้นที่เนิน ใกล้นาหัวแตก บ้านนาแห้วใหม่ เพื่อให้บริการรักษาสุขภาพอนามัยแก่ประชาชนในอำเภอนาแห้วสืบมาจนทุกวันนี้

9. น้ำดื่ม - น้ำใช้

พ.ศ. 2500	ความเปลี่ยนแปลง ถึง พ.ศ. 2539
ในช่วงก่อนพ.ศ.2500 น้ำตามลำน้ำ หู น้ำเหือง น้ำแพร่ จะมีความสะอาด สามารถใช้ดื่มได้ โดยในตอนเช้ามืด ทุกครอบครัวจะหาบน้ำเต้า หรือกระบอกไม้ไผ่ ถือถังน้ำไปตักน้ำมาเก็บไว้ดื่มในครอบครัว วิธีการหาน้ำดื่มแบบนี้ปฏิบัติกันมาโดยทั่วไป พื้นที่ป่ายังเหลืออยู่มาก น้ำยังใสสะอาด ประชากรในตำบลนาแห้วมีประมาณ 1,100 คน คนท้องถิ่นอื่น ๆ ไม่มาติดต่อธุรกิจหรือ ทำงานแต่อย่างใด นาน ๆ จึงจะมีคนต่างถิ่น หรือ พ่อค้าผ่านมาสักครั้งหนึ่ง น้ำดื่ม น้ำใช้จึงพอหาได้ไม่ลำบากเกินไป	เมื่อมีการสร้างทาง ขยายถนน มีคนเพิ่มขึ้น เริ่มประมาณ พ.ศ.2507 น้ำดื่มเริ่มขาดแคลน การไปตักน้ำตามแม่น้ำ ตอนเช้ามืดอาจจะไม่ปลอดภัย จึงมีการสร้างบ่อน้ำที่นาหัวช้าง ริมน้ำแพร่เป็นแหล่งน้ำดื่มที่สะอาด ดื่มได้ไม่ต้องกรอง ไม่ต้องต้ม และไม่ต้องใช้สารเคมีฆ่าเชื้อโรค บ่อน้ำนี้เป็นแหล่งน้ำดื่มของชาวบ้านเรื่อยมาตั้งแต่ประมาณ พ.ศ.2510-2538 ต่อมามีการทำประปา น้ำนำจากน้ำแพร่และอ่างเก็บน้ำห้วยหมุ้น มาใช้ในหมู่บ้านนาแห้วใหม่ บ้านบุ่ง บ้านนาโพธิ์ สำหรับบ้านเหมืองแพร่น้ำใช้ยังใช้แม่น้ำเหืองอยู่ ชาวบ้านไปอาบน้ำที่แม่น้ำเหืองอยู่เป็นประจำ บางบ้านสูบน้ำจากแม่น้ำเหืองมาใช้อาบ และล้างถ้วยชาม ในช่วงพ.ศ.2520 เรื่อยมา ทางราชการช่วยเหลือให้แต่ละครอบครัวมีถังรองน้ำฝน ตุ่มใหญ่รองน้ำฝนไว้ดื่ม ทำให้มีน้ำฝนดื่มแทนน้ำบ่อเพิ่มขึ้น

10. งบประมาณในการพัฒนาท้องถิ่น

พ.ศ. 2500	ความเปลี่ยนแปลง ถึง พ.ศ. 2539
ตั้งแต่อดีตถึงพ.ศ.2500 งบประมาณในการพัฒนาท้องถิ่นมีน้อย ส่วนใหญ่จะใช้วิธีเกณฑ์แรงงานคนในพื้นที่ เช่น เกณฑ์แรงงาน ชาวบ้านตัดถนนหนทาง ขุดบ่อน้ำ ทำเหมืองฝาย ทดน้ำเข้านา ชาวบ้านพึ่งตนเองทุกด้าน การสร้างโรงเรียนก็เกณฑ์แรงงานชาวบ้านทุกอย่าง ไม่มีงบประมาณช่วยเหลือ	ตั้งแต่พ.ศ.2507 เมื่อมีหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่มาปฏิบัติงานพัฒนาบ้านเหมืองแพร่ เป็นบ้านตัวอย่าง การใช้งบประมาณในการพัฒนาท้องถิ่นก็เริ่มมีขึ้น ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านแต่เดิมไม่มีค่าตอบแทน ก็มีค่าตอบแทนเดือนละ 25 บาท การจ้างงานก็มีค่าตอบแทน ไม่เกณฑ์แรงงานเฉย ๆ เมื่อมีการตั้งกิ่งอำเภอนาแห้วในพ.ศ.2513 และยกฐานะเป็นอำเภอนาแห้วในพ.ศ.2519 งบประมาณในการพัฒนาท้องถิ่นก็มีเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จนจำนวนงบประมาณในการพัฒนาอำเภอนาแห้วมีหลายล้านบาทในปัจจุบัน ทำให้เกิดถนนราดยาง ถนนราดซีเมนต์ในทุกบ้าน มีไฟฟ้า ประปา โรงพยาบาล และสิ่งอำนวยความสะดวกมากมาย เช่น โทรศัพท์ โทรทัศน์ พัดลม ตู้เย็น หม้อหุงข้าวไฟฟ้า วิดีโอ ฯลฯ ก็มีใช้กันแพร่หลายในตำบลนาแห้ว

11. ผู้ได้รับการศึกษา

พ.ศ. 2500	ความเปลี่ยนแปลง ถึง พ.ศ. 2539
ประชาชนในตำบลนาแห้วได้รับการศึกษาในระดับประถมศึกษาเป็นส่วนมาก มีผู้เกิดในตำบลนาแห้วที่ได้เรียนสูงกว่าระดับประถมศึกษาเพียงจำนวนน้อย เช่น จบ ม.6 มี 3 คน จบ ป.ป. มี 1 คน จบ อ.กศ. มี 1 คน	เมื่อถึง พ.ศ. 2539 คนที่เกิดในตำบลนาแห้ว ได้รับการศึกษามากขึ้น ส่วนใหญ่เรียนจบ ป.6 กับพื้นที่ตำบลนาแห้ว จบ ม.3 จากโรงเรียนนาแห้ววิทยา มีจำนวนมากขึ้น และเริ่มมีผู้เรียนจบ ม.6 ในตำบลนาแห้ว นอกจากนี้ ยังมีคนที่เกิดในตำบลนาแห้ว ได้ไปศึกษาต่อเพิ่มเติมในเมืองใหญ่ เช่น ขอนแก่น มหาสารคาม และกรุงเทพฯ จนจบปริญญาตรี ประมาณ 40 คน ปริญญาโทในประเทศ 1 คน ปริญญาโททางกฎหมายจากประเทศญี่ปุ่น 1 คน และจบปริญญาเอกทางการศึกษาจากประเทศสหรัฐอเมริการ 1 คน นับได้ว่า ตำบลนาแห้ว ซึ่งเป็นตำบลในชนบทชายแดน มีประชาชนได้รับการศึกษาเป็นอย่างดีตำบลหนึ่งทีเดียว (เมื่อพ.ศ.2539 ตำบลนาแห้วมีพลเมืองเพียงประมาณ 1,886 คน)

12. การเมืองการปกครอง

พ.ศ. 2500	ความเปลี่ยนแปลง ถึง พ.ศ. 2539
การเมืองการปกครองในตำบลนาแห้ว ช่วง พ.ศ.2500 ยังอยู่ในสภาพท้องถิ่นแท้ ๆ คนถิ่นอื่นมีบทบาทไม่มาก ชาวบ้านปกครองกันเองโดยมีผู้ใหญ่บ้าน กำนัน แพทย์ตำบล สารวัตรกำนัน เป็นผู้มีบทบาทสำคัญชี้นำการเมือง การปกครองในระดับท้องถิ่น ซึ่งมีความสงบสุขค่อนข้างมาก	ตำบลนาแห้วมีการพัฒนามากขึ้น เมื่อได้รับการยกฐานะเป็นกิ่งอำเภอในพ.ศ.2513 และเป็นอำเภอนาแห้วในพ.ศ.2519 ความเปลี่ยนแปลงทางการเมืองการปกครองในตำบลนาแห้ว เริ่มมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เพราะเริ่มมีข้าราชการ ทหาร ตำรวจ และเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งมีการศึกษาสูง มีความรู้ ความชำนาญในระบบราชการเข้ามาประจำอยู่ในตำบลนาแห้วมากขึ้น มีตำแหน่งนายอำเภอปลัดอำเภอ สารวัตร และตำแหน่งราชการต่าง ๆ มาประจำ ซึ่งตำแหน่งเหล่านี้ไม่เคยมีมาก่อน จากการที่ชาวบ้านเคยทำมาหากินอย่างอิสระ ก็เกิดมีเจ้าหน้าที่ มีข้าราชการมาจัดระบบ จัดระเบียบ ควบคุมดูแล สั่งการในการดำเนินชีวิต และการทำมาหากิน ทำให้เกิดความสับสนในบทบาทของประชาชน พลเมือง และมีการขัดแย้งกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ เมื่อเจ้าหน้าที่ไม่ยอมรับประเพณี วัฒนธรรมของท้องถิ่น ต่อมาชาวบ้านได้ปรับตัว ได้ดีขึ้น ความเข้าใจระบบราชการมีมากขึ้น และลูกหลานชาวบ้านก็ได้รับการศึกษาสูงขึ้น ทำให้พัฒนาการทางด้านการเมือง การปกครอง ดำเนินไปด้วยความราบรื่น และมีคุณภาพมากขึ้นเรื่อย ๆ

13. อาชีพ

พ.ศ. 2500	ความเปลี่ยนแปลง ถึง พ.ศ. 2539
อาชีพหลักของชาวบ้านในตำบลนาแห้ว คือ การปลูกข้าวในนา และในไร่ เรียกว่า การทำนา ทำไร่ ข้าวที่ได้จากการทำนาเรียกว่าข้าวนา ส่วนข้าวที่ได้จากการทำไร่เรียกว่าข้าวไร่ ข้าวเป็นพืชหลักของครอบครัว นอกจากนี้คือการเลี้ยงสัตว์ เช่น ควาย วัว หมู เป็ด ไก่ บางครอบครัวมีช้าง และม้าบ้าง ส่วนควายมีทุกครอบครัว เพื่อใช้แรงในการทำนา และขายเป็นรายได้ เพื่อจ่ายซื้อสิ่งจำเป็นต่าง ๆ หรือเป็นทุนให้บุตรหลาน เรียนต่อในระดับสูงกว่าประถมศึกษา พืชที่ปลูกนอกจากข้าว มีถั่วลิสง อ้อย พริก มะเขือ ผลไม้ในหมู่บ้าน มี มะพร้าว มะไฟ มะม่วง มะขาม ขนุน มะเฟือง น้อยหน่า เป็นต้น	หลังพ.ศ.2500 มีความเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นหลายอย่าง เพราะมีถนนลาดยางมาถึงตำบลนาแห้วในพ.ศ.2522 มีไฟฟ้า มีส่วนราชการเกิดขึ้น มีคนต่างถิ่นเข้ามาอยู่ในตำบลนาแห้ว จึงมีอาชีพเพิ่มขึ้น มีข้าราชการแผนกต่าง ๆ มีตำรวจ ทหาร อาสารักษาดินแดน เพิ่มขึ้น เกิดอาชีพใหม่สำหรับชาวบ้าน เช่น ช่อมรถจักรยาน จักรยานยนต์ รถยนต์ อาชีพสีข้าว (มีโรงสีขนาดเล็ก) มีอาชีพขับรถยนต์ ขนส่งคนโดยสาร ขนส่งสินค้าไปขายต่างจังหวัด เปิดร้ายขายอาหารในหมู่บ้าน ขายก๋วยเตี๋ยว กาแฟ ไก่ย่าง ส้มตำมะละกอ เปิดร้านขายสินค้าเบ็ดเตล็ด มีร้านตัดผมเกิดขึ้น (แต่ก่อนวานกันตัดในวันพระ) มีช่างก่อสร้างบ้านที่มีเครื่องมือทันสมัยขึ้น เช่น กบไฟฟ้า สว่านไฟฟ้า เลื่อยไฟฟ้า อาชีพฉาบปูน อาชีพช่างเหล็ก เชื่อมเหล็ก ตัดเหล็ก ช่างไฟฟ้า ช่างประปา อาชีพต่าง ๆ ทำให้เกิดกิจกรรมที่แตกต่างกัน มีแนวคิด วิธีการแตกต่างกัน ทำให้ตำบลนาแห้วมีอาชีพหลากหลายขึ้น ทุกคนต่างดิ้นรนตามภาวะทางเศรษฐกิจที่รัดตัว ทุกคนต้องหารายได้เพิ่ม เพราะรายจ่ายมีมากขึ้น จึงเกิดสภาพชีวิต และรูปแบบการดำเนินชีวิตที่แตกต่างกันไป จากตอนที่ตำบลนาแห้วเป็นชนบท อันห่างไกลความเจริญ เมื่อ 50 ปีก่อน

14. การใช้พื้นดิน - แหล่งน้ำ

พ.ศ. 2500	ความเปลี่ยนแปลง ถึง พ.ศ. 2539
การใช้พื้นดินทำได้ในวงจำกัด เพราะไม่มีเครื่องทุ่นแรง โดยมากใช้มีด จอบ เสียม ในการหักล้างถางพง เพาะปลูกผัก และพืชที่จำเป็นในการเลี้ยงชีพ ใช้แรงคนในครอบครัวเป็นส่วนใหญ่ ใช้แรงควายในการไถนา ในฤดูฝนแหล่งน้ำในตำบลนาแห้วอุดมสมบูรณ์มาก เพราะมีแม่น้ำหลายสาย ไหลมารวมกันที่ตำบลนี้ แม่น้ำทุกสายมีน้ำตลอดปี ในฤดูแล้งขาดแคลนน้ำดื่ม ต้องไปตักน้ำดื่มจากบ่อน้ำที่อยู่ไกลหมู่บ้าน 1 - 2 กิโลเมตร แต่ก็ไม่ถึงกับขาดแคลนมากนัก	การใช้พื้นที่ดินแหล่งน้ำได้เปลี่ยนแปลงไปมาก หนองบึงต่าง ๆ กลายเป็นไร่นา เพราะเครื่องทุ่นแรง คือ รถไถไร่ รถแบคโฮว์ที่มารับจ้างไถดิน ขุดดินจากที่อื่น ในตำบลนาแห้วเองก็มีชาวบ้านซื้อรถไถไร่ไถนามาใช้เอง ทำให้ทำงานได้เนื้อที่มากในเวลาอันสั้น ป่า เนินเขาถูกทำลาย ถูกไถ ถูกปราบเป็นไร่ข้าวโพด ไร่ถั่วเขียว ไร่มันสำปะหลัง ต้นไม้ใหญ่ถูกตัด โค่น เผา ทำลาย ทำให้มีแต่ต้นหญ้าดอกขาวโดยทั่วไป แทนต้นไม้กุง ไม้จิก ไม้รัง ตะแบก ประดู่ มะค่า ชิงชัน กระบก ฯลฯ เหมือนป่าสมัยเมื่อ 50 ปีก่อน สภาพป่าถูกทำลายเหลือแต่ต้นไม้ไม่มีค่าหรือมีค่าน้อย ดินเมื่อถูกไถก็ไหลไปถมแม่น้ำ ลำธาร ทำให้แม่น้ำตื้นเขิน แหล่งน้ำที่อาศัย ของปูปลา หอย และสัตว์น้ำ เช่น เต่า ตะพาบน้ำ ได้ลดน้อยลง สัตว์น้ำลดน้อยลง หอยที่เคยมีอุดมสมบูรณ์ อาหารธรรมชาติเริ่มลดน้อย และขาดแคลนมากขึ้น แหล่งน้ำธรรมชาติมีน้อยลง จึงมีการสร้างอ่างเก็บน้ำ ฝายน้ำล้น การขุดบ่อน้ำเพิ่มขึ้น ความชุ่มชื้น ร่มรื่น ร่มเย็นลดน้อยลง เพราะป่าไม้ถูกทำลาย การปลูกป่าเริ่มทำบ้างในโครงการปลูกต้นสักเป็นหลักของแผ่นดิน เฉลิมพระเกียรติในหลวง รัชการที่ 9 และโครงการกู้แผ่นดิน แต่ชาวบ้านและส่วนราชการอื่น ๆ ยังทำน้อย การฟื้นฟูสภาพป่าต้องทำอย่างต่อเนื่องไปอีก 50 - 100 ปี จึงจะมีป่าที่สมบูรณ์เหมือนเมื่อ 50 ปีก่อน

15. คุณภาพชีวิต

พ.ศ. 2500	ความเปลี่ยนแปลง ถึง พ.ศ. 2539
คุณภาพชีวิตของประชาชนในช่วง พ.ศ.2500 และก่อนพ.ศ.2500 เป็นชีวิตชาวชนบท ทุกอย่างต้องพึ่งตนเอง ไม่มีส่วนราชการองค์การหรือ หน่วยงานใด ๆ มาช่วย เหลือดูแล ทุกครอบครัว ทุกคนต้องพึ่งตนเอง และช่วยเหลือกันตามมีตามเกิด แต่เนื่องจากประชากรมีน้อย ประมาณ 1,000 คน ในตำบลนาแห้ว สภาพป่ายังสมบูรณ์ ใครจะทำไร่ที่ไหนจะทำกันที่ใด ก็แผ้วถางเองเลย ไม่มีการหวงห้ามกัน ยกเว้นที่ทำนา ทำสวน ตามริมแม่น้ำ ซึ่งมีเจ้าของ และเจ้าของทำกินทุกปี ปลา หอย กบ เขียด อาหารตามธรรมชาติ สัตว์ป่า อีเก้ง กวาง เสือ หมี ลิง ค่าง นกเขา นกยูง ยังมีอยู่ในพื้นที่ป่าในตำบล ชาวบ้านจับสัตว์ป่าเป็นอาหาร โดยใช้แร้ว บ่วง ยางไม้กับดัก หน้าไม้ และปืนแก๊บ ปืนลูกซอง ตามฐานะของตน เวลาเจ็บป่วยก็ไปฝนยารากไม้ที่บ้านแพทย์	สภาพบ้านเมืองเปลี่ยนแปลงไป โรงเรียนในท้องถิ่นมีระดับสูงขึ้นเรื่อย ๆ จากมี ป.5 ในพ.ศ.2514 มี ม.1 ในพ.ศ.2518 และมี ม.4 ในพ.ศ.2536 จนถึง ม.6 ที่ตำบลนาแห้ว ในพ.ศ.2538 ประชากรก็มีเพิ่มขึ้น มีส่วนราชการ มีโรงพยาบาล มีข้าราชการมาเพิ่ม ทำให้คุณภาพชีวิตของประชาชน เปลี่ยนแปลงไปพร้อม ๆ กับการมีการคมนาคมสะดวก มีรายได้เพิ่มขึ้น มีการศึกษาสูงขึ้น มีคนแปลกหน้าเข้ามาในพื้นที่มากขึ้น อายุเฉลี่ยของประชากรสูงขึ้นจากประมาณ 50 - 55 ปี ในพ.ศ.2500 เป็นประมาณ 60 - 65 ปี ในพ.ศ.2539 มีคนแก่ในหมู่บ้านมากขึ้น แต่คนอายุยืนถึง 100 ปี กลับไม่มี แต่ก่อนพ.ศ.2500 มีคนอายุยืนถึง 100 ปี หลายคน ปัจจุบันดูเหมือนคนจะมีโรคภัยมากชนิดขึ้น และมีการเจ็บป่วยมากขึ้น การดำรงชีวิตอย่างสงบสุขลดน้อยลง เพราะมีการแข่งขันกันมากขึ้น การเดินทางเร็วขึ้น แต่ก่อนชาวบ้านไปดูแลวัว ควาย โดยการเดินเท้าไป แต่ปัจจุบันใช้รถจักรยานยนต์ หรือขับจักรยานไปดูแลสัตว์เลี้ยง สมัยก่อนชาวบ้านบางคนเสพฝิ่น ซึ่งมีผลไม่รุนแรงมาก แต่ปัจจุบันชาวบ้านบางคนเสพยาบ้า และยาเสพติดที่ร้ายแรงอื่น ๆ การเล่นการพนันลดน้อยลง แต่การดื่มสุรามีมากขึ้น เพราะมีสุราขายอย่างถูกกฎหมาย และมีสุราเถื่อนจากประเทศลาวเข้ามาจำหน่ายในบางโอกาส เช่น งานบุญต่าง ๆ คุณภาพของชีวิตดูเหมือนจะดีขึ้นแต่เครียดมากขึ้น

พ.ศ. 2500	ความเปลี่ยนแปลง ถึง พ.ศ. 2539
ตำบลมาดื่ม บางทีก็มีหมอผีช่วยรักษากันเอง	

1.3 ความเป็นมาของโครงการ

ใน พ.ศ. 2533 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติโครงการพัฒนาหมู่บ้านต้นแบบ บ้านป่าก่อ ตำบลแสงภา อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย เป็นเงิน 1,300,000 บาท จากโครงการน้ำพระทัยจากในหลวง (อีสานเขียว) การดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้านต้นแบบ บ้านป่าก่อ ใน พ.ศ. 2533-2534 ประสบผลสำเร็จเป็นอย่างดี ได้รับความร่วมมือจากส่วนราชการต่าง ๆ เช่น กองทัพภาคที่ 2 จังหวัดเลย อำเภอนาแห้ว ตำบลแสงภา และชาวบ้านป่าก่อ เป็นอย่างดียิ่ง มีผู้แทนจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และส่วนราชการต่าง ๆ ไปร่วมกิจกรรมเป็นจำนวนมาก โครงการย่อยที่เป็นโครงการหลักของโครงการพัฒนาหมู่บ้านต้นแบบ บ้านป่าก่อมีอยู่ 2 โครงการ คือ โครงการเลี้ยงวัวพื้นเมืองเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ และโครงการปลูกไม้ผล

1.3.1 สรุปโครงการเลี้ยงวัวเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ

1. **ความเป็นมา** โครงการเลี้ยงวัวเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ เป็นโครงการหนึ่งของโครงการพัฒนาหมู่บ้านต้นแบบบ้านป่าก่อ ตำบลแสงภา อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย โดยมุ่งแก้ปัญหาความยากจนและวงจรอุบาทว์แห่งชีวิตคือ ยากจน ขาดการศึกษา มีโรคภัยเบียดเบียน ทั้งนี้จะต้องแสดงผลกิจกรรมให้เด่นชัด รวดเร็วและมีการเสี่ยงน้อย เมื่อเปรียบเทียบกับกิจกรรมอื่น ๆ เช่น การเลี้ยงหมู การเลี้ยงเป็ด การเลี้ยงไก่ การทำสวนผัก การทำไร่ข้าวโพด การปลูกไม้ผล รวมทั้งการค้าขายตามชายแดนแล้ว ชาวบ้านส่วนมากและผู้มีประสบการณ์จะยืนยันว่าเลี้ยงวัวดีกว่า ชาวบ้านส่วนใหญ่อยากเลี้ยงวัว แต่ขาดทุนเริ่มต้น (ข้อสรุปนี้ได้มาตั้งแต่ พ.ศ. 2522) ช่วงต่อมามีการทำลายป่ามากขึ้น หญ้าคาก็เกิดมากขึ้น การเพาะปลูกก็ได้ผลน้อย การค้าขายในหมู่บ้านก็ถูกร้านค้าเร่ทำลายย่อยยับ แต่การเลี้ยงวัวยังมีรายได้ดี แน่นอน รวดเร็วยิ่งกว่าฝากเงินธนาคารเพื่อกินดอกเบี้ย ชาวบ้านจึงต้องการเลี้ยงวัวมาก การทำโครงการเลี้ยงวัวเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจจึงอาศัยพื้นฐานความเป็นจริงในพื้นที่และข้อมูลที่ถูกต้องเป็นหลัก

2. **การดำเนินการ** เริ่มต้นด้วยการศึกษาสภาพความพร้อมของชาวบ้านป่าก่อและการเสนอแนวทางการเลี้ยงวัวเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ การพูดคุย ปรึกษา หารือและการประชุมกลุ่มสนใจในการเลี้ยงวัว การเตรียมกองทุนเงินกู้เพื่อการเลี้ยงวัว การประชุมปรึกษาหาแนวทางที่เป็นไปได้ในการกู้เงิน การคืนเงิน การคิดอัตราดอกเบี้ย การประกันเงินกู้

ฯลฯ ที่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายยอมรับได้ ตลอดจนการให้ส่วนราชการระดับอำเภอมีบทบาทสำคัญในการดำเนินโครงการเลี้ยงวัวเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ การเตรียมการนี้ใช้เวลาประมาณ 3 เดือน เพราะผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีแนวคิดหลายแนว กว่าจะเห็นพ้องต้องกันต้องใช้เวลานาน การมอบกองทุนเงินกู้เพื่อเลี้ยงวัวจำนวน 100,000 บาท (หนึ่งแสนบาท) ให้นายอำเภอนาแห้วมอบแก่ผู้ขอกู้ซื้อวัว 10 ราย รายละหนึ่งหมื่นบาทได้ดำเนินการเสร็จในเดือนมีนาคม 2534

3. **ผลของกิจกรรมการเลี้ยงวัวเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ** การตรวจสภาพวัวที่ซื้อในโครงการส่วนหนึ่งเมื่อวันที่ 17 มีนาคม 2534 การสัมภาษณ์ผู้เข้าร่วมโครงการเพิ่มเติมและการติดตามผลในวันที่ 1 พฤษภาคม 2534 พอสรุปผลได้ดังนี้

3.1 เมื่อกู้เงินมา 10,000 บาท ผู้กู้เงินซื้อวัวราคาตัวละ 4,500 - 4,800 บาท ส่วนใหญ่ซื้อ 2 ตัว บางคนเอาเงินตนเองเพิ่มจึงซื้อมา 3 ตัว

3.2 มีผู้ขอร่วมโครงการ 14 คน จับสลากแล้วได้ 10 คน อีก 4 คนให้รองวดต่อไป

3.3 ทุกคนที่ได้วัวแล้วดีใจ เอาใจใส่วัวที่ซื้อมาเป็นอย่างดี (ตามมาตรฐานของชาวบ้าน)

3.4 วัวที่ซื้อมาบางตัวผอม มีเหาและเห็บ (คณะกรรมการได้แนะนำให้ถ่ายพยาธิวัวและฆ่าเหาและเห็บให้วัวด้วย) ข้อมูล 16 - 17 มีนาคม 2534

3.5 คณะกรรมการโครงการได้แนะนำให้ผู้เข้าร่วมโครงการนำวัวมาตรวจเลือดเพื่อป้องกันโรคแท้ง หรือเจาะเลือดส่งไปตรวจ แต่เจ้าหน้าที่ทำงานช้ากว่าที่กะไว้ ชาวบ้านจึงนำวัวไปปล่อยไว้ให้กินหญ้าที่สันเขา ห่างจากหมู่บ้านระยะทางเดินเท้าหนึ่งวัน การนำวัวกลับมาหมู่บ้านเพื่อตรวจเลือดจึงทำได้ยากในตอนนี้

3.6 ความสนใจในการเลี้ยงวัวเพิ่มขึ้นมาก ผู้ใหญ่บ้านป่าก่อรายงานผลเมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม 2534 ว่า ขณะนี้มีผู้ขอเข้าร่วมโครงการเลี้ยงวัวอีก 15 คน หลายคนที่ได้ซื้อวัวมาเลี้ยงงวดแรกได้เอาเงินตนเองซื้อวัวมาเลี้ยงเพิ่มเป็น 4 - 5 ตัว ผู้ใหญ่บ้านขอให้โครงการอนุมัติเงินกู้ให้ชาวบ้านกู้มาซื้อวัวอีก 10 คน เพราะทุกคนอยากเริ่มต้นเร็ว ๆ เพราะการเลี้ยงวัวเห็นผลชัดเจน รวดเร็ว แน่นอน ส่วนการปลูกต้นไม้การเสี่ยงมีครึ่งต่อครึ่งตั้งแต่เริ่มต้นแล้ว การเลี้ยงวัวไม่เสี่ยงเลย

3.7 คณะกรรมการที่ไปปฏิบัติงานที่บ้านป่าก่อระหว่างวันที่ 26 - 29 เมษายน 2534 ได้เสนอให้หัวหน้าโครงการให้เงินโครงการเลี้ยงวัวเพิ่มเติมอย่างน้อยหนึ่งแสนบาทเพื่อให้ชาวบ้าน 10 ครอบครัวได้เริ่มเลี้ยงวัวทันที ไม่ต้องรออีกสองปี หัวหน้าโครงการยินดีให้ถ้าทางอำเภอนาแห้วพร้อมที่จะสนับสนุนในการดำเนินโครงการ หากทุกฝ่ายเห็นสมควรก็พร้อมที่จะให้เงินเพิ่มอีก โดยโอนเงินกิจกรรมอื่น ๆ ที่รอได้มาให้กิจกรรมการเลี้ยงวัวก็ได้

3.8 กิจกรรมการเลี้ยงวัวเพื่อเศรษฐกิจ บรรลุความสำเร็จแล้วประมาณ 60 เปอร์เซ็นต์ และหัวหน้าโครงการได้ให้ความสำคัญ ถือว่าเป็นโครงการหลักของโครงการพัฒนาหมู่บ้านต้นแบบบ้านป่าก่อร่วมกับโครงการปลูกไม้ผล

มาร์ช "วัว"

มีวัว มีวัว ไม่กลัวยากจน
ในคราวขัดสน ขายวัวหนึ่งตัว
อยากให้ลูกเรียน พากเพียรเลี้ยงวัว
อยากมีเมียผัว ขายวัวสร้างบ้าน
คนไม่เกียจคร้าน เลี้ยงวัวร่ำรวย

พิสิทธิ์ สารวิจิตร ผู้แต่ง
6 พฤษภาคม 2534

1.3.2 โครงการวิจัยเรื่องการเลี้ยงวัวพื้นเมือง เพื่อยกฐานะทางเศรษฐกิจของชาวชนบทชายแดน

ใน พ.ศ. 2535 หลังจากสิ้นสุดโครงการน้ำพระทัยจากในหลวง (อีสานเขียว) คณะกรรมการพิจารณาทุนอุดหนุนโครงการ เห็นว่าโครงการเลี้ยงวัวประสบผลดีมาก ควรขยายผลต่อไปอีก จึงจัดสรรค่าใช้จ่ายให้ดำเนินโครงการเลี้ยงวัวพื้นเมืองเพื่อยกฐานะทางเศรษฐกิจของชาวชนบทชายแดน จำนวน 200,000 บาท (สองแสนบาท) ให้ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พิสิทธิ์ สารวิจิตร ดำเนินการขยายผลที่ ตำบลนาแห้ว อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย การดำเนินโครงการวิจัยดังกล่าวประสบผลดีตามคาดหมาย ดังสรุปการวิจัยต่อไปนี้

ก. สรุปการวิจัย

1. ความมุ่งหมาย

1.1 เพื่อยกฐานะทางเศรษฐกิจของชาวชนบทในอำเภอนาแห้วให้ดีขึ้นด้วยการเลี้ยงวัวพื้นเมือง

1.2 เพื่อฝึกอบรมกระบวนการกู้เงินดอกเบี้ยต่ำ (ร้อยละ 6 ต่อปี) และการใช้คืนเงินกู้ด้วยการเลี้ยงวัวพื้นเมืองในอำเภอนาแห้ว

1.3 เพื่อสร้างคุณธรรมและหลักปฏิบัติอันเหมาะสม ถูกต้องในการดำรงชีวิตและพัฒนาการเศรษฐกิจของตนเอง ครอบครัว และชุมชน

1.4 เพื่อส่งเสริมธุรกิจการเลี้ยงวัว การให้การศึกษาอบรมความรู้ในการเลี้ยงวัวพื้นเมืองให้แก่นักเรียน ประชาชน และผู้สนใจในอำเภอนาแห้ว

1.5 เพื่อสร้างบริบทการพัฒนาหมู่บ้านต้นแบบให้มีความสมบูรณ์ และสร้างความสงบสุขในสังคมชนบทชายแดนให้ยืนนาน

2. ขอบเขตการวิจัย

2.1 การวิจัยนี้ได้เลือกบ้านนารีพธิ์ ในตำบลนาแห้ว อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย เป็นหมู่บ้านทดลองโครงการแห่งแรก เพราะมีความเหมาะสมในด้านภูมิศาสตร์ และความพร้อมของผู้นำท้องถิ่นและชาวบ้าน สามารถดำเนินโครงการให้บรรลุความมุ่งหมายได้

2.2 การวิจัยได้ดำเนินติดต่อกันเป็นเวลานาน 3 ปี เพื่อให้เห็นกระบวนการพัฒนาความคิด การปฏิบัติกิจกรรม และเห็นผลของการร่วมโครงการชัดเจนตามสภาพความเป็นจริงของพื้นที่ โดยให้ชาวบ้านได้พัฒนาตนเองและมีส่วนร่วมในกระบวนการมากที่สุด

3. **วิธีการวิจัย มีขั้นตอนดังนี้**

3.1 การศึกษาเบื้องต้น ได้แก่การตรวจดูสภาพพื้นที่ ความสนใจ อาชีพการเลี้ยงวัวพื้นเมือง และความพร้อมของชาวบ้านในการร่วมโครงการ ใช้วิธีการสัมภาษณ์ การสังเกต และการไปตรวจดูสภาพพื้นที่ตามความเป็นจริง

3.2 การประชุมชี้แจงโครงการเพื่อเร่งเร้าความสนใจ ปรับความคิดและความเข้าใจให้ตรงกัน และเตรียมความพร้อมในการทำสัญญาและข้อตกลงต่าง ๆ รวมทั้งให้ความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงวัว อาหารวัว และการป้องกันความสูญเสียต่าง ๆ ในการเลี้ยงวัวพื้นเมือง

3.3 การรับสมาชิกเข้าร่วมโครงการ โดยให้ยื่นใบสมัคร และมีผู้รับรองค้ำประกัน 10 คน เพื่อค้ำประกันเงินกู้จำนวน 10,000 บาท (หนึ่งหมื่นบาท)

3.4 การจับสลากหมายเลขขึ้นบัญชี ลำดับของสมาชิกผู้มีคุณสมบัติครบถ้วนเข้าร่วมโครงการ

3.5 การทำสัญญากู้เงินไปซื้อวัวพื้นเมืองมาเลี้ยง การอบรมหลักจริยธรรม คุณธรรมในการร่วมโครงการ และการรับเงินกู้ครอบครัวละ 10,000 บาท (หนึ่งหมื่นบาท)

3.6 การคืนเงินกู้งวดที่ 1 เมื่อครบปีแรกจำนวน 5,600 บาท และการคืนเงินกู้งวดที่ 2 เมื่อครบปีที่ 2 จำนวน 5,360 บาท (คือคืนเงินต้น 10,000 คน และดอกเบี้ย 960 บาท) ทำต่อหน้าสมาชิกผู้ร่วมโครงการ ดอกเบี้ยมอบให้เป็นกองทุนพัฒนาหมู่บ้านต่อไป

3.7 การติดตามผลและแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

3.8 การเก็บข้อมูลต่าง ๆ โดยการบันทึกข้อมูลเป็นระยะ ๆ การถ่ายภาพสีการประชุม การมอบเงินกู้และภาพสีวัวที่ซื้อมาเลี้ยงในโครงการ

3.9 การวิเคราะห์ข้อมูลและการทำรายงานการวิจัย

4. การเก็บข้อมูล

การเก็บข้อมูลได้ดำเนินการระหว่างการไปปฏิบัติงานภาคสนามที่อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย รวมเวลาเก็บข้อมูลส่วนใหญ่ประมาณ 2 ปี คือ จากปลายปี พ.ศ. 2534 ถึงปลายปี พ.ศ. 2536 และข้อมูลบางส่วนเก็บเพิ่มเติมจากการติดตามผลเรื่อยมาจนถึงปลายปี พ.ศ.2537 เมื่อเขียนรายงานช่วงสุดท้ายและสรุปการวิจัย การวิจัยนี้จึงใช้เวลาเก็บข้อมูลและติดตามผลอย่างต่อเนื่องยาวนานประมาณ 3 ปี

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นการประมวลเรื่องราวเกี่ยวกับข้อมูลเบื้องต้นต่าง ๆ เพื่อประกอบความเข้าใจในการวิเคราะห์ ตอนที่ 2 ซึ่งเป็นเรื่องการพิจารณาคำตอบสำหรับปัญหาที่ต้องการคำตอบในการวิจัยนี้ สำหรับตอนที่ 3 เป็นเรื่องการประเมินผลความสำเร็จของโครงการโดยใช้ข้อมูลที่รวบรวมไว้ทั้งหมด ประกอบการพิจารณากลั่นกรองข้อสรุปต่าง ๆ โดยวิธีทบทวน ตรวจทานข้อมูลและเหตุการณ์

6. ผลการวิจัย

การพิจารณาคำตอบสำหรับปัญหาที่สนใจ

6.1 การเลี้ยงวัวพื้นเมืองให้ผลตอบแทนเป็นที่พอใจของชาวบ้านหรือไม่

<u>คำตอบ</u> การเลี้ยงวัวพื้นเมืองในโครงการนี้ให้ผลตอบแทนเป็นที่พอใจของชาวบ้านทุกคนที่กู้เงินโครงการวิจัยไปซื้อวัวพื้นเมืองมาเลี้ยง

6.2 การเลี้ยงวัวพื้นเมืองเหมาะกับนิสัย สภาพแวดล้อม และวิถีการดำรงชีวิตของชาวบ้านหรือไม่

<u>คำตอบ</u> การเลี้ยงวัวพื้นเมืองเหมาะกับนิสัย สภาพแวดล้อมและวิถีการดำรงชีวิตของชาวบ้านในขณะดำเนินโครงการเป็นอย่างดี

6.3 เมื่อเวลาผ่านไป 2 ปี ความสนใจในการเลี้ยงวัวพื้นเมืองยังมีอยู่หรือไม่

คำตอบ เมื่อเวลาผ่านไป 2 ปี ความสนใจในการเลี้ยงวัวพื้นเมืองยังมีอยู่ และมีผู้แสดงความต้องการร่วมโครงการอีก นอกจากนี้ยังมีเด็ก ๆ สนใจเข้าฟังการประชุมเกี่ยวกับการเลี้ยงวัวเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ

6.4 อุปสรรคในการเลี้ยงวัวมีอะไรบ้างที่สามารถแก้ไขได้ และมีอะไรบ้างที่แก้ไขไม่ได้

คำตอบ อุปสรรคในการเลี้ยงวัวที่สามารถแก้ไขได้ ได้แก่

1) การขาดทุนซื้อวัวพื้นเมืองมาเลี้ยง แก้ได้โดยการกู้เงินกองทุนครอบครัวละ 10,000 บาท (หนึ่งหมื่นบาท) สามารถช่วยสนับสนุนครอบครัวต่าง ๆ ได้ 24 ครอบครัวในเวลา 2 ปี เป็นเงินทุนหมุนเวียนมูลค่า 240,000 บาท

2) การดูแลเอาใจใส่วัวที่เลี้ยงไว้

3) การแสวงหาความรู้ความจริงเกี่ยวกับการเลี้ยงวัว

4) การเตรียมอาหารเสริมให้วัวในฤดูแล้ง

5) การตลาด การซื้อขายวัวพื้นเมืองไม่มีปัญหาเลย

อุปสรรคในการเลี้ยงวัวที่แก้ไขไม่ได้ยังมีอยู่บ้าง เช่น

1) การสร้างความสำนึกให้เสียสละเพื่อส่วนรวม

2) การมองการณ์ไกลและการวางโครงการระยะยาว

6.5 รายได้จากการเลี้ยงวัวพื้นเมืองโดยเฉลี่ยในเวลา 2 ปี จำนวนเท่าใด

คำตอบ การเลี้ยงวัวพื้นเมืองให้ผลตอบแทนเป็นที่พอใจของผู้เข้าร่วมโครงการ โดยเฉลี่ยการเลี้ยงวัวพื้นเมืองให้ผลตอบแทนเป็นรายได้ดังนี้

ลงทุน 10,000 บาท ในเวลา 1 เดือน มีรายได้ 1,000 บาท

ลงทุน 10,000 บาท ในเวลา 6 เดือน มีรายได้ 3,000 บาท

ลงทุน 10,000 บาท ในเวลา 1 ปี มีรายได้ 6,000 บาท

ลงทุน 10,000 บาท ในเวลา 2 ปี มีรายได้ 10,000 บาท

รายได้ในที่นี้หมายถึงผลกำไร หรือตอบแทนเมื่อคิดเป็นเงิน

6.6 ผู้ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพเลี้ยงวัวมีคุณสมบัติอะไรบ้าง

คำตอบ ผู้ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพเลี้ยงวัวพื้นเมืองมีคุณสมบัติดังนี้

1) ดูแล เอาใจใส่เรื่องอาหาร และน้ำสำหรับวัวเป็นอย่างดี
2) ไม่โลภมาก พยายามเลี้ยงวัวให้ดี ลดความเสี่ยงต่าง ๆ
3) มีความรู้ ความเข้าใจ ความชำนาญเกี่ยวกับการเลี้ยงวัว
4) เป็นคนมีจิตใจดี มีคุณธรรม และเสียสละ
5) สนใจการตลาดและปรับตัวให้ทันความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ

6.7 ผู้ร่วมโครงการเลี้ยงวัวพื้นเมืองได้พัฒนาความรู้ ความเข้าใจและความชำนาญเพิ่มขึ้นหรือไม่

คำตอบ ผู้ร่วมโครงการเลี้ยงวัวพื้นเมืองได้พัฒนาความรู้ ความเข้าใจและความชำนาญเพิ่มขึ้นระดับหนึ่งจากการถ่ายทอดความรู้ และการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างผู้เลี้ยงวัวพื้นเมืองด้วยกัน ระหว่างผู้เลี้ยงวัวกับวิทยากร และระหว่างผู้เลี้ยงวัวกับผู้วิจัย ซึ่งได้นำเอกสารและความรู้ ความคิดมาแลกเปลี่ยนกับผู้เลี้ยงวัวเสมอ

6.8 คุณธรรมอะไรที่จำเป็นสำหรับการยกฐานะทางเศรษฐกิจด้วยการเลี้ยงวัวพื้นเมือง

คำตอบ คุณธรรมที่จำเป็นสำหรับยกฐานะทางเศรษฐกิจด้วยการเลี้ยงวัวพื้นเมือง มีดังนี้

1) ความซื่อสัตย์
2) ความขยัน
3) การประหยัด
4) ความเอาใจใส่
5) ความยุติธรรม

6.9 การทำโครงการโดยให้ชาวชนบทร่วมมือรับผิดชอบอย่างใกล้ชิดเกิดผลแตกต่างจากที่ส่วนราชการเป็นผู้ดำเนินการในลักษณะใดบ้าง

<u>คำตอบ</u> เกิดผลแตกต่าง คือ

1) ชาวบ้านได้รับเงินกู้ครบ (หนึ่งหมื่นบาท)

2) ไม่มีการหักดอกเบี้ยหรือค่าใช้จ่ายใด ๆ ล่วงหน้า

3) ชาวบ้านสามารถนำเงินไปซื้อวัวพื้นเมืองที่ตนพอใจมาเลี้ยง

4) ชาวบ้านมีความภาคภูมิใจและพอใจที่ได้รับความยุติธรรมในการกู้เงิน

5) ชาวบ้านมีกำไรจากการกู้เงินกองทุนเลี้ยงวัวไปซื้อวัวพื้นเมืองมาเลี้ยง ไม่มีวัวตัวใดตาย ผู้กู้ทุกคนพอใจ เพราะไม่มีการขาดทุนเลย มีแต่ได้กำไรทุกคน

6.10 โครงการเลี้ยงวัวพื้นเมืองมีผลกระทบต่อวิถีการดำรงชีวิตของชาวบ้านในด้านใดบ้าง

<u>คำตอบ</u> โครงการเลี้ยงวัวพื้นเมืองมีผลกระทบต่อวิถีทางการดำรงชีวิตของชาวบ้านในด้านต่าง ๆ คือ

1) ชาวบ้านลดการทำไร่ข้าวโพด ลดการทำไร่ถั่วแล้วหันมาเลี้ยงวัวพื้นเมืองแทน

2) ชาวบ้านมีความมั่นใจในอาชีพการเลี้ยงวัวพื้นเมืองเพราะคนเลี้ยงวัวมีฐานะทางเศรษฐกิจดีขึ้นเรื่อย ๆ

3) ชาวบ้านมีความสุข มีความหวังในชีวิตเพราะฐานะของครอบครัวมั่นคงยิ่งขึ้นทุกปี

4) ชาวบ้านไม่มีหนี้สิน จึงมีกำลังใจในการทำงาน กล้าคิด กล้าทำ กล้าริเริ่มโครงการก้าวหน้ามากกว่าเดิม เช่น กล้าลงทุนผ่อนรถหกล้อมาขนสินค้า ขนหิน ทราย และอุปกรณ์สร้างถนน สะพาน และอ่างเก็บน้ำในท้องถิ่น เป็นต้น

การวิจัยจึงประสบผลสำเร็จเป็นอย่างดี และทำให้ชาวชนบทชายแดนสามารถยกฐานะทางเศรษฐกิจของตนให้สูงขึ้นได้จริง

ข. ข้อเสนอแนะ

จากการดำเนินโครงการวิจัยเรื่องการเลี้ยงวัวพื้นเมืองเพื่อยกฐานะทางเศรษฐกิจของชาวชนบทชายแดนที่ตำบลนาแห้ว อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย จากปลายปี พ.ศ. 2534 ถึงปลายปี พ.ศ. 2537 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมดังนี้

1. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ผู้ยากไร้ ผู้ด้อยโอกาส และผู้ขาดการศึกษา ควรดำเนินการต่อเนื่องยาวนาน ไม่น้อยกว่า 3 ปี เพื่อให้โอกาสในการปรับตัว การเปลี่ยนแปลงวิถีการดำรงชีวิต และการพัฒนาความคิด นิสัย และเจตคติที่พึงประสงค์ การวิจัยอย่างฉาบฉวยเร่งรัดตามปีงบประมาณย่อมไม่เป็นผลดีแก่ผู้เกี่ยวข้อง เพราะจะสร้างความสับสน ปั่นป่วน และวุ่นวายมากกว่าความก้าวหน้า

2. การเลี้ยงวัวพื้นเมืองสามารถยกฐานะทางเศรษฐกิจของชาวชนบทชายแดนให้สูงขึ้นได้ นอกจากการขายวัวที่เลี้ยงไว้เพื่อเอากำไร และสร้างรายได้ที่แน่นอนแล้ว มูลวัวยังจะเพิ่มรายได้แก่ผู้เลี้ยงวัวอีกด้วย ดังนั้น การเลี้ยงวัวเพื่อยกฐานทางเศรษฐกิจนอกจากจะขายตัววัวแล้ว ยังขายมูลวัวเพิ่มกำไร หรือลดค่าใช้จ่ายในการซื้อปุ๋ยอีกทางหนึ่ง ผู้วิจัยได้ทำโครงการวิจัยเรื่อง การใช้มูลโคพัฒนาคุณภาพชีวิต และแก้ปัญหาความยากจนในชนบทปีงบประมาณ 2538 และได้ทุนอุดหนุนการวิจัย 76,000 บาท (เจ็ดหมื่นหกพันบาทถ้วน)

3. หัวข้อต่าง ๆ ที่ควรวิจัยต่อไป คือ

3.1 การเลี้ยงวัวในแปลงหญ้า และการปล่อยวัวให้หาหญ้ากินเองจะมีผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นชนบทอย่างไร ?

3.2 การผสมผสานการทำสวนมะม่วง ผลไม้ การปลูกต้นสักกับการเลี้ยววัว การเลี้ยงไก่ ในพื้นที่ประมาณ 30 ไร่ จะให้ผลตอบแทนดีกว่าการทำสวน หรือการเลี้ยงสัตว์เพียงอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือไม่ ?

3.3 การเลี้ยงวัวให้อ้วนแล้วขายกับการเลี้ยงวัวเอาลูกวัวไว้ขาย อย่างไหนจะให้ผลตอบแทนหรือกำไรมากกว่ากัน ?

3.4 การเลี้ยงวัวอย่างเดียว กับการเลี้ยงวัวและการทำการเกษตรอย่างอื่น ๆ ผสมด้วย อย่างไหนจะยกฐานะทางเศรษฐกิจของชาวชนบทชายแดนได้ดี และแน่นอนกว่ากัน

4. การวิจัยที่ทำให้ชาวบ้านมีความสุข การวิจัยลักษณะนี้ควรส่งเสริมให้มีมากขึ้น และเผยแพร่ความสำเร็จ และประสบการณ์ให้แก่ชาวชนบทชายแดนผู้ยากไร้อย่างกว้างขวาง การวิจัยที่เอาเปรียบชาวบ้าน การวิจัยที่ขาดทุน และขาดคุณธรรม ควรเลิกหรือห้ามนำไปทดลองกับผู้ยากไร้

1.3.3 โครงการวิจัยเรื่อง การใช้มูลโคพัฒนาคุณภาพชีวิตและแก้ปัญหาความยากจนในชนบท

จากความสำเร็จและประสบการณ์ในการทดลองเลี้ยงวัวตามโครงการพัฒนาหมู่บ้านต้นแบบ บ้านป่าก่อ ตำบลแสงภา อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย ใน พ.ศ. 2533 - 2534 และโครงการเลี้ยงวัวพื้นเมือง เพื่อยกฐานะทางเศรษฐกิจของชาวชนบทชายแดน ใน พ.ศ. 2535 - 2537 ผู้วิจัยมีความเชื่อว่า ควรจะดำเนินการวิจัยต่ออีกให้สมบูรณ์ จึงได้เสนอโครงการวิจัยเรื่อง <u>การใช้มูลโคพัฒนาคุณภาพชีวิต และแก้ปัญหาความยากจนในชนบท</u> ใน ปี พ.ศ. 2538 และได้รับงบประมาณอุดหนุนการวิจัยจำนวน 76,000 บาท (เจ็ดหมื่นหกพันบาทถ้วน) ดังมีรายละเอียดของโครงการ ดังนี้

1. **ชื่อโครงการ**

   ภาษาไทย การใช้มูลโคพัฒนาคุณภาชีวิตและแก้ปัญหาความยากจนในชนบท

   ภาษาอังกฤษ Life Quality Development and Poverty Problem Solving in Rural Areas Through Cow Dung

2. **หน่วยงานที่รับผิดชอบ** บัณฑิตวิทยาลัย และศูนย์ถ่ายทอดวิชาการสู่ชนบท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย 42170 หน่วยปฏิบัติการวิจัยและพัฒนาเพื่อการพัฒนาชนบท ฝ่ายวิจัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ถนนสุขุมวิท 23 เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร 10110

3. ผู้รับผิดชอบโครงการ

3.1 ที่ปรึกษา

3.1.1 รองอธิการบดีฝ่ายวิจัย

3.1.2 รองอธิการบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนา

3.1.3 คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

3.1.4 คณะกรรมการโครงการหน่วยปฏิบัติการวิจัย และพัฒนาเพื่อการพัฒนาชนบท

3.2 หัวหน้าโครงการ

ชื่อ นายพิสิทธิ์ สารวิจิตร Mr. Pisit Sarawichitr

คุณวุฒิ กศ.บ. (ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ), M.A. in Educational Psychology, Ph.D. in Education. Dip.in The Science of Personal Achievement

ตำแหน่งทางวิชาการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

โทรศัพท์ที่ทำงาน 2584119 โทรศัพท์ที่บ้าน 3797341

3.3 ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่

3.3.1 นายพร้อม สารวิจิตร ผู้ใหญ่บ้านนารโพธิ์ ตำบลนาแห้ว อ.นาแห้ว จ.เลย

3.3.2 นายสายแดน ไพรภิบาล

3.3.3 นายน้อย วันทองสังข์

3.3.4 นายเมฆ ดวงอุปะ

3.3.5 นายอวด แสงรัตน์

4. โครงการนี้เป็นโครงการเสริมและสนับสนุนความสำเร็จของโครงการต่าง ๆ ต่อไปนี้

4.1 โครงการปลูกต้นสักเฉลิมพระเกียรติในหลวงเป็นหลักของแผ่นดิน ในเขตโครงการพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย โดยในปี 2535 ได้ปลูกต้นสักไว้แล้ว 20,000 ต้น ในปี 2536 ได้ปลูกต้นสักอีก 10,000 ต้น ในปีต่อ ๆ ไปจะปลูกปีละประมาณ 20,000 ต้น ให้ครบ 100,000 ต้น ใน พ.ศ. 2541

4.2 โครงการพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย ซึ่งได้ดำเนินงานต่อจากโครงการมหาวิทยาลัยแห่งการงานและพัฒนาการ (มกพ) เมื่อ พ.ศ. 2533 (โครงการมหาวิทยาลัยแห่งการงานและพัฒนาการได้ดำเนินงานมาตั้งแต่วันที่ 8 มีนาคม พ.ศ. 2506 จนถึงปัจจุบัน เป็นโครงการที่หล่อเลี้ยง สนับสนุนโครงการพัฒนาการศึกษาและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในชนบทหลายโครงการ)

4.3 โครงการเลี้ยงวัวพื้นเมืองเพื่อยกฐานะทางเศรษฐกิจของชาวชนบทชายแดน ซึ่งเริ่มมาตั้งแต่ พ.ศ. 2535 และประสบผลดี (กำลังดำเนินการอยู่ที่บ้านนาโพธิ์ ตำบลนาแห้ว อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย)

4.4 โครงการหน่วยปฏิบัติการวิจัยและพัฒนาเพื่อการพัฒนาชนบทของฝ่ายวิจัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

4.5 ศูนย์ถ่ายทอดวิชาการสู่ชนบท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย

4.6 โครงการฝึกอบรมการพัฒนาตนเองเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

4.7 โครงการอนุรักษ์น้ำตกและธรรมชาติที่อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย

4.8 โครงการปฏิบัติงานของนิสิตและอาจารย์ที่อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

5. หลักการและเหตุผล

กัวโน (Guano) คือปุ๋ยจากมูลนกทะเลในประเทศเปรู ทวีปอเมริกาใต้ เป็นสินค้าออกสำคัญของประเทศ วัดแห่งหนึ่งในประเทศไทยอยู่ใกล้ถ้ำขนาดใหญ่ซึ่งมีค้างคาวอาศัยอยู่จำนวนมาก ทางวัดได้ขายมูลค้างคาวสร้างวัดและโรงเรียนในวัดได้สวยงามใหญ่โตเพราะขายมูลค้างค้าวได้เงินจำนวนมาก นี้คือตัวอย่างการใช้มูลสัตว์สร้างความเจริญรุ่งเรืองแก่ประเทศและท้องถิ่น ในชนบทไทยมีการเลี้ยงสัตว์อยู่มาก เช่น โค กระบือ หมู เป็ด ไก่ แต่การนำมูลสัตว์มาสร้างความเจริญรุ่งเรืองแก่ท้องถิ่นและครอบครัวยังทำกันน้อย ส่วนใหญ่มองไม่เห็นคุณค่าทางเศรษฐกิจที่ซ่อนอยู่ในมูลสัตว์ บางคนก็แสดงความรังเกียจว่าสกปรก ไม่น่าสนใจ แล้วปล่อยให้สัตว์ถ่ายเรี่ยราดตามถนนหนทางและแหล่งชุมชน ส่งกลิ่นเหม็น เป็นบ่อเกิดและพาหะนำโรคเป็นเหตุให้คนทั่วไปรังเกียจมูลสัตว์มากขึ้นไปอีก เป็นปัญหาทั้งทางสุขภาพ ความสะอาด และความน่าอยู่ของชุมชน ชาวชนบทต้องซื้อปุ๋ยเคมีมาใส่ข้าว และพืชต่าง ๆ ปีหนึ่งประมาณ 4,000 บาท โดยเฉลี่ยต้องซื้อทุกปี ดินก็เลวลงเรื่อย ๆ ดินแข็งขึ้น แน่นขึ้น ปลูกพืชไม่งาม ยิ่งนานยิ่งเลวลง จากการสัมภาษณ์ชาวนาในตำบลนาแห้วที่ไม่ซื้อปุ๋ยเคมีเลย แต่เลี้ยงโคไว้เอาปุ๋ย ปีหนึ่งประหยัดเงินอย่างน้อย 4,000 บาท เงิน 4,000 บาทซื้อโคตัวเมียที่โตเต็มที่ได้ 1 ตัว ปีที่ 2 จะประหยัดอีก 4,000 บาทและซื้อโคตัวเมียที่โตเต็มที่ได้อีก 1 ตัว โคฟื้นเมืองให้ลูกทุกปี ในเวลา 3 ปีจะมีโคประมาณ 5 ตัว ประหยัดเงินได้ 12,000 บาท ชาวนาไม่มีหนี้สิน จะลืมตาอ้าปากได้ดีขึ้นเรื่อย ๆ ทุกปี สำหรับข้าวในนาที่เอาโคไปถ่ายและปัสสาวะใส่ตอนเช้าและตอนกลางคืน (ทำคอกไว้ที่นา) เดิมที่นาเคยให้ผลผลิตปีละ 10 กระสอบ ปัจจุบันได้ผลผลิตข้าวปีละ 30 กระสอบ นับว่าการใช้มูลโคพัฒนาคุณภาพชีวิตและแก้ปัญหาความยากจนมีทางเป็นไปได้สูงมาก แต่จะทำอย่างไรชาวนา ชาวไร่ในชนบทจึงจะสนใจและเชื่อมั่นในการใช้มูลโคดังกล่าว นี่คือสิ่งที่การวิจัยนี้จะต้องทดลองหาวิธีการและกระบวนการให้เห็นชัดเจนต่อไป

6. วัตถุประสงค์ของโครงการ ทำการทดลองเพื่อหาคำตอบในประเด็นที่น่าสนใจต่อไปนี้

6.1 ทำการทดลองในสถานการณ์จริงเพื่อให้ได้ข้อมูลทั้งปริมาณและคุณภาพว่าโคแต่ละตัวให้มูลมากน้อยเท่าใด ทำให้พืชที่ได้รับปุ๋ย เช่น มะม่วง มะขาม ขนุน มะพร้าว สักประดู่ ฯลฯ เติบโตเร็วขึ้นมากน้อยเท่าใด

6.2 ในเวลาหนึ่งปีราษฎรหรือชาวไร่ ชาวนาในชนบทที่เข้าร่วมโครงการมีทัศนคติเกี่ยวกับการใช้ปุ๋ย การประหยัด การออมทรัพย์ การพึ่งตนเอง การร่วมมือพัฒนาท้องถิ่นเป็นอย่างไร ฐานะความเป็นอยู่ของครอบครัวดีขึ้น มั่นคงขึ้น มีความสุข ความพอใจในชีวิตและการงานมากขึ้นหรือไม่

6.3 การเลี้ยงโคเพื่อเอามูลโคมาทำปุ๋ยทำให้ชาวบ้านรักโคมากขึ้น ดูแลเอาใจใส่โคของตนมากขึ้น ท้องถิ่นชุมชนสะอาด ปราศจากมูลสัตว์เละเทะตามถนนหนทางหรือไม่

6.4 ถ้ามูลโคในท้องถิ่นขายในราคากระสอบละ 10 บาท จะเลี้ยงโคกี่ตัวจึงจะมีรายได้เลี้ยงครอบครัวได้อย่างเป็นสุขตามอัตภาพ การวิจัยนี้ต้องการทราบข้อมูลแน่นอนในด้านรายได้จากมูลโค

6.5 เพื่อฝึกอบรมการพัฒนาตนเองเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น เสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมให้แก่สังคม โดยฝึกอบรมแทรกในกิจกรรมการประชุม การทำกิจกรรมร่วมกันเกี่ยวกับการเลี้ยงโคเอาปุ๋ย

6.6 เพื่อเป็นศูนย์การทดลองแก้ปัญหาจริงที่นิสิต อาจารย์ นักวิจัย ผู้บริหารจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒจะไปดู สังเกต ติดตามผลเสริมการเรียนการสอนวิชาต่าง ๆ ได้อย่างเต็มที่ ตลอดเวลา เพื่อเพิ่มพูนคุณภาพในการจัดการศึกษา การวิจัย และการพัฒนามหาวิทยาลัย

7. การดำเนินการ

7.1 ซื้อโคตัวเมียที่โตเต็มที่ 2 ตัวมาเลี้ยงไว้ ณ ศูนย์ถ่ายทอดวิชาการสู่ชนบท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย เพื่อดูปริมาณมูลโคในแต่ละวัน และในเวลา 7 วัน 15 วัน 30 วันว่ามีปริมาณมากน้อยเพียงใด แล้วเก็บข้อมูลโคไว้ทำปุ๋ยสำหรับต้นสัก มะม่วง มะขาม ขนุน ประดู่ และต้นไม้อื่น ๆ ที่ปลูกไว้ ณ ศูนย์ถ่ายทอดวิชาการสู่ชนบท การทดลองต้องให้ชาวบ้านเห็นของจริง การสอน การอบรมชาวบ้านจึงจะได้ผล

7.2 หาชาวบ้านที่สนใจโครงการมาร่วมโครงการประมาณ 10 - 20 ครอบครัว โดยให้ปฏิบัติกิจกรรมใกล้เคียงหรือเหมือนกับการทดลองและการปฏิบัติ ณ ศูนย์ถ่ายทอดวิชาการสู่ชนบท คือ นำโคมาใส่คอกในตอนเย็นตามที่จัดไว้ เพื่อให้โคถ่ายและปัสสาวะที่เดิม จะได้สะดวกในการชั่งมูลโคในแต่ละวัน หรือในเวลาที่กำหนด (7 วัน 15 วัน 30 วัน) และสะดวกในการรวบรวมมูลโคมาไว้เพื่อจำหน่ายให้โครงการ หรือทดลองทำปุ๋ยคอกเพื่อใช้ในการบำรุงต้นสักและต้นไม้อื่น ๆ

7.3 การตั้งกลุ่มสนใจการเลี้ยงโคเพื่อเอามูลมาทำปุ๋ย จัดการฝึกอบรมถ่ายทอดวิชาความรู้เรื่องการทำปุ๋ยคอก การบำรุงดิน การปลูกไม้ผล พืชยืนต้น พืชอาหารโคหญ้า รวมทั้งการระวังรักษา ป้องกันโรค และการพัฒนาตนเองเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น เพื่อเสริมกิจกรรมของโครงการให้บรรลุความสำเร็จ เป็นประโยชน์แก่ชาวบ้านอย่างแท้จริงในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและแก้ปัญหาความยากจนของตนเอง ครอบครัวและชุมชน

7.4 การนำนิสิต อาจารย์ ผู้บริหาร นักวิจัยจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ไปดูงานความก้าวหน้าของโครงการ เพื่อประเมินผลโครงการ ศึกษาวิเคราะห์ปัญหาและให้คำแนะนำช่วยเหลือดครงการในด้านวิชาการและอื่น ๆ

7.5 การเก็บข้อมูลอย่างต่อเนื่องโดยฝึกชาวบ้านให้เป็นนักวิจัยร่วมโครงการ จะเก็บข้อมูลเกี่ยวกับดิน น้ำ การเติบโตของต้นไม้ คุณภาพของมูลโคในการทำปุ๋ย เพื่อบำรุงดิน คุณภาพของโคที่ร่วมโครงการ เจตคติของผู้ร่วมโครงการ การถ่ายทอดวิชาการด้านต่าง ๆ รวมทั้งสภาพอากาศ ฝน และลมที่มีผลต่อความเจริญของพืช สัตว์ และวิถีชีวิตของของชาวบ้าน เพื่อประมวลเป็นฐานข้อมูลในการพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช ในวโรกาสทรงครอบราชย์ครบ 50 ปี ต่อไป

7.6 จัดการประชุมทางวิชาการระดับชาวบ้าน ณ ศูนย์ถ่ายทอดวิชาการสู่ชนบท 1 ครั้งโดยเชิญนักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และนักวิชาการในพื้นที่ไปร่วม เพื่อปรับปรุงโครงการให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ชาวบ้าน ท้องถิ่นและมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒโดยเน้นเรื่องโคฟื้นเมือง มูลโคและความก้าวหน้าทางวิชาการของชาวบ้าน

7.7 การทำรายงานการวิจัยเผยแพร่ในระดับท้องถิ่น ระดับชาติและนานาชาติ

8. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

8.1 ได้ความรู้ วิชาการที่เชื่อถือได้เกี่ยวกับการเลี้ยงโคเพื่อเอามูลโคมาทำปุ๋ยบำรุงดิน เพิ่มผลผลิตและรายได้แก่ชาวไร่ ชาวนา เกษตรกร ในชนบท

8.2 มูลโคสามารถสร้างฐานะของเกษตรกรให้ดีขึ้นได้โดยลงทุนน้อย (โครงการบางโครงการที่โฆษณา ชักชวนชาวบ้านให้หลงเชื่อลงทุนหลายร้อยล้านบาท หลายพันล้านบาท แต่ผลที่ตามมาคือชาวนา ชาวไร่ เกษตรกร ขาดทุน มีหนี้สินตั้งแต่เริ่มโครงการ เช่น ซื้อปุ๋ย และอื่น ๆ พอทำโครงการไป 3 – 4 ปีก็รู้ว่าขาดทุนแน่ ๆ ยิ่งทำยิ่งจน) ย่อมจะช่วยสร้างศรัทธาให้เกิดขึ้น ให้ชาวบ้านเชื่อมั่นในตนเอง มีความภาคภูมิใจในแผ่นดินและความพยายามของตน และพอใจในชีวิตและการงานตามอัตภาพของตน สังคมย่อมสงบสุข

8.3 ได้รับความร่วมมือและแรงศรัทธาจากชาวบ้านในการพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย กิจกรรมของโครงการนี้จะนำชาวบ้านผู้นำท้องถิ่นและนักวิจัย นักวิชาการ นักพัฒนามาร่วมพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช ในวโรกาสทรงครองราชย์ครบ 50 ปี

8.4 ได้พัฒนาคุณธรรม จริยธรรมด้านต่าง ๆ เช่น ความริเริ่ม ความร่วมมือ ความซื่อสัตย์ ความสามัคคี ความเสียสละเพื่อส่วนรวม การประหยัด การอดออม เป็นต้น ให้เกิดขึ้นในนิสัย จิตใจ การกระทำของผู้ร่วมโครงการ นับเป็นประโยชน์ยิ่งแก่สังคมปัจจุบัน

8.5 ได้พัฒนาชาวบ้านให้มีความรู้ ความเข้าใจและทักษะการพึ่งตนเอง การช่วยตนเอง การนำตนเอง รวมทั้งการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเอง ครอบครัว ท้องถิ่นให้ก้าวหน้าไปสู่ความเจริญมั่งคั่ง และชีวิตที่สุขสงบ โดยเริ่มต้นจากสิ่งเล็กน้อยคือมูลโคที่ไม่มีคนเอาใจใส่เท่าที่ควรนี่เอง

8.6 ได้สร้างความสนใจให้เกิดขึ้นในหมู่นักวิชาการ นิสิต อาจารย์ นักวิจัย ของมหาวิทยาลัยให้คิด ทำงานให้แผ่นดินของตนเอง ชาติของตนเองมากขึ้น มุ่งมั่นสร้างความดี ความสำเร็จในแผ่นดินไทยเพิ่มขึ้น

8.7 ได้เผยแพร่ความรู้ วิชาการที่เป็นรูปธรรมจริง แสดงให้เห็นประจักษ์จริง ในพื้นที่จริง เป็นการปฏิบัติหน้าที่ศูนย์ถ่ายทอดวิชาการสู่ชนบท ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่สมบูรณ์

8.8 ได้ดำเนินโครงการอื่น ๆ ให้ประสบผลสำเร็จไปด้วย เช่น โครงการปลูกต้นสัก เฉลิมพระเกียรติในหลวงเป็นหลักของแผ่นดิน โครงการอนุรักษ์น้ำตกและธรรมชาติในอำเภอนาแห้ว (บริเวณเขตโครงการพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตำบลนาแห้ว อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย มีน้ำตก 4 แห่ง - น้ำตกธารสวรรค์ น้ำตกบันไดสวรรค์ น้ำตกตาดโตน น้ำตกตาดนกกก) ด้วยการปลูกต้นไม้ เช่น ต้นสัก ต้นประดู่ ดอกไม้ ฯลฯ แล้วใส่ปุ๋ยบำรุงให้เจริญงอกงามด้วยมูลโค ตามโครงการการใช้มูลโคพัฒนาคุณภาพชีวิตและแก้ปัญหาความยากจนในชนบท

9. ระยะเวลาดำเนินโครงการ

9.1 เริ่มต้น 1 ตุลาคม 2537

9.2 สิ้นสุดโครงการ 30 กันยายน 2538

10. แผนการดำเนินโครงการตลอดโครงการ

กิจกรรม	2537			2538								
	ตค	พย	ธค	มค	กพ	มีค	เม	พค	มิย	กค	สค	กย
1. การเตรียมการ												
2. การซื้อวัสดุ การสร้างกลุ่มสนใจ การฝึกอบรม												
3. การทำแปลงหญ้า การเตรียมอาหารเสริม												
4. การเก็บข้อมูล												
5. การประชุมทางวิชาการ												
6. การประเมินผล												
7. การเขียนรายงาน การพิมพ์รายงาน การเผยแพร่รายงาน												
8. การติดตามผลและการสืบต่อโครงการ												

11. งบประมาณที่ต้องการสำหรับดำเนินโครงการวิจัย ขออนุมัติเหมาจ่าย จำนวน 76,000 บาท (เจ็ดหมื่นหกพันบาทถ้วน)

12. รายละเอียดค่าใช้จ่ายในการดำเนินโครงการค่าตอบแทน ใช้สอย วัสดุ อนุมัติเหมาจ่ายดังนี้

- ค่าจ้างเหมาดูแล รักษา ให้อาหารโคทดลองจำนวนสองตัว	12,000	บาท
- ค่าตอบแทนวิทยากร 5 คน คนละ 400 บาท	2,000	บาท
- ค่าทำแปลงหญ้าและดูแลแปลงหญ้า เหมาจ่าย	3,000	บาท
- ค่าตอบแทนเจ้าหน้าที่จัดสัมมนาวิชาการ 2 คน	3,000	บาท
- ค่าพาหนะเดินทาง 12 ครั้ง ครั้งละ 800 บาท	9,600	บาท
- ค่าเบี้ยเลี้ยง 12 ครั้ง ครั้งละ 3 วัน วันละ 160 บาท	5,760	บาท
- ค่าจ้างเหมาเก็บข้อมูลบางส่วน	6,000	บาท
- ค่าจ้างเหมาพิมพ์รายงาน วิเคราะห์ข้อมูล เข้าเล่มรายงาน	10,000	บาท
- ค่าอัดขยายภาพสี ล้าง - ใส่กรอบสไลด์ ถ่ายวิดีโอ	5,600	บาท
- ค่าโคตัวเมีย 2 ตัว ตัวละ 4,000 บาท	8,000	บาท
- ค่าอาหารเสริมในฤดูแล้ง (ฟาง หญ้า)	500	บาท
- ค่าพันธุ์หญ้า	500	บาท
- ค่าพันธุ์ไม้ ต้นไม้ที่จะทดสอบคุณภาพของปุ๋ยจากมูลโค	2,000	บาท
- ค่าอุปกรณ์การวัด การชั่งน้ำหนัก	1,500	บาท
- เครื่องใช้ อุปกรณ์การขนมูลโค การเก็บรักษามูลโค	3,000	บาท
- วัสดุสำนักงาน เช่น กระดาษ ดินสอ ปากกา	2,200	บาท
- แถบบันทึกเสียง แถบวิดีโอ สไลด์ ฟิล์มสี ถ่านแฟลช	1,340	บาท
รวมทั้งสิ้น	76,000	บาท

(เจ็ดหมื่นหกพันบาทถ้วน)

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิสิทธิ์ สารวิจิตร)

หัวหน้าโครงการ

14 พฤศจิกายน 2536

บทที่ 2

การดำเนินโครงการวิจัย

ในบทนี้จะเกี่ยวกับกรอบการวิจัยโดยสังเขป นิยามคำ ความสำคัญของการวิจัย ความมุ่งหมายของการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย วิธีการวิจัย การเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การสรุป และประเมินผล

2.1 กรอบการวิจัยโดยสังเขป

การวิจัยเรื่องการใช้มูลโคพัฒนาคุณภาพชีวิตและแก้ปัญหาความยากจนในชนบท : การพิสูจน์ทฤษฎีการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง เป็นการวิจัยที่มีความซับซ้อน แต่สามารถดำเนินการได้ในกรอบที่จำกัดเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ทางวิชาการ ในการแก้ปัญหาที่ยุ่งยาก ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบการวิจัยโดยสังเขปดังต่อไปนี้

กรอบการวิจัยโดยสังเขป

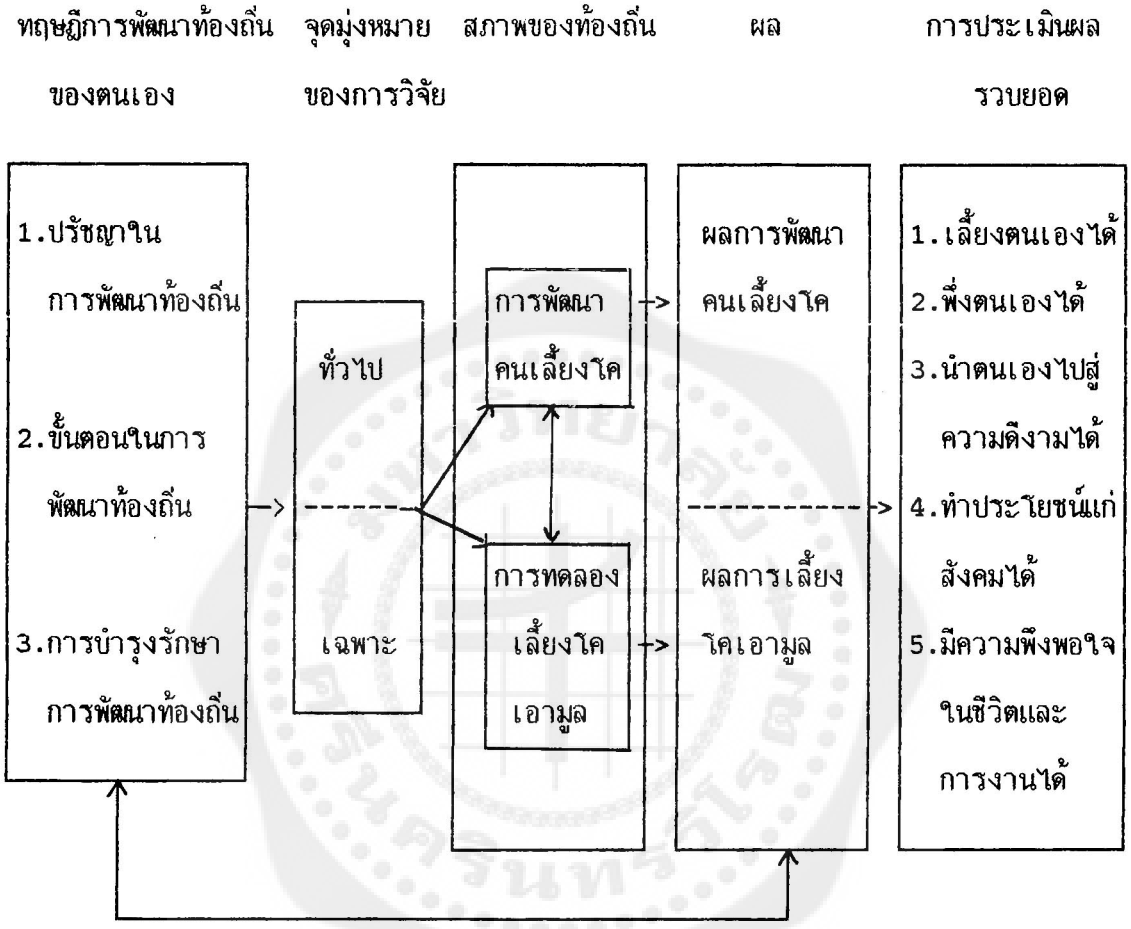

การเปรียบเทียบเชิงพรรณนา

2.2 นิยามคำ

2.2.1 ทฤษฎีการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง ในการวิจัยนี้ หมายถึง แนวทาง แผนการ หรือทฤษฎีการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองที่ผู้วิจัยได้เขียนขึ้นเองเมื่อ 2 สิงหาคม 2526 มีชื่ออีกอย่างหนึ่งว่าแผนการพัฒนาท้องถิ่นเพื่อความรุ่งโรจน์ของชุมชนและประเทศชาติ

2.2.2 สภาพของท้องถิ่น ในการวิจัยนี้ หมายถึง ความเป็นไปของท้องถิ่นตำบลนาแห้วในอำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย ในอดีตและปัจจุบัน โดยมุ่งพิจารณาด้านเศรษฐกิจ อาชีพ การศึกษา วัฒนธรรมประเพณี ลักษณะนิสัยของชาวบ้าน การติดต่อสื่อสาร การคมนาคม สุขภาพอนามัย พื้นที่ทำกิน แหล่งน้ำ คุณภาพชีวิต เป็นต้น

2.2.3 การพัฒนาคนเลี้ยงโค ในการวิจัยนี้ หมายถึง การให้โอกาส ทุน ความรู้ ความคิด ประสบการณ์ และทักษะ ในด้านการเลี้ยงโค การใช้มูลโคทำปุ๋ย วิธีการพัฒนาตนเอง แนวทางการพัฒนาท้องถิ่น อาชีพ การเพิ่มรายได้ คุณธรรม จริยธรรม เป็นต้น

2.2.4 การทดลองเลี้ยงโคเอามูล ในการวิจัยนี้ หมายถึงการนำโคพื้นเมืองมาเลี้ยง แล้วนำมาเข้าคอกในตอนเย็นเพื่อให้โคถ่ายมูลออกมาไว้ที่คอกในตอนกลางคืนหรือตอนเช้า ก่อนนำไปปล่อยให้กินหญ้า แล้วชั่งปริมาณมูลโคหรือตรวจดูสภาพมูลโคเพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้

2.2.5 ผลการพัฒนาคนเลี้ยงโค ในการวิจัยนี้ หมายถึงผลที่ได้จากการประเมินเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณเกี่ยวกับความเปลี่ยนแปลงของคนเลี้ยงโคด้านเจตคติ คุณภาพชีวิต ความผูกพันที่มีต่อโค ความเอาใจใส่ต่อโค รายได้จากการเลี้ยงโค คุณธรรม จริยธรรม การแก้ปัญหาความยากจนที่สามารถสังเกตหรือเก็บข้อมูลได้

2.2.6 ผลการเลี้ยงโคเอามูล ในการวิจัยนี้ หมายถึงผลที่ได้จากการประเมินเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณเกี่ยวกับมูลโค จำนวนโคในโครงการ รายได้ หรือผลตอบแทนที่เกิดจากมูลโค ความรู้ ความคิด ความเข้าใจ ทักษะ และประสบการณ์พิเศษที่เกิดขึ้นจากการเลี้ยงโคเอามูล

2.2.7 การเปรียบเทียบเชิงพรรณนา ในการวิจัยนี้ หมายถึง การตรวจสอบ-วิเคราะห์-ประเมินความสอดคล้องระหว่างทฤษฎีการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองกับผลการพัฒนาคนเลี้ยงโค และผลการเลี้ยงโคเอามูล โดยวิธีการบรรยาย

2.2.8 การประเมินผลรวบยอด ในการวิจัยนี้ หมายถึงการพิจารณา-ตรวจสอบ-ทบทวนกระบวนการทั้งหมดว่าได้ส่งเสริมเติมเต็มเป้าหมายสูงสุดของชีวิตอย่างไรบ้าง

2.2.9 เป้าหมายสูงสุดของชีวิต ในการวิจัยนี้ หมายถึงอุดมการณ์ 5 ประการต่อไปนี้คือ

2.2.9.1 การพึ่งตนเองได้

2.2.9.2 การเลี้ยงตนเองได้

2.2.9.3 การนำตนเองไปสู่ความดีงามได้

2.2.9.4 การทำตนเป็นประโยชน์แก่สังคมได้

2.2.9.5 การมีความพึงพอใจในชีวิตและการงานได้

2.3 ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยเรื่องการใช้มูลโคพัฒนาคุณภาพชีวิตและแก้ปัญหาความยากจนในชนบทเป็นการพิสูจน์ทฤษฎีการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองหรือการประเมินผลการพัฒนาตำบลนาแห้ว ในอำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย ส่วนหนึ่ง นอกจากนี้ยังเป็นประโยชน์สร้างสรรค์หลักวิชาการพัฒนาสังคม โดยการลงทุนเล็กน้อย แต่มีผลกระทบมากมายต่อสังคมในระยะยาวรวมทั้งเป็นการสร้างสิ่งที่ดูเหมือนไร้ค่าในสายตาของคนทั่วไปให้เกิดคุณค่าอย่างยิ่งในการแก้ปัญหาซับซ้อนของชนบทชายแดนไทย-ลาว

2.4 ความมุ่งหมายของการวิจัย

2.4.1 ความมุ่งหมายทั่วไป

2.4.1.1 เพื่อพิสูจน์ทฤษฎีการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง

2.4.1.2 เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของชาวชนบท

2.4.1.3 เพื่อแก้ปัญหาความยากจนในชนบท

2.4.2 ความมุ่งหมายเฉพาะ

2.4.2.1 เพื่อทำการทดลองในสถานการณ์จริงเพื่อศึกษาปริมาณและคุณภาพของมูลโค

2.4.2.2 เพื่อศึกษาความเปลี่ยนแปลงทางเจตคติและคุณภาพชีวิตของคนเลี้ยงโค

2.4.2.3 เพื่อศึกษาความผูกพันและความเอาใจใส่ต่อโคของเจ้าของโค

2.4.2.4 เพื่อศึกษารายได้จากการจำหน่ายมูลโคหรือมูลค่าของมูลโคเมื่อคิดเป็นเงิน

2.4.2.5 เพื่อฝึกอบรมการพัฒนาตนเองเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น เสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมให้แก่สังคม

2.4.2.6 เพื่อเริ่มศูนย์การวิจัย และการทดลองของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ณ ศูนย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย

2.5 <u>ขอบเขตของการวิจัย</u>

การวิจัยนี้ได้จำกัดขอบเขตของการวิจัยให้อยู่ในพื้นที่ตำบลนาแห้ว ในอำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย เพื่อเป็นการต่อเนื่องและประเมินผลโครงการวิจัยต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยทำที่ตำบลนาแห้ว ติดต่อกันมา 7 เรื่อง ตั้งแต่ พ.ศ.2521 ถึง พ.ศ.2539 และการวิจัยนี้จะใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวนน้อย เพื่อเน้นการศึกษาในแนวลึกและยาวนาน

2.6 <u>วิธีการวิจัย</u>

วิธีการวิจัยได้ดำเนินตามขั้นตอนดังนี้คือ การทบทวนประสบการณ์และแนวคิด การปรับโครงการวิจัยให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงในพื้นที่ การกำหนดกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง การกำหนดวิธีการทดลอง การเก็บข้อมูล การประมวลข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย การเปรียบเทียบเชิงพรรณนาและการประเมินผล

2.6.1 การทบทวนประสบการณ์และแนวคิด

ในช่วง พ.ศ.2521-2539 ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยในพื้นที่ตำบลนาแห้ว จังหวัดเลย ติดต่อกันมารวม 7 เรื่อง เพื่อสร้างองค์ความรู้ และฐานข้อมูลทางสังคม เศรษฐกิจ การศึกษา การปกครอง การเมือง วัฒนธรรม ประเพณี ความมั่นคง ประวัติความเป็นมา และการพัฒนาของท้องถิ่น รวมทั้งได้ดำเนินโครงการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองคือโครงการมหาวิทยาลัยแห่งการงานและพัฒนาการ (มกพ) มาตลอดระยะเวลา 34 ปี จาก พ.ศ .2506-2540 และดำเนินโครงการพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย มาตั้งแต่เดือนเมษายน พ.ศ.2533 ถึงปัจจุบัน (พ.ศ.2540) ความรู้ ความคิด ความเข้าใจ ประสบการณ์ และแนวคิดต่าง ๆ ที่ได้รับ ได้ประสบ ได้ทดลอง ได้ค้นพบ ตลอดเวลาอันยาวนานค่อนชีวิตจึงมีคุณค่าอย่างยิ่งในการพัฒนาและแก้ปัญหาชนบทชายแดนไทย-ลาว

2.6.1.1 รายงานการวิจัยที่ได้พิมพ์เผยแพร่แล้ว มี 6 เรื่อง คือ

2.6.1.1.1 พิสิทธิ์ สารวิจิตร และบุญธรรม คำพอ รายงานการวิจัยเรื่อง โครงการสำรวจความต้องการ ความสนใจ ปัญหา แรงบันดาลใจ และความใฝ่สูงทางการศึกษาของนักเรียนและประชาชนในตำบลนาแห้ว. 2522.

2.6.1.1.2 พิสิทธิ์ สารวิจิตร, บุญธรรม คำพอ และผดุง อารยะวิญญู รายงานการวิจัยเรื่อง โครงการวิเคราะห์ความสนใจในการอ่านและความสัมพันธ์ของการอ่านกับองค์ประกอบซึ่งส่งเสริมการพัฒนาท้องถิ่น และความมั่นคงของชุมชนหมู่บ้านชายแดน. 2523.

2.6.1.1.3 พิสิทธิ์ สารวิจิตร และบุญธรรม คำพอ รายงานการวิจัยเรื่อง โครงการวิจัยความสนใจในการประกอบอาชีพและการอบรมความรู้ในการประกอบอาชีพแก่ประชาชนในตำบลนาแห้ว. 2524.

2.6.1.1.4 พิสิทธิ์ สารวิจิตร, บุญธรรม คำพอ และประพันธ์ ปลิดปลอดภัย รายงานการวิจัยเรื่อง การสืบทอดเจตนาความเป็นชาติไทยของประชาชนในตำบลนาแห้ว. 2527.

2.6.1.1.5 พิสิทธิ์ สารวิจิตร, ประพันธ์ ปลิดปลอดภัย และวิบูลลักษณ์ สารวิจิตร รายงานการวิจัยเรื่อง การเพิ่มแรงจูงใจในการศึกษาและการพัฒนาตนเองให้แก่นักเรียนในชนบทชายแดนที่อยู่ใกล้เขตการสู้รบ. 2533.

2.6.1.1.6 พิสิทธิ์ สารวิจิตร รายงานการวิจัยเรื่อง การเลี้ยงวัวพื้นเมืองเพื่อยกฐานะทางเศรษฐกิจของชาวชนบทชายแดน. 2538.

2.6.1.2 รายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกันทางหลักวิชาการ แต่ทำการวิจัยที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร มี 2 เรื่อง คือ

2.6.1.2.1 พิสิทธิ์ สารวิจิตร และประพันธ์ ปลิดปลอดภั รายงานการวิจัยเรื่อง การพัฒนาตนเองเพื่อความพึงพอใจในชีวิตและการงาน. 2529.

2.6.1.2.2 พิสิทธิ์ สารวิจิตร, ศิริยุภา พูลสุวรรณ และวัลลภ ปิยะมโนธรรม รายงานการวิจัยเรื่อง การเพิ่มความสำเร็จของหน่วยงานด้วยการพัฒนาตนเองของบุคลากร : การพิสูจน์ทฤษฎีการพัฒนาตนเอง. 2532.

จากประสบการณ์การทำการิจัยในพื้นที่ชนบท และในมหาวิทยาลัย การปฏิบัติงานกับชาวบ้านในชนบทชายแดน นักเรียน ครู อาจารย์ ข้าราชการในโรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา การสอน การฝึกอบรมนิสิตในระดับปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก และการทำงานร่วมกับอาจารย์ในมหาวิทยาลัย ทำให้ผู้วิจัยได้พัฒนาแนวคิด หล่อหลอมความรู้ ความคิดและความเข้าใจเข้าเป็นส่วนหนึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ดังปรากฏในทฤษฎีการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองที่กล่าวไว้ในบทที่ 1 แล้ว

2.6.1.3 การดำเนินโครงการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง

ผู้วิจัยได้ทำโครงการพัฒนาตำบลนาแห้วให้เจริญรุ่งเรืองร่วมกับชาวบ้าน ลูกหลานของชาวบ้านในตำบลนาแห้ว โดยผู้วิจัยวางโครงการเอง ชื่อโครงการมหาวิทยาลัยแห่งการงานและพัฒนาการ (มกพ) เมื่อวันที่ 8 มีนาคม พ.ศ.2506 ขณะที่ผู้วิจัยเป็นครูสอนวิชาภาษาอังกฤษอยู่ที่โรงเรียนสายน้ำผึ้ง เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร

ผู้วิจัยได้ดำเนินโครงการมหาวิทยาลัยแห่งการงานและพัฒนาการร่วมกับบิดา น้อง ๆ ญาติ เพื่อน ๆ ครู อาจารย์ ประชาชน ข้าราชการในพื้นที่ ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน ตลอดจนคณะอาจารย์จากมหาวิทยาลัยต่าง ๆ เรื่อยมาตั้งแต่ พ.ศ.2506 จนถึงปัจจุบัน รวมเป็นเวลายาวนานถึง 34 ปี เริ่มเมื่อผู้วิจัยอายุ 24 ปี จนปัจจุบันอายุ 58 ปี (พ.ศ.2540) งานต่าง ๆ ที่ได้ทำไปมีมากมาย เช่น การทำหนังสือถึงนายอำเภอด่านซ้าย ผู้ว่าราชการจังหวัดเลย และ ฯพณฯ ท่านนายกรัฐมนตรี (จอมพลถนอม กิตติขจร) การตั้งรางวัล และทุนการศึกษาให้แก่นักเรียนในตำบลนาแห้ว จาก พ.ศ. 2503 ถึง พ.ศ.2535 จากปีละ 100 บาท ถึงปีละ 27,600 บาท การไปเลือกที่ตั้งมหาวิทยาลัย การไปกำหนดที่ตั้งมหาวิทยาลัยการสร้างห้องสมุด-พิพิธภัณฑ์หมู่บ้าน การส่งเสริมการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่นในรูปแบบต่าง ๆ การทำโครงการปลูกมะขามล้านต้นเพื่อสร้างมหาวิทยาลัย การทำโครงการปลูกต้นไม้ถวายในหลวงเพื่อแสดงความจงรักภักดีและพัฒนาคุณธรรม 4 ประการ การทำพิพิธภัณฑ์ตอไม้ การปลูกต้นสัก และไม้ผลเพื่อกู้แผ่นดิน : คืนป่าให้แผ่นดิน คนทำกินมั่งคั่งสุขสันต์ ฯลฯ เป็นต้น (รายละเอียดโปรดดูในภาคผนวก)

2.6.1.4 <u>การดำเนินโครงการพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย</u>

ผู้วิจัยได้มีส่วนสำคัญในการดำเนินโครงการพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย มาตั้งแต่เริ่มต้นโครงการ โดยปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ คือ

1. เป็นผู้ได้รับมอบอำนาจให้ดำเนินการแทนส่วนราชการในการไปยื่นหนังสือคำขอใช้พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ 20,000 ไร่ ที่อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย ตามหนังสือของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ ทม 1001/3464 ลงวันที่ 10 สิงหาคม 2533 เรื่อง มอบอำนาจให้ดำเนินการแทนส่วนราชการถึงนายอำเภอนาแห้ว

2. ปฏิบัติหน้าที่เป็นกรรมการและเลขานุการในกรรมการอำนวยการ และปฏิบัติหน้าที่เป็นหัวหน้าโครงการ ในกรรมการหน่วยปฏิบัติการวิจัย

และพัฒนาเพื่อการพัฒนาชนบท ตามคำสั่งมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ 279/2535 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการโครงการหน่วยปฏิบัติการวิจัยและพัฒนาเพื่อการพัฒนาชนบท ลงวันที่ 5 มีนาคม 2535

3. ปฏิบัติหน้าที่เป็นคณะทำงานและเลขานุการคณะทำงานพัฒนาที่ดินอำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย ตามคำสั่งมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ 844/2533 เรื่อง แต่งตั้งผู้รับผิดชอบโครงการและคณะทำงานพัฒนาที่ดินอำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย ลงวันที่ 10 กรกฎาคม 2533

4. เป็นผู้ได้รับมอบอำนาจในการควบคุม ดูแล รักษาพัสดุครุภัณฑ์ของโครงการ บังคับบัญชาลูกจ้างชั่วคราวที่สังกัดโครงการ มีหน้าที่รับผิดชอบควบคุม ดูแลอาคารสถานที่ของโครงการและปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่อธิการบดี รองอธิการบดี มอบหมายตามคำสั่งมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่ 1661/2538 เรื่อง มอบอำนาจให้กรรมการโครงการพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย ลงวันที่ 7 พฤศจิกายน 2538

5. เมื่อมีสถานการณ์ฉุกเฉิน ทางมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ไม่สามารถดำเนินการได้ทันท่วงทีในพื้นที่อำเภอนาแห้ว ผู้วิจัยในฐานะที่เกิดในตำบลนาแห้ว มีญาติ พี่น้อง หลาน เพื่อน ครู อาจารย์ คนรู้จักในอำเภอนาแห้วจำนวนมาก ก็เข้าไปปฏิบัติงานแก้ไขปัญหาต่าง ๆ เป็นการภายในเพื่อรักษาชื่อเสียง คุณความดี และเกียรติภูมิของมหาวิทยาลัย ตลอดจนสร้างความเข้าใจต่าง ๆ ด้วยความสงบและช่วยผลักดันโครงการให้ก้าวหน้าอย่างเงียบ ๆ ไม่หยุดชงัก

6. ปฏิบัติหน้าที่เป็นกรรมการและเลขานุการ คณะกรรมการดำเนินโครงการพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย ตามคำสั่งมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่ 1482/2537 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการโครงการพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย ลงวันที่ 19 กันยายน 2537 ดังตัวอย่างเอกสารความเจริญก้าวหน้าของศูนย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย ต่อไปนี้

ความเจริญก้าวหน้าของศูนย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย

---

1. ความเป็นมา

ตำบลนาแห้วเป็นชนบทชายแดนไทย-ลาว เป็นชุมชนเก่าแก่มีหลักฐานว่าน่าจะมีอายุไม่น้อยกว่า 500 ปี มีแม่น้ำขนาดเล็กคือน้ำหู น้ำแพร่ น้ำเหืองไหลผ่าน พื้นที่อุดมสมบูรณ์ เป็นแหล่งรวมของอารยธรรมมาแต่โบราณเพราะเป็นจุดรวมของเส้นทางจากภาคกลาง ภาคอีสาน ภาคเหนือของไทยและเส้นทางจากประเทศลาวมาบรรจบกัน จุดพบกันนี้เป็นเหตุให้เกิดทั้งความเจริญรุ่งเรืองและภัยอันตรายเพราะเป็นจุดยุทธศาสตร์ ผู้มีอำนาจทุกฝ่ายต้องการยึดไว้เป็นของตนเอง ที่นี่จึงเป็นสนามรบมาทุกยุคทุกสมัย ในช่วงสงครามโลกครั้งที่สองและหลังสงครามมีคนอพยพหนีจากพื้นที่นี้มากเพราะภัยสงครามและห่างไกลเมืองหลวง จนท้องถิ่นเกือบเป็นชุมชนร้าง ชาวบ้านนาโพธิ์ เหมืองแพร่ ลูกหลานชาวบ้านในตำบลนาแห้วจึงช่วยกันคิดทำโครงการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองให้ดีขึ้น เจริญขึ้น มิให้เป็นชุมชนร้าง เรียกว่าโครงการมหาวิทยาลัยแห่งการงานและพัฒนา (มกพ) โดยขอสงวนป่ารกร้างว่างเปล่าไม่มีเจ้าของทำกินประมาณ 20,000 ไร่ (สองหมื่นไร่) ในตำบลนาแห้ว ไว้สร้างมหาวิทยาลัย เริ่มโครงการวันที่ 8 มีนาคม พ.ศ.2506 และดำเนินงานต่อเนื่องกันมาจนปัจจุบันก็ทำอยู่

2. ศูนย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้ดำเนินโครงการศูนย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมาตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2533 ในสมัยรองศาสตราจารย์ ดร.ชาตรี เมืองนาโพธิ์ เป็นอธิการบดี โดยจัดค่าใช้จ่ายในการดำเนินโครงการให้ 229,970 บาท (สองแสนสองหมื่นเก้าพันเก้าร้อยเจ็ดสิบบาทถ้วน) สร้างอาคารสำนักงานชั่วคราวเสร็จในเดือนกุมภาพันธ์ 2536 และทำพิธีเปิดอาคารศูนย์ฯ วันที่ 8 มีนาคม 2536 อาคารนี้คืออาคารโครงการ

น้ำพระทัยจากในหลวง ในวันที่ 20 มกราคม 2538 สภามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้ให้ความเห็นชอบโครงการศูนย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย ปีงบประมาณ 2539 ทางมหาวิทยาลัยจัดงบรายได้ให้ดำเนินการจำนวน 573,240 บาท (ห้าแสนเจ็ดหมื่นสามพันสองร้อยสี่สิบบาทถ้วน) มีตำแหน่งคนงาน 2 คนเป็นลูกจ้างชั่วคราว คือนายน้อย วันทองสังข์ และนายสายแดน ไพรภิบาล ค่าจ้างเดือนละ 4,100 บาท ในปีงบประมาณ 2540 มหาวิทยาลัยจัดงบรายได้ให้ดำเนินโครงการ 369,800 บาท (สามแสนหกหมื่นเก้าพันแปดร้อยบาทถ้วน) มีตำแหน่งเจ้าหน้าที่ธุรการเพิ่มอีก 1 ตำแหน่ง อัตรา 4,100 บาท ผู้ได้รับการคัดเลือกให้ทำงานตำแหน่งเจ้าหน้าที่ธุรการคือ นายพัฒนจักร ดวงอุปะ

3. ความมุ่งหมายของศูนย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย

3.1 เพื่อเป็นสถานศึกษา ค้นคว้าเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติ อาทิ พันธุ์พืช สมุนไพรและความหลากหลายทางชีวภาพ

3.2 เพื่อเป็นสถานที่ฝึกภาคปฏิบัติและฝึกภาคสนามของนิสิตทุกสาขาวิชา

3.3 เพื่อเป็นสถานที่เผยแพร่และถ่ายทอดวิชาการเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของชาวชนบท

3.4 เพื่อเป็นสถานที่ศึกษาวัฒนธรรมไทย-ลาว

4. งานที่กำลังทำอยู่ที่ศูนย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย

4.1 การทดลองปลูกต้นไม้ ดอกไม้ ไม้ผล การเลี้ยงวัวพื้นเมือง การใช้มูลวัว พัฒนาคุณภาพชีวิตและแก้ปัญหาความยากจนในชนบทชายแดน การสร้างความผูกพันกับท้องถิ่น การเปลี่ยนป่าเสื่อมโทรมเป็นป่าถาวร การฝึกอบรมการพัฒนาตนเองเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น การอนุรักษ์น้ำตกและธรรมชาติ

4.2 การส่งเสริมการศึกษาในอำเภอนาแห้วโดยการแนะแนวการเรียน สถานศึกษา ทุนการศึกษาและโอกาสทางการศึกษา การจัดหนังสือ เอกสาร วิทยานิพนธ์ ไปไว้ที่ห้องสมุดในอำเภอนาแห้ว

4.3 นำนิสิตปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก คณาจารย์ ข้าราชการ เจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒและผู้บริหารมหาวิทยาลัย ไปทัศนศึกษา ฝึกภาคปฏิบัติภาคสนามที่ศูนย์ฯ การศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อม - มหาวิทยาลัยขอนแก่นทำให้

4.4 นำชาวบ้าน นักเรียน ครู อาจารย์ ข้าราชการไปชมศูนย์ฯ เพื่อให้เห็นสภาพพื้นที่ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ในการศึกษาที่ศูนย์ฯ มีอยู่เพื่อสร้างศรัทธา

4.5 การทดลองเปลี่ยนทัศนคติและความเชื่อของคนโดยใช้สิ่งแวดล้อมเป็นสื่อ

5. สิ่งที่ต้องการในการพัฒนาศูนย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย

5.1 อาคารที่ทำการสำนักงานศูนย์ฯ และบ้านพักอาจารย์หญิง นิสิตหญิง (ประมาณ 2,000,000 บาท)

5.2 การต่อไฟฟ้าเข้าสู่อาคารของศูนย์ฯ เป็นการถาวร (ประมาณ 165,000 บาท)

5.3 นักวิชาการและนักวิจัยประจำศูนย์ฯ วุฒิปริญญาโท 1 คน ปริญญาตรี 1 คน

5.4 ความร่วมมือและความเอาใจใส่ของผู้บริหาร คณาจารย์ นิสิต ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิสิทธิ์ สารวิจิตร)

กรรมการและเลขานุการ คณะกรรมการดำเนินโครงการพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย

12 กุมภาพันธ์ 2540

2.6.2 <u>การปรับโครงการให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงในพื้นที่</u>

เนื่องจากอำเภอนาแห้ว เป็นอำเภอชายแดนติดกับประเทศสาธารณะรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ตำบลนาแห้ว มีพื้นที่ส่วนใหญ่ติดแม่น้ำเหือง ซึ่งเป็นเส้นกั้นเขตแดนไทย-ลาว ความเป็นจริงส่วนหนึ่งคือเป็นพื้นที่ที่เสี่ยงภัยอันตรายเมื่อเกิดสถานการณ์ไม่สงบตามแนวชายแดนไทย-ลาว ถ้าไม่มีเหตุการณ์ภายนอกบีบบังคับ คนที่อาศัยอยู่ที่ตำบลนาแห้วจะมีความสงบสุขเพราะส่วนใหญ่คนทางฝั่งลาวและฝั่งไทยเป็นเชื้อสาย ญาติพี่น้องกัน จึงอยู่กันอย่างสงบสุขตามอัตตภาพ

ความจริงประการที่สองคือ มนุษย์ และสัตว์โดยธรรมชาติต้องการความปลอดภัยและต้องการแหล่งอาหารที่อุดมสมบูรณ์ สำหรับมนุษย์ยังต้องการมีเกียรติ มีศักดิ์มีฐานะสูงเด่นกว่าเดิมอีกด้วย ตามหลักความจริงข้อนี้ทำให้คนที่อยู่ในตำบลนาแห้วดิ้นรนเสาะแสวงหาความปลอดภัย โดยการอพยพไปหางานทำในส่วนกลางของประเทศมานานแล้ว ปัจจุบันก็ยังมีอยู่ เช่น การไปหางานทำที่กรุงเทพมหานครแทนการทำไร่ ทำนา เลี้ยงสัตว์ พยายามให้ลูกหลานได้เล่าเรียนสูงขึ้นเพื่อให้หลุดพ้นจากอาชีพดั้งเดิมของปู่ย่าตาทวด คือ การทำไร่ ทำสวน และการเลี้ยงสัตว์ ซึ่งชาวบ้านเห็นว่าเป็นอาชีพต่ำต้อย จึงมุ่งให้ลูกหลานได้รับราชการหรือทำงานในบริษัทที่อยู่ในเมืองใหญ่หรือที่กรุงเทพมหานคร ไม่ต้องตากแดดตากฝน หลังสู้ฟ้าหน้าสู้ดินเหมือนพ่อแม่

ความเป็นจริงประการที่สาม คือคนทั่วไปชอบความสะดวกสบาย อยากได้สิ่งต่าง ๆ โดยวิธีง่าย ๆ ไม่ต้องลงทุนลงแรงมาก และให้ได้มาอย่างรวดเร็ว ไม่ต้องการรอนาน สิ่งใดกิจกรรมใดขัดกับลักษณะดังกล่าวย่อมไม่มีคนสนใจ ไม่มีคนร่วมมือ ไม่มีคนสนับสนุน ในตำบลนาแห้วก็เช่นเดียวกัน ชาวบ้านโดยทั่วไปอยากได้เงิน อยากได้งาน อยากได้เกียรติ อยากได้ความสุข แต่ไม่อยากออกแรง ไม่อยากลงทุน ไม่อยากรอคอยผลนาน

จากการทราบความเป็นจริงในพื้นที่ตำบลนาแห้ว 3 ประการดังกล่าว ผู้วิจัยจึงจำเป็นต้องปรับโครงการบางส่วนเพื่อให้สามารถดำเนินโครงการในพื้นที่ได้เรียบร้อย คือ

1. ปรับวิธีจัดหาโคมาเลี้ยงจากวิธีการซื้อมาเป็นวิธีการอำนวยความสะดวก โดยจัดทำแปลงหญ้าแล้วให้ผู้ร่วมโครงการนำโคของตนมาเลี้ยง มูลโคให้เป็นประโยชน์แก่โครงการวิจัย เพื่อเพิ่มจำนวนโคทดลองจาก 2 ตัว (มีทุนซื้อโคได้เพียง 2 ตัว เพราะมีงบประมาณซื้อโคเพียง 8,000 บาท) เป็น 10 ตัวขึ้นไป

2. ปรับวิธีการสัมมนาซึ่งใช้เวลาสั้น ๆ สั้นเปลืองมากและฉาบฉวย มาเป็นวิธีการให้คำปรึกษา ให้คำแนะนำอย่างต่อเนื่องยาวนานโดยติดตามความเปลี่ยนแปลงทางแนวคิดความเชื่อ และการปฏิบัติของผู้ร่วมโครงการระยะยาวแทน

3. ปรับระยะเวลาทดลองเพียงปีเดียว เป็นการทดลองที่มีระยะเวลายาวนานขึ้นเป็น 2 ปี เพื่อให้สามารถศึกษาความเปลี่ยนแปลงของผู้ร่วมโครงการได้ถี่ถ้วนยิ่งขึ้น

4. ปรับวิธีการใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวนมากเป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนน้อยลง แต่เน้นการศึกษาวิจัยในแนวลึกมากขึ้นเพราะได้ศึกษาในแนวกว้างมา 2 ช่วงแล้ว (พ.ศ.2533-2538) การศึกษาวิจัยเรื่องนี้จึงควรศึกษาในแนวลึก

5. ปรับการวิจัยธรรมดาเป็นการวิจัยเพื่อพิสูจน์ทฤษฎีการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง เพราะเห็นว่าการวิจัยเฉพาะเรื่องมีประโยชน์ในวงแคบ หากปรับการวิจัยเป็นการพิสูจน์ทฤษฎีการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองด้วยจะทำให้ได้หลักวิชาการที่เป็นกลุ่มก้อนและมีคุณค่าเพิ่มขึ้น เพราะเป็นการประมวลการค้นพบต่าง ๆ ให้สัมพันธ์กัน และสร้างองค์รวมของความรู้ใหม่ได้สำเร็จ

2.6.3 <u>การกำหนด ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง</u>

2.6.3.1 <u>ประชากรในการวิจัยที่เป็นบุคคล</u> ในการวิจัยครั้งนี้ประชากรที่ศึกษาเกี่ยวกับการใช้มูลโค ได้แก่ หัวหน้าครอบครัวจำนวน 40 คน (ครอบครัว) ที่สมัครเข้าร่วมโครงการ เลี้ยงวัวพื้นเมืองเพื่อยกฐานะทางเศรษฐกิจของชาวชนบทชายแดน เมื่อ พ.ศ.2533-2540 และเกือบทุกคนได้กู้เงินไปซื้อวัวพื้นเมืองมาเลี้ยง คนละ 10,000 บาท

(หนึ่งหมื่นบาทถ้วน) แล้ว มีประมาณ 4 คน ที่ไม่ได้กู้เงินไปซื้อวัวมาเลี้ยงเพราะมีงานอื่นที่ทำรายได้ดีกว่าการเลี้ยงวัวทำแล้ว ประชากรทั้งหมดเป็นราษฎรบ้านนาโพธิ์ ตำบลนาแห้ว อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย

2.6.3.2 <u>ตัวอย่างในการวิจัยที่เป็นบุคคล</u> ในการวิจัยเกี่ยวกับการใช้มูลโคครั้งนี้ในส่วนที่เป็นตัวบุคคลได้พิจารณาคัดเลือกตัวอย่างมาเพียง 3 คน โดยพิจารณาจากเกณฑ์ต่อไปนี้

1. เป็นผู้ที่ผู้วิจัยสามารถติดต่อได้สะดวก และรู้จักคุ้นเคยกับครอบครัวเป็นอย่างดี

2. เป็นผู้ที่ประชากรในการวิจัยเกี่ยวกับการใช้มูลโคยอมรับนับถือและสามารถยึดเป็นแบบอย่างได้

3. เป็นผู้ร่วมมือให้การสนับสนุนโครงการพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย อย่างจริงจังติดต่อกันมาเป็นเวลานาน

4. เป็นผู้ที่เลี้ยงวัว และกู้เงินโครงการเลี้ยงวัวพื้นเมืองเพื่อยกฐานะทางเศรษฐกิจของชาวชนบทชายแดนและคืนเงินกู้พร้อมดอกเบี้ยเรียบร้อยแล้ว

5. เป็นผู้มีความประพฤติดีและยึดมั่นในหลักจริยธรรมในการดำรงชีวิต

2.6.3.3 <u>ประชากรในการวิจัยที่เป็นโค</u> ในการวิจัยเกี่ยวกับการใช้มูลโคครั้งนี้ ประชากรที่เป็นโค ได้แก่ โคพื้นเมืองที่ราษฎรในตำบลนาแห้ว อำเภอนาแห้ว เลี้ยงไว้ในท้องถิ่นตำบลนาแห้ว อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย

2.6.3.4 <u>ตัวอย่างในการวิจัยที่เป็นโค</u> ในการวิจัยเกี่ยวกับการใช้มูลโคครั้งนี้ตัวอย่างที่เป็นโค คือโคที่ตัวอย่างที่เป็นบุคคล 3 คนมีอยู่ หรือนำมาร่วมโครงการ จำนวนโคที่เป็นตัวอย่างมีจำนวนไม่แน่นอน แต่มีจำนวนอยู่ระหว่าง 2-12 ตัว เพราะมีการเก็บข้อมูลหลายช่วง เป็นเวลาหลายเดือน แต่ละช่วงมีเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ทำให้จำนวนโคตัวอย่างมีจำนวนแตกต่างกันไป

2.6.4 การกำหนดวิธีการทดลอง

วิธีการทดลองในการวิจัยครั้งนี้เน้นวิธีการทดลองการเลี้ยงโคเอามูล โดยกำหนดวิธีการทดลองไว้ดังนี้

2.6.4.1 จัดเตรียมแปลงหญ้าไว้ให้โคกินในฤดูฝน สำหรับฤดูแล้ง นอกจากจัดเตรียมแปลงหญ้าแล้วจะจัดเตรียมฟางข้าวไว้เป็นอาหารเสริมแก่โคด้วย

2.6.4.2 จัดหาโคมาร่วมโครงการโดยให้ตัวอย่างที่เป็นบุคคล จัดโคมากินหญ้าในแปลงหญ้าที่เตรียมไว้ แล้วนำโคไว้ในคอกที่เตรียมไว้ในตอนเย็น เพื่อให้โคถ่ายมูลไว้ที่คอกในตอนกลางคืนและตอนเช้า ก่อนนำไปปล่อยให้กินหญ้าตอนกลางวัน ผู้เลี้ยงโคต้องช่วยจัดหาน้ำให้โคดื่มด้วย หรือนำโคไปดื่มน้ำที่ลำน้ำในตอนกลางวัน

2.6.4.3 ทุก ๆ เช้าก่อนปล่อยโคไปกินหญ้าให้ผู้เลี้ยงโคนำมูลโคที่โคถ่ายไว้ในคอกชั่งว่าได้มูลโคมีน้ำหนักกี่กิโลกรัม แล้วนำมูลโคไปกองรวมกันไว้ในหลุมหรือบ่อที่ขุดเตรียมไว้ เพื่อจะได้นำไปใส่ต้นไม้ต่าง ๆ ดูความเจริญงอกงามของต้นไม้ที่ปลูกไว้ต่อไป

2.6.4.4 การเลี้ยงโคเพื่อการชั่งน้ำหนักมูลโคจะดำเนินไปประมาณ 40 วัน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เที่ยงตรงโดยชั่งน้ำหนักของมูลโคจำนวน 4 ตัวเป็นหลัก

นอกจากการทดลองเลี้ยงโคเอามูลแล้ว ผู้ร่วมโครงการยังได้ทดลองเพิ่มรายได้ (หากำไรจากการเลี้ยงโค) เป็นพิเศษอีกหลายวิธี เช่น การซื้อโคที่เจ้าของทอดทิ้ง (โคพื้นเมือง) ซึ่งผอมนำมาเลี้ยงในแปลงหญ้าประมาณ 1-2 เดือน ให้โคอ้วนแล้วขายในราคาดีจะได้กำไรงาม หรือซื้อโคพันธุ์ผสมที่เจ้าของหมดหวังเลี้ยงมานาน 2-3 ปี ไม่มีกำไร มีแต่ขาดทุน คือซื้อมาในราคาตัวละ 7,000-8,000 บาท เมื่อเลี้ยงไว้ 2-3 ปี โคจะผอมลงเรื่อย ๆ เพราะได้กินหญ้าไม่เพียงพอและเจ้าของหมดกำลังใจเลี้ยงไม่นานโคจะตาย เจ้าของโคจะขายโคพันธุ์ผสมในราคาถูกประมาณตัวละ 700-800 บาท ผู้ร่วมโครงการก็ซื้อโคดังกล่าวมาเลี้ยงในแปลงหญ้าที่ทำในโครงการวิจัยนี้ประมาณ 1-2 เดือน โคพันธุ์ผสมจะอ้วนขึ้นมาก มีรูปร่างสวยสง่างามมากขึ้น และจะมีพ่อค้าในท้องถิ่นมาขอซื้อใน

ราคาตัวละ 4,500-5,000 บาท ทำให้ผู้ร่วมโครงการได้กำไรงาม การทดลองเพิ่มรายได้นี้เป็นการทดลองเสริมการทดลองการเลี้ยงโคเอามูล

การเลี้ยงโคเพื่อการชั่งน้ำหนักมูลโคจะดำเนินการประมาณ 40 วัน ดังกล่าวแล้ว แต่การเลี้ยงโคเพื่อใช้มูลโคพัฒนาคุณภาพชีวิตและแก้ปัญหาความยากจนในชนบทจะดำเนินการไปตลอดเวลาประมาณ 2 ปี เพื่อให้ได้ข้อมูลด้านต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง และให้เป็นผลของการเลี้ยงโคแบบต่อเนื่องไม่ทอดทิ้งว่ามีผลดีต่อเศรษฐกิจของครอบครัวอย่างไร

2.7 <u>การเก็บข้อมูล</u>

การเก็บข้อมูลแบ่งเป็น 2 ส่วนคือ ส่วนหนึ่งผู้วิจัยเก็บข้อมูลเองโดยการบันทึกรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับกระบวนการทั้งหมด หรือขั้นตอนทุกขั้นตอนที่ผู้วิจัยปฏิบัติเพื่อให้งานวิจัยนี้บรรลุความสำเร็จตามความมุ่งหมาย อีกส่วนหนึ่งผู้วิจัยมอบหมายให้ผู้ร่วมโครงการช่วยบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับปริมาณของมูลโคที่เลี้ยงไว้เอามูลเป็นเวลา 40 วัน

วิธีการเก็บข้อมูล ใช้อุปกรณ์และเครื่องมือต่าง ๆ ประกอบด้วย ได้แก่

2.7.1 ใช้ปฏิทินสำหรับเขียนบันทึกข้อมูลปริมาณมูลโค

2.7.2 ใช้การสังเกตในสถานการณ์จริง

2.7.3 ใช้การถ่ายภาพเหตุการณ์ ภาพโค มูลโค แปลงหญ้า

2.7.4 ใช้การสัมภาษณ์ และการสนทนาแบบไม่เป็นพิธีการ เพื่อเก็บข้อมูลความเปลี่ยนแปลงทางความคิด ความเชื่อ ความสนใจของผู้เลี้ยงโค

2.7.5 ใช้เอกสารที่จัดทำขึ้นเมื่อเกิดเหตุการณ์จริงเป็นข้อมูล หรือหลักฐานประกอบการวิจัยหรือแก้ปัญหาจริง

2.7.6 ใช้บันทึกต่าง ๆ ที่จดไว้เมื่อมีเหตุการณ์พิเศษ

2.7.7 ใช้ตาชั่ง ชั่งน้ำหนักมูลโคทุกวัน เป็นระยะเวลา 43 วัน (17 กุมภาพันธ์ - 31 มีนาคม 2538)

2.8 <u>การวิเคราะห์ข้อมูล</u>

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยนี้กำหนดแนวทางการวิเคราะห์ไว้ 3 แนว คือ

2.8.1 การใช้สถิติอย่างง่าย คือ ค่าเฉลี่ย และร้อยละ สำหรับข้อมูลที่เป็นเชิงปริมาณ หรือกำหนดค่าเป็นตัวเลขได้

2.8.2 การใช้การเปรียบเทียบ และการบรรยายสำหรับข้อมูลที่ไม่เป็นเชิงปริมาณ หรือไม่สามารถกำหนดค่าเป็นตัวเลขได้

2.8.3 การพิสูจน์ทฤษฎี ใช้การเปรียบเทียบและการอนุมาน คือการคาดคะเนตามหลักเหตุผล ประกอบกับข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ

2.9 <u>การสรุปและประเมินผล</u>

การสรุปและประเมินผลเป็นการประมวลแนวคิด และความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดกับข้อมูลต่าง ๆ ที่รวบรวมได้และจัดให้เป็นระบบเพื่อประโยชน์ในการใช้งาน และการวิจัยต่อไป

บทที่ 3

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในบทนี้จะได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการวิจัยในด้านต่าง ๆ ได้แก่ โคและมูลโค คนเลี้ยงโค การใช้ประโยชน์มูลโค และปัญหาที่พบในการดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

3.1 โคและมูลโค

3.1.1 การเลือกพันธุ์โค

การวิจัยเรื่องการใช้มูลโคพัฒนาคุณภาพชีวิตและแก้ปัญหาความยากจน ในชนบทครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกใช้โคพื้นเมืองเป็นหลัก เพราะโคพื้นเมืองเป็นสัตว์ที่มีลักษณะและนิสัยพิเศษบางประการ คือ

3.1.1.1 เป็นสัตว์ที่ไม่ชอบแช่น้ำ ไม่ต้องการน้ำมากในการเลี้ยงดู

3.1.1.2 เป็นสัตว์ที่กินหญ้าและใบไม้หลายชนิดเป็นอาหารได้ ในฤดูแล้งที่ขาดแคลนหญ้า โคพื้นเมืองสามารถกินใบไม้อื่น ๆ เป็นอาหารได้อีก จึงสามารถดำรงชีวิตรอดได้ดีในพื้นที่

3.1.1.3 เป็นสัตว์ที่เลี้ยงง่ายคือไม่ค่อยเป็นโรค

3.1.1.4 โคตัวเมียสามารถให้ลูกทุกปี เป็นการเพิ่มรายได้ หรือผลกำไรแก่ผู้เลี้ยงที่แน่นอน สม่ำเสมอ คาดการณ์ได้ถูกต้อง

3.1.1.5 ชาวบ้านนิยมรับประทานเนื้อโคพื้นเมืองมากกว่าเนื้อโคพันธุ์ต่างประเทศ

3.1.1.6 การซื้อขายโคพื้นเมืองในท้องถิ่นทำได้ง่ายโดยเฉพาะในตำบลนาแห้ว เพราะมีร้านชำแหละโคอยู่ที่บ้านนาโพธิ์ซึ่งดำเนินการโดยพ่อค้าเชื้อสายอินเดียครอบครัวหนึ่ง

3.1.1.7 โคพื้นเมืองมีราคาไม่แพงเกินไป ราคาตัวละประมาณ 2,000-5,000 บาท ชาวบ้านโดยทั่วไปสามารถซื้อหาได้

3.1.1.8 โคพื้นเมืองสามารถเลี้ยงเป็นฝูงได้ ไม่ดื้อ จึงสะดวกในการดูแล ควบคุม

3.1.2 <u>การเลี้ยงดูโคทดลอง</u>

การเลี้ยงดูโคทดลองพยายามปฏิบัติให้เป็นไปตามธรรมชาติ และปรกติวิสัยตามวิถีชีวิตปรกติของชาวไร่ชาวนาในตำบลนาแห้วมากที่สุด คือ มีการจัดสร้างคอกโคไว้ กว้าง 6 เมตร ยาว 8 เมตร ทำด้วยไม้ไผ่ข้าวหลาม เป็นที่สำหรับนำโคมาพักผ่อนในเวลาเย็นถึงตอนเช้าวันรุ่งขึ้น ก่อนนำไปปล่อยให้กินหญ้าในแปลงหญ้าหรือสวนที่จัดเตรียมไว้

สิ่งที่จัดทำพิเศษคือแปลงหญ้า ซึ่งโดยทั่วไปชาวบ้านไม่ทำ แต่ปล่อยให้โคหากินหญ้าเองตามทุ่งนา ป่าละเมาะ หรือในป่าโคกและป่าหญ้าธรรมชาติ นอกจากนั้นผู้วิจัยได้จัดทำถังสำรองน้ำไว้ให้โคดื่ม และทำที่พักที่มีหลังคาสำหรับให้โคอาศัยได้หากแดดร้อน

ในช่วงขาดแคลนหญ้า ผู้วิจัยจัดหาฟางข้าวเป็นอาหารเสริมให้โคทดลองด้วย นอกจากสิ่งดังกล่าวแล้วก็ไม่ได้ทำอะไรเป็นพิเศษให้โคทดลองแต่อย่างใด

3.1.3 <u>จำนวนโคทดลอง</u>

การทดลองเลี้ยงโคได้ดำเนินการติดต่อกันอยู่เป็นเวลาประมาณ 2 ปี แต่ละช่วงมีจำนวนโคทดลองไม่เท่ากัน ขึ้นอยู่กับคนที่มาร่วมโครงการ สภาพของอาหารโคในแปลงหญ้า และช่วงเวลาของปีว่าเป็นฤดูอะไร ในฤดูฝนจำนวนโคจะมากเพราะอาหารและน้ำไม่ขาดแคลน ส่วนในฤดูร้อนจำนวนโคจะน้อยเพราะขาดแแคลนหญ้า อาหารและน้ำ

ในวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2538 ที่เริ่มเก็บข้อมูลปริมาณมูลโค มีโคร่วมโครงการทดลองจำนวน 4 ตัว วันที่ 18 เมษายน 2538 มีโคร่วมโครงการจำนวน 7 ตัว วันที่ 3 เมษายน 2538 มีโคร่วมโครงการ 8 ตัว จำนวนโคอาจจะเปลี่ยนแปลงได้เสมอ เพราะคนเลี้ยงโคขายโคตัวเก่าไปเมื่อโคอ้วนหรือมีกำไรงาม แล้วซื้อโคตัวใหม่มาเลี้ยง

ร่วมโครงการซึ่งถือว่าเป็นกิจกรรมปรกติของการทำธุรกิจการเลี้ยงโคพื้นเมืองในตำบลนาแห้ว อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย

3.1.4 ปริมาณมูลโค

การเก็บข้อมูลเกี่ยวกับปริมาณมูลโคเริ่มเมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2538 มีจำนวนโคร่วมโครงการ 4 ตัว ถึงวันที่ 31 มีนาคม 2538 รวมเวลา 43 วัน ปริมาณมูลโคที่พบในคอกแต่ละวันชั่งได้น้ำหนัก ดังนี้

เดือนกุมภาพันธ์ 2538

วันที่	ปริมาณมูลโคชั่งได้จำนวนกิโลกรัม
17	18
18	16
19	17
20	16
21	15
22	17
23	15
24	17
25	16
26	15
27	16
28	16

รวม 194 กิโลกรัม ใน 12 วัน เฉลี่ยวันละ 16.1 กิโลกรัม (โค 4 ตัว) เฉลี่ยโค 1 ตัว ถ่ายมูลในคอก 4.04 กิโลกรัมต่อวัน

เดือนมีนาคม 2538

วันที่	ปริมาณผลโคชั่งได้จำนวนกิโลกรัม
1	15
2	16
3	17
4	16
5	14
6	16
7	15
8	13
9	17
10	15
11	14
12	16
13	15
14	16
15	17
16	16
17	15
18	17
19	12
20	15

เดือนมีนาคม 2538 (ต่อ)

วันที่	ปริมาณมูลโคชั่งได้จำนวนกิโลกรัม
21	14
22	13
23	16
24	14
25	12
26	15
27	14
28	11
29	18
30	15
31	17

รวม 466 กิโลกรัม ใน 31 วัน เฉลี่ยวันละ 15.03 กิโลกรัม (โค 4ตัว) เฉลี่ยโค 1 ตัว ถ่ายมูลในคอก 3.76 กิโลกรัมต่อวัน

ในเดือนกุมภาพันธ์ 2538 ชั่งมูลโค 12 วัน ได้ปริมาณมูลโค 194 กิโลกรัม เฉลี่ยวันละ 16.16 กิโลกรัม ต่อโคตัวเมีย 4 ตัว โคตัวเดียวเฉลี่ยถ่ายมูลวันละ 4.04 กิโลกรัม

ในเดือนมีนาคม 2538 ชั่งมูลโค 31 วัน ได้ปริมาณมูลโค 466 กิโลกรัม เฉลี่ยวันละ 15.03 กิโลกรัม ต่อโคตัวเมีย 4 ตัว โคตัวเดียวเฉลี่ยถ่ายมูลวันละ 3.76 กิโลกรัม

การชั่งมูลโคเป็นเวลา 43 วัน ได้ข้อมูลที่พอจะยึดเป็นเกณฑ์ปรกติของโคพื้นเมืองได้ว่า ถ้าปล่อยโคให้กินหญ้าในแปลงหญ้า แล้วนำมาเข้าคอกในตอนเย็น ในตอนเช้าหรือตอนกลางคืน โคจะถ่ายมูลออกมาโดยเฉลี่ยจะได้มูลโคมีน้ำหนัก 3.76-4.04 กิโลกรัมต่อโคพื้นเมือง 1 ตัว ในช่วงกลางวันที่โคกินหญ้าในแปลงหญ้าโคจะถ่ายมูลบ้าง แต่มีปริมาณน้อยกว่าที่ถ่ายไว้ในคอก ก่อนปล่อยให้โคออกไปกินหญ้า

การทดลองเพื่อหาปริมาณมูลโคเป็นเวลา 43 วัน ได้ข้อยุติเกี่ยวกับปริมาณมูลโคโดยเฉลี่ยดังกล่าวแล้ว ผู้วิจัยจะใช้ตัวเลขที่ได้ในการพิจารณาเกี่ยวกับเรื่องรายได้และการพัฒนาคุณภาพชีวิต และการแก้ปัยหาความยากจนต่อไป การเลี้ยงโคก็ดำเนินการต่อไป และผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลด้านอื่น ๆ เพิ่มเติม แต่ไม่ได้ชั่งปริมาณมูลโคเพิ่มเติมอีก

3.2 <u>คนเลี้ยงโค</u>

3.2.1 <u>การคัดเลือกคนเลี้ยงโคเข้าร่วมโครงการ</u> ได้อาศัยเกณฑ์การคัดเลือก 5 ข้อ คือ

3.2.1.1 เป็นผู้ที่สามารถติดต่อได้สะดวก

3.2.1.2 เป็นผู้เป็นแบบอย่างแก่คนอื่นได้

3.2.1.3 เป็นผู้สนับสนุนโครงการพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย มายาวนาน

3.2.1.4 เป็นผู้เคยกู้เงินโครงการเลี้ยงวัวพื้นเมืองเพื่อยกฐานะทางเศรษฐกิจของชาวชนบทชายแดน และได้คืนเงินกู้และดอกเบี้ยเรียบร้อยแล้ว

3.2.1.5 เป็นผู้มีความประพฤติดีและยึดมั่นในหลักจริยธรรมในการดำรงชีวิต

3.2.2 <u>การติดต่อประสานงานกับคนเลี้ยงโค</u> ได้ใช้วิธีการติดต่อประสานงานดังนี้

3.2.2.1 ทางจดหมาย

3.2.2.2 ทางโทรศัพท์ทางไกลเดือนละ 3-5 ครั้ง

3.2.2.3 การพบปะโดยตรงในพื้นที่

3.2.3 <u>การพบปะโดยตรงในพื้นที่</u> ได้ปฏิบัติในช่วงเวลาต่อไปนี้

3.2.3.1 ระหว่างวันที่ 7-10 มกราคม 2538

3.2.3.2 ระหว่างวันที่ 12-14 กุมภาพันธ์ 2538

3.2.3.3 ระหว่างวันที่ 5-8 มีนาคม 2538

3.2.3.4 ระหว่างวันที่ 2-4 เมษายน 2538

3.2.3.5 ระหว่างวันที่ 1-4 มิถุนายน 2538

3.2.3.6 ระหว่างวันที่ 3-5 กรกฎาคม 2538

3.2.3.7 ระหว่างวันที่ 1-3 สิงหาคม 2538

3.2.3.8 ระหว่างวันที่ 3-5 กันยายน 2538

3.2.3.9 ระหว่างวันที่ 1-4 ตุลาคม 2538

3.2.3.10 ระหว่างวันที่ 13-15 ตุลาคม 2538

3.2.3.11 ระหว่างวันที่ 13-16 พฤศจิกายน 2538

3.2.3.12 ระหว่างวันที่ 5-10 ธันวาคม 2538

3.2.3.13 ระหว่างวันที่ 6-10 มกราคม 2539

3.2.3.14 ระหว่างวันที่ 3-6 กุมภาพันธ์ 2539

3.2.3.15 ระหว่างวันที่ 12-14 มีนาคม 2539

3.2.3.16 ระหว่างวันที่ 22-30 มีนาคม 2539

3.2.3.17 ระหว่างวันที่ 4-8 เมษายน 2539

3.2.3.18 ระหว่างวันที่ 3-6 พฤษภาคม 2539

3.2.3.19 ระหว่างวันที่ 24-25 พฤษภาคม 2539

3.2.3.20 ระหว่างวันที่ 14-15 กรกฎาคม 2539

3.2.3.21 ระหว่างวันที่ 6-7 กรกฎาคม 2539

3.2.3.22 ระหว่างวันที่ 10-12 สิงหาคม 2539

3.2.3.23 ระหว่างวันที่ 31 สิงหาคม-1 กันยายน 2539

3.2.3.24 ระหว่างวันที่ 25-26 กันยายน 2539

3.2.3.25 ระหว่างวันที่ 7-9 ตุลาคม 2539

3.2.3.26 ระหว่างวันที่ 3-5 พฤศจิกายน 2539

3.2.3.27 ระหว่างวันที่ 18-21 พฤศจิกายน 2539

3.2.3.28 ระหว่างวันที่ 21-23 ธันวาคม 2539

3.2.3.29 ระหว่างวันที่ 22-23 มกราคม 2540

3.2.3.30 ระหว่างวันที่ 17-20 กุมภาพันธ์ 2540

3.2.3.31 ระหว่างวันที่ 29-31 มีนาคม 2540

3.2.3.32 ระหว่างวันที่ 2-4 เมษายน 2540

3.2.3.33 ระหว่างวันที่ 26-29 พฤษภาคม 2540

3.2.4 <u>เรื่องที่สนทนา ปรึกษา ทำความเข้าใจกับคนเลี้ยงโค</u>

3.2.4.1 ปัญหาเกี่ยวกับหญ้า น้ำ และอาหารโค

3.2.4.2 ปัญหาเกี่ยวกับความปลอดภัย รายได้และรายจ่ายในการเลี้ยงโค

3.2.4.3 ความก้าวหน้าในชีวิตและการงาน

3.2.4.4 การศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมโดยการเรียนในโครงการของกรมการศึกษานอกโรงเรียน การเพิ่มวุฒิการศึกษาจากระดับ ป.2 เป็น ป.6

3.2.4.5 การออมทรัพย์

3.2.4.6 ชีวิตยืนยาว และเป็นสุขในคนที่งดเว้นอบายมุข

3.2.4.7 การส่งเสริมการศึกษาของลูกหลานและความก้าวหน้าของตระกูล

3.2.4.8 ความสำเร็จในการสร้างงานอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

3.2.4.9 การแก้ปัญหาโดยอาศัยหลักจริยธรรม

3.2.4.10 ความดีกับความสุขในชีวิต

3.2.4.11 ความเสียสละกับเกียรติยศชื่อเสียงทางดีงามที่สังคมยกย่อง

3.2.4.12 ตัวอย่างปัญหาชีวิตของบุคคลในท้องถิ่นที่ไม่ควรเอาอย่าง

3.2.4.13 ตัวอย่างความดีของบุคคลในท้องถิ่นที่ควรเอาอย่าง

3.2.4.14 การหาเงินในท้องถิ่นเดิมกับการไปทำงานหาเงินในกรุงเทพมหานคร

3.2.4.15 บิดา มารดา เป็นคนดีกับผลที่เกิดกับชีวิตของลูกหลาน

3.2.4.16 ความหมายของชีวิตและค่าของคน

3.2.4.17 อายุและการทำงาน

3.2.4.18 การคดโกงชาวบ้านของผู้นำท้องถิ่นและผลที่เกิดตามมา

3.2.4.19 ปัญหายาเสพติดและความทุกข์ของพ่อแม่ ลูกหลานของผู้ติดยาเสพติด

3.2.4.20 การทำธุรกิจการเลี้ยงวัว และอาชีพการเกษตรในท้องถิ่น

3.2.4.21 ปุ๋ยเคมี ปุ๋ยคอก และปุ๋ยธรรมชาติกับการแก้ปัญหาความยากจน

3.2.4.22 การจัดการที่ทำกินและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

3.2.4.23 คนสุจริตกับคนคดโกงใช้ชีวิตอย่างไร

3.2.4.24 สุขภาพและความสุขในชีวิต

3.2.4.25 ความพึงพอใจในชีวิตและการงาน

3.2.4.26 การทำประโยชน์แก่สังคม

3.2.4.27 การไม่เบียดเบียนตนเองและคนอื่น

3.2.4.28 การวางโครงการเพื่อปัจจุบันและอนาคต

3.2.4.29 วงศ์ตระกูล และความเป็นมาในอดีต

3.2.4.30 ผลงานของพ่อแม่ ปู่ยา ตาทวด ในอดีต และความเป็นอยู่ของลูกหลานในปัจจุบัน

3.2.4.31 การลงทุน ลงแรงในปัจจุบันเพื่ออนาคตที่ดีกว่าเดิม

3.2.4.32 ความสามัคคี และความสำเร็จของงานและหน่วยงาน

3.2.4.33 เหตุการณ์และความเปลี่ยนแปลงในพื้นที่

การสนทนาปรึกษา ทำความเข้าใจกับคนเลี้ยงโค ทำทุกโอกาสที่ได้พบกัน ทำงานด้วยกัน ไปดูโคด้วยกันหรือแก้ปัญหาต่าง ๆ ด้วยกัน เพื่อให้ซึมซับทีละน้อยค่อย ๆ ทำความเข้าใจ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประสบการณ์ และความรู้ซึ่งกันและกันไปเรื่อย ๆ ไม่เร่งรัด ไม่บังคับกดดันกัน เพื่อสร้างความสัมพันธ์และความผูกพันในระยะยาว สร้างความเป็นมิตรและความไว้วางใจที่แท้จริง

3.2.5 <u>ความเปลี่ยนแปลงของคนเลี้ยงโค</u>

3.2.5.1 <u>ด้านการศึกษา</u>

คนเลี้ยงโคคนหนึ่งเปลี่ยนแปลงวุฒิทางการศึกษาจาก ป.4 เป็น ม.3 คนเลี้ยงโคอีก 2 คน เปลี่ยนแปลงวุฒิทางการศึกษาจาก ป.2 เป็น ป.6 โดยเข้าศึกษาเพิ่มเติมในโครงการของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ในช่วง พ.ศ.2537-2538

3.2.5.2 <u>ด้านอาชีพ หน้าที่การงาน</u>

คนเลี้ยงโคคนหนึ่งลงทุนผ่อนรถหกล้อมารับจ้างขนหินขนทราย และบรรทุกสินค้าพื้นเมืองไปขายต่างจังหวัดเป็นอาชีพเสริมจากหน้าที่การงานเดิม คนเลี้ยงโคอีก 2 คน ได้รับการคัดเลือกให้เป็นคนงานของศูนย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย ได้ค่าจ้างเดือนละ 4,100 บาท ได้เริ่มทำงานเป็นคนงาน มาตั้งแต่เดือนตุลาคม 2538 จนถึงปัจจุบัน

3.2.5.3 ด้านการศึกษาของบุตร

บุตรสาวของคนเลี้ยงโคคนหนึ่ง เรียนจบครุศาสตร์บัณฑิต เกียรตินิยมอันดับหนึ่ง จากสถาบันราชภัฏเลย ตอนแรกได้รับการบรรจุให้รับราชการที่โรงเรียนต่างอำเภอในจังหวัดเลย ต่อมาได้ย้ายมารับราชการในโรงเรียนกันดารในอำเภอนาแห้ว ไปทำการสอนโดยขับขี่รถจักรยานยนต์ไปกลับ และพักอยู่ที่บ้านของบิดา มารดา

บุตรชายคนหัวปีของคนเลี้ยงโคคนหนึ่งเรียนจบชั้น ม.6 จากโรงเรียนนาแห้ววิทยา ในเดือนมีนาคม 2539 เป็นนักเรียนที่จบ ม.6 รุ่นแรกของโรงเรียนนี้ สอบเข้าเรียนวิชาเอกคณิตศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ในปีการศึกษา 2539 ได้ และได้รับทุนอุดหนุนการศึกษาเดือนละ 3,000 บาท (สามพันบาทถ้วน) พร้อมทั้งค่าหน่วยกิต และค่าธรรมเนียมต่าง ๆ จนจบหลักสูตรปริญญาตรี วิชาเอกคณิตศาสตร์ ทำให้บิดาซึ่งเป็นคนเลี้ยงโคไม่ต้องออกค่าใช้จ่ายในการศึกษาของบุตรคนหัวปีคนนี้แต่อย่างใด เพราะทุนอุดหนุนที่ได้รับเพียงพอแล้ว

3.2.5.4 ด้านการปรับปรุงบ้านเรือนให้ทันสมัย

คนเลี้ยงโคคนหนึ่งได้ซ่อมแซม ปรับปรุงสร้างบ้านบริเวณบ้านใหม่ ทำให้มีความสวยงามทันสมัย มีห้องนอน ห้องทำงาน ห้องครัว ห้องน้ำสะอาดกว้างขวาง เป็นที่รับรองคณะอาจารย์และนิสิตที่ไปทำการวิจัย และฝึกภาคสนามที่อำเภอนาแห้วได้เป็นอย่างดี และคนเลี้ยงโคและครอบครัวก็เต็มใจต้อนรับคณะอาจารย์และนิสิตเป็นอย่างดี

3.2.5.5 ด้านรายได้จากการเลี้ยงโค

คนเลี้ยงโค 2 คน มีภาระงานด้านอื่นมากจึงมาร่วมโครงการชั่วคราวแล้วไปทุ่มเทกับงานด้านอื่นที่สนใจมากกว่าจึงเหลือคนเลี้ยงโคที่ทำการเลี้ยงโคอย่างต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบันเพียงคนเดียว รายได้จากการเลี้ยงโคจึงจะดูจากคนเลี้ยงโคที่เลี้ยงโคต่อเนื่องอย่างสม่ำเสมอคนนี้

ตั้งแต่เริ่มโครงการเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2538 จนถึงปัจจุบัน ได้เลี้ยงโค-ขายไป-ซื้อมาเลี้ยงใหม่-ขายไปเมื่อมีกำไร หรือโคอ้วนพอขายได้ ตามกระบวนการดังกล่าวดังต่อไปนี้

ชุดที่ 1 โค 4 ตัว ทุนซื้อ 12,000 บาท เลี้ยงอยู่ 3 เดือน ขาย 16,000 บาท ได้กำไร 4,000 บาท

ชุดที่ 2 โค 5 ตัว ทุนซื้อ 15,500 บาท เลี้ยงอยู่ 2 เดือน ขาย 17,000 บาท ได้กำไร 1,500 บาท

ชุดที่ 3 โค 12 ตัว ทุนซื้อ 30,000 บาท เลี้ยงอยู่ 2 เดือน ขาย 38,400 บาท ได้กำไร 8,400 บาท

ชุดที่ 4 โค 4 ตัว ทุนซื้อ 10,500 บาท เลี้ยงอยู่ 3 เดือน ขาย 16,000 บาท ได้กำไร 5,500 บาท

ชุดที่ 5 โค 4 ตัว ทุนซื้อ 15,000 บาท เลี้ยงอยู่ 2 เดือนครึ่ง ขาย 19,500 บาท ได้กำไร 4,500 บาท

ชุดที่ 6 โค 14 ตัว ทุนซื้อ 33,600 บาท เลี้ยงอยู่ 2 เดือน ขาย 39,200 บาท ได้กำไร 5,600 บาท

ชุดที่ 7 โค 5 ตัว ทุนซื้อ 13,500 บาท กำลังเลี้ยงอยู่ ซื้อมาเลี้ยงยังไม่ถึงหนึ่งเดือนโคอ้วนขึ้นแล้ว หากขายวันนี้ (27 พฤษภาคม 2540) กะจะขายตัวละ 3,000 บาท รวมเป็นเงิน 15,000 บาท จะได้กำไร 1,500 บาท

เฉลี่ย เลี้ยงโค 1 ชุด ใช้เวลา 2.2 เดือน เลี้ยงโค 7 ตัว ขายได้กำไรชุดละ 4,428 บาท

นอกจากการเลี้ยงโค 7 ชุด ดังกล่าวแล้วในระยะ 7 ปีที่ผ่านมา (เริ่ม พ.ศ.2532) คนเลี้ยงโครายนี้ได้ลงทุนซื้อโคครั้งแรกเป็นเงิน 105,000 บาท (หนึ่งแสนห้าพันบาทถ้วน) ซื้อโคพื้นเมืองได้ 45 ตัว ตลอดเวลาที่เลี้ยงมา 7 ปี ขายโคได้เงินปีละประมาณ 25,000 บาท รวมเงินที่ขายโค 7 ปี จำนวนประมาณ

175,000 บาท ในต้นปี 2540 มีโคเหลืออยู่ 65 ตัว ขณะนี้ได้ขายไปแล้ว 38 ตัว ได้เงิน 90,000 บาท (เก้าหมื่นบาทถ้วน) ปัจจุบัน (27 พฤษภาคม 2540) ยังเหลือโคอีก 27 ตัว หากคิดเป็นเงินจะได้ประมาณ 65,000 บาท (หกหมื่นห้าพันบาทถ้วน) ดังนั้นในเวลา 7 ปี ได้ลงทุนซื้อโค 105,000 บาท มีกำไรประมาณ (90,000 + 175,000 + 65,000 - 105,000 = 225,000 บาท (สองแสนสองหมื่นห้าพันบาทถ้วน) คนเลี้ยงโคคนนี้ไม่หักค่าแรงตัวเองเพราะถือว่าได้กินอยู่ มีกิน มีใช้ เพราะโคอยู่แล้ว การเลี้ยงโคเป็นอาชีพเสริมหรืองานอดิเรก คนเลี้ยงโคมีความสุข มีความพอใจในชีวิตและการงานมากจึงเป็นรางวัลชีวิตในตัวเองอยู่แล้ว คนเลี้ยงโคคนนี้กล่าวอย่างหนักแน่นว่าหากไม่ได้เลี้ยงโค ค่าใช้จ่ายในครอบครัวจะไม่มีเลย การเลี้ยงโคจึงมีความหมายมาก เพราะทำให้เศรษฐกิจของครอบครัวดีขึ้น มีรายได้ส่งลูกเรียนจนเรียนจบปริญญาตรีครุศาสตร์บัณฑิตเกียรตินิยมอันดับหนึ่งจากสถาบันราชภัฏเลย

สำหรับคนเลี้ยงโคอีก 2 คน ที่ไม่ได้เลี้ยงโคอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบันก็มีข้อมูลที่น่าสนใจพอสมควรดังนี้

<u>คนที่ 1</u> ได้ผ่านประสบการณ์ต่าง ๆ ในท้องที่ตำบลนาแห้ว มาตั้งแต่เกิด เรียนจบ ป.4 จากโรงเรียนในหมู่บ้านเคยไปเรียนวิชาช่างตัดเสื้อ-กางเกง ที่กรุงเทพมหานคร เคยไปค้าขายในประเทศลาวในช่วงก่อนที่ลาวเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นสาธารณะรัฐ ประชาธิปไตยประชาชนลาว กลับบ้านเดิมเมื่อ พ.ศ.2517 เริ่มต้นสร้างชีวิตใหม่จากความยากจน อีก 10 ปีต่อมาได้รับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้าน ใน พ.ศ.2533 พี่ชายให้ยืมเงินจำนวน 30,000 บาท (สามหมื่นบาทถ้วน) ไปซื้อโคพื้นเมืองมาเลี้ยง การเลี้ยงโคประสบผลสำเร็จสามารถคืนเงินยืมได้ครบภายในเวลา 3 ปี และสร้างฐานะสร้างบ้านหลังใหม่ได้ และในพ.ศ.2538 ก็สามารถผ่อนส่งรถหกล้อออกมา 1 คัน เพื่อรับจ้างขนหิน ทราย วัสดุก่อสร้างในท้องถิ่น และขนสินค้าไปขายต่างจังหวัด ได้เรียนในโครงการของกรมการศึกษานอกโรงเรียน เพิ่มวุฒิการศึกษาจนจบ ม.3 ใน พ.ศ.2539 และส่งเสริม

การศึกษาของลูก ๆ ปัจจุบันลูกชายคนโตเรียนจบ ม.6 รุ่นแรกของโรงเรียนนาแห้ว แล้วสอบเข้าเรียนที่คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ได้วิชาเอกคณิตศาสตร์ ขณะนี้อยู่ปีที่ 2 โดยได้รับทุนอุดหนุนการศึกษา คือได้รับการใช้จ่ายส่วนตัวเดือนละ 3,000 บาท และได้รับค่าเล่าเรียน ค่าธรรมเนียมอื่น ๆ ทุกอย่าง เพื่อให้สามารถเรียนจบหลักสูตรปริญญาตรี ลูกสาวคนที่สองเรียนจบ ม.6 จากโรงเรียนนาแห้ววิทยา เป็นรุ่นที่ 2 ใน พ.ศ.2540 และกำลังเรียนต่อที่สถาบันราชภัฏเลย วิชาเอกภาษาอังกฤษ

คนที่ 2 สนใจการเลี้ยงโคพื้นเมือง เคยได้กู้เงินโครงการเลี้ยงโคพื้นเมือง จำนวน 10,000 บาท (หนึ่งหมื่นบาทถ้วน) และมีประสบการณ์การเลี้ยงโคหลายปีดังนี้

ชุดที่ 1 โค 7 ตัว ทุนซื้อ 1,700 บาท เลี้ยงอยู่ 36 เดือน ขาย 15,700 บาท ได้กำไร 14,000 บาท

ชุดที่ 2 โค 14 ตัว ทุนซื้อ 13,400 บาท เลี้ยงอยู่ 36 เดือน ขาย 58,700 บาท ได้กำไร 14,600 บาท ลูกวัวที่คลอดออกมาตายไปหลายตัว

ชุดที่ 3 โค 2 ตัว ทุนซื้อ 10,000 บาท เลี้ยงอยู่ 24 เดือน ขาย 21,000 บาท ได้กำไร 11,000 บาท การเลี้ยงโคมีกำไรทุกครั้ง สาเหตุที่หยุดเลี้ยงโคเพราะมีภาระงานอย่างอื่นมาก คนเลี้ยงโคคนนี้ได้เรียนเพิ่มเติมในโครงการของกรมการศึกษานอกโรงเรียนจนได้วุฒิ ป.6 และได้รับการคัดเลือกให้เข้าทำงานเป็นคนงานของศูนย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย ได้ค่าจ้างเดือนละ 4,100 บาท มาตั้งแต่เดือนตุลาคม 2538 จนถึงปัจจุบัน เฉลี่ย เลี้ยงโค 1 ชุด ใช้เวลา 32 เดือน เลี้ยงโค 8 ตัว ขายได้กำไรชุดละ 13,200 บาท

ข้อสังเกตเพิ่มเติม การเลี้ยงโคพื้นเมืองไม่มีการขาดทุน มีแต่ได้กำไร ส่วนการเลี้ยงโคพันธุ์ผสมในอำเภอนาแห้ว มีแต่ขาดทุน และผิดหวังทุกราย เช่นที่โรงเรียนนาแห้ววิทยา ทางกองอำนวยการโครงการพัฒนาเพื่อความมั่นคงพื้นที่อำเภอนาแห้ว ซื้อโคพันธุ์ผสมเพศเมียให้โรงเรียน 2 ตัว โดยตีราคาโคไว้ตัวละ 8,500 บาท

สองตัวเป็นเงิน 17,000 บาท เลี้ยงมา 6 ปีแล้ว ยังไม่มีลูก ทุกคนเห็นแล้วบอกว่าขาดทุนชัดเจน จะขายเอาทุนคืนก็ไม่ได้ ช่วงฤดูแล้ง พ.ศ.2539 มีคนตีราคาให้ 12,000 บาท ตอนนี้บันทึกข้อมูล (17 สิงหาคม 2539) ราคาเพิ่มขึ้นเป็น 16,500 บาท เลี้ยงมา 6 ปี ไม่ได้กำไรเลย มีแต่เสียเวลาเลี้ยงและขาดทุน ในช่วงเดียวกันผู้วิจัยซื้อโคพื้นเมืองให้โรงเรียนนาแห้ววิทยา 2 ตัวแม่ลูก ราคา 6,000 บาท ในเวลา 6 ปี ได้ลูกเพิ่ม 6 ตัว รวมเป็น 8 ตัว กับวัวเดิมขายได้กำไรประมาณ 20,000 บาท (สองหมื่นบาทถ้วน)

การเลี้ยงโคต้องมีความอดทน รู้จักจังหวะเวลาซื้อขาย เช่นในฤดูแล้งราคาโคพื้นเมืองจะลดลงเป็นตัวละ 1,000-2,000 บาท เพราะคนเลี้ยงโคต้องการขายโคแล้วไปหางานทำที่กรุงเทพมหานคร พอฤดูฝนราคาโคจะขยับสูงขึ้นเกือบเท่าตัว คือราคาตัวละ 3,000-4,000 บาท ดังนั้นคนที่อดทนเลี้ยงโคผอมในฤดูแล้งและขายตอนโคอ้วนในฤดูฝนจึงได้กำไรมาก หรือคนที่ซื้อโคผอมตอนฤดูแล้งในราคาถูก อดทนเลี้ยงไว้แล้วขายเอากำไรตอนโคอ้วนในฤดูฝนย่อมไม่ขาดทุน พวกที่ซื้อโคราคาแพงตอนฤดูฝนแล้วขายโคถูกตอนโคผอมในฤดูแล้ง จึงไม่ก้าวหน้าทางธุรกิจเลี้ยงโค

ตัวอย่าง เมื่อวันที่ 2 มกราคม 2539 คนเลี้ยงโคคนที่ 1 ได้มอบโค 7 ตัว ให้น้องชายเป็นการใช้หนี้จำนวน 5,000 บาท โคค่อนข้างผอม จึงขายเป็นเงินไม่ได้ คนเลี้ยงโคอีกคนหนึ่งได้รับมอบหมายให้ดูแลโคดังกล่าวแทนจึงนำโคไปเลี้ยงไว้ที่นาบ้านเป้าซึ่งเป็นที่นามรดกของผู้วิจัย เป็นบริเวณที่มีน้ำและหญ้าดีมากแม้จะเป็นฤดูแล้ง เพราะอยู่ติดแม่น้ำเหือง มีป่าสมบูรณ์ล้อมรอบและเป็นที่นา มีหญ้าและคันนาเก็บกักน้ำ พื้นนาจะชุ่มชื่นจึงมีหญ้าเขียวให้โคกิน เลี้ยงอยู่ 2 เดือน โคตัวเมียคลอดลูกให้อีก 2 ตัว และมีคนมาซื้อโคไปทั้งหมดในราคา 7,000 บาท เมื่อคืนเงินให้น้องชายแล้วก็ได้กำไรเป็นส่วนแบ่ง 2,000 บาท (สองพันบาทถ้วน) การเลี้ยงโคจึงให้ทั้งกำไรเป็นเงินและให้มูลเป็นกำไรบำรุงดินที่สวนที่นาได้เป็นอย่างดีเพิ่มเติมอีกด้วย

3.3 <u>การใช้ประโยชน์มูลโค</u>

มูลโคเป็นสิ่งที่มีคุณประโยชน์มาก เป็นทรัพย์ที่ชาวบ้านละเลย ทอดทิ้ง ไม่เอาใจใส่เท่าที่ควรมานาน บางคนก็มีความรังเกียจว่าเป็นสิ่งสกปรก มีกลิ่นเหม็น ไม่น่ายินดี แต่มูลโคคือทรัพย์ที่หาได้ทุกวันหากเลี้ยงโคและรู้จักเก็บรักษามูลโคให้เรียบร้อยเหมาะสม

นักวิทยาศาสตร์ชั้นนำของประเทศไทยที่ยืนยันคุณค่าของมูลโค คือศาสตราจารย์ระพี สาคริก และศาสตราจารย์ ดร.ยงยุทธ ยุทธวงศ์ เป็นต้น ท่านศาสตราจารย์ระพี สาคริก เป็นผู้เชี่ยวชาญเรื่องกล้วยไม้ และจัดรายการศาลาริมสวนในสถานีโทรทัศน์แห่งประเทศไทยช่อง 11 ท่านมักจะพูดถึงการเลี้ยงโคและมูลโคเสมอ เช่น เมื่อวันที่ 15 เมษายน 2540 ช่วงเวลา 13.32-14.42 น. ในรายการศาลาริมสวน ตอนสวนเห็ดบ้านภูเรือ ท่านพูดมีใจความว่าเดิมมีการเลี้ยงโคหามูลโคได้ แต่ปัจจุบันนี้หามูลโคไม่ได้เลย เพราะชาวบ้านหันมานิยมปลูกพืชเมืองหนาวกันมากจึงเลิกอาชีพการเลี้ยงโคซึ่งท่านบอกว่าจะทำให้สังคมไปไม่รอด การที่สังคมจะอยู่รอดต้องมีอาชีพหลาย ๆ อย่าง เช่น ปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ไม่ใช่ทำอย่างเดียว ต่อไปท่านจะพยายามส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ด้วย

ศาสตราจารย์ ดร.ยงยุทธ ยุทธวงศ์ เป็นผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีแห่งชาติ ท่านได้บอกผู้วิจัยเมื่อวันที่ 6 มกราคม 2538 ว่าท่านได้ไปทำสวนผลไม้และแต่ละปีได้ซื้อมูลโคมาใส่ต้นไม้นับแสนบาท ที่อำเภอภูเรือมูลโค ท่านจะรับซื้อกระสอบละ 16 บาท แต่ไม่มีขาย ในช่วงเดียวกันที่อำเภอนาแห้วก็มีผู้รับซื้อมูลโคกระสอบละ 10 บาท แต่ไม่มีขายเพราะชาวบ้านต้องการเก็บไว้ใส่ต้นไม้สวนไร่ของตนเอง ดังนั้นหากมีคนตั้งใจผลิตมูลโคขายจะเป็นอาชีพที่มั่นคงแน่นอน

นอกจากขายและใส่ต้นไม้ บำรุงดินในการทำสวน ทำไร่ ทำนาแล้ว ในบางประเทศที่ขาดแคลนไม้ทำฟืนและถ่าน (ซึ่งผู้วิจัยได้เห็นในจอโทรทัศน์สารคดีการท่องเที่ยวต่างประเทศ) ได้ใช้มูลโคเป็นเชื้อเพลิงในการอบเนื้อ และผู้บรรยายกล่าวว่าวิธีการอบเนื้อด้วยมูลโคนี้เป็นวิธีการที่นิยมกันมาก เพราะได้เนื้อที่มีรสอร่อยและมีกลิ่นหอมน่ารับประทาน

มาก เป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยว สำหรับในประเทศไทยกระบวนการอบเนื้อด้วยมูลโคยังไม่เคยเห็นว่ามีการทำกันที่ไหนเพราะในประเทศไทยยังมีป่าไม้ ยังมีฟืนและถ่านไม้ แต่ในอนาคตอาจจะเกิดมีขึ้นได้ เมื่อคนไทยใช้ไม้จนหมดป่าและหาฟืนและถ่านธรรมชาติไม่ได้อีกอย่างไรก็ดี เมื่อตอนที่เริ่มทำโครงการนี้ผู้วิจัยได้ปรึกษารองศาสตราจารย์สุรจิต วรรณจันทร์ ภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ว่าผู้วิจัยสนใจแปรสภาพมูลโคเป็นถ่าน รองศาสตราจารย์สุรจิต วรรณจันทร์ ให้ความเห็นว่ามูลโคมีค่ามาก ทำเป็นถ่านไม่คุ้ม

<u>ผลการทดลองเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์มูลโค</u>

เพื่อให้ได้ข้อมูลเบื้องต้นบางประการ ผู้วิจัยได้ทำการทดลองที่ไม่ซับซ้อนเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์มูลโค โดยนำมูลโคไปใส่ต้นไม้ ได้แก่ กล้วย มะม่วง มะขาม มะพร้าว ขนุน สัก กระท้อนและประดู่ และปรากฏผลเป็นที่พอใจ ดังนี้

3.3.1 <u>ผลโดยทั่ว ๆ ไป</u> การนำมูลโคไปใส่ต้นไม้ในช่วงเวลาประมาณ 6-9 เดือน ต้นไม้จะมีใบเป็นสีเขียวเข้มขึ้น ลำต้นอวบขึ้น เปลือกหนาขึ้น และโตเร็วกว่าต้นไม้ที่ไม่ใส่มูลโค มีใบมากขึ้นและแตกยอดเร็วขึ้น

3.3.2 <u>ผลเฉพาะ</u> ผู้วิจัยได้ใช้เวลาพอสมควร สังเกตดูความเปลี่ยนแปลงของต้นไม้ พันธุ์ไม้ชนิดเดียวกันโดยต้นหนึ่งใส่มูลโค และอีกต้นอื่น ๆ ไม่ใส่มูลโค ทำให้ได้ข้อมูลเบื้องต้นดังนี้

3.3.2.1 <u>ต้นกล้วย</u> การใส่มูลโคในต้นกล้วยน้ำว้าเห็นผลชัดเจนต้นกล้วยที่ปลูกไว้บริเวณบ้าน 18 ปี ลำต้นเล็ก ผลก็เล็กมีขนาดเท่านิ้วมือ เมื่อเผามูลโคใส่โคนต้นประมาณ 60 กิโลกรัม เวลาผ่านไปประมาณ 18 เดือน ต้นกล้วยงอกงามขึ้นมาก ลำต้นโต ใบยาว กว้าง มีสีเขียว เมื่อกล้วยออกปลีก็มีขนาดใหญ่ และเมื่อออกผลก็มีผลเพิ่มมากขึ้นถึง 140 ผล ผลกล้วยก็มีขนาดโต ขนาดโดยรอบ 13 เซ็นติเมตร และยาว 12 เซ็นติเมตร จึงเชื่อว่ามูลโคใส่กล้วยได้ผลดี กล้วยก็อร่อย เมื่อสุกมีรสหวานน่ารับประทาน ต้นกล้วยโดยรอบ 64 เซ็นติเมตร ใบกว้าง 55 เซ็นติเมตร ก้านใบยาว 300 เซ็นติเมตร

ลำต้นกล้วยสูง 400 เซ็นติเมตร หากไม่ใส่ปุ๋ยมูลโคจะมีขนาด ลำต้นโดยรอบ 44 เซ็นติเมตร ลำต้นสูง 300 เซ็นติเมตร ใบกว้าง 47 เซ็นติเมตร ก้านใบยาว 240 เซ็นติเมตรเท่านั้น มีผลขนาดเท่านิ้วมือรับประทานไม่ได้ การใส่มูลโคให้ต้นกล้วยน้ำว้านี้ประทับใจผู้วิจัยมากที่สุด

3.3.2.2 <u>ต้นสัก</u> ทดลองใส่ปุ๋ยมูลโคทดลองให้ต้นสัก 4 ต้น เมื่อวันที่ 2 มิถุนายน 2538 ปรากฏว่าต้นสักโตเร็ว ลำต้นอวบอ้วน น่าปลื้มใจมาก ตอนปลูก 2 ต้นแรกสูงต้นละ 150 เซ็นติเมตร อีก 2 ต้น สูงต้นละ 50 เซ็นติเมตร ถึงวันที่ 4 พฤษภาคม 2539 ต้นสัก 4 ต้นสูง ดังนี้

ต้นที่	ความสูงวัดเมื่อ 2 มิถุนายน 2538 เซ็นติเมตร	ความสูงวัดเมื่อ 4 พฤษภาคม 2539 เซ็นติเมตร	สูงขึ้นกว่าเดิม เซ็นติเมตร
1	150	260	110
2	150	240	90
3	50	182	132
4	50	166	116
เฉลี่ย	100	212	112

ต้นสักที่ปลูกเมื่อ 19 มิถุนายน 2537 ตอนปลูกสูงต้นละ 60-80 เซ็นติเมตร เมื่อถึงวันที่ 6 พฤษภาคม 2539 ได้วัดความสูงดูปรากฏว่าต้นสัก 4 ต้น ที่ไม่ได้ใส่มูลโคทดลอง มีความสูงดังนี้

ต้นที่	ความสูงวัดเมื่อ 19 มิถุนายน 2537 เซ็นติเมตร	ความสูงวัดเมื่อ 6 พฤษภาคม 2539 เซ็นติเมตร	สูงขึ้นกว่าเดิม เซ็นติเมตร
1	80	218	138
2	80	240	160
3	60	199	139
4	60	175	115
เฉลี่ย	70	208	138

ข้อสังเกต การใส่มูลโคทำให้ต้นสักมีความสูงเร็วขึ้น เติบโตเร็วกว่าต้นสักที่ไม่ใส่มูลโค เกือบหนึ่งเท่าตัว คือต้นสักที่ใส่มูลโคโตเร็วภายในเวลา 1 ปี เท่า ๆ กับต้นสักที่ปลูกโดยไม่ใส่มูลโคอายุ 2 ปี

3.3.2.3 ต้นมะค่า ผู้วิจัยนำต้นมะค่าไปปลูกไว้เป็นการทดลองจำนวน 5 ต้น ต้นที่ 1 ปลูกโดยใส่มูลโค อีก 4 ต้น ไม่ใส่มูลโค ในเวลา 3 ปี ต้นมะค่าที่ใส่มูลโคสูง 3 เมตร ลำต้นอวบอ้วนโตเท่าข้อมือส่วนต้นมะค่าที่ไม่ใส่ปุ๋ยมูลโค ลำต้นโตเท่านิ้วก้อยสูง 1 เมตร และถูกเครื่องตัดหญ้าตัดขาด เพราะคนตัดหญ้ามองไม่เห็นต้นมะค่า เมื่อตอนเริ่มปลูกต้นมะค่าดังกล่าวสูงต้นละ 30 เซ็นติเมตร ลำต้นขนาดหลอดดูดกาแฟ ผู้วิจัยได้ไปขอพันธุ์มะค่ามาจากกรมป่าไม้ด้วยตนเอง จึงมีความประทับใจว่ามูลโคสามารถทำให้เกิดผลแตกต่างในการปลูกต้นไม้อย่างแน่นอน

3.4 ปัญหาที่พบในการดำเนินการวิจัย

ปัญหาที่พบในการดำเนินการวิจัยที่สำคัญได้แก่ปัญหาการขาดแคลนน้ำ ปัญหาด้านเศรษฐกิจของท้องถิ่น ปัญหาความปลอดภัยในทรัพย์สิน

3.4.1 ปัญหาการขาดแคลนน้ำ

น้ำสะอาดเป็นสิ่งสำคัญในการเลี้ยงสัตว์รวมทั้งการเลี้ยงโคด้วย โคต้องดื่มน้ำทุกวัน และโคต้องกินหญ้า หญ้าจะมีสีเขียว มีใบอ่อนนุ่ม น่ากิน สำหรับโคก็ต้องได้รับน้ำหล่อเลี้ยงอย่างเพียงพอ เมื่อขาดน้ำพื้นดินก็แห้งแข็งกระด้าง เกิดฝุ่นผงกระจาย หญ้าก็แห้งตาย ยอดอ่อนของหญ้าก็ไม่มี โคก็จะผอมลงในช่วงที่ขาดแคลนหญ้าเพราะหญ้าขาดน้ำหรือไม่มีฝนตกมาทำให้ดินชุ่มชื้น สิ่งต่าง ๆ ในธรรมชาติย่อมจะมีความเกี่ยวพันกันดังกล่าวแล้ว

สภาพน้ำในตำบลนาแห้วไม่แน่นอน บางช่วงในฤดูฝนมีฝนตก น้ำจะมีมาก สัตว์เลี้ยงก็จะอ้วนและเติบโตเร็ว ในช่วงที่ไม่มีฝนหรือขาดแคลนน้ำสัตว์เลี้ยงจะขาดหญ้าไปด้วย ทำให้สัตว์ เช่น โคผอมลงและจะมีผลด้านเศรษฐกิจ คือราคาโคจะลดต่ำลง การขายโคในช่วงนี้ก็จะได้กำไรน้อย

ต่อไปนี้เป็นตัวอย่างสภาพน้ำในตำบลนาแห้วที่ผู้วิจัยได้บันทึกไว้ด้วยตนเอง เพื่อประกอบการอธิบายปัญหาที่พบในการเลี้ยงโค

วันที่ 2 สิงหาคม พ.ศ.2538

1. น้ำตามลำน้ำหู ลำน้ำเหือง ลำน้ำแพร่ ลำน้ำพึง ลำน้ำภา จะมีมากช่วงฤดูฝน คือช่วงเดือนมิถุนายน-ตุลาคม ของทุกปี ในช่วงนี้น้ำที่ไหลผ่านหมู่บ้านต่าง ๆ จะมีลักษณะขุ่น มีสีเข้มเป็นน้ำตาลหรือแดงหรือดำ เมื่อมีฝนตกหนัก เพราะน้ำฝนไหลชะดิน ปุ๋ยมูลสัตว์ เถ้าถ่านจากไร่สวนซึ่งอยู่บนเขา ไหล่เขา สันเขาสูงชัน และป่าลงสู่ลำน้ำ (ชาวบ้านนิยมเรียกว่าแม่น้ำ) สภาพน้ำในฤดูฝนจึงสกปรกไม่สะอาดเหมือนฤดูแล้ง

2. น้ำในฤดูแล้งจะมีน้อยไหลช้าเป็นช่วงเดือนพฤศจิกายน-พฤษภาคม ของทุกปี น้ำในฤดูแล้งจะใสสะอาด มองเห็นพื้นทรายที่อยู่ใต้น้ำได้

3. การใช้น้ำของชาวบ้านอาศัยระบบประปาอย่างง่ายคือไม่มีการกรองน้ำ ไม่มีการใส่สารคลอรีน เพียงแต่ทำท่อให้น้ำไหลจากผาสูงในลำน้ำ หรืออ่างน้ำเข้าหมู่บ้านเพื่อใช้อาบ ล้างถ้วยชาม เลี้ยงสัตว์ และรดต้นไม้ ส่วนน้ำดื่มใช้น้ำฝนหรือน้ำบ่อ โดยทุกครอบครัวจะมีตุ่มขนาดใหญ่รองน้ำฝนไว้ดื่มครอบครัวละ 1-2 ตุ่ม

4. สภาพน้ำในลำน้ำต่าง ๆ ในวันที่ 2 สิงหาคม 2538 มีลักษณะขุ่น สีน้ำตาล-ดำ เพราะมีฝนตกหนักเมื่อคืนที่ผ่านมา (คืนวันที่ 1-2 สิงหาคม 2538 และตอนกลางวันวันที่ 1 สิงหาคม 2538 มีฝนตกหนักในอำเภอนาแห้ว)

วันที่ 3 กันยายน พ.ศ.2538

1. ไปดูน้ำตกตาดแพร่ (น้ำตกสารสวรรค์ ตำบลนาแห้ว อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย) น้ำล้นตาด มีสีขาวกระจายทั่วผา (ตาดแพร่) น้ำไหลแรงมาก มีละอองน้ำฟุ้งกระจายไปทั่วบริเวณด้านล่างที่มีต้นไม้ใหญ่เป็นภาพที่สวยงามมาก

2. ผู้วิจัยไม่ได้พบเห็นน้ำแพร้ล้นตาดเช่นนี้มาหลายปีแล้ว เพราะไม่ได้อยู่ประจำที่ตำบลนาแห้วมาตั้งแต่ พ.ศ.2498 เมื่อมาเห็นอีกจึงมีความตื่นเต้น และรู้สึกพอใจมากเป็นพิเศษที่ได้เห็นธรรมชาติสวยงามเหมือนที่เคยเห็นเมื่อผู้วิจัยยังเป็นเด็กอายุไม่ถึง 10 ปี

วันที่ 30 กันยายน พ.ศ.2438

วันนี้มีฝนตกตอน 15:35-16:30 น. ลำน้ำแพร่ซึ่งมีน้ำเต็มฝั่งอยู่แล้วน้ำได้ล้นสันฝายน้ำแพร่เอ่อมาท่วมลานดินหน้าฝาย ด้านที่ติดตั้งป้าย "มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ" และป้าย "ปลูกถวายในหลวง" ปีนี้น้ำแพร่มากเป็นพิเศษในระยะ 12 ปีที่ผ่านมา คือนับจาก พ.ศ.2526 ซึ่งเป็นปีที่มีน้ำมาก และปีน้ำท่วมใหญ่ทั่วประเทศไทย หลังจากที่เคยท่วมใหญ่ทั่วประเทศมาแล้วเมื่อปี พ.ศ.2485

3.4.2 <u>ปัญหาด้านเศรษฐกิจของท้องถิ่น</u>

ตำบลนาแห้วเป็นชุมชนชนบท ชายแดนไทย-ลาว ที่ตั้งอยู่ระหว่างหุบเขาและแหล่งรวมของลำน้ำ 5-6 สาย แม้เป็นลำน้ำขนาดเล็ก แต่ก็ทำให้ตำบลนาแห้ว

เป็นชุมชนที่มีการค้าขาย การแลกเปลี่ยนสินค้าต่าง ๆมาช้านาน ในปี พ.ศ.2538 เศรษฐกิจในท้องถิ่นไม่ค่อยดี สินค้าเกษตรขายไม่ได้ราคา มีขิงอย่างเดียวที่ขายได้ในราคากิโลกรัมละ 7-15 บาท มีอยู่ช่วงหนึ่งขิงราคาสูงถึง 20 บาท นานถึง 7 วัน แต่ราคาสินค้าอื่น ๆ ไม่ดี จึงมีผลต่อท้องถิ่นดังต่อไปนี้

3.4.2.1 เนื่องจากขายผลผลิตทางเกษตรไม่ได้ราคาดี คนวัยหนุ่มสาวและวัยทำงาน อายุระหว่าง 20-40 ปี จึงไปหางานทำที่กรุงเทพมหานครกันมาก ชาวบ้านหลายคนประมาณว่ามีคนตำบลนาแห้วไปหางานทำที่กรุงเทพมหานครประมาณร้อยละ 30 แต่การไปหางานทำต้องอดทนเพื่อให้ได้เงินอย่างเดียว ที่พัก ที่อยู่ ที่กิน แม้จะลำบาก ขาดสุขลักษณะเพียงใดก็ต้องยอมทน

3.4.2.2 การทำงานอยู่ที่บ้านเดิมในตำบลนาแห้วได้เงินปีละ 1 ครั้ง เช่น ทำการเพาะปลูกอย่างมากได้เงินปีละ 5,000 บาท (ห้าพันบาทถ้วน) จะไม่พอใช้ตลอดปี ส่วนใหญ่มักขาดทุนเพราะทำงานทั้งครอบครัว แต่ได้ค่าตอบแทนเมื่อคิดเป็นเงินน้อย ชาวบ้านพยายามหาลู่ทางต่าง ๆ แต่ก็ยังไม่พบลู่ทางที่จะทำให้มีฐานะดีขึ้นได้ พื้นที่จะทำกินก็มีน้อยเพราะทางราชการสงวนป่า ห้ามบุกรุกป่า

3.4.2.3 ข้าราชการครูมีเงินเดือนสูง ส่วนใหญ่ซื้อรถบรรทุกเล็กมาใช้งาน และมีวิทยุมือถือ ทำให้เกิดหนี้สินเพิ่มขึ้น ครูบางคนก็เป็นหนี้ชาวบ้าน บางคนแม้มีเงินเดือนแต่ยังรบกวนพ่อแม่ซึ่งเป็นชาวไร่ ชาวนา ไม่มีเงินเดือน แต่ต้องหาเงินมาเป็นค่าผ่อนรถบรรทุก ค่าโทรศัพท์ให้ลูก

3.4.2.4 ในวันที่ 2 สิงหาคม พ.ศ.2538 ที่ตำบลนาแห้ว ต้นข้าวในนากำลังมีสีเขียว ปลูกมาได้ประมาณ 1-2 เดือนแล้ว ข้าวโพดออกฝักแก่แล้ว ขิงได้เก็บเกี่ยวกันหมดแล้ว พื้นดินชุ่มชื้น หญ้ามีใบเขียว ต้นไม้มีใบเขียว ต้นสักโตขนาดต้นหมากและต้นมะพร้าวกำลังออกดอกสีขาว ชีวิตชาวบ้านพอจะมีความหวังอยู่มาก

3.4.3 ปัญหาความปลอดภัยในทรัพย์สิน

เนื่องจากได้มีพัฒนาการใหม่ ๆ ขึ้นหลายอย่างในอำเภอนาแห้ว ในระยะประมาณ 40 ปีที่ผ่านมา เช่นการสร้างถนนหนทางทันสมัย มีทางราดยางในพ.ศ.2522 มีไฟฟ้า มีโรงเรียนมัธยมศึกษา มีที่ว่าการอำเภอ และสถานที่ราชการต่าง ๆ มีคนจากที่อื่น ๆ มาอยู่ในอำเภอนาแห้วมากขึ้น นอกจากนี้ก็มีสินค้าใหม่ ๆ แปลก ๆ ถูกนำมาจำหน่ายมากขึ้น ทั้งโดยพ่อค้าในท้องถิ่นและพ่อค้าเร่จากที่อื่น ๆ ทำให้เกิดมีปัญหาด้านความปลอดภัยในทรัพย์สินเพิ่มขึ้น มีการลักเล็กขโมยน้อยโดยพวกติดยาเสพติด การประทุษร้ายต่อทรัพย์สินมีเพิ่มขึ้น ผู้มีทรัพย์จึงต้องระมัดระวังดูแลทรัพย์ของ ตนอย่างเอาใจใส่ จะปล่อยปละละเลยไม่ได้ แม้ว่าการปล้นจี้จะไม่มี แต่ผู้เป็นเจ้าของทรัพย์ต้องคอยดูแลทรัพย์สินของตนให้ดี

โคในโครงการทดลองสองตัวแม่ลูกถูกขโมย

ในช่วงวันที่ 8-9 พฤศจิกายน พ.ศ.2538 โคสองตัวแม่ลูก ราคาประมาณ 6,000 บาท (หกพันบาทถ้วน) ที่เลี้ยงไว้ที่แปลงหญ้า หน้าโรงพยาบาลนาแห้วหายไป ผู้ดูแลโคได้ติดตามหาโคตามจุดต่าง ๆ แต่ไม่พบ โคสองตัวแม่ลูกซื้อมาจากบ้านห้วยนาสีซึ่งห่างจากแปลงหญ้าที่นำโคมาเลี้ยงไว้ประมาณ 3 กิโลเมตร ในราคา 4,000 บาท คนเลี้ยงโคจึงมีความสงสัยว่าคนบ้านห้วยนาสีอาจจะขโมยไปเพราะเหตุการณ์แวดล้อมส่อไปอย่างนั้น แต่เจ้าหน้าที่ตำรวจที่สถานีตำรวจภูธรอำเภอนาแห้วไม่เอาใจใส่เมื่อไปแจ้งความบอกให้เจ้าทุกข์ไปหาพยานหลักฐานมาเอง คนเลี้ยงโคจึงไปสอบถามคนรู้จักที่บ้านห้วยนาสีและมีคนซื่อสัตย์บอกความจริงว่าเห็นโคที่หายไปและยืนยันว่าเห็นคนที่เป็นขโมยนำโคไปขาย ผู้วิจัยจึงทำหนังสือถึงนายอำเภอนาแห้วและรองผู้กำกับหัวหน้าสถานีตำรวจภูธรอำเภอนาแห้วแจ้งเรื่องโคทดลองสองตัวแม่ลูกถูกขโมยไป พร้อมทั้งแนบเอกสารที่เกี่ยวข้องให้นายอำเภอนาแห้ว และรองผู้กำกับหัวหน้าสถานีตำรวจอำเภอนาแห้วในวันที่ 15 พฤศจิกายน พ.ศ.2538

การขโมยสัตว์เลี้ยง เช่น โค กระบือ มีอยู่บ้างเพราะการขนส่งสัตว์สะดวกขึ้น ผู้ขโมยจะนำรถบรรทุกมาบรรทุกสัตว์ที่ขโมยไปขายต่างจังหวัด หากเจ้าของสัตว์เลี้ยงไม่คอยดูแลสัตว์เลี้ยงอย่างดีอาจจะถูกขโมยไปขายแล้วเป็นเวลาหลายวันโดยไม่ทราบ

ผู้วิจัยได้รับประสบการณ์และประสบเหตุการณ์มากมาย นอกเหนือไปจากการวิจัยที่ปฏิบัติตามขั้นตอนตามปรกติ จึงเห็นคุณค่าของการปฏิบัติงานวิจัยในสภาพพื้นที่ชนบทเป็นอย่างยิ่ง ผู้วิจัยต้องใช้ความคิด ความพยายาม ความรอบรู้หลายด้านในการแก้ปัญหาและพัฒนางานวิจัยในชนบทชายแดน ความพยายามนี้ช่วยให้เกิดโลกทัศน์และแนวคิดอย่างกว้างขวางลึกซึ้งมากขึ้น อันถือได้ว่าเป็นกำไรชีวิตอย่างแท้จริง และเห็นว่าไม่มีประสบการณ์อื่นใดจะมาทดแทนได้

สำหรับกรณีโคหาย ต่อมาในวันที่ 25 พฤศจิกายน พ.ศ. 2538 คนเลี้ยงโคโทรศัพท์ทางไกลมาบอกผู้วิจัยว่าคนที่ขโมยโคไปได้เอาเงินมาใช้ค่าโค 2 ตัวแล้ว จำนวน 6,500 บาท (หกพันห้าร้อยบาทถ้วน) โดยมาพร้อมกับตำรวจหนึ่งนายและบอกว่าขอให้เรื่องราวจบลงแค่นี้ และขอให้ผู้วิจัยเขียนจดหมายบอกตำรวจว่าได้โคคืนมาแล้ว ดีใจและขอขอบคุณตำรวจ

บทที่ 4

การพิสูจน์ทฤษฎีการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง

4.1 หลักการและเหตุผล

ผู้วิจัยได้ปรับโครงการวิจัยเรื่องการใช้มูลโคพัฒนาคุณภาพชีวิตและแก้ปัญหาความยากจนในชนบทให้มีคุณค่ามากขึ้นโดยเพิ่มเติม การพิสูจน์ทฤษฎีการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองเข้าไปด้วย เพราะได้สะสมข้อมูลต่าง ๆ ไว้มากพอสมควรแล้ว หากไม่เพิ่มเติมตอนนี้ โอกาสที่จะทำการวิจัยอีกก็หายาก ทั้งเวลา ทุนทรัพย์ และเรี่ยวแรงก็ไม่มี ผู้วิจัยจึงขอเพิ่มเติมการพิสูจน์ทฤษฎีการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองในการวิจัยคราวนี้ เพราะเชื่อมั่นว่าจะเกิดคุณค่าทางวิชาการและประโยชน์ในการพัฒนาชนบทชายแดนเพิ่มมากขึ้นอย่างแน่นอน ทั้งนี้เพราะการวิจัยเพื่อพิสูจน์ทฤษฎีการพัฒนายังมีน้อยในประเทศไทย

ทฤษฎีการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง เป็นแนวคิดที่ท้ายทายการพิสูจน์อย่างมากเพราะผู้วิจัยได้เห็นการพัฒนาชนบทของส่วนราชการต่าง ๆ มาตั้งแต่ตอนเป็นเด็ก จนถึงปัจจุบันก็เป็นเวลากว่า 50 ปี เคยเห็นญาติพี่น้อง ชาวบ้านตกทุกข์ได้ยาก มีความคับแค้นเสียใจเพราะการพัฒนาของผู้มีอำนาจจากต่างถิ่น เคยเห็นชาวบ้านขาดทุน และยากจนกว่าเดิมเพราะแผนการพัฒนาของหน่วยราชการบางหน่วย และภาพแห่งความผิดหวังของชาวบ้าน ชาวชนบทชายแดนยังติดตาผู้วิจัยฝังแน่นในจิตใจของผู้วิจัยตลอดมากว่า 50 ปีแล้ว ผู้วิจัยจึงได้อุทิศเวลาในชีวิตของตนเองค้นหาหลักวิชาสองเรื่อง คือ การพัฒนาตนเอง และการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง เกี่ยวกับการพัฒนาตนเองผู้วิจัยได้เรียบเรียงหนังสือ 2 เล่มคือ <u>คู่มือพัฒนาเพื่อความรุ่งโรจน์และส่งเสริมความก้าวหน้านักเรียน</u> ใน พ.ศ. 2503 - 2504 และพิมพ์ครั้งแรกใน พ.ศ. 2508 <u>ตำราวิชายุทธศาสตร์การพัฒนาตนเองและบุคลิกภาพ จากระดับอนุบาลถึงปริญญาเอก</u> พิมพ์ครั้งแรก ใน พ.ศ. 2523 และพิมพ์ครั้งที่สองใน พ.ศ. 2525 นอกจากนี้ได้ทดลองสอนวิชา <u>การพัฒนาตนเองเพื่อความรุ่งโรจน์</u>แก่นักเรียนเริ่มเมื่อวันที่ 9 ตุลาคม พ.ศ. 2507 และสอนเรื่อยมาจนทุกวันนี้ และได้สร้างศิลาจารึก ทฤษฎีการพัฒนาตนเองใน พ.ศ. 2531 แล้ว

ส่วนการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง ผู้วิจัยก็ได้เริ่มทำการทดลองมาตั้งแต่อายุสิบปีเศษ เมื่อเรียนอยู่ชั้น ม.1 - ม.2 (อายุประมาณ 11 - 12 ปี) คือ ซื้อยาถ่ายพยาธิลำไส้ไปแจกจ่ายชาวบ้าน

และญาติให้ทดลองใช้ดูเ และทำเรื่อยมาเ เช่น ตั้งรางวัลการศึกษา (รางวัลคำ สารวิจิตรเงินสด 100 บาท หนังสือเรียนชั้น ป.4 จำนวน 10 เล่ม) เริ่ม พ.ศ. 2503 และตั้งรางวัลและทุนการศึกษาเรื่อยมาจนถึง พ.ศ. 2535 จึงหยุดเพราะไม่มีเงินทำต่อและเนื่องจากมีคนอื่น ๆ องค์การอื่น ๆ ให้ทุนการศึกษา จำนวนสูงมาก สร้างห้องสมุดในบ้านเริ่ม พ.ศ. 2509 จนถึงปัจจุบัน ทำโครงการวิจัยเสริมการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง เริ่มใน พ.ศ. 2521 จนถึง พ.ศ. 2527 ทำโครงการปลูกมะขามล้านต้นสร้างมหาวิทยาลัย ใน พ.ศ. 2525 จนถึงปัจจุบัน ทำโครงการปลูกต้นไม้ถวายในหลวงเริ่ม พ.ศ. 2530 และทำเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน ทำโครงการกู้แผ่นดิน : คืนป่าให้แผ่นดิน - คนทำกินมั่งคั่งสุขสันต์ เริ่ม พ.ศ. 2535 และทำเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน นอกจากนี้ยังทำโครงการอนุรักษ์น้ำตก และธรรมชาติ เริ่มใน พ.ศ. 2536 ทำโครงการเลี้ยงวัวพื้นเมือง เพื่อยกฐานะทางเศรษฐกิจของชาวชนบทชายแดน ร่วมกิจกรรมโครงการน้ำพระทัยจากในหลวง (อีสานเขียว) ในพ.ศ. 2533 - 2535 ร่วมทำโครงการพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย มาตั้งแต่ พ.ศ. 2533 จนถึงปัจจุบัน กิจกรรมประสบการณ์ รายงานการวิจัย และเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองดังกล่าว มีเป็นจำนวนมาก ผู้วิจัยจะนำข้อมูลเหล่านี้มาใช้ประกอบการพิสูจน์ทฤษฎีการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองในบทนี้

จากการติดตามข่าวหนังสือพิมพ์มติชน ไทยรัฐ และข่าวสด และการชมข่าวทางโทรทัศน์ ช่อง 3 ช่อง 5 ช่อง 7 ทำให้ทราบว่าในช่วงนี้ (เดือนสิงหาคม - กันยายน พ.ศ. 2540) ประเทศไทยกำลังประสบความยุ่งยากทางเศรษฐกิจ ค่าเงินบาทลดลงถึง 38 บาท ต่อ 1 ดอลลาร์สหรัฐอเมริกา รัฐบาลไทยต้องขอกู้เงินจากสถาบันการเงินระหว่างประเทศ เพื่อเสริมความมั่นคงของเงินทุนสำรองของประเทศไทย รัฐบาลมีนโยบายประหยัด ให้ข้าราชการชะลอการไปประชุม สัมมนา ฝึกอบรม ดูงาน และศึกษาต่อต่างประเทศ ชักชวนให้ลดการใช้ของต่างประเทศ ชักจูงให้คนไทยซื้อของไทย ใช้ของไทย กินของไทย ท่องเที่ยวในประเทศไทยและประหยัด ในวันที่ 25 สิงหาคม พ.ศ. 2540 ฯพณฯ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ องคมนตรี รัฐบุรุษ และอดีตนายกรัฐมนตรี ได้กล่าวคำปราศรัย เรียกร้องให้คนไทยมีความสามัคคี ให้ร่วมมือกันทำงานเพื่อชาติ เพื่อประเทศไทย ให้ช่วยกันขยันขันแข็งในการทำงานเป็นสองเท่า เพื่อความเจริญมั่งคั่งของชาติไทย รัฐบาลควบคุมสถาบันการเงิน และธนาคารเข้มงวดยิ่งขึ้น ปรากฏการณ์

เหล่านี้ชี้ให้เห็นว่าการพัฒนาต่าง ๆ ของประเทศไทยโดยส่วนรวมประสบความล้มเหลว ไม่บรรลุเป้าหมายความอยู่ดี กินดี มีความสุข ในเมื่อส่วนรวมมีปัญหา ส่วนย่อยต่าง ๆ ก็ย่อมมีปัญหาเช่นเดียวกัน เช่น ช่วงปลายเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2540 ทางภาคใต้ของประเทศไทยมีฝนตกหนักทำให้เกิดอุทกภัย มีน้ำท่วมบ้านเรือน ไร่นา ตลาดร้านค้า ถนนหนทาง ฯลฯ เสียหายจำนวนมาก ประชาชนกว่าสองแสนคนไร้ที่อยู่อาศัย ถนนทุกสายชำรุด มีปัญหาคอสะพานขาด รถไฟทุกขบวนต้องหยุดการเดินทางไปภาคใต้ ทางราชการต้องส่งความช่วยเหลือด้านต่าง ๆ ไปช่วยบรรเทาทุกข์ทั้งทางอากาศ ทางน้ำ และทางบก

สิ่งที่เกิดขึ้นดังกล่าวเป็นปรากฏการณ์ทั้งที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์เอง และเกิดจากธรรมชาติ การทำงานผิดพลาดย่อมเกิดผลเสียแก่ประเทศชาติ และภัยธรรมชาติ เช่น อุทกภัย วาตภัย อัคคีภัย และอุบัติเหตุต่าง ๆ ย่อมเกิดขึ้นอยู่เสมอเป็นธรรมดา ทฤษฎีการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง มุ่งลดความสูญเสียต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการกระทำของมนุษย์ และภัยธรรมชาติ ทั้งนี้โดยการคิด คาดการณ์ในระยะยาว และเตรียมการแก้ปัญหาต่าง ๆ ล่วงหน้าอย่างสุขุม รอบคอบ อาศัยข้อมูลและหลักวิชาที่น่าเชื่อถือ พร้อมทั้งยอมรับสภาพความเป็นจริงในพื้นที่ แล้ววางแผนการอย่างตรงไปตรงมา เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่พึงประสงค์ ความคิด สติปัญญา ความพยายามของคนไทย เพื่อคนไทยและท้องถิ่นชนบทไทยจะเป็นอย่างไร คือ สิ่งต่อไปที่ผู้วิจัยจะเสนอเป็นข้อมูลเพื่อพิสูจน์ ทฤษฎีการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง

4.2 หลักฐานข้อมูล

ตั้งแต่ พ.ศ. 2492 ถึงปัจจุบัน (พ.ศ. 2540) คือ นับตั้งแต่ผู้วิจัยเรียนจบชั้นประถมปีที่ 4 จนถึงได้ดำรงตำแหน่งเป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์ สอนนิสิตปริญญาโท และปริญญาเอก อยู่ที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ผู้วิจัยได้มีความสนใจศึกษาประวัติความเป็นมาของท้องถิ่น ตำบลนาแห้ว และท้องถิ่นใกล้เคียง และเอาใจใส่ มีความตั้งใจที่จะพัฒนาตำบลนาแห้วให้เจริญรุ่งเรือง อย่างต่อเนื่อง ไม่ขาดระยะ รวมเวลาประมาณ 48 ปี เปรียบเสมือนว่าผู้วิจัยได้อุทิศเวลาทั้งชีวิตของตนเอง เอาใจใส่ สนใจ ทุ่มเทเวลา ความคิด ความพยายามเพื่อชุมชน ชนบท ชายแดน ไทย - ลาว เล็ก ๆ แห่งนี้มากกว่าสิ่งอื่นใดทั้งสิ้น เมื่อผู้วิจัยอายุ 15 ปี (ต้น พ.ศ. 2497) ผู้วิจัยได้ไปนอนค้างแรมในป่า ริมแม่น้ำเหือง ห่างจากบ้านนาโพธิ์

ประมาณ 10 กิโลเมตร เพื่อหาปลากับลุง (นายระย้า อุ่นแก้ว) และอาว์ (นายเพียร ทิพย์อุดม) นายระย้า อุ่นแก้วได้พูดกับผู้วิจัย ขณะนั่งรับประทานอาหารเย็นว่า ลุงได้บอกชาวบ้านทั่วไปแล้วว่า ใครอยากจะเหลือเรื่องราวของท้องถิ่นให้ลูกหลานรุ่นต่อไปทราบ ให้มาเล่าให้หลาน (นายพิสิทธิ์ สารวิจิตร) ฟัง - ถ้อยคำดังกล่าวนี้ยังฝังอยู่ในความจำของผู้วิจัย มาถึงบัดนี้ด้วยเหตุผลดังกล่าว เมื่อเวลาผ่านมา 48 ปี ขณะผู้วิจัยมีอายุ 59 ปี (เกิดเมื่อวันที่ 2 กันยายน พ.ศ. 2481 ที่บ้านนาโพธิ์ ตำบลนาแห้ว อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย) ผู้วิจัยจึงมีเอกสารบันทึกส่วนตัวทำเอง คำสอนตนเอง โคลงสี่สุภาพ ศิลาจารึก รายงานการวิจัย ตำราต่าง ๆ ที่เขียนเอง ทำเอง เป็นหลักฐานข้อมูลต่าง ๆ มากมาย เช่น

4.2.1 มีบันทึกเหตุการณ์ประจำวันส่วนตัว 72 เล่ม เริ่มเขียนบันทึกประจำวัน เมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2499 ถึงวันที่ 26 สิงหาคม พ.ศ. 2540 เขียนบันทึกประจำวันไว้แล้วรวม 21,647 หน้า (สองหมื่นหนึ่งพันหกร้อยสี่สิบเจ็ดหน้า)

4.2.2 มีโคลงสี่สุภาพที่แต่งเอง จำนวน 31,080 บท (สามหมื่นหนึ่งพันแปดสิบบท) เริ่มแต่งโคลงสี่สุภาพอย่างเป็นระบบ เมื่อวันที่ 18 มกราคม พ.ศ. 2501 และแต่งอย่างน้อย วันละ 1 บทเรื่อยมาทุกวัน จนถึงปัจจุบัน (26 สิงหาคม พ.ศ. 2540) บางช่วงแต่งวันละ 5 บท เพื่อสอนตนเอง และบันทึกความคิด เหตุการณ์ที่น่าสนใจหรือประทับใจต่าง ๆ ในชีวิต

4.2.3 มีรายงานการวิจัยเกี่ยวกับตำบลนาแห้ว และที่ทำในท้องที่ตำบลนาแห้ว ช่วง พ.ศ. 2522 - 2540 รวม 8 เรื่อง รายงานวิจัยเหล่านี้ผู้วิจัยเขียนเอง ดำเนินการวิจัยเอง และทำโครงการเอง โดยมีอาจารย์อื่น ๆ ช่วยบ้าง

4.2.4 มีรูปภาพสี ภาพขาวดำและสไลด์ เกี่ยวกับตำบลนาแห้ว อำเภอนาแห้ว และพื้นที่ใกล้เคียง เริ่มทำการบันทึกภาพมาตั้งแต่ พ.ศ. 2509 ถึง พ.ศ. 2540 รวมประมาณ 2,500 ภาพ

4.2.5 มีเอกสารราชการ ข้อมูลเกี่ยวกับตำบลนาแห้ว และอำเภอนาแห้ว ประมาณ 10 เล่ม

4.2.6 มีแถบบันทึกเสียงการสนทนา การเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับพื้นที่ตำบลนาแห้ว อำเภอนาแห้ว และพื้นที่ใกล้เคียง ประมาณ 30 ม้วน

4.2.7 มีเอกสาร บันทึกเก่าแก่ รุ่นคุณปู่ คุณตา (พ.ศ. 2440 - 2470) จำนวนหนึ่ง

4.2.8 มีห้องสมุด - พิพิธภัณฑ์หมู่บ้าน "สารวิจิตร" ซึ่งสร้างเองกับน้อง ๆ บิดา และคุณยาย ที่บ้านนารพธิ์ ตำบลนาแห้ว อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย เริ่มมาตั้งแต่ พ.ศ. 2509 และดำเนินงานอยู่จนถึงปัจจุบันที่บ้านเกิดของตนเอง

4.2.9 มีเอกสาร ประวัติ จดหมายติดต่อ บันทึก ร่างโครงการ แผนที่ ฯลฯ เกี่ยวกับโครงการมหาวิทยาลัยแห่งการงาน และพัฒนาการ (มกพ) ประมาณ 5,000 หน้า (ห้าพันหน้า) เริ่มเก็บรวบรวมไว้ตั้งแต่ 8 มีนาคม พ.ศ. 2506 จนถึงปัจจุบัน

4.2.10 มีภาพสีน้ำมันเกี่ยวกับโครงการมหาวิทยาลัยแห่งการงานและพัฒนาการ (มกพ) และประวัติการดำเนินโครงการ สัญลักษณ์ของโครงการ ขนาด 54 x 72 ตารางนิ้ว 2 ภาพ และขนาด 54 x 54 ตารางนิ้ว 1 ภาพ เขียนด้วยตนเอง

4.2.11 มีศิลาจารึก ทฤษฎีการพัฒนาตนเอง ขนาด 30 x 30 x 50 ลูกบาศก์เซ็นติเมตร 1 ชิ้น และมีศิลาจารึกขนาดเล็ก ๆ 10 ชิ้น ทั้งหมดนี้สลักด้วยตนเองระหว่าง พ.ศ. 2531 - 2540

4.2.12 มีแผนที่ที่ทำเอง และซื้อหรือขอมาจากแหล่งต่าง ๆ ประมาณ 15 แผ่น

4.2.13 มีเอสการ บันทึก หนังสือโต้ตอบโครงการ รายงานการประชุม คำสั่ง รายงาน ฯลฯ เกี่ยวกับโครงการพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย ประมาณ 3,000 หน้า

4.2.14 มีภาพยนต์ วิดีโอ เกี่ยวกับตำบลนาแห้วและพื้นที่ใกล้เคียง ประมาณ 10 ม้วน เริ่มสร้างเมื่อ พ.ศ. 2527

หลักฐานข้อมูลต่าง ๆ ดังกล่าวในข้อ 4.2.1 - 4.2.14 เป็นสิ่งที่มีคุณค่าในการประเมินความเปลี่ยนแปลง ความก้าวหน้า ความสำเร็จ และปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ในการพัฒนาท้องถิ่นชนบทชายแดน ไทย - ลาว ที่ตำบลนาแห้ว ในอำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย และอาจจะเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ของประเทศไทยที่ตำบลเล็ก ๆ ที่ไม่มีใครสนใจหรือเอาใจใส่ แต่มีเรื่องราว มีข้อมูลที่จะศึกษาได้มากมายในหลายแง่มุมมอง และละเอียดถี่ถ้วน

เพื่อให้การพิสูจน์ทฤษฎีการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองดำเนินไปได้อย่างเรียบง่าย ไม่ซับซ้อนและสับสน ผู้วิจัยจะยึดกรอบเวลาและการพัฒนาเปลี่ยนแปลงของโครงการมหาวิทยาลัยแห่งการงานและพัฒนาการ (มกพ) เป็นฐานไว้โดยให้การพิจารณาต่าง ๆ โยงมาเกาะกับพัฒนาการของโครงการมหาวิทยาลัยแห่งการงานและพัฒนาการ (มกพ) ไว้เสมอ ตามขั้นตอนดังนี้

การพิสูจน์ทฤษฎีการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง

1. อาศัยหลักฐานข้อมูลทั่วไปของท้องถิ่น
   1.1 การเปรียบเทียบเหตุการณ์ตามช่วงเวลา
   1.2 เหตุการณ์อื่น ๆ ที่มีความสำคัญ
2. อาศัยข้อมูลจากโครงการใช้มูลโดพัฒนาคุณภาพชีวิต และแก้ปัญหาความยากจนในชนบท
   2.1 ข้อมูลความเป็นมาของท้องถิ่น
   2.2 ข้อมูลเกี่ยวกับคนเลี้ยงโค
   2.3 ข้อมูลการพัฒนาศูนย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย
3. การประเมินผลรวบยอด
   3.1 ตำบลนาแห้วเมื่อเริ่มโครกงารและปัจจุบัน
   3.2 สภาพของครอบครัวผู้ทำโครงการ เมื่อเริ่มโครงการและปัจจุบัน
   3.3 สภาพของคนเลี้ยงโค เมื่อเริ่มโครงการและปัจจุบัน

1. อาศัยหลักฐานข้อมูลทั่วไปของท้องถิ่น

1.1 การเปรียบเทียบเหตุการณ์ตามช่วงเวลา โดยอาศัยเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ณ สถานที่เดียวกันแต่คนละช่วงเวลา หรือในระยะเวลาที่ห่างกันหลายปี เพื่อให้มองเห็นความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเมื่อเวลาผ่านไปทั้งสภาพของบุคคล สถานการณ์ บรรยากาศ ความจำเป็น ความสำคัญของเหตุการณ์ และผลกระทบต่าง ๆ จะทำให้ภาพความเคลื่อนไหวของชุมชนและสังคมชัดเจนมีชีวิตชีวา เหมือนมีตัวละครและฉากแสดงให้เห็นอย่างต่อเนื่อง

เหตุการณ์ที่ 1.1.1

1.1.1.1 ณ ข้างสนามโรงเรียนบ้านเหมืองแพร่ ติดถนนผ่านไปบ้านนาโพธิ์ บนตอและขอนต้นก้ามปูใหญ่ที่ถูกโค่นล้มลงใหม่ ๆ ในเช้าวันหนึ่ง ใน พ.ศ. 2490 มีเด็ก ๆ นักเรียนชั้น ป.3 ประมาณ 10 คน นั่งและยืนสนทนากันเกี่ยวกับความเห็นของครูในสมุดรายงานของตน

เด็กชายพิสิทธิ์ สารวิจิตร ยืนยันว่าครูเขียนในสมุดรายงานของตนว่า "ดี" แต่มีนักเรียนบางคนบอกว่า ครูเขียนว่า "พอใช้" หรือ "ปานกลาง"

1.1.1.2 วันศุกร์ที่ 8 สิงหาคม พ.ศ. 2540 ตอนบ่ายหลังพิธีเผาศพนายบุญเกื้อ สารวิจิตร มีคนนั่งสนทนากันอยู่ที่ศาลาริมทางใกล้สามแยกศาลาประชาคมบ้านเหมืองแพร่ห่างจากรั้วโรงเรียนบ้านเหมืองแพร่ประมาณ 5 เมตร คือ อาจารย์กาจ ดวงอุปะ (อายุ 75 ปี เกิด พ.ศ. 2465) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิสิทธิ์ สารวิจิตร (อายุ 59 ปี เกิดวันที่ 2 กันยายน พ.ศ.ไ 2481) นางละเอียด แสงรัตน์ อายุ 59 ปี (บ้านเดิมอยู่บ้านแสงภา ตำบลแสงภา อำเภอนาแห้ว นางละเอียดจบ ป.4 รุ่นเดียวกับ ดร.พิสิทธิ์) นายไกรวิน สารวิจิตร (นายชัยเด่น สารวิจิตร อายุ 45 ปี เกิดบ้านนาโพธิ์ เมื่อวันที่ 1 มีนาคม พ.ศ. 2495 เป็นน้องชายคนสุดท้องของ ดร.พิสิทธิ์) นายพัน (กอน) ศรีฟอง (อายุ 65 ปี เกิด พ.ศ. 2475) เรื่องที่สนทนากันคือ เรื่องการเรียนภาษาอังกฤษให้เก่ง การทำงานอาชีพ โอกาสทางการศึกษาและผลตอบแทนที่เป็นค่าจ้างหรือเงินเดือน มีสาระน่าสนใจดังนี้

1.1.1.3 **<u>เหตุการณ์ ณ จุดเดียวกัน</u>** ในพ.ศ. 2490 เด็กนักเรียนสนทนากันเกี่ยวกับความเห็นของครูโรงเรียนบ้านเหมืองแพร่ที่เขียนในสมุดรายงานของตน อีก 50 ปีต่อมานักเรียนคนหนึ่งที่จำเหตุการณ์ได้ ได้มานั่งที่ศาลาที่พักคนเดินทางกับอดีตครูใหญ่โรงเรียนบ้านเหมืองแพร่ ใน พ.ศ. 2490 เพื่อนที่เรียนจบ ป.4 รุ่นเดียวกัน (นางละเอียด แสงรัตน์) และน้องชาย (นายไกรวิน สารวิจิตร) และสนทนากันเกี่ยวกับการศึกษาภาษาอังกฤษให้เก่ง การทำงาน โอกาสทางการศึกษาของลูกหลาน และค่าจ้างหรือเงินเดือน

1.1.1.4 **<u>ความเปลี่ยนแปลงของคนที่สนทนากัน</u>** ใน พ.ศ. 2490 นั้น นายพิสิทธิ์ สารวิจิตร เป็นนักเรียนชั้น ป.3 เรียนดี มีความประพฤติดีครูรักและยกย่อง นายไกรวิน สารวิจิตร ยังไม่เกิด นางละเอียด แสงรัตน์ เป็นนักเรียนเรียนอยู่ชั้น ป.3 ที่โรงเรียนบ้านแสงภา ห่างไปจากจุดที่สนทนากันประมาณ 11 กิโลเมตร อาจารย์กาจ ดวงอุปะ เป็นครูใหญ่โรงเรียนบ้านเหมืองแพร่ อายุประมาณ 25 ปี

ในวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ. 2540 บุคคลดังกล่าวได้ เปลี่ยนแปลงไปจากเมื่อ พ.ศ. 2490 คือ

ก. นายพิสิทธิ์ สารวิจิตร ได้เรียนจบปริญญาเอกทางการศึกษาจากสหรัฐอเมริกา ใน พ.ศ. 2519 เป็นคนที่เกิดในจังหวัดเลยคนแรก ที่ได้เรียนจบปริญญาเอก

ปัจจุบันเป็นอาจารย์ประจำที่บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร สอนปริญญาโท วิชาพื้นฐานทางปรัชญาของการศึกษา และวิชาจริยธรรมวิชาชีพ สอนปริญญาเอกวิชาจริยธรรม และจริยศึกษา เป็นกรรมการบริหารโครงการปริญญาโท สาขาการอุดมศึกษา และเป็นกรรมการบริหารโครงการปริญญาเอก 2 สาขา คือ สาขาการอุดมศึกษา และสาขาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร เป็นกรรมการและเลขานุการคณะกรรมการดำเนินโครงการพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย เป็นผู้ดูแลศูนย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย ได้เงินเดือน 32,010 บาท มีเงินประจำตำแหน่งทางวิชาการ 5,600 บาท เป็นผู้วางโครงการมหาวิทยาลัยแห่งการงาน และพัฒนาการ เมื่อ 8 มีนาคม พ.ศ. 2506 เมื่ออายุ 24 ปีเศษ

ข. อาจารย์กาจ ดวงอุปะ เกิดบ้านนาโพธิ์ เป็นข้าราชการบำนาญ สนใจการศึกษา มีบุตรธิดาได้รับราชการเป็นครู 4 คน ได้รับเงินบำนาญประมาณเดือนละ 6,000 บาท สนับสนุนโครงการมหาวิทยาลัยแห่งการงานและพัฒนาการ (มกพ) มากว่า 30 ปีแล้ว อยากให้ลูกหลาน และศิษย์ได้เรียนสูง ๆ

ค. นางละเอียด แสงรัตน์ เป็นแม่บ้าน แต่งงานกับ นายไพ แสงรัตน์ มีธิดาได้เป็นครู 1 คน สอนที่โรงเรียนบ้านบ่อเหมืองน้อย ตำบลแสงภา อำเภอนาแห้ว ใน วันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ. 2540 ธิดาของนางละเอียดที่รับราชการครูก็ได้เดินมาที่ข้าง ๆ ศาลาเพื่อมาดูรถเก๋งของตนเอง และนางละเอียดได้บอก ดร.พิสทิธิ์ว่าลูกสาวมาที่ข้างศาลาแต่นางละเอียดไม่ได้เรียกลูกสาวเข้ามาที่ศาลา นางละเอียดมีลูกสาวอีกคนหนึ่ง กำลังเรียนอยู่ที่มหาวิทยาลัยรามคำแหง กรุงเทพมหานคร นางละเอียดบอกว่า ลูกคนนี้ เก่งภาษาอังกฤษ เพราะตอนเรียนชั้นมัธยม ได้ส่งลูกไปเรียนในโรงเรียนฝรั่งที่จังหวัดนครราชสีมา นางละเอียดขอให้ ดร.พิสิทธิ์ ช่วยหางานให้ลูกสาวด้วย

ง. นายไกรวิน สารวิจิตร เกิดที่บ้านนาโพธิ์ ตำบลนาแห้ว อำเภอนาแห้ว ปัจจุบันทำงานอยู่ที่กรุงเทพมหานคร เป็นที่ปรึกษากฎหมายที่สำนักงานกฎหมายแชนเลอร์ และทองเอก เรียนจบปริญญาตรีนิติศาสตร์บัณฑิตจากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ใน พ.ศ 2519 จบปริญญาโททางกฎหมายประกันภัยจากประเทศญี่ปุ่น ใน พ.ศ. 2533 พูดได้ 4 ภาษา คือ ไทย ลาว อังกฤษ และญี่ปุ่น ได้ทุน เอ.เอฟ.เอส (AFS) ไปเรียนชั้นมัธยมปลาย (Grade 12) ที่ประเทศสหรัฐอเมริกา เมื่ออายุ 18 - 19 ปี พ.ศ. 2513 - 2514 ปัจจุบัน ได้เงินเดือน 150,000 บาท (หนึ่งแสนห้าหมื่นบาท) เพราะมีความรู้ทางกฎหมาย และภาษาหลายภาษา

เหตุการณ์ที่ 1.1.1 ชี้ให้เห็นความเปลี่ยนแปลงของคนตำบลนาแห้ว ว่าในเวลา 50 ปี เกิดความเปลี่ยนแปลงอย่างไรบ้างกับคนบางคนที่เกิดที่บ้านนาโพธิ์ ตำบลนาแห้ว

เหตุการณ์ที่ 1.1.2

1.1.2.1 ณ บริเวณแม่น้ำเหือง บ้านเหมืองแพร่ ตำบลนาแห้ว และเส้นทางไปวัดโพธิ์ศรี 1 บ้านเหมืองแพร่ฝั่งลาว (บ้านฟากน้ำ) ในวันที่ 18 มีนาคม พ.ศ. 2511 นายพิสิทธิ์ สารวิจิตร (อายุ 30 ปี) ได้เดินทางไปเยี่ยมคุณย่า (นางหนูจันทร์ สารวิจิตร) ที่บ้านบ่อหางนา ตำบลนาบ่น้อย แขวงไชยะบุรี ประเทศลาว โดยมีผู้เดินทางไปด้วยกันคือ คุณยาย (นางทีป จันทะคุณ อายุ 75 ปี) นายบุญเกื้อ สารวิจิตร (อายุ 23 ปี) นางสาวบุญนาง สารวิจิตร (อายุ 20 ปี) นางสาวบุญได้ สารวิจิตร (อายุ 18 ปี) นายไกรวิน (ชัยเด่น) สารวิจิตร (อายุ 16 ปี) ทุกคนเป็นน้องของนายพิสิทธิ์ สารวิจิตรและเด็กหญิง เกียงคำ (ปนัดดา) ดวงอุปะ (อายุ 6 ปี) นายพิสิทธิ์ได้ถ่ายภาพขาวดำที่วัดโพธิ์ศรี 2 ภาพ และที่พระธาตุใกล้ต้นมะขามใหญ่ริมแม่น้ำเหือง 1 ภาพ ระหว่างทางถ่ายภาพไว้ 1 ภาพ และมที่บ้านบ่อหางนาถ่ายภาพไว้อีก 5 ภาพ การไปเยี่ยมคุณย่าคราวนี้ทุกคนมีความสุข สบายใจ เดินเท้าไป – กลับ ไปมาสะดวกไม่ต้องขออนุญาตใคร

1.1.2.2 วันที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2536 (เวลาผ่านไป 25 ปี) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิสิทธิ์ สารวิจิตร ได้นำคณะของ ฯพณฯ รัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย (นายสุเทพ อัตถากร) และท่านผู้ว่าราชการจังหวัดเลย (ร.ต.สมนึก ฐวิเชียร) และคณะอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (รองศาสตราจารย์ ดร.ณัฐพงษ์ เจริญพิทย์ รองอธิการบดีฝ่ายวิจัย) จำนวนประมาณ 30 คน คนอื่น ๆ ได้แก่ ร.ต.อ.ภาณู พินเนียม ผศ.พิชัย แก้วลำภู น.ท.สรายุทธ กันหลง (เลขานุการ ฯพณฯ รัฐมนตรี) อจ.ชาตรี สุขวรรณ รศ.เฉลิมศักดิ์ สุภาผล (ประธานสภาคณาจารย์ มศว ประสานมิตร) รศ.ทวิบูรณ์ หอมเย็น (ที่ปรึกษา ฯพณฯ รัฐมนตรี) นายอำเภอนาแห้ว (นายศิริพงษ์ ห่านตระกูล) อาจารย์ใหญ่โรงเรียนนาแห้ววิทยา (นายสกล ไชยธิสาร) นายชู ศรีฟอง อจ.บรรณสาร ธรรมปิยะ นายสมรภูมิ ขวัญคุ้ม พ.อ.ต.พันธุ์ศักดิ์ พันธุ์ภักดีดิสกุล (ประธานสภาเขตบางรัก) อจ.นิวัติ แจ้งสุข นายพร้อม สารวิจิตร (ผู้ใหญ่บ้านนาโพธิ์) นอกจากนี้มีข้าราชการผู้ใหญ่จากจังหวัดเลย และอำเภอนาแห้ว

ข้ามไปชมสถานที่ฝั่งลาว และวัดโพธิ์ศรี ซึ่งเป็นวัดเก่าแก่ สร้างมาแต่เมื่อใดไม่ทราบแน่นอน แต่เชื่อว่าคงไม่น้อยกว่า 500 ปี เหตุการณ์ครั้งนี้มีการถ่ายภาพสี สไลด์ และวิดีโอไว้ด้วย

1.1.2.3 <u>เหตุการณ์ ณ จุด เดียวกัน</u> ใน พ.ศ. 2511 นายพิสิทธิ์ สารวิตร ขณะเป็นอาจารย์สอนวิชาภาษาอังกฤษที่โรงเรียนสายน้ำผึ้ง เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร ได้กลับมาเยี่ยมบ้านเพราะบิดา (นายเก่ง สารวิจิตร) ป่วย และเป็นช่วงปิดภาคเรียน นางสาวบุญนาง และนายไกรวิน ซึ่งเรียนอยู่ที่กรุงเทพมหานครก็กลับมาเยี่ยมบ้าน ในวันที่ 18 มีนาคม พ.ศ. 2511 นายพิสิทธิ์ จึงพาคุณยาย น้อง ๆ และหลานไปเยี่ยมคุณย่า อันเป็นวัฒนธรรมระดับครอบครัว ความผูกพันระหว่างญาติ หลาน และบุพการี เป็นความอบอุ่นในหมู่ญาติและวงศ์ตระกูล

1.1.2.4 <u>ความเปลี่ยนแปลงระดับชาติ</u> ใน พ.ศ. 2536 นายพิสิทธิ์ สารวิจิตร นำคณะของ ฯพณฯ รัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัยมาที่ตำบลนาแห้วเพื่อผลักดันโครงการพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย นั่นคือ หาสู่ทางให้เกิดวิทยาเขตใหม่ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย จึงได้กราบเรียนเชิญ ฯพณฯ รัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย (นายสุเทพ อัตถากร) มาตรวจเยี่ยมศูนย์ถ่ายทอดวิชาการสู่ชนบท และได้เกิดเหตุการณ์ดังกล่าวแล้ว นายพิสิทธิ์ สารวิจิตร ใน พ.ศ. 2511 ที่เป็นอาจารย์โรงเรียนสายน้ำผึ้งสอนวิชาภาษาอังกฤษชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 5 ได้มีบทบาทหน้าที่เปลี่ยนไปใน พ.ศ. 2536 คือ เป็นอาจารย์ประจำบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร สอนนิสิตระดับปริญญาโทและปริญญาเอก มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์ และมีหน้าที่พิเศษคือ เป็นหัวหน้าโครงการกู้แผ่นดิน : คืนป่าให้แผ่นดิน – คนทำกินมั่งคั่งสุขสันต์ และเป็นหัวหน้าโครงการหน่วยปฏิบัติการวิจัย และพัฒนาเพื่อการพัฒนาชนบทของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งเป็นการต่อยอดของโครงการมหาวิทยาลัยแห่งการงานและพัฒนาการ (มกพ) ที่นายพิสิทธิ์ สารวิจิตร เป็นผู้วางโครงการ เมื่อวันที่ 8 มีนาคม พ.ศ. 2506 ที่ห้องภาษาอังกฤษ โรงเรียนสายน้ำผึ้ง กรุงเทพมหานคร

เหตุการณ์ที่ 1.1.3

1.1.3.1 ในวันที่ 22 มีนาคม พ.ศ. 2506 นายเก่ง สารวิจิตร อายุ 47 ปี วุฒิ ป.4 ราษฎรบ้านนาโพธิ์ และบุตรชาย 3 คน คือ นายพิสิทธิ์ สารวิจิตร อายุ 24 ปี วุฒิ กศ.บ.นายพร้อม สารวิจิตร อายุ 21 ปี วุฒิ ป.4 นายพจน์ สารวิจิตร อายุ 19 ปี วุฒิ ป.2 ได้พากันเดินทางจากบ้านนาโพธิ์ ตำบลนาแห้ว อำเภอด่านซ้าย (ในขณะนั้น) จังหวัดเลย ไปยังฝายน้ำแพร่ ผ่านภูหมาง้อ ได้พากันเดินดูฝายน้ำแพร่ และพื้นที่รอบฝายน้ำแพร่ (น้ำตกธารสวรรค์) ใช้เวลาเดินตรวจดูสถานที่ประมาณ 3 ชั่วโมง จึงพากันเดินทางกลับบ้านนาโพธิ์ ที่พากันไปฝายน้ำแพร่คราวนี้ เพื่อไปเลือกที่ตั้งมหาวิทยาลัยแห่งการงานและพัฒนาการ (มกพ) เพื่อพัฒนาตำบลนาแห้วให้เจริญรุ่งเรือง หยุดยั้งการอพยพหนีจากท้องถิ่นเดิมของราษฎรชาวตำบลนาแห้ว และตำบลใกล้เคียง เนื้อที่รอบรอบน้ำตกแพร่ออกไปด้านละ 6 กิโลเมตร ประมาณ 20,000 ไร่ จะขอสงวนไว้สร้างมหาวิทยาลัย

1.1.3.2 ในวันที่ 26 พฤศจิกายน พ.ศ. 2533 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พิสิทธิ์ สารวิจิตร อายุ 52 ปี วุฒิ กศ.บ., M.A., Ph.D. เป็นผู้แทนมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อาจารย์เสรีวัฒน์ สมินทร์ปัญญา และคณะผู้แทนกรมป่าไม้ คือ นายธีระพงษ์ ธรรมารักษ์ (เจ้าพนักงานป่าไม้ 6 สำนักงานป่าไม้เขตอุดรธานี) นายสมาน คุณแสน (เจ้าพนักงานป่าไม้ 5 สำนักงานป่าไม้ จังหวัดเลย) นายพีระพล เทกมล (เจ้าพนักงานป่าไม้ 2 สำนักงานป่าไม้เขตอุดรธานี) ได้พากันไปตรวจสอบพื้นที่ที่มหาศรีนครินทรวิโรฒขอใช้ประโยชน์ตามหนังสือของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถึงนายอำเภอนาแห้ว ที่ ทม 1001/3464 ลงวันที่ 10 สิงหาคม 2533 เรื่อง มอบอำนาจให้ดำเนินการแทนส่วนราชการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ขอใช้พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ท้องที่อำเภอนาแห้ว จำนวน 20,000 ไร่ (ตามเขตโครงการมหาวิทยาลัยแห่งการงาน และพัฒนาการ) เพื่อพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย เมื่อคณะเจ้าพนักงานป่าไม้ได้ตรวจสอบพื้นที่แล้ว ได้ถาม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิสิทธิ์ สารวิจิตรว่า จะเลือกเอาด้านที่เป็นป่า ไม่มีหมู่บ้านเลย หรือจะเอาส่วนไหน ดร.พิสิทธิ์ ตอบว่าจะขอเลือกด้านที่มีน้ำตก ที่มีลำน้ำแพร่ไหลผ่านเพราะต้องการอนุรักษ์ต้นน้ำ ลำธาร และแหล่งน้ำด้วย คณะเจ้าพนักงานป่าไม้ก็ยินดีให้ส่วนนี้ โดยบอกว่าจะให้ประมาณ 1,667 ไร่ 3 งาน 87 ตารางวา อีก 16,000 ไร่ จะทำเป็นป่าอนุรักษ์ ถ้ามหาวิทยาลัย

มีกำลังรักษาดูแลเพียงพอให้ขอเพิ่มได้ กรมป่าไม้จะรักษาดูแลไว้ให้ก่อน อีกราว 2,439 ไร่ ได้ให้ชาวบ้านทำกินไปแล้ว

1.1.3.3 เวลาผ่านไป 27 ปี (พ.ศ. 2506 - 2533) ได้เกิดเหตุการณ์ขึ้นในพื้นที่เดียวกัน ครั้งแรกเป็นความริเริ่มของชาวบ้านที่มีความหวังดีต่อส่วนรวม ครั้งหลังเป็นการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานป่าไม้ที่มีอำนาจตามกฎหมาย บุคคลทั้งสองกลุ่มมีความมุ่งหมายคล้ายคลึงกัน คือ ต้องการให้พื้นที่ป่าเป็นประโยชน์แก่ส่วนรวม กลุ่มแรกใช้ความคิดริเริ่มของตนเองแม้ไม่มีอำนาจไม่มีหน้าที่โดยตรง แต่กลุ่มที่สองเป็นหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา และกฎหมายป่าไม้ เช่น พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ การกระทำของบุคคลทั้งสองกลุ่มมีผลสืบต่อมาอย่างแน่นอน เสมือนเป็นห่วงโซ่ที่เชื่อมต่อเหตุการณ์สำคัญอื่น ๆ ไม่ให้ขาดตอนนั่นเอง นอกจากนี้ยังแสดงให้เห็นว่า การริเริ่มทางสร้างสรรค์ดีงามเป็นบ่อเกิดของความเจริญและการพัฒนาที่ยั่งยืนของท้องถิ่น ชาวบ้านธรรมดาสามารถใช้ความคิด จินตนาการ และสติปัญญาของตน เริ่มต้นกระบวนการที่สำคัญได้ โดยลงทุน ลงแรงเพียงเล็กน้อยตามอัตภาพของตน ดังเหตุการณ์จริงที่บันทึกไว้นี้

<u>เหตุการณ์ที่ 1.1.4</u>

1.1.4.1 ในเช้าวันที่ 3 เมษายน พ.ศ. 2514 นายพิสิทธิ์ สารวิจิตร อายุ 33 ปี วุฒิ กศ.บ., M.A. in Educational Psychology จากมหาวิทยาลัยแห่งมินเนโซต้า ประเทศสหรัฐอเมริกา และนายพจน์ สารวิจิตร น้องชาย อายุ 27 ปี วุฒิ ป.2 ได้ช่วยกันสลักป้าย "เขตมหาวิทยาลัย" ในปีกไม้ประตู่ 1 แผ่น อยู่ที่บ้าง ๆ ยุ้งข้าวของครอบครัวที่บ้านนาโพธิ์ ตำบลนาแห้ว ในตอนบ่ายนายพิสิทธิ์ สารวิจิตร และนายพจน์ สารวิจิตร ได้นำป้าย "เขตมหาวิทยาลัย" ขนาดใหญ่ ยาวประมาณ 2 เมตร กว้าง 35 เซ็นติเมตร หนา 5 เซ็นติเมตร บรรทุกล้อ (เกวียน) เทียมด้วยวัว 2 ตัว โดยนำเสาเรือนครัวเก่า 2 ต้นไปด้วย นายเมฆ ดวงอุปะ น้องเขย อายุ 32 ปี วุฒิ ป.4 ก็ไปช่วยติดตั้งป้ายด้วย นายพจน์ ขับล้อ บรรทุกป้ายและเสาไปตามถนน บ้านนาโพธิ์ ผ่านทุ่งนาบ้านปุ่งไปถึงภูหมาง้อ (แม้สุนัขก็ย่อท้อ - ท้อแท้ ไม่อยากขึ้น) โดยมีนายพิสิทธิ์ สารวิจิตร นั่งไปบนล้อด้วย ในการหามเสา ป้ายไปติดตั้งที่ภูหมาง้อ ช่วงเวลาประมาณ 16:00 - 17:00 น. มีคนอื่น ๆ มาช่วยอีก 2 คน คือ นายสุพีร์ แสงรัตน์ และนายสว่าง แสงรัตน์ ชาวบ้านนาแห้ว ได้ถ่ายภาพขาวดำเหตุการณ์ไว้ 8 ภาพ สำหรับ นายสว่าง แสงรัตน์ นั้นใน

พ.ศ. 2535 - 2536 ได้เป็นช่างคนหนึ่งที่ร่วมสร้างอาคารหลังแรกของศูนย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย คือ อาคารโครงการน้ำพระทัยจากในหลวง

1.1.4.2 ในวันอาทิตย์ที่ 30 มีนาคม พ.ศ. 2540 ระหว่างเวลา 10:54 - 11:15 น. คณะอาจารย์จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประกอบด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิสิทธิ์ สารวิจิตร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ เบาใจ นิสิตบริญญาโท จำนวน 11 คน ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่โรงเรียนนาแห้ววิทยา (อจ.อภิพันธ์ จันทรศร) ภารโรงโรงเรียนนาแห้ววิทยา 1 คน นายพัน (กอน) ศรีฟอง นางอาน จันทะคุณ อายุ 77 ปี (แม่ยายของนายสว่าง แสงรัตน์) นายเมฆ ดวงอุปะ (เคยมาช่วยติดตั้งป้ายเขตมหาวิทยาลัยที่ภูหมาง้อ เมื่อวันที่ 3 เมษายน พ.ศ. 2514) นางสาวบุญแทน ไพรภิบาล (ครูโรงเรียนบ้านบ่อเหมืองน้อย ตำบลแสงภา อำเภอนาแห้ว ค.บ. เกียรตินิยมอันดับหนึ่ง จากสถานบันราชภัฏเลย) นายสายแดน ไพรภิบาล (คนงานศูนย์ มศว อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย) นายพัฒนจักร ดวงอุปะ (เจ้าหน้าที่ธุรการ ศูนย์ มศว อำเภอนาแห้ว จังหวัเลย) นายสมคิด สว่าง (พนักงานขับรถ มศว ประสานมิตร) นางกอน มั่นมา เด็กหญิงศิริลักษณ์ สารวิจิตร(นักเรียนชั้น ป.4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ฝ่ายประถมศึกษา) นายชูชีพ แสงจันทร์ฉาย (พนักงานขับรถ มศว ประสานมิตร) รวมจำนวน 24 คน ได้นำป้าย <u>มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ</u> ที่นำโดยรถบัสของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร มาจากกรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 29 มีนาคม พ.ศ. 2540 ไปติดตั้งที่ภูหมาง้อ พื้นที่โรงเรียนนาแห้ววิทยา ด้านขวามือของทางขึ้นโรงเรียนนาแห้ววิทยา ห่างจากจุดที่ได้เคยนำป้ายเขตมหาวิทยาลัย ขนาดใหญ่มาติดตั้งไว้เมื่อ พ.ศ. 2514 ก่อนตั้งโรงเรียนนาแห้ววิทยาประมาณ 50 เมตร (โรงเรียนนาแห้ววิทยาตั้งเมื่อ พ.ศ. 2518 เริ่มต้นชั้น ม.1 ปัจจุบันมีถึงชั้น ม.6 มีนักเรียนประมาณ 550 คน อาจารย์ 25 คน) ป้าย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แผ่นนี้ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ เบาใจ ซื้อไม้มะค่ามาจากจังหวัดน่านในราคา 500 บาท แล้วให้นิสิตโครงการเพชรในตมของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เป็นผู้สลักที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร แล้วจึงบรรทุกรถบัสของมหาวิทยาลัยมาติดตั้งที่อำเภอนาแห้วดังกล่าวแล้ว ผู้ที่นำป้าย <u>เขตมหาวิทยาลัย</u> ไปติดตั้งที่ภูหมาง้อ ในวันที่ 3 เมษายน พ.ศ. 2514 ได้มาร่วมติดตั้งป้ายมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในวันที่ 30 มีนาคม พ.ศ. 2540 นี้ 2 คน คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิสิทธิ์ สารวิจิตร อายุ 59 ปี และ

นายเมฆ ดวงอุปะ อายุ 58 ปี การติดตั้งป้ายมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่หน้าโรงเรียนนาแห้ววิทยาก็เพื่อสร้างขวัญ กำลังใจ ความหวัง ความภาคภูมิใจให้แก่ชาวอำเภอนาแห้ว และชาวจังหวัดเลย เพื่อกระตุ้นความกระตือรือร้นทางการศึกษาให้แก่นักเรียน ครู อาจารย์ และเพื่อส่งเสริมความก้าวหน้าของศูนย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และอำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย ซึ่งตั้งอยู่ในที่ดินราชพัสดุ ของโรงเรียนนาแห้ววิทยานั่นเอง ก่อนนำป้ายมาติดตั้ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิสิทธิ์ สารวิจิตร ได้ทำหนังสือถึงอาจารย์ใหญ่โรงเรียนนาแห้ววิทยา ขออนุญาตอาจารย์ใหญ่ คณะอาจารย์ นักเรียน คนงานภารโรง ติดตั้งป้ายเพื่อวัตถุประสงค์ดังกล่าวแล้ว หนังสือลงวันที่ 19 มีนาคม พ.ศ. 2540 และทางโรงเรียนก็ให้การสนับสนุนเป็นอย่างดี โรงเรียนนาแห้ววิทยา ซึ่งมีเนื้อที่ประมาณ 136 ไร่ ก็ตั้งอยู่ในพื้นที่เขตโครงการมหาวิทยาลัยแห่งการงานและพัฒนาการ (มกพ) ทั้งหมด โครงการต่าง ๆ จึงต่างเกื้อกูลซึ่งกันและกัน และส่งเสริมผลักดันซึ่งกันและกัน

<u>เหตุการณ์ที่ 1.1.5</u>

1.1.5.1 วันที่ 23 มีนาคม พ.ศ. 2509 นายเก่ง สารวิจิตร ได้ชักชวนญาติพี่น้อง ผู้นำท้องถิ่นไปกำหนดเขตที่ตั้งมหาวิทยาลัยแห่งการงาน และพัฒนาการ (มกพ) ในตำบลนาแห้ว อำเภอด่านซ้าย (ในขณะนั้น) จังหวัดเลย ผู้ร่วมกิจกรรมดังกล่าว มีจำนวน 12 คน ดังนี้

1.	นายเก่ง	สารวิจิตร	อายุ 50 ปี ราษฎรบ้านนาโพธิ์
2.	นายที	ชัยชนะ	ผู้ใหญ่บ้านเหมืองแพร่
3.	นายกอน	ศรีฟอง	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านเหมืองแพร่
4.	นายถาด	ศรีเพชร	ผู้ใหญ่บ้านนาโพธิ์
5.	นายลาน	จันทะคุณ	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านนาโพธิ์
6.	นายทอง	สนิท	ราษฎร์บ้านนาโพธิ์
7.	นายมา	ไพรภิบาล	ราษฎรบ้านนาโพธิ์
8.	นายปัน	แสงคำ	ราษฎรบ้านนาโพธิ์
9.	นายพูล	ดงสุข	ราษฎรบ้านเหมืองแพร่
10.	นายเพียร	ทิพย์อุดม	พ่อค้าบ้านเหมืองแพร่
11.	นายแดง	พรหมรัตน์	ราษฎรบ้านนาโพธิ์

12. นายพิสิทธิ์ สารวิจิตร ครูโรงเรียนสายน้ำผึ้ง
กรุงเทพมหานคร

คณะผู้กำหนดที่ตั้งมหาวิทยาลัยแห่งการงานและพัฒนาการ ได้พากันเริ่มต้นเขตมหาวิทยาลัยที่ทางลงนากกม่วง พากันเดินไปตามทางแยกถึงโคกหินลาด นาห้าง ตาดนกกก ฝายน้ำแพร่ ภูหมาง้อ โดยกำหนดว่าบริเวณทั้งหมดที่รกร้างว่างเปล่าอยู่ในขณะนั้นให้เป็นเขตของมหาวิทยาลัยแห่งการงานและพัฒนาการ (มกพ) คือ ทิศเหนือจดแม่น้ำเหือง ทิศใต้จดภูค้อ ทิศตะวันออกจดแม่น้ำหู ทิศตะวันตกจดบ้านโป่งกูด บ้านแสงภา ทางหัวห่อม บ้านบ่อเหมืองน้อยโดยประมาณ ในวันที่ 23 มีนาคม พ.ศ. 2509 ได้ติดตั้งป้าย "เขตมหาวิทยาลัย" ไว้เป็นเขตสังเขปที่นากกม่วง โคกหินลาด นาห้าง ตาดนกกก และภูหมาง้อ ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมความเจริญก้าวหน้า และความร่มเย็นเป็นสุขของท้องถิ่น และตระเตรียมสู่ทางอันรุ่งโรจน์ไว้ให้แก่อนุชนชาวไทยในชนบทชายแดนไทย-ลาว ได้ถ่ายภาพขาวดำเหตุการณ์ทั้งหมดไว้ 8 ภาพ เช่น ตอนออกจากบ้านนาโพธิ์ ที่นากกม่วง ที่โคกหินลาด ที่ตาดนกกก และที่ทางลงตาดแพร่ (น้ำตกธารสวรรค์)

1.1.5.21 วันที่ 19 มิถุนายน พ.ศ. 2537 คณะอาจารย์จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ นำโดยรองอธิการบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนา (รองศาสตราจารย์ ดร.โชติ เพชรชื่น) ได้มาศึกษาความพร้อม ความเหมาะสมของพื้นที่โครงการพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย (เขตโครงการมหาวิทยาลัยแห่งการงานและพัฒนาการที่ชาวบ้านได้ไปกำหนดไว้เมื่อวันที่ 23 มีนาคม พ.ศ. 2509 และที่ผู้แทนกรมป่าไม้และผู้แทนมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กำหนดเมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน พ.ศ. 2533)

คณะผู้ศึกษาความเป็นไปได้ของพื้นที่โครงการพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย มีดังนี้

1. รองศาสตราจารย์ ดร.โชติ เพชรชื่น
รองอธิการบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนา หัวหน้าคณะ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พันธุ์สิน เกตุทัต
คณะวิทยาศาสตร์

3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุรจิต วรรณจันทร์
คณะวิทยาศาสตร์
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ บุญศรี ไพรัตน์
คณะมนุษย์ศาสตร์
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรสุข หุ่นนิรันดร์
คณะพลศึกษา
6. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิสิทธิ์ สารวิจิตร
บัณฑิตวิทยาลัย
7. อาจารย์ อุรุพีร์ ปัญจะ
คณะวิทยาศาสตร์
8. อาจารย์ ดร.ชุติมา เจียมศิริ
บัณฑิตวิทยาลัย

คณะผู้ศึกษาความเป็นไปได้เดินทางจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ในวันที่ 18 มิถุนายน 2537 และพักที่อาคารโครงการน้ำพระทัยจากในหลวง ศูนย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย และเดินทางกลับกรุงเทพมหานคร ในวันที่ 20 มิถุนายน 2537 ผลของการไปปฏิบัติราชการพิเศษของคณะอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ครั้งนี้ เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้สภามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในคราวประชุมวันที่ 20 มกราคม 2538 ได้มีมติให้ความเห็นชอบโครงการศูนย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย ทำให้โครงการนี้มีผลปฏิบัติถูกต้องตามกฎหมาย พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ. 2517

<u>เหตุการณ์ที่ 1.1.6</u>

1.1.6.1 วันที่ 17 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2511 นายพิสิทธิ์ สารวิจิตร อายุ 30 ปี นายบุญเกื้อ สารวิจิตร อายุ 23 ปี วุฒิ ป.4 นายเมฆ ดวงอุปะ อายุ 29 ปี วุฒิ ป.4 นายคำหมวด หุ่นแก้ว อายุ 19 ปี วุฒิ ป.4 ได้พากันไปสำรวจเขตโครงการมหาวิทยาลัยแห่งการงานและพัฒนาการ (มกพ) ในหน้า 10,778 สมุดบันทึก ประจำวัน เล่มที่ 43 วันเสาร์ที่ 17 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2511 ที่นายพิสิทธิ์ สารวิจิตร บันทึกไว้ มีข้อความตอนหนึ่งว่า

วันนี้เป็นวันที่เรามีเหตุการณ์พิเศษหลายอย่างคือ เราได้ไปเที่ยวบริเวณที่จะก่อตั้งมหาวิทยาลัยแห่งการงานและพัฒนาการกับน้องบุญเกื้อ น้องเมฆ และนายคำหมวด อุ่นแก้ว ไปเที่ยวนากกม่วง ขึ้นไปสำรวจแถว ๆ หัวฮางริน เรื่อยไปจนตาดนกกก แล้ววกลงไปทางใต้จนถึงตาดแพร่ ได้รับประทานอาหารกลางวัน 2 ครั้ง ครั้งแรกที่ตาดนกกก และครั้งที่สองที่ตาดแพร่ วันนี้ได้นำกล้องถ่ายรูปไปถ่ายการสำรวจไว้ด้วย คิดว่าวันนี้จะเป็นวันที่มีเหตุการณ์สำคัญยิ่งวันหนึ่งในชีวิตของเรา การสร้างมหาวิทยาลัยแห่งการงาน และพัฒนาการเป็นงานสำคัญที่จะได้เริ่มต้นอย่างจริงจัง ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป (ได้ถ่ายภาพขาวดำไว้รวม 14 ภาพ)

ได้สนทนากับคุณครูหลาย ดวงอุปะ ครูใหญ่โรงเรียนบ้านเหมือนแพร่ราว 3 ชั่วโมง

วันนี้นายอวด แสงรัตน์ นายคำผุก จันทะคุณ และนายไพบูลย์ กัณหะศรี มาเยี่ยมสนทนากับเราในตอนค่ำ เราได้เอาแปลนมหาวิทยาลัยมาจัดกรอบใหม่ให้เรียบร้อยกว่าเดิม

นี้เป็นเหตุการณ์เมื่อประมาณ 29 ปีเศษมาแล้ว นับถึง 2 กันยายน พ.ศ. 2540 ณ ตำบลนาแห้ว อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย ตอนนั้นยังไม่มีถนนราดยาง ไม่มีไฟฟ้า ไม่มีประปา ไม่มีโรงเรียนมัธยม ยังไม่มีกิ่งอำเภอนาแห้ว (ตั้งกิ่งอำเภอนาแห้ว พ.ศ. 2513) ตำบลนาแห้วยังเป็นตำบลชนบทชายแดน ที่ทุรกันดาร ไปมาลำบาก จากอำเภอด่านซ้าย ไปบ้านนาโพธิ์ ตำบลนาแห้ว ต้องเดินเท้าไประยะทาง 35 กิโลเมตร

1.1.6.2 ในวันที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2536 คณะของ ฯพณฯ รัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย (นายสุเทพ อัตถากร) และผู้ว่าราชการจังหวัดเลย (ร.ต.สมนึก ชูวิเชียร) ประกอบด้วยบุคคลต่าง ๆ เช่น ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ของจังหวัดเลย ข้าราชการ นายแพทย์ พยาบาล ครู อาจารย์ในอำเภอนาแห้ว 1 ผู้นำท้องถิ่น 1 ผู้ใหญ่บ้านจำนวนประมาณ 60 คน ได้ไปตรวจเยี่ยมเขตโครงการพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย (เขตโครงการมหาวิทยาลัยแห่งการงานและพัฒนาการเดิม) โดยไปรวมกันที่ศูนย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย แล้วไปดูบริเวณน้ำตากตาดแพร่ (น้ำตกธารสวรรค์) ข้ามแม่น้ำแพร่ ไปดูฝั่งตะวันตก

ดูบริเวณปลูกต้นสักเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช แล้วขึ้นรถอ้อมไปบ้านนาโพธิ์ ไปดูอ่างเก็บน้ำห้วยหมุ้น และเขตโครงการพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒด้านติดถนนราดยาง เหมืองแพร่ - แสงภา คณะบุคคลสำคัญที่มาตรวจเยี่ยม ได้แก่

1. ฯพณฯ รัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย
   (นายสุเทพ อัตถากร)
2. ผู้ว่าราชการจังหวัดเลย
   (ร.ต.สมนึก ชูวิเชียร)
3. รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
   (รองศาสตราจารย์ ดร.ณัฏฐพงษ์ เจริญพิทย์)
4. นายอำเภอนาแห้ว
   (นายศิริพงษ์ ห่านตระกูล)
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พิชัย แก้วลำภู
6. รองศาสตราจารย์ ทวิบูรณ์ หอมเย็น
7. รองศาสตราจารย์ เฉลิมศักดิ์ สุภาผล
8. น.ท.สรายุทธ กันหลง
9. รองผู้กำกับการหัวหน้าสถานีตำรวจภูธรอำเภอนาแห้ว
10. ร.ต.อ. ภาณุ พินเนียม
11. อาจารย์ ชาตรี สุขวรรณ
12. อาจารย์นิวัติ แจ้งสุข
13. พ.อ.ต.พันธุ์ศักดิ์ พันธุ์ภักดีดิสกุล
14. นายสมรภูมิ ขวัญคุ้ม
15. นายชู ศรีฟอง
16. อาจารย์กาจ ดวงอุปะ
17. อาจารย์ใหญ่โรงเรียนนาแห้ววิทยา
    (อาจารย์สกล ไชยธิสาร)
18. นายพร้อม สารวิจิตร
    (ผู้ใหญ่บ้านนาโพธิ์)

19. นายช้วน สีหะวงศ์
(ผู้ใหญ่บ้านนาแห้วใหม่)
20. นายบุญเกื้อ สารวิจิตร
21. นายเมฆ ดวงอุปะ
22. นายอุดม พรหมผาบ
23. นายเพียร ทิพย์อุดม
24. นายลา สุทธิ
25. นายสายแดน ไพรภิบาล
26. นายน้อย วันทองสังข์
27. ศึกษาธิการจังหวัดเลย
28. ผู้ช่วยผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัดเลย
(อาจารย์อร่าม ชัชวาลย์)
29. ปลัดอาวุโสอำเภอนาแห้ว
30. นายแพทย์โรงพยาบาลนาแห้ว
31. พยาบาลโรงพยาบาลนาแห้ว
32. นายตำรวจจากสถานีตำรวจภูธรอำเภอนาแห้ว
33. เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ของทบวงมหาวิทยาลัย
34. คณะผู้ติดตามผู้ว่าราชการจังหวัดเลย
35. คนขับรถของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
36. นายทวีศักดิ์ พิพัฒนโยธพงษ์

ฯพณฯ รัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัยได้พักค้างคืนที่อาคารโครงการน้ำพระทัยจากในหลวง ศูนย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย และในเช้าวันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2536 ได้ปลูกต้นสัก 1 ต้น ต้นมะม่วง 1 ต้น ต้นมะขาม 1 ต้น ที่ศูนย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย และช่วงเวลา 8.00 - 10.00 น. ได้ทำพิธีเปิดการฝึกอบรมการพัฒนาตนเองเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นที่ห้องประชุมโรงเรียนนาแห้ววิทยา

มีข้าราชการ พ่อค้า ประชาชน คณะอาจารย์จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประธาน คณะกรรมาธิการการศึกษาของสภาผู้แทนราษฎร (นายวัชรินทร์ เกตะวันดี) อธิการบดีสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ (รศ.ดร.ชนะ กสิภาร์) ฯลฯ มาร่วมในพิธีประมาณ 200 คน นอกจากนี้ ฯพณฯ รัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย ยังได้แจกประกาศนียบัตรการพัฒนาตนเองเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นให้ผู้ผ่านการฝึกอบรมเป็นครั้งแรกด้วย มีผู้ได้รับประกาศนียบัตร 3 คน คือ นายพร้อม สารวิจิตร นายสายแดน ไพรภิบาล และ นายน้อย วันทองสังข์ ผู้ฝึกอบรมคือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิสิทธิ์ สารวิจิตร

เหตุการณ์ที่ 1.1.7

1.1.7 ราวเดือนเมษายน พ.ศ. 2494 เมื่อผู้วิจัยอายุประมาณ 12 ปีเศษ หลังจากเรียนจบชั้นมัธยมปีที่ 2 แล้วกลับไปเยี่ยมบ้าน บิดาได้นำช้าง 2 เชือกมาเลี้ยงไว้ที่บริเวณฝายน้ำแพร่ ตำบลนาแห้ว ช้าง 2 เชือก นั้นคือพังบุญมีและพลายคูณ (บักเอกงาเดียว) ช้าง 2 เชือกนี้ได้มาโดยการแลกเปลี่ยนกับพังรบ ซึ่งเป็นช้างที่คุณปู่แสนพรหมราช (นายสาร สารวิจิตร) เป็นผู้ไปซื้อมาคู่กับพังบุญนาง ตอนนั้นชาวบ้านเครือคู้ต้องการซื้อช้างจึงมาติดต่อ ในวันที่บิดาไปตามดูช้างกับชาวบ้านเครือคู้นั้น ท่านได้นำลูกชายไปเป็นเพื่อนด้วย 2 คน คือ เด็กชายพิสิทธิ์ และเด็กชายพร้อม (อายุ 9 ปี เกิด พ.ศ. 2495) และมีเหตุการณ์พิเศษคือบิดา (นายเก่ง สารวิจิตร อายุ 36 ปี เกิดวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2459) ได้เตะสะดุดตอต้นหญ้าดอกขาวได้รับบาดเจ็บ มีเสี้ยนติดอยู่ที่ฝ่าเท้า แต่พอเดินได้ และช้างทั้งสองเชือกก็หาไม่พบที่บริเวณป่าฝายน้ำแพร่ จากการตรวจดูรอยเท้าทำให้ทราบว่าช้างทั้งสองเชือกได้หนีไปแล้ว คาดว่าคงจะหนีไปที่ ๆ มันเคยอยู่คือบ้านบ่อเหมืองน้อย บิดาซึ่งพาบุตรทั้งสองติดตามช้างไปเรื่อย เดินผ่านป่าเขา ลำห้วย สันเขาบ้าง ดงหญ้าบ้าง เลาะไปตามลำธารบ้าง อาหารก็ไม่ได้เตรียมไปเพราะไม่คิดว่าช้างจะหนี ไปดูประเดี๋ยวเดียวก็จะกลับไปรับประทานอาหารเช้าที่บ้าน แต่ครั้งนี้เหตุการณ์เปลี่ยนแปลง เด็กชายพิสิทธิ์ ได้นำกล้วยน้ำว้าติดตัวไป 2 ผล จึงแบ่งให้น้องรับประทาน 1 ผล ตัวเองรับประทาน 1 ผล ส่วนบิดาไม่ได้รับประทานอะไรเลย การเดินทางเหน็ดเหนื่อยมาก เป็นครั้งเดียวในชีวิตของผู้วิจัยที่เดินทางไกลฝ่าหนามหญ้าคา ป่าเขาไปตามรอยช้าง คดเคี้ยว วกวน ไม่สะดวกสบายที่สุดในชีวิต แข้งขามีแต่รอยหนามขูดมีรอยเลือดทั่วไป ผู้วิจัยประทับใจความเมตตา ความรักบุตร ความรับผิดชอบ ความอดทนของบิดา เดินทางเหงื่อไหล ไคลย้อย หิวโหยอยู่ประมาณ 6 ชั่วโมงก็ถึงบ้านบ่อเหมืองน้อยตอนราว 12.00 น. ระยะทางที่เดินคดเคี้ยวไปมาประมาณ 20 กิโลเมตร บิดาได้พาคนซื้อช้างและบุตรไปที่บ้านคนเลี้ยงช้าง คนเลี้ยงช้างก็พึ่งจะกลับจากการไปยิงปลากลับมา แต่ตัวเองได้รับบาดเจ็บเพราะปืน(ลำกล้องปืน)ระเบิด เศษลำกล้องปืนถูกแขนข้างขวาเป็นแผล กำลังทำการรักษาอยู่ เห็นมีรอยเลือดและผ้าสีขาวดำผูกไว้และมียาพอกอยู่ จึงมีคนมาดูเหตุการณ์ที่บ้านหลายคน ครอบครัวคนเลี้ยงช้างได้จัดอาหารมาให้รับประทาน อาหารมีน้ำพริก แกงตะกวด (แลน) มองเห็นหนังสีลาย ๆ และข้าวเหนียวนึ่ง อาหารไม่มีอะไรมากเพราะทุกคนอยู่ในภาวะตกใจ ไม่สบายใจที่คนเลี้ยงช้างได้รับบาดเจ็บ และบิดาของผู้วิจัยก็ไม่ต้องการรบกวนคนอื่น ๆ บิดาและน้องชายรับประทานได้พอสมควร แต่ผู้วิจัยรับประทานได้

เล็กน้อยเพราะไม่รับประทานตะกวด เมื่อถามคนเลี้ยงช้างก็ได้ความว่าช้างทั้งสองเชือกได้กลับมาที่บ้านบ่อเหมืองน้อยแล้ว คนเลี้ยงช้างพบช้างทั้งสองเชือกแล้วและบอกให้ญาติไปนำช้างมาให้ บิดาและลูกชายทั้งสองสบายใจ จึงพากันเดินทางกลับบ้านพร้อมกับช้างสองเชือกและชาวบ้านเครือญาติที่ต้องการซื้อช้าง และถึงบ้านนารีพธิ์ในตอนประมาณ 21.00 น. การเดินทางปลอดภัย

ต่อมาบาดแผลจากเสี้ยนทำให้นายเก่ง สารวิจิตร ได้รับความเจ็บปวดทุกข์ทรมานมาก เดินไปมาไม่สะดวกอยู่หลายเดือนจนต้องให้แพทย์ผ่าเสี้ยนออก แผลจึงหายเป็นปกติ หลังจากนั้นไม่นานก่อนผ่าเสี้ยนออกจากฝ่าเท้า นายเก่งและญาติได้ขายพลายคูณไปในราคา 16,000 บาท ตอนไปรอนช้างให้คนซื้อที่อำเภอด่านซ้าย นายเก่งต้องขี่ม้าไปเพราะเดินไม่สะดวก เมื่อขายช้าง รอนเงินเรียบร้อยแล้วนายเก่งก็ผ่าเสี้ยนออกจากฝ่าเท้าและเดินได้ตามปรกติในเวลาต่อมา ผู้วิจัยประทับใจเหตุการณ์ต่าง ๆ ดังกล่าวมากเพราะมีส่วนเกี่ยวข้องพบเห็นด้วยตนเอง แม้แต่เมื่อขายพังบุญมีและพลายคูณแล้ว การแบ่งปันเงินให้หุ้นส่วนญาติพี่น้อง และการทำบัญชีการค้าช้างต่อ ๆ มาผู้วิจัยก็เป็นคนทำให้ จนหยุดการค้าขายช้างใน พ.ศ. 2507 (ดูจากบัญชีการค้าขายช้างที่ผู้วิจัยทำไว้ใน พ.ศ. 2500-2507 และบันทึกประวัติของนายพิสิทธิ์ สารวิจิตร เล่ม 3 ข้อ 259-260 แผ่นที่ 10-13 เขียนเมื่อวันอาทิตย์ที่ 21 กันยายน พ.ศ. 2501 บันทึกเดิมยาว 8 หน้า)

1.1.7.2 ในวันเสาร์ที่ 6 กันยายน พ.ศ. 2540 ผู้วิจัยได้เดินทางไปบ้านบ่อเหมืองน้อย ตำบลแสงภา อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย อีกครั้งหนึ่ง โดยไปชมโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ของสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ สิริกิติ์ เดินทางจากศูนย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒอำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย (ตั้งอยู่บริเวณฝายน้ำ แพร่-น้ำตกธารสวรรค์ ตำบลนาแห้ว) เวลา 17.00 น. โดยสารรถตู้ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กท. 5ฒ-8931 มีนายณรงค์ สินพันธุ์ เป็นคนขับรถ รถวิ่งผ่านบ้านนารีพธิ์ ห้องสมุด-พิพิธภัณฑ์หมู่บ้าน "สารวิจิตร" บ้านเหมืองแพร่ วัดโพนสว่างพัฒนาธรรมไปตามถนนราดยาง ผู้เดินทางไปด้วยมีนายเสถียร คามีศักดิ์ (ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ) นายธวัชชัย ผดุงตาล (หัวหน้างานในกองการเจ้าหน้าที่ของ มศว) นายนรินทร์ ทินกร ณ อยุธยา (ข้าราชการในกองการเจ้าหน้าที่ของ มศว) นายจิรเมธ ตรีกูล (ข้าราชการในกองการเจ้าหน้าที่ของ มศว) นายมนัส คุ้มจั่น (พนักงานขับรถของ มศว) นายสายแดน ไพรภิบาล (คนงานของศูนย์ มศว อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย)นายพัฒนจักร ดวงอุปะ (เจ้าหน้าที่ธุรการของศูนย์ มศว อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย) เวลา 17.20 น. ถึงบ้านบ่อเหมืองน้อย เห็นบ้านเรือน และโรงเรียนแต่ไม่แวะ

เลยไปถึงที่ตั้งโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ ซึ่งห่างออกไปประมาณ 3 กิโลเมตร มีไฟฟ้าถึงบ้านบ่อเหมืองน้อยแล้วทางเป็นทางราดยาง รถวิ่งได้สะดวก ไปถึงที่ตั้งโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ เวลา 17.25 น. พบกับ พ.ท.อรรฐพร โรบสุวรรณ ผู้ดูแลโครงการซึ่งรู้จักคุ้นเคยกับผู้วิจัยเป็นอย่างดีมาตั้งแต่สมัยพ.ท.อรรฐพรเป็นนักเรียนนายร้อย และมาฝึกภาคสนามและพัฒนาชนบทที่อำเภอนาแห้วใน พ.ศ. 2526 ได้ชมโครงการเลี้ยงหมูป่า เป็ด ไก่ การปลูกต้นไม้ดอกไม้ประดับ ผลไม้ ออกจากที่ตั้งโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ เวลา 17.45 น. ถึงบ้านบ่อเหมืองน้อย เวลา 17.50 น. และถึงห้องสมุด-พิพิธภัณฑ์หมู่บ้าน "สารวิจิตร" เวลา 18.10 น. การเดินทางปลอดภัยดี เวลาประมาณ 19.00 น. รับประทานอาหารเย็น มีข้าวเหนียวนึ่ง หน่อไม้ต้ม น้ำพริก ไส้อั่วหมู หมูย่าง ห่อหมกหมูใส่หยวกกล้วย อาหารอร่อยทุกคนรับประทานเต็มอิ่ม

1.1.7.3 เหตุการณ์ใน พ.ศ. 2495 และอีก 45 ปีต่อมาใน พ.ศ. 2540 การไปบ้านบ่อเหมืองน้อยมีจุดประสงค์ต่างกัน ตัวบุคคลในเหตุการณ์ต่างกันทั้งหน้าที่การงาน บทบาท และความรับผิดชอบ แต่มีบุคคลหนึ่งมีส่วนร่วมทั้งสองเหตุการณ์ สิ่งดังกล่าวเปรียบเทียบให้เห็นวิถีชีวิต อาชีพ สภาพพื้นที่ การเดินทาง อาหารการกิน และความเป็นอยู่ของคนในอำเภอนาแห้วในระยะเวลาห่างกันประมาณ 45 ปี ท้องถิ่นนี้ได้มีความเปลี่ยนแปลงมาก บริเวณฝายน้ำแพร่ที่เคยเป็นสถานที่ปล่อยช้างให้กินหญ้า เดินไปมาอย่างอิสระก็กลายเป็นที่ตั้งศูนย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย โดยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้ทำหนังสือขอใช้ประโยชน์จากกรมป่าไม้จำนวน 20,000 ไร่ เมื่อ พ.ศ. 2533 หนังสือลงวันที่ 10 สิงหาคม 2533 ถึงนายอำเภอ และกรมป่าไม้กำลังเตรียมอนุญาตให้ใช้ประโยชน์จำนวน 1,007 ไร่ 3 งาน 87 ตารางวา และบุคคล 3 คน ที่เดินทางไปตามช้างใน พ.ศ. 2495 ที่บริเวณฝายน้ำแพร่ จนถึงบ้านบ่อเหมืองน้อย ก็เป็นบุคคล 3 ใน 4 คน ที่ไปเลือกที่ตั้งมหาวิทยาลัยแห่งการงานและพัฒนาการ (มกพ) ที่บริเวณฝายน้ำแพร่ ในวันที่ 22 มีนาคม พ.ศ. 2506 คือ นายเก่ง สารวิจิตร (บิดา) นายพิสิทธิ์ สารวิจิตร (บุตร) นายพร้อม สารวิจิตร (บุตร) และ นายพจน์ สารวิจิตร (บุตร) ในวันที่ 6 กันยายน พ.ศ. 2540 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิสิทธิ์ สารวิจิตร เดินทางจากกรุงเทพมหานคร มาอำเภอนาแห้วในฐานะกรรมการและเลขานุการ คณะกรรมการดำเนินโครงการพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย เพื่ออำนวยความสะดวกแก่คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ (ถังกรองน้ำของศูนย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย) ซึ่งมาตรวจรับถังกรองน้ำ ในวันที่ 6 กันยายน 2540 เวลา 16.00 - 17.00 น.

การสร้างถังกรองน้ำในราคา 38.625 บาท (สามหมื่นแปดพันหกร้อยยี่สิบห้าบาทถ้วน) นี้ นายสมศักดิ์ อินทรฤทธิ์ บ้านเหมืองแพร่ ตำบลนาแห้ว อำเภอนาแห้ว เป็นผู้รับจ้างเหมาก่อสร้าง ในขณะตรวจรับถังกรองน้ำ นายพร้อม สารวิจิตร (ปัจจุบันอายุ 55 ปี เป็นผู้ใหญ่บ้านนาโพธิ์ ตำบลนาแห้ว) ได้มาอำนวยความสะดวก แก่คณะกรรมการตรวจรับพัสดุของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒด้วย นอกจากนี้ นายพิสิทธิ์ สารวิจิตร บัจจุบันมีหน้าที่เป็นผู้ดูแลศูนย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย และ ในวันที่ 6 กันยายน พ.ศ. 2540 ก็มาดูแลความเรียบร้อยของศูนย์ฯ และตรวจดูศาลาสหกรณ์ออมทรัพย์ มศว จำกัด ที่สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำกัด บริจาคเงินให้ซื้อวัสดุก่อสร้าง 5.000 บาท (ห้าพันบาทถ้วน) และ นายพิสิทธิ์ สารวิจิตร ได้มอบหมายให้ นายสายแดน ไพรภิบาล นายน้อย วันทองสังข์ (คนงานของศูนย์ฯ) และ นายพัฒนจักร ดวงอุปะ (เจ้าหน้าที่ธุรการของศูนย์ฯ) ทำการก่อสร้างจนเสร็จแล้ว

1.2 <u>เหตุการณ์อื่น ๆ ที่มีความสำคัญ</u>

1.2.1 ประมาณ วันที่ 3 พฤษภาคม พ.ศ. 2510 นายเก่ง สารวิจิตร วุฒิ ป.4 อายุ 51 ปี (เกิดวันที่ 11 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2459 ถึงแก่กรรม วันที่ 29 มีนาคม พ.ศ. 2511) และลูกชาย คือ นายพจน์ สารวิจิตร วุฒิ ป.2 อายุ 23 ปี (เกิด 13 พฤษภาคม พ.ศ. 2487 ถึงแก่กรรม วันที่ 26 สิงหาคม พ.ศ. 2514) ได้พากันไปปลูกมะขามที่บริเวณที่ราบริมแม่น้ำแพร่ ฝั่งตะวันออก ติดกับฝายน้ำแพร่ โดยปลูกมะขามเพื่อสร้างมหาวิทยาลัยเป็นครั้งแรก จำนวน 10 หลุม หลุมละประมาณ 10 เม็ด เมื่อมะขามงอก นายเก่งและนายพจน์ได้ดูแลต้นมะขามเรื่อยมาจนตัวเองถึงแก่กรรม หลังจากนั้น นายพิสิทธิ์ สารวิจิตร และน้องคนอื่น ๆ ได้ดูแลต้นมะขามต่อมาจนถึงปัจจุบันนี้ (พ.ศ. 2540) ยังเหลือต้นมะขามอยู่ 2 หลุม มีต้นมะขามจำนวน 4 ต้น แต่ละต้นมีขนาดเท่าต้นหมากขนาดใหญ่

1.2.2 นายพิสิทธิ์ สารวิจิตร ได้ทำโครงการปลูกมะขามล้านต้นเพื่อสร้างมหาวิทยาลัย ในพ.ศ. 2525 และเริ่มปลูกมะขามเพิ่มเติม ในวันที่ 7 มกราคม พ.ศ. 2526 และปลูกครั้งใหญ่ มีคนไปร่วมปลูกประมาณ 500 คน ในวันที่ 25 กรกฎาคม พ.ศ. 2526 โดยมีนายอำเภอนาแห้ว (นายทรงพล ทิมาศาสตร์) เป็นประธาน ในช่วง พ.ศ. 2526-2533 ได้ปลูกมะขามเพิ่มเติม 16 ครั้ง แต่ละครั้งได้ถ่ายภาพสีและสไลด์เก็บไว้จำนวนมาก

มะขามที่ปลูกไว้มักจะตายเพราะความแห้งแล้งในฤดูแล้งหรือบางทีก็เกิดไฟไหม้และบางทีก็ถูก

กลั่นแกล้ง ตัดฟันทิ้งจากคนบางคน ในพ.ศ. 2535-2536 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิสิทธิ์ สารวิจิตร จึงทำโครงการกู้แผ่นดิน:คืนป่าให้แผ่นดิน-คนทำกินมั่งคั่งสุขสันต์และประสานงานกับกรมป่าไม้ สำนักงานป่าไม้เขตอุดรธานี สำนักงานป่าไม้จังหวัดเลย ป่าไม้อำเภอนาแห้ว ผู้ว่าราชการจังหวัดเลย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ทบวงมหาวิทยาลัย คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ขบวนการลูกเสือเพื่อสิ่งแวดล้อม โรงเรียนนาแห้ววิทยา โรงเรียนบ้านเหมืองแพร่ โครงการน้ำพระทัยจากในหลวง(อีสานเขียว) พลตำรวจโทสมควร หริกุล ศาสตราจารย์ ดร.ไพบูลย์ ช่างเรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พิชัย แก้วลำภู นายแพทย์ดิลก ทิวทอง สมาคมการศึกษาแห่งประเทศไทย ฯลฯ ทำโครงการปลูกต้นสักเฉลิมพระเกียรติ ร.9 ในพื้นที่เขตโครงการพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และพื้นที่ทำกินของชาวบ้านที่ต้องการร่วมแสดงความจงรักภักดีต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวด้วยการปลูกต้นสักเป็นหลักของแผ่นดิน ในอำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย ใน พ.ศ. 2535 ได้ปลูกต้นสัก 20,000 ต้น และใน พ.ศ. 2536 ได้ปลูกต้นสักเพิ่ม 10,000 ต้น มีคนร่วมกิจกรรมประมาณ 1,700 คน ปัจจุบันต้นสักงอกงามดี บางต้นมีความสูง 5-8 เมตร

1.2.3 การสำรวจเขตโครงการมหาวิทยาลัยแห่งการงานและพัฒนาการ (มกพ) ได้ทำหลายครั้ง ทุกครั้ง นายพิสิทธิ์ สารวิจิตร จะดำเนินการเองโดยชวนน้อง ๆ หรือญาติสนิทและเพื่อน ๆ ไปด้วย เช่น การสำราจครั้งสำคัญใน วันที่ 9 พฤษภมคม พ.ศ. 2514 นายพิสิทธิ์ สารวิจิตร ไปกับน้องชาย (นายพจน์ สารวิจิตร) และญาติ (นายคำหมวด อุ่นแก้ว) เริ่มออกเดินทางจากบ้านนาโพธิ์ เวลา 9.00 น. ถึงฝายน้ำแพร่ เวลา 10.30 น. ถึงตาดนกกก เวลา 11.30 ถึงนาห้าง เวลา 12.00 น. ถึงหนองกกคู่ เวลา 13.00 น. ถึงหนองหมากแตก เวลา 13.25 น. ถึงบ้านเก่าหนองป่าไหล เวลา 14.00 น. ถึงลาดกกฮัง เวลา 14.20 น. ถึงหนองกกข่า เวลา 14.30 น. ถึงหนองบ้านเก่าอาจารย์สีลา เวลา 14.40 น. ถึงหนองกกซาด เวลา 14.50 น. ถึงตาดอี้วัง เวลา 15.10 น. ถึงหาดแดน เวลา 15.30 น. เดินเลาะริมแม่น้ำเหือง (เส้นกั้นเขตแดนไทย-ลาว) ผ่านแก่งโตนถึงบ้านแก้งไหล่ (แก่งไล่) เวลา 16.00 น. ถึงนาบ้านเป้า เวลา 16.30 น. เก็บมะม่วงที่นาบ้านเป้า (นาต้นตระกูล "สารวิจิตร") ผ่านห้วยเหี้ย ห้วยสมควร หินดันทอม ห้วยลาด ถึงแก่งเก้าหมื่น เวลา 17.00 น. เห็นก้อนหินจำนวนมาก สวยงามประทับใจจริง ๆ ผ่านหินซกงก แก่งตะลื้อ สองคอน ถึงภูขุมชีน เวลา 17.30 น. ถึงแคมพ์สร้างทางเวลา 17.50 น. ถึงบ้านนาโพธิ์โดยปลอดภัย เวลา 18.00 น. เดินทางเป็นระยะทางประมาณ 25 กิโลเมตร เป็นเวลา 9 ชั่วโมงเต็ม เขียนจากบันทึกในแผนที่ที่เขียนบนผ้าลินิน

เมื่อ วันที่ 18-20 เมษายน 2514 แผนที่มีขนาด 90x240 เซ็นติเมตร แผนที่ผืนนี้ท่าน ศาสตราจารย์ ดร.สุดใจ เหล่าสุนทร อธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เก็บไว้ที่ห้องทำงานของท่านนาน 6 ปี จาก พ.ศ. 2514 ถึง พ.ศ. 2520 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิสิทธิ์ สารวิจิตร จึงไปขอคืนมาใน พ.ศ. 2520 เพราะต้องการลายเซ็นของ นายพจน์ สารวิจิตร ที่อยู่ในแผนที่ผืนนี้ เซ็นเมื่อ 20 เมษายน พ.ศ. 2514

1.2.4 วันที่ 14-16 พฤศจิกายน พ.ศ. 2538

ศาสตราจารย์ ดร.ลินดา กิลเมอร์ จากมหาวิทยาลัยแห่งเอดินเบอร์ก ประเทศอังกฤษ พร้อมด้วย นางสาวอัจฉริยา รังษิรุจิ (นักศึกษาระดับปริญญาเอก มหาวิทยาลัยเอดินเบอร์ก ที่ได้ทุนรัฐบาลไทยไปศึกษาทางด้านชีววิทยา และจะกลับมาเป็นอาจารย์ที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ) ผู้ช่วยศาสตราจารย์พันธุ์สิน เกตุทัต (ผู้ช่วยรองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ) อาจารย์อุรุฬีร์ ปัญจะ ดร.ละออ อัมพรพรรดิ์ นายมนัส ศุภมิตรโชติมา และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิสิทธิ์ สารวิจิตร ได้พากันสำรวจศึกษาพันธุ์ไม้ แมลง ในพื้นที่เขตโครงการพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย (เขตโครงการมหาวิทยาลัยแห่งการงานและพัฒนาการเดิม)

1.2.5 วันที่ 5-10 ธันวาคม พ.ศ. 2538

ศาสตราจารย์ ดร.พาโวล อีเลียส จากสถาบันพฤกษศาสตร์ นครบราทิสลาวา ประเทศสโลวาเกีย คณาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พันธุ์สิน เกตุทัต อาจารย์อุรุฬีร์ ปัญจะ ดร.ละออ อัมพรพรรดิ์ นางสาวอัจฉริยา รังษิรุจิ (นักศึกษาระดับปริญญาเอกจากมหาวิทยาลัยเอดินเบอร์ก ประเทศอังกฤษ) นายกอน ศรีฟอง นายปัน แสงคำ นายสายแดน ไพรภิบาล และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิสิทธิ์ สารวิจิตร ได้ไปศึกษา สำรวจต้นไม้พันธุ์ไม้ ทำบัญชนิดของต้นไม้ จำนวนต้นไม้ในบริเวณต่าง ๆ ในเขตโครงการพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย (เขตโครงการมหาวิทยาลัยแห่งการงานและพัฒนาการเดิม) และได้ข้ามถนนราดยางไปสำรวจทางด้านทิศตะวันตก และทิศเหนือเพิ่มเติม ไปดูป่าสมบูรณ์ที่นาบ้านเป้า และแม่น้ำเหือง (เส้นกั้นเขตแดนไทย-ลาว)

1.2.6 วันที่ 14 เมษายน พ.ศ. 2530

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิสิทธิ์ สารวิจิตร อายุ 49 ปี นายบุญเกื้อ สารวิจิตร อายุ 42 ปี เด็กชายหวัน ปิลิยธรรม อายุ 8 ปี เด็กชายอ้าย จันทร์ป้อง อายุ 9 ปี นายสายทอง สารแสง ชาวบ้านนาโพธิ์ได้ช่วยกันนำป้าย "ปลูกถวายในหลวง" ไปติดตั้งที่บริเวณปลูกต้นมะขามไว้สร้าง

มหาวิทยาลัย บริเวณน้ำตกตาดแพร่ (ธารสวรรค์) ฝั่งตะวันออก ป้ายนี้
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิสิทธิ์ สารวิจิตร เป็นผู้สลักเองในปีกไม้ตะเคียนทอง ข้อความทั้งหมดมีว่า

ปลูกถวายในหลวง

มกพ 2530

รักลูกปลูกต้นไม้ รักชาติไทยรักษาป่า

นายบุญเกื้อ สารวิจิตร นำรถบรรทุกของตนเองบรรทุกป้าย เสาป้าย และผู้มีนามดังกล่าวไป ติดตั้งป้ายที่ฝายน้ำแพร่ในตอนเช้า และได้ถ่ายภาพสีและภาพสไลด์ได้ด้วย พอตอนบ่าย วันที่ 14 เมษายน พ.ศ. 2530 นายกุล แสงคำ อายุประมาณ 90 ปี นางบุญทิน พรหมผาบ นางจันทร์เพ็ญ ดวงอุปะ อาจารย์กาจ ดวงอุปะ นายวรดิษฐ์ ทองปลิว นางหนูจีน ม่วงมา และญาติพี่น้อง 14 คน พร้อมทั้ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิสิทธิ์ สารวิจิตร ก็นำต้นมะขามไปปลูกเพื่อสร้างมหาวิทยาลัย โดยปลูกห่างจากป้ายปลูกถวายในหลวง ประมาณ 4 เมตร ปัจจุบัน (พ.ศ. 2540) ต้นมะขามต้นนี้ก็ยังอยู่ที่เดิม

1.2.7 วันที่ 15 เมษายน พ.ศ. 2530 มีพิธีปลูกมะขามสร้างมหาวิทยาลัย เป็นพิธีใหญ่ โดยทำพิธีที่ห้องประชุมโรงเรียนนาแห้ววิทยา มีพิธีสงฆ์ด้วย คือ นิมนต์พระสงฆ์ 9 รูป มาฉันภัตตาหารเพล เจ้าคณะอำเภอด่านซ้ายก็มาพร้อมกับพระสงฆ์ในพื้นที่ มีข้าราชการชั้นผู้ใหญ่มาร่วมพิธีคือ ฯพณฯรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข และอดีตรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายวัชรินทร์ เกตุวันดี ส.ส.เลย) อาจารย์มานะ อินทรเจริญศักดิ์ ดร.พา อักษรเสือ (อธิการวิทยาลัยครูเลย) อาจารย์ใหญ่โรงเรียนนาแห้ววิทยา (อาจารย์สิน โสรัจจะ) นายอำเภอนาแห้ว (นายสมยศ ตันตยาภรณ์) อาจารย์กาจ ดวงอุปะ นายพร้อม สารวิจิตร นายเมฆ ดวงอุปะ นายพูล คงสุข(เป็นหมอขวัญ)นายบุญเกื้อ สารวิจิตร นายสายแดน ไพรภิบาล มีคนมาร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนนาแห้ววิทยา ประมาณ 200 คน ได้แก่ ผู้เฒ่า ผู้แก่ บ้านโพธิ์ บ้านเหมืองแพร่ บ้านนาแห้ว บ้านปุ่ง เจ้าหน้าที่กระทรวงสาธารณะสุข เสร็จพิธีถวายภัตตาหารเพล และทำพิธีบายศรีสู่ขวัญที่หอประชุมโรงเรียนนาแห้ววิทยา แล้ว ฯพณฯรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุขได้ไปปลูกมะขามสร้างมหาวิทยาลัย ที่บริเวณฝายน้ำแพร่ ต้นมะขามที่ปลูกยังอยู่ถึงปัจจุบัน สำหรับการจัดทำบายศรีและทำอาหาร จัดทำที่บ้าน นางจันทร์เพ็ญ-

นายเมฆ ดวงอุปะ มีญาติมาช่วยจำนวนมาก น้องพร้อม น้องบุญเกื้อ น้องบุญนาง น้องบุญได้ หลาน ๆ ญาติช่วยงานเต็มที่ นางคำเหมียด กัณฑะศรี นางสาย แม่ผงก็มาช่วยงาน เป็นกิจกรรมใหญ่ที่สุดเท่าที่เคยทำเกี่ยวกับโครงการมหาวิทยาลัยแห่งการงาน และพัฒนาการในช่วงเวลา 24 ปี จาก พ.ศ. 2506-2530

1.2.8 ยกเว้น ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิสิทธิ์ สารวิจิตร ซึ่งเกิดที่บ้านนาโพธิ์ ตำบลนาแห้ว อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย เมื่อวันที่ 2 กันยายน พ.ศ. 2481 คณะอาจารย์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เริ่มไปปฏิบัติงานพัฒนาต่าง ๆ ที่ตำบลนาแห้วใน พ.ศ. 2521 มี 2 คน คือ รองศาสตราจารย์ ดร.ประพาศน์ พฤทธิประภา อดีตคณบดีคณะมนุษยศาสตร์ และอดีตรองอธิการบดีฝ่ายวิจัย และอาจารย์วรธรรม(บุญธรรม) ดำพอ โดยไปกับผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิสิทธิ์ สารวิจิตร คณะอาจารย์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเข้าไปปฏิบัติงานในอำเภอนาแห้วเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ตั้งแต่ พ.ศ. 2533 เป็นต้นมา โดยเมื่อวันที่ 7 กันยายน พ.ศ. 2533 ท่านอธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในขณะนั้น คือ รองศาสตราจารย์ ดร.ชาตรี เมืองนาโพธิ์ ได้นำคณะอาจารย์จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคามไปศึกษาสภาพพื้นที่เขตโครงการมหาวิทยาลัยแห่งการงานและพัฒนาการ (มกพ) ที่ทางราชการได้ประกาศเป็นพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติใน พ.ศ. 2527 และทางมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒขอใช้ประโยชน์จำนวน 20,000 ไร่ ใน พ.ศ. 2533 คณะผู้ศึกษาสภาพพื้นที่ประกอบด้วย

1. อธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
   รองศาสตราจารย์ ดร.ชาตรี เมืองนาโพธิ์
2. รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมหาสารคาม
   รองศาสตราจารย์ ดร.วีระ บุณยะกาญจน
3. ศาสตราจารย์ ดร.ฉวีลักษณ์ บุณยะกาญจน
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์วีณา วีสเพ็ญ
5. ดร.อุษา กลิ่นหอม
6. อาจารย์สาคร กือเจริญ
7. อาจารย์ประจักษ์ กือเจริญ
8. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิสิทธิ์ สารวิจิตร

ปลัดอำเภอนาแห้วที่อำนวยความสะดวกให้คณะผู้ศึกษาสภาพพื้นที่ ในวันที่ 7 กันยายน พ.ศ. 2533 คือ นายสรรเพชร กลิ่นหอม

เหตุการณ์สำคัญมีมาก เท่าที่ยกมาประกอบการวิจัยนี้เป็นเพียงส่วนน้อย การทบทวนเหตุการณ์เหล่านี้ทำให้มองเห็นภาพการเปลี่ยนแปลงด้านความคิด การกระทำ และบทบาทของคณะบุคคลต่าง ๆ ในการเปลี่ยนแปลงอำเภอนาแห้วมากขึ้น เมื่อตรวจดูความเปลี่ยนแปลงของภาพถ่ายต่าง ๆ ตามเหตุการณ์ ช่วงเวลาและสถานที่ที่ยกมาเป็นตัวอย่างทำให้ผู้วิจัยมองเห็นความเกี่ยวข้องของสถานการณ์ บุคคล เหตุการณ์ และผลที่ตามมาได้ชัดเจนมากขึ้น จึงทำให้เกิดความเชื่อมั่นว่าผู้วิจัยมีส่วนผลักดันให้เกิดการพัฒนาต่าง ๆ ในตำบลนาแห้วจริง และผู้วิจัยคือผู้ค้นหาทฤษฎีการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง เขียนทฤษฎีเองและนำทฤษฎีไปปฏิบัติเอง ในท้องถิ่นที่เป็นบ้านเกิดของตนเอง แม้จะเป็นความเชื่อมั่นของคนคนเดียวแต่หลักฐานข้อมูลทั่วไปของท้องถิ่นตามตัวอย่างการเปรียบเทียบเหตุการณ์ตามช่วงเวลาและเหตุการณ์อื่น ๆ ที่มีความสำคัญพอจะยืนยันได้ว่าข้อสรุปตอนนี้มีเหตุผล และหลักฐานเพียงพอระดับหนึ่ง ตอนต่อไปจะได้พิจารณาข้อมูลจากโครงการวิจัยการใช้มูลนิธิพัฒนาคุณภาพชีวิตและแก้ปัญหาความยากจนในชนบทประกอบ

2. <u>อาศัยข้อมูลจากโครงการใช้มูลโคพัฒนาคุณภาพชีวิตและแก้ปัญหาความยากจนในชนบท</u>

2.1 <u>ข้อมูลความเป็นมาของท้องถิ่น</u>

ในบทที่ 1 ข้อ 1.2 ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลความเป็นมาของท้องถิ่นในช่วงระยะเวลา 40 ปี ระหว่าง พ.ศ. 2500 ถึง พ.ศ. 2539 ในด้านต่าง ๆ ได้แก่

2.1.1 การปกครอง

2.1.2 จำนวนประชากรและหมู่บ้าน

2.1.3 การศึกษา

2.1.4 การศาสนา

2.1.5 เศรษฐกิจ-รายได้-รายจ่าย

2.1.6 การคมนาคม การติดต่อสื่อสาร

2.1.7 ไฟฟ้าและแสงสว่าง

2.1.8 โรงพยาบาลและการดูแลสุขภาพอนามัย

2.1.9 น้ำดื่ม น้ำใช้

2.1.10 งบประมาณในการพัฒนาท้องถิ่น

2.1.11 ผู้ได้รับการศึกษา

2.1.12 การศึกษา

2.1.13 อาชีพ

2.1.14 การใช้พื้นดิน-แหล่งน้ำ

2.1.15 คุณภาพชีวิต

การพิจารณาเปรียบเทียบตามตารางที่ผู้วิจัยทำไว้ในบทที่ 1 ข้อ 1.2 เปรียบเทียบสถานภาพ สถานการณ์ในพ.ศ.2500 หรือก่อนนั้น กับความเปลี่ยนแปลงถึงพ.ศ. 2539 จะทำให้มองเห็นความเปลี่ยนแปลงอย่างชัดเจนทุกด้านว่าตำบลนาแห้วได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างไรบ้าง และเปลี่ยนแปลงมากน้อยเพียงใด ผู้วิจัยได้พยายามบันทึกสภาพการณ์ สถานการณ์ต่าง ๆ ให้เที่ยงตรงที่สุด เพราะได้เฝ้าดูเหตุการณ์มาตลอด และได้บันทึกรวบรวมข้อมูลอย่างต่อเนื่องยาวนาน จึงมีข้อมูลมากกว่าแหล่งอื่น ๆ และเชื่อว่าสิ่งที่ได้ทำไว้และบันทึกไว้นี้จะมีคุณค่าแก่ท้องถิ่นและสังคมไทยอย่างยิ่งในกาลข้างหน้า

ผู้วิจัยจะไม่นำรายละเอียดมากล่าวซ้ำอีกในบทนี้ แต่จะนำข้อมูลมาประเมินเพื่อพิสูจน์ทฤษฎีการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองเป็นการยำว่า ทฤษฎีการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองที่ผู้วิจัยนำไปทดลองใช้จริง ในสถานการณ์จริงและเหตุการณ์จริงที่ตำบลนาแห้วมีประสิทธิภาพจริงหรือไม่ และได้ผลมากน้อยเพียงใด โดยจะพิจารณาเป็นภาพรวมของท้องถิ่น ดังต่อไปนี้

ก. <u>ปรัชญาในการพัฒนาท้องถิ่น</u> ที่มุ่งพัฒนาชีวิตทั้งด้านกาย จิต และสิ่งแวดล้อม ให้ทุกชีวิตมีความสุขสมบูรณ์ ในระยะเวลาประมาณ 40 ปี จากพ.ศ. 2500 ถึง 2539 ตำบลนาแห้วได้รับการพัฒนาทุกด้าน จากการไม่มี การขาดแคลน การสิ้นหวังเปลี่ยนแปลงเป็นมีทุกอย่างที่จำเป็น มีมากขึ้นเกินความคาดหวัง และมีความหวังจนเปี่ยมล้น เช่น

1. มีสถานีอนามัยที่บ้านเหมืองแพร่ และมีโรงพยาบาลที่บ้านนาแห้วใหม่ โดยเป็นโรงพยาบาลระดับอำเภอ

2. มีโรงเรียนเพิ่มขึ้นที่บ้านนาแห้วใหม่ 2 โรงเรียน คือ โรงเรียนบ้านนาแห้ว (ป.1-ป6) โรงเรียนนาแห้ววิทยา (ม.1-ม.6) เพิ่มจากโรงเรียนบ้านเหมืองแพร่ ซึ่งเดิมสอนถึงชั้น ป.4 ปัจจุบันสอนชั้นเด็กเล็ก ป.1-ป.6 มีครูเพิ่มขึ้น คือเดิมมีครู 3 คน ปัจจุบันทั้งตำบลนาแห้วมีครูอาจารย์ประมาณ 40 คน ในเวลา 40 ปี พื้นที่สูง ไบมาลำบาก ไกลน้ำ กลับกลายเป็นศูนย์กลางความเจริญไปแล้ว

3. สิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น ถนน หมู่บ้านสะอาดสวยงาม สะดวกสบายขึ้น เพราะตำบลนาแห้วได้รับการยกฐานะเป็นอำเภอใน พ.ศ. 2519 และเป็นสุขาภิบาลใน พ.ศ. 2537 มีถนนราดยางผ่านใน พ.ศ. 2522 ปัจจุบันมีไฟฟ้าทั่วถึงทั้งตำบล มีทางราดยางและถนนคอนกรีตทุกหมู่บ้าน มีโทรศัพท์ประมาณ 70 เลขหมาย มีโทรทัศน์เกือบทุกครอบครัว มีตู้เย็นใช้ประมาณร้อยละ 60 มีรถจักรยานยนต์เกือบทุกครอบครัว มีรถบรรทุกหกล้อประมาณ 10 คัน มีรถบรรทุกเล็กประมาณ 20 คัน มีรถร่วมประจำทาง 2 คัน ถนนที่เป็นทางโค้งจะมีไฟฟ้าสว่างตลอดคืน

4. ประชาชนมีกำลังใจดีขึ้น มีความหวังมากขึ้น ลูกหลานของชาวบ้านในตำบลนาแห้วได้เรียนจบปริญญามากขึ้น คือ จบปริญญาตรีประมาณ 45 คน ในปัจจุบัน (พ.ศ. 2540) ความคิดของบิดา มารดาและเด็ก ๆ ก็เปลี่ยนไป มีความใฝ่รู้ ใฝ่เรียนมากขึ้น มีโอกาสทางการศึกษามากขึ้น มีโอกาสรับราชการเป็นครู อาจารย์ ทหาร ตำรวจ พยาบาล มากขึ้น

สิ่งดังกล่าวมีผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในตำบลนาแห้วทั้งด้านกาย จิต และสิ่งแวดล้อม โดยมีแนวโน้มไปในด้านดีขึ้น สมบูรณ์ขึ้น มีมาตรฐานสูงขึ้น ซึ่งเป็นที่น่าพอใจมากกว่าแต่เดิม

ข. ขั้นตอนในการพัฒนาท้องถิ่น ได้แก่การศึกษาท้องถิ่น การสร้างความผูกพันกับท้องถิ่น การปรับความคิด การปฏิบัติกิจกรรมการพัฒนา การสร้างความหวัง และพลังจิตคณะสามัคคี และการพัฒนาตนเองเพื่อความรุ่งโรจน์ ในหัวข้อดังกล่าว รายละเอียดจะมีอยู่ในรายงานการวิจัยต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการในตำบลนาแห้ว เช่น

1. โครงการสำรวจความต้องการ ความสนใจ ปัญหา แรงบันดาลใจและความใฝ่สูงทางการศึกษาของนักเรียนและประชาชนในตำบลนาแห้ว พ.ศ. 2522

2. โครงการวิเคราะห์ความสนใจในการอ่าน และความสัมพันธ์ของการอ่านกับองค์ประกอบซึ่งส่งเสริมการพัฒนาท้องถิ่นและความมั่นคงของชุมชนหมู่บ้านชายแดน พ.ศ. 2523

3. โครงการวิจัยความสนใจในการประกอบอาชีพ และการอบรมความรู้ในการประกอบอาชีพแก่ประชาชนในตำบลนาแห้ว พ.ศ. 2524

4. การสืบทอดเจตนาความเป็นชาติไทยของประชาชนในตำบลนาแห้ว พ.ศ. 2527

5. การเพิ่มแรงจูงใจในการศึกษาและการพัฒนาตนเองให้แก่นักเรียนในชนบทชายแดนที่อยู่ใกล้เขตการสู้รบ พ.ศ. 2533

6. การเลี้ยงวัวพื้นเมืองเพื่อยกฐานะทางเศรษฐกิจของชาวชนบทชายแดน พ.ศ. 2538

รายงานการวิจัยดังกล่าว (ดูรายละเอียดเพิ่มเติมในบทที่ 2) เป็นเอกสาร หลักฐาน ข้อมูล และตัวอย่างในการปฏิบัติขั้นตอนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหัวข้อข้างต้น ผลการวิจัยและการวิจัยอย่างต่อเนื่องเป็นเวลาประมาณ 20 ปี ในพื้นที่ตำบลนาแห้ว ยืนยันว่าแนวการปฏิบัติตามทฤษฎีการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองสามารถดำเนินการได้จริงในท้องถิ่นชนบทชายแดน สามารถพัฒนาท้องถิ่นได้จริง การวิจัยมีส่วนผลักดันให้เกิดโครงการพัฒนาใหม่ ๆ เพิ่มขึ้น ทำให้การพัฒนาท้องถิ่นดำเนินการต่อเนื่องกันไม่หยุดยั้ง ทำให้ประชาชน ข้าราชการ ครู อาจารย์ นักเรียน มีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาท้องถิ่นและต่างก็ส่งเสริม ผลักดัน ช่วยเหลือ สนับสนุนซึ่งกันและกัน เหมือนเครื่องจักรในโรงงานใหญ่ทำให้เกิดการพัฒนาอย่างรวดเร็ว มั่นคงและยั่งยืน

หากสำรวจความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ในตำบลนาแห้วเปรียบเทียบกับตำบลใกล้เคียง เช่น ตำบลนาพึงในอำเภอนาแห้ว และตำบลนาดีในอำเภอด่านซ้าย ซึ่งเจริญกว่าตำบลนาแห้วเมื่อประมาณ 30 ปี มาแล้ว เพราะอยู่ใกล้ตัวอำเภอด่านซ้ายกว่าตำบลนาแห้ว (ทั้ง 3 ตำบลดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของอำเภอด่านซ้ายเหมือนกันก่อน พ.ศ. 2513) แต่จะเห็นว่าปัจจุบันตำบลนาแห้วเจริญหว่า เพราะ

เป็นที่ตั้งอำเภอนาแห้ว และสุขาภิบาลนาแห้ว ตำบลนาแห้วมีโรงพยาบาลระดับอำเภอ มีสำนักงานสาธารณสุขอำเภอ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ สำนักงานเกษตรอำเภอ สำนักงานป่าไม้อำเภอ สำนักงานที่ดินอำเภอ สถานีตำรวจภูธรอำเภอ โรงเรียนมัธยมศึกษาที่เปิดสอน ม.1-ม.6 มีศูนย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย มีศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนของอำเภอ มีโทรศัพท์สะดวก มีไฟฟ้าสว่างตอนกลางคืน เป็นต้น ในเวลา 20 ปี ข้างหน้า ตำบลนาแห้วต้องก้าวหน้าเจริญกว่าตำบลนาพึง และตำบลนาดีหลายด้านแน่นอน แม้ขณะนี้ราษฎรในตำบลนาพึงยังไม่มีโทรศัพท์ใช้ ส่วนตำบลนาแห้วชาวบ้านมีโทรศัพท์ใช้ประมาณ 70 เลขหมาย และมีตลาดสุขาภิบาลที่ริมแม่น้ำเหืองติดชายแดนไทย-ลาว อีกด้วย ทั้งนี้ทางราชการได้พัฒนาตำบลนาพึงและตำบลนาดีเป็นอย่างมาก ไม่น้อยไปกว่าพัฒนาตำบลนาแห้ว แต่ตำบลนาแห้วมีพลังแผงคุกรุ่นสนับสนุน ผลักดัน ส่งเสริมขึ้นำทางอยู่เงียบ ๆ คือ โครงการมหาวิทยาลัยแห่งการงานและพัฒนาการ (มกพ) โดยดำเนินงานตามทฤษฎีการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง ที่มีรายละเอียดในบทที่ 1 ข้อ 1.1 ดังกล่าวแล้ว ดังตัวอย่างกิจกรรมและงานต่อไปนี้

1. ห้องสมุด-พิพิธภัณฑ์หมู่บ้าน "สารวิจิตร" เลขที่ 65 บ้านนารีพธิ์ ตำบลนาแห้ว อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย เริ่มงานมาตั้งแต่พ.ศ. 2509 โดยนายพิสิทธิ์ สารวิจิตร บิดา (นายเก่ง สารวิจิตร) และน้อง ๆ ช่วยกันสร้างเพื่อส่งเสริมการศึกษาในตำบลนาแห้ว ปัจจุบัน (พ.ศ. 2540)ทางราชการอำเภอนาแห้ว และสุขาภิบาลนาแห้วยังไม่มีห้องสมุดที่เป็นของราชการเลย

2. การให้ทุนและรางวัลการศึกษา เริ่มเมื่อพ.ศ.2503 ด้วยเงินสด 100 บาท และหนังสือเรียนชั้น ป.4 ประมาณ 10 เล่ม ต่อปีจนถึง พ.ศ. 2535 เป็นเงินรางวัลการศึกษาและทุนการศึกษา จำนวน 27,600 บาท ต่อปี เริ่มต้นรางวัลและทุนการศึกษา เพื่อส่งเสริมการศึกษาในตำบลนาแห้ว และดำเนินงานโดย นายพิสิทธิ์ สารวิจิตร ด้วยเงินส่วนตัวและเงินที่เพื่อน ๆ บางคนบริจาคร่วมให้รางวัลและทุนการศึกษาแก่นักเรียนในตำบลนาแห้ว ต่อเนื่องกันรวม 33 ปี จาก พ.ศ. 2503 ถึง พ.ศ. 2535 ทำให้นักเรียนและบิดา มารดา ญาติพี่น้องมีกำลังใจ และความหวังในการลงทุน ลงแรง หาเงินส่งลูกหลานเรียนเพิ่มขึ้นจำนวนมาก ผู้เคยได้รับรางวัลและทุนการศึกษาของนายพิสิทธิ์ สารวิจิตร ได้รับการศึกษาสูงขึ้น และได้มีบทบาทอย่างสำคัญในการเร่งรัดพัฒนาตำบลนาแห้วในเวลาต่อมา ความสำเร็จของกิจกรรมนี้เป็นที่เล่าลือกันในตำบลนาแห้วเป็นเวลาหลายปี

3. โครงการปลูกมะขามล้านต้นสร้างมหาวิทยาลัย เริ่มเมื่อ พ.ศ. 2525 ลงมือปลูกมะขาม วันที่ 7 มกราคม พ.ศ. 2526 และดำเนินงานเรื่อยมาถึงปัจจุบัน มีผู้ร่วมกิจกรรม โครงการ ประมาณ 1,000 คน จัดกิจกรรมการปลูกมะขามประมาณ 20 ครั้ง ครั้งใหญ่จัดเมื่อ วันที่ 25 กรกฎาคม 2526 มีนายอำเภอนาแห้ว (นายทรงพล ทิมาศาสตร์) เป็นประธาน มีผู้ ไปร่วมปลูกประมาณ 500 คน ครั้งสำคัญยิ่งคือ วันที่ 15 เมษายน 2530 มี ฯพณฯ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข (นายวัชรินทร์ เกตุวันดี ส.ส.จังหวัดเลย) เป็นประธาน มีผู้ร่วมกิจกรรมประมาณ 200 คน

4. โครงการวิจัยเสริมการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง ดำเนินการวิจัย ศึกษา เก็บข้อมูล ส่งเสริมการพัฒนาตำบลนาแห้วโดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิสิทธิ์ สารวิจิตร เป็นหัวหน้า โครงการ เริ่มงาน พ.ศ. 2521 ถึง พ.ศ. 2527 มีรายงานการวิจัย 4 เรื่อง คือ

4.1 โครงการสำรวจความต้องการ ความสนใจ ปัญหา แรงบันดาลใจ และความใฝ่สูงทางการศึกษาของนักเรียนและประชาชนในตำบลนาแห้ว พ.ศ. 2522

4.2 โครงการวิเคราะห์ความสนใจในการอ่าน และความสัมพันธ์ของการอ่านกับองค์ประกอบซึ่งส่งเสริมการพัฒนาท้องถิ่น และความมั่นคงของชุมชนหมู่บ้านชายแดน พ.ศ. 2523

4.3 โครงการวิจัยความสนใจในการประกอบอาชีพ และการอบรมความรู้ในการประกอบอาชีพแก่ประชาชนในตำบลนาแห้ว พ.ศ. 2524

4.4 การสืบทอดเจตนาความเป็นชาติไทยของประชาชนในตำบลนาแห้ว พ.ศ. 2527

การวิจัยในลักษณะดังกล่าวมีน้อยในสังคมไทย เนื่องจากนักวิจัยทั่วไปไม่สนใจทำเพราะให้ผลตอบแทนน้อยแต่ทำยาก ผู้ทำต้องทำด้วยใจรักจริง ๆ จึงเชื่อว่ารายงานการวิจัยเหล่านี้มีผลต่อการพัฒนาตำบลนาแห้วแน่นอน

5. การฝึกอบรมวิชาการพัฒนาตนเองเพื่อความรุ่งโรจน์ และการพัฒนาท้องถิ่น ผู้ดำเนินการฝึกอบรมคือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิสิทธิ์ สารวิจิตร ซึ่งเป็นผู้เรียบเรียงหนังสือ คู่มือพัฒนาเพื่อความรุ่งโรจน์และส่งเสริมความก้าวหน้านักเรียน ใน พ.ศ. 2503 - 2504 และพิมพ์ครั้งแรกในพ.ศ. 2508 ตำราวิชายุทธศาสตร์การพัฒนาตนเองและบุคลิกภาพจากระดับอนุบาลถึงปริญญาเอก พิมพ์ครั้งแรกในพ.ศ. 2523 และพิมพ์ครั้งที่ 2 ในพ.ศ. 2525 จัดการฝึกอบรมให้บุคคลในครอบครัวตั้งแต่พ.ศ. 2504 ต่อมาฝึกอบรมให้นักเรียน ครู คนงาน ภารโรง ของโรงเรียนนาแห้ววิทยา

ในวันที่ 8-12 พฤษภาคม 2532 จำนวน 123 คน ฝึกอบรมให้นักเรียนโรงเรียนบ้านแสงภา โรงเรียนบ้านเหมืองแพร่ โรงเรียนนาแห้ววิทยา ในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2532 ถึง เดือนมีนาคม พ.ศ. 2533 รายละเอียดมีอยู่ในรายงานการวิจัย เรื่อง การเพิ่มแรงจูงใจในการศึกษาและการพัฒนาตนเองให้แก่นักเรียนในชนบทชายแดนที่อยู่ใกล้เขตการสู้รบ พ.ศ. 2533

สิ่งต่าง ๆ ที่กล่าวมาเป็นตัวอย่างการนำทฤษฎีการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองไปปฏิบัติ ทดลองในเหตุการณ์จริง สถานการณ์จริง บุคคลจริงในตำบลนาแห้ว จากการวิจัยและรายงานการวิจัยต่าง ๆ ยืนยันว่าการนำทฤษฎีการพัฒนาท้องถิ่นไปปฏิบัติที่ตำบลนาแห้วได้ผลดี ทำให้เกิดการพัฒนาต่าง ๆ เกินความคาดหมายของคนทั่วไป จากการสัมภาษณ์ชาวบ้าน ข้าราชการ ครู อาจารย์ ผู้นำท้องถิ่นต่างมีความเห็นสอดคล้องกันว่าการพัฒนาตำบลนาแห้วเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วทุกด้าน เกินความคาดหวังของคนทั้งหลาย คนที่อพยพย้ายถิ่นจากบ้านนาโพธิ์ ตำบลนาแห้ว ไปอยู่จังหวัดเพชรบูรณ์ เช่น นางคำมี (จุฬาราช) นายท้อน จันทะคุณ นายป้อง จุฬาราช ต่างพูดว่าถ้าทราบว่าจะเป็นอย่างนี้ก็คงไม่มีใครย้ายบ้านไปอยู่ที่อื่น เพราะบ้านเรา (ตำบลนาแห้ว) เจริญมากเหลือเกินในตอนนี้ (พ.ศ. 2540)

2.2 ข้อมูลเกี่ยวกับคนเลี้ยงโค

ข้อมูลเกี่ยวกับคนเลี้ยงโคในบทที่ 3 นั้น คนเลี้ยงโคได้รับการฝึกอบรม การชี้แจง การแนะนำด้านความรู้วิชาการ แนวคิดต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง ความรู้ ความคิดดังกล่าวเป็นเนื้อหาทฤษฎีการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองนั่นเอง คนเลี้ยงโคที่เข้าร่วมในโครงการวิจัยได้ประสบความสำเร็จเป็นอย่างดีในการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง ครอบครัว เศรษฐกิจ และหน้าที่การงาน จนเป็นที่ยอมรับและยกย่องในท้องถิ่นของตน ความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับคนเลี้ยงโค เกิดขึ้นตามแผนการที่วางไว้ล่วงหน้า ตามกระบวนการพัฒนาตนเองเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น (รายละเอียดความก้าวหน้าของคนเลี้ยงโคโปรดดูในบทที่ 3) เรื่องราวของคนเลี้ยงโคในการวิจัยนี้เป็นตัวอย่างการพัฒนาที่เกิดขึ้นได้จริงในสังคมชนบทชายแดนไทย-ลาว ที่ตำบลนาแห้ว ในอำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย เป็นความสำเร็จที่ท้าทายปัญหาเศรษฐกิจ ความมั่นคง และนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย หลักวิชาการที่ถูกต้องเป็นความจริงสามารถยืนหยัดอยู่ได้ในโลกยุคโลกาภิวัตรนี้

คนเลี้ยงโคมีรายได้แน่นอน มีกำไรสม่ำเสมอ มีฐานะดีขึ้น ครอบครัวมีความสุข มีความมั่นคง มีบ้านสวยงาม มีที่ดินมีที่ทำกิน และมีความหวังในชีวิตโดยไม่ต้องย้ายถิ่น ไม่ต้องมาหาทำงานที่กรุงเทพมหานครไม่ต้องทิ้งครอบครัวให้อยู่อย่างท้อแท้ในชนบท-ชายแดน นี่คือความสำเร็จของชาวบ้านธรรมดาที่มาร่วมโครงการเลี้ยงโค และร่วมกิจกรรมการพิสูจน์ทฤษฎีการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง ครอบครัวนี้เป็นครอบครัวที่มีความมั่นคงและมีความสุขตามอัตภาพ ปัจจุบันมีคนในครอบครัว 4 คน คือ คนเลี้ยงโค ภรรยา ลูกสาวคนโต และหลานอายุประมาณ 5 ขวบ (ลูกสาวของลูกสาวคนเล็กของคนเลี้ยงโค ซึ่งมาหางานทำที่กรุงเทพมหานครกับสามีซึ่งเป็นคนไปจากท้องถิ่นอื่น ไม่ใช่คนที่เกิดในตำบลนาแห้ว) รายได้ของครอบครัวคนเลี้ยงโคมีโดยประมาณ ดังนี้

2.2.1 รายได้จากการขายโคที่เลี้ยงเสริมเฉลี่ยเดือนละ 1,000 บาท (กำไรจากการขายโคที่เลี้ยงไว้)

2.2.2 รายได้จากค่าจ้างชั่วคราวในฐานะคนงานของศูนย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒอำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย เดือนละ 4,100 บาท

2.2.3 รายได้ของลูกสาวคนโต จากเงินเดือนครูโรงเรียนบ้านบ่อเหมืองน้อย ตำบลแสงภา อำเภอนาแห้ว ประมาณเดือนละ 7,000 บาท

2.2.5 รายได้จากการทำนา ทำสวน เป็นข้าว ผลไม้ และอาหาร คิดเป็นเงินประมาณปีละ 20,000 บาท หากจำเป็นก็ขายโคที่เลี้ยงไว้เป็นค่าใช้จ่ายได้ ไม่ลำบาก ในบ้านมีโทรศัพท์ มีตู้เย็น มีโทรทัศน์สี 1 เครื่อง โทรทัศน์ขาวดำ 1 เครื่อง มีรถจักรยานยนต์ 2 คัน มีรถไถนา 1 คัน ลูกสาวคนโตหารายได้เสริมเงินเดือนโดยนำผ้าชิ่นไปขายในวันหยุดราชการ มีรายได้เพิ่มประมาณเดือนละ 2,000 - 3,000 บาท ผู้วิจัยเห็นว่าครอบครัวนี้ประกอบอาชีพโดยสุจริต สามารถเลี้ยงครอบครัวได้ตามอัตภาพ ไม่เป็นปัญหาแก่สังคม จึงถือว่าเป็นครอบครัวที่มั่นคง มีความสงบสุขตามสมควร และเห็นว่าคนไทยสามารถมีชีวิตอยู่ในชนบท ชายแดนได้ ไม่ต้องดิ้นรนอพยพไปหางานทำที่กรุงเทพมหานครแต่อย่างใด

2.3 <u>ข้อมูลการพัฒนาศูนย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย</u>

การพัฒนาศูนย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย ได้กล่าวไว้ในบทที่ 2 และได้เล่าเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องมาบ้างแล้วในบทนี้ ในตอนนี้จะกล่าวถึงเฉพาะการพัฒนาศูนย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย ที่มีความสำคัญมากเป็นพิเศษเท่านั้น เพื่อยืนยันความเป็นไปได้ของทฤษฎีการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง ดังต่อไปนี้

2.3.1 วันที่ 23 เมษายน 2533 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิสิทธิ์ สารวิจิตร ได้ทำบันทึกถึงอธิการบดี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (รองศาสตราจารย์ ดร.ชาตรี เมืองนาโพธิ์) เรื่องเหตุการณ์ที่อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย

2.3.2 วันที่ 25 เมษายน 2533 อธิการบดีได้ทำบันทึกถึงรองอธิการบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนา (รองศาสตราจารย์ ดร.สมบูรณ์ ชิตพงศ์) ให้ประสานกับ ดร.พิสิทธิ์ สารวิจิตร เรื่องที่ดินจังหวัดเลย

2.3.3 วันที่ 5 พฤษภาคม 2533 รองอธิการบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เห็นชอบกับโครงการพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยขอเงินสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยครั้งแรกจำนวน 229,970 บาท (สองแสนสองหมื่นเก้าพันเก้าร้อยเจ็ดสิบบาทถ้วน) ทางมหาวิทยาลัยอนุมัติให้ตามที่ขอ

2.3.4 อธิการบดีมีคำสั่งมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ 844/2533 เรื่อง แต่งตั้งผู้รับผิดชอบโครงการและคณะทำงานพัฒนาที่ดินอำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย ลงวันที่ 10 กรกฎาคม 2533 มีรองอธิการบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนาเป็นหัวหน้าโครงการ นายเฉลียว บุรีภักดี เป็นประธานคณะทำงาน และ นายพิสิทธิ์ สารวิจิตร เป็นคณะทำงานและเลขานุการ

2.3.5 อธิการบดีทำหนังสือราชการฉบับแรก ที่ ทม 1001/3464 ถึง นายอำเภอนาแห้ว เรื่อง มอบอำนาจให้ดำเนินการแทนส่วนราชการ ลงวันที่ 10 สิงหาคม 2533 มอบอำนาจให้ นายพิสิทธิ์ สารวิจิตร ตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไปยื่นคำขอใช้พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติประมาณ 20,000 ไร่ (สองหมื่นไร่) ที่อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย เพื่อพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตามโครงการพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ต่อไป

2.3.6 อธิการบดีทำหนังสือ ที่ ทม 1001(9)/2784 ถึงอาจารย์ใหญ่โรงเรียนนาแห้ววิทยา เรื่อง ขอที่ดินสำหรับสร้างอาคารศูนย์ถ่ายทอดวิชาการสู่ชนบท และจัดกิจกรรมร่วมกับกรมสามัญศึกษา ลงวันที่ 26 สิงหาคม 2533 และทางกรมสามัญศึกษาอนุมัติให้มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ใช้ที่ดินของโรงเรียนนาแห้ววิทยา จำนวน 5 ไร่ ได้ตามที่ขอ ตามหนังสือของโรงเรียนนาแห้ววิทยา ที่ ลย 0927.01/267 ถึงอธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เรื่อง การขอใช้ที่ดินก่อสร้างอาคารศูนย์ถ่ายทอดวิชาการสู่ชนบท และกิจกรรมร่วมกับกรมสามัญศึกษา ลงวันที่ 28 ตุลาคม 2533

2.3.7 สภามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในการประชุมเมื่อวันที่ 20 มกราคม 2538 ที่ห้องประชุมสภามหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ได้ให้ความเห็นชอบโครงการศูนย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย ตามที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเสนอ ทำให้โครงการพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย ได้รับการจัดสรรงบรายได้ในเวลาต่อมา คือ ปีงบประมาณ 2539 ได้รับการจัดสรร 573,240 บาท ปีงบประมาณ 2540 ได้รับการจัดสรร 369,800 บาท ปีงบประมาณ 2541 งวดที่ 1 ได้รับการจัดสรร 148,800 บาท

2.3.8 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้มีคำสั่งต่าง ๆ เกี่ยวกับโครงการพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย เพิ่มเติมหลายฉบับ เช่น

2.3.8.1 คำสั่งมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ 1482/2537 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการโครงการพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย ลงวันที่ 19 กันยายน 2537

2.3.8.2 คำสั่งมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ 078/2538 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการศึกษาผลกระทบของโครงการศูนย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย ที่มีต่อสิ่งแวดล้อม ลงวันที่ 13 กรกฎาคม 2538

2.3.8.3 คำสั่งมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ 1811/2538 เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมการศึกษาและจัดทำรายงานผลกระทบของโครงการศูนย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย ที่มีต่อสิ่งแวดล้อม ลงวันที่ 30 พฤศจิกายน 2538

2.3.8.4 คำสั่งมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ 1590/2538 เรื่อง บรรจุลูกจ้างชั่วคราว ลงวันที่ 20 ตุลาคม 2538 บรรจุ นายน้อย วันทองสังข์ วุฒิ ป.6 ตำแหน่งคนงาน ในอัตราเดือนละ 4,100 บาท และบรรจุ นายสายแดน โพรภิบาล วุฒิ ป.6 ตำแหน่งคนงาน ในอัตราเดือนละ 4,100 บาท

2.3.8.5 คำสั่งมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ 1661/2538 เรื่อง มอบอำนาจให้กรรมการโครงการพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย ลงวันที่ 7 พฤศจิกายน 2538 มอบอำนาจให้ นายพิสิทธิ์ สารวิจิตร ควบคุม ดูแล รักษา พัสดุครุภัณฑ์ ของโครงการฯ บังคับบัญชาลูกจ้างชั่งคราวที่สังกัดโครงการฯ มีหน้าที่รับผิดชอบ ควบคุม ดูแล อาคารสถานที่ของโครงการฯ และปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่อธิการบดีและรองอธิการบดีมอบหมาย

2.3.8.6 คำสั่งมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ 1904/2539 เรื่อง บรรจุลูกจ้างชั่วคราว ลงวันที่ 11 พฤศจิกายน 2539 บรรจุ นายพัฒนจักร ดวงอุปะ วุฒิ ม.6 เป็นลูกจ้างชั่วคราว ตำแหน่งเจ้าหน้าที่ธุรการ สังกัดคณะวิทยาศาสตร์ (โครงการศูนย์ มศว. อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย) ในอัตราค่าจ้างเดือนละ 4,100 บาท

สิ่งเหล่านี้คือตัวอย่างความก้าวหน้าของศูนย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย บุคคลต่าง ๆ ที่เคยทำโครงการมหาวิทยาลัยแห่งการงานและพัฒนาการ (มกพ) และลูกหลานของผู้ช่วยเหลือ ร่วมมือดำเนินโครงการดังกล่าวได้มีบทบาทร่วมพัฒนาโครงการศูนย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย ในเวลาต่อมาจนถึงปัจจุบัน

จากหลักฐานบางส่วนและข้อมูลบางประการเกี่ยวกับการพัฒนาศูนย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย ยืนยันว่าการปฏิบัติทฤษฎีการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง ที่ตำบลนาแห้วได้ก่อให้เกิดความก้าวหน้าด้านการศึกษา และสังคมในพื้นที่จริง และทำให้โครงการพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ดำเนินไปได้อย่างเรียบร้อย

3. การประเมินผลรวบยอด

การประเมินผลรวบยอด เป็นการพิจารณาตรวจสอบ-ทบทวนกระบวนการทั้งหมดว่าได้ส่งเสริมเติมเต็มเป้าหมายสูงสุดของชีวิตอย่างไรบ้าง โดยจะยกมาพิจารณา-ตรวจสอบ-ทบทวน ใน 3 เรื่องคือ ตำบลนาแห้วเมื่อเริ่มโครงการและปัจจุบัน สภาพครอบครัวของผู้ทำโครงการเมื่อเริ่มโครงการและปัจจุบัน สภาพของคนเลี้ยงโคเมื่อเริ่มโครงการและปัจจุบัน

เป้าหมายสูงสุดของชีวิต ตามทฤษฎีการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง กำหนดไว้ 5 ประการ คือ

3.1 การพึ่งตนเองได้

3.2 การเลี้ยงตนเองได้

3.3 การนำตนเองไปสู่ความดีงามได้

3.4 การทำตนเป็นประโยชน์แก่สังคมได้

3.5 การมีความพึงพอใจในชีวิตและการงานได้

หากทฤษฎีการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองมีประสิทธิภาพจริง เป้าหมายสูงสุดของชีวิตดังกล่าวต้องสามารถบรรลุถึงได้โดยวิถีชีวิตปรกติของคนในสังคม (ดูกรอบการวิจัยประกอบ)

ก. ตำบลนาแห้วเมื่อเริ่มโครงการและปัจจุบัน

1. ใน พ.ศ. 2506 เมื่อเริ่มโครงการมหาวิทยาลัยแห่งการงานและพัฒนาการ (มกพ) สภาพตำบลนาแห้วเป็นชุมชน ชนบทชายแดน รถยนต์ จักรยานยนต์ยังเข้าไม่ถึง การเดินทางใช้การเดินเท้าเป็นหลัก มีล้อเกวียนบ้าง การทำงานใช้แรงคนและแรงสัตว์ เช่น ม้า ช้าง โค กระบือ ช่วยผ่อนแรงคนในการไถนา ขนของ ชักลากไม้ทำเสาเรือน ประชาชนยังได้รับการศึกษาเพียงส่วนน้อย ชั้นสูงสุดของโรงเรียนในตำบล คือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีแพทย์แผนโบราณเรียกว่าแพทย์ตำบล มีกำนันและผู้ใหญ่บ้านเป็นหัวหน้าชุมชน เงินหมุนเวียนในชุมชนมีน้อย ประชาชนขวัญไม่ดี มีการอพยพย้ายถิ่นไปอยู่ที่เจริญและปลอดภัย เช่นที่จังหวัดพิษณุโลกและเพชรบูรณ์ ชายหนุ่มบางส่วนไปเสี่ยงโชคที่ปากเซ และเวียงจันทน์ในประเทศลาว โรคภัยไข้เจ็บมีมาก เช่น ไข้จับสั่น โรคท้องร่วง โรคบิด อาหารการกินในพื้นที่พอมี ไม่อดอยาก อาศัยปลา กบ เขียด หอย ตามลำแม่น้ำ และสัตว์ป่า เช่น อีเห็น นกเขา อีเก้ง กวาง หมูป่า ยังพอมีข่าวว่ามีคนพบเห็นหรือจับได้ วิถีชีวิตในชุมชนมีการเคลื่อนไหวช้า ส่วนใหญ่ช่วยเหลือเกื้อกูลกันในหมู่ญาติ การแต่งกายไม่สวยงาม เสื้อผ้าที่ทอเองยังมีใช้อยู่ เด็ก ๆ หน้าตามอมแมมเพราะเล่นฝุ่นเล่นโคลนตามธรรมชาติ พ่อแม่ไม่มีเวลาดูแลลูกด้าน

ความสะอาด เป็นชีวิตที่สงบ เงียบเหงา ไม่มีความหวังอะไร ทางราชการไม่มีโครงการพัฒนาท้องถิ่นตำบลนาแห้วแต่อย่างใด

2. ใน พ.ศ. 2540 วิถีชีวิตของประชาชนในตำบลนาแห้วเปลี่ยนแปลงไปมาก เหมือนเทวดาเนรมิตในนิทาน มีถนนกว้างขวางราดยาง หรือเป็นถนนซีเมนต์ (คอนกรีต) มีรถยนต์ รถบรรทุกสินค้า รถบรรทุกเล็ก รถเก๋ง รถตู้ รถประจำทาง รถจักรยานยนต์ วิ่งไปมาไม่ขาดมีเสียงรถ เสียงคนพูด เสียงโทรศัพท์ โทรทัศน์ ดังอยู่ทั่วไป มีคนมากขึ้น คนแต่งกายสวยงาม เสื้อ กางเกง หลากสี หลายรูปแบบ ฤดูหนาวก็มีชุดกันหนาวหนาคลุมแขนขา ฤดูฝนก็มีชุดกันฝนหลากสี ฤดูร้อนก็มีชุดโปร่ง บางเบา สวมใส่ มีรองเท้าฟองน้ำ รองเท้าบู๊ท รองเท้าหนัง รองเท้ากีฬา ภาษาพูดก็แปลกไป มีภาษาไทยภาคกลางมากขึ้น แม้แต่เด็กอายุ 4-5 ขวบ ก็หัดพูดภาษาไทยภาคกลาง คนต่างถิ่นมาอยู่ตำบลนาแห้วมากขึ้น มีทั้งนักเรียน ครูอาจารย์ ข้าราชการ ทหาร ตำรวจ พยาบาล เจ้าหน้าที่ฝ่ายต่าง ๆ การค้าขายมีหลายรูปแบบ ขายของตามร้านค้าของตนเอง ขายของที่ร้านสุขาภิบาลนาแห้ว ริมแม่น้ำเหือง ขายอาหาร เช่น ไก่ย่าง ส้มตำ ไอสครีม ขายอาหารโดยมีรถบรรทุกเล็กขนอาหารต่าง ๆ มาขาย ขายเสื้อผ้า เครื่องใช้ที่ร้านแผงลอยเคลื่อนที่ในวันพระที่บ้านนาโพธิ์ สินค้ามีนานาชนิดนำมาจากที่ต่าง ๆ ทั่วประเทศ มีโทรศัพท์ทางไกลติดต่อได้ทั่วประเทศ และหลายประเทศ มีบริการส่งเงิน-รับเงินทางธนาณัติที่ที่ทำการไปรษณีย์โทรเลข มีโรงพยาบาลระดับอำเภอ มีวัดเพิ่มขึ้นเป็น 4 วัด เศรษฐกิจและวิถีชีวิตของประชาชนเปลี่ยนไป ตอนกลางคืนมีไฟฟ้าสว่างตลอดคืน มีชั้นมัธยมปีที่ 1-6 ที่ตำบลนาแห้ว การสมาคมเปลี่ยนแปลง มีข้าราชการระดับนายอำเภอ ปลัดอำเภอ อาจารย์ใหญ่ รองผู้กำกับ ฯลฯ ในพื้นที่ การกินอยู่เปลี่ยนแปลง การเมืองในท้องถิ่นเปลี่ยนแปลงมาก มีการรวมกลุ่ม มีความสนใจการเมือง-การปกครองมากขึ้น มีมวลชนจัดตั้ง และกลุ่มพลังต่าง ๆ สร้างปัญหาและเคลื่อนไหวเรียกร้องสิทธิและความเป็นธรรม มีคณะอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญ ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ระดับรองผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้ว่าราชการจังหวัด รัฐมนตรี มาที่ตำบลนาแห้วมากขึ้น สังคมในตำบลนาแห้วได้เปลี่ยนแปลงไปแล้ว มีครู อาจารย์ ข้าราชการ เจ้าหน้าที่ ที่เรียนจบปริญญาตรี ปริญญาโท มาอยู่ประจำตำบลนาแห้วเกือบ 100 คน เฉพาะคนในตำบลนาแห้วก็เรียนจบปริญญาตรี ปริญญาโทแล้ว ประมาณ 45 คน ทำให้โลกทัศน์ของคนในตำบลนาแห้วเปลี่ยนไปจากเมื่อเริ่มโครงการมหาวิทยาลัยแห่งการงานและพัฒนาการ (มกพ) ใน พ.ศ. 2506 มากมาย แต่ปัจจุบันมีปัญหายาเสพติดมากขึ้น มลภาวะทางเสียง และไอเสียจากรถยนต์มีมากขึ้น

3. ช่วงเวลา 34 ปี ตำบลนาแห้วเปลี่ยนแปลงไปมาก ผู้วิจัยเคยถามคนที่ไปเยี่ยมตำบลนาแห้วด้วยกันว่า ในชุมชนที่คนเหล่านั้นเกิด เช่น ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัดสุพรรณบุรี และจังหวัดชัยภูมิ มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านการศึกษาเหมือนตำบลนาแห้วไหม คำตอบที่ได้รับคือ "ไม่มี" ทุกคนบอกว่าที่ตำบลนาแห้วนี้เหลือเชื่อจริง ๆ เพราะอยู่ไกลกรุงเทพมหานคร สุดชายแดน แต่ทำไมคนทั่วไปจึงสนใจการศึกษามาก เกือบทุกครอบครัวมีคนเรียบจบปริญญาตรี ในตำบลบางแห่งที่คนเหล่านั้นเกิด คนสนใจเรียนสูงแทบไม่มี

4. ผู้วิจัยได้ถามคนเฒ่าคนแก่ในตำบลนาแห้วที่มีอายุระหว่าง 60-90 ปี ว่ามีความรู้สึกอย่างไรเกี่ยวกับเหตุการณ์บ้านเมือง และสภาพท้องถิ่นที่เปลี่ยนแปลงไป ทุกคนพอใจและดีใจที่บ้านเมือง ท้องถิ่นตำบลนาแห้วเจริญขึ้นมาก การไปมาสะดวก เวลาเจ็บป่วยก็ไปรักษาที่โรงพยาบาลได้ง่าย นอกจากนี้คนชรายังได้รับเงินช่วยเหลือจากทางราชการเป็นเงินเลี้ยงชีพเดือนละ 200 บาท การพูดถึงความสุขสงบในอดีตมีบ้าง แต่ส่วนใหญ่พอใจสภาพชีวิต คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ลูกหลานมีรายได้สูงขึ้น มีหน้ามีตา ได้รับราชการเป็นครู เป็นเจ้าหน้าที่มากขึ้น มีโอกาสพบเห็นคนมากขึ้น โดยสรุปทุกสิ่งทุกอย่างดีกว่าเมื่อ 40 ปี ที่ผ่านมา และอยากให้มีสถานศึกษาเพิ่มขึ้น สูงขึ้นเพื่อลูกหลานจะได้เรียนสูง ๆ มีเงินเดือนมาก ๆ ชาวบ้านทุกคนอยากให้ลูกหลานได้รับราชการ เพราะเห็นว่างานราชการเป็นงานที่มีเกียรติ พ่อ-แม่ส่งลูกเรียน 3-4 คน หากไม่มีลูกได้รับราชการเลย จะเสียใจมาก และบ่นให้ผู้วิจัยฟังเสมอ การเป็นข้าราชการแม้จะทำผิด และทำชั่วมากเพียงใด ชาวบ้านก็ยังเกรงใจให้เกียรติและนิยมนับถือมากกว่าอาชีพอื่น ๆ

ข. <u>สภาพของครอบครัวผู้ทำโครงการเมื่อเริ่มโครงการ และปัจจุบัน</u>

1. ใน พ.ศ. 2506 ผู้วิจัยเรียนจบ กศ.บ. มาได้ 2 ปี และเป็นครูสอนวิชาภาษาอังกฤษอยู่ที่โรงเรียนสายน้ำผึ้ง ระดับชั้น มศ.1-3 (ระดับ ม.2-4 ในปัจจุบัน) เงินเดือน 1,000 บาท เช่าบ้านพักอยู่เดือนละ 350 บาท ที่ซอยมีสุวรรณ 1 เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร ในวันที่ 8 มีนาคม พ.ศ. 2506 ผู้วิจัยวางโครงการมหาวิทยาลัยแห่งการงานและพัฒนาการ (มกพ) บนกระดาษฟุลสแก๊ป 1 แผ่น เพื่อแก้ปัญหาการอพยพทิ้งถิ่นของชาวตำบลนาแห้วและท้องถิ่นใกล้เคียง และพัฒนาตำบลนาแห้วให้เจริญรุ่งเรืองโดยวางโครงการอยู่ที่ห้องภาษาอังกฤษ มีอาจารย์ทองเจือ ขำเขียว นั่งทำงานอยู่ด้วย เหตุการณ์นี้คือ การกำหนดเป้าหมายสูงสุดแห่งชีวิตของผู้วิจัย

2. สภาพของครอบครัวของผู้วิจัยใน พ.ศ. 2506 นั้น มีสมาชิกจำนวน 11 คน คือ คุณยาย (นางทีป จันทะคุณ อายุ 70 ปี) บิดา (นายเก่ง สารวิจิตร อายุ 47 ปี จบ ป.4) นายพิสิทธิ์ สารวิจิตร อายุ 24 ปีเศษ และน้อง 7 คน น้องเขย 1 คน

2.1 นางจันทร์เพ็ญ ดวงอุปะ อายุ 22 ปี จบ ป.4

2.2 นายเมฆ ดวงอุปะ (น้องเขย) อายุ 23 ปี จบ ป.4

2.3 นายพร้อม สารวิจิตร อายุ 21 ปี จบ ป.4

2.4 นายพจน์ สารวิจิตร อายุ 19 ปี จบ ป.2

2.5 นายบุญเกื้อ สารวิจิตร อายุ 18 ปี จบ ป.4

2.6 นางสาวบุญนาง สารวิจิตร อายุ 15 ปี จบ ม.4 (ม.2 ในปัจจุบัน)

2.7 เด็กหญิงบุญได้ สารวิจิตร อายุ 13 ปี จบ ป.4

2.8 เด็กชายชัยเด่น (ไกรวิน) สารวิจิตร อายุ 11 ปี จบ ม.1 (ป.5 ในปัจจุบัน)

มารดาของผู้วิจัย (นางคำ สารวิจิตร) ถึงแก่กรรมเมื่อ พ.ศ. 2497 ขณะเด็กชายชัยเด่น (ไกรวิน) อายุ 2 ปี ยังไม่หย่านม บิดาไม่แต่งงานใหม่ คนที่ช่วยดูแลอีกแรงหนึ่งแทนมารดา คือ เด็กหญิงจันทร์เพ็ญ (อายุ 14 ปี) น้องคนอื่น ๆ ยังเล็ก ช่วยตนเองไม่ได้ คุณยายช่วยดูแลอีกแรงหนึ่ง บิดาเป็นคนหาเงินส่งนายพิสิทธิ์ สารวิจิตร เรียนต่อจนจบ กศ.บ. ในพ.ศ. 2504 จึงเป็นคนที่เกิดในตำบลนาแห้วคนแรกที่เรียนจบปริญญา บิดานำช้างไปรับจ้างชักลากไม้ ค้าขายม้า กระบือ มีรายได้ปีละประมาณ 1,500 บาท ส่งให้นายพิสิทธิ์ใช้จ่ายในการศึกษาปีละ 1,300 บาท เหลือใช้จ่ายในครอบครัวปีละประมาณ 200 บาท ข้าวไม่ต้องซื้อเพราะมีที่นาทำกิน นายพิสิทธิ์ได้รับทุนเล่าเรียนของกระทรวงศึกษาธิการ ม.1-ม.6 ปีละ 600 บาท ป.กศ.ต้น ปี1-2 ปีละ 1,200 บาท และ กศ.บ. ปี1-4 ปีละ 2,500 บาท เมื่อนายพิสิทธิ์เรียนจบ กศ.บ. ได้รับราชการมีเงินเดือนเดือนละ 900 บาท ใน พ.ศ. 2504 สภาพของครอบครัวเริ่มดีขึ้น

3. เวลาผ่านไปหลายปี บิดาถึงแก่กรรมใน พ.ศ. 2511 ขณะอายุ 52 ปี ก่อนถึงแก่กรรมได้ไปเลือกที่ตั้งมหาวิทยาลัยแห่งการงานและพัฒนาการ (มกพ) ในวันที่ 22 มีนาคม พ.ศ. 2506 ได้ไปร่วมกำหนดเขตมหาวิทยาแห่งการงานและพัฒนาการ ในวันที่ 23 มีนาคม พ.ศ. 2509 และได้เริ่มปลูกมะขามเพื่อสร้างมหาวิทยาลัย ในวันที่ 3 พฤษภาคม พ.ศ. 2510 นายพจน์ สารวิจิตร ถึงแก่กรรมเมื่อ วันที่ 26 สิงหาคม พ.ศ. 2514 ขณะอายุ 27 ปี ก่อนถึงแก่กรรมได้ไปเลือก

ที่ตั้งมหาวิทยาลัย ในวันที่ 22 มีนาคม พ.ศ. 2506 ไปปลูกมะขามสร้างมหาวิทยาลัย ในวันที่ 3 พฤษภาคม พ.ศ. 2510 ไปสำรวจเขตโครงการมหาวิทยาลัย ในวันที่ 9 พฤษภาคม พ.ศ. 2514 และไปติดตั้งป้ายเขตมหาวิทยาลัยที่ภูหมาง้อ ตาดแพร่และตาดนกกก ในวันที่ 3-4-5 เมษายน พ.ศ. 2514 และเป็นแรงงานช่วย นายพิสิทธิ์ สารวิจิตรมากมาย คุณยายถึงแก่กรรม ในวันที่ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2519 ขณะอายุ 83 ปี คุณยายได้เดินทางมากรุงเทพมหานครเพื่อส่ง นายพิสิทธิ์ สารวิจิตร ไปเรียนปริญญาเอก ใน พ.ศ. 2515 และมารับที่กรุงเทพมหานครเมื่อ นายพิสิทธิ์ สารวิจิตร เรียบจบปริญญาเอกจากสหรัฐอเมริกาและเดินทางกลับประเทศไทย ในเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2519

4. ในพ.ศ. 2540 ครอบครัวของผู้วิจัย เมื่อ พ.ศ. 2506 ได้เปลี่ยนแปลงไปมากมาย ดังนี้

4.1 นายพิสิทธิ์ สารวิจิตร พี่ชายคนโต ได้เรียนจบปริญญาเอก (Ph.D.) ทางการศึกษาจากมหาวิทยาลัยแห่งมินเนโซต้า สหรัฐเอมริกา ในวันที่ 12 มิถุนายน พ.ศ. 2519 และได้รับราชการเป็นอาจารย์ประจำอยู่ที่บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร ตั้งแต่ พ.ศ. 2522 สอนวิชาพื้นฐานทางปรัชญาของการศึกษาในระดับปริญญาโท วิชาจริยธรรมวิชาชีพในระดับปริญญาโท และสอนวิชาจริยธรรมและจริยศึกษาในระดับปริญญาเอก ปัจจุบันเงินเดือน 33,750 บาท และได้รับเงินประจำตำแหน่งทางวิชาการ (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ระดับ 8) เดือนละ 5,600 บาท แต่งงานกับอาจารย์วิบูลย์ลักษณ์ อาจารย์ระดับ 7 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยมศึกษา) มีบุตรบุญธรรม 1 คน คือ **เด็กหญิง** ศิริลักษณ์ สารวิจิตร อายุ 11 ปี เรียนอยู่ชั้น ป.5 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสารมิตร (ฝ่ายประถม) หน้าที่พิเศษของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิสิทธิ์ สารวิจิตร คือกรรมการและเลขานุการคณะกรรมการดำเนินโครงการพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒอำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย และผู้ดูแลศูนย์ มศว อำเภอนาแห้วจังหวัดเลย

4.2 นางจันทร์เพ็ญ ดวงอุปะ มีบุตรธิดากับ นายเมฆ ดวงอุปะ 4 คน คือ นางปนัดดา จบ ป.ว.ส. ด้านบัญชี แต่งงานกับ จ่าสิบเอกสถิตย์ ส่องศรี ทำงานอยู่ที่จังหวัดสมุทรสงคราม นางอุบลรัตน์ ดวงอุปะ จบปริญญาตรีทางโภชนาการ จากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ทำงานอยู่ที่กรุงเทพมหานคร แต่งงานแล้ว มีบุตร 1 คน คือ เด็กชายมิลค์

นายพัฒนจักร ดวงอุปะ จบ ม.6 เป็นคนงานของศูนย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย นางสาววงรัก ดวงอุปะ จบ ม.6 ทำงานอยู่ที่กรุงเทพมหานครที่ บริษัทเอวอน

4.3 นายพร้อม สารวิจิตร ได้เป็นผู้ใหญ่บ้านนาโพธิ์ ตำบลนาแห้ว มาตั้งแต่ พ.ศ. 2527 แต่งงานกับนางนอง มีบุตรธิดา 3 คน คือ นายรุ่งเรือง เรียนอยู่ชั้นปีที่ 2 วิชาเอกคณิตศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ได้ทุนเล่าเรียน ปีละประมาณ 50,000 บาท จนจบหลักสูตรปริญญาตรี นางสาวรัชนีวรรณ เรียนอยู่ที่สถานบันราชภัฏเลย วิชาเอกภาษาอังกฤษ เด็กหญิงพัฒริน อยู่บ้านกับบิดามาดาร นายพร้อม มีรถบรรทุกหกล้อ 1 คัน รับจ้างขนหิน ทราย และขนสินค้าพื้นเมืองไปขายต่างจังหวัด เป็นผู้สนับสนุนศูนย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย และโครงการ มกพ มาตั้งแต่ต้น

4.4 นายบุญเกื้อ สารวิจิตร ได้พัฒนาตนเองโดยเรียนขับรถยนต์และเครื่องยนต์เพิ่มเติมที่กรุงเทพมหานคร หาบของขายตามงานวัด ซื้อรถบรรทุกเล็กขนสินค้าพื้นเมืองไปขายต่างจังหวัด เปิดร้านค้าในหมู่บ้าน ซื้อรถไถไร่มารับจ้างไถไร่ 2 คัน ซื้อรถบรรทุกหกล้อมาขนสินค้าพื้นเมือง เช่น ข้าวโพด ขิง ไม้กวาดไปขายต่างจังหวัด สุดท้าย สร้างสถานีบริการขายน้ำมันที่บ้านนาโพธิ์ และที่ด่านซ้าย รวม 2 แห่ง แต่งงานกับนางสวัสดิ์ มีบุตรธิดา 3 คน คือ นางสุกัญญา กลิ่นหอม จบ ค.บ. แต่งงานกับนายสรรเพ็ชร กลิ่นหอม ปลัดอำเภอด่านซ้าย นายวราวุธ สารวิจิตร จบ ป.ว.ส. ด้านสาธารณสุข เป็นเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ตำบลเหล่ากอหก อำเภอนาแห้ว นางสาวมลฤดี สารวิจิตร เรียนอยู่ชั้นปีที่ 2 วิชาเอกเคมี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา จังหวัดชลบุรี นายบุญเกื้อถึงแก่กรรมเมื่อวันที่ 5 สิงหาคม พ.ศ. 2540 อายุ 52 ปี นายบุญเกื้อได้ช่วยพัฒนาโครงการสร้างมหาวิทยาลัยที่อำเภอนาแห้วมาตลอดเวลา 34 ปี จนตลอดชีวิต

4.5 นางสาวบุญนาง สารวิจิตร เรียนจบ มศ.5 จากโรงเรียนสายน้ำผึ้ง (ม.6 ในปัจจุบัน) สอบเข้ามหาวิทยาลัยได้ แต่เจ็บป่วยจึงหยุดเรียน ได้ช่วยดูแลรักษาห้องสมุด-พิพิธภัณฑ์หมู่บ้าน "สารวิจิตร" 65 บ้านนาโพธิ์ ตำบลนาแห้ว อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย และช่วยงานโครงการ "มกพ" เป็นเวลานาน

4.6 นางบุญได้ ไพรภิบาล ได้ไปเรียนวิชาชีพตัดเสื้อที่กรุงเทพมหานคร 1 ปี แต่งงานกับ นายสายแดน ไพรภิบาล (คนงานศูนย์ มศว อ.นาแห้ว จ.เลย) มีธิดา 2 คน คือ นางสาวบุญแทน ไพรภิบาล จบ ค.บ. เกียรตินิยมอันดับ 1 จากสถาบันราชภัฏ เลย เป็นครูโรงเรียน

บ้านบ่อเหมืองน้อย ตำบลแสงภา อำเภอนาแห้ว นางจุไรรัตน์ (แผ่นทอง) จบ ม.3 แต่งงานแล้ว มีธิดา 1 คน คือ เด็กหญิงครีม

4.7 นายชัยเด่น (ไกรวิน) สารวิจิตร จบ มศ.5 ที่โรงเรียนปทุมคงคา ได้ทุน AFS ไปเรียนสหรัฐอเมริกา 1 ปี ในชั้นมัธยมปลาย จบปริญญาตรีนิติศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ใน พ.ศ. 2519 ได้ทุนรัฐบาลญี่ปุ่น 4 ปี เรียนจบปริญญาโททางกฎหมายประกันภัยจากประเทศญี่ปุ่นใน พ.ศ. 2533 ทำงานเป็นที่ปรึกษากฎหมายอยู่ที่กรุงเทพมหานคร ปัจจุบันได้รับเงินเดือนเดือนละ 150,000 บาท (หนึ่งแสนห้าหมื่นบาท) แต่งงานกับ นางปณิตา ทำงานที่ธนาคารออมสินสำนักงานใหญ่ มีบุตรชาย 2 คน ชื่อขวัญ และ อาร์ม

5. จากเรื่องราวย่อ ๆ ที่เล่าเป็นข้อมูลสำหรับการวิจัยนี้ พอจะมองเห็นได้ว่าครอบครัวยากจนในชนบทชายแดนไทย-ลาว ครอบครัวหนึ่งได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างไรในเวลา 34 ปี (หนึ่งชั่วอายุคน) ครอบครัวนี้ อาจจะไม่เหมือนครอบครัวทั่ว ๆ ไปในตำบลนาแห้ว แม้บิดาจะได้เรียนเพียงชั้น ป.4 และมารดาไม่ได้เรียนหนังสือ อ่านเขียนไม่ได้ ตายาย อ่านเขียนไม่ได้ แต่บุตรหลานได้เรียนในสถาบันการศึกษาชั้นสูงทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ สิ่งเหล่านี้เป็นเหตุบังเอิญหรือไม่? ในวันที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2506 นายพิสิทธิ์ สารวิจิตร ได้พิมพ์หลักการของสกุล "สารวิจิตร" แจกน้อง ๆ คนละ 1 แผ่น และให้น้องทุกคนลงชื่อในหลักการดังกล่าวรวมกันไว้ 1 แผ่น ต่อหน้าบิดา (นายเก่ง สารวิจิตร) ที่บ้านเกิดที่บ้านนาโพธิ์ ตำบลนาแห้ว ในโอกาสนั้น นายพิสิทธิ์ ได้ชี้แจงหลักการให้น้องทั้ง 7 คน ฟังและขอให้ทุกคนมุ่งพึ่งตนเอง เชิดชูตนเองด้วยความดีและมีความสามัคคีกันไว้เสมอ หลักการของสกุล "สารวิจิตร" ที่ประกาศและลงนามรับรองกัน มีดังนี้

5.1 มีความสามัคคีกัน

5.2 ขยันขันแข็งในการงาน

5.3 ศึกษาหาความรู้ใส่ตนอยู่เป็นนิจ

5.4 ใฝ่ก้าวหน้าหาความเจริญใส่ตน

5.5 คิดพึ่งตนเอง เชิดชูตนเองด้วยความดี

5.6 รักเกียรติเสมอชีวิต

6. หากพิจารณา-ตรวจสอบ-ทบทวน กระบวนการสร้างชีวิตและการงานของบุคคลในครอบครัวของผู้วิจัยในระยะเวลา 34 ปี (พ.ศ. 2506 - 2540) ที่ผ่านมาด้วยความเป็นธรรม นำทฤษฎีการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองมาเปรียบเทียบ ใคร่ครวญ เชื่อมโยงไปมาหลาย ๆ ครั้ง ๆ ย่อมพอจะเชื่อได้ว่าความเปลี่ยนแปลงไม่ได้เกิดขึ้นตามยถากรรม แต่เกิดจากแผนการ โครงการ หลักการที่มีการปฏิบัติ การติดตาม การเร่งรัด การเสริมแรง และการประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ยาวนานสม่ำเสมอ เมื่อเวลาผ่านไป 34 ปี จึงมั่นใจได้ว่าการปฏิบัติการตามทฤษฎีการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองเกิดผลดีและสามารถพัฒนาครอบครัวของผู้วิจัยได้จริง เพราะทุกคนมีชีวิตความเป็นอยู่ ฐานะทางสังคม การศึกษาดีขึ้นกว่าเดิม และบรรลุอุดมคติแห่งชีวิตหรือเป้าหมายสูงสุดของชีวิต 5 ประการ ตามที่กำหนดไว้ในทฤษฎีการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองครบถ้วน สมบูรณ์ ตามอัตภาพแล้ว

ค. สภาพของคนเลี้ยงโคเมื่อเริ่มโครงการและปัจจุบัน

1. ใน พ.ศ. 2521 ผู้วิจัยเริ่มโครงการวิจัยเสริมการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองและเริ่มไปเก็บข้อมูลต่าง ๆ ที่ตำบลนาแห้ว ในอำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย คนเลี้ยงโคเป็นคนหนึ่งที่บอกผู้วิจัยว่าสนใจซื้อโคมาเลี้ยง อยากให้ผู้วิจัยออกทุนให้ประมาณ 20,000 บาท แต่ผู้วิจัยยังหาเงินให้ไม่ได้ เพราะตัวผู้วิจัยเองก็ยังขัดสนอยู่ ยังไม่มีทุนสำรองเลย เพราะหากพอมีเงินเหลือบ้าง ผู้วิจัยก็เอาไปใช้จ่ายเป็นการดำเนินโครงการมหาวิทยาลัยแห่งการงานและพัฒนาการ (มกพ) ที่ทำมาตั้งแต่ พ.ศ. 2506 จนหมดสิ้น

2. ในช่วง พ.ศ. 2530 - 2532 คนเลี้ยงโคได้ไปทำไร่ข้าวโพดที่จังหวัดอุดรธานี กับญาติ ๆ และขายข้าวโพดได้ราคาดีจึงได้เงินจากการขายข้าวโพดจำนวนหนึ่งประมาณ 105,000 บาท (หนึ่งแสนห้าพันบาท) และได้ซื้อโคพื้นเมืองมาเลี้ยง จำนวน 45 ตัว จากประสบการณ์การพึ่งตนเองและประสบความสำเร็จในการเลี้ยงโค คนเลี้ยงโคจึงพอใจ เลี้ยงโคมาจนถึงทุกวันนี้ เงินที่ได้จากการเลี้ยงโคได้ใช้จ่ายในการศึกษาของลูกสาวคนโต จนลูกสาวเรียนจบครุศาสตร์บัณฑิตเกียรตินิยมอันดับหนึ่งจากสถาบันราชภัฏเลย ใน พ.ศ. 2536

3. ใน พ.ศ. 2535 คนเลี้ยงโคได้ช่วยงานโครงการพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย โดยสมัครเป็นคนงานเฝ้าอาคารโครงการน้ำพระทัยจากในหลวง ซึ่งเริ่มก่อสร้างในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2535 และสร้างเสร็จในเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2536 โดยผู้วิจัยให้ค่าตอบแทนเดือนละ 1,000 บาท (หนึ่งพันบาท) เมื่อเริ่มโครงการเลี้ยงโคเอามูล

คนเลี้ยงโคก็ช่วยเหลืองานวิจัยเรื่อยมา (การใช้มูลโคพัฒนาคุณภาพชีวิตและแก้ปัญหาความยากจนในชนบท : การพิสูจน์ทฤษฎีการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง)

4. ในครอบครัวของคนเลี้ยงโคช่วงที่ลูกสาวกำลังเรียนอยู่ ก็มีความวิตกกังวลว่าลูกอาจจะหางานทำไม่ได้ ภรรยาคนเลี้ยงโคก็เจ็บป่วยบางครั้ง เพราะเป็นห่วงอนาคตของลูกและเกรงว่าจะไม่มีคนช่วยทำนาปลูกข้าวให้กิน กลัวว่าบ้านที่อาศัยอยู่จะผุพังแล้วไม่มีคนซ่อมแซมให้ คนเลี้ยงโคเคยบอกผู้วิจัยว่าอยากจะซ่อมแซมบ้านให้สวยงาม เพื่อให้คณะอาจารย์และนิสิตได้มาพักให้สบายเมื่อมาวิจัยและทัศนศึกษาที่อำเภอนาแห้ว สนับสนุนโครงการพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย

5. ใน พ.ศ. 2540 สภาพชีวิตของคนเลี้ยงโคเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นทุกด้าน เช่น

5.1 ลูกสาวคนโตได้งานทำที่มั่นคง คือ รับราชการครูที่โรงเรียนบ้านบ่อเหมืองน้อย ตำบลแสงภา อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย ได้รับเงินเดือนเดือนละประมาณ 7,000 บาท และได้รับเบี้ยกันดารอีกต่างหาก

5.2 บ้านได้ซ่อมสร้างใหม่เสร็จแล้ว เป็นบ้านสวยงาม ทันสมัย สิ้นค่าใช้จ่ายในการซ่อมสร้างใหม่ประมาณ 350,000 บาท (สามแสนห้าหมื่นบาท)

5.3 คนเลี้ยงโคได้ทำงานเป็นคนงานของศูนย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย ได้ค่าจ้างเดือนละ 4,100 บาท ทำให้มีความภาคภูมิใจและมีความสุข นอกจากนี้ยังได้เพิ่มวุฒิทางการศึกษา โดยการศึกษาในโครงการของกรมการศึกษานอกโรงเรียนจนได้วุฒิ ป.6

5.4 คนเลี้ยงโคและครอบครัวมีความสุขเมื่อมีคณะอาจารย์และนิสิตไปทำการวิจัยและทัศนศึกษาที่อำเภอนาแห้ว เนื่องจากผู้มีเกียรติดังกล่าวจะไปรับประทานอาหารที่บ้านคนเลี้ยงโคและครอบครัวทุกครั้ง เพราะสถานที่สะดวก สวยงามและเรียบร้อยดี

6. จากหลักฐานข้อมูลที่กล่าวมา ทำให้เชื่อว่าครอบครัวของคนเลี้ยงโคบรรลุเป้าหมายสูงสุดแห่งชีวิต 5 ประการ ตามที่กำหนดไว้ในทฤษฎีการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองแล้ว และเป็นการยืนยันว่าทฤษฎีการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองสามารถทำให้เป็นจริงได้ในชุมชน ชนบทชายแดนไทย-ลาว ที่ตำบลนาแห้ว ในอำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย

31,112. เชิญเทพไททั่วด้าว แดนดิน

ปราชญ์เชี่ยวชาญตัดสิน อ่านรู้

จารึกมั่นเหมือนหิน แข็งแกร่ง

บอกเรื่องราวชัดกู้ ถิ่นบ้านตำบล

6:48 - 6: 52 25 กันยายน 2540

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิสิทธิ์ สารวิจิตร

บทที่ 5

การสรุปและประเมินผล

โครงการวิจัยเรื่องการใช้มูลโคพัฒนาคุณภาพชีวิต และแก้ปัญหาความยากจนในชนบท : การพิสูจน์ทฤษฎีการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง เป็นโครงการวิจัยที่ได้รับทุนอุดหนุนจากงบประมาณแผ่นดินจำนวน 76,000 บาท (เจ็ดหมื่นหกพันบาทถ้วน) เพื่อทำการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาชนบทให้สมบูรณ์ และผู้วิจัยได้ดำเนินโครงการวิจัยเรื่อยมาตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ 2538 จนถึงเดือนกันยายน 2540 โดยทำการทดลอง และติดตามผลอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ผลการวิจัยสมบูรณ์และชัดเจน นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ใช้การวิจัยครั้งนี้เป็นการพิสูจน์ทฤษฎีการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง ซึ่งได้ทำการทดลองอยู่ที่ตำบลนาแห้วในอำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย มาก่อนหลายปีแล้ว ทำให้ข้อมูลต่าง ๆ ที่ปรากฏในรายงานการวิจัยมีอายุย้อนหลังไปอดีต 40 - 50 ปี รายงานวิจัย จึงมีลักษณะพิเศษหลายประการ คือ

1. เป็นการวิจัยเรื่องการใช้มูลโคพัฒนาคุณภาพชีวิต และแก้ปัญหาความยากจนในชนบท

2. เป็นประวัติการพัฒนาตำบลนาแห้ว ในส่วนที่ชาวบ้านมีส่วนร่วม โดยการบันทึกของบุคคลที่เกิดในพื้นที่ และพบเหตุการณ์ต่าง ๆ ด้วยตนเอง

3. เป็นการพิสูจน์ทฤษฎีการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง โดยใช้เวลายาวนานถึง 34 ปี หรือประมาณหนึ่งชั่วอายุคน

4. เป็นการทดลองการใช้การศึกษาพัฒนาชนบทชายแดน เพื่อความมั่นคงและมั่งคั่ง (โครงการมหาวิทยาลัยแห่งการงานและพัฒนาการ และโครงการพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย)

เพื่อให้รายงานการวิจัยมีความต่อเนื่อง จึงได้จัดแบ่งเนื้อหาให้เกี่ยวข้องกัน ดังนี้

<u>บทที่ 1</u> พื้นฐานการพัฒนาและการวิจัย กล่าวถึง ทฤษฎีการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง ความเป็นมาของท้องถิ่น และความเป็นมาของโครงการ

<u>บทที่ 2</u> การดำเนินโครงการวิจัย กล่าวถึง กรอบการวิจัย นิยามคำ ความสำคัญของการวิจัย ความมุ่งหมายของการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย วิธีการวิจัย การเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การสรุปและประเมินผล

บทที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูล กล่าวถึง โคและมูลโค คนเลี้ยงโค การใช้ประโยชน์มูลโค และปัญหาที่พบในการดำเนินการวิจัย

บทที่ 4 การพิสูจน์ทฤษฎีการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง กล่าวถึง หลักการและเหตุผล หลักฐานข้อมูลและวิธีการพิสูจน์ทฤษฎีการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง ซึ่งอาศัยหลักฐานข้อมูลทั่วไปของท้องถิ่น อาศัยข้อมูลจากโครงการใช้มูลโคพัฒนาคุณภาพชีวิต และแก้ปัญหาความยากจนในชนบท และการประเมินผลรวบยอด

บทที่ 5 การสรุปและประเมินผล กล่าวถึง กระบวนการวิจัยและการค้นพบที่สำคัญ

สถานที่ทำการวิจัยคือ ตำบลนาแห้ว ในอำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย

1. สรุป

1.1 ความมุ่งหมายของการวิจัย ความมุ่งหมายทั่วไปเพื่อพิสูจน์ทฤษฎีการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของชาวชนบท และเพื่อแก้ปัญหาความยากจนในชนบท ความมุ่งหมายเฉพาะเพื่อทำการทดลองในสถานการณ์จริง เพื่อศึกษาปริมาณ และคุณภาพของมูลโค เพื่อศึกษาความเปลี่ยนแปลงทางเจตคติ และคุณภาพชีวิตของคนเลี้ยงโค เพื่อศึกษาความผูกพัน และความเอาใจใส่ต่อโคของเจ้าของโค เพื่อศึกษารายได้จากการจำหน่ายมูลโค หรือมูลค่าของมูลโคเมื่อคิดเป็นเงิน เพื่อฝึกอบรมการพัฒนาตนเองเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

1.2 ขอบเขตการวิจัย จำกัดขอบเขตการวิจัยให้อยู่ในพื้นที่ตำบลนาแห้ว อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย เพื่อเป็นการต่อเนื่องและประเมินผลโครงการวิจัย 7 เรื่องช่วง พ.ศ. 2521-2539 และการทดลองต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยได้ริเริ่ม และดำเนินการมาตั้งแต่ พ.ศ. 2506 จนถึง พ.ศ. 2540 การวิจัยนี้จะใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวนน้อย เพื่อเน้นการศึกษาในแนวลึก และยาวนาน

1.3 วิธีการวิจัย ทำตามขั้นตอนคือ การทบทวนประสบการณ์และแนวคิด การปรับโครงการวิจัยให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงในพื้นที่ การกำหนดประชากร และกลุ่มตัวอย่าง การกำหนดวิธีการทดลอง การเก็บข้อมูล การประมวลข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การเปรียบเทียบเชิงพรรณนา และการประเมินผล

1.4 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง การศึกษาการใช้มูลโคพัฒนาคุณภาพชีวิตและแก้ปัญหาความยากจนในชนบท ได้กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง โดยแบ่งเป็นกลุ่มบุคคลและกลุ่มโค

1.4.1 กลุ่มบุคคล ประชากรได้แก่หัวหน้าครอบครัวจำนวน 40 คน (ครอบครัว) ที่สมัครเข้าร่วมโครงการเลี้ยงวัวพื้นเมืองเพื่อยกฐานะทางเศรษฐกิจของชาวชนบทชายแดน เมื่อ พ.ศ. 2533 - 2540 และเกือบทุกคนได้กู้เงินไปซื้อวัวพื้นเมืองมาเลี้ยงคนละ 10,000 (กู้แล้ว 36 คน) ประชากรทั้งหมดเป็นราษฎร บ้านนาโพธิ์ ในตำบลนาแห้ว กลุ่มตัวอย่างที่เป็นบุคคลคัดเลือกมาเพียง 3 คน โดยพิจารณาจากเกณฑ์ 5 ข้อ คือ เป็นผู้ที่ติดต่อได้สะดวก เป็นผู้ที่กลุ่มคนเลี้ยงโคยอมรับนับถือ และยึดเป็นแบบอย่างได้ เป็นผู้สนับสนุนโครงการพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อย่างต่อเนื่องยาวนาน เป็นคนเลี้ยงโคพื้นเมืองที่ได้กู้เงินโครงการและคืนเงินกู้พร้อมดอกเบี้ยครบถ้วนแล้ว เป็นผู้มีความประพฤติดี และยึดมั่นในหลักจริยธรรมในการดำรงชีวิต

1.4.2 กลุ่มโค ประชากร ได้แก่ โคพื้นเมืองที่ราษฎรในตำบลนาแห้ว อำเภอนาแห้วเลี้ยงไว้ในท้องถิ่นตำบลนาแห้ว อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย กลุ่มตัวอย่างที่เป็นโคคือโคที่กลุ่มตัวอย่างที่เป็นบุคคล 3 คน มีอยู่ หรือนำมาร่วมโครงการ จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นโคมีจำนวนไม่แน่นอน แต่เป็นจำนวนอยู่ระหว่าง 2 - 12 ตัว โดยเฉลี่ย 4 ตัว เพราะมีการเก็บข้อมูลหลายช่วง แต่ละช่วงมีจำนวนโคที่นำมาร่วมโครงการแตกต่างกันไป

1.5 วิธีการทดลอง การทดลองเลี้ยงโคเอามูล โดยจัดเตรียมแปลงหญ้าไว้จัดโคมากินหญ้าในแปลงหญ้าในตอนกลางวัน นำโคไปไว้ที่คอกให้ถ่ายมูลในตอนกลางคืน และตอนเช้าก่อนนำไปปล่อยให้กินหญ้า ชั่งมูลโคที่โคถ่ายทุกเช้าว่าได้กี่กิโลกรัม แล้วนำมูลโคไปกองรวมไว้ในหลุมที่เตรียมไว้ เพื่อใช้เป็นปุ๋ยใส่ต้นไม้ต่อไป ทำการทดลองดังกล่าว 43 วัน โดยเฉลี่ยชั่งมูลโค ของโคจำนวน 4 ตัวทุกวัน

1.6 การเก็บข้อมูล เก็บข้อมูลเกี่ยวกับมูลโค 43 วัน และเก็บข้อมูล กระบวนการวิจัยทั้งหมดตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ 2538 ถึงเดือนกันยายน 2540 ประมาณ 2 ปี 7 เดือน วิธีการอุปกรณ์และเครื่องมือในการเก็บข้อมูลได้แก่ใช้ปฏิทิน ใช้การสังเกตในสถานการณ์จริง ใช้การถ่ายภาพสี และสไลด์ ใช้การสัมภาษณ์ ใช้เอกสารที่จัดทำขึ้น ใช้บันทึกต่าง ๆ และใช้ตาชั่ง

1.7 การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติอย่างง่าย เช่น ค่าเฉลี่ย และร้อยละสำหรับข้อมูลเชิงปริมาณหรือกำหนดค่าเป็นตัวเลขได้ ใช้การเปรียบเทียบ และการบรรยาย สำหรับข้อมูลที่ไม่เป็นเชิงปริมาณ หรือไม่สามารถกำหนดค่าเป็นตัวเลขได้ สำหรับการพิสูจน์ทฤษฎี ใช้การเปรียบเทียบ และการอนุมานคือ การคาดคะเนตามหลักเหตุผล ประกอบกับข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพในช่วงเวลา สถานที่และเหตุการณ์

1.8 การค้นพบที่สำคัญ

1.8.1 ผลการทดลองปริมาณมูลโค 43 วัน ได้ข้อสรุปว่า โค 1 ตัว จะถ่ายมูลไว้ในคอกวันละ 3.76 - 4.04 กิโลกรัม โค 4 ตัว จะให้มูลเฉลี่ยวันละ 15.03 - 16.16 กิโลกรัม การเลี้ยงโคเพื่อขายมูลโคอย่างเดียวไม่คุ้มทุนและเวลา แต่สามารถขายมูลโคเป็นรายได้เพิ่มเติมจากการขายโคได้

1.8.2 รายได้จากการเลี้ยงโคเป็นอาชีพเสริม เป็นที่น่าพอใจ ตัวอย่างการเลี้ยงโคที่ทดลองทำ 7 ชุด เลี้ยงอยู่นาน 14.5 เดือน จำนวนโครวม 43 ตัว ลงทุนรวม 130,100 บาท ขายได้กำไร 31,000 บาท โดยเฉลี่ย เลี้ยงโค 1 ชุด จำนวน 7 ตัว ลงทุน 18,585 บาท เลี้ยงอยู่นาน 2.2 เดือน ขายได้กำไร 4,428 บาท รายได้ระดับนี้คนเลี้ยงโคพอใจ เพราะงานดูแลโคไม่หนัก ดีกว่าการทำไร่ขิงและทำไร่ข้าวโพด ซึ่งเสี่ยงต่อการขาดทุนมากกว่าการเลี้ยงโค เนื่องจากราคาโคไม่เปลี่ยนแปลงมาก และโคก็ไม่ค่อยตาย เพียงแต่อ้วนขึ้นหรือผอมลงเท่านั้น

1.8.3 การเลี้ยงโค หากเลี้ยงจำนวนมากถึง 45 ตัว สามารถมีรายได้ที่เป็นกำไรถึงปีละ 25,000 บาท เป็นอย่างน้อย และจำนวนโคจะเพิ่มขึ้นทุกปี ปีละ 15 - 20 ตัว (ลูกโคที่คลอดทุกปี) ขายโคตัวผู้หรือโคแก่ เก็บโคตัวเมียเลี้ยงไว้ต่อไป จะมีรายได้มั่นคง ครอบครัวมีฐานะทางเศรษฐกิจดี สามารถส่งลูกเรียนให้จบระดับอุดมศึกษาได้ การเลี้ยงโคพื้นเมืองมีแต่ได้กำไร แต่คนเลี้ยงต้องเอาใจใส่ ติดตามดูแลโคอย่างใกล้ชิด และรู้จักรักษาโรค ป้องกันโรคให้โคด้วย

1.8.4 การใช้ประโยชน์มูลโค มูลโคใช้ประโยชน์ได้หลายอย่าง เช่น ขายเป็นสินค้าปุ๋ย มูลแห้งขายได้กระสอบละ 10 - 16 บาท ในท้องถิ่น ถ้าขายในกรุงเทพมหานครมูลโคแห้งขายในราคากิโลกรัมละ 2 - 3 บาท นอกจากนี้คนเลี้ยงโคสามารถใช้มูลโคเป็นปุ๋ยใส่ต้นไม้ผล ไม้ดอก หรือใส่แปลงนาปลูกข้าว การทดลองนำมูลโคใส่ต้นสัก ต้นกล้วย ต้นมะค่า ได้ผลเป็นที่พอใจ

1.8.5 ความเปลี่ยนแปลงของคนเลี้ยงโค คนเลี้ยงโคได้พัฒนาตนเองจนจบการศึกษาระดับ ป.6 ได้รับการคัดเลือกให้เป็นคนงานของศูนย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย มีค่าจ้างชั่วคราวเดือนละ 4,100 บาท โดยได้เป็นคนงานมาตั้งแต่เดือนตุลาคม 2538 เป็นผู้มีความกระตือรือร้นในการทำงาน มีความอดทน มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีความรับผิดชอบสูง

1.8.6 ปัญหาที่พบในการดำเนินโครงการวิจัย มีปัญหาเกี่ยวกับการขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง เศรษฐกิจของท้องถิ่นที่ไม่มั่นคง และความปลอดภัยของทรัพย์สินตัวอย่าง คือ โคทดลองถูกขโมยไป 1 ครั้ง

2. การพิสูจน์ทฤษฎีการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง

2.1 หลักฐานข้อมูล อาศัยหลักฐานข้อมูลจากสิ่งต่อไปนี้

2.1.1 อาศัยหลักฐานข้อมูลทั่วไปของท้องถิ่น โดยเปรียบเทียบเหตุการณ์ตามช่วงเวลา และยกตัวอย่างเหตุการณ์ที่มีความสำคัญ

2.1.2 อาศัยข้อมูลจากโครงการใช้มูลโคพัฒนาคุณภาพชีวิตและแก้ปัญหาความยากจนในชนบท เช่น ข้อมูล ความเป็นมาของท้องถิ่น ข้อมูลเกี่ยวกับคนเลี้ยงโค และข้อมูลการพัฒนาศูนย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย

2.1.3 อาศัยการประเมินผลรวบยอดเกี่ยวกับตำบลนาแห้ว เมื่อเริ่มโครงการ และปัจจุบัน (พ.ศ. 2506 - 2540) สภาพของครอบครัวผู้ทำโครงการเมื่อเริ่มโครงการและปัจจุบัน (พ.ศ. 2506 - 2540) และสภาพของคนเลี้ยงโคเมื่อเริ่มโครงการ และปัจจุบัน (พ.ศ. 2521 - 2540)

2.2 ตัวอย่างข้อมูลเพิ่มเติม

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นยืนยันว่าทฤษฎีการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง สามารถนำไปปฏิบัติได้ผลจริงที่ตำบลนาแห้ว ในอำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย คือ สามารถพัฒนาชุมชนที่กำลังจะร้างเพราะผู้คนละทิ้งถิ่นเดิม พากันรยกย้ายจากชายแดน อพยพหนีไปอยู่ที่อื่น ๆ ที่มั่นคง ปลอดภัย และมั่งคั่งกว่า... ให้มีความเจริญก้าวหน้าทุกด้านได้ภายในเวลา 20 - 30 ปี และต่อไปนี้เป็นตัวอย่างข้อมูลเพิ่มเติม

ในวันที่ 8 มีนาคม พ.ศ. 2506 นายพิสิทธิ์ สารวิจิตร วางโครงการมหาวิทยาลัยแห่งการงานและพัฒนา (มกพ) อยู่ที่ห้องภาษาอังกฤษ โรงเรียนสายน้ำผึ้ง กรุงเทพมหานคร ว่าจะให้มีสิ่งต่าง ๆในตำบลนาแห้วที่ผู้คนจำนวนกว่าร้อยละ 70 กำลังอพยพหนีจากพื้นที่คือ (1) เขื่อนกั้นน้ำ อ่างเก็บน้ำ (2) โครงการประปา (3) โครงการไฟฟ้าน้ำตกขนาดเล็ก (4) สวนสัตว์ (5) สวนพฤกษชาติ (6) บ้านพักอาจารย์ ศาสตราจารย์ (7) บริเวณทดลองทางเกษตร และเลี้ยงสัตว์ (8) อาคารเรียน คณะวิชาต่าง ๆ (9) หอพักนิสิตชาย - หญิง (10) สถาบันการค้นคว้าทางจิตวิทยาเพื่อพัฒนาและส่งเสริมความก้าวหน้าของบุคคล (11) หมู่บ้านตัวอย่าง ใน พ.ศ. 2514 นายพิสิทธิ์ สารวิจิตร ได้ปรับปรุงสิ่งต่าง ๆ ที่จะให้มีในตำบลนาแห้วเพิ่มเติมคือ (1) โรงพยาบาล (2) สถานีตำรวจ (3) โรงเรียนมัธยม (4) โรงเรียนประถม (5) วัด (6) สถานีวิจัยต่าง ๆ

ในระยะเวลาประมาณ 34 ปี จาก พ.ศ. 2506 ถึง พ.ศ. 2540 ที่นายพิสิทธิ์ สารวิจิตร นำทฤษฎีการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองไปปฏิบัติที่ตำบลนาแห้วได้เกิดสิ่งต่าง ๆ ขึ้นมากมายได้แก่ (1) ตำบลนาแห้ว ได้แยกเป็น 3 ตำบลในเวลาต่อมาคือ ตำบลนาแห้ว ตำบลแสงภา และตำบลเหล่ากอหก (2) บ้านเหมืองแพร่ ได้รับการพัฒนาให้เป็นบ้านตัวอย่างใน พ.ศ. 2507 (3) ตำบลนาแห้วได้รับการยกฐานะเป็นกิ่งอำเภอใน พงศ. 2513 และเป็นอำเภอใน พ.ศ. 2519 (4) ทางราชการตั้งโรงเรียนมัธยมศึกษา มี ม.1 - 6 ชื่อโรงเรียนนาแห้ววิทยาใน พ.ศ. 2518 และตั้งโรงเรียนประถมศึกษาเพิ่มที่บ้านนาแห้วใหม่มี ป.1 - 6 (5) มีการสร้างโรงพยาบาลนาแห้ว ที่ว่าการอำเภอนาแห้ว สำนักงานป่าไม้ สำนักงานเกษตร สำนักงานการประถมศึกษา ที่ทำการไฟฟ้า ที่ทำการประปา แปลงทดลองการเกษตร อ่างเก็บน้ำ ฝายน้ำล้น (6) ศูนย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย ทุกสิ่งดังกล่าวตั้งอยู่ในบริเวณพื้นที่โครงการมหาวิทยาลัยแห่งการงาน และพัฒนาการ (มกพ) 20,000 ไร่ ที่นายพิสิทธิ์ สารวิจิตรวางโครงการไว้ นอกจากนี้ยังมีหน่วยงาน และโครงการอื่น ๆ เกิดขึ้นอีกในพื้นที่ตำบลนาแห้วเดิมได้แก่ อุทยานแห่งชาติอำเภอนาแห้ว (2) สำนักงานดูแลรักษาป่า (3) สวนป่าบ้านนาปอ (4) สำนักงานอุทยานแห่งชาติ (5) โครงการทดลองเกษตรที่สูง (6) โครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ของสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถสิริกิติ์ (7) โครงการหมู่บ้านเพื่อความมั่นคง (บ้านบ่อเหมืองน้อยและบ้านห้วยน้ำผัก) สิ่งเหล่านี้เกิดขึ้นภายหลังทั้งสิ้น ถ้าไม่มีโครงการมหาวิทยาลัยแห่งการงานและพัฒนา (มกพ) เริ่มต้นก่อน และไม่มีการนำทฤษฎีการพัฒนาท้องถิ่น

ของตนเองไปปฏิบัติที่ตำบลนาแห้วอย่างต่อเนื่อง สิ่งต่าง ๆ ดังกล่าว อาจจะไม่เกิดขึ้นก็ได้ หลายสิ่งหลายอย่างนายพิสิทธิ์ เ สารวิจิตร ไม่ได้ทำเอง เพราะไม่มีทุน ไม่มีแรงงานและไม่มีเวลา แต่ยิ่งแสดงให้เห็นอานุภาพของทฤษฎีว่าสามารถพัฒนาท้องถิ่นชนบทชายแดนที่ยากจนได้จริง การพิสูจน์ทฤษฎีใช้เวลาติดตามอย่างต่อเนื่อง 34 ปี ผู้วิจัยถือว่าได้อุทิศชีวิต สติปัญญา ความเพียรพยายาม ค้นหาสิ่งที่มีคุณค่าสูงสุดให้แก่บ้านเกิด มาตุภูมิของตนเองแล้ว ผู้นำทฤษฎีไปใช้ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตจะต้องสามารถพัฒนาตนเอง และบ้านเกิดของตนให้ดีขึ้นกว่าเดิมได้ตามอัตภาพ

3. <u>การประเมินผล</u>

การทำรายงานการวิจัยฉบับนี้ใช้เวลา 3 ปี จาก พ.ศ. 2538 ถึง พ.ศ. 2540 ต่อจากนี้ไปอีก 100 ปี อาจจะไม่มีใครทำการทดลองและวิจัยเช่นนี้อีก เพราะการทดลองมีอุปสรรคและใช้เวลายาวนานมาก ผู้วิจัยมีความพึงพอใจที่สามารถสรุปผลการทดลองได้ในช่วงชีวิตของตนเอง

พิสิทธิ์ สารวิจิตร

1 ตุลาคม 2540

บรรณานุกรม

เก่ง สารวิจิตร. จดหมายถึงลูก (พิสิทธิ์ สารวิจิตร) พ.ศ. 2498 - 2511(วันที่ 9 กรกฎาคม พ.ศ. 2498 - 12 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2511).

พิสิทธิ์ สารวิจิตร. " การพัฒนาตนเอง," วารสารแนะแนว. 14(68): เมษายน - พฤษภาคม 2523.

_____. " การพัฒนาตนเองกับการป้องกันปัญหาสุขภาพ," วารสารสุขศึกษา.8(32): ตุลาคม - ธันวาคม 2528.

_____. " การพัฒนาตนเอง: หนทางไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์," วารสารมนุษยศาสตร์ปริทรรศ์. 5(1): ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2526.

_____. " การศึกษาตามแนวการพัฒนาตนเอง," สารานุกรมศึกษาศาสตร์. 290 - 294. คณะกรรมการอำนวยการจัดงานฉลองสิริราชสมบัติครบ 50 ปี จัดพิมพ์เป็นที่ระลึกเนื่องในมหามงคลสมัยฉลองสิริราชสมบัติครบ 50 ปี พุทธศักราช 2539.

_____. " ความมุ่งหมายของการศึกษา," สารานุกรมศึกษาศาสตร์. 317 - 320. คณะกรรมการอำนวยการจัดงานฉลองสิริราชสมบัติครบ 50 ปี จัดพิมพ์เป็นที่ระลึกเนื่องในมหามงคลสมัยฉลองสิริราชสมบัติครบ 50 ปี พุทธศักราช 2539.

_____. คู่มือพัฒนาเพื่อความรุ่งโรจน์และส่งเสริมความก้าวหน้านักเรียน.กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ประสานมิตร, 2508.

_____. ประวัติส่วนตัววัยเด็กถึงวัยรุ่น เล่ม 1 - 3(ต้นฉบับ). 2499 - 2501.

_____. ประวัติการดำเนินโครงการมหาวิทยาลัยแห่งการงานและพัฒนาการ เล่ม 1 (ต้นฉบับ). 2514.

_____.แผนการพัฒนาท้องถิ่นเพื่อความรุ่งโรจน์ของชุมชนและประเทศชาติ - ทฤษฎีการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง. เอกสารอัดสำเนา. 2 สิงหาคม 2526.

_____. " แผนการพัฒนาท้องถิ่นเพื่อความรุ่งโรจน์ของชุมชนและประเทศชาติ," วิจัยและวัดผล' 27. 4(4): 2527.

_____.มหาบัณฑิตด้านหลักสูตรและการสอนกับการพัฒนาตนเอง(หน่วยที่ 2) ใน ประมวลสาระชุดวิชาประสบการณ์วิชาชีพมหาบัณฑิตหลักสูตรและการสอน. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2539.

_____.ยุทธศาสตร์การสอนวิชาการพัฒนาตนเองและบุคลิกภาพจากระดับอนุบาลถึงปริญญาเอก. งานตำราและคำสอน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2523.

_____.ลำธารชีวิต.(ประวัติส่วนตัว - ต้นฉบับ) 2513.

_____.วิชาครู ป.กศ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ไชยวัฒน์, 2507.

_____.วิชายุทธศาสตร์การพัฒนาตนเองและบุคลิกภาพจากระดับอนุบาลถึงปริญญาเอก. กรุงเทพฯ: พงษ์เจริญการพิมพ์, 2525.

_____. " วิธีการแห่งปัญญา," สารานุกรมศึกษาศาสตร์. 364 - 365. คณะกรรมการอำนวยการจัดงานฉลองสิริราชสมบัติครบ 50 ปี จัดพิมพ์เป็นที่ระลึกเนื่องในมหามงคลสมัยฉลองสิริราชสมบัติครบ 50 ปี พุทธศักราช 2539.

_____.สู่เส้นชัยงาม. (โคลงสี่สุภาพ 641 บท บรรยายการต่อสู้ในชีวิตและอุดมการณ์ของตนเอง - ต้นฉบับ) 2520.

_____.สรุปใจความสำคัญวิชาครู พ.กศ. และ 500 แนวความคิดสำคัญทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ไชยวัฒน์, 2506.

_____.หลักสูตรวิชายุทธศาสตร์การพัฒนาตนเองเพื่อความรุ่งโรจน์.กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาตนเองเพื่อความรุ่งโรจน์, 2526.

_____.สมุดบันทึกประจำวัน เล่ม 1 - 72. (10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2499 ถึง 31 ตุลาคม พ.ศ. 2540 รวม 21,704 หน้า)

_____.สมุดแต่งโคลงสี่สุภาพ เล่ม 1 - 40.(18 มกราคม พ.ศ. 2501 ถึง 31 ตุลาคม พ.ศ. 2540 รวม 31,148 บท)

_____.หนึ่งปีที่กรุงเทพฯ. เริ่มเขียนเมื่อ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2499 เขียนเสร็จวันที่ 14 มีนาคม พ.ศ. 2499 ยาว 31 หน้า (เนื้อหายาวประมาณ 50 หน้าของรายงานการวิจัยฉบับนี้) เขียนเล่าให้บิดา คุณยายและน้อง ๆ รวมทั้งญาติทราบ เป็นการเขียนเล่าเรื่องยาวที่สุดครั้งแรกในชีวิตของผู้วิจัย บรรยายชีวิตของตนเองตั้งแต่เดินทางออกจากบ้านนาโพธิ์ ตำบลนาแห้ว ในวันที่ 15 เมษายน พ.ศ. 2498 เวลา 15.00 น. เพื่อไปเรียนครูที่โรงเรียนฝึกหัดครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ธนบุรี

_____. ศิลาจารึกทฤษฎีการพัฒนาตนเองของ ดร.พิสิทธิ์ สารวิจิตร. 2531.

พิสิทธิ์ สารวิจิตร และ ประพันธ์ ปลิดปลอดภัย. รายงานการวิจัยเรื่อง การพัฒนาตนเองเพื่อความพึงพอใจในชีวิตและการงาน. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529. อัดสำเนา.

พิสิทธิ์ สารวิจิตร, ศิริยุภา พูลสุวรรณ และ วัลลภ ปิยะมโนธรรม. รายงานการวิจัยเรื่อง การเพิ่มความสำเร็จของหน่วยงานด้วยการพัฒนาตนเองของบุคลากร: การพิสูจน์ทฤษฎีการพัฒนาตนเอง.มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532. อัดสำเนา.

พิสิทธิ์ สารวิจิตร, ประพันธ์ ปลิดปลอดภัย และวิบูลลักษณ์ สารวิจิตร. รายงานการวิจัยเรื่อง การเพิ่มแรงจูงใจในการศึกษาและการพัฒนาตนเองให้แก่นักเรียนในชนบทชายแดนที่อยู่ใกล้เขตการสู้รบ. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.

พิสิทธิ์ สารวิจิตร. รายงานการวิจัยเรื่อง การเลี้ยงวัวพื้นเมืองเพื่อยกฐานะทางเศรษฐกิจของชาวชนบทชายแดน. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2538. อัดสำเนา.

พิสิทธิ์ สารวิจิตร, บุญธรรม คำพอ และ ประพันธ์ ปลิดปลอดภัย. รายงานการวิจัยเรื่อง การสืบทอดเจตนาความเป็นชาติไทยของประชาชนในตำบลนาแห้ว. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527.

พิสิทธิ์ สารวิจิตร, บุญธรรม คำพอ และ ผดุง อารยะวิญญู. รายงานการวิจัยเรื่อง โครงการวิเคราะห์ความสนใจในการอ่านและความสัมพันธ์ของการอ่านกับองค์ประกอบซึ่งส่งเสริมการพัฒนาท้องถิ่นและความมั่นคงของชุมชนหมู่บ้านชายแดน. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523. อัดสำเนา.

พิสิทธิ์ สารวิจิตร และ บุญธรรม คำพอ. รายงานการวิจัยเรื่อง โครงการวิจัยความสนใจในการประกอบอาชีพและการอบรมความรู้ในการประกอบอาชีพแก่ประชาชนในตำบลนาแห้ว. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524. อัดสำเนา.

พิสิทธิ์ สารวิจิตร และ บุญธรรม คำพอ. รายงานการวิจัยเรื่อง โครงการสำรวจความต้องการ ความสนใจ ปัญหา แรงบันดาลใจและความใฝ่สูงทางการศึกษาของนักเรียนและประชาชนในตำบลนาแห้ว. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522. อัดสำเนา.

Adams, Brain. How to Succeed. New York: Taplinger Publishing Co., 1970.

Bolton, Sarah K. Lives of Poor Boys Who Became Famous. New York: Thomas Y. Crowell, 1962.

Hill, Napoleon. Laws of Success. Cleveland: Ralston Publishing Co., 1963.

_____. The Science of Personal Achievement, Vol.I - IV. Columbia: The Napoleon Hill Foundation, 1963.

_____. Think Your Way to Wealth. Los Angeles: Willing Publishing Co., 1948.

_____. Think and Grow Rich. North Hollywood: Hall Leighton Printing Co., 1966.

Hill, Napoleon and Stone, W. Clement. Success Through a Positive Mental Attitude. Englewood Cliffs, N.J.: Prentice Hall, 1960.

Korda, Michael. Success. New York: Ballantine Books, 1977.

Sarawichitr, Pisit. Continuing Certification for Teachers: Analysis of Professional Growth Activities for Renewal Units in Minnesota. Ph.D. Thesis. The University of Minnesota, 1976.

_____. An Example of a Developing Rural Thai Community: Tambol Nahaeo, Nahaeo Subdistrict. A Paper Submitted at the University of Minnesta, June 21, 1973.

_____. "Peace through Education at the University of Development," Spirit of Enterprise: The 1993 Rolex Awards. Bern: Buri, 1993.

_____. Teachers Can Help Under-priviledged Students Become Successful. Plan B Paper. The University of Minnesota, 1964.

_____. "The University of Development," Spirit of Enterprise: The 1981 Rolex Awards. London: Harrap Limited, 1981.

Sartwell, Matthew. Napoleon Hill's Keys to Success. New York: Dutton, 1994.

Stone, W. Clement. The Success System that Never Fails. Englewood Cliffs, N.J.: Prentice Hall, 1962.

Uris, Auren. Techniques of Leadership. New York: McGraw-Hill Book Company, 1964.

Wirsing, Marie E. Teaching and Philosophy: A Synthesis. Boston: Houghton Mifflin Company, 1972.

ภาคผนวก

CURRICULUM VITAE

1. Name : Dr. Pisit Sarawichitr

2. Born: September 2, 1938

3. Place of Birth: Ban Napho, Tambol Nahaeo, Amphoe Nahaeo, Loei, Thailand. Parents and ancestors were farmers.

4. Present Address: 4/626 Soi 27, Ban Sahakorn Khehastan 4, Klong Kum, Khet Bueng Kum, Bangkok 10240 , Thailand.
Phone: 3797341

5. Present Position: Assistant Professor

6. Office Address: Room 947, Graduate School
Srinakharinwirot University Prasarnmit
114 Sukhumwit 23, Klong Tei, Bangkok 10110, Thailand.
Phone: 2584119

7. Academic Degrees:

Ph.D. in Education, University of Minnesta, U.S.A., 1976.
(Curriculum, Instruction and Evaluation: Higher and Teacher Education)

M.A. in Educational Psychology, University of Minnesota, U.S.A., 1964.

B.Ed. in Secondary Education, Srinakharinwirot University Prasarnmit, 1961. (Majors: Thai, English).

8. Employment Record:

1961 - 1969 Sai Nam Phueng School (a government secondary girlschool), Klong Tei, Bangkok 10110, teaching English from Mathayom Suksa I - V.

1969 - 1979 Srinakharinwirot University Bangkhen, Bangkok 10109 , Thailand, teaching Educational Psychology and Introduction to Guidance at the B.Ed. level.

1979 - 1995 Graduate School, Srinakharinwirot University Prasarnmit, Klong Tei, Bangkok 10110, teaching Philosophical Foundations of Education at the M.Ed. level and teaching Morality and Moral Education at the Ed.D. level, and teaching Self-development Techniques to M.Ed. students as personal service.

In addition, teaching Ethics of Educational Administrators at the M.Ed. level at Ramkhamhaeng University in Bangkok and writing a textbook on Self-development of M.Ed. Students for Sukhothai Thammathirat Open University in 1995.

9. Professional Affiliations and Memberships:

- Life member of the Education Society of Thailand.
- Deputy Secretaty of the Education Society of Thailand for the years 1995 - 1996.
- Secretary of the Future Society of Thailand.

10. Scholarships and Funds for Educational Promotion:

1949 - 1955 Thai Government funds for studying in Grades V - X.

1955 - 1957 Thai Government funds for studying at the Certificate of Education level at Ban Somdej Chao Phraya Teachers College.

1957 - 1961 Thai Government funds for studying at the Bachelor of Education level at the College of Education Prasarnmit (Srinakharinwirot University Prasarnmit since 1974).

1963 - 1964 Smith-Mundt/Fulbright Grant of the U.S.A. for studying M.A. in Educational Psychology at the University of Minnesota, Minneapolis, Minnesota, U.S.A.

1972 - 1976 Thai Government scholarship for studying Ph.D. in Education at the University of Minnesota , Minneapolis, Minnesota, U.S.A.

11. Research and Teaching Interests:

1. Self-development theories and techniques.
2. Community and rural development.
3. Educational Philosophy and Educational Psychology.
4. Language instruction and ethics.

12. Some Responsibilities:

1. Secretary of the Committee on Studying-Reporting Impact of Srinakharinwirot University Center at Amphoe Nahaeo, Changwat Loei on the Environment.
2. Secretary of the Committee on Operations of Srinakharinwirot University Development at Amphoe Nahaeo (Srinakharinwirot University Center approved Jan.20,1995).
3. Head of the research project on Life Quality Development and Poverty Solving in the Rural Areas Through Cow Dung.
4. Member of Administrative Committee of the M.Ed.Program in Higher Education.
5. Member of Administrative Committee of the Ed.D.Programs in Higher Education and Curriculum Research and Development.
6. Member of the Committee on Foundations of Education Comprehensive Examination 1978 - 1994.
7. Representative of Srinakharinwirot University in charge of field operations of Srinakharinwirot University Center at Amphoe Nahaeo, Changwat Loei.

8. Head of the University of Development Project initiated on March 8, 1963 to develop Tambol Nahaeo to be a university center and underprivileged people to attain prosperity.

13. Books:

1. Self-development for Success, 1965.
2. Strategies for Self-development from Kindergarten through Doctorate Level, 1982.
3. English and English Teaching for Certificate of Education, 1962.
4. Education for Certificate of Education, 1961.
5. Five Hundreds Important Ideas in Education, 1962.

14. Research Reports :

1. An Example of A Developing Rural Thai Community-Tambol Nahaeo, 1973, submitted at the University of Minnesota, Minneapolis, Minnesota, U.S.A.
2. A Preliminary Study of the Problems, Needs, Educational Aspirations, Economic Status, and General Outlooks of the People and Pupils in Tambol Nahaeo, 395 pages, a comprehensive study of Tambol Nahaeo tracing the sources of development, progress and obstacles, 1979.
3. An Analysis of Reading Ability and the Relationship between Reading and Factors that Promoted Community Development and Security of the Border Village Community, 324 pages, 1980.
4. Vocational Interest Research and Vocational Training at Tambol Nahaeo, 460 pages, 1981.
5. Self-development Towards Life-career Satisfaction, 268 pages, 1986.
6. Increasing Organizational Success Through Self-development of Personnel: A Theory Testing, 148 pages, 1989.
7. Increasing Educational Motivation and Self-development for Rural Students in the Border Area Near the War Zone, 208 pages, 1991.
8. Native Cow Raising for Economic Status Improvement of the Border Rural People, 87 pages, 1995.

15. On Going Research Projects:

1. Land Salvation: Returning the Forest to the Land - Increasing Happiness and Prosperity of the Harvesters, starting in 1992 . Achievements: Growing 30,000 teak trees to honor His Majesty the King of Thailand; building temporary office of Srinakharinwirot University Center at Amphoe Nahaeo, Loei.

2. Life Quality Development and Poverty Solving in the Rural Areas Through Cow Dung, starting in 1995.
3. Natural Conservation and Human Satisfaction, starting in 1993.

16. Ph.D. Dissertation:
Continuing Certification for Teachers: Analysis of Professional Growth Activities for Renewal Units in Minnesota. University of Minnesota, U.S.A.,1976.

17. M.A. Plan B Papers:
Teachers Can Help Underprivileged Students Become Successful. University of Minnesota, Minneapolis, Minnesota, U.S.A.,1964.
Provisions for Gifted Students. University of Minnesota. August, 1964.

18. Stone Inscription:
1. Dr.Pisit Sarawichitr's Theory of Self-development.The inscription was hand-made with a pointed steel rod in grey marble bar in May, 1988. The size of the marble bar is 30 x 30 x 50 centimeters. The inscription is temporary kept at Srinakharinwirot University Center, Amphoe Nahaeo, Changwat Loei,Thailand.
2. Records and abbrevations of special events and achievements.

19. Articles and Records:
1. "Self-development" The Journal of Guidance.14th Year.Vol.68. April - May, 1980.p.26 - 34.
2. "Self-development Towards a Perfect Human Being." Journal of Humanities. 5th Year.Vol. 1. First Semester, 1983. p. 3 - 9.
3. "Health Education in Hospitals." Journal of Health Education. 8th Year. Vol.8. No.31. July - September, 1985. p. 1.
4. Univerity of Development Project 1963 - 1975.
5. Towards the Victorious Line. 641 poems,describing personal life struggle and ideology, 1977.
6. Life Stream.59 pages describing life history from birth to age 32. 1970.
7. "The University of Development." Spirit of Enterprise : The 1981 Rolex Awards. Harrap. London. 1981.p. 346 - 347.
8. "Peace Through Education at the University of Development." Spirit of Enterprise : The 1993 Rolex Awards. Buri. Bern, Switzerland. p. 372 - 374.
9. Self-development Strategies for Success Curriculum. Thai Wab Rian. Bangkok. 1983.

10. Community Development for the Prosperity of the Society and the Nation Plan: Theory of Native Community Development. August 2, 1983. The plan was used to develop Tambol Nahaeo,Loei.

11. Experiment on Teaching Aids Using Cheap and Natural Materials.

20. Other Experiences:

1. Drafting proposals, projects, letters, activities and so on relating to Srinakharinwirot University Development at Amphoe Nahaeo, Changwat Loei.
2. Reviewing the English thesis titles of the Master degree and doctorate students before the Graduate School Dean approves the titles for 18 years totalling 3,967 titles.
3. Writing and grading the English tests for doctoral students from 1977 - 1994.
4. Traveling to see, meet, negotiate and contact the people in Nahaeo , Loei,the government officials in Changwat Loei, the Ministry of University Affairs, the Royal Forest Department, the university administrators, members of Thailand House of Representatives,and so on relating to Srinakharinwirot University Center at Amphoe Nahaeo, Changwat Loei.
5. Writing explanation of concepts in Encyclopedia of Education of Srinakharinwirot University (Reconstructionism, Method of Intelligence, Educational Objectives) and working as member and secretary of the Educational Philosophy Committee.
6. Taking doctoral program study tour at the University of Hawaii, Stanford University, the University of Northern Colorado, the University of Minnesota, U.S.A., and the University of Sussex, the University of Birmingham in the United Kingdom from February 17 to March 25, 1979.
7. Taking an entrepreneurial study tour of the Amway Business and Settlement of Laos Refugees in the U.S.A. especially in Seatle, Washington and Gresham, Oregon from December 7 to December 21, 1986.
8. Keeping diaries since February 10,1956. The number of pages recorded is 21,010 on August 16, 1995.
9. Writing poems at least one poem a day since January 18, 1958. The number of poems written is 30,337 on August 16, 1995.
10. Carving stones to make elephant-like objects and using them as teaching aids. In ten years I had made about 40 pieces.
11. Painting in oil color on canvas my life purpose and the symbol of my life purpose with the size of 54 x 72 inches each.

Pisit Sarawichitr Pisit Sarawichitr August 16, 1995.

มาตุภูมิ

โคลงสี่สุภาพเกี่ยวกับตำบลนาแห้ว

๘๔๗๕ นาโพธิ์เหมืองแพร่สร้าง มานาน
นับเนื่องปีประมาณ กว่าร้อย
มีวัดเก่าหลักฐาน สูงค่า
ชนรุ่นหลังเด็กน้อย น่ารู้จดจำ

๘๔๗๖ นาไฮนาเดื่อร้าง เป็นดง
เหลือแต่นามยังคง อยู่ไชร้
ลูกหลานอย่าเลือนหลง ลืมถิ่น
ควรช่วยชูทำให้ หมู่บ้านปานเมือง

๘๔๗๗ โรงเรียนแรกเริ่มพร้อม ตำบล
เคยเปลี่ยนนามหลายหน แน่แล้ว
ครูขีดชื่อชวนชน ชอบชื่น
สอนอยู่ทางนาแห้ว เมื่อตั้งตอนเดิม

๘๔๗๘ หูเหืองนามแม่น้ำ สำคัญ
ไหลผ่านแดนสวรรค์ ถิ่นไท้
ธารภาแพ่รเทพสรรค์ เสริมส่ง
ยังแผ่นดินทองให้ ชุ่มชื้นสมบูรณ์

๘๔๗๙ ผาหนองมีแอ่งน้ำ บนหิน
สูงเยี่ยมเทียมเมืองอินทร์ ม่านฟ้า
แข็งแรงเร่งปีนดิน ไปเที่ยว
ชมไหล่เขายอดหญ้า ป่าไม้พงพี

๘๔๘๐ ผาหมวกสูงลิ่วล้ำ ชวนกลัว
เหมือนดั่งยักษ์มีหัว ใหญ่ไซร้
มองทะมึนหมอกมัว ตอนตรู่
คนแก่หลอกเด็กให้ นิ่งได้ทุกที

๘๔๘๑ ผาคอนควรแบ่งข้าง หาบแทน
ดูเหนื่อยหนักหลายแสน หมื่นแล้
บรรทุกเท่าหัวแหวน ยังเมื่อย
ไยจึ่งทนทานแท้ เปลี่ยนบ้างเป็นไร

๘๔๘๒ กำแพงหินแกร่งกั้น ทางจร
ผาป้องฟังคำวอน ร่ำไห้
ยอมเปิดด่านไขกลอน เป็นช่อง
สมชื่อคนจึงได้ ผ่านด้าวไปมา

๘๔๘๓ ตาดโตนลดหลั่นล้อ ลานสวรรค์
อินทร์ส่งวิศวกรรม์ ก่อสร้าง
มองดูช่างชวนฝัน โลดลิ่ว
งามปำสองฟากข้าง น่านน้ำไหลนอง

๘๔๘๔ ตาดนกกกตื่นเต้น ยามยล
เป็นที่เหมาะควรคน อยู่ยั้ง
สายธารวิ่งเวียนวน ชิบช่า
เหมือนแผ่นเงินลาดตั้ง แต่ต้นจนปลาย

๘๔๘๕ พิศชมตาดแพร่แล้ว หลงใหล
งามเมื่อธารทิพย์ใส หลั่งล้น
ปานเทพปล่อยสไบ ลอยแล่น
สูงส่งสุดภพพ้น แหล่งหล้าแลลาน

๘๔๘๖ แดนวิมานเด่นด้วย ลานหิน
เป็นหลั่นหลายปานอินทร์ แต่งไว้
เวลาว่างกินริน เดินเล่น
สมดังคำโคลงไชร้ ชื่อขั้นไดงาม

๘๔๘๗ หูเหืองไหลเรื่อยดั้น ภูผา
บากบั่นบุกศิลา แกร่งแกล้ว
ทิวทัศน์ที่งามตา มีทั่ว
หลายหมื่นปีมาแล้ว ถิ่นนี้สุกใส

๘๔๘๘ ชีวิตยังหนุ่มให้ ไปชม
เหมืองแพร่มีพระพรหม อยู่เฝ้า
คนดีน่านิยม ยกย่อง
ทุกทุ่งโมงเย็นเช้า ค่ำขึ้นแรมเพลิน

๘๔๘๙ นาโพธิ์คนชื่อสร้าง เรือกสวน
ปลูกหม่อนคิดคำนวณ ค่าผ้า
ขายเป็ดไก่ของควร ปลาย่าง
เด็กล่ามควายควบม้า ขี่ช้างรักเรียน

๘๔๙๐ ควรบอกนามบุ่งบ้าน โบราณ
ชนรุ่นหลังลืมการณ์ แต่ต้น
เดิมเป็นถิ่นสถาน นองแน่น
มีหมู่คนมากล้น เคลื่อนย้ายครัวไป

๘๔๙๑ หัวนาไฮรุ่งแล้ว ลับหาย
เป็นสิ่งควรเสียดาย ยิ่งแก้
เห็นแนวปานิกอาย อักอ่วน
ละถิ่นเดิมไปแล้ แหล่งหล้าดูแคลน

๘๔๙๒ มองเห็นนาเดื่อร้าง โรยรา
เหลือแต่พงพฤกษา หมู่ไม้
คนเดินผ่านไปมา ดูหมิ่น
เหยียบย่ำจนเลือนไร้ ค่าสิ้นศักดิ์ศรี

๘๔๙๓ ศูนย์กลางเมืองเก่าครั้ง โบราณ
เหมืองแพร่มีปราการ ใหญ่ล้อม
ดอนเพียหมู่ทหาร ยึดอยู่
สองฝั่งรายรอบป้อม ถิ่นด้าวแดนไทย

๘๔๙๔ วัดวางามเด่นสร้าง เรียงราย
เนืองแน่นชนหญิงชาย ผ่องแผ้ว
ทำทานไม่เสียดาย สักสิ่ง
ทุกถิ่นดุจกองแก้ว ร่วงรุ้งเรืองรอง

๘๔๙๕ ผองภัยลดผ่านพ้น สาบสูญ
มวลหมู่โจรอาดูร ด่าวดิ้น
เหลือหลายเหล่าคนพูน เพิ่มเพิ่ม
หมดหม่นหมองสุดสิ้น ชั่วช้าเหือดหาย

๘๔๙๖ เขียนประวัติถิ่นด้าว แดนเดิม
ชูช่วยสกุลเสริม พี่น้อง
ทุกคนเก่งฮึกเหิม สดชื่น
มีชื่อลือกึกก้อง ย่อมยิ้มยินดี

๘๔๙๗ ดินทองไทยใหญ่กว้าง อุดม
ชนร่าเริงสุขสม ผ่องแผ้ว
รักษาเผ่าพงศ์พรหม อินทร์ช่วย
เพียรเพื่อดีเลิศแล้ว แหล่งหล้าสรรเสริญ

๘๔๙๘ ควรคนเทพทั่วฟ้า แดนดิน
มองเพ่งนาโพธิ์ผิน บ่ายหน้า
นึกดูเมื่อเดินกิน นอนนั่ง
จดจ่อพอใจถ้า เชื่อผู้เขียนโคลง

๘๔๙๙ เชิญสาวชายหนุ่มทั้ง นักเขียน
คนแก่ปวงปราชญ์เชียร ทั่วหล้า
เด็กแรกรุ่นรักเรียน ทุกท่าน
ไปอ่านหนังสือกล้า ใฝ่สร้างเสริมตน

๘๕๐๒ วัยเด็กเพียรยิ่งได้ จดจำ
ฝึกอ่านเขียนคิดค่า กล่าวถ้อย
กลับจากที่เรียนนำ พวกเพื่อน
เดินผ่านการทางขัวน้อย สู่บ้านนาโพธิ์

๘๕๐๓ นาโพธิ์มีหมู่ไม้ เต็มสวน
เชิญช่วยกันสงวน เช่นนั้น
ของดีชี่งสมควร บอกกล่าว
หมากม่วงนามสามปั้น น่าลิ้มหวานหอม

๘๕๐๔ ผักกระทอนเด่นก้อง ดังไกล
ตำแซ่เสร็จสุมไฟ เคี่ยวต้ม
เติมเกลือใส่ลงไห กันเน่า
อร่อยเลอเลิศสัม จ่อจิ้มติดใจ

๘๕๐๕ ฤดูฝนท่องน้ำ ทำนา
ไปใส่ไซจับปลา ตื่นเต้น
เก็บหอยหลั่วกบหา เห็ดไห่
บากบั่นมิเคยเว้น ว่างสร้างการงาน

๘๕๐๖ ฤดูหนาวตื่นเช้า รดผัก
รีบผ่าฟืนลงหลัก ท่าน้ำ
แบกหลัวเหนื่อยของหนัก เต็มบ่า
ตกค่ำเจ็บชอกช้ำ ทั่วทั้งตัวตน

๘๕๐๗ เก็บผักหวานด่านข้าง ขุนเขา
เดินเถื่อนหาชันเอา ใส่ไถ้
หลงทางเพ่งดูเงา กกก่อ
ชมป่าเตียนไฟไหม้ เลื่อยล้าอิดโรย

๘๕๐๘ ถึงเวลาเริ่มแล้ง ลมพัด
ฝนไม่ตกอิดอัด เมื่อยร้อน
หนองบึงบุ่งมีสัตว์ นอนแช่
ชนทั่วไปชอบช้อน แอ่งน้ำเอาปลา

๘๕๐๙ รักลำธารเหล่าห้วย หนองนา
ชอบป่าขุนเขามา แต่น้อย
หวงแหนถิ่นถามหา ทุกเมื่อ
จึงแต่งโคลงเรียบร้อย กล่าวถ้อยสรรเสริญ

๘๕๑๐ รักเรือนนอนถิ่นบ้าน พงพี
แสนส่ำสัตว์เสือหมี ไก่ฟ้า
นกหนูค่างชะนี หมูเม่น
เป็ดป่าวัวควายม้า หมู่ช้างชวนชม

๘๕๑๑ รักถนนถิ่นถ้ำ แนวเนิน
บึงบ่อหลุมขุมเชิน หย่อมหญ้า
แถวทางเถื่อนหงส์เหิน ยูงเยี่ยม
ไกลกว่ากรุงคนกล้า จึ่งก้าวไปถึง

๘๕๑๒ รักโรงเรียนเร่งสู้ ศึกษา
ฝึกใฝ่ฟังครูบา ค่ำเช้า
ตริกตรองใคร่ครวญหา ของใหม่
ตามอย่างพุทธเจ้า มุ่งพ้นทุกข์ภัย

๘๕๑๓ รักสายสินธุ์แพร่น้ำ หูเหือง
เพียรเปลี่ยนไพรเป็นเมือง ใหญ่ไชร้
คนไทยรื่นเริงเรือง โรจน์รุ่ง
ผุดผ่องเบิกบานไร้ เรื่องร้อนรำคาญ

๘๕๑๔ รักลานหินแก่งก้อง ตกโตน
เสียงชิ่งธารผาดโผน ซ่าซ้อง
ลงลุยแอ่งโชกโชน ชาบซ่าน
สดชื่นฟังนกร้อง สั่งเอื้นพงไพร

๘๕๑๕ รักเรือกสวนหม่อนไม้ ผลิตผล
บิงบ่อเกลือของคน เก่งกล้า
ใครบากบั่นฝึกฝน ทุกทุ่ม
จักรุ่งโรจน์รุดหน้า เด่นก้าวไปไกล

๘๕๑๖ รักคนดีชิ่งสร้าง กิจการ
สัตย์ซื่อองอาจหาญ ถี่ถ้วน
อดทนหมั่นทำทาน จิตจ่อ
หลีกเลี่ยงเลวทรามล้วน เพื่อนผู้ควรชม

๘๕๑๗ รักสันติแต่ต้อง ตริกตรอง
คิดใคร่ครวญทดลอง เริ่มต้น
นึกถึงเที่ยงธรรมปอง ปราดเปรื่อง
ฝึกใฝ่ศึกษาค้น ค่ำเช้าคืนวัน

๘๕๑๘ ดูเด็กเดินวิ่งอ้อม วนเวียน
เป็นเรื่องควรคิดเขียน กล่าวไว้
เสียดายที่โรงเรียน ไกลห่าง
คนชี้งฉลาดไร้ ช่องสร้างชูตน

๘๕๑๙ ดูผาเขาคั่นล้อม ตำบล
รอบสี่ทิศทุกข์ทน ย่อท้อ
ไกลกรุงหมื่นโยชน์ยล ไพรป่า
ไปที่ใดคนล้อ เล่นแล้วขบขัน

๘๕๒๐ ดูปลาหอยเต่าเหี้ย ลิงแลน
นกคุ่มเขาหลายแสน ข่อก้อม
จอกจิบเข่วเต็นแตน ตัวต่อ
งูเห่าสิงเพาพร้อม ไก่ผู้โอกอู

๘๕๒๑ ดูดินดีค่าล้ำ ชีวิต
ชูช่วยชนทุกทิศ ทั่วหน้า
ใครเพียรหมั่นมีจิต สัตย์ซื่อ
จักรุ่งเรืองในหล้า แน่แท้ทีเดียว

๘๕๒๒ ดูคนเดินย่างก้าว ไปมา
ชวนชื่นชมหรรษา ตื่นเต้น
ชาวไทยช่วยชาติอา- รมณ์รื่น
เสริมสิ่งเหมาะสมเว้น ชั่วสร้างความดี

๘๕๒๓ ดูสถานที่ตั้ง โรงเรียน
เป็นป่าดงควรเขียน กล่าวย้ำ
ปรับปรุงย่อมราบเตียน แลโล่ง
วันหนึ่งแนวลำน้ำ แพร่ต้องเป็นเมือง

๘๕๒๔ กุหลาบแดงเด่นด้วย สีสวย
แถวเถื่อนเทพอำนวย ก่อสร้าง
ชาวไทยที่อยากรวย โรจน์รุ่ง
ควรช่วยชูเมืองร้าง เปลี่ยนให้สุกใส

๘๕๒๕ ดอกจำปาผ่องแผ้ว สีขาว
มีอยู่มากเหมือนสาว แน่งน้อย
ตอนบานน่ารักราว แรกรุ่น
พอร่วงโรยโศกสร้อย เหี่ยวแห้งแดงดำ

๘๕๒๖ ดอกมะลิกลิ่นฟุ้ง หอมหวน
บานชื่นนามเชิญชวน ชื่นไชร้
ชะบาแช่งลำดวน ดูเด่น
เชียงใหม่เหลืองดังได้ ห่มผ้าของจัว

๘๕๒๗ ฟังเหตุการณ์ข่าวบ้าน พัฒนา
นึกอิ่มใจหรรษา ยิ่งไชร้
ขอเทพทั่วโลกา ชูช่วย
ปัดเป่าภัยเจ็บไข้ ห่างพ้นสาบสูญ

๘๕๒๘ นึกถึงสวนไร่ข้าว ปูปลา
เป็ดไก่ตอนทำนา อยู่บ้าน
ตกเบ็ดใส่ไซหา หอยโข่ง
บากบั่นจริงทุกด้าน ใฝ่สร้างชูตน

๘๕๒๙ นึกถึงไพรป่ากว้าง ขุนเขา
เกาะแก่งหาดหินเหงา ยิ่งแท้
ดงดอนถิ่นลำเนา แนวเถื่อน
เคยอยู่เป็นสุขแม้ เมื่อยต้องทำงาน

๘๕๓๐ นึกถึงทางท่าน้ำ เหืองหู
สวนหม่อนเคยเดินดู แก่งล้อม
พระบาทที่มีภู ผาเด่น
นาเดื่อสายสินธุ์อ้อม ผ่านด้าวแดนไทย

๘๕๓๑ นึกถึงหอยแก่งชั้ว ลาบฟาน
แกงห่อหมกผักหวาน ถั่วแต้
ปลาดุกย่างไฟนาน เอาะไก่
อุอ่อมนกเขาแท้ เซ่นข้าวหลามมัน

๘๕๓๒ นึกถึงเห็ดใหญ่น้อย ปวกทา
ชิงช่าโหระพา หน่อไม้
สะระแหน่ใบกา- แฟอ่อน
ผักไห่หนามกูดได้ ช่วยเลี้ยงชีพมา

๘๕๓๓ นึกถึงโคกไร่ฝ้าย เถียงนา
กะบี่ดุกปกปลา ทั่วถ้วน
แซดชิวเอี่ยนอีดฝา จาดเหลี่ยน
เข็งข่อกัดกั้งก้วน ม่อมผ้าติดหิน

๘๕๓๔ นึกถึงเป็ดไก่ม้า หมูแมว
หลายเหล่าวัวควายแถว ถิ่นบ้าน
หมาสัตย์ซื่อมีแวว ไวว่อง
ยกย่องกันทุกด้าน ที่ช้างทรงพลัง

๘๕๓๕ นึกถึงคนแก่เจ้า ปัญญา
สาวหนุ่มเด็กยายตา พี่น้อง
ลุงหลานแม่บิดา ทุกท่าน
คิดส่งเสริมปกป้อง ทั่วด้าวแดนดิน

๘๕๓๖ เคยนอนในป่ากว้าง พงพี
เดินผ่านรังหมูหมี โป่งช้าง
เหยียบหนามไผ่ตอนหนี แตนต่อ
ปีนป่ายไปตามช้าง อ่างน้ำผาชัน

๘๕๓๗ เคยลงดำว่ายน้ำ หูเหือง
ดูบ่อเกลือเลาะเหมือง แพร่ไชร้
เห็นบุญซึ่งคนเนือง นองแน่น
ไปแห่ต้นดอกไม้ ตื่นเต้นเบิกบาน

๘๕๓๘ เคยชนฟืนผ่าไม้ ทำหลัว
หาไข่มดชุดตัว ตุ่นบิ้ง
เอียกจักจั่นเก็บบัว ตามบุ่ง
ยอมเสี่ยงภัยเอาผึ้ง ล่าเนื้อคุมวัง

๘๕๓๙ เคยหลามหอยแจ่วกุ้ง แกงปลา
เอาะไก่หมกเห็ดทา อ่อมเนื้อ
ลาบนกคุ่มตำงา ย่ำถั่ว
เจียวไข่คอยโอบเอื้อ ช่วยน้องทุกคน

๘๕๔๐ เคยผิดหวังต่อสู้ ทำทาน
บากบั่นในกิจการ ใหญ่น้อย
อดทนไม่กลัวมาร ชนชั่ว
ฟันฝ่ายากเรียบร้อย หมั่นสร้างเสริมตน

๘๕๔๑ เคยแบกหามเหนื่อยร้อน อิดโรย
หดเหี่ยวยามหิวโหย ช่านไส้
ทางไกลค่อยเดินโดย การย่อง
บนบ่าหนักหาบไห้ ดั่งแค้นขุนเขา

๘๕๔๒ เคยเห็นชนชั่วช้า ฉิบหาย
ตกต่ำมอดมลาย ด่าวดิ้น
ผลกรรมย่อมสืบสาย เสริมส่ง
เพียรเพื่อดีสุดสิ้น ทุ่นข้องขาดแคลน
๘๕๔๓ เคยถูกคนมุ่งร้าย เบียดเบียน
กดขี่แทบอาเจียร จ่อมม้วย
อดทนทุ่มเทเรียน จดจ่อ
สูงเด่นเป็นผลด้วย ใฝ่สร้างกุศล
๘๕๔๔ เคยพบพาลกลั่นแกล้ง รบกวน
คอยชู่เข็ญผันผวน ยั่วเย้า
หาเหตุใส่ความชวน ชกต่อย
โกงสิ่งของจึงเข้า ต่อต้านขัดขวาง
๘๕๔๕ เคยทุกข์ยากแต่เช้า จนเย็น
ดิ้กดื่นความทุกเข็ญ ชู่ช้า
นอนหลับไม่อยากเห็น ขมขื่น
ฝึกชื่นบานเหมือนน้ำ หล่อเลี้ยงชีวา
๘๕๔๖ เคยคิดฝักใฝ่สร้าง ศักดิ์ศรี
ริเริ่มทำความดี เด่นไว้
ลงทุนเมื่อพอมี จับจ่าย
หวังช่วยชูเสริมให้ ถิ่นบ้านสมบูรณ์
๘๕๔๗ เคยตรึกตรองถี่ถ้วน ศึกษา
เตรียมสิ่งของเสาะหา เครื่องใช้
พากเพียรเพิ่มปัญญา ความคล่อง
หลีกเลี่ยงสับสนได้ ห่างพ้นกังวล

๘๕๔๘ เคยปลูกผักหม่อนอ้อย มะขาม
เป็นสิ่งดีตอนยาม หนุ่มน้อย
พอตอนแก่ผลงาม พูนเพิ่ม
หากหมั่นงานความด้อย ย่อมสิ้นหมดสูญ

๘๕๔๙ สงสารสัตว์ใหญ่น้อย วางวาย
ปลาเต่ากับเขียดตาย เน่าทิ้ง
พวกมารมุ่งทำลาย ทุกอย่าง
ชนรุ่นหลังคงสิ้ง เบิ่งแล้วดูแคลน

๘๕๕๐ สงสารญาติพี่น้อง พงศ์พันธุ์
มีหมู่มารดุดัน เข่นเขี้ยว
แสนสัตย์ซื่อถูกทัณฑ์ กดขี่
เทพทั่วไทยลดเลี้ยว แหล่งหล้าอับอาย

๘๕๕๑ สงสารไพรเถื่อนถ้ำ พงพี
ชาติชั่วเบียดเบียนศรี ขุ่นช้ำ
พฤกษาใหญ่เล็กก็มี ทุกข์ท่วม
ไฟป่าลามลวกน้ำ เลี่ยงลี้ลับหาย

๘๕๕๒ สงสารเด็กใหญ่น้อย นักเรียน
ขาดเครื่องมือคัดเขียน อ่านค้น
รอปราชญ์ชี่งพากเพียร ชูช่วย
วันหนึ่งคงเดินด้น ป่าข้ามเขามา

๘๕๕๓ เสียดายผืนแผ่นหล้า แดนดิน
คนเคลื่อนหนีลืมสินธุ์ แหล่งน้ำ
ขุนเขาแก่งหาดหิน บึงบุ่ง
ทุกแห่งหนผาถ้ำ ถิ่นด้าวอาดูร

๘๕๕๔ เสียดายเมืองหมู่บ้าน โบราณ
คนชื่งเคยชำนาญ ก่อสร้าง
สงครามเคี่ยวเข็ญราญ รบพุ่ง
ทุกสิ่งราบเรียบร้าง เสื่อมสิ้นสาบสูญ

๘๕๕๕ เสียดายของเก่าสร้าง สวยงาม
จักร่วงโรยเลือนนาม แน่แท้
หอไตรใหญ่อาราม เรืองรุ่ง
หมดค่าความดีแล้ว เมื่อสิ้นคนชู

๘๕๕๖ เสียดายเกียรติเด่นก้อง ดังไกล
เคยรุ่งโรจน์สุกใส ผ่องแผ้ว
ดินทองถิ่นของไทย ทุกส่วน
มีหมู่มารหาญแกล้ว กลั่นแกล้งเบียดเบียน

๘๕๕๗ เสียดายคนเก่งต้อง วางวาย
หมดเรื่องราวสูญหาย ทั่วด้าว
ขาดปราชญ์เล่าบรรยาย ของเก่า
ชนรุ่นหลังปวดร้าว ต่ำต้อยหมองมัว

๘๕๕๘ เสียดายสวนหย่อมหญ้า พืชผล
เคยร่มเย็นมีคน อยู่เฝ้า
ยามยากเมื่อขาดฝน รินหลั่ง
หลายสิ่งกลายเป็นเถ้า ป่าไม้ไฟลาม

๘๕๕๙ เสียดายบึงบ่อน้ำ ล่าชาร
เป็นแหล่งหาอาหาร เพิ่มไชร้
สมบูรณ์แต่โบราณ มาเรื่อย
โปรดช่วยรักษาไว้ อย่าได้ทำลาย

๘๕๖๔ เสียดายกกม่วงไม้ สำคัญ
สูงใหญ่เทียมดวงจันทร์ เด่นฟ้า
อายุกว่าแสนวัน ยืนยิ่ง
ชนรุ่นหลังจงกล้า ช่วยป้องกันภัย

๘๕๖๕ ดูเดือนดาวท่องฟ้า เวหน
ลอยล่องเตือนใจคน ทั่วหน้า
อยากดีเด่นฝึกฝน เขียนอ่าน
เพียรหมั่นเรียนแข็งกล้า พุ่งขึ้นไปสูง

๘๕๖๖ ดูจิตใจพี่น้อง นาโพธิ์
ยามยุ่งยากผอมโซ ขุ่นไข้
อดทนไม่โมโห หาเรื่อง
บากบั่นถือธรรมไว้ ใฝ่สร้างทางบุญ

๘๕๖๗ ดูสถานที่ได้ เกิดกาย
สูงใหญ่มีความหมาย ยิ่งแล้
สวยงามน่าเสียดาย ทุกส่วน
จดจ่อจำจริงแท้ กว่าสิ้นสังขาร์

๘๕๖๘ ดูอากาศฝั่งฟ้า สดใส
ลมอ่อนใบตองไหว เฉื่อยช้า
เห็นคนย่างเดินไป เป็นหมู่
ยามแผ่นดินเย็นหญ้า ชื่นพร้อมชุมชน

๘๕๖๙ ดูถนนใหม่สร้าง ขยาย
ตัดผ่านเขาสบาย พี่น้อง
ไปมาส่งของขาย เร็วยิ่ง
เป็นสิ่งชูเสริมท้อง ถิ่นให้พัฒนา

๘๕๗๐ ดูนาสวนไร่ข้าว เผือกมัน
สมดั่งคนขยัน อยู่สร้าง
งามฝักถั่วพริกพันธุ์ เผ็ดหม่อน
ชิงช่าปลูกตามข้าง หมู่บ้านเหลือเฟือ
๘๕๗๑ ดูสีเสียดม่วงมี้ หมากไฟ
พูนเพิ่มความสุกใส ร่มรื่น
มะขามเมื่อผลิใบ เขียวอ่อน
เป็นเช่นนอนหลับฟื้น ตื่นแล้วเบิกบาน
๘๕๗๒ ดูกุหลาบเด่นด้วย ดอกแดง
งามแข่งตะวันแสง แจ่มจ้า
จำปาน่าแสวง ขาวผ่อง
บานอยู่ยามเดือนห้า ทั่วทั้งตำบล
๘๕๗๓ เขียนบันทึกเรื่องไว้ ทุกวัน
หลายสิ่งจักสำคัญ เมื่อหน้า
ควรจดจ่อขยัน บอกเล่า
เหน็ดเหนื่อยหมดแรงล้า เมื่อยให้พากเพียร

โคลงเก้าสิบสามบทเกี่ยวกับตำบลนาแห้วนี้ นายพิสิทธิ์ สารวิจิตร เป็นคนแต่ง ระหว่างวันที่ 8 พฤษภาคม พ.ศ.2516 ถึงวันที่ 3 กรกฎาคม พ.ศ.2516 คัดลงไว้ในสมุดประวัติโครงการมหาวิทยาลัยแห่งการงานและพัฒนาการ เล่มนี้เมื่อวันที่ 31 มกราคม พ.ศ.2518 เวลา 14.20 – 20.11 น. อุทิศแด่นายเก่ง และนายพจน์ สารวิจิตร

วันที่ ๑๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๓๕

1. ชื่อสถาบัน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

2. ชื่อโครงการ กู้แผ่นดิน : คืนป่าให้แผ่นดิน - คนทำกินมั่งคั่งสุขสันต์

Land Salvation: Returning Forests to the Land -
Helping the Labourers Prosperous and Happy

3. เป็นโครงการ เสนอใหม่เป็นครั้งแรก
แต่เป็นโครงการเสริมสร้างปรับทการพัฒนาหมู่บ้านต้นแบบ บ้านป่าก่อ ตำบลแสงภา อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย ในกิจกรรมการเลี้ยงวัวพื้นเมือง การปลูกไม้ผลและพืชคลุมดิน การฝึกอบรมการพัฒนาตนเอง การพัฒนาจริยธรรมและแนวคิดทางการศึกษา-เศรษฐกิจ และเป็นโครงการต่อเนื่องของโครงการการเลี้ยงวัวพื้นเมืองเพื่อยกฐานะทางเศรษฐกิจของชาวชนบท
เป็นการขยายงานจากระดับหมู่บ้านไปสู่การสร้างความสำนึกของคนในชาติ

4. เป็นโครงการลักษณะ พัฒนารายได้ การสร้างงาน การจัดระบบการพัฒนาที่ดินสมบูรณ์แบบ การปรับแนวทางการดำรงชีวิตให้มีประสิทธิภาพสูงสุด การพิทักษ์แผ่นดินและทรัพยากร ตลอดจนสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติและความมั่นคงของสังคมไทยโดยส่วนรวม

5. เป็นโครงการชนิด ปฏิบัติการและการพัฒนา

6. เป็นโครงการประเภท - พิเศษ คือไม่มีรูปแบบมาก่อน แต่ผสมผสานแนวคิด ปรัชญาการสร้างชีวิต การศึกษา การพัฒนาตนเอง ศาสนา ฯลฯ หลายแนวทางมาให้กลมกลืนกัน ผลักดันให้มีการเปลี่ยนแปลงทางดีงามอย่างต่อเนื่อง ใช้ทั้งคน สัตว์ พืช หิน ดิน ทราย ลม ฝน ฟ้า อากาศ อุณหภูมิ และสภาพพื้นที่ชนบทชายแดน ทำงานร่วมกันทั้งสิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิต เพื่อให้เกิดความเจริญก้าวหน้าที่สมดุล มีปัญญาและเหตุผลสมควรในการพัฒนา

7. เป็นโครงการ ตามแนวทางที่ 2 โครงการอิสระ แต่เพื่อขยายงานและประสิทธิภาพของโครงการตามแนวที่ 1 โครงการรวมหมู่บ้านต้นแบบ

8. ชื่อหัวหน้าโครงการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิสิทธิ์ สารวิจิตร กศ.บ.,M.A.(Ed.Psych.), Ph.D.(Minnesota),Dip.in The Science of Personal Achievement.

บ้าน เลขที่ 4/626 ซอย 27 บ้านสหกรณ์เคหสถาน 4 แขวงคลองกุ่ม เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร 10240 โทร. 3749910

ที่ทำงาน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร สุขุมวิท 23 เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร 10110 โทร. 2584119

ประสบการณ์และผลงาน

1. เป็นหัวหน้าโครงการวิจัยเสริมการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง ณ ตำบลนาแห้ว อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย พ.ศ. 2521 - 2527
2. เป็นผู้วางโครงการและดำเนินโครงการพัฒนาตำบลนาแห้วร่วมกับชาวบ้าน (โครงการมหาวิทยาลัยแห่งการงานและพัฒนาการ พ.ศ.2506 - 2535)
3. ฝึกอบรมวิชายุทธศาสตร์การพัฒนาตนเองให้แก่นักเรียน นิสิต นักศึกษา ตั้งแต่ระดับอนุบาลถึงปริญญาเอก จาก พ.ศ. 2507 ถึง ปัจจุบัน
4. เป็นผู้ทำการวิจัยเรื่องการเพิ่มแรงจูงใจในการศึกษาและการพัฒนาตนเอง ให้แก่นักเรียนในชนบทชายแดนที่อยู่ใกล้เขตการสู้รบ (2533)
5. เป็นผู้ทำการวิจัยเรื่องการเลี้ยงวัวพื้นเมืองเพื่อยกฐานะทางเศรษฐกิจของชาวชนบท (2535)

9. ชื่อผู้ร่วมโครงการ

ก. ที่ปรึกษา

1. อธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. รองอธิการบดีฝ่ายวิจัย
3. รองอธิการบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนา
4. รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิต
5. คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
6. ศาสตราจารย์ ดร.เฉลียว บุรีภักดี
7. รองศาสตราจารย์ ดร.โชติ เพชรชื่น
8. พันตรี อรรฐพร โบสุวรรณ
9. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กวี วรกวิน
10. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุรจิต วรรณจันทร์

11. อาจารย์ ทนง อัครธีรานนท์
12. ผศ. พิชัย แก้วลำภู

ข. ผู้ปฏิบัติงาน

1. อาจารย์ บุญธรรม ลำพอ
2. อาจารย์ ประพันธ์ ปลิดปลอดภัย
3. อาจารย์ วิบูลลักษณ์ สารวิจิตร
4. นายธวัชชัย ผดุงตาล
5. นายพร้อม สารวิจิตร
6. นายอวด แสงรัตน์
7. นายเมฆ ดวงอุปะ
8. นายสายแดน ไพรภิบาล
9. นายบุญเกื้อ สารวิจิตร

10. ปัญหาและสาเหตุของความฉิบหายของแผ่นดิน

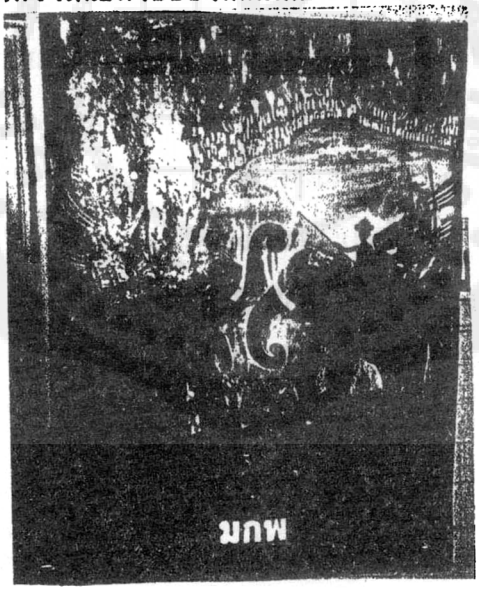

แม้แต่ช้างยังช่วยสู้กู้แผ่นดิน เกิดเป็นคนควรรู้จักรักบ้านเมือง

ปัญหาและความฉิบหายของแผ่นดินเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้ในสังคมไทย หลายพื้นที่ปรากฏอาการให้เห็นแล้ว เช่น การขาดแคลนน้ำบริโภคและน้ำใช้ในการเพาะปลูก การแล้งเจ็ดปีไม่มีฝนตก พื้นดินที่เคยชุ่มชื้น มีต้นไม้ใหญ่หนาแน่นกลายเป็นผืนทราย มีลมฝุ่นและไอร้อนจากแดดกล้าทั่วไป ชาวไร่ทำงานทั้งปี แต่ได้ผลผลิตน้อยไม่คุ้มทุนและแรงงาน คนหนุ่มสาวทิ้งถิ่นไปหางานทำที่เมืองหลวง – แบบไปตายเอาดาบหน้า พ่อแม่ขายลูกสาวเพื่อประทังชีวิต

ความพินาศเดือดร้อนดังกล่าวเกิดจากอะไร ผู้มีความสุจริตใจย่อมตอบได้ตรงกันว่า ปัญหาเหล่านี้เกิดจากการกระทำของคนนั่นเอง มนุษย์เป็นสัตว์โลกที่เห็นแก่ตัวที่สุดในบรรดาสัตว์ทั้งหลาย มนุษย์ทำลายทุกสิ่งทุกอย่างที่มีอยู่ในโลกเพื่อสนองตัณหาของตนเอง การสั่งสอนอบรมทั่ว ๆ ไปไม่สามารถลดความโลภของคนลงได้ ผู้มีมากยิ่งอยากได้มากขึ้น และหาทางกีดกัน หรือทำลายคนอื่น สิ่งอื่นเพื่อเพิ่มสิ่งที่ตนมีอยู่ให้มากมายขึ้นไปอีกไม่มีที่สิ้นสุด เมื่อมีคนเพิ่มขึ้นการทำลายแผ่นดินในรูปแบบต่าง ๆ ก็มีมากขึ้น และความเดือดร้อนก็เพิ่มขึ้นเป็นเงาตามตัว เป็นบาปกรรมที่สนองตอบการกระทำของมนุษย์เอง ได้เคยมีความพยายามจากหลายฝ่ายทั้งทางศาสนา ทางรัฐบาล ทางทหารและเอกชนในการหยุดยั้งการทำลายป่า การอนุรักษ์ลุ่มน้ำ ลำธาร การสงวนทรัพยากรธรรมชาติ แต่ความพยายามดังกล่าวมักถูกผู้มีผลประโยชน์ขัดขวาง ในที่สุดโครงการอนุรักษ์ต่าง ๆ ก็ต้องหยุดชงักหรือเลิกล้มไป บางครั้งส่วนราชการกลับมีส่วนสนับสนุนการทำลายป่าทางอ้อม ด้วยเหตุนี้แผ่นดินจึงถูกทำลายวันแล้ววันเล่า ปีแล้วปีเล่าอยู่อย่างนี้ ในที่สุดแผ่นดินส่วนใหญ่ของประเทศไทยคงจะกลายเป็นทะเลทราย มีแต่ความแห้งแล้งและความทุกข์ยากเดือดร้อน ความอดอยากขาดแคลนอาหาร เครื่องอุปโภคบริโภคทุกท้องที่ ชาวไทยผู้มีจิตสำนึกและสติปัญญาสูงกว่าสัตว์เดรัจฉานจะปล่อยให้แผ่นดินไทยเป็นไปอย่างนี้หรือ ไม่มีใครคิดกู้แผ่นดิน คืนป่าให้แผ่นดิน เพื่อคนที่ทำมาหากินในแผ่นดินจะได้มั่งคั่งและร่มเย็นเป็นสุขทั่วหน้าและยาวนานตลอดกาล

ด้วยจิตสำนึกที่มองเห็นคุณของแผ่นดิน ต้องการทะนุถนอมและทะนุบำรุงแผ่นดินถิ่นเกิดให้อุดมสมบูรณ์ดังแต่ก่อนเหมือนตอนที่ผู้วิจัยเป็นเด็ก (ประมาณ พ.ศ. 2481 - 2491) คือในน้ำมีปลา ในนามีข้าว ในป่ามีอาหารและความชุ่มชื้น ร่มเย็น มีผลไม้ป่าที่รับประทานได้และมีรสอร่อย ประทับใจ ผู้วิจัยจึงเสนอโครงการกู้แผ่นดิน : คืนป่าให้แผ่นดิน คนทำกินมั่งคั่งสุขสันต์ มาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความสนับสนุน

จากการสำรวจสภาพพื้นที่ในตำบลนาแห้ว อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย ตามถนนสายด่านซ้าย - เหมืองแพร่ ตามลำแม่น้ำหู แม่น้ำเหือง และลำน้ำแพร่ ในเดือนธันวาคม 2534 และเดือนมกราคม 2535 ผู้วิจัยพบว่าพื้นที่สองฟากถนนและริมน้ำส่วนใหญ่จะไม่มีต้นไม้ใหญ่ให้เห็นแล้ว มีแต่หญ้าแห้งและเศษฟางข้าวโพด ฟางข้าว มองดูแห้งแล้ง น่าหดหู่ใจ เมื่อถามคนที่เก็บถั่วหรือทำไร่อยู่ก็ทราบว่าบางปีไม่คุ้มทุน อยากจะเลิกทำไร่ หรือขายที่ดินไปรับจ้างในเมือง ผู้วิจัยเกิดที่ตำบลนาแห้ว ตอนเป็นเด็กได้เดินทางด้วยเท้าไปเรียนหนังสือที่ด่านซ้ายและจังหวัดเลย เดินทางผ่านป่าทึบ มีต้นไม้ใหญ่หนาแน่นตลอดทางและร่มรื่นเย็นสบาย แต่ในปัจจุบัน(พ.ศ. 2535) สิ่งดังกล่าวหาไม่พบอีกแล้วในตำบลนาแห้ว จึงรู้สึกเศร้าใจมาก

ความเสื่อมที่เกิดขึ้นมีสาเหตุจากการกระทำของคน แนวคิดของคน การขาดความรู้ที่ถูกต้องของคน และความประมาทของคนดังต่อไปนี้

1. การทำลายป่าเพราะความโลภ
2. การขาดความเมตตาต่อสรรพสิ่ง
3. การขาดความรู้ที่ถูกต้องในการพัฒนาชีวิต ครอบครัวและสังคม
4. ความประมาทของคนในพื้นที่และผู้มีอำนาจในสังคม

<u>การทำลายป่าเพราะความโลภ</u>

ในสมัยก่อนคนถางป่าเพื่อปลูกข้าวพอเลี้ยงตัวเองและครอบครัว ไม่ได้มุ่งเพื่อขาย ป่าที่ถูกทำลายจึงมีปริมาณน้อยและธรรมชาติสามารถฟื้นตัวได้ทันในเวลาเพียง 2 - 3 ปีป่าก็ฟื้นตัวและแผ้วถางทำการเพาะปลูกได้อีก ไม่เสียสมดุลตามธรรมชาติ ปัจจุบันคนมีความโลภมาก ทำลายป่าเพื่อปลูกข้าว มันสำปะหลัง ข้าวโพด ถั่ว ขิง มะม่วง มะขาม ลิ้นจี่ ขนุน แตงโม ฯลฯ เพื่อขายเป็นปริมาณมาก ๆ นอกจากขายผลิตผลทางการเกษตรแล้วยังขายป่า ขายที่ดิน ขายสิทธิ์ในการทำกินอีกด้วย ป่าจึงถูกทำลายอย่างมากมายไม่มีใครหยุดยั้งได้เพราะความโลภของคนไม่มีสิ้นสุด คนที่ทำลายย่อมติดนิสัยการทำลายไปเรื่อย ๆ ทำให้ป่าสูญไปจากแผ่นดินเพราะนิสัยการทำลายนี้เอง

<u>การขาดความเมตตาต่อสรรพสิ่ง</u>

มนุษย์ยกย่องตนเองว่าเป็นสัตว์ประเสริฐ มีวัฒนธรรมและอารยธรรมเหนือสัตว์โลกอื่น ๆ แต่พฤติกรรมของมนุษย์คือกินสัตว์อื่นทุกชนิด ไม่ว่าจะเป็นตุ๊กแก กิ้งก่า นก หนู หอย ปู ปลา เหยี่ยว เสือ หมี อีเก้ง กวาง วัว ควาย หมู หมา ช้าง แรด กระทิง หนอน ต่อแตน ผึ้ง จิ้งจก จิ้งหรีด กบ เขียด ฯลฯ นอกจากนี้มนุษย์ยังชอบทำลายทุกสิ่งทุกอย่างไม่ว่าสิ่งอื่น ๆ จะแข็ง เช่น หิน เหล็ก เพชร หรืออ่อน เช่น น้ำ น้ำมัน ดอกไม้ ใบหญ้า ฯลฯ การขาดความเมตตาต่อสรรพสิ่งทำให้สังคมมนุษย์มีความยุ่งเหยิง คือ เมื่อทำลายธรรมชาติจนย่อยยับแล้วก็จะหันมาทำลายกันเองโดยการทำสงคราม แย่งชิงความเป็นใหญ่ ทำลายสิ่งก่อสร้าง อารยธรรมซึ่งกันและกัน จนพินาศย่อยยับกลับไปสู่ความยากจน ขัดสนอีกตามเดิม มนุษย์ขาดปัญญาในเรื่องนี้และหลงลืมตนว่ามีอำนาจ มีความเฉลียวฉลาดเหนือสรรพสัตว์และสิ่งอื่น ๆ ป่าจะถูกทำลายอย่างไร้ความเมตตา ป่าจึงสูญไปจากแผ่นดิน

การขาดความรู้ที่ถูกต้องในการพัฒนาชีวิต ครอบครัวและสังคม

ในยุคของการพัฒนาใคร ๆ ก็คิดว่าตนเองมีความรู้ ความเข้าใจ ความคิด ความชำนาญในการพัฒนาแล้ว ทำให้การพัฒนาสับสน บางคนมุ่งพัฒนา เร่งรัดคนอื่น แต่ตัวของตนเองกลับปล่อยปละละเลย ไม่เข้มงวดกวดขัน จึงกลายเป็นคนดีแต่พูด เวลาให้ทำหรือปฏิบัติก็ทำหรือปฏิบัติไม่ได้ คนประเภทนี้สร้างความยุ่งยากให้สังคมมากที่สุดและมีจำนวนมากที่สุดในสังคม การพัฒนาชีวิต ครอบครัวและสังคมต้องทำอย่างสม่ำเสมอ มีแผนการที่สุขุมรอบคอบ ตนเองต้องพัฒนาตนเองก่อนจนเห็นผลชัดเจนจึงแนะนำคนอื่น ๆ ให้ทำตาม งานพัฒนาเป็นงานยาก คนโลภมากทำไม่ได้ ต้องค่อยเป็นค่อยไปอย่างขยันขันแข็ง จริงจังและจริงใจ ผู้นำการพัฒนาต้องสุจริต มีความรู้ ความจัดเจนในชีวิตและฝึกปฏิบัติการพัฒนาตนเองมาก่อน การจัดกิจกรรมการพัฒนาต้องต่อเนื่องและเป็นระบบ มีขั้นตอนการทำงานที่ละเอียด ถี่ถ้วนและยืดหยุ่นให้คนทุกคนร่วมกิจกรรมได้ตามอัตภาพและศักยภาพ ความพร้อมของตนเอง ไม่ใช่เร่งรัดพัฒนาเอาหน้า หรือเอาผลงานไปทำประโยชน์อย่างอื่น การพัฒนาต้องหวังผลในการพัฒนา ไม่ใช่จัดกิจกรรมการพัฒนาเพื่อประโยชน์ตอบแทนด้านอื่น

ความประมาทของคนในพื้นที่และผู้มีอำนาจในสังคม

ความประมาทเป็นทางแห่งความตาย เป็นสุภาษิตที่ทุกคนได้ยินได้ฟังมาไม่น้อยครั้งในชีวิต แต่คนส่วนมากมักประมาท พระพุทธองค์ทรงเตือนพระสาวกเป็นปัจฉิมพจน์ว่าอย่าประมาท คำสอนนี้มีคุณค่ามาก ผู้ปฏิบัติตามย่อมมีความสุข ความเจริญในชีวิตและหน้าที่การงานทั้งปวง ความประมาททำให้เกิดความเสียหายหรือฉิบหายในทุกเรื่อง ป่าถูกทำลายเพราะความประมาทของคนในพื้นที่และผู้มีอำนาจในสังคมในลักษณะต่าง ๆ คือ

ก. ปล่อยให้มีการทำลายป่าโดยไม่มีการหยุดยั้ง ควบคุม หรือให้การศึกษาที่ถูกต้อง นายทุนมีกำลังมากก็ทำลายมาก คนมีอำนาจมากก็เลือกทำลายที่สวยงาม มีคุณค่ามาก ชาวบ้านเห็นแต่พูดไม่ได้ ร้องเรียนไม่ได้ ไม่มีหน่วยงานราชราชใดรับฟังหรือแก้ไข

ข. การใช้พื้นที่โดยไม่ประหยัด ชาวบ้านถางป่า เผาป่า เป็นเนื้อที่ครอบครัวละ 20 - 100 ไร่ เพื่อปลูกข้าวโพด มันสำปะหลัง ถั่ว ฯลฯ เพื่อให้มีรายได้ปีละ 20,000 - 100,000 บาท ต่อปี แต่ต้นไม้ ป่าไม้ ทรัพยากรธรรมชาติถูกทำลายไปมีมูลค่ามากกว่าผลที่ได้รับคืนมาถึง 20 - 100 เท่า สิ่งเหล่านี้ไม่มีใครสนใจ คนในพื้นที่ไม่มีจิตสำนึกในทางเสียดาย และผู้มีอำนาจในสังคมก็ไม่สนใจ คงคิดว่าตนเองสบายแล้ว เดือดร้อนก็ขนสมบัติมหาศาลไปอยู่ต่างประเทศ แผ่นดินไทยจะพินาศไม่ใช่ธุระสำคัญ ความสุขสบายส่วนตัวสำคัญกว่า ความประมาทนี้ทำให้ป่าไม้ถูกทำลายอย่างไร้ปรานีทุก ๆ วัน ทุก ๆ เดือน ทุก ๆ ปี ตลอดมา

ค. การไม่ทะนุถนอมอนุรักษ์บำรุงดินและหน้าดิน สมัยก่อนการทำไร่ ทำสวนใช้แรงคน แรงสัตว์ ใช้จอบ ใช้เสียม ใช้มีด ใช้พร้า หน้าดินและดินจึงถูกทำลายช้า ใช้เพาะปลูกได้นานและมีโอกาสฟื้นตัวได้เร็ว ปัจจุบันชาวบ้านใช้รถไถ มีร่องลึก เมื่อมีฝนตกน้ำจะชะหน้าดินให้ไหลลงไปถมแม่น้ำ ลำคลอง หนองบึง ทำให้แหล่งน้ำตามธรรมชาติตื้นเขิน ไม่มีแหล่งเก็บกักน้ำในฤดูแล้งซึ่งน้ำขาดแคลน นอกจากนี้หน้าดินก็เสื่อมคุณภาพ เพาะปลูกไม่ได้ผล ยิ่งทำยิ่งได้ผลผลิตน้อย แม้ลงทุนซื้อปุ๋ยมาใส่เพิ่มก็ไม่คุ้มการลงทุน ยิ่งทำยิ่งจน ยิ่งขยันไถดินยิ่งผิดหวังในการลงแรง ลงทุน ทำให้เกิดความท้อแท้เบื่อหน่ายและเกลียดชังแผ่นดินที่ตนอาศัยทำกินมาแต่ปู่ย่าตายาย อยากหนีไปอยู่ในเมือง เพราะอยู่ไปก็สิ้นหวังในชนบทชายแดน การกระทำดังกล่าวเห็นชัดว่าเป็นผลเสียแก่ชาติ สังคมไทย และแผ่นดินไทยทั้งระยะสั้นและระยะยาว

จากตัวอย่างปัญหาที่กล่าวแล้วทำให้ผู้วิจัยเกิดความสำนึกในพระคุณ(บุญคุณ)ของชาติแผ่นดิน ถิ่นเกิดตำบลนาแห้ว อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย ประเทศไทย และเกิดแรงบันดาลใจและความคิดในการเขียนโครงการนี้ขึ้นและเชื่อว่าจะเป็นโครงการที่แก้ปัญหาสำคัญของสังคมไทยได้ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว เป็นโครงการที่สามารถนำไปปฏิบัติได้ทันทีไม่ต้องรอจังหวะหรือเหตุการณ์พิเศษแต่อย่างใดเลย

11. วัตถุประสงค์ของโครงการ

1) เพื่อปรับวิถีการดำรงชีวิตของชาวชนบทให้มีความสุขสมบูรณ์ มั่งคั่งกว่าเดิมโดยใช้พื้นที่ทำกินเท่าเดิมหรือน้อยกว่า ใช้แรงงานน้อยกว่าเดิม

2) เพื่อสาธิตการพัฒนาสมบูรณ์แบบในการพัฒนาชีวิต ครอบครัวและสังคมในอำเภอนาแห้ว รวมทั้งการปฏิบัติต่อที่ทำกิน สัตว์เลี้ยง ต้นไม้และสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติอื่น ๆ ในพื้นที่

3) เพื่อพัฒนาศูนย์การศึกษาเพื่อการพัฒนาที่มุ่งสันติภาพ สันติสุขของสรรพสิ่งโดยเน้นให้มนุษย์มีเมตตาต่อตนเอง คนอื่น สัตว์ พืช ต้นไม้และธรรมชาติ เช่น ป่า เขา แม่น้ำ ลำธาร ดิน ฟ้า อากาศ ฯลฯ นั่นคือเพื่อสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ธรรมชาติและชีวิตของสังคม

4) เพื่อสร้างฐานความมั่นคงให้อำเภอนาแห้วทางด้านป่าไม้ เศรษฐกิจ การศึกษาและความสุขสงบ ร่มเย็นในสังคมและครอบครัว

5) เพื่อสร้างป่าในพื้นที่ที่ถูกแผ้วถางจนเสื่อมคุณภาพโดยปลูกต้นสักเฉลิมพระเกียรติเป็นหลักของแผ่นดิน ปลูกไม้ผลเพื่อการยังชีพ เลี้ยงสัตว์เพื่อยกฐานะทางเศรษฐกิจ ปลูกพืชล้มลุกเพื่อความมั่งคั่งของครอบครัว และสร้างแหล่งท่องเที่ยวให้อำเภอนาแห้วมีชื่อเสียงทางดีงาม

12. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1) ได้ปลูกต้นสักเฉลิมพระเกียรติในหลวงเพื่อเป็นหลักของแผ่นดิน ไม่ประสงค์จะตัดหรือขายตลอดกาลนาน ประมาณ 10,000 ต้นในปีแรก

2) ได้จัดระบบการดำรงชีวิตของชาวชนบทให้มีความสุขสมบูรณ์ มั่งคั่งกว่าเดิมโดยใช้พื้นที่ทำกินน้อยกว่าเดิม ลงทุนลงแรงน้อยกว่าเดิม

3) ได้สร้างศูนย์สาธิตการพัฒนาสมบูรณ์แบบเป็นสถานฝึกอบรมและศูนย์การศึกษาเพื่อการพัฒนาในอำเภอนาแห้วที่มุ่งการอยู่ร่วมกันอย่างสันติระหว่างมนุษย์ สัตว์ พืช และสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ

4) ได้ฝึกอบรมบุคคลในอำเภอนาแห้วเกี่ยวกับการอนุรักษ์ธรรมชาติ การปลูกป่าเศรษฐกิจ การพัฒนาอาชีพใหม่ต้อนรับการท่องเที่ยว การผลิตของที่ระลึกและมารยาทในการต้อนรับผู้มาเยือน

5) ได้ฟื้นฟูสภาพป่าเสื่อมโทรมให้มีชีวิตขึ้นมาใหม่ มีต้นสักเป็นหลักของแผ่นดิน มีไม้ผลและต้นไม้ พันธุ์ไม้อื่น ๆ เป็นบริวารรองรับความเจริญมั่งคั่งและความสุขสงบของอำเภอนาแห้วในอนาคต โดยจะส่งเสริมการปลูกไม้ผลประมาณ 10,000 ต้นในปีแรก มีผู้ร่วมโครงการประมาณ 100 ครอบครัว และมุ่งปลูกต้นสัก 1,000,000 ต้น ไม้ผล 1,000,000 ต้นในเวลา 10 ปี

13. ขั้นตอนการดำเนินโครงการ

1) การเตรียมความพร้อม

- จัดหาพื้นที่สำหรับดำเนินการเป็นแปลงสาธิตการพัฒนาด้วยทุนส่วนตัวโดยการซื้อ เช่า หรือขอตามแต่จะสามารถทำได้ เนื้อที่ประมาณ 10 - 15 ไร่
- จัดหาพื้นที่ร่วมโครงการในเบื้องต้นให้ได้ประมาณ 100 ไร่ อยู่ในบริเวณที่ป่าไม้ถูกแผ้วถางทำลายจนสิ้นสภาพป่าแล้ว
- จัดทำแผนการพัฒนาสมบูรณ์แบบเพื่อให้กิจกรรมดำเนินไปได้ตามขั้นตอนการสาธิต
- คัดเลือกผู้สมควรเป็นตัวอย่างในการนำการพัฒนาสมบูรณ์แบบที่มีความสมดุลทั้งรูปแบบและการปฏิบัติกิจกรรมที่สำคัญต่าง ๆ
- จัดเตรียมอุปกรณ์ เอกสาร หลักฐานต่าง ๆ ให้เหมาะสมและเรียบร้อย

2) ขั้นดำเนินการ

- รับสมัครผู้เข้าร่วมโครงการชุดที่ 1 ประมาณ 30 ครอบครัว
- จัดฝึกอบรมแนวคิด แนวปฏิบัติต่าง ๆ เป็นเวลา 3 วัน
- อำนวยความสะดวกแก่ผู้ร่วมโครงการในการปฏิบัติตามขั้นตอนต่าง ๆ
- ติดตามผลและประเมินผลทุกระยะหนึ่งเดือน

3) ขั้นขยายผล

- เมื่อดำเนินการชุดที่ 1 ได้ 6 เดือน จะเริ่มฝึกอบรมชุดที่ 2 ประมาณ 30 ครอบครัว เพื่อเพิ่มจำนวนคนที่ร่วมโครงการให้ถึง 60 ครอบครัวในปีแรก
- เมื่อสิ้นปีที่ 1 จะเริ่มฝึกอบรมชุดที่ 3 ประมาณ 40 ครอบครัว เพื่อเพิ่มจำนวนครอบครัวที่ร่วมโครงการให้ครบ 100 ครอบครัว ในเวลา 2 ปี

4) การทำรายงานความก้าวหน้าของโครงการ

- จะประเมินผลความก้าวหน้าและอุปสรรคทุกๆ 6 เดือน เพื่อให้กิจกรรมต่าง ๆ มีเวลาปรับตัวได้บ้างเพราะการทำงานกับคนและสิ่งมีชีวิตต้องยืดหยุ่นตามสมควร
- รายงานการวิจัยสมบูรณ์จะต้องใช้เวลาศึกษา วิจัย ประมาณ 12 - 24 เดือน

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	เดือนที่ 1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1. การเตรียมความพร้อม	←	—	—	—	—	→												
2. ขั้นดำเนินการ							←	—	→									
3. ขั้นขยายผล													←	—	—	→		
4. การทำรายงานความก้าวหน้าของโครงการ							↔						↔					↔
	เม.ย. 35	พ.ค. 35	มิ.ย. 35	ก.ค. 35	ส.ค. 35	ก.ย. 35	ต.ค. 35	พ.ย. 35	ธ.ค. 35	ม.ค. 36	ก.พ. 36	มี.ค. 36	เม.ย. 36	พ.ค. 36	มิ.ย. 36	ก.ค. 36	ส.ค. 36	ก.ย. 36

โครงการกู้แผ่นดิน : คืนป่าให้แผ่นดิน - คนทำกินมั่งคั่งสุขสันต์ เป็นโครงการพิเศษ ผู้วิจัยมีความตั้งใจจะดำเนินการไปเรื่อย ๆ จนตลอดชีวิตหรือสิ้นกำลังของตนเอง เพราะถือว่าเป็นการกู้แผ่นดินจริง ๆ ไม่ใช่เป็นเพียงโครงการวิจัยที่ทำเมื่อมีคนให้ทุนอุดหนุนหรือทำในเวลาที่จำกัด การกู้แผ่นดินจะต้องกู้ตลอดไป ตามกำลังความสามารถที่มีอยู่ บัดนี้การเริ่มต้นโครงการได้เริ่มขึ้นแล้ว และการเคลื่อนไหวนี้จะดำเนินต่อไปไม่หยุดยั้ง

14. ขอบเขตและข้อจำกัดของโครงการ

โครงการนี้ทำขึ้นเพื่อหยุดยั้งการทำลายป่าในอำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย และปรับปรุงวิถีชีวิตของชาวชนบทชายแดนให้ดีกว่าเดิมโดยใช้พื้นที่ทำกินที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดทั้งในระยะสั้นและระยะยาว เป็นความพยายามโดยบริสุทธิ์ใจ ไม่มีอำนาจรัฐ หรืออำนาจแฝงเร้นเข้าไปเกี่ยวข้อง การดำเนินการทุกอย่างอาศัยความร่วมมือ ความเสียสละของทุกคนที่เกี่ยวข้อง เป็นการกู้แผ่นดินที่ไม่ใช้อาวุธแต่ทำการอย่างสันติ

15. ระยะเวลาดำเนินการ

-เริ่มโครงการ เดือนเมษายน พ.ศ. 2535 ถึงกันยายน พ.ศ.2535 ใช้ทุนส่วนตัวอย่างประหยัดเพื่อเตรียมความพร้อมด้านต่าง ๆ

-ขั้นดำเนินการ เดือนตุลาคม พ.ศ. 2535 ถึงกันยายน พ.ศ.2537 เป็นเวลา 2 ปี ใช้เงินอุดหนุนการวิจัยดำเนินโครงการ

-การพัฒนาโครงการต่อไปจะใช้ผลผลิตจากโครงการเดิมที่ทำมาก่อนเลี้ยงตนเอง ให้งานต่าง ๆ ดำเนินต่อไปไม่หยุดยั้ง

16. พื้นที่ปฏิบัติการ

อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย โดยเน้นตำบลนาแห้ว ตำบลนาพึงและตำบลแสงภา อำเภอนาแห้ว และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กรุงเทพมหานคร

17. กิจกรรมพิเศษเพื่อความสำเร็จของโครงการ

ก. รูปแบบการพัฒนาที่ทำกินเพื่อความมั่งคั่งและร่มเย็นเป็นสุข

ข. กิจกรรมการพัฒนาโครงการไปสู่ความเป็นเลิศ

ค. ศูนย์สาธิตการพัฒนา

ง. โรงพยาบาลป่า

จ. โครงการปลูกต้นสักเฉลิมพระเกียรติในหลวงเป็นหลักของแผ่นดิน

ฉ. โครงการต้นไม้

ช. โครงการสัตว์

ซ. โครงการมนุษย์

ฌ. โครงการเสริมการพัฒนาสมบูรณ์แบบ

ก. รูปแบบการพัฒนาที่ทำกินเพื่อความมั่งคั่งและร่มเย็นเป็นสุข

พื้นที่ป่าไม้ที่ถูกทำลายไปมีพื้นที่ประมาณ 2,500 ไร่ ตามริมถนนสายด่านซ้าย - เหมืองแพร่ การกู้แผ่นดินโดยไม่ใช้อาวุธต้องใช้ความร่วมมือของชาวบ้านเป็นหลัก การสร้างรูปแบบการพัฒนาที่ทำกินให้เหมาะสมจึงสำคัญที่สุด ราษฎรที่ทำกินอยู่มีพื้นที่ทำกินค่อนข้างมากคือมีครอบครัวละประมาณ 10 - 30 ไร่ แต่ผลผลิตในปัจจุบันไม่สมดุลกับพื้นที่ คือพื้นที่มากแต่ได้ผลผลิตน้อยจนเกือบขาดทุน การสร้างรูปแบบการพัฒนาที่เหมาะสมและให้ชาวบ้านเอาอย่างจึงสำคัญมาก ชาวบ้านจะเอาอย่างรูปแบบที่ประสบความสำเร็จเท่านั้น การพัฒนาที่ชาวบ้านทำอยู่มักเกิดผลดีในตอนแรก แต่ทำให้เกิดผลเสียอย่างใหญ่หลวงในภายหลัง ในขณะนี้ผู้วิจัยได้คิดรูปแบบการพัฒนาที่ทำกินที่จะเกิดผลดีในระยะต้นและระยะยาวได้แล้วดังต่อไปนี้

1. สร้างหลักของแผ่นดินคือปลูกต้นสักรอบ ๆ พื้นที่ทำกินทุกแปลง ต้นสักนี้ปลูกไว้เป็นกองทุนถาวร ไม่ต้องตัด ไม่ต้องขายแต่ปลูกไว้เป็นหลักทรัพย์สำหรับสร้างบ้านสร้างเมืองต่อไป โดยปลูกเฉลิมพระเกียรติในหลวง เป็นการแสดงความจงรักภักดีที่ถาวร ชัดเจนและเป็นรูปธรรม

2. การปลูกไม้ผลไว้ตามจุดที่เหมาะสม รอบ ๆ ที่ทำกิน หรือส่วนใดส่วนหนึ่งเพื่อเป็นธนาคารอาหารของครอบครัว หรือเปรียบเหมือนเป็นเงินฝากประจำ ไม่ถอนบ่อย ๆ ทำให้พื้นที่ดูดซับความชุ่มชื้นไว้ได้มาก ใบไม้ผลก็จะเป็นปุ๋ยบำรุงดิน เจ้าของที่ทำกินก็จะได้อาศัยร่มเงาไม้ผลหลบแดด หลบร้อนได้อย่างเป็นสุข มีความภาคภูมิใจในที่ทำกินของตนเอง ผลไม้ก็ขายได้หรือรับประทานเต็มที่ ไม่อดอยาก ไม่ลัก ไม่ขโมยของคนอื่นกิน เป็นความภูมิใจของชีวิต

3. การปลูกพืชล้มลุก เช่น ข้าว ข้าวโพด พริก มะเขือ และถั่ว หรือพืชอาหารอื่น ๆ เป็นรายได้เสริม หรือเป็นทุนให้ลูกหลานเรียนหนังสือต่อในสถาบันการศึกษาชั้นสูง พืชเหล่านี้หมุนเวียนกันปลูกได้ตลอดปี ทำรายได้ให้สม่ำเสมอเหมือนเป็นกองทุนกระแสรายวัน ทุกวันมีรายได้หรือมีผลิตผลไว้ใช้ และรับประทานในครอบครัว หรือแลกเปลี่ยนกับเพื่อนบ้านตามอัธยาศัย

4. การเลี้ยงวัวพื้นเมืองตัวเมียสองตัวให้กินหญ้าหรือใบไม้ในที่ทำกิน เป็นกองทุนหมุนเวียนเมื่อจำเป็น เช่น เจ็บป่วย ต้องการอุปกรณ์การเกษตรเพิ่มก็ขายวัวได้ทันที เพราะวัวมีคนต้องการซื้อมาก ขายง่ายกว่าสินค้าอย่างอื่น มูลวัวก็เป็นปุ๋ยบำรุงดินอย่างดี การเลี้ยงวัวจึงมีคุณประโยชน์มาก วัวให้ลูกทุกปี

5. การออมทรัพย์ในรูปแบบสหกรณ์หรือกองทุนสงเคราะห์ เมื่อมีรายได้ต้องส่งเข้าไปเก็บออมไว้จำนวนหนึ่ง เช่น ร้อยละ 20 ของรายได้ เพื่อสะสมทุนไว้พัฒนาครอบครัวและความมั่งคั่งของชีวิตต่อไป

6. การพัฒนาที่ทำกินต้องเน้นสุขภาพ อนามัยของพื้นที่และผู้ทำกิน ต้องเอาใจใส่ต่อสุขภาพของตนเองและครอบครัว ตลอดจนชุมชนด้วย เพื่อให้ทุกคนมีสุขภาพ อนามัยดี มีสุขทั่วหน้ากัน

ข. <u>กิจกรรมการพัฒนาโครงการไปสู่ความเป็นเลิศ</u>

ความสำเร็จของโครงการจะเกิดขึ้นได้ก็โดยอาศัยการเอาอย่างของประชาชนชาวชนบท ชาวบ้านจะเอาอย่างโครงการที่ประสบผลสำเร็จเท่านั้น การคิด ริเริ่มกิจกรรมเองชาวบ้านไม่ชอบทำหรือทำไม่ได้ ดังนั้นการสาธิตหรือการแสดงให้ดูจึงสำคัญและจำเป็นยิ่ง โครงการนี้จึงต้องการเน้นการสาธิตเป็นพิเศษ โครงการนี้จึงต้องเสียสละมาก ต้องทุ่มเทมากกว่าปรกติ กิจกรรมการพัฒนาโครงการไปสู่ความเป็นเลิศได้แก่

1. การจัดหาที่ดินที่เจ้าของต้องการขายหรือร่วมโครงการในเบื้องต้นประมาณ 300 - 500 ไร่ ณ ตำบลนาแห้ว อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย ที่การทำไร่ข้าวโพด ทำสวน ฯลฯ ไม่คุ้มการลงทุนมาร่วมโครงการกู้แผ่นดิน : คืนป่าให้แผ่นดิน - คนทำกินมั่งคั่งสุขสันต์

2. จัดสร้างแปลงสาธิต เนื้อที่ประมาณ 10 - 15 ไร่ แสดงรูปแบบการพัฒนาที่ทำกินเพื่อความมั่งคั่งและร่มเย็นเป็นสุข

3. การฝึกอบรมผู้เข้าร่วมโครงการ แนวทางการพัฒนาตนเอง ครอบครัวและสังคมเพื่อความมั่งคั่งและร่มเย็นเป็นสุขของชีวิต การฝึกอบรมจะจัดทำติดต่อกันตลอดโครงการเพื่อให้ผู้ร่วมโครงการมีความรู้ ความเข้าใจวิถีชีวิตที่ดีงามอย่างแจ่มแจ้ง และสามารถนำชีวิตของตนเองและครอบครัวไปสู่ความสุข ความเจริญได้จริง

4. การประสานงานกับส่วนราชการต่าง ๆ ที่ทำการพัฒนาอยู่ในพื้นที่ โดยไม่ให้หน่วยงานอื่น ๆ มีอิทธิพลครอบงำการปฏิบัติการพัฒนาของโครงการ ทั้งนี้เพื่อให้โครงการยืดหยุ่นปรับตัวได้ตามความเหมาะสม

5. ประสานงานกับมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ นำนิสิตไปฝึกภาคปฏิบัติและภาคสนามและสนับสนุนคณาจารย์ของมหาวิทยาลัยให้ไปทำการวิจัยที่ศูนย์สาธิตการพัฒนาเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ความคิด ประสบการณ์การกู้แผ่นดิน : คืนป่าให้แผ่นดิน - คนทำกินมั่งคั่งสุขสันต์

6. ประสานงานกับโครงการปลูกต้นสักเฉลิมพระเกียรติ ร.9 ของคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ (ชื่อเต็มคือ คณะกรรมการลูกเสือปลูกต้นสักเฉลิมพระเกียรติ ร.9 คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ) เพื่อให้มาปลูกต้นสักที่อำเภอนาแห้ว ปีละ 20,000 ต้น เป็นการสาธิต

7. ฝึกอบรมเยาวชนและนักเรียนในอำเภอนาแห้วให้สนใจการอนุรักษ์ป่าไม้ ร่วมมือกับบิดามารดาในการพัฒนาอาชีพและชีวิตที่ดีงามเพื่อความเจริญก้าวหน้าของตนเองและครอบครัว รวมทั้งความร่มเย็นเป็นสุขของชุมชนด้วย

8. ส่งเสริมความสามัคคี ความร่วมมือและการช่วยเหลือเกื้อกูลกันในทางอาชีพ การผลิตและจำหน่ายสินค้าต่าง ๆ ในท้องถิ่น

ค. ศูนย์สาธิตการพัฒนา

ศูนย์สาธิตการพัฒนาประกอบด้วยสิ่งต่าง ๆ ที่จำเป็นในการพัฒนาชีวิตและสังคมคือ

1. ห้องฝึกอบรมวิชาการและการพัฒนาตนเอง จุผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ 50 คน
2. ห้องฝึกสมาธิและพัฒนาคุณธรรมเพื่อการพัฒนา
3. โรงพยาบาลป่า (สำหรับเยียวยารักษาป่าที่เจ็บป่วยหรือถูกทำลายจนทรุดโทรม)
4. พิพิธภัณฑ์การพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม
5. ห้องสมุดและห้องวิจัย
6. โรงครัว โรงอาหาร
7. ห้องน้ำ ห้องส้วม บ่อบาดาลและถังเก็บน้ำ
8. บ้านพักและอาคารสำนักงาน

สิ่งดังกล่าวนี้จะดัดแปลง สร้าง หรือพัฒนาขึ้นตามความจำเป็นและเหมาะสมกับสภาพพื้นที่และขั้นตอนของการพัฒนาโครงการ

ง. โรงพยาบาลป่า

โรงพยาบาลป่ามีความหมายต่อป่าที่เสื่อมโทรมเพราะน้ำมือของมนุษย์ในทำนองเดียวกับโรงพยาบาลทั่ว ๆ ไปมีความหมายต่อคนเจ็บป่วย การตั้งชื่อโรงพยาบาลป่าก็เพื่อให้มนุษย์ผู้ทำลายป่าหรือนายทุนทำลายป่าได้มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ป่า มีความเมตตาอารีต่อป่าไม้เหมือนป่าไม้คือลูกหลานของตนเอง แล้วหยุดทำลายป่า นอกจากนี้โรงพยาบาลป่าจะช่วยฟื้นฟูป่าเสื่อมโทรมให้กลับเป็นป่าสมบูรณ์ต่อไป

จ. โครงการปลูกต้นสักเฉลิมพระเกียรติในหลวงเป็นหลักของแผ่นดิน

การปลูกต้นสักคนส่วนใหญ่ปลูกไว้ขาย หรือปลูกไว้สร้างบ้าน แต่การปลูกต้นสักเพื่อเป็นหลักของแผ่นดินยังไม่มีใครทำ โครงการกู้แผ่นดินจึงเสนอให้ปลูกต้นสักเพื่อเป็นหลักของแผ่นดินไทยไม่มีการตัด ไม่มีการซื้อ ไม่มีการขายนอกจากจำเป็นจริง ๆ โดยการปลูกต้นสักในโครงการนี้เป็นการปลูกเฉลิมพระเกียรติในหลวงรัชกาลที่ 9 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ เป็นการแสดงความจงรักภักดีที่ชัดเจน เป็นรูปธรรมและยั่งยืนนาน พื้นที่ทำกินมีมากก็ปลูกไว้มากเพื่อกันลมแรง กันการสึกกร่อนของหน้าดิน และกันไม่ให้เกิดความแห้งแล้งในแผ่นดิน เมื่อต้นสักเติบโตเจ้าของที่ดินย่อมภาคภูมิใจเสมือนมีหลักทรัพย์สนับสนุนชีวิตของตนเองให้เจริญก้าวหน้า เป็นกองทุนที่สนองคุณแผ่นดิน ไม่ต้องถอนออกมาใช้ แต่ฝากไว้เป็นเอกลักษณ์ของครอบครัว ตระกูลของคนดี ผู้มีจิตสำนึกถึงพระคุณของพระมหากษัตริย์และแผ่นดินไทย

ฉ. โครงการต้นไม้

โครงการกู้แผ่นดินมุ่งคืนป่าให้แผ่นดินจึงเน้นการปลูกต้นไม้ ในลักษณะพิเศษต่อไปนี้

1. หลักของแผ่นดิน - ปลูกต้นสักเฉลิมพระเกียรติในหลวง ที่ทำกิน 15 ไร่ปลูกต้นสักไว้รอบ ๆ พื้นที่ประมาณ 200 ต้น เนื้อที่ 30 ไร่ปลูกประมาณ 400 ต้น เนื้อที่ 60 ไร่ปลูกประมาณ 800 ต้น วิธีการนี้คือการคืนป่าให้แผ่นดินที่สมบูรณ์

2. ไม้ผลหลัก - ปลูกมะขาม มะม่วง ขนุน ลิ้นจี่ ลำไย มะเฟือง มะไฟ มะกรูด มะนาว มะพร้าว ส้มโอ ฯลฯ เป็นผลไม้ประกอบอาหาร เป็นฐานเศรษฐกิจของครอบครัว เป็นป่าผลไม้ ไม้ผลปลูกไว้ในวงล้อมของต้นสัก เป็นป่าที่มีค่ายิ่ง มีประโยชน์ยิ่งชั้นที่ 2

3. พืชเศรษฐกิจ - ปลูกสัดบริเวณไม้ผลเข้าไปในที่ทำกิน เช่น กระทกรก กาแฟ กะหล่ำปลี ผักกาด ข้าว อ้อย ข้าวโพด ถั่วต่าง ๆ งา สำหรับขายและเป็นอาหารหลักของครอบครัว

4. ต้นไม้อื่น ๆ - ปลูกเพื่อความสวยงาม ความเบิกบานแห่งชีวิต เช่น ตะขบ ให้นกป่ามากินผลของมัน เจ้าของพื้นที่จะได้ชมนกด้วยความสุข ฯลฯ

ช. โครงการสัตว์

โครงการกู้แผ่นดินมุ่งให้สัตว์พืชและมนุษย์ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน อาศัยกันในการดำรงชีพ โครงการสัตว์มุ่งหมายให้ใช้สัตว์ช่วยพัฒนา ยกฐานะทางเศรษฐกิจของชาวชนบทให้ดีขึ้น โดยจะส่งเสริมความรู้ วิชาการและพัฒนาการเลี้ยงสัตว์ต่อไปนี้

1. เลี้ยงวัวพื้นเมืองตัวเมีย เริ่มต้น 2 ตัว
2. เลี้ยงไก่พื้นเมือง เริ่มต้น 20 ตัว ตัวเมีย 18 ตัว ตัวผู้ 2 ตัว
3. เลี้ยงปลา กบ อึ่งอ่าง เขียด ฯลฯ ตามสภาพของพื้นที่
4. สนับสนุนให้เมตตาอารีนกป่าโดยการให้อาหารและการไม่ทำร้าย

ซ. โครงการมนุษย์

สำหรับโครงการมนุษย์จะสนับสนุนด้านความรู้ วิชาการในการจัดบ้านเรือนให้น่าอยู่ ถูกหลักอนามัย มีความสะดวกสบายตามอัตภาพ มีการจัดบริเวณบ้านให้ร่มรื่น มีลมถ่ายเทสะดวก มีอากาศบริสุทธิ์ เป็นต้น

ฌ. โครงการเสริมการพัฒนาสมบูรณ์แบบ

โครงการนี้จะให้ความรู้ วิชาการ ประสบการณ์แก่ผู้เข้าร่วมโครงการในด้านต่าง ๆ เช่น การสหกรณ์ การออมทรัพย์ การพัฒนาตนเองและครอบครัว การถนอมอาหาร การปฏิบัติธรรม การสร้างความสามัคคีในหมู่บ้าน การต้อนรับนักท่องเที่ยว การแสวงหาความรู้เพิ่มเติม ฯลฯ

18. แปลนที่ดินเพื่อการพัฒนาสมบูรณ์แบบสำหรับโครงการกู้แผ่นดิน

ตัวอย่างที่ดิน 15 ไร่

ก - รั้วหรือขอบเขตของที่ดินที่เข้าร่วมโครงการ
ข - แนวปลูกต้นสักเฉลิมพระเกียรติเป็นหลักของแผ่นดิน
ค - แนวปลูกไม้ผลเป็นฐานเศรษฐกิจ
ง - แนวปลูกพืชอาหาร พืชล้มลุกเพื่อหารายได้เสริม
จ - บริเวณที่ทำการเพาะปลูกอื่น ๆ ให้ชีวิตมีความสุข มีความหมายมากยิ่งขึ้น
ฉ - บริเวณหลุมหมักที่ทิ้งกิ่งไม้ ใบหญ้า เพื่อทำปุ๋ยบำรุงดินและต้นไม้

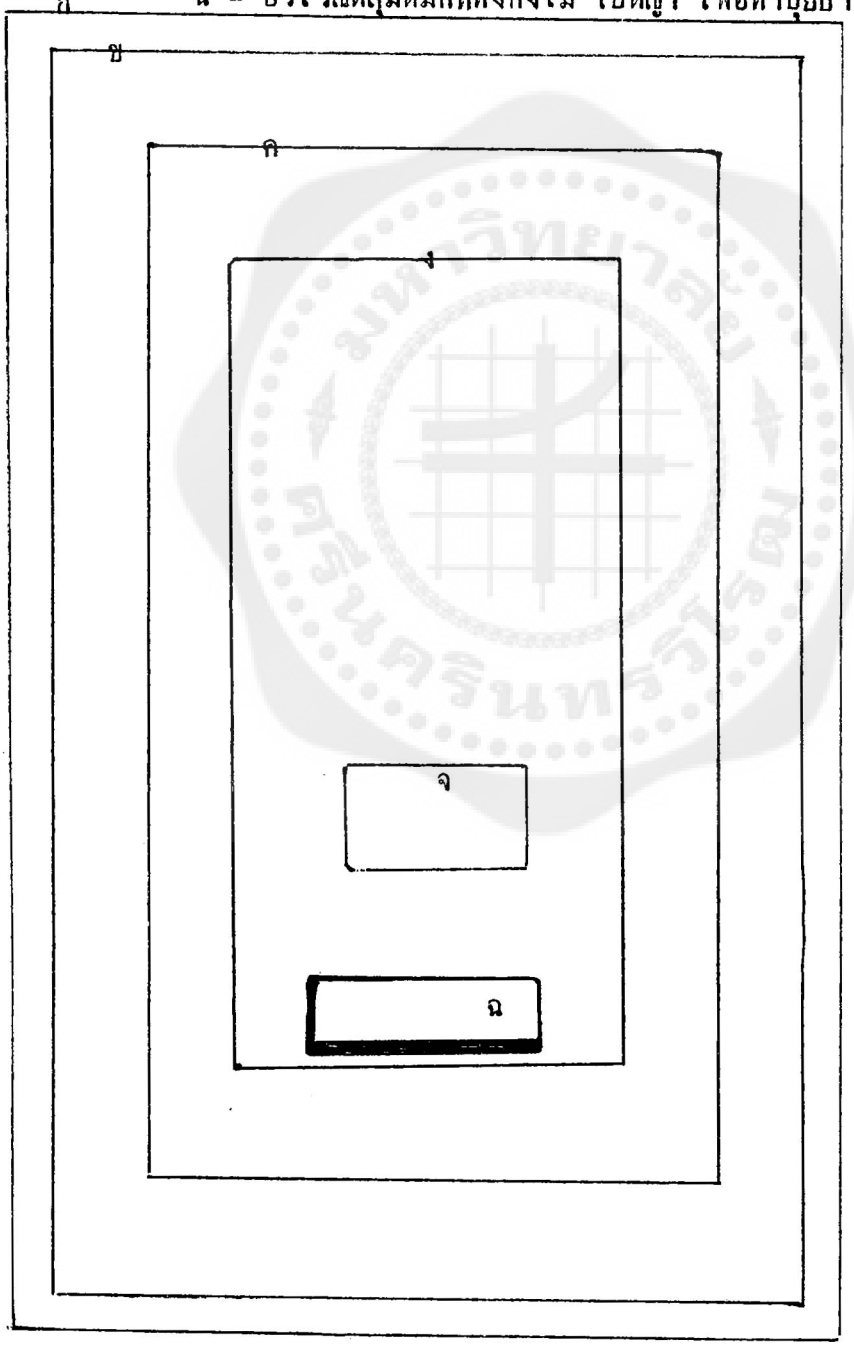

โครงการกู้แผ่นดินจะหลีกเลี่ยงการเผาป่า กิ่งไม้ ใบไม้
แต่จะใช้วิธีเกลี่ยลงหลุมแทน เพื่อทำปุ๋ยหมักและปรับปรุงดิน

19. งบประมาณที่ต้องการ 1,000,000 บาท(หนึ่งล้านบาทถ้วน) เป็นเวลา 2 ปี คือ ปีงบประมาณ 2535 - 2536

20. รายละเอียดงบประมาณ ปี 2535 จำนวน 500,000 บาท(ห้าแสนบาทถ้วน) เป็นดังนี้

หมวดจ่ายเงิน	ความต้องการงบประมาณ/ปี	งวดที่ 1	งวดที่ 2	งวดที่ 3
1. ค่าจ้างชั่วคราว	30,000	15,000	10,000	5,000
2. ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปปฏิบัติงาน	22,500	10,000	7,500	5,000
3. ค่าตอบแทน	22,500	10,000	7,500	5,000
4. ค่าสิ่งอุปกรณ์ในการปฏิบัติงาน	425,000	210,000	115,000	100,000
รวม	500,000	245,000	140,000	115,000

รวมเงินทั้งหมด 500,000 บาท(ห้าแสนบาทถ้วน)

รายจ่ายทุกหมวดขออนุมัติถัวจ่ายทุกรายการ

(ลงชื่อ) ..... หัวหน้าโครงการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิสิทธิ์ สารวิจิตร) 3 กุมภาพันธ์ 2535

.....

(รองศาสตราจารย์ ดร.ณัฐพงษ์ เจริญพิทย์)

รองอธิการบดีฝ่ายวิจัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

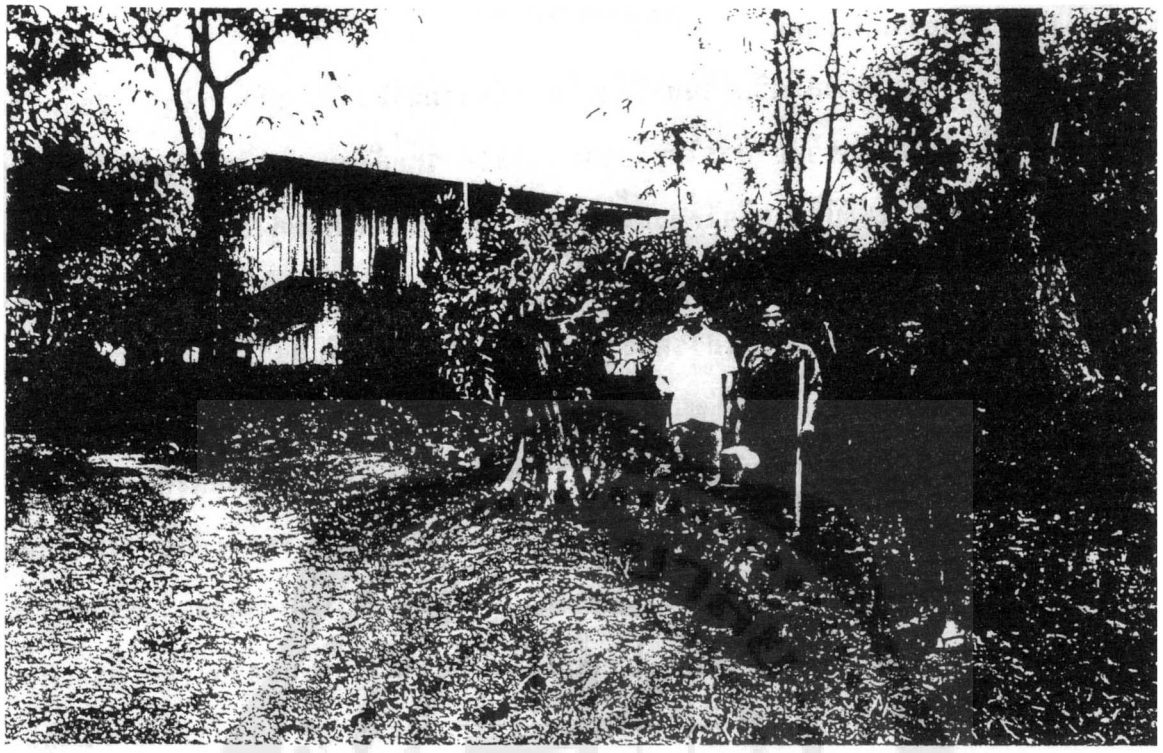

อาคารโครงการน้ำพระทัยจากในหลวง สร้างธันวาคม 2535 เสร็จกุมภาพันธ์ 2536

ปลูกต้นไม้และต้นสักถวายในหลวงเริ่มเมษายน 2530

โครงการพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย

1. หลักการและเหตุผล

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีภารกิจตามพระราชบัญญัติที่สำคัญ 4 ประการคือ การผลิตบัณฑิต การวิจัย การให้บริการทางวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม การปฏิบัติภารกิจได้ครบถ้วน สมบูรณ์ มีประสิทธิภาพสูงย่อมเป็นเกียรติ เป็นศักดิ์ศรี และความภาคภูมิใจของมหาวิทยาลัย นอกจากนี้มหาวิทยาลัยยังเป็นแหล่งวิชาการของสังคม เป็นผู้ชี้นำสังคมในทางสร้างสรรค์ดีงาม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒจึงมีบทบาทเป็นผู้ริเริ่มบุกเบิกทางวิชาการและการพัฒนาที่เป็นประโยชน์ เกื้อกูลสังคมและเสริมสร้างศักยภาพของประเทศชาติในการเผชิญปัญหาและวิกฤติการณ์ต่าง ๆอย่างมีหลักวิชาและความเชี่ยวชาญ

ดังนั้นในการผลิตบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติอย่างกว้างขวาง ลึกซึ้งเพื่อให้บัณฑิตทุกคนมีคุณภาพสูงในสาขาวิชาของตน และจะต้องมีการวิจัยอย่างต่อเนื่อง มีสถานีวิจัยเป็นของตนเองเพื่อค้นคว้าวิจัยและพัฒนาสมรรถนะทางการวิจัยให้เข้มแข็งเพียงพอที่จะเป็นผู้นำทางการวิจัยให้สังคมได้

2. สภาพความเป็นจริง

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้พัฒนาขึ้นมาจากโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูงถนนประสานมิตร ซึ่งตั้งเมื่อ พ.ศ. 2492 และทางมหาวิทยาลัยเตรียมจัดงานฉลองครบรอบปีที่ 45 ในปี พ.ศ. 2537 นี้ ตลอดระยะเวลาอันยาวนานได้มีการจัดการเรียนการสอน การวิจัย การให้บริการทางวิชาการแก่สังคม การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมในรูปแบบต่าง ๆ มากมาย เช่น จัดการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับอนุบาลถึงปริญญาเอก ในระดับปริญญามีหลายสาขาวิชาทั้งด้านวิทยาศาสตร์ พฤติกรรมศาสตร์ สังคมศาสตร์ แพทยศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ เป็นต้น แต่การเรียนการสอนยังเน้นทฤษฎีเป็นสำคัญ ภาคปฏิบัติมีเพียงเล็กน้อย ส่วนการวิจัยก็ทำน้อยและทำในวงแคบ มักเน้นทำเพื่อการเลื่อนตำแหน่งทางวิชาการมากกว่าการทำประโยชน์แก่สังคม บรรยากาศทางวิชาการจึงไม่มีชีวิตชีวาแต่แสดงออกในลักษณะซบเซาเหงาหงอยมากกว่า อุปมาเหมือนการเรียนการสอนกีฬาในตำรา แต่ไม่มีอุปกรณ์ฝึกซ้อม ไม่มีสนามเล่นและไม่มีการจัดการแข่งขันจริงนั่นเอง ปัจจุบันมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒยังขาดการปฏิบัติในการเรียนการสอน ยังไม่มีสถานีทดลองของตนเอง ส่วนใหญ่อาศัยหน่วยงานอื่น ๆ เช่น โรงเรียนของกรมสามัญศึกษา ส่วนราชการอื่น เช่น กรมการศึกษานอกโรงเรียน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ โรงพยาบาลของรัฐ เป็นต้น เป็นที่ฝึกภาคปฏิบัติของนิสิตระดับปริญญา การไม่มีศูนย์ฝึกภาคปฏิบัติ

และสถานีทดลองของตนเองทำให้มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒขาดประสบการณ์และความเชี่ยวชาญที่เป็นของตนเอง เพราะต้องอาศัยความรู้ ความเชี่ยวชาญของคนอื่น หน่วยงานอื่น ตำรา เอกสารและผลการทดลองของคนอื่นอยู่เรื่อยไป เนื่องจากไม่สามารถพัฒนาหรือทดลองสิ่งที่เป็นของตนเองโดยเฉพาะได้อย่างเพียงพอ

3. แนวทางการแก้ปัญหาของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การขาดศูนย์ฝึกภาคปฏิบัติและภาคสนาม และการไม่มีสถานีทดลองของตนเองเป็นจุดอ่อนของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพราะทำให้การปฏิบัติภารกิจตามพระราชบัญญัติของมหาวิทยาลัยไม่บังเกิดผลเต็มที่ แม้มหาวิทยาลัยจะพยายามแก้ปัญหาโดยอาศัยหน่วยงานอื่น ๆ มาตลอดระยะเวลาอันยาวนาน แต่ก็หมดโอกาสพัฒนาศักยภาพและความเชี่ยวชาญของตนเองเพื่อปฏิบัติหน้าที่ให้สมศักดิ์ศรีของมหาวิทยาลัยอันเป็นองค์กรที่ได้รับมอบหมายให้สร้างบุคลากรให้มีคุณประโยชน์แก่แผ่นดิน จุดอ่อนนี้จะต้องแก้ไข

ในวโรกาสมหามงคลสมัยที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราชทรงครองราชย์ครบ 50 ปี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒควรได้ตัดสินใจดำเนินการจัดหาสถานที่ที่เหมาะสมเพื่อสร้างศูนย์ฝึกภาคปฏิบัติและภาคสนามและสถานีทดลองรวมของมหาวิทยาลัยทั้งหมดไม่ใช่เฉพาะภาควิชาหรือเพียงคณะใดคณะหนึ่งเท่านั้น ทั้งนี้เพื่อทำมหาวิทยาลัยให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น เป็นการเฉลิมพระเกียรติของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวซึ่งได้ทรงสถาปนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเป็นสถาบันระดับอุดมศึกษาแห่งแรกในรัชสมัยของพระองค์

4. สถานที่ที่ควรพิจารณา

หากมหาวิทยาลัยมีความสมบูรณ์พร้อมศูนย์ฝึกภาคปฏิบัติและภาคสนามและสถานีทดลองควรมีหลายแห่งและกระจายกันอยู่ตามภูมิภาคที่มีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมตามลักษณะของวิชาและความเชี่ยวชาญ สภาวะทางสังคมไทยขณะนี้กำลังมีปัญหาเรื่องสิ่งแวดล้อม การทำลายทรัพยากรธรรมชาติ การขาดแคลนน้ำอุปโภคและบริโภค การขาดความเป็นธรรมในสังคม การขาดโอกาสทางการศึกษาของคนในชนบท ปัญหาความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านและประเทศอื่น ๆ ในสังคมโลกทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง การศึกษา วัฒนธรรมและความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน รวมทั้งการขาดจิตสำนึกในการปฏิบัติตามหลักจริยธรรมและหลักการทางศาสนา สถานที่ที่ควรพิจารณาคืออำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย ตามข้อมูลและปรากฏการณ์ต่อไปนี้

4.1 สภาพธรรมชาติที่มีอยู่

พื้นที่ที่อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย ซึ่งมหาวิทยาลัยขออนุมัติใช้ประโยชน์เพื่อจัดสร้างศูนย์ฝึกภาคปฏิบัติและสนามและสถานีทดลองของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เดิมมีเนื้อที่ 20,000 ไร่ (สองหมื่นไร่ - ตามโครงการมหาวิทยาลัยแห่งการงานและพัฒนาการซึ่งชาวบ้านและลูกหลานของชาวบ้านในตำบลนาแห้วดำเนินการมาตั้งแต่วันที่ 8 มีนาคม พ.ศ. 2506) โดยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้ยื่นหนังสือขอใช้พื้นที่ต่ออำเภอนาแห้วเมื่อวันที่ 16 สิงหาคม 2533 ขณะนี้ทางกรมป่าไม้และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเตรียมอนุมัติให้ใช้พื้นที่ 1,007 ไร่ 3 งาน 87 ตารางวา พื้นที่ดังกล่าวเป็นป่าสมบูรณ์ มีพันธุ์ไม้นานาชนิด มีน้ำตก 4 แห่ง มีลำธาร เนินสันเขาและหุบเขา มีสายน้ำไหลผ่าน สายน้ำนี้ (ลำน้ำแหร่)มีน้ำตลอดปี อยู่รอบอ่างเก็บน้ำห้วยมุ่น (มีเนื้อที่ 60 ไร่)มีทางลาดยางผ่านประมาณ 2 กิโลเมตร มีแม่น้ำสายใหญ่ขนาบข้าง ห่างออกไปราว 1 กิโลเมตรทางทิศเหนือและทิศใต้ บริเวณพื้นที่เป็นศูนย์รวมของถนนลาดยางจากภาคกลาง ภาคเหนือ และภาคอีสานของไทย และถนนรถวิ่งได้จากประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จึงเป็นจุดนัดพบของความเจริญ วัฒนธรรมและอารยธรรมจากทุกภาคของประเทศไทยและลาว

4.2 สิ่งก่อสร้างที่มีแล้ว

ใน พ.ศ. 2535 - 2536 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร โดยโครงการหน่วยปฏิบัติการวิจัยและพัฒนาเพื่อการพัฒนาชนบท ได้ดำเนินการสร้างอาคารโครงการน้ำพระทัยจากในหลวงชั้น 1 หลัง มี 4 ห้องนอน 4 ห้องน้ำ เป็นอาคาร 2 ชั้น สำหรับเป็นที่พักของนิสิตและอาจารย์ สามารถพักได้ 20 คน ปัจจุบันเป็นสำนักงานศูนย์ถ่ายทอดวิชาการสู่ชนบทของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตรและเป็นห้องสมุดชั่วคราว (มีหนังสือ ตำรา รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ปริญญาโท - เอก รวมประมาณ 1,000 เล่ม) อาคารหลังนี้สร้างในที่ดินที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒขอใช้ประโยชน์จากโรงเรียนนาแห้ววิทยา กรมสามัญศึกษา จำนวน 5 ไร่ อยู่ใกล้กับที่ดินที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒขอใช้ประโยชน์จากกรมป่าไม้(ตอนนี้เข้าไปปลูกสร้างอาคารไม่ได้เพราะยังไม่ได้รับการอนุมัติเป็นทางการ)

4.3 การเดินทาง

อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานคร 500 กิโลเมตร สามารถเดินทางโดยรถตู้ได้สะดวก ใช้เวลาเดินทาง 8 ชั่วโมง จากกรุงเทพมหานครถึงอำเภอนาแห้วมีทางลาดยางโดยตลอด รถวิ่งได้สะดวดตลอดเวลาแม้ขณะมีฝนตก

ปัจจุบันรถหัวร์ระดับ วี ไอ พี สองชั้นสามารถวิ่งไปยังอำเภอนาแห้วได้อย่างปลอดภัย อาจารย์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตรเคยนำรถบัสของมหาวิทยาลัยนำนิสิตไปฝึกภาคปฏิบัติและภาคสนามที่อำเภอนาแห้วจำนวน 70 - 100 คน มาหลายครั้งแล้ว ศูนย์ถ่ายทอดวิชาการสู่ชนบทของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่อำเภอนาแห้วอยู่ห่างจากศาลากลางจังหวัดเลย 117 กิโลเมตร รถบรรทุกเล็กสามารถวิ่งไปติดต่อราชการได้ภายในเวลา 2 ชั่วโมง สำหรับผู้บริหารสามารถเดินทางไปยังอำเภอนาแห้วได้ทางเครื่องบิน โดยขึ้นเครื่องบินที่ท่าอากาศยานกรุงเทพฯ ไปลงที่พิษณุโลก จากนั้นโดยสารรถตู้ไปยังอำเภอนาแห้ว ใช้เวลานั่งในรถตู้ 3 ชั่วโมง หรือขึ้นเครื่องบินที่ท่าอากาศยานกรุงเทพฯ ไปลงที่ท่าอากาศยานจังหวัดเลย แล้วนั่งรถตู้ต่อไปยังอำเภอนาแห้วอีก 2 ชั่วโมง ตลอดระยะทางที่รถตู้วิ่งจะพบความบริสุทธิ์และความงามของธรรมชาติ อากาศและวัฒนธรรมเดิมของไทย

<u>สรุป</u> พื้นที่ที่อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย อันประกอบไปด้วยธรรมชาติอันสวยงาม แหล่งอารยธรรมและวัฒนธรรมเดิมของชาติไทย การเดินทางที่สะดวกปลอดภัยและเป็นศูนย์รวมของเส้นทางสำคัญของไทยและลาวน่าจะมีความเหมาะสมในการเป็นที่ตั้งศูนย์ฝึกภาคปฏิบัติและภาคสนามและสถานีทดลองทางการศึกษา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สังคมศาสตร์และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

5. สิ่งที่ได้ดำเนินการไปแล้ว

การพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลยไม่ได้เริ่มต้นที่ศูนย์ แต่ดำเนินการต่อจากความพยายามและความร่วมมือ ความริเริ่มของชาวบ้านที่มีอุดมการณ์รักแผ่นดินถิ่นเกิดของตนเอง ไม่ยอมทิ้งถิ่นแม้ในยามศึกสงคราม หรือยากจนลับแค้นใด ๆ แต่ได้พยายามพัฒนาท้องถิ่นเดิมของตนเองให้เจริญขึ้น ดีขึ้นโดยสันติวิธี คุณธรรมนี้เป็นอุดมการณ์สูงสุดของแผ่นดิน ชาวบ้านในตำบลนาแห้วได้ดำเนินโครงการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองมาตั้งแต่วันที่ 8 มีนาคม พ.ศ. 2506 จนถึงปัจจุบันก็ยังทำอยู่ (โครงการมหาวิทยาลัยแห่งการงานและพัฒนาการ หรือ มกพ) โดยขอสงวนและรักษาป่ารกร้างว่างเปล่า 20,000 ไร่ไว้สร้างมหาวิทยาลัย และร่วมมือกับทางราชการผลักดันการพัฒนาการศึกษาในอำเภอนาแห้ว เช่น สร้างห้องสมุด ตั้งทุนและรางวัลการศึกษา เป็นต้น มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้เริ่มใช้พื้นที่ในอำเภอนาแห้วทำการวิจัยและทดลองทางการศึกษามาตั้งแต่ พ.ศ. 2521(โครงการวิจัยเสริมการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง 2521 - 2527) และดำเนินการใช้พื้นที่ในอำเภอนาแห้วเป็นการภายในมาจนถึงปัจจุบัน เช่น โครงการวิจัยต่อไปนี้

1. ภาษาถิ่นตำบลนาแห้ว 2. การสำรวจความต้องการ ความสนใจ ปัญหา แรงบันดาลใจและความใฝ่สูงทางการศึกษาของนักเรียนและประชาชนในตำบลนาแห้ว(2522) 3.การวิเคราะห์ความสนใจในการอ่านและความสัมพันธ์ของการอ่านกับองค์ประกอบซึ่งส่งเสริมการพัฒนาท้องถิ่นและความมั่นคงของชุมชนหมู่บ้านชายแดน (2523) 4. การวิจัยความสนใจในการประกอบอาชีพและการอบรมความรู้ในการประกอบอาชีพแก่ประชาชนในตำบลนาแห้ว (2524) 5. การสืบทอดเจตนาความเป็นชาติไทยของประชาชนในตำบลนาแห้ว (2527) 6.การเพิ่มแรงจูงใจในการศึกษาและการพัฒนาตนเองให้แก่นักเรียนในชนบทชายแดนที่อยู่ใกล้เขตการสู้รบ (2533) 7.การพัฒนาหมู่บ้านต้นแบบบ้านป่าก่อ ตำบลแสงภา อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย (2534) 8.การเลี้ยงวัวพื้นเมืองเพื่อยกฐานะทางเศรษฐกิจของชาวชนบทชายแดน (2535-2536) 9.โครงการกู้แผ่นดิน : คืนป่าให้แผ่นดิน - คนทำกินมั่งคั่งสุขสันต์(เริ่ม พ.ศ.2535) กิจกรรม ค. การสร้างอาคารศูนย์ถ่ายทอดวิชาการสู่ชนบท (2535-2536) กิจกรรม จ. การปลูกต้นสักเฉลิมพระเกียรติในหลวงเป็นหลักของแผ่นดิน (ปลูกต้นสักในเขตพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปี 2535 จำนวน 20,000 ต้น ปี 2536 จำนวน 10,000 ต้น)

นอกจากโครงการวิจัยดังกล่าวแล้วยังมีโครงการเสริมอื่น ๆ ปฏิบัติงานอยู่ที่อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลยในนามของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ หรือโดยผ่านทางบุคลากรของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เช่น โครงการศูนย์ถ่ายทอดวิชาการสู่ชนบท (เริ่มปี 2535) โครงการฝึกอบรมการพัฒนาตนเองเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น(เริ่มมาตั้งแต่ 9 ตุลาคม 2507) โครงการหน่วยปฏิบัติการวิจัยและพัฒนาเพื่อการพัฒนาชนบท(เริ่มเมื่อ 5 มีนาคม 2535) โครงการอนุรักษ์น้ำตกและธรรมชาติ (เริ่มปี 2536) โครงการธารน้ำใจของ ฯพณฯ รัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย(นายสุเทพ อัตถากร)ให้ทุนการศึกษาแก่นักเรียนโรงเรียนนาแห้ววิทยาและโรงเรียนบ้านเหมืองแพร่ 2 ทุนใน พ.ศ.2536 ผ่านทาง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิสิทธิ์ สารวิจิตร ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย โครงการเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราชในวโรกาสมหามงคลสมัยทรงครองราชย์ครบ 50 ปี สำหรับปี 2537 ได้จัดกิจกรรมเมื่อวันที่ 8 มีนาคม 2537 ณ อาคารโครงการน้ำพระทัยจากในหลวง ศูนย์ถ่ายทอดวิชาการสู่ชนบท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย มีกิจกรรมสำคัญคือการประกวดภาพพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราชกับการอนุรักษ์ธรรมชาติ การประกวดวัวพื้นเมือง การแสดงนิทรรศการความเป็นมาและความก้าวหน้าของโครงการพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย การมอบของที่ระลึกแด่ผู้มีอุปการคุณแก่โครงการ ผู้บริหารระดับสูงของมหาวิทยาลัยไปปฏิบัติราชการคือ ศาสตราจารย์ ดร.สุทัศน์ ยกส้าน (รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี) รองศาสตราจารย์ ดร.โชติ เพชรชื่น(รองอธิการบดีฝ่ายวางแผน

และพัฒนา- หัวหน้าโครงการพัฒนาที่ดินอำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย) ในโอกาสนี้ผู้บริหารระดับสูงของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้ตรวจเยี่ยมพื้นที่เขตโครงการพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย และปลูกต้นสัก 2 ต้น ต้นประดู่ 2 ต้น ณ ศูนย์ถ่ายทอดวิชาการสู่ชนบทด้วย การจัดกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราชจะดำเนินต่อไปในนามของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

6. หน่วยงาน บุคคล องค์กรอื่น ๆ ที่ให้การสนับสนุนโครงการ

6.1 กรมป่าไม้ - เตรียมอนุมัติให้ใช้พื้นที่ อำนวยความสะดวก ให้กล้าไม้สักมาปลูกแล้ว 30,000 ต้น มูลค่า 150,000 บาท

6.2 กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ อนุมัติให้ใช้พื้นที่สร้างอาคาร 5 ไร่

6.3 โรงเรียนนาแห้ววิทยา อำเภอนาแห้ว ให้ความสะดวกในการใช้ไฟฟ้าและสนับสนุนกิจกรรมของศูนย์ถ่ายทอดวิชาการสู่ชนบท

6.4 โครงการน้ำพระทัยจากในหลวงให้ทุนวิจัยสนับสนุน 300,000 บาท

6.5 คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติให้เงินปลูกต้นสัก 41,500 บาท

6.6 ขบวนการลูกเสือเพื่อสิ่งแวดล้อมให้เงินปลูกต้นสักและดูแลรักษาต้นสัก 25,000 บาท

6.7 ศาสตราจารย์ ดร.ไพบูลย์ ช่างเรียน ศูนย์ศึกษาชุมชนเมือง สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ กรุงเทพมหานคร ให้เงินซื้ออุปกรณ์ เครื่องใช้ 50,000 บาท

6.8 กองทัพภาคที่ 2 อำนวยความสะดวกในการจัดทำแผนที่พื้นที่ ฯลฯ

นอกจากนี้ยังมีบุคคลผู้ทรงเกียรติได้ให้ความเมตตาสนับสนุน เช่น ฯพณฯ รัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย(นายสุเทพ อัตถากร) ได้กรุณาไปตรวจเยี่ยมพื้นที่เขตโครงการพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย และพักค้างคืนที่อาคารโครงการน้ำพระทัยจากในหลวงเมื่อ 30 เมษายน - 1 พฤษภาคม 2536 ฯพณฯ พลเอกอาทิตย์ กำลังเอก ประธานคณะกรรมาธิการการทหารของสภาผู้แทนราษฎร ได้กรุณาไปเป็นประธานเปิดศูนย์ถ่ายทอดวิชาการสู่ชนบทเมื่อวันที่ 8 มีนาคม 2536 ฯพณฯ นายวัชรินทร์ เกตะวันดี ประธานคณะกรรมาธิการการศึกษาของสภาผู้แทนราษฎร อดีตรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการและอดีตรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข ได้ไปกล่าวต้อนรับมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในนามของชาวจังหวัดเลย เมื่อวันที่ 7 มีนาคม 2536 ณ โรงเรียนนาแห้ววิทยา อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย

7. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ผลดีที่จะเกิดขึ้นตามโครงการพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย คือ

7.1 ได้ประโยชน์ในการปฏิบัติตามภารกิจของมหาวิทยาลัยให้มีคุณภาพสูงยิ่งขึ้น

7.2 ได้ประโยชน์ในการสร้างความเจริญแก่ท้องถิ่นชายแดน การพัฒนาชนบท การสร้างความสัมพันธ์อันดีกับต่างประเทศ

7.3 ได้เพิ่มศักยภาพในการพัฒนาอาจารย์และวิชาการของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ให้เป็นประโยชน์แก่มหาวิทยาลัยและสังคมส่วนรวมมากยิ่งขึ้น

7.4 ได้ทำตัวอย่างในการแสดงความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ในทางดีงามที่เป็นรูปธรรมชัดเจน

7.5 ได้แหล่งฝึกอบรมการพัฒนาตนเอง การปฏิบัติตามหลักจริยธรรมและคุณธรรมในการดำรงชีวิตให้เป็นสุขตามอัตภาพ

8. สิ่งที่ต้องใช้ดำเนินโครงการ

ดังเอกสารที่แนบ

(สำเนา)

โรงเรียนสายน้ำผึ้ง, อ.พระโขนง, พระนคร

วันที่ 28 มีนาคม พ.ศ. 2506

กราบเรียน ท่านนายอำเภอด่านซ้ายที่เคารพอย่างสูง

ผมมีโครงการใหญ่ที่จะต้องดำเนินการอยู่จนตลอดชีวิตของผม คือ ก่อตั้งมหาวิทยาลัยแห่งการงานและพัฒนาการที่บริเวณน้ำตกแพร่ ตำบลนาแห้ว อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย ซึ่งตอนนี้เป็นที่รกร้างว่างเปล่า ยังไม่มีใครจับจองไปทำประโยชน์ เนื่องจากความตั้งใจดังกล่าวผมจึงมีความจำเป็นที่จะต้องได้รับความกรุณาช่วยเหลือจากท่าน ด้วยการให้ความสะดวกในการสงวนรักษาเนื้อที่บริเวณนี้ไว้สำหรับสร้างมหาวิทยาลัย ขณะนี้ผมมาดำเนินการเองไม่ได้เพราะต้องเตรียมการเดินทางไปศึกษาต่อทำปริญญาโททางจิตวิทยา ณ สหรัฐอเมริกา ในเดือนสิงหาคมนี้ โดยทุนฟุลไบรท์ ผมจึงให้คุณพ่อของผมมาขอยื่นเรื่องราวสงวนรักษาเนื้อที่บริเวณนี้ไว้แทน ผมหวังอย่างยิ่งว่าจะได้รับความกรุณาช่วยเหลือ ให้ความสะดวกจากท่านเป็นอย่างมาก

การดำเนินการใหญ่โตนี้ผมกะโครงการเตรียมการไว้ 24 ปี และเริ่มตั้งแต่บัดนี้ โดยหาที่ตั้งมหาวิทยาลัย หากเพียรหาทางไปทำปริญญาโทและเอก ให้ทุนการศึกษาแก่เด็กในตำบลนาแห้วให้ได้เล่าเรียนจนได้ปริญญาตรี 20 คน พิมพ์หนังสือต่าง ๆ ที่ผมแต่งไว้แล้วแจก แสวงหาเพื่อนร่วมงาน ครูอาจารย์ ศาสตราจารย์ หาเงินทุน ขอความร่วมมือจากองค์การ สถาบัน ประเทศต่าง ๆ ฯลฯ ผมจะค่อยดำเนินการงานไปทีละน้อยตามกำลังและสติปัญญา และจะดำเนินการไปเรื่อย ๆ จนการก่อตั้งมหาวิทยาลัยนี้เป็นผลสำเร็จเรียบร้อย

ผมได้ขอร้องคุณพ่อและน้อง ๆ ของผมให้ช่วยแผ้วถางที่ดินตอนนี้ไปพลาง ๆ ก่อนเพื่อรอผมกลับมา และเมื่อผมหาเงินได้ก็จะได้ตระเตรียมการต่าง ๆ ไปเรื่อย ๆ มหาวิทยาลัยนี้จะนำความเจริญก้าวหน้ามาสู่อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลยและชาติไทยและอื่น ๆ ไม่น้อยเลย ด้วยเหตุนี้ผมจึงหวังอย่างยิ่งว่า จะได้รับความกรุณา ช่วยเหลือร่วมมือจากท่านอย่างดีที่สุด

โดยความเคารพอย่างสูง

[signature]

10530 Centennial Hall

University of Minnesota, U.S.A.

วันที่ 8 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2507

กราบเรียน ท่านผู้ว่าราชการจังหวัดเลยที่เคารพอย่างสูง

ในวาระที่ท่านได้มาเยี่ยมตำบลนาแห้ว กระผมในฐานะลูกหลานของตำบลนี้ขอกราบเท้าคารวะท่านด้วยความปลาบปลื้มสูงสุด จากเรื่องราวต่าง ๆ ที่กระผมได้ทราบมาได้ความว่าตำบลนี้ได้ตั้งมาแล้วกว่า 200 ปี แต่ยังไม่เคยมีข้าราชการผู้ใหญ่เดินทางมาถึงเลย การเดินทางมาของท่านในวันนี้ย่อมจะเป็นเหตุการณ์พิเศษที่ประชาชนทั้งที่มีชีวิตอยู่ หรือที่ล่วงลับไปแล้วจะได้แช่ชื่นร้องสาธุการในความเปลี่ยนแปลงอันใหญ่หลวงจากการมาเยี่ยมของท่านว่าตั้งแต่นี้สืบไปดินแดนส่วนนี้จะไม่ได้ตั้งอยู่โดดเดี่ยว จะไม่ถูกทอดทิ้งให้เป็นป่าเป็นดง การมาเยี่ยมของท่านย่อมเป็นศุภนิมิตมงคลอันแสดงถึงความรุ่งเรืองแห่งตำบลนี้ กระผมในฐานะที่เกิดตำบลนี้และได้คลุกคลีอยู่กับญาติพี่น้องตำบลนี้มาเป็นเวลานาน ได้แลเห็นความทุกข์ยาก ความขาดแคลนและความโง่เขลา จึงได้ลองปรึกษากับญาติพี่น้องร่วมตำบลเป็นส่วนมากทุกคนเห็นชอบด้วยกันว่า ลูกหลานและอนุชนแห่งตำบลนี้ต่อไปควรจะได้รับการศึกษาอบรมเป็นอย่างดี โดยมีสถานศึกษาชั้นสูงสำหรับเล่าเรียน เพื่อว่าทุกคนจะได้เข้าใจซาบซึ้งถึงคุณค่าและศักดิ์ศรีแห่งมนุษยชาติในประเทศเสรีประชาธิปไตย และเพื่อรักษาวัฒนธรรม อารยธรรม และแผ่นดินอันเป็นมรดกของชาติ อันบรรพชนได้พากเพียรแผ้วถางสร้างไว้ให้ ให้ถาวรมั่นคงสืบไป กระผมจึงขอกราบเรียนท่านให้ทราบถึงความต้องการอันแท้จริงจากหัวใจของประชาชนทุกคนว่าขอให้ที่ดินราว 20,000 ไร่ ซึ่งอยู่โดยรอบน้ำตกแพร่ไปประมาณด้านละ 6 กิโลเมตร ได้เป็นที่ตั้งและเป็นประโยชน์แก่การเตรียมการก่อตั้งมหาวิทยาลัยแห่งการงานและพัฒนาการ และความปรารถนานี้จงบรรลุผลสำเร็จในโอกาสอันสำคัญยิ่งในประวัติศาสตร์ ที่ท่านได้มาเยี่ยมตำบลนี้ ที่ดินราว 20,000 ไร่ ซึ่งเป็นที่รกร้างว่างเปล่าอยู่ในขณะนี้จะได้สร้างเป็นประโยชน์แก่ประชาชน คือ เป็นที่สร้างอาคารเรียน ห้องทดลอง หอสมุด บ้านพักอาจารย์และศาสตราจารย์ หอพักนักศึกษา สถาบันการค้นคว้าทางจิตวิทยาเพื่อพัฒนาและส่งเสริมความก้าวหน้าของบุคคล อ่างเก็บน้ำ เขื่อนกั้นน้ำ โรงไฟฟ้าน้ำตกขนาดเล็ก สถานีทดลองทางเกษตรและเลี้ยงสัตว์ สวนพฤกษชาติ สวนสัตว์ หมู่บ้านตัวอย่าง เป็นต้น จุดมุ่งหมายอันสำคัญของมหาวิทยาลัยก็เพื่อส่งเสริมพัฒนาชนบทให้รุ่งเรือง เชิดชูเกียรติคุณของชาติไทยให้สูงเด่นและเพื่อรักษามรดกวัฒนธรรมของชาติไว้ไม่ให้เสื่อมสูญ ตลอดจนเพื่อเชิดชูคุณค่าและศักดิ์ศรีของมนุษยชาติและเป็นที่แสดงความสามารถและความเสียสละอย่างใหญ่หลวงของคนไทยโดยทั่วไป

หากคำขอนี้เป็นผลสำเร็จ เมื่อท่านมาเยี่ยมตำบลนี้อีกครั้งหนึ่งใน พ.ศ. 2530 ก็จะมีนักศึกษาคณาจารย์ศาสตราจารย์จากมหาวิทยาลัยแห่งการงานและพัฒนาการมาคอยต้อนรับท่านร่วมกับประชาชนทุกคนด้วย การเปลี่ยนแปลงอันอาจจะเกิดขึ้นในภายหน้า ว่าอำเภอด่านซ้ายจะไปขึ้นอยู่กับจังหวัดเพชรบูรณ์หรือจะคงอยู่กับจังหวัดเลย ความประสงค์ของประชาชนตำบลนี้ไม่มีวันเปลี่ยนแปลง

ในโอกาสอันเป็นศุภมงคลนี้ กระผมขออาราธนาคุณพระศรีรัตนตรัย และเทพยดาทั้งหลายอันสถิตอยู่ทุกชุนเขาโดยรอบตำบลนี้และวิญญาณแห่งบรรพชนผู้ได้พากเพียรสร้างตำบลนี้สืบ ๆ ต่อกันมา ตลอดจนดวงใจอันบริสุทธิ์ของอนุชนผู้จะได้รับการศึกษาจากมหาวิทยาลัยแห่งการงานและพัฒนาการในวันข้างหน้าจงช่วยกันอวยชัยท่านให้ประสบแต่ความสุขสวัสดีเทอญ

โดยความเคารพอย่างสูง

หนังสือฉบับนี้

นายวิศิษฐ์ กิตติศรีวรพันธุ์

ปลัดอำเภอโทอำเภอด่านซ้ายในขณะนั้นเป็นผู้นำไปให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเลย

พิสิทธิ์ สารวิจิตร

8 สิงหาคม 2533

บ้านเลขที่ 64 ซอยมีสุวรรณ 1, อ.พระโขนง, พระนคร

วันที่ 22 เมษายน พ.ศ. 2509

ขอประทานกราบเรียน ฯพณฯ ท่านนายกรัฐมนตรีที่เคารพนับถืออย่างสูงยิ่ง

ด้วยกระผม นายพิสิทธิ์ สารวิจิตร ในฐานะเอกชนผู้หวังดีต่อชาติบ้านเมืองและยินดีที่จะทำประโยชน์แก่ส่วนรวม เห็นว่าตำบลนาแห้ว อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย ซึ่งเป็นที่เกิดของกระผม เป็นท้องถิ่นทุร กันดาร การคมนาคมไม่สะดวก ความเป็นอยู่ของประชาชนยังอยู่ในสภาพแร้นแค้น การศึกษาของประชาชนยังอยู่ในขั้นต่ำ คือ จบเพียงชั้นประถมปีที่ 4 เป็นส่วนมากประชาชนได้อยู่ในสภาพเช่นนี้มานับด้วย 100 ปี แม้ปัจจุบันทางราชการจะได้อนุเคราะห์จัดส่งหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ไปช่วยพัฒนาถนนหนทาง ช่วยเหลือทางด้านการศึกษาและอื่น ๆ บ้าง แต่สภาพทั่ว ๆ ไป ของตำบลนี้ก็ยังเหมือนเดิม อยู่กระผมได้คิด ใคร่ครวญและมีความตั้งใจอย่างแน่วแน่ที่จะช่วยเหลือปรับปรุง ส่งเสริมสภาพความเป็นอยู่ของญาติพี่น้อง , ประชาชน และยกระดับการศึกษาของอนุชนในท้องถิ่นนี้และบริเวณใกล้เคียงให้ดีขึ้นมาหลายปีแล้ว และตั้งใจเด็ดเดี่ยวที่จะทำอยู่จนตลอดชีวิต ได้พิจารณาเห็นว่าตำบลนาแห้วนี้มีที่รกร้างว่างเปล่าอยู่เป็นจำนวนมาก โดยทั่วไปที่ดินเป็นป่าโปร่ง เป็นเนินเล็ก ๆ จะทำประโยชน์สิ่งใดก็ไม่บังเกิดผลเต็มที่ในขณะนี้อย่างไรก็ดีที่รกร้างว่างเปล่าเหล่านี้อาจจะนำมาใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าของท้องถิ่น , อนุชนและสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนในดินแดนส่วนนี้ได้อย่างมากมายหากมีโครงการที่เหมาะสม และมีการจัดการที่ใช้ความรู้เข้าช่วยอย่างเพียงพอ

ที่รกร้างว่างเปล่านี้กระผมเห็นว่าสามารถจะใช้เป็นที่ตั้งสถานศึกษาชั้นสูงและเป็นประโยชน์ในการเตรียมการก่อตั้งสถานศึกษาชั้นสูงได้หากใช้โครงการระยะยาว เช่น 20 ปี เข้าดำเนินการ แต่หากปล่อยทิ้งไว้ที่รกร้างนี้ก็จะเป็นป่ารกร้างต่อไปเช่นเดิมเพราะไม่มีผู้ใดจะเข้าไปแผ้วถาง ปรับปรุงส่งเสริมให้ดีขึ้น

จากเหตุผลข้างต้นกระผมจึงตั้งใจจะอุทิศความรู้ ความพากเพียร และทุนทรัพย์ทุกสิ่งทุกอย่างที่ตนมีอยู่ช่วยพัฒนาป่าที่รกร้างว่างเปล่าเหล่านี้ให้อยู่ในสภาพที่เหมาะที่จะใช้เป็นที่ตั้งสถานศึกษาชั้นสูง สำหรับอนุชนบริเวณท้องถิ่นนี้และท้องถิ่นใกล้เคียงโดยตั้งใจว่าใน พ.ศ. 2530 จะจัดตั้งสถานศึกษาชั้นสูง (มหาวิทยาลัยแห่งการงานและพัฒนาการ) ขึ้น ณ บริเวณน้ำตกแพร่ ตำบลนาแห้ว

อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย เพื่อให้อนุชนได้รับการศึกษาชั้นสูงโดยไม่ต้องใช้ทุนของตนเอง ค่าใช้จ่ายในการศึกษาส่วนใหญ่จะนำมาจากผลประโยชน์ที่ได้จากการดำเนินการปรับปรุงพื้นที่รกร้างว่างเปล่าบริเวณดังกล่าวนี้ เนื้อที่รกร้างว่างเปล่าบริเวณนี้มีอยู่ประมาณ 20,000 ไร่ ตามระเบียบในการจับจองที่ดินเอกชนไม่มีสิทธิ์จะจับจองที่ดินผืนใหญ่ได้เกิน 50 ไร่ กระผมจึงได้ทำหนังสือฉบับนี้ร้องเรียนขอความเมตตาอนุเคราะห์จาก ฯพณฯ ท่าน โปรดได้มีบัญชาให้คณะกรรมการจำแนกที่ดินแห่งชาติพิจารณารายละเอียดต่าง ๆ เพื่อสงวนและพัฒนาที่ดินบริเวณนี้เพื่อการศึกษาของอนุชนไทย และป้องกันการแทรกซึมของต่างชาติอันอาจจะทำลายความมั่นคงของประเทศไทยได้

<u>ประโยชน์ที่จะได้รับจากการพัฒนาที่ดินและตั้งสถานศึกษาชั้นสูง</u>

<u>ณ ชายแดน</u>

1. จะเป็นประโยชน์แก่การรักษาความมั่นคง ปลอดภัยของชาติและกระชับสัมพันธภาพ ความเข้าใจอันดีระหว่างไทยและลาวโดยอาศัยการศึกษาเป็นสื่อได้อย่างดียิ่งขึ้นประการหนึ่ง
2. จะได้ประโยชน์ในด้านพัฒนาคน ตามโครงการพัฒนาเศรษฐกิจของชาติ และเป็นการส่งเสริมการศึกษาของอนุชนในท้องถิ่นทุรกันดาร อันเป็นการสนับสนุนโครงการเร่งรัดพัฒนาชนบทของรัฐบาล
3. จะได้เป็นที่ค้นคว้า วิจัย และทดลองเกี่ยวกับการพัฒนาพื้นที่รกร้างว่างเปล่าให้เป็นประโยชน์ส่งเสริมความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจและผลผลิตทางเกษตรของประเทศ และความรู้ที่ได้รับนี้จะเป็นประโยชน์ในการดำเนินโครงการพัฒนาที่ดินและเศรษฐกิจของประเทศในที่อื่น ๆ ต่อไป
4. ทางราชการจะได้มีที่ดินในการดำเนินโครงการต่าง ๆ ของรัฐต่อไปในภายหน้าได้สะดวกโดยไม่ต้องเสียเงินในการซื้อจากเอกชน เป็นการประหยัดงบประมาณแผ่นดินตามนโยบายของรัฐบาล

ในการดำเนินการเบื้องต้นกระผมขอประทานกราบเรียนเสนอ ฯพณฯ ท่าน ดังต่อไปนี้

1. ขอให้ทางราชการอนุเคราะห์สงวนที่รกร้างว่างเปล่านี้ (เนื้อที่ประมาณ 20,000 ไร่ รอบ ๆ บริเวณน้ำตกแพร่ ตำบลนาแห้ว อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย) ไว้เพื่อจะใช้เป็นที่ตั้งสถานศึกษาชั้นสูง (มหาวิทยาลัยแห่งการงานและพัฒนาการ) ใน พ.ศ. 2530 เพื่อให้อนุชนได้รับการศึกษาอย่างเต็มที่โดยไม่ต้องใช้ทุนของตนเอง หากการเตรียมการต่าง ๆ ดำเนินไปด้วยดี ที่ให้สงวนไว้ก็เพื่อป้องกันการใช้ที่ดินนี้ไปทำสิ่งอื่นที่ไม่ตรงกับความมุ่งหมายเพื่อการศึกษา

2. สถานที่ดังกล่าวนี้หากทางราชการต้องการเมื่อใดเพื่อใช้ประโยชน์ทางการศึกษาหรือสิ่งใดทางราชการสามารถเรียกคืนหรือใช้ประโยชน์ได้ทันที

3. พื้นที่ทั้งหมดและผลประโยชน์ทุกอย่างในที่ดินรกร้างว่างเปล่านี้จะอุทิศให้แก่การศึกษาของอนุชนในท้องถิ่นตำบลนาแห้วและท้องถิ่นใกล้เคียง หากมีผลประโยชน์มากพอจะขยายออกไปได้ ผลกำไรจากการลงทุนทุกอย่างจะใช้เป็นทุนการศึกษาให้อนุชนตำบลนาแห้วไปศึกษาต่อให้ได้ปริญญาตรีจากสถานศึกษาชั้นสูงต่าง ๆ ในจังหวัดพระนคร หรือปริญญาชั้นสูงจากต่างประเทศหากมีผลกำไรมากพอ

4. ที่ดินทั้งหมดนี้จะปรับปรุง แผ้วถาง ตกแต่ง ให้เป็นที่ทำการเพาะปลูกผลไม้ต่าง ๆ เช่น ส้ม มะม่วง มะขาม มะพร้าว ฯลฯ อันจะได้อุทิศเพื่อการศึกษาทั้งหมด และเป็นที่ทำการเกษตรกรรมอื่น ๆ และเลี้ยงสัตว์ โดยจะยึดหลักการดำเนินการแบบพัฒนาการ คือ ค่อย ๆ ทำไปทีน้อย ตามกำลังความสามารถ

5. การดำเนินการทั้งหมดนี้ให้อยู่ในความควบคุมของทางราชการโดยตลอด

6. ความตั้งใจทั้งหมดของกระผมนี้ก็ด้วยปรารถนาจะทำความดี อุทิศแรงงานและความรู้แก่มาตุภูมิของตนเองและชาติบ้านเมือง ไม่มีความประสงค์สิ่งอื่นใดนอกจากนี้

7. เงินในการลงทุนปรับปรุง แผ้วถาง ตกแต่ง ทำประโยชน์พื้นที่ดังกล่าว กระผมจะใช้เงินส่วนตัวและเงินอื่น ๆ หากมีผู้อุทิศให้ในตอนหลังเพื่อส่งเสริมโครงการนี้

8. กระผมขออนุมัติทางราชการให้มีสิทธิเข้าปรับปรุง แผ้วถาง ตกแต่งที่ดินดังกล่าวได้ทั้งหมดและดำเนินการต่าง ๆ เพื่อให้เกิดประโยชน์ส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าของท้องถิ่นและการศึกษาของอนุชนดังได้กล่าวมาแล้ว โดยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมค่าบำรุงท้องที่ ภาษีที่ดิน และสิ่งอื่นใดทั้งสิ้น

ควรมิควรแล้วแต่ ฯพณฯ ท่านจะกรุณา

ด้วยความเคารพนับถืออย่างสูงยิ่ง

(นายพิสิทธิ์ สารวิจิตร)

หนังสือฉบับนี้ ฯพณฯ บุญชนะ อัตถากร รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ ในขณะนั้น เป็นผู้นำไปให้ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี จอมพล ถนอม กิตติขจร

พิสิทธิ์ สารวิจิตร

8 สิงหาคม 2533

คำกล่าวรายงานของรองอธิการบดีฝ่ายวิจัย (ประธานกรรมการอำนวยการ โครงการหน่วยปฏิบัติการวิจัยและพัฒนาเพื่อการพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร)
รองศาสตราจารย์ ดร. ณัฐพงษ์ เจริญพิทย์ วันจันทร์ที่ 8 มีนาคม พ.ศ. 2536

.....

กราบเรียนท่านประธานในพิธี ฯพณฯ ท่านพลเอก อาทิตย์ กำลังเอก ที่เคารพอย่างสูง ก่อนอื่นในนามของศูนย์ปฏิบัติการถ่ายทอดวิชาการสู่ชนบท ขอกราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงที่กรุณาให้เกียรติมาเป็นประธานในพิธีเปิดที่อำเภอนาแห้วครั้งนี้ ที่จริงแล้วพิธีเปิดมีด้วยกัน 2 วันคือในวันเมื่อวานนี้ วันที่ 7 มีนาคม กำหนดให้เป็นวันสุกดิบ เป็นวันที่มีความสำคัญตรงกับวันมาฆบูชาพอดีครับ และฝนก็ตกมาอย่างชุ่มฉ่ำ ในวันนี้ วันที่ 8 มีนาคม เป็นวันที่จะกระทำพิธีเปิดตัวอาคารศูนย์อย่างเป็นทางการ ซึ่งก็มีความเป็นมงคลอีกคำรบหนึ่ง กล่าวคือเป็นการครบรอบ 30 ปีของคณะผู้ที่เริ่มกิจกรรมนี้ กล่าวคือเมื่อ 30 ปีก่อนในวันที่ 8 มีนาคม ได้มีดำริที่จะคิดอ่านให้บริเวณแถวนี้เป็นสถานที่เพื่อการจัดการศึกษา ก็นับว่าเป็นมงคลอันยิ่งอีกประการหนึ่ง

สำหรับศูนย์ถ่ายทอดวิชาการสู่ชนบทนั้นจะเป็นหน่วยปฏิบัติการในพื้นที่ที่มีขนาดเล็กเพื่อสนองตอบประณิธานในการถ่ายทอดวิทยาการสู่ชนบทตามประณิธานของท่านอธิการบดี ดร. ชาตรี เมืองนาโพธิ์ ที่จะบริหารกิจการเชิงวิชาการให้อยู่ในลักษณะของสิ่งสูงสุดสู่สามัญ หมายความว่าเราจะพยายามนำวิทยาการ เทคนิคต่าง ๆ ซึ่งเล่าเรียนและค้นพบในมหาวิทยาลัยมาถ่ายทอดสู่ประชาชนในพื้นที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในชนบท ศูนย์ฯ นี้ถึงแม้จะริเริ่มด้วยตัวอาคารสถานที่ที่มีขนาดเล็ก แต่ก็จะได้พยายามปฏิบัติภารกิจที่สำคัญ 4 ประการเท่าที่จะพึงกระทำได้ กล่าวคือ ในส่วนของการสอนก็จะให้เกิดการอำนวยประโยชน์ที่สุด ส่งเสริมการผลิตทั้งที่จะเอาวิทยาการจากท้องถิ่นเข้าไปสู่การสั่งสอนในเมือง และนำวิทยาการจากในเมืองมาอบรม สั่งสอนกันในท้องที่ ในส่วนที่ 2 ซึ่งจะเป็นการค้นคว้าหาความรู้ใหม่ เราจะพยายามสร้างสิ่งที่เป็นความรู้ใหม่ในสิ่งที่เป็นเนื้อหาสาระของสังคมไทย โดยเน้นเรื่องของชนบทเป็นพิเศษ ในส่วนที่ 3 ที่จะเป็นการบริการให้วิชาการนั้นจะเป็นภารกิจที่ค่อนข้างตรงชัดกับหน้าที่ของหน่วยนี้ เราจะใช้หน่วยนี้เป็นสถานที่ปฏิบัติการต่าง ๆ เช่น จัดให้มีการสัมมนา มีการพบปะต่าง ๆ กับผู้นำชุมชน ชาวบ้าน รวมทั้งนำนิสิตทุกระดับ ตั้งแต่ปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก มาประชุมปฏิบัติการ ณ สถานที่ในละแวกแถวนี้ และประการสุดท้ายในส่วนของการทำนุบำรุงศิลปะ วัฒนธรรมก็คิดว่าจะใช้ศูนย์ฯ นี้เป็นแหล่งอำนวยการให้เกิดความเข้าใจที่ดีในการที่ประชาชนจะอนุรักษ์และพัฒนาวัฒนธรรมต่าง ๆ อันมีค่าของสังคมไทยไว้

ด้วยเหตุที่ศูนย์ฯ นี้แม้ว่าจะเป็นศูนย์เล็ก แต่ได้คำริมาที่จะทำหน้าที่ที่ครบประเด็นและครบวงจรของภารกิจในอุดมศึกษา ก็คิดว่าศูนย์ฯ นี้จะได้ดำเนินคุณประโยชน์ต่อไปอย่างดี ที่กล้ากล่าวเช่นนี้ก็เพราะว่า ศูนย์ฯ นี้ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากผู้บริหารชั้นสูงในท้องที่ ประชาชนในพื้นที่ รวมทั้งผู้หลักผู้ใหญ่หลายท่าน ตลอดจนท่านประธานในที่นี้เองด้วย กระผมอยากจะกราบเรียนเพื่อเป็นการแสดงข้อเท็จจริงว่า การดำเนินงานศูนย์ฯ นี้นั้นนอกจากประชาชนและผู้มีเกียรติในพื้นที่ได้ให้ความร่วมมือเป็นอันดีแล้ว ผู้ที่เป็นต้นคิดจริง ๆ นั้นก็เป็นผู้ซึ่งเกิด ณ ที่นี้เอง คือ ดร.พิสิทธิ์ สารวิจิตร ขออนุญาตแนะนำตัวให้ท่านได้รู้จักด้วยครับ... ดร.พิสิทธิ์จะเป็นผู้สืบสาว สืบสานงานต่าง ๆ ต่อไปโดยไม่หยุดยั้ง ดร.พิสิทธิ์นั้นแสดงเจตจำนงที่ชัดเจน แม้ว่าจะพ้นภาระของการเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัยในวันใดวันหนึ่งก็ตาม ก็จะอยู่สาง สานงานที่นี่ต่อไป โดยตลอดครับ ในโอกาสอันเป็นมงคลนี้ กระผมขอกราบเรียนเชิญท่านได้กล่าวเปิดศูนย์ถ่ายทอดวิชาการสู่ชนบท

.....

ลำกล่าวเปิดศูนย์ถ่ายทอดวิชาการสู่ชนบทของ ฯพณฯ พลเอกอาทิตย์ กำลังเอก (สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเลย อดีตรองนายกรัฐมนตรี ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการทหารบก หัวหน้าพรรคการเมือง) วันจันทร์ที่ 8 มีนาคม พ.ศ. 2536

.....

กระผมมีความยินดีครับที่ได้มีการริเริ่มในเรื่องนี้ขึ้น เป็นการที่จะแสดงให้เห็นว่า ผู้ที่มีความรับผิดชอบในการศึกษานั้นได้เข้ามามีบทบาทที่จะทำให้การศึกษาของประเทศชาติเข้ามาสู่พื้นที่ในชนบทอย่างแท้จริง กระผมและผู้ใหญ่ทั้งหลายมีความห่วงใยกันเป็นอย่างมากว่า เราได้มีการศึกษาเล่าเรียนแพร่ขยายไปทั่วทั้งประเทศ แต่สิ่งที่เราห่วงกันมากที่สุดก็คือ เด็ก ๆ ที่ศึกษาอยู่ในชนบทที่ห่างไกลจะมีฐานการศึกษาที่เปรียบเทียบกับเด็กที่อยู่ในที่เจริญแล้วยังไม่ได้ เราจะเห็นได้ชัดเจนว่าการสอบคัดเลือกเข้าเรียนในระดับอุดมศึกษานั้น เด็ก ๆ ที่อยู่ในจังหวัดที่ห่างไกล มักจะสู้เด็กที่อยู่ในกรุงเทพมหานครหรือในจังหวัดที่มีความเจริญนั้นไม่ได้ เพราะฉะนั้นเด็ก ๆ ส่วนใหญ่ที่มุ่งจะเรียนในชั้นสูง ๆ ต่อไปก็จะเข้าไปศึกษาหรือกวดวิชากันในกรุงเทพมหานครและก็มีการแข่งขันกัน ซึ่งกระผมเห็นว่ามันไม่เกิดความเป็นธรรมเพราะเด็ก ๆ ที่อยู่ในชนบทนั้นไม่มีปัญญาที่จะเข้าไปศึกษาหรือกวดวิชา เขาจะเรียนได้อย่างไร สิ่งแวดล้อมที่เขามีอยู่ก็ทำให้ความรู้ของเขา

ไม่สามารถจะไปเปรียบกับคนที่มีสิ่งแวดล้อมที่ดีกว่าได้ ด้วยเหตุนี้เองความคิดที่กระผมสร้างโครงการเพชรในตมจึงได้เกิดขึ้น ในเมื่อเราได้กำลังจะพัฒนาประเทศ เรากำลังจะดึงประเทศของเราให้หลุดพ้นจากการปกครองที่ไม่ถูกต้อง หรือจากการครอบงำความเข้าใจอันไม่ถูกต้องของประชาชนในชนบท ทำให้เกิดประเทศชาติมีการไม่ค่อยจะเรียบร้อย หรือมีความไม่มั่นคงเกิดขึ้น เราจึงได้มีความคิดว่าถ้าเราจะพัฒนาประเทศนั้น เราต้องพัฒนาเยาวชน เราจะต้องนำเยาวชนนั้นให้มีความรู้ ถ้าให้คนที่มีความรู้นั้นกลับเข้ามาพัฒนาประเทศชาติในชนบท โครงการเพชรในตมจึงได้เกิดขึ้นและได้รับความกรุณาจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งอันนี้ก็เราได้ดำเนินการมา ท่านอธิการบดีก็ได้มีส่วนเข้ามามีบทบาทอย่างใกล้ชิด อย่างสอดคล้อง ทำให้กระผมมีความภาคภูมิใจที่กระผมได้รับปริญญาจากมหาวิทยาลัยนี้ และก็ได้เห็นมหาวิทยาลัยนี้ได้ทำงานได้ตรงกับข้อเท็จจริง และได้ช่วยเหลือประชาชนในชนบทเป็นอย่างมาก ในครั้งนี้ก็อีกครั้งหนึ่งซึ่งกระผมได้ทราบว่าท่านอธิการบดีได้เดินทางมา กระผมก็ตั้งใจว่าอย่างไรกระผมก็ต้องมาแน่ กระผมพยายามเดินทาง ความจริงควรจะถึงให้เร็วกว่านี้ แต่ว่าฝนมันตกหนักและทางขึ้นเขา ก็พอดีมาถึงตามเวลา คือ 9 นาฬิกา สิ่งที่กระผมมุ่งมั่นเหลือเกินกระผมมีความเข้าใจเป็นอย่างดีว่าความรู้สึกของผู้ใหญ่ในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒนั้น มีความรู้สึกอยากจะถ่ายทอดวิชาไปสู่ประชาชนในชนบท แต่การที่มหาวิทยาลัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร หรือในถิ่นที่มีความเจริญหรือในพื้นที่ที่มีความเจริญของแต่ละจังหวัดไม่สามารถที่จะให้เด็กในชนบทเข้ามารับการศึกษา หรือไม่สามารถที่จะนำความเจริญให้แพร่ขยายไปสู่ประชาชน เยาวชนในชนบทได้อย่างทั่วถึง อันนี้เป็นความรับผิดชอบของมหาวิทยาลัย ซึ่งได้กระจายความรู้สึกอันนั้นมาสู่ชนบท โดยเฉพาะอย่างยิ่งในครั้งนี้ กระผมถือว่าเป็นก้าวใหม่อีกก้าวหนึ่งที่ได้รับการสนับสนุนจากท่านอาจารย์ซึ่งเป็นคนในพื้นที่จังหวัดเลย แล้วได้มีความมุ่งมั่น มีกำลังอันสำคัญที่จะสร้างศูนย์ฯ นี้ แต่ความมุ่งมั่นนั้นจะสำเร็จไม่ได้เลยถ้าหากว่าไม่ได้รับการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัย สำเร็จไม่ได้โครงการเพชรในตมของกระผมก็เหมือนกัน สำเร็จไม่ได้ครับ ถ้ามหาวิทยาลัยไม่สนับสนุน เพราะฉะนั้นกระผมจึงถือว่าพี่น้องประชาชนในชนบทที่ห่างไกลนั้นเป็นหนี้บุญคุณของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒนี้อย่างมากทีเดียว ตั้งแต่โครงการเพชรในตมซึ่งกระทำมาหลายรุ่นและได้รับประโยชน์อย่างมาก แต่ก็ยังไม่กระจายให้เป็นที่พอใจของเรา คือเรายังมีจำนวนนิสิตน้อยที่ออกไปพัฒนา อันนี้เป็นอีกก้าวหนึ่งครับซึ่งจะจูง

เข้าไปสู่ในแนวทางเดียวกัน นั่นก็คือเป็นศูนย์ถ่ายทอดวิทยาการสู่ชนบท วิทยาการของเรานั้นเราสอนคนที่เข้าไปอยู่ในมหาวิทยาลัย แต่คนที่ยังไม่ได้เข้าและกำลังจะเข้านั้น นี่แหละครับเป็นสิ่งที่ต้องการว่า ทำอย่างไรเขาจะได้วิทยาการที่เจริญแล้วและทันสมัย พอที่จะศึกษาแล้วเอาไปเป็นฐานสำหรับเข้าไปสู่อุดมศึกษา แล้วกลับมาพัฒนาจังหวัดซึ่งเป็นบ้านเกิดของเขา ถ้าทำได้อย่างนี้วงจรของการพัฒนาจะครบสมบูรณ์ เพราะฉะนั้นในฐานะที่กระผมเป็นผู้แทนราษฎรจังหวัดเลยและพื้นที่นี้อยู่ในเขตที่อยู่ในความรับผิดชอบของกระผม กระผมจึงมีความภาคภูมิใจแทนพี่น้องประชาชนในเขตอำเภอนาแห้วทั้งปวง และแทนพี่น้องในจังหวัดเลยทั้งสิ้น ที่ได้รับความเมตตาจากมหาวิทยาลัย ได้ตั้งศูนย์ถ่ายทอดวิทยาการขึ้นในชนบทครั้งนี้ ซึ่งจะเป็นก้าวต่อ ๆ ไปที่เราจะโดดกระทำในอีกหลาย ๆ พื้นที่

อย่างไรก็ตามแม้ว่าศูนย์ฯ เราจะเล็ก จะดูแล้วว่าไม่มีอะไร แต่ศูนย์ ฯ เล็กศูนย์ฯ ใหญ่ไม่สำคัญ ขอให้ศูนย์ฯ นั้นเป็นจุดเริ่มต้นที่จะรวมความรู้สึก ความตั้งใจของคนที่จะมาพัฒนาชนบทของบรรดาอาจารย์ที่จะมุ่งมั่นกระจายวิทยาการไปสู่ชนบทนั้นเป็นเรื่องสำคัญกว่า เพราะจุดเริ่มต้นเกิดแล้วมันจะขยายตัวออกไปได้เอง การขยายตัวจะสำเร็จหรือไม่นั้นอยู่ที่แรงใจ ความตั้งใจของคณาจารย์ทั้งหลายที่จะมีส่วนเกี่ยวข้อง แต่กระผมเชื่อว่าความตั้งใจนั้นมีสูงมาก เพราะฉะนั้นจุดเริ่มต้นอันนี้จะเล็กหรือใหญ่ไม่สำคัญ การขยายตัวจะเกิดขึ้นอย่างแน่นอนในอนาคต ในฐานะที่กระผมเองมีส่วนที่อยากจะพัฒนาจังหวัดเลยในทุกจุด ทุกด้าน กระผมย่อมมีความยินดีเป็นอย่างมากและต้องขอขอบคุณอธิการบดี ท่านคณาจารย์ทุกคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งท่านอาจารย์ซึ่งจะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาการศึกษาต่อไป กระผมต้องขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งและกระผมขอปวารณาตนว่า สิ่งใดที่กระผมจะช่วยทำให้กิจกรรมของท่านนั้นได้ขยายไปอย่างได้ผล สมกับความตั้งใจของท่านแล้ว อยู่ในความสามารถที่กระผมกระทำได้ กระผมยินดีเสมอ และกระผมก็ได้ทำในเรื่องการศึกษามาตลอด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาในเขตอำเภอนาแห้วนั้น กระผมอยากจะให้เด็ก ๆ ของเราได้เรียนกันอย่างทันกับเด็กที่อยู่ในเมืองหรือเด็กที่อยู่ในกรุงเทพมหานคร เพราะขณะนี้อำเภอนาแห้วเองถ้าจะเปรียบกับเด็กในเมืองแล้วก็ยังเปรียบไม่ได้ มันไม่ได้เกิดความเป็นธรรมอะไรขึ้นมาเลย ความตั้งใจของเด็ก ๆ นั้นมีทุกคนครับที่อยากจะเรียน อยากจะเรียนให้ดี อยากจะเรียนให้เก่ง แต่เขามีอะไรพร้อมแล้วหรือไม่ เราต้องช่วยเขา อันนี้แหละ

ครับอันเป็นเรื่องที่สำคัญ เราขาดแคลนบุคลากร เราขาดแคลนเครื่องมือ เครื่องใช้ เราขาดแคลนทุกอย่าง เราขาดแคลนงบประมาณ แต่สิ่งที่เราต้องไม่ขาดแคลนคือ กำลังใจ ถ้าเราขาดกำลังใจอีกอย่างแล้วเราจะทำอะไรไม่สำเร็จเลย เพราะฉะนั้น ภายใต้ความขาดแคลนนั้นเราต้องพัฒนาให้สำเร็จให้ได้ ถ้าเราต่อสู้อย่างนี้เราพบความสำเร็จ เพราะฉะนั้นท่านนายอำเภอก็ดี ท่านหัวหน้าการก็ดี ท่านศึกษาธิการก็ดี นะครับ จะต้องช่วยเหลือกัน มีอะไรขาดแคลน เราจะช่วยกันได้คนละไม้ละมือ เราต้องทำ เพราะฉะนั้นในวันนี้เป็นนิมิตดี ฝนก็ตก ก็เรียกว่าเป็นนิมิตดี ถึงแม้ว่าจะเฉอะแฉะมากแต่ก็เป็นนิมิตดี เพราะคณาจารย์ทั้งหลายมาให้กำลังใจเราแล้ว เอาวิทยาการมาสู่เรา เราต้องรับครับ เราต้องรับให้ได้ สิ่งที่เราจะรับให้ได้นั้นคือเราต้องเปิดใจ มีกำลังใจอย่างเข้มแข็ง ครู อาจารย์ทั้งหลายก็ต้องเริ่มมีกำลังใจอย่างสูง แม้จะอยู่ในที่ห่างไกล ห่างสายตาผู้ใหญ่ ผู้บังคับบัญชา แต่ไม่ห่างสายตาของพวกเราซึ่งอยู่ใกล้ชิดประชาชน เพราะฉะนั้นกำลังใจอันนี้สำคัญ เราต้องเริ่มรับรับด้วยกำลังใจที่สูง มันจะชดเชยสิ่งที่ขาดแคลน แล้วนั่นคือความสำเร็จ กระผมขอฝากครู อาจารย์ที่อยู่ในพื้นที่ไว้ด้วยนะครับว่า บัดนี้เราได้เห็นแล้วว่าเรามีความตั้งใจจะทำ เราต้องช่วยกันสานต่อให้ความตั้งใจนั้นสำเร็จ

เมื่อกระผมสร้างโครงการเพชรในหมกระผมก็มีปัญหามากมาย อุปสรรคเยอะแยะหมด แต่ผลที่สุดขณะนี้เราต้องรับกันด้วยว่า เราพบความสำเร็จ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางมหาวิทยาลัยช่วยเรามาก และนี่คือความสำเร็จที่เราได้ทำ วงจรของเราครบถ้วนหมด เกือบจะเรียกว่าในประเทศไทย วงจรเพชรในหมนั้นครบถ้วนที่สุด และโครงการถ่ายทอดวิทยาการสู่ชนบทนี้กำลังจะสอดคล้องกับโครงการที่เราได้คิดไว้ เพราะกระผมมองดูแล้วกำลังจะสอดคล้อง เพราะเราต้องการที่จะพัฒนาคนในชนบทให้มีความรู้แล้วกลับมาพัฒนาบ้านเมืองของเรา เป็นหลักการอันเดียวกัน กระผมรู้สึกยินดีอย่างยิ่งที่มาในวันนี้ ความจริงไม่ตั้งใจจะมาเป็นประธานอะไรหรอกครับ แต่ว่าท่านอธิการบดีท่านมาเชิญให้กระผมเป็นประธาน ความจริงกระผมตั้งใจจะมาร่วมงานเพราะว่ายินดีที่ทางมหาวิทยาลัยมาเริ่มงานนี้ขึ้น ก็อยากจะมาร่วม มีอะไรที่เราจะช่วยผลักดัน มีอะไรที่เราจะช่วยกันได้ก็อยากจะช่วย และก็อยากจะพบกับนายอำเภอด้วย เพราะว่าท่านเป็นนายอำเภอที่หนุ่ม มีไฟสูง ก็คงจะช่วยงานของเราได้เป็นอย่างดี ถ้าหากเรามีไฟฟ้าพลังสูงแต่เราไม่มีสื่อที่จะรองรับแล้ว ไฟฟ้าก็เข้าไม่ถึง

หรอกครับ เพราะฉะนั้นขณะนี้ไฟฟ้าพลังสูงจากมหาวิทยาลัยมาแล้ว เราต้องทำตัวเป็นสื่อที่จะกระจายไฟฟ้านั้นให้ไปสู่หัวใจของลูก ๆ หลาน ๆ เยาวชนของเราทุกคน ให้เขามีกำลังใจและเรียนหนังสือด้วยความตั้งใจอย่างมั่นคง เด็ดเดี่ยว เพื่อจะให้มีความรู้ดีกว่าเด็กในเมือง ดีกว่าเด็กในกรุงเทพฯ แล้วกลับมาพัฒนาจังหวัดเลยของเรา กระผมขอถือโอกาสอันดีนี้เปิดศูนย์ถ่ายทอดวิทยาการสู่ชนบทของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อสู่ลูกหลานของเราที่อยู่ในอำเภอนาแห้วทุก ๆ คน ทุก ๆ แห่ง ขอให้ศูนย์ฯ นี้จงประสบความสำเร็จในการสร้างปัญญาให้เกิดขึ้นในหมู่ของเยาวชนจังหวัดเลยของเรา อำเภอนาแห้วของเรา ขอขอบคุณครับ สวัสดี

.....

ประกาศของโฆษก (หัวหน้ากองอาคารสถานที่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรรมการฝ่ายปฏิบัติงานโครงการ โครงการหน่วยปฏิบัติการวิจัยและพัฒนาเพื่อการพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ)
นายสมรภูมิ ชวัญคุ้ม วันจันทร์ที่ 8 มีนาคม พ.ศ. 2536

.....

ท่านผู้มีเกียรติที่เคารพครับ ศูนย์ฯ แห่งนี้จะเกิดขึ้นได้นั้นไม่ได้เกิดขึ้นเพียงชั่วระยะเวลาอันสั้น แต่ด้วยความพยายามอย่างเต็มที่ของท่านหัวหน้าชุดปฏิบัติการก่อนที่จะเป็นศูนย์ฯ แห่งนี้ ท่านผู้นั้นคือท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิสิทธิ์ สารวิจิตร ท่านมีความรู้สึกหลาย ๆ อย่างผูกพันกับศูนย์ฯ แห่งนี้ ในโอกาสนี้ท่านอาจารย์จะได้กล่าวความรู้สึกและกล่าวขอบคุณท่านผู้มีคุณูปการทุกท่าน ขอเรียนเชิญท่านอาจารย์ครับ

.....

คำกล่าวของหัวหน้าฝ่ายปฏิบัติงานโครงการ โครงการหน่วยปฏิบัติการวิจัยและพัฒนาเพื่อการพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิสิทธิ์ สารวิจิตร วันจันทร์ที่ 8 มีนาคม พ.ศ. 2536

.....

กราบเรียน ฯพณฯ ท่านพลเอก อาทิตย์ กำลังเอก กระผมซึ่งได้รับผิดชอบการสร้างอาคารศูนย์ถ่ายทอดวิชาการสู่ชนบทนี้มาตั้งแต่ต้น กระผมรู้สึกซาบซึ้งและขอกราบขอบพระคุณท่านผู้มีเกียรติทุก ๆ ท่าน ตั้งแต่ ฯพณฯ ท่านพลเอก อาทิตย์ กำลังเอก ท่านอธิการบดี ท่านรองอธิการบดีฝ่ายต่าง ๆ คือฝ่ายบริหาร ฝ่ายวิจัย ฝ่ายวางแผนและพัฒนา ฝ่ายวิชาการและด้านอื่น ๆ รวมทั้งท่านคณาจารย์ ประชาชน ญาติพี่น้องชาวจังหวัดเลย และญาติพี่น้องชาวอำเภอนาแห้ว ที่ให้กำลังใจ ให้ความหวังและสนับสนุนโครงการนี้ ซึ่งความจริงแล้วโครงการนี้ไม่ได้เกิดขึ้นในปีนี้ หรือปีที่แล้ว แต่จุดเริ่มต้นนั้นได้เริ่มมาเมื่อประมาณ 30 ปี หรือกว่านั้นอีก คือจริงๆ แล้วก็เริ่มมาตั้งแต่ประมาณวันที่ 3 พฤษภาคม พ.ศ. 2496 นะครับ ตั้งแต่ตอนนั้นกระผมมีอายุประมาณ 14 ปี เท่านั้นเอง และได้เริ่มการอย่างจริงจังโดยมีการวางแผนการเมื่อวันที่ 8 มีนาคม พ.ศ. 2506 ซึ่งก็ครบเวลา 30 ปี ในวันนี้พอดี ตอนนั้นกระผมทำงานที่โรงเรียนสายน้ำผึ้งนะครับ เป็นครูภาษาอังกฤษและได้วางโครงการสร้างมหาวิทยาลัยที่อำเภอนาแห้วนี้ ซึ่งตอนนั้นก็ไม่เป็นอำเภอ แต่เป็นตำบลเล็ก ๆ ซึ่งอยู่ชายแดนนะครับ แล้วระยะเวลาผ่านมาก็ได้รับความเมตตาจากทุกฝ่าย ได้รับความช่วยเหลือจากญาติพี่น้องนะครับ จนบรรลุความสำเร็จเป็นศูนย์ฯ นี้ขึ้นมาในวันนี้ และ ฯพณฯ ท่านพลเอกอาทิตย์ กำลังเอก ซึ่งท่านได้มาช่วยเหลือประชาชนอยู่ที่นี่เป็นเวลากว่า 20 ปี ท่านสร้างความหวัง ให้ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินต่าง ๆ และในวันนี้ท่านก็ได้มาเป็นเกียรติในเหตุการณ์สำคัญนี้

สำหรับการก่อสร้างต่าง ๆ นั้นทางศูนย์ฯ ได้รับความเมตตาอนุเคราะห์จากโครงการน้ำพระทัยจากในหลวงให้เงินมาสร้างอาคารนี้จำนวน 250,000 บาท ทางมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กองทุนรวมให้เงินมาทำพิธีเปิดและจัดกิจกรรมต่าง ๆ รวมทั้งดูแลศูนย์ฯ จำนวน 65,000 บาท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตรให้เงินมาทำระบบน้ำใช้ที่นี่นะครับ จำนวน 40,000 บาท ศูนย์ศึกษาชุมชนเมืองสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ โดยศาสตราจารย์ ดร.ไพบูลย์ ช่างเรียน ให้เงินมาซื้ออุปกรณ์ต่าง ๆ สำหรับศูนย์ฯ จำนวน 50,000 บาท รองศาสตราจารย์ แพทย์หญิง

สุอารี อันตระการ ได้บริจาคพระพุทธรูปปางขอฝนนะครับ ซึ่งกระผมก็ได้นำมาพร้อมทั้งเครื่องบูชา ท่านก็บอกว่าพระพุทธรูปองค์นี้เป็นพระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์ กระผมก็ได้อัญเชิญ มาไว้ที่ตำบลนาแห้ว พอมาได้หนึ่งวันฝนก็ตกมาอย่างมากมายครับ ซึ่งก็เป็นนิมิตอันดี แต่ก่อนนั้นสองเดือนกว่าแล้วฝนไม่มี อาศัยบารมีต่าง ๆ เหล่านี้คงจะทำให้ศูนย์ฯ นี้เจริญก้าวหน้าต่อไป นอกจากท่านที่กล่าวนามมาแล้ว ข้าราชการในอำเภอนาแห้ว ในจังหวัดเลยทุกหน่วยงาน รวมทั้งประชาชน นักเรียนและเด็กตัวเล็ก ๆ หลายคนซึ่งมาปลูกมะขามกับกระผมเพื่อสร้างมหาวิทยาลัย ก็ขอขอบพระคุณทุกท่าน ขอให้ได้รับความสุข ความเจริญโดยอาศัยบารมีของพระพุทธเจ้า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระบรมราชินีนาถ และรัชทายาท ทุกพระองค์ ขอกราบขอบพระคุณครับ

.....

หมายเหตุ 1. โรงเรียนนาแห้ววิทยา กรมสามัญศึกษา ได้อนุมัติให้มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒใช้ประโยชน์ที่ดินของโรงเรียน จำนวน 5 ไร่ สำหรับสร้างศูนย์ถ่ายทอดวิชาการสู่ชนบท

2. คณะผู้ไปเลือกที่ตั้งมหาวิทยาลัย(โครงการมหาวิทยาลัยแห่งการงานและพัฒนาการ - มกพ) ณ บริเวณโดยรอบน้ำตกแพร่(น้ำตกธารสวรรค์) เนื้อที่ประมาณ 20,000 ไร่ เมื่อวันที่ 22 มีนาคม พ.ศ. 2506 คือ

1.	นายเก่ง	สารวิจิตร	บิดา	อายุ 47 ปี จบ ป.4
2.	นายพิสิทธิ์	สารวิจิตร	บุตร	อายุ 24 ปี จบ กศ.บ.
3.	นายพร้อม	สารวิจิตร	บุตร	อายุ 21 ปี จบ ป.4
4.	นายพจน์	สารวิจิตร	บุตร	อายุ 19 ปี จบ ป.2

3. คณะผู้ไปกำหนดเขตมหาวิทยาลัยโดยรอบน้ำตกแพร่(น้ำตกธารสวรรค์)เมื่อวันที่ 23 มีนาคม พ.ศ. 2509 มีจำนวน 12 คนคือ นายเก่ง สารวิจิตร นายที ชัยชนะ(ผู้ใหญ่บ้านเหมืองแพร่) นายถาด ศรีเพชร(ผู้ใหญ่บ้านนาโพธิ์) นายทอง สนิท นายลาน จันทะคุณ(ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านนาโพธิ์) นายพัน(กอน) ศรีฟอง(ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านเหมืองแพร่) นายพูล คงสุข นายเพียร ทิพย์อุดม นายบัน แสงคำ นายแดง พรหมรัตน์ นายมา ไพรภิบาล นายพิสิทธิ์ สารวิจิตร

๒๑ มีนาคม ๒๕๓๖

คำปราศรัยและคำกล่าวเนื่องในโอกาส
การตรวจเยี่ยมโครงการพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย
ของ ฯพณฯ รัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัยและคณะ
ในวันศุกร์ที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2536
ณ ศูนย์ถ่ายทอดวิชาการสู่ชนบท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย 42170

.....

1. คำกล่าวของรองอธิการบดีฝ่ายวิจัย ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 1
2. คำปราศรัยของผู้ว่าราชการจังหวัดเลย (ร.ต.สมนึก ชูวิเชียร) 2
3. คำกล่าวของรองอธิการบดีฝ่ายวิจัย (รองศาสตราจารย์ ดร.ณัฐพงษ์ เจริญพิทย์) 3
4. คำปราศรัยของ ฯพณฯ รัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย (นายสุเทพ อัตถากร) 4
5. คำกล่าวของรองอธิการบดีฝ่ายวิจัย (รองศาสตราจารย์ ดร.ณัฐพงษ์ เจริญพิทย์) 8
6. คำกล่าวของหัวหน้าฝ่ายปฏิบัติงานโครงการ โครงการหน่วยปฏิบัติการวิจัย และพัฒนาเพื่อการพัฒนาชนบท (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิสิทธิ์ สารวิจิตร) 9

.....

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิสิทธิ์ สารวิจิตร
ห้อง 947 บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
ถนนสุขุมวิท 23 เขตคลองเตย
กรุงเทพมหานคร 10110
โทร. 2584119

19 พฤษภาคม 2536

คำกล่าว ของรองอธิการบดีฝ่ายวิจัย (รองศาสตราจารย์ ดร.ณัฐพงษ์ เจริญพิทย์)
ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วันศุกร์ที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2536
ณ ศูนย์ถ่ายทอดวิชาการสู่ชนบท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย

กราบเรียน ฯพณฯ ท่านรัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย ท่านผู้ว่าราชการจังหวัดเลย ข้าราชการระดับสูง และพ่อแม่พี่น้องชาวอำเภอนาแห้วทุกท่านครับ ในวันนี้นับว่าเป็นโอกาสอันดียิ่งสำหรับชาวอำเภอนาแห้ว และชาวมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ผู้บริหารระดับสูงของประเทศได้แก่ ฯพณฯ ท่านรัฐมนตรี และผู้บริหารระดับสูงของจังหวัด คือ ท่านผู้ว่าราชการจังหวัดได้กรุณามาเยี่ยมที่อำเภอนาแห้วนี้ ความประสงค์หลักในการมาเยี่ยมเยือนของท่านนั้น ก็คือจะมาตรวจสภาพบริเวณท้องที่แถบนี้ ที่มหาวิทลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีดำริที่จะทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ในทางการศึกษาที่จะนำไปสู่การทำบ้านเมืองแถบนี้ให้เจริญรุ่งเรืองขึ้นในอนาคต ท่านผู้ว่าราชการจังหวัด และ ฯพณฯ ท่านรัฐมนตรีได้มาเห็นข้อเท็จจริงต่าง ๆ รวมทั้งได้มาพบกับพี่น้องประชาชนบางส่วน ท่านก็คงจะมีความคิดความเห็นที่จะแจ้งให้พี่น้องได้ทราบ ผมขออนุญาตกราบเรียนท่านผู้ว่าราชการจังหวัด ก่อนที่จะกรุณาให้ความคิดความเห็นต่อที่ประชุมนี้ ขอกราบเรียนเชิญครับ

คำปราศัยของ ผู้ว่าราชการจังหวัดเลย (ร.ต.สมนึก ชูวิเชียร) วันศุกร์ที่ 30 เมษายน พ.ศ.2536
ณ ศูนย์ถ่ายทอดวิชาการสู่ชนบท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย

กราบเรียน ฯพณฯ ท่านรัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย และเรียนท่านอาจารย์ที่เคารพทุกท่าน และเรียนท่านพี่น้องชาวอำเภอนาแห้วทุก ๆ ท่าน ผมก็ได้รับทราบว่า ฯพณฯ ท่านรัฐมนตรีจะมาเยี่ยมพวกเรา และจะมาดูสถานที่ที่จะก่อสร้างมหาวิทยาลัย สำหรับในเรื่องรายละเอียดว่า มหาวิทยาลัยจะสร้างอย่างไร ในรายละเอียดท่านอาจารย์จะเล่าให้ฟังว่าเป็นอย่างไร แต่ผมก็อยากจะเรียนว่าในฐานะที่ผมเป็นผู้ว่าราชการจังหวัดอยู่ที่นี่ เห็นว่าในเรื่องที่เกี่ยวกับการศึกษาแล้ว เราควรจะต้องสนับสนุนทุกด้าน เพราะฉะนั้นจึงได้รับปากกับ ฯพณฯ ท่านว่าถ้า ฯพณฯ ท่านมีนโยบายที่จะให้มีมหาวิทยาลัย หรือวิทยาลัยแล้ว ผมเองจะสนับสนุนเต็มความสามารถ ไม่ว่าจะเป็นแรงกาย แรงใจ อะไรก็จะสนับสนุนเต็มที่ เพราะว่าผมเห็นว่าจะเป็นประโยชน์แก่ชาวจังหวัดเลย แต่ว่ามันไม่ใช่เฉพาะแต่ชาวจังหวัดเลยเท่านั้น แต่หมายถึงชาวไทยโดยส่วนรวมทั้งประเทศ เพราะว่าผมก็ได้ทราบเลา ๆ ว่า หลักสูตรของวิทยาลัย หรือ มหาวิทยาลัยที่จะตั้งก็มีในระดับต่าง ๆ ซึ่งในการที่จะศึกษาชีวิตของชาวบ้าน เพื่อจะสนับสนุนชาวบ้าน นี่ก็มีในแขนงหนึ่ง และในขณะเดียวกันก็จะสนับสนุนให้พวกระดับมหาวิทยาลัย ปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก มาทำการศึกษาและตั้งสถาบันให้มีห้องทดลองต่าง ๆ และโดยเฉพาะที่บริเวณนี้มันเป็นภูเขา เป็นป่า ซึ่งเป็นเรื่องที่หายากในจังหวัดต่าง ๆ ในประเทศของเรา เพราะฉะนั้นจึงเป็นบริเวณที่มีความเหมาะสมในการที่จะตั้งสถาบัน ตั้งวิทยาลัย มหาวิทยาลัย สำหรับการค้นคว้า การศึกษาอะไรต่าง ๆ เพราะฉะนั้นผมจึงเห็นว่าเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ ส่วนในเรื่องพื้นที่นั้น ก็ได้รับทราบจากท่านท่านนายอำเภอว่า มีราษฎรของเราเข้าไปทำไร่อยู่บ้างแล้ว แต่ก็อยากจะเรียนว่าที่ทำไปแล้วก็ทำกันไป ทางมหาวิทยาลัยจะไม่เข้าไปรุกไล่อะไรหรอกจริง ๆ แล้วเราก็อยากจะได้คืน ทางมหาวิทยาลัยก็อยากได้ที่เหล่านั้นมาใช้ด้วย แต่เมื่อทำไปแล้วเราก็เห็นใจราษฎรเหมือนกัน แต่ว่าถ้าคนใดเสียสละได้ก็เสีย ถ้าเสียสละไม่ได้ก็อยู่ต่อไป ไม่เป็นไร ขอความกรุณาอย่างเดียวว่าอย่ารุกต่อไปอีก นี่ก็พูดในหลักการกว้าง ๆ แต่ในรายละเอียดแล้ว เมื่อ ฯพณฯ ท่านมีนโยบายลงมาแล้ว ผมก็จะเข้ามาพบปะพี่น้อง และพูดทำความเข้าใจในรายละเอียดมากขึ้น และก็ยังมีที่เหลือสำหรับมหาวิทยาลัยจะดำเนินการต่อไปได้ มหาวิทยาลัยจะมาเมื่อไรนั้น ก็การสร้างมหาวิทยาลัย สร้างไม่ได้ภายในวันเดียว ก็คงใช้เวลา แต่ว่าผมเองก็ยินดีที่จะสนับสนุนเพราะเห็นว่าเป็นประโยชน์แก่ชาวจังหวัดเลย และชาวไทยทั่วราชอาณาจักรด้วย ผมอยากจะเรียนให้ทราบว่าผมได้ปรึกษาท่านนายอำเภอแล้วว่าจะสนับสนุน ส่วนในรายละเอียดอยากจะขอเรียนเชิญท่านอาจารย์บรรยายในความมุ่งหมายในหลักสูตรอะไรต่าง ๆ ขออนุญาต

คำกล่าวของรองอธิการบดีฝ่ายวิจัย วันศุกร์ที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2530
ณ ศูนย์ถ่ายทอดวิชาการสู่ชนบท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย

ขอกราบขอบพระคุณท่านผู้ว่าราชการจังหวัดนะครับ พวกเราคงทราบว่าภารกิจจริง ๆ ของผู้ว่าราชการจังหวัดก็คือ เป็นตัวแทนของรัฐบาลที่เป็นข้าราชการประจำ ดูแลเรื่องราวต่าง ๆ ทุกเรื่องที่อยู่ในพื้นที่ของจังหวัดนั้น ๆ การที่ท่านผู้ว่าราชการจังหวัดของจังหวัดเลย ได้กล่าวในเชิงที่เห็นความสำคัญของการมาขยายการศึกษาในพื้นที่ตรงนี้ ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบในส่วนของพื้นที่ของท่าน ก็นับเป็นนิมิตหมายที่ดีที่จะทำให้งานของเรา หมายถึง ของพี่น้องชาวนาแห้ว และของชาวมหาวิทยาลัยดำเนินไปสู่ความสำเร็จในทางที่พึงประสงค์ และรวดเร็วยิ่งขึ้นนะครับ ในส่วนที่เป็นเรื่องราวของแนวความคิดว่าจะมีการให้ความสนับสนุนอย่างไร เพื่อจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา อุดมศึกษานี้เราหมายถึงที่สูงขึ้นไปจากนักเรียนที่จบมัธยมแล้ว นักเรียนที่จบมัธยมแล้วก็ไปเรียนต่อหรือที่เรียกกันในภาษาชาวบ้านว่าเรียนมหาวิทยาลัย ทำนองนั้นนะครับ การดูแลกิจการการศึกษาในระดับมหาวิทยาลัยที่รัฐบาลจะต้องพึงดูแลในการให้การสนับสนุนต่าง ๆ นั้น เป็นภารกิจของ ฯพณฯ ท่านรัฐมนตรีนะครับในวันนี้ ฯพณฯ ท่านรัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัยก็ได้กรุณามาที่นี่ ตามประสบการณ์ของผมนั้น หาได้ยากนะครับที่รัฐมนตรีจะบุกป่าฝ่าดงเข้ามาเยี่ยมเยียนพี่น้องถึงท้องถิ่น ในชีวิตผมก็ยังไม่เคยได้พบได้เห็นด้วยตนเองเหมือนครั้งนี้ ผมก็รู้สึกว่าเป็นนิมิตหมายที่ดี ผมไม่ได้พูดในเชิงป้อยอ หรือเอาประโยชน์ให้เกิดแก่มหาวิทยาลัย หรือเกิดแก่พี่น้องที่นี่โดยตรง แต่เป็นความรู้สึกเช่นนั้นจริง ๆ ผมอยากจะขออนุญาตกราบเรียนเชิญ ฯพณฯ ท่านรัฐมนตรี กรุณาจะกล่าวอะไรที่เป็นเชิงสนับสนุนเป็นเชิงนโยบายอะไรสักครู่หนึ่งก่อน ส่วนรายละเอียดนั้น ก็คงจะให้อาจารย์ ดร.พิสิทธิ์ สารวิจิตร ได้มาเพิ่มเติมในตอนหลัง ที่ ฯพณฯ ท่านรัฐมนตรีจะกล่าวนั้นคงไม่ได้หมายความว่าจะต้องเป็นเรื่องผูกมัด ผูกติด แต่อาจจะเป็นเรื่องของแนวความคิดที่ทำให้พวกเราเกิดกระแสความหวัง ขออนุญาตกราบเรียน ฯพณฯ ท่านรัฐมนตรีครับ

คำปราศรัยของ ฯพณฯ รัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย (นายสุเทพ อัตถากร)
วันศุกร์ที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2536 ณ ศูนย์ถ่ายทอดวิชาการสู่ชนบท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย

กราบเรียนท่านผู้ว่าราชการจังหวัด ท่านนายอำเภอ และท่านรองอธิการบดี ท่านอาจารย์ทุกท่าน อาจารย์ ดร.พิสิทธ์ด้วย พี่น้องประชาชนที่เคารพ รวมทั้งท่านผู้แทนกรมป่าไม้ ซึ่งท่านได้กรุณามาด้วยในวันนี้ กระผมเองได้ทราบถึงความเพียรพยายามของคนหนุ่มคนหนึ่ง เมื่อ 30 ปีมาแล้ว ที่อยากจะเห็นแผ่นดินนี้ได้ถูกสร้างเป็นสถาบันการศึกษา คนหนุ่มคนนั้นเป็นลูกของอำเภอนี้ เกิดที่อำเภอนี้ และก็ไม่เคยหยุดหย่อนในการที่จะพยายามจนกระทั่งบัดนี้ ท่านก็อายุมากแล้ว หลังจากวัยเพียงยี่สิบกว่า ๆ บัดนี้ก็ห้าสิบกว่าแล้ว กระมังครับ อาจารย์... ห้าสิบห้าครับ.... และท่านไม่เคยย่อท้อ ไม่เคยคิดว่าจะต้องหยุดเรียกร้อง หยุดพยายามการทำทุกสิ่งทุกอย่างมีอุปสรรคเป็นระยะ ๆ ไม่มีอะไรสำเร็จได้ง่าย เพราะฉะนั้นอะไรที่สำเร็จได้ง่ายก็มีค่าน้อย อะไรที่ได้ทำ ได้พยายามด้วยความยากลำบาก แล้วเผื่อวันหนึ่งมันเกิดสำเร็จขึ้นมา อันนี้จะมีค่าสูงมาก เพราะฉะนั้นเมื่อกระผมได้รับหน้าที่ คือ รับผิดชอบทางด้านมหาวิทยาลัยก็ได้มีโอกาสได้พบท่านอาจารย์ผู้นี้ ท่านได้เล่าสู่ฟังท่านได้เอาเรื่องตั้งแต่อดีตทั้งหมด เอาเอกสารมาให้ดู และพูดให้ทราบถึงอุปสรรคที่พยายามครั้งแล้วครั้งเล่า เกือบจะสำเร็จแล้วก็ล้มไป อะไรต่าง ๆ ด้วยความพยายาม มานะบากบั่นนั่นเอง ทำให้กระผมรู้สึกว่ากระผมควรต้องมีส่วนบ้าง ช่วยได้เพียงเล็กน้อย แม้หากมีส่วนเริ่มต้นให้เกิดผลจริงจังขึ้นมา ความสำเร็จที่จะเกิดขึ้นนั้น ความดีสูงสุดอยู่ที่อาจารย์ ดร.พิสิทธ์ และเพื่อนร่วมงานของท่านเอง เพราะฉะนั้นอันนี้เป็นแบบอย่างของพี่น้องชาวนาแห้ว ที่ท่านมีลูกนาแห้วที่เป็นคนเสียสละ อย่างที่กระผมเกิดความประทับใจ และอยากช่วยขึ้นมาก็เพราะเห็นว่าท่านนี้สู้จริง ๆ แล้วคนอย่างกระผมถ้าไม่มาช่วย กระผมจะต้องรู้สึกเป็นผิด เป็นบาปไปจนตลอดชีวิตทีเดียวว่า แม้ตัวเองจะเป็นนักการเมืองมีช่วงระยะเวลาสั้น ๆ ที่จะทำงาน นักการเมืองอยู่ในตำแหน่งไหน ๆ ก็ไม่นาน ไม่ใช่ว่าเป็นของยาวนานอะไร เพราะฉะนั้นช่วงสั้น ๆ ที่จะทำอะไรได้ที่จะเป็นประโยชน์ก็ควรจะต้องรีบทำ หรือแม้ไม่สำเร็จในช่วงเวลาของเรา ก็ขอให้คนอื่นได้มาทำต่อ ขอให้เริ่มกันเสียก่อน ที่จริงท่านเริ่มมานานแล้ว ด้วยเหตุนี้เอง กระผมจึงตัดสินใจว่าจะหาวิถีทางทุกทางที่จะทำให้เกิดผลจริงจังให้ได้ ยิ่งกระผมทราบว่าเมื่อยี่สิบกว่าปีมาแล้วท่าน อาจารย์ ดร.พิสิทธ์ ได้ไปพบคุณอาว์ของกระผม คือ ศาสตราจารย์ บุญชนะ อัตถากร นั้น คุณอาว์ของกระผมได้พูดให้กำลังใจบอกว่า ถ้ายังต่อสู้ ถ้ายังไม่หยุด

ยอมทนที่จะรอต่อไปนาน ๆ แม้นานเท่าไรก็ไม่หยุดแล้วก็วันหนึ่งต้องสำเร็จ อาจารย์ ดร.พิสิทธิ์ ท่านก็เล่าสู่กระผมฟัง ยิ่งทำให้กระผมรู้สึกว่า กระผมจะต้องผลักดันความฝันนี้ให้เป็นจริงให้ได้

กระผมมาพบที่นี่ ได้รับความกรุณาจากท่านผู้ว่าราชการจังหวัด ท่านนายอำเภอ และปลัดจังหวัด ได้กรุณาสนับสนุนอีก ทำให้กระผมเห็นความสำเร็จมีมากขึ้น เห็นว่ามันมีทางเป็นไปได้แน่ ๆ แล้วยิ่งมาคุยถึงตัวแนวความคิดดั้งเดิมของ ดร.พิสิทธิ์ แล้ว กระผมก็เกิดความรู้สึกอันหนึ่งว่า นอกจากในทบวงมหาวิทยาลัยที่จะต้องผลักดันให้เกิดขึ้นเป็นรูปธรรม แม้รัฐบาลจะมีปัญหาในเรื่องงบประมาณ หรือเรื่องอะไรก็ตาม แต่ถ้าหากจำเป็นเราอาจจะต้องขอความช่วยเหลือจากประเทศที่เป็นมิตร หรือประเทศที่เขาอยากจะเป็นเพื่อนของเรา กระผมก็จะลองพยายามอีกด้วย ได้อย่างละนิดละหน่อย มาผสมผสานให้เกิดผลขึ้นก่อน บางอย่างพอมันเริ่มเป็นรูปเป็นร่างแล้ว ก็จะไปได้เร็ว ขอให้เป็นรูปเป็นร่างก่อน ดังนั้น กระผมก็ขอกราบเรียนท่านผู้ว่าราชการจังหวัด ท่านนายอำเภอ ท่านปลัดจังหวัด และปลัดอำเภอที่ได้กรุณาจะสนับสนุนอย่างเต็มที่นี้ กระผมถือว่าเป็นโชคจริง ๆ ที่พวกเราได้มาพบกัน ได้มาประจบเหมาะมาพบกัน ที่จะได้ทำงานกัน และโดยเฉพาะได้พี่น้อง ประชาชนผู้อาวุโสในอำเภอนี้ ที่ท่านมานั่งเหมือนกับเป็นพยาน บอกความประสงค์ของท่านในฐานะที่เป็นเจ้าของที่นี่ ในฐานะที่ท่านอยากจะเห็นอะไรเกิดขึ้นที่นี่ เพื่อลูกหลานของเราต่อไป ขอฝากท่านด้วยว่าอะไรที่เกิดขึ้นที่นี่ทั้งหมดก็เป็นของพี่น้องอำเภอนาแห้วทั้งสิ้น ขอพี่น้องที่มาวันนี้เป็นสักขีพยานร่วมกัน บอกพี่น้องประชาชนทั่ว ๆ ไปว่า ผืนดินแผ่นนี้เป็นของทุก ๆ คน ขอให้ช่วยกันปกป้องรักษาขอให้เสียสละ อย่าได้ล้ำเข้ามาอีก เพราะว่าที่มาล้ำเอาไปก็เหมือนกับมาเอาของพี่น้องไปนั่นเอง ไม่ใช่ของคนอื่น ของของท่านทั้งหลายนั่นเอง และของลูกหลานของท่านด้วย ของคนที่จะเกิดตามมาอีกเยอะแยะ เขาได้เป็นเจ้าของที่นี่ เพราะฉะนั้นก็หวังว่าท่านคงจะได้กรุณาช่วยดูแลรักษา บอกญาติพี่น้อง บอกเพื่อน บอกฝูงที่เขาคิดจะมาเอาของส่วนกลางนี้ บอกว่าขอเถอะ อย่าเลย เก็บเอาไว้ให้ลูกให้หลานนะครับ ขอฝากพี่น้องประชาชนไว้ด้วย แล้วก็คิดว่าความกรุณาของกรมป่าไม้ กระทรวงเกษตร ซึ่งก็มีจิตใจแน่วแน่เหมือนกัน แน่วแน่ตรงที่ว่าได้ตั้งใจไว้นานแล้วว่าจะช่วยสนับสนุนโครงการนี้ และไม่เคยเปลี่ยนแปลง ไม่เคยเปลี่ยนใจ ไม่เคยคิดจะเป็นอย่างอื่น เพียงแต่เป็นความผิดของฝ่ายเราเองที่เราช้าเกินไป ความผิดของทบวงมหาวิทยาลัยที่ช้ามากเกินไป ดังนั้นต่อไปนี้เราก็จะพยายามทำสิ่งนี้ให้เป็นประโยชน์ และก็เป็นประโยชน์ส่วนรวมโครงการปลูกต้นไม้ รักษาอนุรักษ์ป่า อะไรต่าง ๆ เป็นการเสริมงานของกรมป่าไม้ กระทรวงเกษตรด้วย เป็นการสร้างประโยชน์ให้กับตนเอง กระผมได้ไปเยี่ยมประเทศอิสราเอลครั้งหลังสุดกับคณะอีกหลายท่าน

วันนี้ก็มาด้วยกัน ประเทศอิสราเอล ท่านคงทราบว่าเดิมเป็นทะเลทราย ทะเลทรายกว่าจะหาน้ำกินได้ ต้องไปไกล ๆ จึงจะเจอแหล่งน้ำกินนิด ๆ หน่อย ๆ ต้นไม้หาไม่ได้เลยแต่ก่อนนี้ เดี๋ยวนี้ต้นไม้ของเขาขึ้นเต็มไปหมดสองข้างถนน ฝนก็ตกลงมาเพราะมีต้นไม้ เขาสามารถปลูกผัก ปลูกผลไม้ส่งไปขายประเทศอื่นได้ ปลูกส้มโต ๆ ผลไม้เยอะแยะมากมาย นี่เป็นเพราะคน ฝีมือของคน จากประเทศที่แล้งน้ำกลายเป็นประเทศที่สามารถเอาน้ำมาใช้ปลูกต้นไม้ได้ ประชาชนทุกคนเขามีหน้าที่อย่างน้อยที่สุดหนึ่งในหนึ่งปีต้องปลูกต้นไม้ใหญ่หนึ่งต้น ต้นไม้ยืนต้นใหญ่ ๆ ที่จะอายุยืนเป็นร้อย ๆ ปี แบบต้นสัก ต้นอะไรนี่ พลเมืองทุกคนต้องปลูกหนึ่งต้น และปลูกต้นไม้ที่เป็นพืชที่มีผล เช่น ถ้าเมืองไทยก็เรียกว่า ต้นมะขาม หรือฝรั่งต้นแอ๊ปเปิลต้นอะไรแบบนั้น เป็นต้น ปลูกอีกอย่างน้อยหนึ่งต้น และก็ปลูกพืชผักอีกหนึ่งต้น นี่เขาพูดว่าอย่างน้อย แต่ในชีวิตจริงของเขาทุกคนจะปลูกมาก เพราะฉะนั้นภายในเวลาไม่กี่ปี ทะเลทรายก็กลายเป็นป่า มีต้นไม้ แผ่นดินที่เคยแห้งแล้งก็มีน้ำ เขาใช้น้ำอย่างประหยัดมาก น้ำแต่ละหยดมีราคามาก เขาใช้น้ำเขาคำนวณเป็นหยด ๆ เลย เป็นหยด ๆ ไม่ให้สูญเปล่า เพราะฉะนั้นแนวคิดนั้นกระผมคิดว่าถ้ามาทำในแผ่นดินของไทยเราจะง่าย เพราะของเรามันแทบจะพร้อมอยู่แล้ว เพียงแต่เราใช้น้ำไม่เป็น เราทำอะไรไม่เป็นต่าง ๆ ความคิดที่จะรักต้นไม้ไม่มีความคิดที่จะปลูกพืชไม่มี มีแต่ตัดทิ้ง ก็เลยสวนทางกัน แผ่นดินของเขาเป็นทะเลทรายกลายเป็นป่าไปแล้วเพราะความพยายาม ของเราป่ากำลังจะเป็นทะเลทรายมันกลับกัน เพราะฉะนั้นมหาวิทยาลัยที่จะมาตั้งที่นี่ก็จะเป็นส่วนหนึ่งที่สนับสนุนกรมป่าไม้ที่จะปลูกป่า ปีกลายก็ปลูกต้นสัก 20,000 ต้น และจะปลูกอีกเยอะ ๆ ต่อไปนี้ ชั้นลูกชั้นหลานของเราคงจะได้ต้นสักเยอะแยะมากมาย ต้นไม้งาม ทุกคนจะได้รักต้นไม้ พี่น้องทั้งหลาย... คุณพ่อ คุณปู่ทั้งหลาย ปลูกต้นไม้ ยืนต้นไว้คนละต้นที่บ้านดีไหม ปีนี้หนึ่งต้น ปีหน้าอีกหนึ่งต้น ปีโน้นอีกหนึ่งต้น กระผมว่ามันจะได้ค่อย ๆ ได้ ปลูกรอบ ๆ บ้านของเรา เพราะฉะนั้น กระผมก็คงจะมีข้อกราบเรียนเพียงแค่นี้ก่อน ความพยายามต่าง ๆ ก็จะพยายามทำไป อุปสรรคมีตรงไหนก็จะพยายามแก้ แต่ตอนนี้โชคดีแล้วที่ได้รับความกรุณาจากท่านผู้ว่าราชการจังหวัด ซึ่งเห็นคุณค่าของโครงการนี้ ขอกราบขอบพระคุณทุก ๆ ท่าน ที่ได้มีส่วน ท่านรองอธิการบดีและท่านอาจารย์ทั้งหลาย รวมทั้งโดยเฉพาะอย่างยิ่งขอขอบพระคุณลูกหลานของนาแห้ว อาจารย์ ดร.พิสิทธิ์ ซึ่งท่านได้เริ่มต้น ถ้าจะปรบมือให้ก็ขอให้ปรบมือให้ชาวนาแห้ว อาจารย์ ดร.พิสิทธิ์ คุณพ่อคุณแม่ของท่านเกิดฝั่งโน้น แล้วก็ข้ามมาอยู่ฝั่งนี้ อาว์ยังอยู่ฝั่งโน้น ดร.พิสิทธิ์ เกิดฝั่งนี้ พี่น้องสองฝั่งก็คือ พี่น้องสายเลือดเดียวกัน ฝรั่งเศสแท้ ๆ มาทำให้เราต้องมาแยก จะข้ามไปทั้งทีต้องขออนุญาต... พระธาตุศรีสองรัก

อยู่อำเภอถัดไปใกล้ ๆ นี่เอง มหาวิทยาลัยแห่งนี้ ก็อาจจะมีสัญลักษณ์อะไรเป็นศรีสองรักเหมือนกัน พี่น้องฝั่งโน้นจะได้ข้ามมาเรียนได้ กระผมว่าเป็นนิมิตหมายที่ดีมาก ก็ขอขอบพระคุณอีกครั้งหนึ่ง ขอฝากที่นี่ไว้ในความอุปการะของท่านผู้ว่าราชการจังหวัด ท่านนายอำเภอ และพี่น้องประชาชนทุกคน ขอขอบพระคุณครับ

คำกล่าวของรองอธิการบดีฝ่ายวิจัย (รองศาสตราจารย์ ดร.ณัฐพงษ์ เจริญพิทย์)
วันศุกร์ที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2536 ณ ศูนย์ถ่ายทอดวิชาการสู่ชนบท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย

ขอกราบขอบพระคุณ ฯพณฯ ท่านรัฐมนตรี เป็นอย่างสูง ที่ ฯพณฯ ท่านรัฐมนตรี พูดมานั้น ผมขอย้ำว่าชาบชี้งในข้อความบางตอน ส่วนหนึ่งก็คือ ได้ย้ำถึงความเป็นมาในอดีตที่ ดร.พิสิทธ์ ซึ่งเป็นลูกชาวอำเภอนาแห้ว บุกบั่นต่อสู้มาอย่างยืนหยัดยาวนาน ผมอยากจะกราบเรียนเพิ่มเติมว่า ความสำเร็จที่อาจารย์พิสิทธ์ มายืนได้ในวันนี้ คงไม่ใช่ด้วยอาจารย์พิสิทธ์ เพียงคนเดียว พี่น้องชาวตำบลนาแห้ว เป็นส่วนสำคัญที่ได้ทำให้อาจารย์พิสิทธ์มีกำลังใจยืนหยัดต่อมา อีกส่วนหนึ่งที่ ฯพณฯ ท่านได้กล่าวถึงก็คือ แนวทางความเป็นไปได้ในอนาคตที่ผืนดินแห่งนี้ ที่เรายืนอยู่จะเป็นจุดที่ทำให้พวกเราทั้งหลายที่พื้นที่แห่งนี้และใกล้เคียง รวมทั้งฟากฝั่งลาวด้วย ถ้าเป็นไปได้ จะได้รับประโยชน์ในทางวิทยาการต่าง ๆ ที่นำไปสู่การทำบ้านเมืองของเรา ชีวิตผู้คนให้ดียิ่งขึ้น กรณีที่ ฯพณฯ ท่านพูดถึงการพัฒนาประเทศของชาวอิสราเอลนั้น ก็เป็นตัวอย่างอันหนึ่งที่เราอาจจะเอามาใช้ในการทำพื้นที่แห่งนี้ ให้ไปสู่ความเจริญมั่งคั่งไพบูลย์ ซึ่งเรื่องราวในรายละเอียดเหล่านี้ เราจะคงจะได้พูดจากันในวันข้างหน้า ผมก็อยากจะใช้โอกาสนี้เชิญอาจารย์ ดร.พิสิทธ์ ซึ่งเป็นผู้ที่สืบทอดความคิดต่าง ๆ ผลักดันมาอย่างยืนหยัดยาวนาน ได้กรุณามาพูดอะไรสักนิดหนึ่งเพื่อให้เกิดเป็นความกระจ่างต่อผู้ที่มาปรากฏในที่ประชุมนี้ ขอเรียนเชิญอาจารย์ ดร.พิสิทธ์ ครับ

คำกล่าวของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิสิทธิ์ สารวิจิตร หัวหน้าฝ่ายปฏิบัติงานโครงการ
โครงการหน่วยปฏิบัติการวิจัยและพัฒนาเพื่อการพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
วันศุกร์ที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2536 ณ ศูนย์ถ่ายทอดวิชาการสู่ชนบท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย

กราบเรียน ฯพณฯ ท่านรัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย ท่านผู้ว่าราชการจังหวัดเลย และท่านผู้มีเกียรติทุก ๆ ท่าน กระผม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิสิทธิ์ สารวิจิตร เป็นคนที่ได้รับสืบทอดเจตนาจากบิดา และญาติพี่น้องในการดำเนินโครงการพัฒนาท้องถิ่นตำบลนาแห้วนี้ สืบมาประมาณ 30 ปี เนื่องจากท้องถิ่นนี้อยู่ชายแดน ซึ่งกระผมได้กราบเรียนให้ ฯพณฯ ท่านรัฐมนตรี ท่านผู้ว่าราชการจังหวัด และท่านผู้มีเกียรติ ได้ทราบแล้วว่า ดินแดนนี้ แต่เดิมนั้นเป็นตำบลหนึ่งของอำเภอด่านซ้าย และอำเภอด่านซ้ายนั้นก็เป็นอำเภอที่กันดารที่สุดของจังหวัดเลย เมื่อใครพูดถึงอำเภอด่านซ้ายก็ไม่อยากจะพูดในทางยกย่อง เพราะเป็นดินแดนที่อยู่ห่างไกล และตำบลนาแห้วนี้ก็ไกลสุด และที่ลำบากที่สุดก็คือ มีภูเขาล้อมรอบ ท่านผู้มีเกียรติก็คงจะเห็นแล้วว่า ก่อนที่จะมีทางราดยางมาถึงนั้น พวกเราชาวอำเภอนาแห้วนี้ก็เดินทางด้วยเท้า คุณพ่อและญาติพี่น้องที่นี่ท่านเข้าใจดี สำหรับตัวกระผมเองก็ได้รับการสั่งสอนจากญาติพี่น้องและบิดามารดา โดยเฉพาะบิดาให้กระผมไปเรียนหนังสือ แต่ไม่ได้สั่งให้กระผมไปอยู่ที่อื่น เวลาทำพิธีบายศรีสู่ขวัญ ให้กระผมก็บอกว่าให้ไปเรียนหนังสือ แล้วกลับมาพัฒนาตำบลนาแห้วให้เจริญ ก็มีอยู่คำเดียวเท่านั้น และก็ฝังใจกระผมตลอดมา กระผมก็ไปเรียนหนังสือ และเริ่มโครงการพัฒนาท้องถิ่นมาตั้งแต่อายุ 12 ปี และได้แนวคิดเรื่องมหาวิทยาลัยนี้เมื่ออายุ 14 ปี กระผมพี่น้อง 4 คน ได้ไปประชุมกัน น้องสองคนก็อยู่ที่นี่ น้องคนหนึ่งถึงแก่กรรมไปแล้วพร้อมกับคุณพ่อ กระผมและน้อง ๆ ได้ดำเนินโครงการมาจนทุกวันนี้ ซึ่งการดำเนินโครงการนั้นก็เหมือนกับความฝัน คือ จะเปลี่ยนป่าเป็นมหาวิทยาลัย ซึ่งมันฝืนความรู้สึกของคนส่วนมาก โดยเฉพาะท่านอาจารย์ที่มีความรู้ในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ว่า ป่ามันจะเป็นมหาวิทยาลัยได้อย่างไร มหาวิทยาลัยจะต้องอยู่ในเมือง ในศูนย์กลางความเจริญเท่านั้น แต่กระผมคิดว่ามหาวิทยาลัยที่สมบูรณ์นั้นยังไม่มี เรามีแต่มหาวิทยาลัยที่สมบูรณ์บางส่วน มหาวิทยาลัยที่สมบูรณ์ยังขาดอยู่ส่วนหนึ่งก็คือ การรักษาอนุรักษ์ธรรมชาติ หรือป่าเขาซึ่งเป็นสิ่งที่มนุษย์จะได้อาศัยยั่งยืนต่อไป อันนี้กระผมก็ได้ทำส่วนนี้ขึ้น ได้พยายามพากเพียรมา 30 ปี ซึ่งวันนี้ กระผมก็มีความสุข และคิดว่าญาติพี่น้องหลายคนที่ได้ถึงแก่กรรมไปแล้ว ซึ่งช่วยกระผมมาตั้งแต่เด็ก ๆ ก็คงมีความประทับใจว่า โครงการ

และความฝันของท่านได้เป็นความจริงแล้ว คือที่ตรงนี้เป็นส่วนหนึ่งที่จะผลักดันให้เกิดความเจริญว่า ลูกหลานรุ่นต่อไปนั้น จะได้รับการศึกษา และมหาวิทยาลัยที่มีอยู่ในประเทศไทย หรือในโลกก็จะมีความสมบูรณ์ คือ มีทั้งการพัฒนาความเจริญก้าวหน้า เทคโนโลยี และการอนุรักษ์ทรัพย์สมบัติของโลกที่เกิดมานับหลายร้อยล้านปี แล้วให้ยั่งยืนอยู่คู่กัน เพื่อให้ชีวิตนั้นเป็นสุข ก็ขอกราบขอบพระคุณแค่นี้ เพราะรายละเอียดต่าง ๆ นั้น คงไม่สามารถจะบรรยายได้ เนื่องจากกระผมมีหนังสือเป็นหลายร้อยหน้า ซึ่งอยู่ในเล่มที่ตู้หนังสือในห้องนั้น ขอกราบขอบพระคุณครับ

คำปราศรัยและคำกล่าวรายงานในวันทำพิธีเปิด
การฝึกอบรม และแจกประกาศนียบัตรการพัฒนาตนเองเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ของศูนย์ถ่ายถอดวิชา
การสู่ชนบท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย
ในวันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2536 ณ ห้องประชุมโรงเรียนนาแห้ววิทยา อำเภอนาแห้ว
จังหวัดเลย

คำกล่าวของรองอธิการบดี (นายสมรภูมิ ขวัญคุ้ม
หัวหน้าก่องอาคารสถานที่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร)

ในวันเสาร์ที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2536

พี่น้องชาวจังหวัดเลย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พี่น้องชาวอำเภอนาแห้ว มีความภาคภูมิใจเป็นอย่างมาก และรู้สึกเป็นเกียรติอย่างสูงที่ ฯพณฯ ท่านได้เมตตามาเยี่ยมโครงการพัฒนามหาวิทยาลัย และมาเยี่ยมพี่น้องชาวอำเภอนาแห้ว ความกรุณาอันนี้ทางมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒและพี่น้องชาวอำเภอนาแห้วจะจารึกจดจำไว้ ฯพณฯ ท่านที่เคารพครับ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒขยายมาทางนี้นั้น โดยเริ่มแรกที่การก่อตั้งศูนย์ถ่ายทอดวิชาการสู่ชนบท รูปแบบการดำเนินการนั้นได้อบรมพี่น้องประชาชน ผู้มีความสนใจ ผู้ที่ต้องการจะพัฒนาตนเอง เราเรียกโครงการนี้ว่า โครงการฝึกอบรมการพัฒนาตนเองเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ได้ฝึกอบรมไปแล้วรุ่นหนึ่ง และก็จะฝึกอบรมต่อ ๆ อีก ในวาระอันเป็นมงคลที่ ฯพณฯ ท่านได้มาเยี่ยมนี้ ก็ใคร่จะขออนุญาตกราบเรียนเชิญ ฯพณฯ ท่านได้เป็นประธานในพิธีเปิดการฝึกอบรมการพัฒนาตนเองเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ขอกราบเรียนเชิญครับ

ณ โอกาสนี้ขอเรียนเชิญ รองศาสตราจารย์ ดร.ณัฏฐพงษ์ เจริญทิพย์ รองอธิการบดีฝ่ายวิจัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในนามของมหาวิทยาลัย เป็นผู้กล่าวรายงาน ขอเรียนเชิญครับ

คำกล่าวรายงานของ รองศาสตราจารย์ ดร.ณัฐพงษ์ เจริญพิทย์ รองอธิการบดีฝ่ายวิจัย ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในวันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2536

กราบเรียน ฯพณฯ ท่านรัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย ที่เคารพอย่างสูง กระผมในนามของศูนย์ถ่ายทอดวิชาการสู่ชนบทของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งตั้งอยู่ที่พื้นที่ของโรงเรียนนาแห้ววิทยา จังหวัดเลย ขอกราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงที่กรุณามาเป็นเกียรติและเป็นประธานในพิธีเปิดการฝึกอบรม การพัฒนาตนเองเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นขึ้นในวันนี้ ขอกราบเรียนว่าการฝึกอบรมนี้ได้กระทำต่อเนื่องมาเป็นเวลานานแล้ว ส่วนพิธีเปิดในวันนี้เป็นการกระทำพิธีเปิดอย่างเป็นทางการหลังจากที่ได้มีการก่อสร้างอาคารศูนย์ถ่ายทอดวิชาการสู่ชนบท เมื่อประมาณเดือนมีนาคมที่แล้วมานี้ กิจกรรมการฝึกอบรมการพัฒนาตนเองเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นนี้เป็นความริเริ่มของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิสิทธิ์ สารวิจิตร ซึ่งดำเนินการสืบเนื่องมาเกือบจะถึง 30 ปี โดยริเริ่มขึ้นที่กรุงเทพมหานคร แล้วขยายไปยังส่วนราชการต่าง ๆ ทั้งโดยดำริของ ดร.พิสิทธิ์เอง และโดยการได้รับคำเชิญให้เป็นวิทยากร ในท้องที่อำเภอนาแห้วนี้ ดร.พิสิทธิ์ ได้เปิดการฝึกอบรมเป็นการภายในมาเป็นเวลาพอสมควรแล้ว มีผู้เข้าสู่โครงการเป็นจำนวนนับถึงวันนี้ประมาณหนึ่งพันคน ซึ่งกิจกรรมนี้จะได้ดำเนินต่อเนื่องต่อไป โดยเปิดการฝึกอบรมเป็นรุ่น ๆ วิธีการของการฝึกอบรมจะจัดทำเป็นลักษณะซึ่งฝึกปฏิบัติจริง และเป็นหลักสูตรประเภทฝึกอบรมนอกห้องโรงเรียนเป็นสำคัญ บัดนี้ถึงเวลาอันเป็นมงคลแล้วกระผมขอ กราบเรียนเชิญ ฯพณฯ ท่านกรุณากล่าวเปิดและกล่าวเป็นเกียรติแก่ที่ประชุมนี้ ขอกราบเรียนเชิญครับ

คำปราศรัยของ ฯพณฯ รัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย (นายสุเทพ อัตถากร) ในพิธีเปิดการฝึกอบรมการพัฒนาตนเอง เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ณ ห้องประชุมโรงเรียนนาแห้ววิทยา อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย ในวันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2536

กราบเรียนท่านรองอธิการบดี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ท่านประธานคณะกรรมาธิการการศึกษาของสภาผู้แทนราษฎร คุณครูอาวุโส คุณครูกาจ ดวงอุปะ ซึ่งเป็นคุณครูของท่านอาจารย์ ดร.พิสิทธิ์ และพี่น้องชาวนาแห้วที่เคารพ กระผมขอขอบพระคุณที่ให้โอกาสได้มา ณ ที่นี้อีกครั้งหนึ่ง ซึ่งในอดีตกระผมเคยมาที่จังหวัดเลย และก็มีความประทับใจในน้ำใจ ไมตรี กระผมเคยได้พูดที่วังสะพุง เคยไปที่ตัวจังหวัด ถึงแม้ว่าจะไม่ได้มาพูดที่อำเภอนี้ ก็ได้เห็นความเก่งของชาวจังหวัดเลย ประทับใจในความเก่ง ในความเพียรพยายามของชาวจังหวัดเลย ไม่ว่าจะเป็นท่านประธานคณะกรรมาธิการการศึกษาของสภาผู้แทนราษฎร หรือท่านอาจารย์ ดร.พิสิทธิ์ หรือหลาย ๆ คน คุณครูกาจที่สร้างลูกศิษย์ที่เก่งกาจขึ้นมา และนอกจากนั้นกระผมยังได้ทราบว่าเด็ก ๆ ลูกหลานของเราชาวจังหวัดเลยนี้ ได้แสดงฝีมือให้ปรากฏทางศิลปะ ภาพเขียน มีชื่อเสียงขจรขจายไปในนานาประเทศ ไปชนะประเทศอื่นเขา และเมื่อคืนนี้ก็ได้พบเด็กผู้หญิงคนหนึ่งซึ่งเป็นนักเรียนโรงเรียนนี้เอง ก็ได้พบว่าเธอเป็นคนที่เก่งกาจอีกคนหนึ่ง น่าชื่นชม น่าประทับใจมาก นี่เป็นลักษณะซึ่งกระ ผมเห็นว่าแผ่นดินของเรากำลังแล้ง กำลังขาดคนเก่ง คนดี แต่เราก็มีจำนวนมากในจังหวัดเลยนี้ จึงเป็นสิ่งที่น่าภาคภูมิใจสำหรับความเพียรพยายามที่จะจัดตั้งส่วนการศึกษาซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งกระผมได้ทราบมาว่าแต่ละท่านได้มีส่วนพยายาม ไม่ว่าจะเป็นท่านอาจารย์ ดร.พิสิทธิ์ เอง หรือพี่น้องชาวนาแห้วเองก็ตาม ก็ได้ช่วยกันพยายามอย่างเหลือเกิน โดยทางมหาวิทยาลัยก็พยายามมาก โดยเฉพาะที่ดีใจเป็นอันมากก็คือว่า ตลอดระยะเวลาแห่งความพากเพียร 30 ปี พี่น้องส่วนใหญ่ได้พยายามรักษาพื้นที่ที่หวังว่าจะให้เป็นที่ตั้งหรือเป็นส่วนหนึ่งของศรีนครินทรวิโรฒ ส่วนใหญ่ไม่ได้เข้าไปบุกรุก ไม่ได้เข้าไปส่วงสำก้ำเกิน จะมีส่วนน้อยเข้าไปบ้างแล้ว ก็คงเป็นพี่น้องชาวนาแห้วนี่แหละเข้าไป ก็หวังว่าคงจะไม่เข้าไปมากกว่านั้นอีก เพราะว่าสิ่งเหล่านี้เป็นของส่วนกลางของพี่น้องชาวนาแห้วทุกคน โดยเฉพาะของลูกของหลานของเราซึ่งจะเกิดตามมาในภายภาคหน้าอีกเยอะแยะ ถ้าแต่ละคนเข้าไป

แสวงหาประโยชน์ที่ดินผืนเล็ก ๆ นิดเดียวนี้ก็จะไปตกอยู่ในมือของคนไม่กี่คนเท่านั้นเอง แต่กระผมก็ดีใจที่ทราบว่าบางท่านที่เข้าไปแล้วก็พร้อมที่จะเสียสละคืนให้กับมหาวิทยาลัย นั่นก็เป็นเกียรติยศของที่เป็นสมบัติกลาง เป็นของที่จะยั่งยืนให้กับลูกกับหลาน ส่วนตัวเราเองนั้นวันหนึ่งแผ่นดินก็กลบหน้าก็กลายเป็นฝุ่นเป็นปุ๋ยไป เอาไปไม่ได้สิ่งเหล่านี้เองกระผมจึงหวังว่าพี่น้องชาวนาแห้วทั้งหลายจะได้ช่วยกันรักษาดูแล เป็นหู เป็นตา รักษาที่ดินผืนนี้ไว้ให้กับลูกหลานของเรา อย่าให้ใครเข้าไปเอาเป็นของส่วนตัวอีก อันนี้สำคัญมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในวันนี้ทางโครงการที่ดำเนินงานสืบเนื่องมาเป็นเวลายาวนานที่จะให้มีการอบรมการพัฒนาตนเองเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งกระผมก็เห็นว่าเป็นสิ่งที่ดีงาม แม้จะทำไปได้ 1,000 คน ในเวลา 29 ปี แต่ว่าต่อไปนี้คงจะต้องเร่งทำให้มากขึ้น ให้เร็วขึ้น เพราะเวลาของชาติบ้านเมืองนั้น มีไม่มากที่จะให้เราชักช้า เพราะฉะนั้นสิ่งที่ท่านทำต่อไปก็คงจะมีประโยชน์ โดยเฉพาะพี่น้องชาวนาแห้วหรือต่อไปภายภาคหน้า ชาวอำเภออื่นจะมาร่วมใช้ประโยชน์ทางการพัฒนาตนเองเพื่อพัฒนาท้องถิ่นให้เป็นผลให้จริงจัง

เสียดายเมื่อคืนนี้ได้มีพี่น้องจำนวนไม่มากนักที่ได้มาดูภาพยนตร์ซึ่งปลุกจิตสำนึก มรนธรรมสำนึกให้เกิดความกล้าหาญ ความเสียสละ การทำงานอย่างเหน็ดเหนื่อยเพื่อความสำเร็จของงาน ซึ่งภาพยนตร์เมื่อคืนนี้ก็ได้เชิญคุณครูใหญ่ของที่นี่ ท่านมานั่งดูด้วย มีนักเรียนของที่นี่ เด็ก ๆ หลายคนก็มานั่งดู คุณพ่อ คุณแม่ ผู้ปกครองก็มาดู แล้วก็คุณหนูมลฤดีก็มานั่งดูด้วย วันนี้ไม่ทราบว่าเธออยู่หรือเปล่าไม่ทราบ ก็คนเก่งมาก เป็นคนเก่ง กระผมเห็นแล้วก็ประทับใจ ขอภูมิใจกับท่านประธานคณะกรรมาธิการศึกษาด้วย ลูกหลานของพวกเราเก่งจริง ๆ กระผมขอมีส่วนที่จะสนับสนุนให้โครงการต่าง ๆ สำเร็จ และมีความผูกพันอย่างที่ว่า เมื่อครั้งที่กระผมมาที่วังสะพุง มีเวลาขอพูดอีกนิดหนึ่งเพราะมันเกี่ยวกับจังหวัดเลย กระผมมาพูดถึงความรักชาติ รักแผ่นดินของเรา แผ่นดินของเราที่จะต้องทนุถนอมรักษา หวงแหนเอาไว้ เมื่อกระผมได้พูดถึงอาจารย์มหาวิทยาลัยคนหนึ่งไปเรียนอเมริกากลับมา พอลงจากเครื่องบินเท่านั้น ท่านจบปริญญาเอกด้วย ท่านกลับทรุดเข่าลงกับพื้นกราบแผ่นดินเลย ที่สนามบินดอนเมือง พอกระผมเล่าเรื่องนี้จบ หลังจากกระจายเสียงไปทั้งเขตวังสะพุง ทั้งตลาดแล้ว ก็มีอาเสี่ยคนหนึ่งที่เป็นพ่อค้าคือ เขาเชิญพ่อค้ามาฟัง อาเสี่ยก็มาคุยกับกระผมก็มาเล่าเรื่องของคนคนหนึ่งในวังสะพุงให้ฟัง เป็นเรื่องของอาชิ้มอายุมากแล้ว 70 – 80 มาอยู่ตั้งแต่ยังเด็ก ๆ มาจากเมืองจีน มาแล้วก็มาอยู่ที่รน่นที่นี่ แล้วมาอยู่วังสะพุง ก็มารักผืนแผ่นดินไทยเหมือนกับแผ่นดินของอาชิ้มเอง ก็ขอลูกชาวบ้านชาวนามาเลี้ยง จนกระทั่งอาชิ้มอายุ 70 – 80

ลูกก็อายุ 50 แล้ว รักกันเหมือนแม่เหมือนลูกแท้ ๆ แต่วันหนึ่งลูกของแก ลูกเลี้ยงที่เอาจากชาวนามาเลี้ยงเกิดตายก่อน ตายก่อนแม่ คือ ตายก่อนอาชิ้ม อาชิ้มแกก็เสียใจมาก แกก็ตัดสินใจว่าจะกลับไปตายเมืองจีนที่แกมาตั้งแต่เล็ก ๆ แกก็ขายทรัพย์สินได้เงินเป็นล้านเอาบริจาคทำบุญทำทานแล้วติดตัวไปบ้างก็ไปเมืองจีนกับอาเสี่ย ไปที่บ้านเกิดแก ส่วนอาเสี่ยก็ไปเที่ยวทั่วเมืองจีน พอจะกลับเมืองไทยก็ไปลาอาชิ้ม "อาชิ้ม อั๊วจะกลับแล้วนะ จะสั่งอะไรไปบอกใครหรือเปล่า? " อาชิ้มพูดอะไรไม่ออกได้แต่ร้องไห้ ร้องไห้สะอึกสะอื้น โฮ โฮ แล้วบอกว่ารออีก 2 - 3 วัน ได้ไหม? อั๊วขอกลับไปตายเมืองไทยดีกว่า แล้วอาชิ้มก็กลับมาที่วังสะพุง มามีชีวิตในช่วงสุดท้าย หลังจากที่มาครั้งแรกเสื่อผืนหมอนใบ จนกระทั่งร่ำรวยมีเงินเป็นล้าน ๆ กลับไปเมืองจีนอีกครั้งหนึ่ง และขายทรัพย์สินบริจาคหมดแล้ว กลับมาอีกครั้งหนึ่งก็เหมือนคนเสื่อผืนหมอนใบ แต่คราวนี้มีความสุข เพราะพี่น้องชาววังสะพุงได้ให้ความรัก ความอบอุ่น เลี้ยงดูผู้เฒ่าผู้แก่ และอาชิ้มก็ได้ตายในแผ่นดินไทย ในฐานะคนสัญชาติไทยที่รักแผ่นดินไทย อันนี้แหละที่กระผมประทับใจ และมักไปที่ไหนก็เล่าเรื่องนี้ให้คนฟัง เพราะฉะนั้นเรื่องอย่างนี้ของชาวจังหวัดเลยก็เลยถูกฟังกันจำนวนมาก เพราะกระผมถือโอกาสเอาไปเล่าเป็นตัวอย่างของความรักแผ่นดิน เหมือนอย่างอาจารย์ ดร.พิสิทธิ์ ที่ท่านได้พูดถึงความรักแผ่นดิน คุณพ่อท่านบอกว่าที่ส่งไปเรียนหนังสือนั้น ส่งไปเรียนเพื่อเอาความรู้ แต่ไม่ใช่เพื่อให้ไปอยู่ที่อื่น เพื่อให้กลับมารับใช้แผ่นดินบ้านเกิดของตน แล้วท่านก็ทำอย่างที่คุณพ่อสั่ง ไม่ว่าจะไปอยู่ไกลถึงกรุงเทพฯ แต่ท่านไม่เคยทิ้งจังหวัดเลย ไม่เคยทิ้งอำเภอนาแห้ว ไม่เคยทิ้งพี่ทิ้งน้อง เพราะฉะนั้นญาติพี่น้องของท่านรวมทั้งท่านทั้งหลายนี้จะต้องมีเชื้อมีสายเป็นญาติกันแน่ ๆ ก็คงจะต้องมีส่วนภาคภูมิใจก็เหมือน ๆ อาชิ้มชาววังสะพุง ผลที่สุดก็เลือกเอาแผ่นดินไทย เป็นแผ่นดินตายของตัวเอง แกเริ่มมาแต่เด็ก แกใช้ชีวิต กินข้าวไทย กินกับข้าวไทย มีพี่น้องไทย หายใจเอาอากาศไทย เติบโตเป็นคนไทย หลังจากได้โอนสัญชาติแล้ว และก็รักแผ่นดินไทย ตายในผืนแผ่นดินไทย กระผมว่าพี่น้องชาวนาแห้วทั้งหลายก็คงจะรักเมืองเลยของเรา รักนาแห้ว รักแผ่นดินนี้ รักส่วนที่กำลังจะพัฒนาขึ้นเป็นมหาวิทยาลัยหรือสาขาของมหาวิทยาลัยหรือเป็นวิทยาลัย วิทยาเขต หรืออะไรก็แล้วแต่ ขอให้รักเถอะ เพราะแผ่นดินนี้จะได้รักษาไว้ให้ลูกหลานของเราสมกับที่ได้อุตส่าห์สู้มาตั้ง 30 ปี แล้ว กระผมขออำนวยพรให้การอบรม เพื่อพัฒนาตนเองในวันนี้จงประสบความสำเร็จ และเป็นแบบอย่างต่อไปสำหรับลูกและหลานของเรา กระผมคิดว่าคงเป็นเวลาอันสมควร กระผมขอเปิดการประชุมอบรมต่อไป ส่วนจะต้องมีพิธีกรรม พิธีการอะไรบ้างก่อนที่ท่านประธานคณะกรรมาธิการการศึกษาท่านจะได้มากล่าวกับพี่น้องประชาชนด้วย กล่าวถึงโครงการอะไรด้วย ไม่ทราบว่ามีอะไรที่กระผมจะต้องกระทำบ้างครับ

คำประกาศของรมษก (นายสมรภูมิ ขวัญคุ้ม)
ในวันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2536

ฯพณฯ ท่านที่เคารพครับ หลังจากการฝึกอบรมรุ่นแรกที่ผ่านไปนั้น มีผู้ที่ผ่านหลักสูตรการพัฒนาตนเองเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นจากศูนย์ถ่ายทอดวิชาการสู่ชนบทของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 3 ท่าน ซึ่งก็ขออนุญาตกราบเรียน ฯพณฯ ท่านได้กรุณามอบประกาศนียบัตร ให้กับผู้ผ่านการฝึกอบรมทั้ง 3 ท่านด้วย ซึ่งกระผมขอเรียนดังนี้

1. นายพร้อม สารวิจิตร
2. นายสายแดน ไพรภิบาล
3. นายน้อย วันทองสังข์

ฯพณฯ ท่านรัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัยได้กรุณามอบประกาศนียบัตรการฝึกอบรมการพัฒนาตนเองเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นแก่ผู้มีนามข้างต้น ในวันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2536

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิสิทธิ์ สารวิจิตร)
หัวหน้าโครงการหน่วยปฏิบัติการวิจัยและพัฒนาเพื่อการพัฒนาชนบท
ผู้ฝึกอบรมการพัฒนาตนเองเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น
6 สิงหาคม 2536

คำปราศรัยของประธานคณะกรรมาธิการการศึกษาของสภาผู้แทนราษฎร (นายวัชรินทร์ เกตะวันดี) อดีตรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ อดีตรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของจังหวัดเลย 5 สมัย ในวันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2536 ณ ห้องประชุมโรงเรียนนาแห้ววิทยา อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย ต่อหน้า ฯพณฯ รัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย ที่ปรึกษารัฐมนตรี ที่ปรึกษา รองประธานสภาผู้แทนราษฎร นักเรียนในอำเภอนาแห้ว และจังหวัดเลย ประมาณ 300 คน

กราบเรียนท่านรัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย ท่านสุเทพ อัตถากร ท่านรองอธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ท่านอาจารย์กาจ ดวงอุปะซึ่งเป็นผู้อาวุโสของที่นี่ ท่านอาจารย์และพี่น้องชาวอำเภอนาแห้วที่เคารพรักทั้งหลายครับ ก่อนอื่นผมต้องขออนุญาตแนะนำบุคคลสำคัญที่ติดตามมาด้วย ท่านผู้นั้นก็เป็นศิษย์เก่าของโรงเรียนสรรมสรวิทยาลัย ขณะนี้ท่านก็ได้เป็นใหญ่เป็นโตอยู่ในสถาบันการศึกษาของเรา ท่านผู้นั้นคือ ดร.ชนะ กสิภา ครับ นี่เรียนรุ่นน้องของผม ผมเป็นรุ่นพี่ของ ดร.ชนะ กสิภา ปัจจุบันท่านรับราชการเป็นอธิการบดี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ นี่ก็เป็นศิษย์เก่าที่ผมเชิญท่านมาด้วยนี้ก็เนื่องจากว่าท่านเป็นศิษย์เก่าของจังหวัดเลย ก็อยากจะให้มาพบมาเห็น ได้มาช่วยกันคิดกันอ่านในการที่จะพัฒนาบ้านเมืองของเรา จึงได้ขอร้องให้มาด้วย และอยู่ในสภาผมก็ได้เชิญท่านเป็นที่ปรึกษากิตติมศักดิ์ของคณะกรรมาธิการการศึกษาของสภาผู้แทนราษฎร ในฐานะที่ผมเป็นประธานอยู่ที่นั่นเชิญท่านไปเป็นที่ปรึกษากิตติมศักดิ์ ในนามของพี่น้องชาวจังหวัดเลย ผมต้องขอกราบขอบพระคุณท่านรัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัยที่ได้กรุณามาเยี่ยม มาดูสถานที่ที่อาจารย์ ดร.พิสิทธิ์ สารวิจิตร ได้เลือกสรรค์จะให้เป็นศูนย์วิชาการถ่ายทอดวิชาการที่นี่ โดยส่วนตัวของผมแล้วผมรู้จักกับท่านรัฐมนตรีมานาน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2518 นั่นแหละครับ ก็เคยอยู่ด้วยกัน 2518 ก็เป็นศิษย์ของหม่อมคึกฤทธิ์ด้วยกันนะครับ อยู่พรรคกิจสังคม แล้วหลังจากนั้นก็แยกย้ายกันไปตามวิถีทางการเมือง ต่างคนต่างหาที่เกิด ผมก็มาอยู่ประชาธิปัตย์ ท่านก็มาเกิดที่พลังธรรม แต่โดยส่วนตัวแล้วผมเคารพนับถือ ท่านเป็นคนดีมาก แม้กระทั่ง ดร.พิสิทธิ์ สารวิจิตร ไปปรึกษาหารือในการที่จะตั้งศูนย์วิชาการถ่ายทอดวิชาความรู้สู่ชนบทที่เลือกเอานาแห้ว ซึ่งเป็นภูมิลำเนา บ้านเกิดของ ดร.พิสิทธิ์ สารวิจิตร ผมเองผมก็ได้ร่างหนังสือเสนอไปยังท่านรัฐมนตรี และเวลาไปประชุมสภาผู้แทนราษฎรผมก็ต้องไปเรียนท่านบอกว่า ท่านรัฐมนตรีครับต้องเอาให้ได้นะ ที่นาแห้วต้องขอความกรุณาท่านได้ช่วยสนับสนุนหน่อย เพราะฉะนั้นการที่ท่าน

ได้ให้โอกาสมาพบปะพวกเรา มาดูสถานที่ ในนามของพี่น้องชาวจังหวัดเลย ไม่ใช่เฉพาะนาแห้วครับ ผมต้องขอกราบพระคุณท่านเป็นอย่างสูง เพราะศูนย์จะเกิดได้ไม่ได้อยู่ที่ท่าน ท่านเป็นผู้รับผิดชอบในระดับอุดมศึกษาทั้งประเทศ เพราะฉะนั้นเมื่อท่านมาแล้วอย่างนี้ เมื่อเช้านี้ก็ได้หยั่งเชิงแล้ว ได้ถามท่านว่าท่านรัฐมนตรีเป็นอย่างไร นอนหลับสบายดีไหม ท่านบอกว่าท่านชอบ ชอบชีวิตชนบท ชอบอากาศ และโดยเฉพาะมาดูสถานที่ที่นี่ ท่านบอกว่าท่านชอบมาก เพราะฉะนั้นผมคิดว่าความหวังที่ ดร.พิสิทธิ์ สารวิจิตร ได้สร้างไว้นั้น แน่นอนครับผมมีความเชื่อมั่นว่าร้อยเปอร์เซ็นต์จะต้องสำเร็จ เพราะฉะนั้นโอกาสนี้ผมขอความกรุณาพี่น้องได้ปรบมือเพื่อให้เกียรติท่านรัฐมนตรีด้วยครับ... (เสียงปรบมือ)... และก็ดร.พิสิทธิ์ สารวิจิตร ด้วย...(เสียงปรบมือ)...และท่านรองอธิการบดี ดร.ณัฐพงษ์ ซึ่งเป็นกำลังสำคัญในการที่จะผลักดันนะครับ...(เสียงปรบมือ)

ผมเองในฐานะที่เป็นผู้แทนราษฎรครับ ในด้านการศึกษานั้นผมอยากเรียนว่า ผมมีความสำนึก มีความคิดอยู่ตลอดเวลาว่าการพัฒนาประเทศชาติจะเจริญก้าวหน้าไปได้มากน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับคน ซึ่งเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญที่สุด ถ้าตราบใดที่คนในชาติไม่มีการพัฒนา ไม่มีความรู้ เราไม่สามารถจะพัฒนาไปสู่ความเจริญด้านอื่น ๆ ได้ เพราะคนต่างหากเป็นผู้พัฒนา เพราะฉะนั้นการที่ ดร.พิสิทธิ์ สารวิจิตร ได้มีความคิดริเริ่มตั้งศูนย์ถ่ายทอดวิชาการ ความรู้ขึ้นที่นี่ นี่ก็เป็นก้าวหนึ่งในการที่จะพัฒนาประเทศชาติ เป็นก้าวหนึ่งที่จะถ่ายทอดวิชาความรู้ให้แก่พี่น้องชาวอำเภอนาแห้ว ให้แก่พี่น้องชาวจังหวัดเลยส่วนรวม แม้กระทั่งให้แก่คนภายในประเทศของเรา ซึ่งถ้าต่อไปสถานศึกษาแห่งนี้ได้ขยายเป็นวิทยาเขต อาจจะเป็นสาขาอะไรก็สุดแท้แต่ อาจจะเป็นสาขาแพทยศาสตร์ เภสัชศาสตร์ พยาบาลศาสตร์ อะไรก็สุดแท้แต่ ถ้าเป็นไปได้ในระดับนั้น ผมคิดว่านั่นคือประเด็นสำคัญที่จะนำไปสู่การพัฒนาประเทศชาติของเราส่วนรวม

ผมในฐานะที่เป็นประธานคณะกรรมาธิการการศึกษา เมื่อวันก่อนนี้ครับที่ผมติดราชการผมมาร่วมในตอนเย็นนั้นไม่ได้เพราะเนื่องจากผมติดประชุมสภาก็อยากจะเรียนให้ท่านทั้งหลายได้ทราบเราได้ไปดูงานการศึกษาในต่างประเทศ ผมเพิ่งเดินทางกลับมาเมื่อวันที่ 9 เมษายน นี้ ไปตั้งแต่วันที่ 27 มีนาคม ไปดูงานในยุโรป ไปดูอิตาลี สวิสเซอร์แลนด์ เยอรมัน อังกฤษ ฝรั่งเศส แต่ละประเทศที่ไปดูนั้น เราได้ดูสถิติตัวเลขเงินงบประมาณที่รัฐได้ทุ่มเทให้แก่การศึกษาส่วนรวมของชาติ ดูพลเมืองของแต่ละประเทศ พลเมืองของแต่ละประเทศที่ไป 5 ประเทศนั้นใกล้เคียงกับประเทศของเราคืออยู่ในเกณฑ์ 50 กว่าล้านคน แต่งบประมาณของเขานะครับ ยุโรปที่ว่าป๋วยที่สุดคืออิตาลีนะ

เขาได้ 4 เปอร์เซ็นต์ของรายได้ประชาชาติ อังกฤษ 5 เปอร์เซ็นต์ของรายได้ประชาชาติ เยอรมันก็ 4 เศษ ๆ ผรั่งเศสก้าวหน้าไปถึง 6.1 หรือ 6.2 เปอร์เซ็นต์ของรายได้ประชาชาติ แต่หันมาย้อนกลับมาดูเมืองไทยเรานี้ได้ 3 เปอร์เซ็นต์ 3.1 เปอร์เซ็นต์ เพราะด้วยความรู้สึกอย่างนี้เอง ในฐานะที่ผมมารับผิดชอบเป็นประธานคณะกรรมาธิการ การศึกษาของสภาผู้แทนราษฎร เราน่าจะต้องกระตุ้นรัฐบาล เพื่อให้ความสำคัญแก่การศึกษาของชาติ การศึกษานั้นเราจะต้องลงทุน มันจะสูญสิ้นมันจะหมดไปเท่าไร เราอย่าไปคำนึง เราอย่าไปเสียดายเรื่องเงินที่จะสร้างคน ผมจึงได้เชิญเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทางการศึกษาทุกระดับไปที่สภาผู้แทนราษฎร ซึ่งส่วนใหญ่เป็นกระทรวงศึกษาธิการไป ส่วนทบวงมหาวิทยาลัยนั้นต้องขอกราบประทานอภัยที่ท่านรัฐมนตรีครับ ที่เจ้าหน้าที่ของเราไม่ได้ส่งจดหมายไปถึงเจ้าหน้าที่ทบวง คงเที่ยวหน้า แต่ถึงอย่างไรก็ตาม เราพิจารณาแล้วได้เชิญผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ ซึ่งเป็นผู้จัดสรรงบประมาณไปด้วย ท่านก็ได้ส่งมอบหมายให้ผู้ช่วยผู้อำนวยการสำนักงบประมาณไป เราได้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ได้ถกเถียง ได้ระบายความคับแค้น ความคับข้องใจในการขอเงินแล้วไม่ได้อะไรทำนองนี้ให้เขาทราบ ซึ่งผมสรุปก็คือว่าฝ่ายด้านการศึกษาของเราทุกคนขอให้รัฐบาล และโดยเฉพาะสำนักงบประมาณได้พิจารณาจัดสรรเงินงบประมาณเพื่อการศึกษาเพิ่มขึ้น เราตั้งเป้าไว้เอา 5 เปอร์เซ็นต์ของรายได้ประชาชาติเสียก่อน ถ้าไม่ได้จริง ๆ ก็อาจจะลดลงมาเป็น 4.8 หรือ 4.5 หรืออย่างน้อยที่สุดให้มันมากกว่าที่แล้ว ๆ มา ซึ่งเราคำนวณตัวเลขแล้วว่าถ้าจะต้องให้มันได้ 5 เปอร์เซ็นต์ ผู้ช่วยผู้อำนวยการบอกว่าจะต้องเพิ่มงบประมาณอีกประมาณ 60,000 กว่าล้านบาท เพื่อการศึกษาในปีนี้เราตั้งไป 150,000 กว่าล้านบาท เพราะฉะนั้นถ้าเพิ่มอีก 60,000 กว่าล้านบาท ก็ต้องเป็น 200,000 กว่าล้านบาทเพื่อการศึกษาส่วนรวมของประเทศ รวมทั้งทบวงมหาวิทยาลัยด้วย นี่คือกิจกรรมซึ่งพวกผมเองในฐานะที่ไปนั่งรับผิดชอบ ไปควบคุมงบประมาณ ไปทำหน้าที่ควบคุมนโยบายอะไรต่าง ๆ ไม่ว่าเป็นด้านการศึกษาซึ่งพวกผมเองในฐานะเป็นตัวแทนของพี่น้องประชาชนจะต้องเข้าไปดูแล ไปประสานงาน ไปปรึกษาหารือในการที่จะดำเนินงานในด้านการศึกษาของชาติให้มีความเจริญก้าวหน้าก็เรียนให้พี่น้องทั้งหลายได้ทราบว่า การศึกษานั้นมีความสำคัญ เพราะฉะนั้นกิจกรรมที่ทั้งท่านรองอธิการบดี ดร.ณัฐพงษ์ และ ดร.พิสิทธิ์ สารวิจิตร ได้มาสนับสนุน ได้มาส่งเสริมขึ้นที่นี่ ผมโดยส่วนตัวและโดยฐานะที่ผมเป็นผู้แทนราษฎรแล้วผมชาบซึ้งในความคิดริเริ่มที่จะพัฒนาบ้านเมืองของเรา ผมใคร่ขอให้พี่น้องได้ตั้งอกตั้งใจ และเอาใจใส่จริง ๆ ครับ การศึกษา การเรียนนี่นะครับ ความรู้มันไม่แก่เกินเรียน อย่าคิดว่าเรียนแล้วมันไม่เกิดประโยชน์ เรียน ศึกษา การศึกษาคือ การพัฒนาไปสู่ความเจริญ

พี่น้องจะได้ทราบความรู้ ความเข้าใจในด้านการศึกษา ทราบเทคโนโลยีสมัยใหม่ซึ่งเขาทำกันแล้วอย่างไร

อย่างพี่น้องของเรานี่ละครับ ผมเรียนพี่น้องอย่างหนึ่งว่าที่เรายังไม่มี พัฒนาเท่าที่ควรอยากขอยกตัวอย่างนะครับ อย่างพี่น้องชาวจังหวัดเลยของเรานี่แหละ ส่วนใหญ่จะปลูกข้าวโพดผมตัวเล็ก ๆ ตัวเบี้ยกก็ปลูกข้าวโพด กิโลละสองบาท สิบสลึง สองบาท สิบสลึง เดี๋ยวนี้ก็ยังเท่าเก่านั่นแหละ แท้ที่จริงแล้วนาแห้วของเราถ้าเราจะเปลี่ยนทัศนคติ เปลี่ยนค่านิยม ถ้าเรามาศึกษาเรามาอบรม มาฟังความรู้ มารับฟังความคิดความอ่านจากนักวิชาการที่รอบรู้ ที่จะมาให้ความรู้แก่พี่แก่น้องเราจะได้เปลี่ยนแนวความคิด เอ้ นาแห้วเราไม่ควรจะปลูกข้าวโพด เราปลูกแอ๊บเปิลดีไหม ? ปลูกแม็คคาดีเมียดีไหม? หรือพัฒนาอย่างอื่น อย่าไปหวังแต่ข้าวโพดอย่างเดียว ข้าวโพดอาจจะเป็นผลพลอยได้ สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ละครับมานั่งปรึกษาหารือกัน แล้วหัดไปทัศนาจรเสียบ้าง มีเงินแล้วอย่าเก็บไว้ไปทัศนาจร ไปดูท้องถิ่นอื่น ๆ เขาได้พัฒนากันไปแล้วอย่างไร อย่างพวกผมเป็นนักการเมือง เป็นผู้แทน การที่เดินทางไปดูงานในต่างประเทศมันก็เกิดประโยชน์ ไปเห็นประเทศเขานะ เขาพัฒนากันไปอย่างไร แล้วเราเกิดการเปรียบเทียบ บ้านเรานี้เราควรทำอย่างไรให้มันเหมือนเขา ดูสิ่งที่เขาเจริญกว่าเรา ไม่ใช่ดูสิ่งที่เขาด้อยกว่าเรา แล้วนำมาปรับปรุง มาพัฒนาบ้านเมืองของเราอย่างนี้เป็นต้น ผมขอฝากไว้

ศูนย์แห่งนี้ท่านรัฐมนตรีได้บอกให้ท่านพี่น้องทั้งหลายทราบแล้วว่า ก็มีหลายคนที่ไปแผ้วถางป่าแต่ถึงอย่างก็ตาม ท่านพี่น้องทั้งหลายก็เข้าใจจุดประสงค์ที่แท้จริงของทางราชการ เข้าใจความหวังดีของทางราชการแล้ว ผมมีความเชื่อมั่น โดยเฉพาะพี่น้องชาวนาแห้วนั้นเป็นคนมีระเบียบวินัย เป็นคนมีความสามัคคี คงจะให้ความร่วมมือร่วมใจกับทางราชการ ในการที่จะพัฒนาบ้านเมืองของเราในปี 2536 นี้ครับ งบประมาณนี้ในฐานะที่ผมอยู่ฝ่ายการศึกษาผมก็ได้พยายามดึงเอาความเจริญในด้านการศึกษามาสู่จังหวัดเลยของเรา อย่างปีนี้ได้วิทยาลัยการอาชีพ ซึ่งมาตั้ง ผมเลือกตั้งจุดระหว่างด่านซ้ายกับภูเรือ ไว้ที่บ้านโคกงาม วิทยาลัยการอาชีพนี้ได้งบประมาณมา 27 ล้านบาทเศษ ผมเป็นคนแปรญัตติมาให้แล้ว นี่ก็เป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยสนับสนุนในด้านการประกอบอาชีพ ช่วยให้เป็นศูนย์ถ่ายทอดวิชาความรู้หลักสูตรระยะสั้นที่พี่น้องทั้งหลายจะเข้าไปรับการอบรมได้ไปดูเขาอบรม เขาสอนวิธีการต่าง ๆ วิชาชีพคหกรรมศาสตร์ อุตสาหกรรมศิลป์ เกษตรศาสตร์ เหล่านี้ เป็นต้น ก็คงจะจัดสอนกันที่นั่น แล้วพี่น้องก็คงไปดูได้ อันนั้นก็เป็นสมบัติส่วนรวม งานอีกงานหนึ่งในด้านการศึกษา

ที่ผมทำมาแล้ว ซึ่งในตอนบ่ายวันนี้ท่านรัฐมนตรีจะได้ไปชมคือ สถานีฟาร์มนักศึกษา สาขามหาวิทยาลัยขอนแก่น มาตั้งอยู่ที่บ้านนาดอกไม้ อำเภอวังสะพุง แรก ๆ นั้น ผมจะตั้งที่อำเภอภูกระดึง อยากจะให้กระจายความเจริญ ก็ปรากฏว่าผู้แทนราษฎรของเราท่านหนึ่ง ที่จะไปตั้งตรงนั้นเป็นป่าสงวน ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรก็อนุญาตแล้ว บังเอิญท่านผู้แทนคนนั้นพาราษฎรเดินขบวนคัดค้านไม่ให้ตั้ง เขาเลยมาตั้งให้วังสะพุง ใช้เงินเป็นร้อย ๆ ล้าน การศึกษาไปที่ไหนมันก็เจริญขึ้นที่นั่น ผมก็ไม่เข้าใจว่าเขาคิดอย่างไร เขาไปพาชาวบ้านเดินขบวนต่อต้าน ถ้าไม่ต่อต้านภูกระดึงก็เจริญไปแล้ว พี่น้องลองคิดดูให้ดีถ้าตรงนี้เป็นวิทยาเขตอะไรจะเกิดขึ้น ความเจริญตามมาครับ คณะอาจารย์ต่าง ๆ จะมาปลูกบ้านพัก มาอะไรต่าง ๆ อยู่ที่นี้ กิจการค้า การขายมันก็เกิดขึ้น ความเจริญเกิดขึ้น คนก็ตามมา แม้กระทั่งรัฐมนตรีเองนั้น ผมเชื่อแน่ว่าท่านอาจมาหาบ้านพักตากอากาศที่นี่ก็ได้ อันนี้ครับเป็นส่วนหนึ่งที่จะสร้างความเจริญให้แก่พี่น้องของเรา ในปีนี้จังหวัดเลยของเราสายการบิน บินตรงได้แล้ว ทางหล่มสักเพชรบูรณ์เขาก็ตั้งงบประมาณสร้างสนามบิน ของแค่นี้ไม่ไกลหรอกครับ อย่าคิดว่านาแห้วมันจะไกล มันไกล้นิดเดียว สมัยนี้โลกมันย่อเข้ามาแล้ว นั่งรถมากับท่าน ดร.ชนะ ยังคุยกันมาเลย จังหวัดเลย จังหวัดหนองคาย นี้อย่านึกว่ามันไกลจากกรุงเทพฯ ผมเล่าถึงความหลังเมื่อครั้งปี 2501 ผมย้ายไปอยู่กรุงเทพใหม่ ๆ เดินทางจากกรุงเทพฯ ไปจังหวัดเลย ออกจากบ้านเราต้องไปค้างคืนขอนแก่น นั่งรถไฟต่อจากขอนแก่นเข้ากรุงเทพฯ ถึง 4 - 5 โมงเย็น ไป 2 วันเดียวนี้เป็นอย่างไรครับ มาทานอาหารเช้าบ้านเราได้แล้ว มาเที่ยวบิน บินแป๊บเดียวถึงแล้ว 890 บาท ถึงเมืองเลยแล้ว ต่อไปถ้ามีการสร้างรถรางความเร็วสูงเหมือนอย่างญี่ปุ่น 300 - 400 กิโลเมตรต่อชั่วโมง จากเมืองเลยไปทำงานกรุงเทพฯ ตอนเช้ากินข้าวเช้าไปทำงานกรุงเทพฯ ตอนเย็นเลิกงานแล้วกลับมาบ้านเราได้ มันไม่ไกลแล้วครับ เหมือนนาแห้วถ้าเครื่องบินมาลงหล่มสักนั่งรถจากหล่มสักมานี่แป๊บเดียวก็ถึงแล้ว และก็ได้ข่าวว่าเมื่ออาทิตย์ที่แล้วเห็นท่านผู้ว่าราชการจังหวัดเลยของเราไปร่วมประชุมที่จังหวัดเพชรบูรณ์ ซึ่งท่านรัฐมนตรี จรัส พ้วช่วยอยู่กับท่านรัฐมนตรีเขามีแผนจะสร้างทางรถไฟจากเพชรบูรณ์ผ่านออกจังหวัดเลย ก็มีความเป็นไปได้สูง เพราะฉะนั้นผลงานของรัฐบาลก็เริ่มออกแล้ว ท่านรัฐมนตรีไม่ได้เล่าเรื่องผลงาน ไปที่ไหนผมอยากจะถือโอกาสเล่าให้ฟังเลย หลายท่านบอกว่ารัฐบาลจะอยู่ได้หรือไม่ได้ ผมบอกว่า ผมยังมองไม่เห็นเลยว่าเขาจะเอาประเด็นไหนที่ฝ่ายค้านจะเอาประเด็นมาขับไล่รัฐบาล มองไม่เห็น ก็ผมเองเป็นวิปเป็นกรรมการประสานงาน รัฐบาลจะอยู่จะไปอยู่ที่พวกผมนี่แหละมีส่วน ถ้าประสานงานไม่ดี

รัฐบาลก็พัง แต่ผมเรียนได้เลยว่าในขณะนี้ ไม่มีปัญหาใด ๆ ทั้งสิ้นที่รัฐบาลจะอยู่ไม่ได้ ถ้าพี่น้องบอกว่า ร้อย อะไรก็แพง อะไรก็แพง แจ่วก็แพง ปลาร้าก็แพง อะไรก็แพงหมด อยากให้พี่น้องอยากให้พี่น้องไปเห็น พี่น้องครับ อิตาลี นักบอล นักจี้ นักล้วงกระเป๋าเยอะแยะ เยอรมันก็เศรษฐกิจตกต่ำ อิตาลีตกต่ำ อังกฤษรัฐบาลจะอยู่ไม่ไหวแล้ว ขายของเก่ากินเกือบจะหมดแล้วเดี๋ยวนี้ ผรั่งเศสคนว่างงานเป็นล้าน ๆ ไม่มีประเทศไหนหรอกครับที่จะน่าอยู่เหมือนเมืองไทย ไป 5 ประเทศ พี่น้องครับ ทานอาหารเสร็จ ผลไม้มีอะไร? มีส้ม ผ่าแต่ส้มมาให้จานเดียวเท่านั้น อยากกินกล้วยหอม อยากกินลำไย อยากกินองุ่น อยากกิน...ไม่มี ของกินที่บ้านเราหาไม่ยาก จะกินอะไรล่ะ มะม่วงสุกก็มี ขนุนก็มี ลำไย น้อยหน่า นับไม่ถ้วน แต่บ้านเขามันไม่มี เพราะฉะนั้น ผมว่าเรื่องอย่างนี้อย่าบ่น ให้เข้าใจครับ คนที่บ่นมาก ๆ ผมอยากให้ไปอยู่ต่างประเทศ มันอยู่ไม่ได้หรอก เยอรมันท่านทราบไหมว่ากล้วยหอมผลละเท่าไร ? ผลละ 15 บาท กล้วยหอมนะบ้านเราหวีละ 2 บาท กินให้ตาย ของเขาผลเดียว 15 บาท เมืองเลยหวีละ 2 บาท กินไม่หมด เพราะฉะนั้นกราบเรียนให้พี่น้องทั้งหลายทราบ ให้ก้มหน้าก้มตาทำงานทำการอาชีพของเรานี่แหละครับ อย่าคิดไปซาอุ ซาอุดีอาเรเบียก็อย่าคิดไป ไปเสียนามาเสียเมีย หลายคนไปมากลับบ้านเมียแต่งงานใหม่หมดแล้ว ไปก็เอาจำนองจองจำ เอาที่ดินไปเข้าธนาคาร ได้เงินไปก็ใช้หนี้เขาไม่หมด อยู่บ้านเรานี่แหละครับ ไม้ไผ่มี ไม้ซางมี ตัดเข้ามา มาทำเล้าไก่ เลี้ยงไก่แจ้ เลี้ยงไก่พันธุ์พื้นเมืองนี่แหละครับ กิโลกรัมละ 40 บาท มันจะตายไหม? มันไม่ตายหรอก ทำเลยชิ แต่อย่าเกียจคร้าน สำคัญว่าเมื่ออยู่บ้านเรามันขี้เกียจทำงาน ผมเคยบอกว่าถ้าไปต่างประเทศนะครับถึงเวลาทำงานเขาตีระฆัง แกร็ง... ลงแล้ว ตากแดดเข้ามาไม่ได้ ถึงเวลากินข้าวเขาตีระฆัง แกร็ง... ถึงได้กิน ถือจานเรียงแถวเหมือนกับนักโทษนี่แหละ เขาคุมทำงานถ้าทำอย่างนั้นได้ อยู่บ้านเราก็ทำได้ อยู่บ้านเรานี่ วันนี้ตั้งใจว่าจะขุดสระปลา แบกจอบลงไป บอกเมียตีระฆัง เมียตีระฆัง แกร็ง... ลง ! เมียไม่ตีระฆังอย่าขึ้นมาเด็ดขาด มันไม่จนหรอก เพราะฉะนั้นคนที่ไปเมืองนอกนะครับ มันก็ไปอยู่ภายใต้อาณัติ ภายใต้การบังคับ เขาบังคับให้ทำงาน ได้ข่าวไหมครับตอนที่ผมเป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข เขาเรียกโรคกรน มันกรนตาย บ้านเรากรนครอก ๆ ตายไปนะ ไปทำอะไรครับ อดอาหาร ขาดอาหาร ขาดแร่ธาตุ ไปอดออมอยากได้เงินส่งค่าหนี้ค่าสินเขา เรื่องกินไม่ห่วง สุขภาพไม่ห่วง ห่วงแต่จะเก็บเงินส่งลูกส่งเมีย ส่งหนี้ส่งสินธนาคาร มันก็ตาย อันนี้แหละครับ ผมก็ขอฝากไว้หลาย ๆ อย่างในวันนี้ ในท้ายที่สุดนี้ครับ ผมคิดว่าผมได้พูดกับพี่น้องมาพอสมควรแล้ว ผมขอฝากฝังพี่น้องไว้นะครับ และขอให้ได้ช่วยกันร่วมไม้ร่วมมือ

ขอให้เอาใจใส่ในการมาเข้ารับฟังการอบรมของนักวิชาการ ของผู้ที่จะมาให้การอบรมความรู้ความเข้าใจแก่พวกเราในด้านอาชีพการงานนะครับ ในนามของพี่น้องชาวจังหวัดเลย ผมต้องขอกราบขอบพระคุณท่านรัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัยไว้ ณ โอกาสนี้ ขอความกรุณาพี่น้องได้กรุณาปรบมือให้เกียรติแก่ท่านรัฐมนตรีอีกครั้งหนึ่งครับ.. (เสียงปรบมือ) ขอบคุณมากครับ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิสิทธิ์ สารวิจิตร)

หัวหน้าโครงการหน่วยปฏิบัติการวิจัยและพัฒนาเพื่อการพัฒนาชนบท

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร 10110

7 สิงหาคม 2536

ผนวก - 85

4/626 ซอย 27 บ้านสหกรณ์เคหะสถาน 4
แขวงคลองกุ่ม เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร 10110

6 มกราคม 2536

เรื่อง โครงการพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย

เรียน ประธานคณะกรรมาธิการการศึกษา สภาผู้แทนราษฎร

กระผมในฐานะลูกหลานชาวอำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย ซึ่งแต่เดิม (พ.ศ. 2490 - 2520) เป็นท้องถิ่นทุรกันดาร มีภูเขาล้อมรอบ ราษฎรไม่มีที่ทำกิน เพราะพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขา มีที่ราบแคบ ๆ และเป็นพื้นที่ชายแดนมีแต่ความยุ่งยากต่าง ๆ เกินความสามารถที่ชาวบ้านธรรมดาจะแก้ไข จนมีราษฎรส่วนใหญ่อพยพทิ้งถิ่นฐานเดิมของตนไปอยู่ที่เจริญ ที่ปลอดภัย ที่มีรายได้ดีกว่า ชุมชนดังกล่าวจึงเกือบเป็นชุมชนร้าง ความพยายามของราษฎรไม่ได้รับความสำเร็จ จนถึง พ.ศ. 2506 กระผมได้ปรึกษากับญาติพี่น้องที่เหลืออยู่ในพื้นที่ และเห็นสมควรทำโครงการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองให้เจริญให้ชื่อว่า "โครงการมหาวิทยาลัยแห่งการงานและพัฒนาการ" และได้พยายามทำงานติดต่อกันเรื่อยมา จนท้องถิ่นนี้มีความเจริญมากขึ้น ทั้งนี้เพราะทางราชการได้ให้ความสนับสนุนช่วยเหลือท้องถิ่นมากขึ้น แต่ความเจริญดังกล่าวยังขาดพื้นฐานสำคัญทางการศึกษา ความหวังของประชาชนจึงคลอนแคลนอยู่ ต่อมามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร โดยการนำของท่านอธิการบดี (รองศาสตราจารย์ ดร.ชาตรี เมืองนาโพธิ์) ได้มองการณ์ไกล และแลเห็นความพยายามอย่างต่อเนื่องของชาวบ้าน จึงได้ให้การสนับสนุนที่เป็นรูปธรรม โดยทำโครงการพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลยขึ้นใน พ.ศ. 2533 และได้ประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องคือกรมป่าไม้ กองทัพภาคที่ 2 จังหวัดเลย กองอำนวยการพัฒนาเพื่อความมั่นคงพื้นที่อำเภอนาแห้ว ผู้นำท้องถิ่น ข้าราชการในพื้นที่ ซึ่งทุกหน่วยงานได้ให้ความอนุเคราะห์สนับสนุนด้วยดี ทางกรมป่าไม้ โดยสำนักงานป่าไม้เขตอุดรธานี สำนักงานป่าไม้จังหวัดเลย ได้ไปตรวจสอบพื้นที่และเห็นสมควรจะให้พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ท้องที่อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย แก่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ใช้ประโยชน์ตามความมุ่งหมาย จำนวน 1,607 ไร่ 3 งาน 87 ตารางวา ทางกรมป่าไม้ได้เตรียมพร้อมจะดำเนินการอนุญาตให้ใช้พื้นที่ แต่ขาดเอกสารหนังสือความเห็นชอบของทบวงมหาวิทยาลัยเพียงอย่างเดียว กระผมในฐานะลูกหลานชาวจังหวัดเลย ได้ปรึกษาญาติพี่น้องประชาชนในจังหวัดเลย และเพื่อน ๆ แล้ว เห็นสมควรทำหนังสือขอความเมตตาจากท่านให้ช่วยประสานงานในระดับทบวงมหาวิทยาลัยและระดับรัฐสภา เพื่อช่วยให้โครงการพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย บรรลุความสำเร็จตามเป้าหมายของมหาวิทยาลัย จะเป็นความชื่นชมของประชาชน และประโยชน์แก่ชาติบ้านเมืองโดยส่วนรวมต่อไป

ขออาราธนาคุณพระศรีรัตนตรัยและพระคุณชาติ หมู่บ้าน ตำบล โปรดอภิบาลคุ้มครองท่านให้ประสบสุขสวัสดีตลอดไป

โดยความเคารพอย่างสูง

(นายฟิสิทธิ์ สารวิจิตร)

ในฐานะลูกหลานชาวจังหวัดเลย

ผนวก - 87

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ลงรับ 045
วันที่ 7 ม.ค. 2536
7.00

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะกรรมาธิการการศึกษา สภาผู้แทนราษฎร ถนนอู่ทองใน กรุงเทพฯ 10300

ที่ ..... **วันที่** 6 มกราคม 2536

เรื่อง โครงการพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย

กองแผนงาน
รับที่ 773
วันที่ 7 ม.ค. 2536
เวลา 13.10 น.

เรียน อธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือถึงรัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย

เนื่องจากผมได้รับหนังสือขอความร่วมมือและสนับสนุนโครงการพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย จากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิสิทธิ์ สารวิจิตร อาจารย์ประจำบัณฑิตวิทยาลัย และได้พิจารณาเห็นว่าโครงการดังกล่าวจะเอื้ออำนวยประโยชน์แก่การผลิตบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ให้คุ้นเคยกับธรรมชาติ ให้มีโอกาสทดลองวิชาการในสภาพพื้นที่ที่เอื้ออำนวย คือ สามารถฝึกภาคปฏิบัติ ภาคสนามในพื้นที่ชนบทจริง ๆ เป็นการเสริมสร้างทักษะความรู้ ความเข้าใจในวิชาการ ตลอดจนการพัฒนาโลกทรรศน์ของบัณฑิตให้กว้างขวางลึกซึ้ง ซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติและสังคมไทยต่อไป อีกประการหนึ่งจะเป็นการให้โอกาสแก่บุตรหลานของประชาชนผู้ที่ขาดแคลนยากไร้ ซึ่งอยู่ตามชนบทชายแดน และเกื้อกูลการพัฒนาสัมพันธภาพอันดีกับประเทศเพื่อนบ้าน

โครงการดังกล่าวนี้ผมได้ประสานงานกับทางทบวงมหาวิทยาลัยเป็นการภายในเพื่อขอความสนับสนุนและทางทบวงยินดีจะให้ความร่วมมือ

จึงเรียนมาเพื่อได้โปรดพิจารณาดำเนินการเพื่อให้โครงการดังกล่าวนี้บรรลุผล อันจะเป็นประโยชน์แก่การศึกษาของชาติส่วนรวมสืบไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายวัชรินทร์ เกตะวันดี)

ประธานคณะกรรมาธิการการศึกษา สภาผู้แทนราษฎร

เรียน รองอธิการบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนา

1. เพื่อโปรดทราบ

1. เห็นควรนำเรียนท่านอธิการบดี เพื่อโปรดทราบ.

2. กองแผนงานฯ ได้ทำหนังสือถึง ผศ.ดร.พิสิทธิ์ สารวิจิตร ได้ทราบแล้ว

7 ม.ค. 36

7 ม.ค. 36

① เรียนอธิการบดีเพื่อทราบ

② เรียน ดร. พิสิทธิ์ ใช้ทราบด้วย

[illegible] 7 มค 36

ทราบ

[illegible]

11 ม.ค. 2536

ทราบแล้ว

[illegible]

๑๕ มกราคม ๒๕๓๖

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ด่วนที่สุด

ที่ ๖๒๙๐/๒๕๓๖

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
เลขรับ 3393
วันที่ 19 ส.ค. 2536
เวลา 9:15
สภาผู้แทนราษฎร

ผนวก - 89

ถนนอู่ทองใน กท. 10300

กองแผนงาน
รับที่ 2170
วันที่ 19 ส.ค. 2536
เวลา 11.20 น.

๑๗ สิงหาคม 2536

เรื่อง โครงการพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย

เรียน อธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ผมได้ทราบความก้าวหน้าของโครงการพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย แล้วว่า ฯพณฯ รัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย ได้มีบัญชาให้ทางมหาวิทยาลัยนำโครงการดังกล่าวเสนอให้สภามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิจารณาก่อน โครงการนี้เป็นโครงการที่จะเป็นประโยชน์แก่การพัฒนาการศึกษาของประเทศชาติโดยส่วนรวม เป็นการเปิดโอกาสขยายโอกาสให้แก่ประชาชนผู้ยากไร้ผู้ด้อยโอกาสและผู้เสี่ยงภัยอันตรายตามชายแดน และเป็นการก้าวหน้าไปสู่การเป็นธรรมชาติ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ การอนุรักษ์และพัฒนาวัฒนธรรมไทยตลอดจนการเน้นด้านสันติภาพศึกษาในมหาวิทยาลัย

ในฐานะผู้แทนราษฎร และประธานคณะกรรมาธิการการศึกษาของสภาผู้แทนราษฎร ผมขอสนับสนุนโครงการนี้เต็มความสามารถ และขอความกรุณาทางมหาวิทยาลัยเร่งรัดจัดดำเนินการโครงการนี้ในแผน 7 เพื่อให้ทันกับความเป็นไปของสังคมและความจำเป็นในการพัฒนากำลังคนให้มีจิตสำนึกในการพัฒนาชนบท การอนุรักษ์ธรรมชาติ และความใฝ่ใจในสันติภาพและความร่มเย็นเป็นสุขของสังคมไทย

ขอขอบพระคุณในความพยายามของมหาวิทยาลัยที่ผ่านมาที่มีปณิธานแน่วแน่ในการช่วยเหลืออนุชนและประชาชนผู้ด้อยโอกาส และมุ่งพัฒนาชนบทไทยอย่างจริงจัง

ขอแสดงความนับถือ

(นายวัชรินทร์ เกตะวันดี)

ประธานคณะกรรมาธิการการศึกษา

สภาผู้แทนราษฎร

กองกรรมาธิการ

โทร. 2805628

เรียน (1) รองอธิการบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนา

1. เก็บไว้ประกอบ

2. แจ้งตอบกลับและดำเนินการเสนอเรื่องนี้ประกอบ (2)

3. ขอให้วิทยาลัยพิจารณา

ชอบ 19 ส.ค. 36

23 ส.ค. 2536

เสนอท่านอธิการบดี เพื่อโปรดทราบ ปัจจุบันจะประสานงานกับคณะ/ภาควิชาต่างๆ สภาความเป็นไปได้ ความเหมาะสมของงาน ขั้นตอนต่างๆ ให้เสร็จสมบูรณ์ก่อนเสนอ

20 ส.ค. 36

บันทึกข้อความ

ผนวก - 90

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร สุขุมวิท ๒๓ กรุงเทพฯ

ที่ วันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๓๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ลงนามในประกาศนียบัตร จำนวน ๓ แผ่น

เรียน อธิการบดี

เนื่องจาก ฯพณฯ รัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย (นายสุเทพ อัตถากร) และคณะ รวม ๖ คน และประธานคณะกรรมาธิการการศึกษาสภาผู้แทนราษฎร (นายวัชรินทร์ เกตะวันดี)และคณะ จะไปตรวจเยี่ยมโครงการพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย ในวันที่ ๓๐ เมษายน – ๑ พฤษภาคม ๒๕๓๖ และ ฯพณฯ รัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัยจะทำพิธีเปิดการฝึกอบรมการพัฒนาตนเองเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นในวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๓๖ เพื่อเปิดการศึกษา ขยายโอกาสทางการศึกษาให้แก่ประชาชน นักเรียนและข้าราชการในชนบทชายแดน ในส่วนของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยศูนย์ถ่ายทอดวิชาการสู่ชนบทก็ได้ดำเนินการฝึกอบรมบุคลากรเพื่อปฏิบัติงานในโครงการมาตั้งแต่เริ่มโครงการ คือได้จัดการฝึกอบรมหลักสูตรการพัฒนาตนเองเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นมาแล้วเป็นเวลานาน สมควรให้การยกย่อง ให้กำลังใจและประกาศผลงานของมหาวิทยาลัยให้มหาชนทราบในโอกาสอันสำคัญพิเศษที่ ฯพณฯ รัฐมนตรี และประธานคณะกรรมาธิการการศึกษาของสภาผู้แทนราษฎรไปตรวจเยี่ยมความก้าวหน้าของโครงการพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กระผมจึงได้ปรึกษารองอธิการบดีฝ่ายวิจัยในฐานะประธานอำนวยการโครงการหน่วยปฏิบัติการวิจัยและพัฒนาเพื่อการพัฒนาชนบท ท่านให้ความเห็นชอบและกระผมได้จัดทำประกาศนียบัตรจำนวน ๓ แผ่น เรียบร้อยแล้ว จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาลงนามด้วยจักเป็นพระคุณอย่างสูง

สำหรับผู้สมควรได้รับประกาศนียบัตรในครั้งนี้มีประวัติย่อดังนี้

๑. นายพร้อม สารวิจิตร – ผู้ใหญ่บ้านนาโพธิ์ เป็นผู้ไปเลือกที่ตั้งมหาวิทยาลัยเมื่อ ๒๒ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๐๖ เป็นผู้ควบคุมการสร้างอาคารศูนย์ถ่ายทอดวิชาการสู่ชนบท เป็นผู้ประสานงานและแก้ปัญหาการปฏิบัติงานในระดับพื้นที่แทนกระผมในระหว่างที่ไม่มีอาจารย์ประจำที่ศูนย์ ฯ

๒. นายสายแดน ไพรภิบาล – ชาวบ้านนาโพธิ์ ปฏิบัติหน้าที่เป็นภารโรงของศูนย์ นอนเฝ้าศูนย์ตอนกลางคืน ตอนกลางวันถางหญ้า ตัดกิ่งไม้ ปลูกต้นไม้ รดน้ำต้นไม้ สูบน้ำ ดูแลเครื่องสูบน้ำ ระบบน้ำใช้ ติดต่อ ชี้แจงชาวบ้านเกี่ยวกับงานของศูนย์ ฯ เป็นต้น

๓. นายน้อย วันทองสังข์ – ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านนาโพธิ์ ปฏิบัติหน้าที่ภารโรงของศูนย์ ฯ เช่นเดียวกับนายสายแดน ไพรภิบาล

โดยความเคารพอย่างสูง

สำนักงานอธิการบดี
รับที่ ๖๗๗
๒๐ เม.ย. 2536

ฝ่ายวิจัย

ผนวก - 91

มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ
ลงรับ 1490
วันที่ 16 เม.ย. 2536
เวลา 13.05 น.

ที่ ทม 0100/188

ทบวงมหาวิทยาลัย
328 ถนนศรีอยุธยา ราชเทวี
กรุงเทพฯ 10400

15 เมษายน 2536

เรื่อง ตรวจเยี่ยมโครงการพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และเป็นประธานเปิดการฝึกอบรม

ฝ่ายวิจัย
รับ 763 วันที่ 16 เม.ย. 36
ส่ง ..... เวลา 13.40 น.

เรียน อธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

อ้างถึง หนังสือที่ ทม 1001(9)/1114 ลงวันที่ 5 เมษายน 2536

ตามหนังสือที่อ้างถึง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้จัดทำโครงการพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย ในการนี้ ได้จัดกิจกรรมการฝึกอบรมการพัฒนาตนเองเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นให้แก่ นักเรียน ครู อาจารย์ ประชาชน และเจ้าหน้าที่ของรัฐในพื้นที่อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย เพื่อเป็นการถ่ายทอดวิชาการสู่ชนบท จึงได้เรียนเชิญท่านรัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย ไปตรวจเยี่ยมชมที่ดินโครงการพัฒนามหาวิทยาลัยฯ และเป็นประธานเปิดการฝึกอบรมการพัฒนาตนเองเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น และกล่าวปราศรัยเกี่ยวกับการพัฒนาโอกาสทางการศึกษาระดับอุดมศึกษาในจังหวัดเลย ในวันที่ 30 เมษายน - 1 พฤษภาคม 2536 ดังความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

ท่านรัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย ได้รับทราบแล้วด้วยความชอบคุณยิ่ง และยินดีรับเกียรติไปเยี่ยมชมโครงการพัฒนามหาวิทยาลัยฯ และเป็นประธานในพิธีเปิดการฝึกอบรมการพัฒนาตนเองเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น และกล่าวปราศรัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายจุติ ไกรฤกษ์)
เลขานุการรัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย

สำนักงานเลขานุการรัฐมนตรี
โทร. 2459635
โทรสาร 2458582

รายงาน - การตรวจเยี่ยมโครงการพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย
ของ ฯพณฯ รัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย และคณะ

วันศุกร์ที่ 30 เมษายน 2536

07.10 น. - ทีจี 140 กรุงเทพ - พิษณุโลก ถึง 08.10 น.

09.00 น. - ออกเดินทางโดยรถยนต์ไป ด่านซ้าย จังหวัดเลย ผ่านอำเภอนครไทย

12.30 น. - ถึงอำเภอด่านซ้าย นมัสการพระธาตุศรีสองรัก และพักรับประทานอาหารกลางวัน ร่วมกับผู้ว่าราชการจังหวัดเลย นายสมนึก ชูวิเชียร

13.30 น. - ออกเดินทางจากอำเภอด่านซ้ายไปยังอำเภอนาแห้ว

14.30 น. - ชมนิทรรศการความก้าวหน้าของโครงการ มศว อำเภอนาแห้ว ร่วมกับผู้ว่าราชการจังหวัดเลย, รองอธิการบดีฝ่ายวิจัย มศว ประสานมิตร

โครงการนี้ชาวอำเภอนาแห้วได้ริเริ่มโครงการโดยมีหลักการและเหตุผลที่ว่า :-

+ รากฐานของเด็ก คือ อิฐ รากฐานของชีวิต คือ การศึกษา
+ การเปิดโอกาสให้การศึกษาแก่ผู้ที่ขาดการศึกษา
+ การแก้ปัญหาการอพยพย้ายถิ่น ความทุรกันดาร และความยากจนของตนเอง
+ การอนุรักษ์และหวงแหนป่าไม้และธรรมชาติ ตลอดจนทรัพยากร ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น

ด้วยหลักการและเหตุผลดังกล่าว มศว จึงจัดตั้งศูนย์ "ถ่ายทอดวิชาการสู่ชนบท" รอบ ๆ บริเวณน้ำตกธารสวรรค์ บ้านเหมืองแพร่ อำเภอนาแห้ว เพื่อสร้างมหาวิทยาลัย ภายใต้โครงการพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย

มศว ได้จัดสร้าง "อาคารศูนย์" ซึ่งได้ทำพิธีเปิดอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 8 มีนาคม 2536 โดยมี ดร.พิสิทธิ์ สารวิจิตร เป็นหัวเรี่ยวหัวแรง และจัดนิทรรศการแสดงความก้าวหน้าของโครงการนี้ ซึ่งได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เป็นลำดับมาจนถึงปัจจุบัน

15.00 น. - ตรวจเยี่ยมพื้นที่เขต โครงการพัฒนา มศว รศ.ดร.ณัฏฐพงษ์ เจริญพิศย์ รองอธิการบดีฝ่ายวิจัย มศว ประสานมิตร ได้นำชมบริเวณที่จัดสร้าง มศว นาแห้ว ซึ่งมีพื้นที่ 1,607 ไร่ 3 งาน 87 ตารางวา ซึ่งบริเวณรอบ ๆ ได้มีการปลูกต้นไม้ จำนวน 20,000 กว่าต้น มีต้นสัก, ต้นประดู่, มะขาม, มะม่วง เป็นต้น

17.00 น. - บรรยายสรุปความเป็นมาของโครงการ (โดย รศ.ดร.ณัฐพงษ์ เจริญศิลย์)

- ข้อสังเกตในการดำเนินโครงการ (โดยผู้ว่าราชการจังหวัดเลย นายสมนึก ชูวิเชียร)
- ทัศนะที่มีต่อโครงการโดยภาพรวม (โดย ฯพณฯ รัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย)

+ ศูนย์ฯ แห่งนี้ได้เริ่มมาตั้งแต่วันที่ 8 มีนาคม 2506 นับถึงปัจจุบันก็จะเป็นเวลาถึง 30 ปีแล้ว ซึ่งทาง มศว ก็ได้ดำเนินโครงการอย่างต่อเนื่องเรื่อยมา ดังที่ท่านทั้งหลายได้เห็นผลความก้าวหน้าของโครงการ จากนิทรรศการ อาทิ เช่น

- ผู้บริหาร ท่านอธิการบดี (รศ.ดร.ชาตรี เมืองนาโพธิ์) และคณะผู้บริหารจาก มศว มหาสารคาม ได้มาตรวจเยี่ยมเขตโครงการ
- เจ้าหน้าที่ป่าไม้เขต ป่าไม้จังหวัดเลย และผู้แทน มศว (ผศ.ดร.พิสิทธิ์ สารวิจิตร) ได้ร่วมกันตรวจสภาพบริเวณที่ดินที่จะขอใช้ประโยชน์
- ดำเนินงานโครงการกู้แผ่นดิน : คืนป่าให้แผ่นดิน คนทำกินมั่งคั่ง สุขสันต์ และสร้างอาคารสำนักงานศูนย์ถ่ายทอดวิชาการสู่ชนบท ตลอดจนร่วมกับลูกเสือปลูกต้นสัก เฉลิมพระเกียรติ ร.9 จำนวน 20,000 ต้น

+ นับว่าเป็นนิมิตหมายอันดีที่จะช่วยกันสร้างโอกาสทางการศึกษา โอกาสในการสร้างความหวัง ให้ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินแก่ชาวอำเภอนาแห้วและใกล้เคียง ช่วยกันอนุรักษ์ สร้างสรรค์ป่าไม้ และธรรมชาติ ทรัพยากรในท้องถิ่นของเรา เพื่อลูกหลานของเราในอนาคต

+ ในอนาคตอันใกล้นี้ เราจะมีอาคารฝึกอบรม ห้องสมุด การสร้างระบบน้ำใช้อย่างประหยัด การพัฒนาระบบน้ำหยดในการปลูกต้นไม้ การใช้พลังน้ำตกเป็น แหล่งกำเนิดไฟฟ้า และพลังงาน

- จะมีอาจารย์ และเจ้าหน้าที่มาประจำศูนย์ฯ
- จะมีการฝึกอบรมตลาดนัดอาชีพระยะสั้น โดยใช้เวลา 3-10 วัน
- จะมีการเปิดการฝึกอบรมการพัฒนาตนเอง เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นระดับประกาศนียบัตร ที่ศูนย์ฯ
- จะสร้างอาคารวิจัยและพัฒนา และจะนำนิสิตปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก มาฝึกงานภาคปฏิบัติ และภาคสนามที่ศูนย์ฯ นี้
- จะมีการเตรียมเปิดสอนด้านการเกษตร การอนุรักษ์ และพัฒนาสภาพแวดล้อม ตามธรรมชาติ และป่าไม้

19.00 น. - ฉายภาพยนตร์ ปลุกจิตสำนักในการรักและหวงแหนท้องถิ่น สำนักในการพัฒนาท้องถิ่น

ผนวก - 94

เสาร์ที่ 1 พฤษภาคม 2536

08.00 น. - รับประทานอาหารเช้า ณ ศูนย์ถ่ายทอดวิชาการสู่ชนบท

09.00 น. - ฯพณฯ รัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย เป็นประธานเปิดการฝึกอบรมการพัฒนาตนเองเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น และกล่าวปราศรัยเกี่ยวกับการพัฒนาโอกาสทางการศึกษาระดับอุดมศึกษาในจังหวัดเลยและพื้นที่ใกล้เคียง (ณ โรงเรียนนาแห้ววิทยา)

+ พร้อมกันนี้ ได้มอบประกาศนียบัตรแก่ผู้ผ่านหลักสูตรการพัฒนาตนเอง เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นจากศูนย์ถ่ายทอดวิชาการสู่ชนบทรุ่นแรก 3 คน คือ

1. นายพร้อม สารวิจิตร
2. นายสายแคน ไพรภิบาล
3. นายน้อย วันทองสังข์

+ และได้มอบทุนการศึกษา ของ ฯพณฯ รัฐมนตรีว่าการทบวง และ ดร.ชาลี ชลประทิน ให้แก่เด็กนักเรียนที่เรียนดี มีความประพฤติดี มีคุณธรรม โดยผ่าน ผศ.ดร.พิสิทธิ์ สารวิจิตร จำนวน 2 ทุน ๆ ละ 2,400 บาท

- ประธานคณะกรรมาธิการการศึกษา สภาผู้แทนราษฎร สส.วัชรินทร์ เกตะวันดี กล่าวปราศรัย

10.00 น. - รับประทานอาหารกลางวัน

10.30 น. - ออกเดินทางจากอำเภอนาแห้วไปยังอำเภอภูเรือ

12.30 น. - ถึงจังหวัดเลย พักรับประทานอาหารกลางวัน

13.30 น. - เดินทางไปสถานีฟาร์มฝึกปฏิบัติของ นศ.และผู้นำชุมชน ของมหาวิทยาลัยขอนแก่น

14.30 น. - ถึงสถานีฟาร์มฟังบรรยายสรุปและตรวจเยี่ยมความก้าวหน้าของโครงการ

สถาบันฟาร์มฝึกนักศึกษา

คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ตั้งอยู่ใน ต.หนองหญ้าปล้อง อ.วังสะพุง จ.เลย มีพื้นที่ 2,106 ไร่ ลักษณะภูมิประเทศเป็นเขาและที่ราบสูง บางแห่งเป็นหิน บางแห่งเป็นร่องน้ำลึก และมีที่ราบบ้าง จัดตั้งเมื่อวันที่ 9 สิงหาคม 2532 โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

- ใช้เป็นสถานที่ฝึกหัดนักศึกษาสัตวแพทย์ ให้ได้บัณฑิตที่มีคุณภาพในด้านการผลิตสัตว์ การป้องกันและรักษาโรคสัตว์ ตลอดจนส่งเสริมสุขภาพสัตว์

- ใช้เป็นศูนย์กลางของการศึกษา ค้นคว้า และวิจัยปัญหาสุขภาพสัตว์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งเป็นแหล่งเลี้ยงสัตว์เศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศ และเป็นการให้โอกาสทางการศึกษาแก่ประชาชนและเกษตรกรทั่วไป

- เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการผลิตปศุสัตว์ให้เพียงพอและมีคุณภาพดี สำหรับการบริโภคและช่วยลดอัตราการขาดสารอาหารโปรตีนของประชากรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือด้วย

พื้นที่ดังกล่าวแบ่งเขตต่าง ๆ ได้ดังนี้

เขต 1 - พื้นที่เขตทำการและที่อยู่อาศัย 120 ไร่

เขต 2 - พื้นที่เขตโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ 300 ไร่ มีไก่เนื้อ และไก่ไข่, สุกร, แพะ, แกะ โคนม, โคเนื้อ, กระบือ และโรงเรือนเก็บอาหารสัตว์ ซึ่งในปัจจุบันมีอัตรากำลัง 21 คน ยังขาดอัตรากำลังอีกมาก เนื่องจากมีพื้นที่กว้างและงานปฏิบัติขยายออกมากมาย จึงทำให้บุคลากรที่มีอยู่ในปัจจุบันมีภาระงานเพิ่มมากขึ้นและไม่สามารถจะดูแลได้ทั่วถึง

15.30 น. - เดินทางต่อไปยังจังหวัดอุดรธานี ผ่านหนองบัวลำภู

19.30 น. - ถึงจังหวัดอุดรธานี พักค้างคืนที่เจริญโฮเต็ล

<u>วันอาทิตย์ที่ 2 พฤษภาคม 2536</u>

08.30 น. - เยี่ยมชมสถาบันราชภัฏ อุดรธานี (ดร.สุนทร คำโตนด อธิการบดี) รับฟังบรรยายสรุปและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

19.00 น. - เดินทางกลับ ทีจี 219 อุดรธานี ถึงกรุงเทพฯ 19.55 น.

ชาตรี สุขวรรณ

ผู้รายงาน

เหตุการณ์วันศุกร์ที่ 30 เมษายน 2536 ณ บริเวณฝายน้ำแพร่ (น้ำตกธารสวรรค์ ตำบลนาแห้ว)

ภารกิจผู้บริหาร

นายสุเทพ อัตถากร รัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย พร้อมคณะ ได้ไปตรวจเยี่ยมและรับฟังการบรรยายสรุปความก้าวหน้าของโครงการหน่วยปฏิบัติการวิจัยและพัฒนาเพื่อการพัฒนาชนบท ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ณ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเลย และผู้บริหารของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ให้การต้อนรับและนำเยี่ยมชมโครงการดังกล่าวนี้ จะเป็นศูนย์ถ่ายทอดวิชาการสู่ชนบท เพื่อให้ชาวบ้านช่วยกันแก้ปัญหาการอพยพทิ้งถิ่น ความทุรกันดารและความยากจนของตนเอง โดยอาศัยป่าและการศึกษาเป็นอุปกรณ์ในการพัฒนาท้องถิ่น โดยทำโครงการขอสงวนที่ป่ารกร้างว่างเปล่า ประมาณ 20,000 ไร่ บริเวณน้ำตกธารสวรรค์ จังหวัดเลย ไว้เพื่อสร้างเป็นมหาวิทยาลัยต่อไป

โทรศัพท์ (02)2458181, 2457096 โทรสาร (02)2458582, 2458636

MUA 2458636 ผนวก - 97

เรียน คุณ ฝ่ายหญิง [illegible]

โทรสาร 258 4006 โทรศัพท์ 258 4119

เรื่อง มอบ นาแห้ว

จาก นาวาอากาศโท สราฮุทธ กันหลง ผู้ช่วยประจำตัวรัฐมนตรี (โฟนลิงค์ 152 ต่อ 153457)

จำนวน — หน้า (ไม่รวมแผ่นนี้) วันที่ 26 ผ.ค. 36 เวลา 13.30 น.

สมายเหตุ/ข้อความ

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ

ที่ วันที่

เรื่อง

ดร. ฝ่ายหญิง ที่เคารพ

โปรดประสานกับท่านอธิการดีมอบ เพื่อเสนอเรื่องมา เราได้ประสานอย่างไม่เป็นทางการกับป่าไม้เขต และผู้ว่าราชการจังหวัดเลยแล้ว ท่านให้การสนับสนุนอย่างเต็มที่

[illegible]

ทั่ว หลาดทั่ว

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ _____

ที่ _____ วันที่ _____

เรื่อง _____

เรียน ท่านปลัดทบวง

ผมได้เดินทางไปดูพื้นที่พร้อมกับท่านประธานกรรมาธิการการศึกษา เมื่อวันที่ 30 เมษายน 2536 ได้พบ นายอำเภอนาแห้ว ผู้ว่าราชการจังหวัดเลย และป่าไม้เขต และประชาชนเห็นพ้องต้องกัน และยินดีสนับสนุนให้พื้นที่ดังกล่าวใช้ประโยชน์เพื่อการศึกษาของมหาวิทยาลัยได้ เพียงแต่ขอให้ทางทบวงมหาวิทยาลัยดำเนินการขอใช้ต่อปลัดสำนักงานป่าไม้ ทางการต่อไป

จึงขอความกรุณา ท่านได้ความปรารถนาให้ทำหนังสือถึง กรมป่าไม้ หรือ หนังสือของผมถึง รมว. เกษตร (ทั้งนี้สุดแต่ว่าวิธีใดจะถูกต้องเหมาะสมกว่ากัน)

ขอบคุณ

[signature]

[illegible]

บันทึกข้อความ

ผนวก - 99

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิต

ที่ วันที่ 7 มิถุนายน 2536

เรื่อง ขอความเห็นชอบการขอใช้พื้นที่ป่าสงวน

เรียน ฯพณฯ รัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย

ตามที่ ฯพณฯ ได้มีบัญชาให้กระผมประสานงานกับอธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อทำเรื่องขอความเห็นชอบการขอใช้พื้นที่ป่าสงวน เสนอขึ้นมานั้น กระผมได้ดำเนินการแล้ว และอธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้ทำหนังสือถึงปลัดทบวงมหาวิทยาลัย ที่ ทม. 1001(6)/1655 ลงวันที่ 3 มิถุนายน 2536 และกระผมได้นำหนังสือพร้อมทั้งเอกสารที่แนบ ชุดมาส่งสำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย แล้วตอน 11:00 น. วันนี้ (7 มิถุนายน 2536) กระผมได้แนบสำเนาหนังสือดังกล่าวมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

โดยความเคารพอย่างสูง

[signature]

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พิสิทธิ์ สารวิจิตร)

โครงการปลูกต้นสักเฉลิมพระเกียรติ ร. 9

อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย

เป็นโครงการร่วม

สำนักนายกรัฐมนตรี คณะกรรมการประชาสัมพันธ์สิ่งแวดล้อม
สำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ คณะกรรมการ
บริหารลูกเสือแห่งชาติ กรมป่าไม้ กรมสามัญศึกษา
จังหวัดเลย อำเภอนาแห้ว โครงการพัฒนาเพื่อ
ความมั่นคงพื้นที่อำเภอนาแห้ว โรงเรียน
นาแห้ววิทยา โรงเรียนบ้านเหมืองแหร่
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร

1. หลักการและเหตุผล

การพัฒนาชาติและสังคมต้องมุ่งมองผลทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ชาติจะมั่นคงจะต้องมีหลักที่มั่นคง สถาบันพระมหากษัตริย์เป็นหลักของแผ่นดินไทยมาแต่โบราณ การปลูกต้นสักเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราชในวโรกาสมหามงคลสมัยสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถทรงมีพระชนมายุครบหกรอบเป็นการแสดงความจงรักภักดีที่เป็นรูปธรรมและมีผลยั่งยืนนาน ต้นสักเป็นต้นไม้มีค่าของชาติ เนื้อไม้มีคุณภาพสูงและเป็นต้นไม้ที่ช่วยในการลดมลพิษทางอากาศได้ดีอีกด้วย อำเภอนาแห้วเป็นอำเภอชายแดน เป็นจุดยุทธศาสตร์ทั้งทางการพัฒนาและทางการทหาร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้ทำโครงการพัฒนาศูนย์วิชาการระดับอุดมศึกษาที่อำเภอนี้ในเนื้อที่ 1,607 ไร่ 3 งาน 87 ตารางวา เพื่อให้บริการทางการศึกษาระดับอุดมศึกษาแก่ประชาชนชนบทชายแดนและพื้นที่ความมั่นคงของชาติ ประชาชนและนักเรียนในอำเภอนาแห้วได้ร่วมมือกับทางราชการตลอดมาในการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง กรมป่าไม้มีโครงการอนุรักษ์ป่าต้นน้ำลำธารและทรัพยากรธรรมชาติอันสวยงามและมีค่าไว้ กรมสามัญศึกษามีโครงการพัฒนานักเรียนและอนุชนให้เป็นคนดี ทำคุณประโยชน์แก่ส่วนรวม คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติมีนโยบายพัฒนากิจกรรมให้ลูกเสือเห็นคุณค่าของสิ่งแวดล้อม ให้รู้จักอนุรักษ์สภาพแวดล้อมและป่าไม้ สำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีหน้าที่โดยตรงในการให้ความรู้ ความเข้าใจและแนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมให้มีคุณค่าและมีคุณภาพสูงแก่ชาติ สังคมและโลก

เมื่อหลายหน่วยงานมีความมุ่งมั่นสร้างความดี การจัดโครงการปลูกต้นสักเฉลิมพระเกียรติ ร.9 ที่อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย โดยให้ลูกเสือ ประชาชนและข้าราชการมีส่วนร่วมในการปลูกและบำรุงรักษาจึงเป็นกิจกรรมที่มีคุณค่าสูงทั้งแก่ท้องถิ่นชนบทชายแดนเองประเทศชาติและการฝึกอบรมนักเรียน นิสิต ลูกเสือ ประชาชน รวมทั้งข้าราชการ เจ้าหน้าที่ของรัฐและเอกชนให้เป็นผู้มีความรัก ความหวงแหนห่วงใยชาติบ้านเมืองและรู้จักร่วมมือ ร่วมแรง ร่วมใจในการอนุรักษ์ผืนดิน แหล่งน้ำ ป่าไม้และทรัพยากรธรรมชาติอันสวยงามและมีค่ายิ่งของชาติและโลกให้ยั่งยืนนานตลอดไป

2. <u>ความมุ่งหมาย</u>

2.1 เพื่อจัดกิจกรรมร่วมปลูกต้นสักเฉลิมพระเกียรติ ร.9 ที่อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย ในเขตโครงการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในวโรกาสมหามงคลสมัยสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถทรงมีพระชนมายุครบหกรอบ

2.2 เพื่อผนึกกำลังกาย กำลังใจ กำลังทรัพย์ กำลังปัญญาของนักเรียน นิสิต ลูกเสือ ครู อาจารย์ ข้าราชการ เจ้าหน้าที่ และประชาชนในการแสดงความจงรักภักดี ความสามัคคี ความเสียสละเพื่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ให้เป็นรูปธรรมและมีผลยั่งยืน

2.3 เพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องแก่ลูกเสือ ประชาชน ข้าราชการ ครู อาจารย์ เกี่ยวกับการอนุรักษ์ป่าไม้ ต้นน้ำลำธาร ทรัพยากรธรรมชาติอันมีค่ายิ่งของชาติ

2.4 เพื่อสร้างจิตสำนึกและกระตุ้นความสนใจ ความกระตือรือร้นในการพัฒนาและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมให้มีคุณภาพให้เกิดขึ้นในประชาชน เจ้าหน้าที่ของรัฐและเอกชนโดยทั่วไป

2.5 เพื่อสร้างความหวังและความภาคภูมิใจในชนบทชายแดนให้แก่ประชาชนและเจ้าหน้าที่ในพื้นที่

3. <u>ผลที่คาดว่าจะได้รับ</u>

3.1 ได้ปลูกต้นสักเฉลิมพระเกียรติ ร.9 ประมาณ 20,000 ต้น ในปีแรก

3.2 ได้เผยแพร่ความรู้ ความคิด ความเข้าใจและสร้างเจตคติที่ดีต่อการปลูกต้นไม้ การอนุรักษ์ป่าไม้ แหล่งน้ำ ลำธารและทรัพยากรธรรมชาติให้แก่ลูกเสือ ประชาชน ผู้ร่วมกิจกรรมประมาณ 1,700 คน

3.3 ได้กระตุ้นให้เกิดความสนใจ ความกระตือรือร้นและความสำนึกในการอนุรักษ์ป่าไม้แก่นักเรียน ลูกเสือ ประชาชน นิสิต ครู อาจารย์ เจ้าหน้าที่และข้าราชการโดยทั่วไปประมาณ 10,000 คน

3.4 ได้วางรากฐานการอนุรักษ์ป่าถาวรเป็นศูนย์สาธิตการพัฒนาสำหรับที่อื่น ๆ ต่อไป

4. กิจกรรมที่ต้องปฏิบัติ

4.1 การอนุมัติพื้นที่ในการปลูกและการเตรียมพื้นที่สำหรับปลูกต้นสัก
- กรมป่าไม้ สำนักงานป่าไม้จังหวัดเลย สำนักงานป่าไม้อำเภอนาแห้ว
- โครงการหน่วยปฏิบัติการวิจัยและพัฒนาเพื่อการพัฒนาชนบท อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลยของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

4.2 การจัดหากล้าต้นสักที่จะปลูก
- กรมป่าไม้

4.3 การปลูกต้นสัก
- ลูกเสือ เนตรนารี ในอำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย
- ประชาชน ข้าราชการ เจ้าหน้าที่ในอำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย
- ผู้เข้าร่วมกิจกรรมจากหน่วยงานต่าง ๆ
- นิสิต อาจารย์ คณะกรรมการโครงการหน่วยปฏิบัติการวิจัยและพัฒนาเพื่อการพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

4.4 การดูแลรักษาต้นสักที่ปลูก
- ลูกเสือ เนตรนารี ครู อาจารย์ โรงเรียนนาแห้ววิทยา ประมาณ 300 คน
- โครงการหน่วยปฏิบัติการวิจัยและพัฒนาเพื่อการพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เป็นผู้ประสานงาน

4.5 การฝึกอบรมและการให้ความรู้เกี่ยวกับการปลูกต้นสัก การอนุรักษ์ป่าไม้
- เจ้าหน้าที่โครงการลูกเสือปลูกต้นสักเฉลิมพระเกียรติ ร.9 คณะกรรมการลูกเสือปลูกต้นสักเฉลิมพระเกียรติ ร.9 คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ
- คณะกรรมการประชาสัมพันธ์สิ่งแวดล้อม สำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี
- กรมป่าไม้
- กรมสามัยศึกษา

4.6 การประสานงาน

4.6.1 ระดับนโยบายและกรม
- คณะกรรมการลูกเสือปลูกต้นสักเฉลิมพระเกียรติ ร.9

4.6.2 ระดับพื้นที่เป้าหมาย

- โครงการหน่วยปฏิบัติการวิจัยและพัฒนาเพื่อการพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

5. ผู้เข้าร่วมกิจกรรม

5.1	ลูกเสือ เนตรนารี ครู อาจารย์ โรงเรียนนาแห้ววิทยา	300 คน
5.2	ลูกเสือ เนตรนารี ครู อาจารย์ โรงเรียนบ้านเหมืองแพร่	200 คน
5.3	ลูกเสือชาวบ้าน ประชาชน ข้าราชการ เจ้าหน้าที่ในอำเภอนาแห้ว	1,000 คน
5.4	นิสิต อาจารย์ ศาสตราจารย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	100 คน
5.5	ผู้ร่วมกิจกรรมจากหน่วยงานต่าง ๆ	100 คน
	รวมทั้งหมดประมาณ	1,700 คน

6. วันปลูกต้นสัก

ประมาณวันที่ 21 มิถุนายน พ.ศ. 2535

7. งบประมาณค่าใช้จ่ายในการดำเนินโครงการ

7.1	การเตรียมสถานที่ปลูกต้นสัก การถางหญ้า การขุดหลุม	5,000	บาท
7.2	การฝึกอบรมความรู้ก่อนปลูกต้นสัก	5,000	บาท
7.	การจัดพิธีเปิดโครงการและวันปลูก		
	- ค่าสมนาคุณผู้ช่วยงานด้านต่าง ๆ	1,000	บาท
	- ค่าอาหาร น้ำดื่ม น้ำเลี้ยงต่าง ๆ สำหรับผู้มาร่วมงาน	6,000	บาท
	- ค่าพาหนะเดินทาง ค่าน้ำมันรถ ค่าขนส่งต่าง ๆ	5,000	บาท
	- ค่ายา ค่าอุปกรณ์การปฐมพยาบาล	500	บาท
	รวม	12,500	บาท
7.	ค่าดูแลรักษา บำรุงต้นสัก 20,000 ต้น เป็นเวลา 3 ปี จำนวน 300		คน
	- ค่าปุ๋ยบำรุงต้นสัก	4,000	บาท
	- ค่าพาหนะเดินทางปีละ 3 ครั้ง รวม 9 ครั้ง	9,000	บาท
	- ค่าอาหาร น้ำเลี้ยงปีละ 3 ครั้ง รวม 9 ครั้ง	45,500	บาท
	- ค่ายา อุปกรณ์การปฐมพยาบาล ค่ารักษา ปีละ 3 ครั้ง	4,500	บาท
	รวม	63,000	บาท
	รวมทั้งสิ้น	85,500	บาท

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิสิทธิ์ สารวิจิตร ผู้ร่างโครงการ 5 เมษายน 2535

โครงการปลูกต้นสักเฉลิมพระเกียรติในหลวงเป็นหลักของแผ่นดิน ปี ๒๕๓๖

ผู้สนับสนุน หบวงมหาวิทยาลัย กรมป่าไม้ กรมสามัญศึกษา จังหวัดเลย อำเภอนาแห้ว ขบวนการลูกเสือเพื่อสิ่งแวดล้อม โรงเรียนนาแห้ววิทยา สมาคมการศึกษาแห่งประเทศไทย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โครงการพัฒนาเพื่อความมั่นคงพื้นที่อำเภอนาแห้ว ตำบลนาแห้ว

ใน พ.ศ. ๒๕๓๕ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ได้ทำโครงการลูกเสือปลูกต้นสักเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ ถวายสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ เนื่องในวโรกาสมหามงคลสมัยพระชนมายุครบ ๖๐ พรรษา ร่วมกับคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ คณะกรรมการประชาสัมพันธ์สิ่งแวดล้อม กรมป่าไม้ โครงการพัฒนาเพื่อความมั่นคงพื้นที่อำเภอนาแห้ว โรงเรียนนาแห้ววิทยา โรงเรียนบ้านเหมืองแพร่ กรมสามัญศึกษา จังหวัดเลย อำเภอนาแห้ว ตำบลนาแห้ว บ้านนาโพธิ์ บ้านเหมืองแพร่ โดยทำการปลูกต้นสัก ๒๐,๐๐๐ ต้น ผลการปลูกต้นสักรอดประมาณร้อยละ ๙๐ เพราะเป็นการปลูกแซมป่าและปลูกต้นปีพร้อมทั้งได้ต้นกล้าสักที่ดีจากกรมป่าไม้ ผู้ปลูกก็มีกำลังใจในการปลูกและดูแลรักษา ในปี พ.ศ. ๒๕๓๖ ทางกรมป่าไม้โดยศูนย์เพาะชำกล้าไม้เลยได้เตรียมกล้าสักไว้สำหรับปลูกในโครงการอีก ๒๕,๐๐๐ ต้น และทางมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้สร้างศูนย์ถ่ายทอดวิชาการสู่ชนบทขึ้นในที่ดินที่ได้รับการอนุมัติให้ใช้ประโยชน์จำนวน ๕ ไร่จากโรงเรียนนาแห้ววิทยา กรมสามัญศึกษา ศูนย์ถ่ายทอดวิชาการสู่ชนบทอยู่ห่างจากบริเวณปลูกต้นสักเพียง ๓๕๐ เมตรและเจ้าหน้าที่ของศูนย์ฯ ได้เอาใจใส่ดูแลรักษาต้นสักที่ปลูกไว้เป็นอย่างดี และทาง ฯพณฯ รัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย(นายสุเทพ อัตถากร) ซึ่งได้ไปตรวจเยี่ยมโครงการหน่วยปฏิบัติการวิจัยและพัฒนาเพื่อการพัฒนาชนบทของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และตรวจดูต้นสักที่ปลูกไว้เมื่อวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๓๖ และปลูกต้นสัก ๑ ต้น มะม่วง ๑ ต้น มะขาม ๑ ต้น ที่ศูนย์ถ่ายทอดวิชาการสู่ชนบทในวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๓๖ นั้น ได้สนับสนุนการปลูกต้นสักเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ เป็นอย่างยิ่ง ด้วยความเป็นมาข้างต้นศูนย์ถ่ายทอดวิชาการสู่ชนบท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย จึงทำโครงการปลูกต้นสักเฉลิมพระเกียรติในหลวงเป็นหลักของแผ่นดิน ปี ๒๕๓๖ ขึ้น

๑. ความมุ่งหมาย

๑.๑ เพื่อสืบทอดเจตนาการปลูกต้นสักเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ ของโครงการลูกเสือปลูกต้นสักเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ ให้ยืนนานและแพร่กระจายไปทั่วจังหวัดเลย

๑.๒ เพื่อสร้างความดีที่เป็นประโยชน์ยาวนานแก่แผ่นดินและสังคมส่วนรวมตามเจตนาของโครงการกู้แผ่นดิน : คืนป่าให้แผ่นดิน – คนทำกินมั่งคั่งสุขสันต์

๑.๓ เพื่อสนองนโยบายของรัฐบาลและกระทรวงมหาดไทยที่ทำโครงการคืนธรรมชาติให้แผ่นดิน โดยมุ่งจะปลูกต้นไม้ถวายในหลวง ร.๙ ให้ได้ ๙๙ ล้านต้นใน พ.ศ. ๒๕๓๙

๑.๔ เพื่ออนุรักษ์ป่าไม้ในเขตโครงการพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย ที่กรมป่าไม้เตรียมจะอนุมัติให้มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒใช้ประโยชน์จำนวนพื้นที่ประมาณ ๑,๖๐๗ ไร่ ๓ งาน ๘๗ ตารางวา ให้มีลักษณะเป็นป่าสมบูรณ์ให้มากที่สุด

๑.๕ เพื่อสร้างจิตสำนึกในการรักษาป่า การรักต้นไม้ การอนุรักษ์ดิน น้ำ ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมให้เกิดขึ้นในจิตใจและการกระทำของข้าราชการ เจ้าหน้าที่ของรัฐ ครู อาจารย์ ลูกเสือ นักเรียน เด็ก ประชาชนชาวบ้านทั่ว ๆ ไป ในอำเภอนาแห้วและจังหวัดเลย

๑.๖ เพื่อเป็นการแสดงความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ในทางที่เป็นรูปธรรมและมีผลยั่งยืนนาน

๒. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๒.๑ ได้ปลูกต้นสักเฉลิมพระเกียรติในหลวง ร.๙ ที่อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย ๒๕,๐๐๐ ต้น

๒.๒ ได้ปลูกต้นสักสืบทอดเจตนาของโครงการลูกเสือปลูกต้นสักเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ ที่อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย เป็นปีที่ ๒

๒.๓ ได้กระตุ้นจิตสำนึกของคนในจังหวัดเลยและจังหวัดอื่น ๆ ในประเทศไทยประมาณ ๑๐,๐๐๐ คน ให้สนใจการปลูกต้นไม้ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ ป่าไม้ แม่น้ำ ลำธาร

๒.๔ ได้แสดงความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ที่เป็นรูปธรรมชัดเจน

๓. ผู้รับผิดชอบโครงการ

๓.๑ ที่ปรึกษา

๓.๑.๑ *พณฯ รัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย

๓.๑.๒ อธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

๓.๑.๓ รองอธิการบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนา

๓.๑.๔ รองอธิการบดีฝ่ายวิจัย

๓.๑.๕ ศาสตราจารย์ ดร.ไพบูลย์ ช่างเรียน

๓.๑.๖ ประธานชมรมการลูกเสือเพื่อสิ่งแวดล้อม

๓.๑.๗ ดร.พิชัย แก้วลำภู

๓.๑.๘ นายแพทย์คิลก ทิวทอง

๓.๑.๙ ร.ต.อ. ภาณุ พิณเนียม

๓.๑.๑๐ อาจารย์ ชาตรี สุขวรรณ

๓.๑.๑๑ นาวาอากาศโท สรายุทธ กันหลง

๓.๑.๑๒ ดร.ณรงค์ เทียนส่ง

๓.๒ หัวหน้าโครงการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิสิทธิ์ สารวิจิตร

ที่ทำงาน ห้อง ๔๔๗ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ถนนสุขุมวิท ๒๓ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร ๑๐๑๑๐ โทร. ๒๕๘๔๑๙๙

ที่บ้าน ๔/๖๒๖ ซอย ๒๗ บ้านสหกรณ์เคหสถาน ๔ แขวงคลองกุ่ม เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๔๐ โทร. ๓๗๔๔๑๐

๓.๓ ผู้ปฏิบัติงานที่ศูนย์ถ่ายทอดวิชาการสู่ชนบท

๓.๓.๑ นายพร้อม สารวิจิตร

๓.๓.๒ นายสายแดน ไพรภิบาล

๓.๓.๓ นายน้อย วันทองสังข์

๔. งบประมาณค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติงาน

๔.๑	ค่าใช้จ่ายในการปลูกต้นสัก ๒๕,๐๐๐ ต้น	๑๕,๐๐๐	บาท
๔.๒	ค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษาต้นสัก ๔๕,๐๐๐ ต้น	๑๐,๐๐๐	บาท
	รวม	๒๕,๐๐๐	บาท

(สองหมื่นห้าพันบาทถ้วน)

๕. รายละเอียดค่าใช้จ่ายในการปลูกต้นสัก ๒๕,๐๐๐ ต้น

๕.๑	การเตรียมสถานที่ปลูก, ถางหญ้า	๕,๐๐๐	บาท
๕.๒	ค่าขนย้ายต้นกล้า	๕,๐๐๐	บาท
๕.๓	ค่าจ้างปลูกต้นสัก,ค่าอาหาร,ค่าอำนวยความสะดวก	๕,๐๐๐	บาท
	รวม	๑๕,๐๐๐	บาท

๖. รายละเอียดค่าใช้จ่ายในการรักษาดูแลติดตามผลการปลูกต้นสัก ๔๕,๐๐๐ ต้น

๖.๑	ค่าใช้จ่ายในการดูแล ป้องกันไฟ	๓,๐๐๐	บาท
๖.๒	ค่าใช้จ่ายในการถางหญ้ากันสัตว์เลี้ยง เช่น วัว ควาย	๕,๐๐๐	บาท
๖.๓	ค่าใช้จ่ายพาหนะเดินทาง	๒,๐๐๐	บาท
	รวม	๑๐,๐๐๐	บาท

หัวหน้าโครงการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิสิทธิ์ สารวิจิตร ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๓๖

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร ถนนสุขุมวิท ๒๓
เขตคลองเตย กรุงเทพฯ ๑๐๑๑๐

๒๔ พฤษภาคม ๒๕๓๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์สนับสนุนโครงการปลูกต้นสักเฉลิมพระเกียรติ ร.๙

เรียน ประธานขบวนการลูกเสือเพื่อสิ่งแวดล้อม

เนื่องจากเมื่อปี ๒๕๓๕ โครงการปลูกต้นสักเฉลิมพระเกียรติในหลวงเป็นหลักของแผ่นดินเพื่อเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้ดำเนินการโครงการปลูกต้นสัก ๒๐,๐๐๐ ต้น และได้รับความสนับสนุนจากโครงการลูกเสือปลูกต้นสักเฉลิมพระเกียรติ ร.๙

ในปีนี้มีโครงการจะปลูกต้นสักเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ ต่อเนื่องจากปีที่แล้ว จำนวน ๒๕,๐๐๐ ต้นในพื้นที่เขตโครงการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย ที่กรมป่าไม้เตรียมอนุมัติให้มหาวิทยาลัยใช้ประโยชน์ ๑,๖๐๗ ไร่ ๓ งาน ๔๗ ตารางวา และได้ติดต่อประสานงานกับโครงการลูกเสือปลูกต้นสักเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ แต่ทราบว่าโครงการนี้ยังไม่ได้กำหนดแผนให้ดำเนินการในปีนี้แต่อย่างใด

ทางโครงการปลูกต้นสักเฉลิมพระเกียรติในหลวงเป็นหลักของแผ่นดินทราบว่า ขบวนการลูกเสือเพื่อสิ่งแวดล้อมเป็นต้นตอของการหาทุนสนับสนุนการปลูกต้นสักของโครงการนี้มาตั้งแต่ต้น และในปีนี้ขบวนการลูกเสือเพื่อสิ่งแวดล้อมก็ได้เริ่มดำเนินโครงการต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์โดยมีคณะกรรมการบริหารเป็นที่แน่นอนแล้ว และเนื่องด้วยขณะนี้ถึงเวลาที่เหมาะที่สุดที่จะดำเนินการปลูกต้นสักแล้ว โครงการจึงเสนอขอรับความสนับสนุนกิจกรรมปลูกต้นสักเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ มายังประธาน

ขบวนการลูกเสือเพื่อสิ่งแวดล้อมเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ค่าใช้จ่ายตามโครงการที่แนบมา

โครงการฯ หวังว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิสิทธิ์ สารวิจิตร)
หัวหน้าโครงการหน่วยปฏิบัติการวิจัยและพัฒนาเพื่อการพัฒนาชนบท

FROM KHAMPHIN CORP BKK. 6. 2.1993 11:23

สำนักงานใหญ่
ศาลาวิราวุธ ชั้น 3 ห้อง ผอ.กองลูกเสือ
ถนนพระราม 1 กทม.10330.
โทร 2153539, 2153533
โทรสาร 2188847

สำนักงานบริหาร
1408 ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว
เขตจตุจักรกทม.10900
โทร. 5131144, 5133207, 5133211
โทรสาร 5133872

ขลส/2536/038 2 มิถุนายน 2536

เรื่อง ขอความกรุณาอนุเคราะห์สนับสนุนโครงการปลูกต้นสักเฉลิมพระเกียรติ ร. 9

เรียน ผศ. ดร. พิสิทธิ์ สารวิจิตร
หัวหน้าโครงการหน่วยปฏิบัติการวิจัยและพัฒนาเพื่อการพัฒนาชนบท

อ้างถึง หนังสือลงวันที่ 24 พฤษภาคม 2536

ผมได้รับหนังสือที่อ้างถึงข้างต้นไว้แล้วด้วยความขอบคุณยิ่ง ขอเรียนว่าทางขบวนการลูกเสือเพื่อสิ่งแวดล้อม ยินดีให้ความสนับสนุนงบประมาณค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติงานตามที่ขอมาเป็นเงินจำนวน 25,000.00 บาท โดยแบ่งจ่ายเป็น 2 งวด งวดแรกจ่าย 15,000.00 บาท งวดที่สองจ่าย 10,000.00 บาท เมื่อถึงวาระที่จำเป็นต้องใช้เงินกรุณาติดต่อประสานงานเรื่องการรับเงินค่าใช้จ่ายกับ ดร.พิชัย แก้วลำภู

อนึ่งผมอยากจะขอความกรุณาท่านอาจารย์ ได้โปรดกรุณาพิจารณาปรับปรุงข้อมูลในเอกสารโครงการหากเห็นสมควร โดยขอให้เพิ่มหัวข้อ : ผู้ให้ความสนับสนุนโครงการ ซึ่งคงจะประกอบด้วยกรมป่าไม้, ราชการส่วนท้องถิ่น และ ขบวนการลูกเสือเพื่อสิ่งแวดล้อม ฯลฯ สำหรับชื่อของผมไม่ระบุได้ก็จะดีกว่า

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ
ขบวนการลูกเสือเพื่อสิ่งแวดล้อม

(นายคำภิญ สุทธิพิทักษ์)
ประธานคณะกรรมการ

๒ มิถุนายน ๒๕๓๖

1 - 107 - 30

วันที่ 22 ม.ค. 36

ธนาคารออมสิน

25

สาขาทำเนียบรัฐบาล 1 ถนนพิษณุโลก เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

ชำระอากรแล้ว TBSP Limited

จ่าย ดร. ฟิสิทธิ์ สารวิจิตร หรือผู้ถือ

บาท หนึ่งหมื่นห้าพันบาทถ้วน

บาท 15,000.xx/100

ดำเนิน สุทธิพิทักษ์

เช็คเลขที่ Cheque No. สำนักงานเลขที่ Office No. บัญชีเลขที่ Account No. สำหรับเจ้าหน้าที่ For Official Use Only

A1 ⑈004450 2⑈ 30⑈107⑆ 226

ค่าใช้จ่ายสำหรับการปลูกต้นสักเฉลิมพระเกียรติ ร.๙

โครงการปลูกต้นสักเฉลิมพระเกียรติในหลวงเป็นหลักของแผ่นดิน

ได้รับความอนุเคราะห์จากขบวนการลูกเสือเพื่อสิ่งแวดล้อม

๒๕ มิถุนายน ๒๕๓๖

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ถนนสุขุมวิท ๒๓ เขตคลองเตย กรุงเทพฯ ๑๐๑๑๐

๑๔ มิถุนายน ๒๕๓๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์สนับสนุนโครงการปลูกต้นสักเฉลิมพระเกียรติ ร.๙

เรียน ประธานคณะกรรมการบริหารลูกเสือรุ่นมหาราชินี

เนื่องจากเมื่อปี ๒๕๓๕ โครงการปลูกต้นสักเฉลิมพระเกียรติในหลวงเป็นหลักของแผ่นดินเพื่อเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้ดำเนินการปลูกต้นสัก ๒๐,๐๐๐ ต้น โดยได้รับความสนับสนุนจากโครงการลูกเสือปลูกต้นสักเฉลิมพระเกียรติ ร.๙

ในปีนี้ศูนย์ถ่ายทอดวิชาการสู่ชนบท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย มีโครงการจะปลูกต้นสักเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ ต่อเนื่องจากปีที่แล้ว จำนวน ๒๕,๐๐๐ ต้น ในพื้นที่เขตโครงการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย ที่กรมป่าไม้เตรียมอนุมัติให้มหาวิทยาลัยใช้ประโยชน์ ๑,๖๐๗ ไร่ ๓ งาน ๘๗ ตารางวา ในการดำเนินการปลูกต้นสักจำนวนมากดังกล่าวจำเป็นต้องมีผู้ไปร่วมปลูกหลายฝ่าย เช่น ลูกเสือ เนตรนารี นิสิตจากมหาวิทยาลัย อาจารย์และผู้บริหารมหาวิทยาลัย ตลอดจนผู้สนใจอื่น ๆ จากกรุงเทพมหานครและพื้นที่ใกล้เคียง เพื่อร่วมกันแสดงความจงรักภักดีและบำเพ็ญประโยชน์แก่สังคมส่วนรวมที่เป็นรูปธรรมและมีผลยั่งยืนนาน

จึงขอเรียนเชิญท่านและคณะลูกเสือรุ่นมหาราชินีไปเป็นเกียรติร่วมปลูกต้นสักเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ ในวันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๓๖ เวลา ๑๐.๐๐ น. ณ บริเวณน้ำตกสารสวรรค์ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย สำหรับที่พักทางโครงการจะจองที่พักให้ที่อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย โดยขอให้ท่านที่ไปร่วมปลูกต้นสักเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ ออกค่าที่พักและค่าอาหารเอง

เนื่องจากทางโครงการยังไม่มีค่าน้ำมันรถและค่าเบี้ยเลี้ยงคนขับรถที่จะนำนิสิตจากกรุงเทพมหานครไปร่วมกิจกรรมที่อำเภอนาแห้วและกลับกรุงเทพมหานคร ทางโครงการจึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดพิจารณาอนุเคราะห์จัดหาค่าน้ำมันรถและค่าเบี้ยเลี้ยงคนขับรถให้ด้วยจักเป็นพระคุณอย่างสูง

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิสิทธิ์ สารวิจิตร)

หัวหน้าโครงการหน่วยปฏิบัติการวิจัยและ

พัฒนาเพื่อการพัฒนาชนบท

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ถนนสุขุมวิท ๒๓ เขตคลองเตย กรุงเทพฯ ๑๐๑๑๐

๒๑ มิถุนายน ๒๕๓๖

เรื่อง โครงการปลูกต้นสักเฉลิมพระเกียรติในหลวงเป็นหลักของแผ่นดิน

เรียน หัวหน้าศูนย์เพาะชำกล้าไม้เลย

เมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๓๖ ผมได้ติดตามคณะของ ฯพณฯ รัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัยไปจังหวัดเลย ขณะรับประทานอาหารกลางวันอาจารย์จันทร์แจ่ม ดวงอุปะ อาจารย์วิทยาลัยครูเลยบอกให้ผมทราบว่าอาจารย์จันทร์แจ่มได้ไปขอต้นกล้าสักที่ศูนย์เพาะชำกล้าไม้เลยไปปลูก แต่ทางท่านหัวหน้าศูนย์บอกว่าให้ไม่ได้เพราะต้องเตรียมไว้ให้ ดร.พิสิทธิ์ ๒๕,๐๐๐ ต้น เมื่อผมกลับกรุงเทพฯจึงได้ไปหาแหล่งเงินสนับสนุนและบังเอิญได้เงินสนับสนุนจำนวน ๒๕,๐๐๐ บาทจากกระบวนการลูกเสือเพื่อสิ่งแวดล้อม เพื่อปลูกต้นสักในเขตโครงการพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย ต่อจากปีที่แล้ว จำนวน ๒๕,๐๐๐ ต้น และเมื่อวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๓๖ ผมได้ไปปรึกษาท่านอธิบดีกรมป่าไม้พร้อมกับคุณเกษมสาราญ สิงหสุด หัวหน้าศูนย์เพาะชำกล้าไม้กรุงเทพฯ ท่านอธิบดีกรมป่าไม้สนับสนุนการปลูกต้นสักเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ เต็มที่ ท่านสั่งคุณเกษมสาราญให้ทำเรื่องขึ้นไปให้ท่านเช่นเหมือนปีที่แล้วเพื่อ สั่งการให้ป่าไม้จังหวัดเลยดำเนินการต่ออีกทีหนึ่ง คุณเกษมสาราญเกรงว่าทางจังหวัดเลยจะแจกกล้าสักให้คนอื่นหมดจึงให้ผมรีบบอกข่าวมาเป็นการภายในก่อน หากรอหนังสือจากกรมป่าไม้เกรงจะไม่ทันการ ผมจึงได้ส่งข่าวมาเป็นการภายในก่อน

เนื่องจากปีนี้ได้รับค่าใช้จ่ายสนับสนุนน้อย ไม่เพียงพอที่จะมาขนกล้าไม้สักเอง ทางผู้ดำเนินการปลูกต้นสักจึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ศูนย์เพาะชำกล้าไม้ ให้ขนส่งกล้าไม้ไปให้ที่ใกล้สถานที่ที่จะปลูกมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ คือประสงค์จะให้ขนกล้าไม้สัก ๒๕,๐๐๐ ต้นไปไว้ที่บริเวณข้างป้ายมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ณ น้ำตกสารสวรรค์ (ตาดแพร) ตำบลนาแห้ว อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย ประมาณวันที่ ๒๐ – ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๓๖ การปลูกจะเริ่มปลูกประมาณวันที่ ๒๕ – ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๓๖ เป็นต้นไปจนปลูกเสร็จเรียบร้อยครบ ๒๕,๐๐๐ ต้น ปีนี้จะไม่มีการฝึกอบรมการปลูกล่วงหน้าเพราะมีค่าใช้จ่ายจำกัด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์สนับสนุนโครงการด้วยจักเป็นพระคุณอย่างสูง

โดยความนับถืออย่างสูง

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิสิทธิ์ สารวิจิตร)

หัวหน้าโครงการหน่วยปฏิบัติการวิจัยและพัฒนา

เพื่อการพัฒนาชนบท

ผนวก - 114

ที่ กษ ๐๗๑๐/ 19772

กรมป่าไม้

๒๑ ถนนพหลโยธิน กทม. ๑๐๔๐๐

19 กรกฎาคม มิถุนายน ๒๕๓๖

เรื่อง โครงการปลูกต้นสักเฉลิมพระเกียรติในหลวงเป็นหลักของแผ่นดิน ปี ๒๕๓๖

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พิสิทธิ์ สารวิจิตร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมป่าไม้ที่ กษ ๐๗๑๐/ 19771 ลงวันที่ 19 กรกฎาคม มิถุนายน ๒๕๓๖ จำนวน 2 แผ่น

กรมป่าไม้ขอส่งสำเนาหนังสือกรมป่าไม้ที่ กษ ๐๗๑๐/ 19771 ลงวันที่ 19 กรกฎาคม มิถุนายน ๒๕๓๖ เรื่อง โครงการปลูกต้นสักเฉลิมพระเกียรติในหลวงเป็นหลักของแผ่นดิน ปี ๒๕๓๖ เรียนมา เพื่อโปรดทราบเป็นการประสานงาน

ขอแสดงความนับถือ

(นายผ่อง เล่งอี)
อธิบดีกรมป่าไม้

สำนักส่งเสริมการปลูกป่า
โทร. ๕๗๕๕๖๕
โทรสาร ๕๗๕๕๐๑๑

สำเนา

ที่ กษ ๐๗๑๐/ 19771

กรมป่าไม้

๖๑ ถนนพหลโยธิน กทม. ๑๐๙๐๐

ครกฎาคม

19 มิถุนายน ๒๕๓๖

เรื่อง โครงการปลูกต้นสักเฉลิมพระเกียรติในหลวงเป็นหลักของแผ่นดิน ปี ๒๕๓๖

เรียน ป่าไม้จังหวัดเลย

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงการปลูกต้นสักเฉลิมพระเกียรติในหลวงเป็นหลักของแผ่นดิน ปี ๒๕๓๖ จำนวน ๑ ชุด

๒. แผนที่แสดงบริเวณที่จะดำเนินการตามโครงการ จำนวน ๑ แผ่น

ด้วยกรมป่าไม้ได้รับการประสานงานจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พิสิทธิ์ สารวิจิตร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ว่าได้จัดทำโครงการปลูกต้นสักเฉลิมพระเกียรติในหลวงเป็นหลักของแผ่นดิน ปี ๒๕๓๖ ซึ่งเป็นโครงการต่อเนื่องจากโครงการลูกเสือปลูกต้นสักเฉลิมพระเกียรติ ร. ๙ เมื่อปี ๒๕๓๕ โดยจะทำการปลูกต้นสักจำนวน ๒๕,๐๐๐ ต้น ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่าภูเปือย ป่าภูซี้เถ้า และป่าภูเรือ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย รายละเอียดปรากฏตามโครงการฯ และแผนที่ที่แนบมาพร้อมนี้

กรมป่าไม้ได้พิจารณาแล้ว เห็นว่าโครงการดังกล่าวเป็นโครงการที่ช่วยอนุรักษ์สภาพแวดล้อมและเป็นการบำรุงรักษาป่าสงวนแห่งชาติด้วย จึงสมควรให้การสนับสนุน แต่เนื่องจากบริเวณที่จะเข้าไปดำเนินการอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ กรมป่าไม้จึงอาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ ให้ป่าไม้จังหวัดเลยเข้าไปดำเนินการตามโครงการในรูปปลูกป่าแบบประชาอาสา โดยให้ประสานงานกับป่าไม้เขตอุดรธานี คณะกรรมการลูกเสือเพื่อสิ่งแวดล้อม และ ผศ. ดร. พิสิทธิ์ สารวิจิตร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อดำเนินการให้บรรลุตามเป้าหมายของโครงการฯต่อไป สำหรับกล้าสัก

/จำนวน ๒๕,๐๐๐ กล้า ...

จำนวน ๖๔,๐๐๐ กล้า ใช้ประสานงานขอรับการสนับสนุนจากสถานีเพาะชำกล้าไม้ จังหวัดเลย

จึงเรียนมาเพื่อทราบและดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

(ลงนาม) ผ่อง เล่งอี๊

(นายผ่อง เล่งอี๊)
อธิบดีกรมป่าไม้

สำเนาถูกต้อง

(นายอุกฤษฎ์ กรุณา)
เจ้าพนักงานป่าไม้ 3

สำนักส่งเสริมการปลูกป่า
โทร. ๐๒๙๔๖๖๔
โทรสาร ๐๒๙๔๖๐๐

สมาคมการศึกษาแห่งประเทศไทยร่วมปลูกต้นสักเฉลิมพระเกียรติในหลวงเป็นหลักของแผ่นดิน

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตรได้ดำเนินโครงการพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย มาตั้งแต่วันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๓๓ โดยดำเนินการต่อเนื่องจากโครงการพัฒนาตำบลนาแห้วของชาวบ้าน (โครงการมหาวิทยาลัยแห่งการงานและพัฒนาการ หรือ "มกพ")ซึ่งเริ่มดำเนินงานมาตั้งแต่วันที่ ๘ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๐๖ เพื่อขอสงวนป่ารกร้างว่างเปล่าประมาณ ๒๐,๐๐๐ ไร่ไว้สร้างมหาวิทยาลัยที่ตำบลนาแห้ว ต่อมาใน พ.ศ. ๒๕๓๕ โครงการพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย ได้ร่วมกับกรมป่าไม้ สำนักงานป่าไม้เขตอุดรธานี สำนักงานป่าไม้จังหวัดเลย จังหวัดเลย อำเภอนาแห้ว โครงการพัฒนาเพื่อความมั่นคงพื้นที่อำเภอนาแห้ว โรงเรียนนาแห้ววิทยา โรงเรียนบ้านเหมืองแพร่ และคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ รวมทั้งโครงการน้ำพระทัยจากในหลวง ทำโครงการปลูกต้นสักเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในโอกาสที่สมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถทรงมีพระชนมายุครบ ๖๐ พรรษา ทำการปลูกต้นสักในเขตโครงการพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้วได้รวมประมาณ ๒๐,๐๐๐ ต้น

สำหรับในปี พ.ศ. ๒๕๓๖ ศูนย์ถ่ายทอดวิชาการสู่ชนบท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย ได้ร่วมกับกรมป่าไม้ ทบวงมหาวิทยาลัย โรงเรียนนาแห้ววิทยา โครงการพัฒนาเพื่อความมั่นคงพื้นที่อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย อำเภอนาแห้ว ขบวนการลูกเสือเพื่อสิ่งแวดล้อม ประชาชนชาวอำเภอนาแห้ว และสมาคมการศึกษาแห่งประเทศไทย ได้ร่วมกันปลูกต้นสักเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙ ที่เขตโครงการพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย อีก เมื่อวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๓๖ ปลูกต้นสักประมาณ ๑๐,๐๐๐ ต้น รวม ๒ ปี ได้ปลูกต้นสักเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ ที่อำเภอนาแห้วแล้ว ประมาณ ๓๐,๐๐๐ ต้น ต้นสักที่ปลูกเป็นการปลูกแซมป่าเพื่ออนุรักษ์ป่าและต้นน้ำ ลำธาร ปลูกเพื่อสร้างจิตสำนึกให้รักชาติ รักผืนแผ่นดินและมีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ การปลูกใช้ต้นกล้าที่ดี การรอดของต้นสักจึงมีสูง ประมาณร้อยละ ๙๕ ผู้ปลูก ผู้รักษา ดูแลจึงมีความสุข ความเบิกบานใจที่ได้สร้างประโยชน์แก่สังคมและประเทศชาติในกิจกรรมที่มีผลยั่งยืนนาน

ในการปลูกต้นสักเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่เขตโครงการพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย ในปีต่อ ๆ ไป ทางสมาคมการศึกษาแห่งประเทศไทยก็ยินดีจะให้ความสนับสนุนอีก ทางคณะผู้ดำเนินโครงการขอขอบพระคุณสมาคมการศึกษาแห่งประเทศไทยและหน่วยงานอื่น ๆ ดังกล่าวแล้วที่เมตตาให้ความสนับสนุนโครงการนี้

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิสิทธิ์ สารวิจิตร ผู้รายงาน

๑๒ ตุลาคม ๒๕๓๖

โครงการสร้างมหาวิทยาลัยแห่งการงานและพัฒนาการ (มกพ)

1. โครงการช่วงแรก พ.ศ. 2506 - 2530 กำหนดสถานที่ตั้งมหาวิทยาลัยเนื้อที่ 20,000 ไร่ ที่ตำบลนาแห้ว อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย เตรียมพื้นที่ พัฒนาโครงสร้างทางเศรษฐกิจ สังคม การศึกษาเพื่อรองรับโครงการ เตรียมผู้บริหาร อาจารย์ นักศึกษา ผู้สนับสนุนและกองทุน ดำเนินการ เผยแพร่โครงการ

2. โครงการช่วงที่สอง พ.ศ. 2530 - 2545 ลงมือสร้างมหาวิทยาลัยแห่งการงานและพัฒนาการ ตกแต่งสถานที่ด้วยการปลูกมะขามล้านต้น ปลูกต้นไม้ พันธุ์ไม้ ผลไม้นานาชนิด สร้างอาคารเรียน อาคารที่พัก โรงงาน โรงฝึกงาน เตรียมนักศึกษา อาจารย์ ผู้บริหาร จัดการเรียนการสอนและการฝึกอบรมการสร้างชีวิต การทำงาน การสร้างตนเองและการพัฒนาสังคมในชุมชนให้รุ่งโรจน์

โครงการพิเศษใน พ.ศ. 2530 ในปีที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระชนมายุครบ 60 พรรษา

โครงการสร้างมหาวิทยาลัยแห่งการงานและพัฒนาการได้จัดทำโครงการพิเศษดังนี้

1. โครงการปลูกมะขามและต้นไม้ถวายเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ การศึกษา คุณธรรม 4 ประการและความรักท้องถิ่น

2. โครงการส่งเสริมความก้าวหน้าทางการศึกษาในอำเภอนาแห้ว

โครงการปลูกมะขามและต้นไม้ถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ การศึกษา คุณธรรม 4 ประการและความรักท้องถิ่น

ก. หลักการและเหตุผล การส่งเสริมอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ การพัฒนาเศรษฐกิจ การศึกษา คุณธรรม 4 ประการและความรักท้องถิ่นเป็นการกระทำความดี เป็นการแสดงความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ที่สามารถแสดงออกได้ด้วยการกระทำที่ชัดแจ้งและมีผลยืนยาว การปลูกมะขามและต้นไม้ถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเป็นสิ่งที่ประชาชนทุกคนสามารถปฏิบัติได้ด้วยตนเอง

ข. จุดมุ่งหมาย เพื่อส่งเสริมการกระทำความดีและการแสดงออกถึงความรักและความภักดีต่อชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์และท้องถิ่นของตนเอง

ค. ระยะเวลา เมษายน - ธันวาคม พ.ศ. 2530

ง. ความคาดหวัง ปลูกต้นมะขามและต้นไม้อื่น ๆ ประมาณ 100,000 ต้น ณ เขตโครงการมหาวิทยาลัยแห่งการงานและพัฒนาการ โดยรอบน้ำตกแพร่ ตำบลนาแห้ว อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย ประเทศไทย หว่านและปลูกเม็ดมะขามและพันธุ์ไม้อื่น ๆ ประมาณ 1,000,000 เม็ด

มกพ

ดร.พิสิทธิ์ สารวิจิตร ผู้วางโครงการ มกพ 30 มีนาคม 2530

คำสั่งมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ที่ 771 /2537

เรื่อง ให้ข้าราชการรักษาราชการแทน

ด้วย อาจารย์ ดร.ศิริยุภา พูลสุวรรณ คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ราชการได้ในวันที่ 1 - 2 มิถุนายน 2537 เนื่องจากต้องเดินทางไปราชการต่างจังหวัด

ฉะนั้น เพื่อให้การบริหารงานราชการของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 21 แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ.2517 และมาตรา 47 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.2534 จึงแต่งตั้งให้ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิสิทธิ์ สารวิจิตร ข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อีกตำแหน่งหนึ่ง จนกว่าคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จะกลับมาปฏิบัติหน้าที่ราชการได้ตามปกติ

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2537 เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 27 พฤษภาคม พ.ศ.2537

พจน์ สะเพียรชัย

(ศาสตราจารย์ ดร.พจน์ สะเพียรชัย)

อธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สำเนาถูกต้อง

(นายชาญณรงค์ เอี่ยมสำอางค์)

นิติกร 3

ผนวก – 120

คำสั่งมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ที่ 1661 /2538

เรื่อง มอบอำนาจให้กรรมการโครงการพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย

เพื่อให้การบริหารงานโครงการพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย เป็นไปด้วยความเรียบร้อย จึงอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 18 และมาตรา 21 แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ.2517 มาตรา 38(7) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.2534 จึงมอบอำนาจให้ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิสิทธิ์ สารวิจิตร กรรมการและเลขานุการ โครงการพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย มีอำนาจหน้าที่ และปฏิบัติราชการ ดังต่อไปนี้

1. ควบคุม ดูแล รักษา พัสดุ ครุภัณฑ์ ของโครงการฯ ให้เป็นไปตามระเบียบฯ ว่าด้วยการพัสดุ
2. บังคับบัญชาลูกจ้างชั่วคราว ที่สังกัดโครงการฯ
3. มีอำนาจอนุญาตการลาป่วย และลากิจ ของลูกจ้างชั่วคราว ที่สังกัดโครงการฯ
4. มีหน้าที่รับผิดชอบ ควบคุม ดูแล อาคารสถานที่ ของโครงการฯ
5. ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่อธิการบดีหรือรองอธิการบดีมอบหมาย

สั่ง ณ วันที่ 7 พฤศจิกายน พ.ศ.2538

(ศาสตราจารย์พจน์ สะเพียรชัย)

อธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สำเนาถูกต้อง

(นายธวัชชัย ยุดุงตาล)

เจ้าหน้าที่บุคคล 6

ผนวก – 121

คำสั่งมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ที่ 1686/2540

เรื่อง บรรจุลูกจ้างชั่วคราว

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 18 แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ.2517 และคำสั่งมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ 999/2540 ลงวันที่ 9 กรกฎาคม 2540 เรื่อง มอบอำนาจให้รองอธิการบดี คณบดี และผู้อำนวยการ ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี จึงบรรจุลูกจ้างชั่วคราว สังกัดคณะวิทยาศาสตร์ (โครงการศูนย์ มศว อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย) จำนวน 3 ราย ดังนี้

1. นายน้อย วันทองสังข์ วุฒิ ป.6 ตำแหน่งคนงาน
อัตราค่าจ้างเดือนละ 4,100 บาท

2. นายสายแดน ไพรภิบาล วุฒิ ป.6 ตำแหน่งคนงาน
อัตราค่าจ้างเดือนละ 4,100 บาท

3. นายพัฒนจักร ดวงอุปะ วุฒิ ม.6 ตำแหน่งคนงาน
อัตราค่าจ้างเดือนละ 4,100 บาท

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2540 ถึงวันที่ 31 มีนาคม 2541

สั่ง ณ วันที่ 9 ตุลาคม พ.ศ.2540

(นายวินัย ฤาระหงษ์)
รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สำเนาถูกต้อง

(นายชัยพร ถาวรรัตน์)
พนักงานธุรการ 4

รางวัล ทุนการศึกษาและกองทุนการศึกษาในโครงการมหาวิทยาลัยแห่งการงานและพัฒนาการปีการศึกษา 2535

1. สำหรับมอบแก่เด็กที่ศูนย์เด็กเล็กบ้านเหมืองแพร่ รวม 1,750 บาท
   - 1.1 ทุนการศึกษาเอ็งชิง สิ่งชูวงศ์ ปีละ 350 บาท
   - 1.2 ทุนการศึกษาบุญชู เผ่าวัฒนา ปีละ 350 บาท
   - 1.3 ทุนการศึกษาชุมพล สิ่งชูวงศ์ ปีละ 350 บาท
   - 1.4 ทุนการศึกษา ทิพย์วรรณ - โกมลทิพย์ องอาจยุทธ ปีละ 350 บาท
   - 1.5 ทุนการศึกษาหงส์ เผ่าวัฒนา ปีละ 350 บาท
2. สำหรับมอบแก่นักเรียนโรงเรียนบ้านเหมืองแพร่ รวม 2,550 บาท
   - 2.1 รางวัลทิพย์วรรณ - โกมลทิพย์ องอาจยุทธ เงินสด 150 บาท ให้นักเรียนชั้นป.2ที่เรียนดี ประพฤติดี
   - 2.2 รางวัลทีป จันทะคุณ เงินสด 150 บาท ให้นักเรียนชั้นป.3 ที่เรียนดี ประพฤติดี
   - 2.3 รางวัลคำ สารวิจิตร เงินสด 200 บาท ให้นักเรียนชั้น ป.4 ที่เรียนดี ประพฤติดี
   - 2.4 รางวัลเก่ง สารวิจิตร เงินสด 200 บาท ให้นักเรียนชั้น ป.5 ที่เรียนดี ประพฤติดี
   - 2.5 รางวัลพจน์ สารวิจิตร เงินสด 150 บาท ให้นักเรียนชั้น ป.5 ที่เกิดบ้านนาโพธิ์
   - 2.6 รางวัล"มกพ"ครูวีรชน(อนุสรณ์ครูหลาย ดวงอุปะ) เงินสด 150 บาท ให้นักเรียนชั้น ป.6
   - 2.7 รางวัล"มกพ"นักเรียนตัวอย่าง เงินสด 150 บาท
   - 2.8 รางวัลจู แซ่ตั้ง เงินสด 350 บาท ให้นักเรียนตัวอย่างรวมกับรางวัลที่2.7เป็น500บาท
   - 2.9 รางวัลการพัฒนาตนเองดีเด่น 5 รางวัล เงินสด1,050บาท(ดูรายละเอียดด้านหลัง)
3. สำหรับมอบแก่นักเรียนโรงเรียนนาแห้ววิทยา รวม 2,650 บาท 3.7 รางวัล สรชัย เจียมศิริ
   - 3.1 รางวัล"มกพ"สำหรับอนุชน เงินสด 150 บาท ให้นักเรียนชั้น ม.1 เงินสด 200 บาท
   - 3.2 รางวัล"มกพ"นักเรียนตัวอย่าง เงินสด 150 บาท
   - 3.3 รางวัลเตียง แซ่ตั้ง เงินสด 350 บาท ให้นักเรียนตัวอย่าง รวมกับรางวัลที่ 3.2 เป็น 500 บาท
   - 3.4 รางวัลศาสตราจารย์ ดร.ริชาร์ด อาร์.บอนด์ เงินสด 150 บาท ให้นักเรียนชั้น ม.2
   - 3.5 รางวัลมหาวิทยาลัยแห่งนอร์ธเธินโคโลเรโด เงินสด 150 บาท ให้นักเรียนชั้น ม.3
   - 3.6 รางวัลการพัฒนาตนเองดีเด่น 6 รางวัล เงินสด 1,500 บาท (ดูรายละเอียดด้านหลัง)
4. รางวัล ทุนการศึกษาและกองทุนการศึกษาที่มอบให้เฉพาะบุคคล
   - 4.1 รางวัลประพันธ์ ปลิดปลอดภัย เงินสด 200 บาท ให้เด็กหญิงเทป สรีสมบัติ
   - 4.2 รางวัลพูลศรี ปลิดปลอดภัย เงินสด 200 บาท ให้เด็กชายวุฒิพงษ์ วงษ์โสภา
   - 4.3 ทุนการศึกษาพิสิทธิ์ สารวิจิตร ปีละ 3,600 บาท ให้เด็กชายรุ่งเรือง สารวิจิตร เด็กหญิงรัชนีวรรณ สารวิจิตร เด็กหญิงพัชรินี สารวิจิตร คนละ 1,200 บาท
   - 4.4 ทุนการศึกษาพิสิทธิ์-วิบูลลักษณ์ สารวิจิตร ปีละ 12,000 บาท ให้นางสาวบุญแทน ไพรภิบาล
   - 4.5 กองทุนทองอินทร์ จันทะคุณ ปีละ 800 บาท
   - 4.6 กองทุนพิมสอน(แสนพรหมราช) สารวิจิตร ปีละ 800 บาท
   - 4.7 กองทุนหนูจันทร์ สารวิจิตร ปีละ 800 บาท

กองทุน 4.5,4.6,4.7 รวมปีละ 2,400 บาท ให้เป็นกองทุนดำเนินการโครงการมหาวิทยาลัยแห่งการงานและพัฒนาการ(มกพ) เพื่อส่งเสริมการศึกษาในโรงเรียนนาแห้ววิทยาคือโครงการ "เก่งอังกฤษ"และโครงการฝึกอบรมวิชาการพัฒนาตนเองเพื่อความรุ่งโรจน์ซึ่งเริ่มต้นเมื่อวันที่ 8 พฤษภาคม พ.ศ. 2532 ขณะอาจารย์สิน โสรัจจะ เป็นอาจารย์ใหญ่

ดร.พิสิทธิ์ สารวิจิตร
ผู้วางโครงการ" มกพ " 2 สิงหาคม 2535
4/626 ซอย 27 บ้านสหกรณ์เคหสถาน 4 แขวงคลองกุ่ม เขตบึงกุ่ม
กรุงเทพมหานคร 10240 โทรศัพท์ 3749910

รางวัลการพัฒนาตนเองดีเด่น ปีการศึกษา 2535 โครงการมหาวิทยาลัยแห่งการงานและพัฒนาการ

2.9 โรงเรียนบ้านเหมืองแหร่ ตำบลนาแห้ว อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย

2.9.1 รางวัลเผ่า แซ่กัง เงินสด 150 บาท ให้นักเรียนชั้น ป.3
2.9.2 รางวัลนลินี (สิ่งชูวงศ์) มุตตามระ เงินสด 150 บาท ให้นักเรียนชั้น ป.4
2.9.3 รางวัลฉวีวรรณ สัตยธรรม เงินสด 250 บาท ให้นักเรียนชั้น ป.5
2.9.4 รางวัลนำพร ไววอง เงินสด 250 บาท ให้นักเรียนชั้น ป.6
2.9.5 รางวัลทิพยวรรณ อากาศวิภาต เงินสด 250 บาท ให้นักเรียนชั้น ป.6

3.6 โรงเรียนนาแห้ววิทยา อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย

3.6.1 รางวัลรองศาสตราจารย์สมพงษ์ - รองศาสตราจารย์ แพทย์หญิงลีนา องอาจยุทธ เงินสด 250 บาท ให้นักเรียนชั้น ม.1
3.6.2 รางวัลรองศาสตราจารย์สมพงษ์ - รองศาสตราจารย์ แพทย์หญิงลีนา องอาจยุทธ เงินสด 250 บาท ให้นักเรียนชั้น ม.2
3.6.3 รางวัลรองศาสตราจารย์สมพงษ์ องอาจยุทธ เงินสด 250 บาท ให้นักเรียนชั้น ม.2
3.6.4 รางวัลรองศาสตราจารย์ แพทย์หญิงลีนา องอาจยุทธ เงินสด 250 บาท ให้นักเรียนชั้น ม.3
3.6.5 รางวัลมณี ศิริชัยรัตน์ เงินสด 250 บาท ให้นักเรียนชั้น ม.3
3.6.6 รางวัลวิจิตร ศิริชัยรัตน์ เงินสด 250 บาท ให้นักเรียนชั้น ม.3

รายนามผู้ให้รางวัลและทุนการศึกษา กองทุนการศึกษาสนับสนุนโครงการมหาวิทยาลัยแห่งการงานและพัฒนาการ (มกพ)ในปีการศึกษา 2535

1. รองศาสตราจารย์สมพงษ์ องอาจยุทธ 1,200 บาท
2. รองศาสตราจารย์ แพทย์หญิงลีนา องอาจยุทธ 1,700 บาท
3. คุณนลินี (สิ่งชูวงศ์) มุตตามระ 500 บาท
4. คุณบุญชู เผ่าวัฒนา 500 บาท
5. อาจารย์ประพันธ์ - คุณพูลศรี ปลิดปลอดภัย 400 บาท
6. คุณมณี ศิริชัยรัตน์ คุณวิจิตร ศิริชัยรัตน์ 500 บาท
7. ดร.พิสิทธิ์ - อจ.วิบูลลักษณ์ สารวิจิตร 19,600 บาท
8. อจ.ฉวีวรรณ สัตยธรรม อจ.นำพร ไววอง อจ.ทิพยวรรณ อากาศวิภาต 3,000 บาท (จัดเป็นรางวัลการศึกษาในปีการศึกษา 2535 จำนวน 750 บาท)
9. เด็กชายสรชัย เจียมศิริ 200 บาท

รวม 27,600 บาท
(สองหมื่นเจ็ดพันหกร้อยบาทถ้วน)

วันที่ 2 สิงหาคม พ.ศ. 2535

ดร.พิสิทธิ์ สารวิจิตร

ผู้วางโครงการมหาวิทยาลัยแห่งการงานและพัฒนาการ
เพื่อพัฒนาตำบลนาแห้วให้เจริญรุ่งเรือง วางโครงการ
เมื่อวันที่ 8 มีนาคม พ.ศ. 2506 ณ โรงเรียนสายน้ำผึ้ง
กรุงเทพมหานคร

การจัดกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในวโรกาสทรงครองราชยครบ ๕๐ ปี
ของศูนย์ถ่ายทอดวิชาการสู่ชนบท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย

ปี พ.ศ. ๒๕๓๗

๑. สถานที่ ศูนย์ถ่ายทอดวิชาการสู่ชนบท อาคารโครงการน้ำพระทัยจากในหลวง ตำบลนาแห้ว อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย ๔๒๑๓๐ โทร. (๐๔๒) ๘๕๗๐๒๗

๒. วันที่ ๗ – ๘ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๓๗

๓. กิจกรรมสำคัญ

๓.๑ การประกวดภาพวาด " พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราชกับการอนุรักษ์ธรรมชาติ"

๓.๑.๑ ขนาดของภาพ กว้าง ๑๒ นิ้ว ยาว ๑๖ นิ้ว เป็นอย่างน้อย

๓.๑.๒ สี สีน้ำ สีเทียน สีชอล์ค

๓.๑.๓ การส่งภาพ ส่งที่อาจารย์ใหญ่ อาจารย์ใหญ่ส่งภาพให้ ดร.พิสิทธิ์ สารวิจิ ตภายในวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๓๗

๓.๑.๔ การประกาศผลและรับรางวัล วันที่ ๘ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๓๗

๓.๑.๕ รางวัล มี ๓ อันดับ

รางวัลที่ ๑	มี	๓ รางวัล	รางวัลละ ๑,๐๐๐ บาท	รวม ๓,๐๐๐ บาท
รางวัลที่ ๒	มี	๖ รางวัล	รางวัลละ ๕๐๐ บาท	รวม ๓,๐๐๐ บาท
รางวัลที่ ๓	มี	๑๐ รางวัล	รางวัลละ ๑๐๐ บาท	รวม ๑,๐๐๐ บาท

๓.๑.๖ ผู้มีสิทธิ์ส่งภาพเข้าประกวด นักเรียนชั้นประถมศึกษาและนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในอำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย

๓.๒ การประกวดวัวพื้นเมือง

๓.๒.๑ รางวัล มี ๓ รางวัล

รางวัลที่ ๑	มี	๑ รางวัล	เงินสด	๑,๐๐๐ บาท
รางวัลที่ ๒	มี	๒ รางวัล	เงินสด	๕๐๐ บาท
รางวัลที่ ๓	มี	๓ รางวัล	เงินสด	๓๐๐ บาท

๓.๒.๒ ส่งประกวดวันที่ ๘ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๓๗

๓.๒.๓ รับรางวัล วันที่ ๘ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๓๗

๓.๒.๔ ผู้มีสิทธิ์ส่งวัวเข้าประกวด ผู้เลี้ยงวัวในอำเภอนาแห้ว

๓.๓ การจัดนิทรรศการแสดงความก้าวหน้าของโครงการพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย ณ ศูนย์ถ่ายทอดวิชาการสู่ชนบท

๓.๔ การมอบโล่และของที่ระลึกแด่ผู้เสียสละช่วยเหลือกิจกรรมและโครงการพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

๓.๕ การตรวจเยี่ยมพื้นที่เขตโครงการพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย และการเยี่ยมเยียนประชาชนของผู้บริหารระดับสูงของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประกาศวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๓๗

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิสิทธิ์ สารวิจิตร)
หัวหน้าหน่วยปฏิบัติการวิจัยและพัฒนาเพื่อการพัฒนาชนบท

การประกวดภาพในหัวข้อ " พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราชกับการอนุรักษ์ธรรมชาติ" ณ ศูนย์ถ่ายทอดวิชาการสู่ชนบท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย

.....

มีภาพที่ส่งเข้าประกวดจำนวน 148 ภาพ มีโรงเรียนที่ส่งภาพเข้าประกวด 4 โรงเรียน คือ

1. โรงเรียนนาแห้ววิทยา
2. โรงเรียนชุมชนบ้านนาพึง
3. โรงเรียนบ้านนาแห้ว
4. โรงเรียนบ้านเหมืองแพร่

รายนามนักเรียนที่ได้รับรางวัลมีดังนี้

รางวัลที่ 1 รางวัลละ 1,000 บาท มี 3 รางวัล

1. เด็กชายปรีชา	นามปัญญา	ม.2/4	ร.ร. นาแห้ววิทยา
2. เด็กหญิงแจ่มจันทร์	ดวงอุปะ	ม.2/1	ร.ร. นาแห้ววิทยา
3. เด็กหญิงวรัษฐา	พิลา	ป.3	ร.ร. ชุมชนบ้านนาพึง

รางวัลที่ 2 รางวัลละ 500 บาท มี 6 รางวัล

1. เด็กชายสมชาย	จันทะคุณ	ม.3/3	ร.ร. นาแห้ววิทยา
2. เด็กหญิงอุษา	ยศปัญญา	ป.4	ร.ร. ชุมชนบ้านนาพึง
3. เด็กหญิงอรพรรณ	โลชันสา	ป.3	ร.ร. ชุมชนบ้านนาพึง
4. เด็กหญิงพัจนภา	ยศปัญญา	ป.2	ร.ร. ชุมชนบ้านนาพึง
5. เด็กชายศศิพงษ์	สุขเสริม	ป.4	ร.ร. ชุมชนบ้านนาพึง
6. เด็กหญิงปรียานันท์	เลหุล	ป.4	ร.ร. บ้านนาแห้ว

รางวัลที่ 3 รางวัลละ 100 บาท มี 10 รางวัล

1. เด็กหญิงพิชญา	นนทะโคตร	ป.4	ร.ร.ชุมชนบ้านนาพึง
2. เด็กหญิงภูเงิน	สุทธิ	ป.4	ร.ร.ชุมชนบ้านนาพึง
3. เด็กชายโยธิน	กมลรัตน์	ป.3	ร.ร.ชุมชนบ้านนาพึง
4. เด็กหญิงภัทราวดี	สีหะวงศ์	ป.2	ร.ร.ชุมชนบ้านนาพึง
5. เด็กหญิงอรวรรณ	กมลรัตน์	ป.2	ร.ร.ชุมชนบ้านนาพึง
6. เด็กชายชัยธวัช	กันธุ	ป.6	ร.ร.บ้านนาแห้ว
7. เด็กชายบัญชา	สีหะวงษ์	ป.1	ร.ร.บ้านนาแห้ว
8. เด็กหญิงเทียมจันทร์	เหมือนศรีชัย	ป.6	ร.ร.บ้านเหมืองแพร่
9. เด็กหญิงวิภารัตน์	จันทะคุณ	ป.1	ร.ร.บ้านเหมืองแพร่
10. เด็กชายราชัน	ใจเอื้อ	ป.1	ร.ร.บ้านเหมืองแพร่

ประกาศ ณ วันที่ 8 มีนาคม พ.ศ.2537

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิสิทธิ์ สารวิจิตร)
ประธานคณะกรรมการ
ประกวดภาพ

เขียนที่บ้านเลขที่ 65 บ้านนาโพธิ์ ตำบลนาแห้ว
อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย 42170
วันที่ 16 มกราคม พ.ศ. 2533

ข้าพเจ้า นาย พิสิทธิ์ สารวิจิตร ตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ ปัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ในฐานะหัวหน้าโครงการวิจัยเรื่อง การเพิ่มแรงจูงใจในการศึกษาและการพัฒนาตนเองให้แก่นักเรียนในชนบทชายแดนที่อยู่ใกล้เขตการสู้รบ ได้จัดซื้ออุปกรณ์การฝึกอบรมการพัฒนาตนเอง เพื่อส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงวัว ตามโครงการวิจัยดังกล่าว คือ ซื้อวัว ตัวเมีย (แม่ลูก) รวมสองตัว เป็นเงิน 6,000 บาท (หกพันบาท) จากนาย ม้วน ฤทธิศักดิ์ และได้มอบวัว สองตัวนี้ ให้โรงเรียน นาแห้ววิทยา อำเภอนาแห้ว เพื่อประโยชน์ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมอาชีพเลี้ยงวัว ร่วมกับโครงการวิจัยต่อไป

ลงชื่อ [signature] ผู้มอบวัว
(นาย พิสิทธิ์ สารวิจิตร)

ลงชื่อ [signature] ตัวแทนโรงเรียน นาแห้ววิทยา
(นายสกล ไชยธิสาร) ผู้รับมอบวัวสองตัว

ลงชื่อ [signature]
(นายอภิพันธ์ จันทศร) พยาน

[signature] (นายบุญเกื้อ สารวิจิตร)
[signature] (นายพร้อม สารวิจิตร)

ผนวก – 127

ที่ ลย 0930.01/ 116

โรงเรียนนาแห้ววิทยา
อำเภอนาแห้ว จ.เลย

13 มิถุนายน 2533

เรื่อง การมอบวัวให้เป็นอุปกรณ์การศึกษา

เรียน หัวหน้าโครงการวิจัยฯ

ด้วยในวันที่ 16 มกราคม 2533 ท่าน ดร.พิสิทธิ์ สารวิจิตร ในฐานะหัวหน้าโครงการวิจัยโครงการอีสานเขียวเรื่อง " การเพิ่มแรงจูงใจในการศึกษาและการพัฒนาตนเองให้แก่นักเรียนในชนบทชายแดนที่อยู่ใกล้เขตการสู้รบ " ได้มอบวัวเพศเมีย จำนวน 2 ตัว และในวันที่ 12 เมษายน 2533 ได้มอบวัวเพศเมียอีก จำนวน 2 ตัว รวมทั้งหมดเป็นวัวเพศเมียที่มอบให้กับทางโรงเรียนนาแห้ววิทยา จำนวน 4 ตัว เพื่อเป็นอุปกรณ์การศึกษา ทางโรงเรียนนาแห้ววิทยา อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย ได้รับเรียบร้อยแล้ว และ จะได้ดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการฯ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการเรียนการสอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และ ทางโรงเรียนนาแห้ววิทยา ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วยและหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความร่วมมือจากท่านอีกในโอกาสต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสกล ไชยชิสาร)
อาจารย์ใหญ่โรงเรียนนาแห้ววิทยา

โรงเรียนนาแห้ววิทยา
อำเภอนาแห้ว จ.เลย
42170

13 มิถุนายน 2533

ผนวก – 128

4496
30 ต.ค. 2535
11.56

ที่ ลย 0927.01/267

โรงเรียนนาแห้ววิทยา
อำเภอนาแห้ว 42170

28 ตุลาคม 2535

เรื่อง การขอใช้ที่ดินก่อสร้างอาคารศูนย์ถ่ายทอดวิชาการสู่ชนบทและกิจกรรมร่วมกับกรมสามัญศึกษา

เรียน อธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

อ้างถึง หนังสือที่ ทม 1001(9)/2784 ลงวันที่ 26 สิงหาคม 2535

ฝ่ายวิจัย
รับ 156 วันที่ 30 ต.ค. 2535
ส่ง – เวลา 13.40 น.

ตามหนังสือที่อ้างถึง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีความประสงค์จะขอที่ดินจากโรงเรียนนาแห้ววิทยา เพื่อสร้างศูนย์ถ่ายทอดวิชาการสู่ชนบทและจัดกิจกรรมทดลองนวัตกรรมทางการศึกษาฯ นั้น โรงเรียนนาแห้ววิทยาได้ดำเนินการเพื่อขออนุญาตไปยังกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ แล้ว และกรมสามัญศึกษาได้พิจารณาแล้ว โดยเพื่อเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาชนบทชายแดนให้เจริญก้าวหน้าต่อไป จึงไม่ขัดข้องที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ขอใช้ที่ดินของโรงเรียนนาแห้ววิทยา จำนวน 5 ไร่

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิเนตร นนทะโคตร)
ตำแหน่งอาจารย์ 2 รักษาการแทนในตำแหน่ง
อาจารย์ใหญ่โรงเรียนนาแห้ววิทยา

โรงเรียนนาแห้ววิทยา
อ.นาแห้ว จ.เลย
42170

ชมรมศิลปวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
๑๑๕ ถนนสุขุมวิท ๒๓ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร ๑๐๑๑๐
โทรศัพท์ ๒๕๘๑๑๕

๙ มีนาคม ๒๕๔๐

เรื่อง การติดตั้งป้ายมหาวิทยาลัยและการรังวัดที่ดิน

เรียน อาจารย์ใหญ่โรงเรียนนาแห้ววิทยาที่เคารพนับถืออย่างสูง

ขณะนี้มีเรื่องสำคัญที่จะขอปรึกษาและขอความอนุเคราะห์จากอาจารย์และโรงเรียนนาแห้ววิทยา ๒ เรื่อง คือการติดตั้งป้ายมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒและการรังวัดที่ดิน ๕ ไร่ ดังนี้

๑. ทางคณะอาจารย์ที่มาปฏิบัติงานพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย ได้ปรึกษากันหลายครั้งตลอดเวลา ๔ - ๕ ปีที่ผ่านมาว่าควรมีการทำป้ายของมหาวิทยาลัยติดตั้งไว้ที่ทางเข้ามหาวิทยาลัยให้คนเห็นได้ง่าย เพื่อเป็นกำลังใจแก่ผู้พบเห็น ครู อาจารย์ นักเรียน ข้าราชการในพื้นที่และที่ผ่านมาเห็นเป็นครั้งคราว ตอนนี้ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ เบาใจ และคณะนิสิตปริญญาโท ๒๐ คน ได้ทำป้ายเสร็จแล้ว จะนำมาติดตั้งในวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๔๐ นี้และทางศูนย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย ก็ได้เตรียมเสาไม้แก่นประดู่ไว้แล้ว ๒ เสา สูง ๒.๕๐ เมตร ป้ายยาวประมาณ ๑.๒๐ เมตร สูงประมาณ ๕๐ เซ็นติเมตร จึงขอปรึกษาอาจารย์ คณะอาจารย์ คนงาน ภารโรง นักเรียน ว่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒจะขอพื้นที่ติดตั้งป้ายที่ทางขึ้นโรงเรียน เนื้อที่ประมาณ ๑ ตารางเมตรเพื่อติดตั้งป้ายมหาวิทยาลัย เพื่อประกาศแก่โลกและคนทั้งหลายว่ามีมหาวิทยาลัยอยู่ที่นี่แล้ว ความหวังมีแล้ว ความเจริญมารออยู่แล้ว เกียรติยศสูงสุดทางการศึกษามาแล้ว อนุชนทุกคน นักเรียนทุกคน ครู อาจารย์ทุกคน ควรรู้ ควรฉวยโอกาสพัฒนาตนเอง สังคมและชาติให้เจริญ ยิ่งใหญ่ต่อไป - จะมีข้อขัดข้องไหม ถ้าไม่ขัดข้องขอเรียนเชิญอาจารย์ คณาจารย์ นักเรียน คนงาน ภารโรง ร่วมพิธีติดตั้งป้ายมหาวิทยาลัยเป็นประวัติศาสตร์ด้วย โอกาสนี้ในท้องถิ่นนี้คงมีไม่มาก จะติดตั้งป้ายประมาณ ๑๔.๐๐ น. ๓๐ มีนาคม ๒๕๔๐

๒. สำนักงานราชพัสดุจังหวัดเลยกำหนดจะมาทำการรังวัดที่ดิน ๕ ไร่ ที่โรงเรียนนาแห้ววิทยา กรมสามัญศึกษาอนุมัติให้มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิทรฒใช้ประโยชน์ในวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๔๐ เวลาประมาณ ๙.๐๐ - ๑๒.๐๐ น.จึงขอเรียนเชิญท่านอาจารย์ใหญ่ คณาจารย์ นักเรียน คนงาน ภารโรงร่วมกิจกรรมด้วย เพราะนี่คือการประกาศตั้งมหาวิทยาลัยอย่างเปิดเผยนั่นเอง เมื่อมีที่ดินแน่นอนแล้วการพัฒนามหาวิทยาลัยในจังหวัดเลยก็จะเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว

ขอขอบพระคุณท่านอาจารย์ใหญ่ คณาจารย์ นักเรียน คนงาน ภารโรงโรงเรียนนาแห้ววิทยาทุกคนที่สนับสนุนโครงการสร้างมหาวิทยาลัยอย่างดียิ่งตลอดมากว่ายี่สิบปี ตอนนี้ความฝันเป็นความจริงแล้ว มีสิ่งที่น่าอัศจรรย์เกิดขึ้นแล้ว โลกจะว่าเหลือเชื่อก็แล้วแต่ แต่ความจริงคือความจริงนั่นเอง

ด้วยความเคารพนับถืออย่างสูง

กรรมการและเลขานุการ คณะกรรมการดำเนินโครงการพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อ.นาแห้ว

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ถนนสุขุมวิท ๒๓ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร ๑๐๑๑๐

๕ พฤษภาคม ๒๕๓๕

เรื่อง การขอความอนุเคราะห์เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญหัวหน้าคณะทำงานศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อม

เรียน ดร.วันเพ็ญ วิโรจนกูฏ ที่เคารพอย่างสูง

วันนี้ผมได้ส่งหนังสือของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒถึงอธิการบดีมหาวิทยาลัยขอนแก่นเรื่องขอความอนุเคราะห์อนุมัติให้อาจารย์ในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญหัวหน้าคณะทำงานศึกษาวิจัยผลกระทบสิ่งแวดล้อมมาแล้วโดยทางเมล์ด่วน (อีเอ็มเอส) และได้ส่งสำเนามาให้ท่านอาจารย์ ๑ ชุด ท่านอาจารย์ ดร.ชวนี ทองโรจน์ได้ติดต่อมาก่อนแล้วทางมหาวิทยาลัยได้ทำหนังสือตามมา สำหรับผมตั้งใจจะรีบมาปรึกษารายละเอียดและนำข้อมูลเบื้องต้นมาให้ในช่วงนี้ แต่พอดีเป็นช่วงหลานสองคนกำลังจะสอบสัมภาษณ์ในวันที่ ๑๔ - ๑๕ เดือนนี้ที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร และมหาวิทยาลัยบูรพา และมีการทำรายละเอียดโครงการอีกบ้าง จึงจะมาในช่วงวันที่ ๒๕ - ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๓๕

ผมเรียนมาทางการศึกษา จบปริญญาตรี กศ.บ.วิชาเอกภาษาไทยและภาษาอังกฤษที่ วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร (มศว ประสานมิตร ในปัจจุบัน) เมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๔ จบปริญญาโททางจิตวิทยาการศึกษา และปริญญาเอกทางการศึกษา ใน พ.ศ. ๒๕๐๗ และ ๒๕๑๕ ที่มหาวิทยาลัยแห่งมินเนโซต้า สหรัฐอเมริกา ผมเกิดที่ตำบลนาแห้ว อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย เมื่อ ๒ กันยายน ๒๔๘๑ และได้วางโครงการสร้างมหาวิทยาลัยที่ตำบลนาแห้วและดำเนินโครงการขอสงวนป่า ๒๐,๐๐๐ ไร่ไว้สร้างมหาวิทยาลัยมาตั้งแต่ ๘ มีนาคม ๒๕๐๖ รวม ๓๓ ปีแล้ว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมาดำเนินการต่อใน พ.ศ.๒๕๓๓ จนถึงปัจจุบัน ผมทราบเรื่องราวต่าง ๆ มาตลอด และทำงานนี้มาตลอด ๓๓ ปี ผมมีข้อมูลมาก และต้องการทำงานนี้ให้สำเร็จ ขณะนี้ทางมหาวิทยาลัยให้ผมทำหน้าที่ กรรมการและเลขานุการ คณะกรรมการดำเนินโครงการพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย และเป็นกรรมการและเลขานุการคณะกรรมการศึกษาผลกระทบของโครงการศูนย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย ที่มีต่อสิ่งแวดล้อม นั่นคือผมเป็นผู้ประสานงานต่าง ๆ

ในการทำงานกับท่านอาจารย์และคณะอาจารย์มหาวิทยาลัยขอนแก่นที่สนใจช่วยเหลืองานนี้ผมจะเป็นผู้มาประสานงานที่มหาวิทยาลัยขอนแก่น และจะเป็นผู้นำคณะศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมไปยังพื้นที่ตำบลนาแห้ว อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย มศว มีอาคารที่พักหนึ่งหลังอยู่ที่นั่น และผมก็มีบ้าน ญาติพี่น้อง หลาน ๆ อยู่ที่นั่น ผมจึงจะเป็นผู้ประสานงานในด้านค่าใช้จ่าย ที่พัก อาหาร ฯลฯ รายละเอียดผมจะมาชี้แจงให้ทราบต่อไป ในโอกาสนี้ขอขอบพระคุณท่านอาจารย์และมหาวิทยาลัยขอนแก่นที่ให้ความสนับสนุนช่วยเหลือในงานนี้

ด้วยความเคารพอย่างสูง

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิสิทธิ์ สารวิจิตร)

ป.ส.๗

ผนวก - 131

คำขอใช้พื้นที่ของส่วนราชการหรือองค์การของรัฐภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติ

ตามมาตรา ๑๓ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗

เขียนที่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

วันที่ 9 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2533

ส่วนราชการ / องค์การของรัฐ ชื่อ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตั้งอยู่เลขที่ 114 ถนน สุขุมวิท 23 ตำบล/แขวง คลองเตย

อำเภอ/เขต พระโขนง จังหวัด กรุงเทพมหานคร 10110

โดย นายพิสิทธิ์ สารวิจตร ตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์

ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ลงชื่อในคำขอ มีหน่วยงานตั้งอยู่เลขที่ 114 ถนน สุขุมวิท 23 (ซอยประสานมิตร

ตำบล/แขวง คลองเตย อำเภอ/เขต พระโขนง จังหวัด กรุงเทพมหานคร 10110

โทร. 2584119

ขอยื่นคำขอต่อนายอำเภอ/ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ นาแห้ว

จังหวัด เลย ดังมีข้อความต่อไปนี้

ข้อ ๑. ส่วนราชการ/องค์การของรัฐ ชื่อ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

มีความประสงค์จะขอใช้พื้นที่ เพื่อพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ณ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย

ให้เป็นศูนย์ฝึกภาคปฏิบัติและภาคสนาม , สถานีทดลองแล้วขยายเป็นคณะ สถาบันของ มศว ต่อไป

มีกำหนดเวลา 30 ปี ภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ป่า . ภูเปลือย - ภูชี้เถ้า - ภูเรือ

ตำบล นาแห้ว, แสงภา, นาพึง อำเภอ นาแห้ว จังหวัด เลย

เนื้อที่ 20,000 ไร่ - งาน - ตารางวา โดยมีอาณาเขตดังนี้

ด้านทิศเหนือ จด แม่น้ำเหือง วัดได้ ประมาณ 10,000 เมตร

ด้านทิศตะวันออก จด ป่า ที่ทำนา ไร่สวน วัดได้ ประมาณ 6,000 เมตร

ด้านทิศใต้ จด ป่า แม่น้ำหู วัดได้ ประมาณ 7,000 เมตร

ด้านทิศตะวันตก จด ป่า ที่ทำนา ไร่สวน วัดได้ ประมาณ 9,000 เมตร

ข้อ ๒. เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาคำขอใช้พื้นที่ ผู้ยื่นคำขอหรือผู้แทนที่ได้รับมอบหมาย จะเป็นผู้นำพนักงานเจ้าหน้าที่ออกไปตรวจสภาพป่าในพื้นที่ที่ขอตามวัน เวลา ที่เจ้าหน้าที่นัดหมายและจะเป็นผู้อำนวยความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ที่ออกไปตรวจสภาพป่า

- ข้อ ๓. -

ข้อ ๓ เมื่อได้รับอนุมัติให้ใช้พื้นที่ตามที่กรมป่าไม้ประกาศกำหนดบริเวณพื้นที่ห้เข้าใช้ประโยชน์ภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติแล้ว ส่วนราชการ/องค์การของรัฐชื่อ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ..... จะปฏิบัติตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ และตามเงื่อนไขที่ระบุไว้ในประกาศกำหนดพื้นที่ดังกล่าวให้ถูกต้องทุกประการ

ข้อ ๔ พร้อมกับคำขอใช้พื้นที่ ได้แนบหลักฐานต่าง ๆ มาด้วย ดังนี้

๑. รายละเอียดของโครงการที่ขอใช้ประโยชน์

๒. แผนที่ระวางของกรมแผนที่ทหาร มาตราส่วน ๑:๕๐,๐๐๐ แสดงบริเวณพื้นที่ที่ขอใช้ประโยชน์และพื้นที่ข้างเคียงที่ติดต่อกับพื้นที่ที่ขอ

๓. หนังสือแสดงว่าเป็นผู้ที่ได้รับมอบอำนาจให้ดำเนินการแทนส่วนราชการ/องค์การของรัฐ

(ลงชื่อ) ..... ผู้ขอ

(นายพิสิทธิ์ สารวิจิตร)

'Foremost among the qualities which make for greatness are caring, not only for ourselves but about other people whose needs are greater than ours — caring about our common heritage, the land, the oceans and the creatures which inhabit them; and courage and enterprise to translate caring into deeds. I am among those who believe that, given the will, if enough people display these qualities of caring, courage and enterprise, ordinary people can stem the tide of danger and act in unison, across man-made frontiers, to create a better world. Among the numerous projects submitted by people from many countries for The Rolex Awards For Enterprise, my colleagues and I of the Selection Committee have been impressed by the fact that nearly all of them have, in some degree, revealed those very qualities which give hope for the future.'

From the Foreword by

LORD HUNT

President, The Royal Geographical Society, 1977-1980

หนังสือ - 133

SPIRIT OF ENTERPRISE
THE 1981 ROLEX AWARDS

SPIRIT OF ENTERPRISE

THE 1981 ROLEX AWARDS

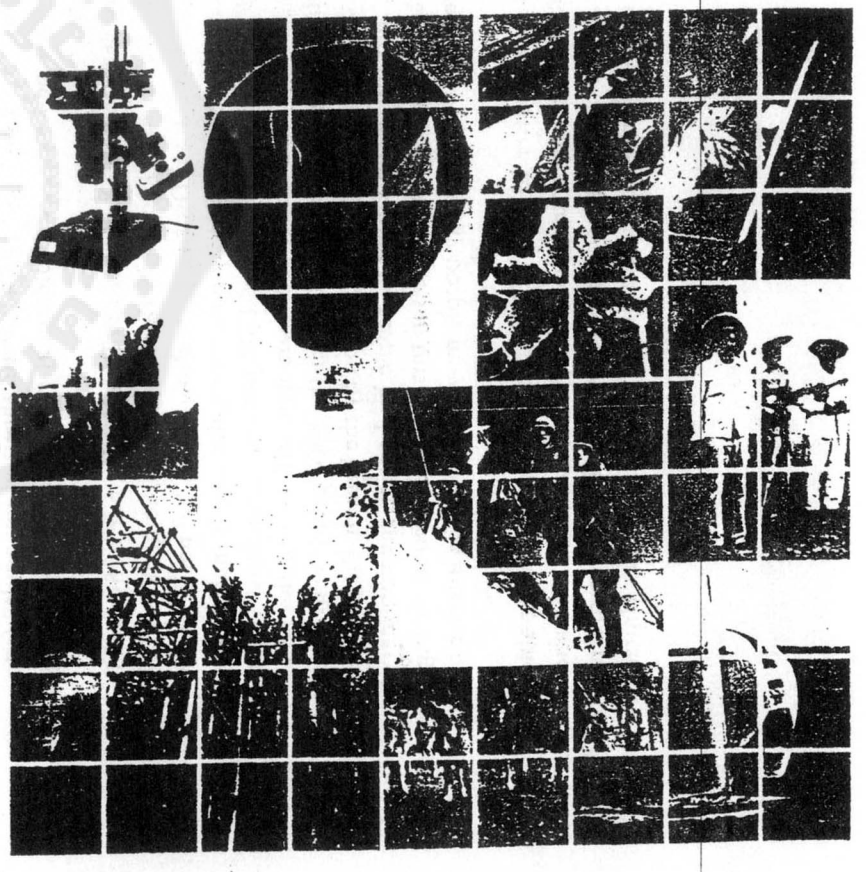

346

THE UNIVERSITY OF DEVELOPMENT

PISIT SARAWICHITR
Doctoral Programs, Graduate School, Srinakharinwirot University, Sukhumwit 23, Bangkok 11, Thailand

Thai, born September 2, 1938. Assistant Professor, Head of Native Community Development Program. Educated in Thailand, the United States, and the United Kingdom.

The University of Development Project is my attempt to rebuild my native community into a center of learning and culture. The project was begun in March 1963 and is planned to come to fruition 24 years later, in September 1987. I have devoted the main thrust of my adult life to this project, for both personal and professional reasons, on behalf of my people and country.

The background is as follows. I was born in Ban Napho, one of five small villages that make up an area known as Tambol Nahaeo, some 50 square miles in size, situated in Dansai District, Loey Province, in the northeastern part of Thailand. Nearly surrounded by mountains, the area is made up of hills, forests, and mountain ranges. Some 1200 people, descendants of the Thais who came to settle here about 300 years ago, still live in the area, though the population has declined sharply from the 3000 people who lived here at the beginning of this century. Colonization by the French, the ravages of World War II, and the brutal killing of people by Laotian revolutionary soldiers all contributed to disastrous changes in this peaceful, freedom-loving, and prosperous community, and many people moved away to the interior of Thailand.

I had the good fortune, after 10 years of living in my village, of being able to leave home and continue my education in Loey Province, Dhonburi, and Bangkok. Then I was fortunate enough to win a Thai government scholarship that enabled me to complete my Ph.D. studies in the United

States and to study in England. I resolved to return some of the benefits I had received from my education to my own community in Tambol Nahaeo.

My project started from scratch, without money, power, influence, or cooperating friends—just the will to rebuild a native community, the desire to render useful service to humanity, and the sincere wish to be able to devote my life and efforts to revitalizing and rebuilding the community I love.

The project centers on establishing the University of Development, for which a site of 10,000 acres of undeveloped land has been chosen. The purposes of the project include the rekindling of pride, love, and hope in one's motherland; the development and betterment of Tambol Nahaeo; the teaching of vocational and agricultural skills and self-development techniques for successful and efficient living; and the preservation, protection, and improvement of the natural setting, plants, mountains, rivers, waterfalls, and surroundings of Tambol Nahaeo. The ultimate reality will be a university community in which all people live, learn, work, and help each other to grow, so that human beings and other natural things can cohabit with bounty, happiness, and satisfaction for generations to come.

I have mapped the site of the University of Development, drawn up plans for the facilities, photographed the natural wonders that will be an integral part of the environment, and secured the beginnings of the financial and administrative needs of the project. In the local villages, I have established scholarships and academic prizes designed to encourage the local children to continue with their education and to bring them to the level of university entrance requirements. This has been done, in part, by persuading various family members and friends to establish awards in their own names to promote a strong sense of community among the people in the area.

In 1974, the University of Development Foundation was started on an informal basis to serve as a center for a variety of assistance aids, either grants in cash or equipment or expert help and advice. Also established in 1974 were University of Development Awards, again offered to local schoolchildren to promote their awareness of an academic goal. I have already established a small library for use by the University of Development and hope that this will serve as a further focal point of interest and help to the community.

I have applied for various governmental support programs, using in many cases a document I have written on the entire project. Entitled "A Preliminary Study of the Problems, Needs, Educational Aspirations, Economic Status and General Outlooks of the People and Pupils in Tambol Nahaeo," this 395-page report was released and distributed in about 165 copies. It has been helpful in obtaining small grants, which have been totally and effectively used to further the project. It is my strongest wish to be able to open the University of Development in 1987.

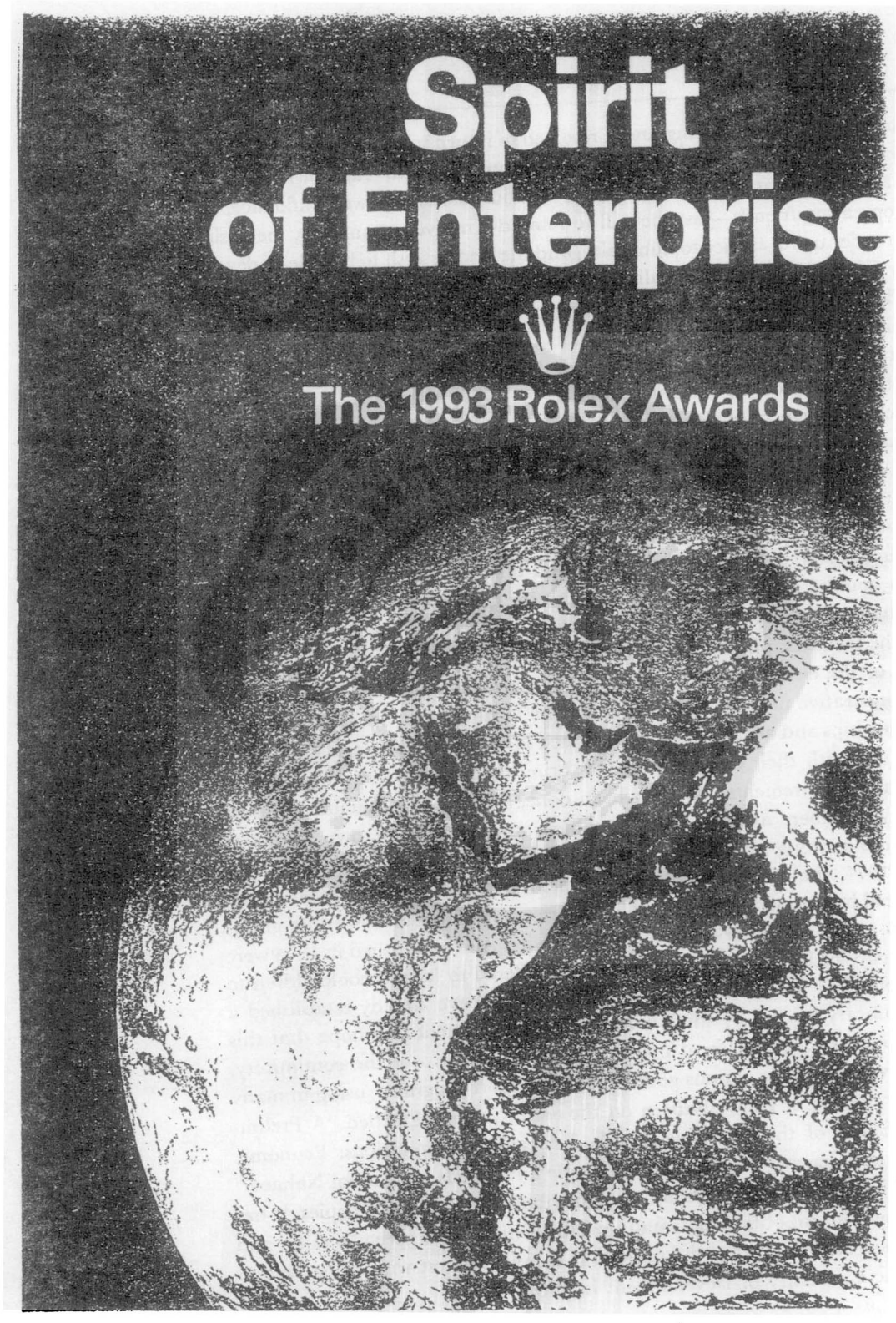
Spirit
of Enterprise
The 1993 Rolex Awards

Peace through education at the University of Development

Pisit Sarawichitr

Thai, born 2 September 1938. Assistant Professor at Srinakharinwirot University Prasarnmit. Educated in Thailand and the United States; Ph.D. in Education from the University of Minnesota in 1976.

Room 947, Graduate School, Srinakharinwirot University Prasarnmit, Sukhumwit 23, Phrakhanong, Bangkok 10110, Thailand

My studies of world history from Babylonia to Cambodia have convinced me that, over the centuries, man has prepared for war rather than worked for peace. Man's aggressiveness has not diminished since the time of Hannibal. Most countries' budgets are geared to the development and acquisition of weaponry; more and better equipment and instruments are devised and used for destruction, but little is done for peace, education and social development. The loss of lives and properties is gigantic but man seems never to learn. More people will suffer and more world treasures will be destroyed unless man curbs his greed and aggressive inclinations.

Nahaeo District in Loei, Thailand, has more stories of wars than of peace, because the district is situated in a strategic area and unrest there is high. In 1963, we launched an effort to improve the situation by setting up the University of Development, with the ultimate aim of preventing war in the region. In 1987-1988, war did in fact break out between Thailand and Laos, and the losses that ensued were sufficient to have built six universities.

A university with new and fundamental objectives

The project has as its aims to: lessen the loss of lives and property in the border areas and to increase peace, happiness and socio-cultural progress by preventing war between Thailand and Laos; extend professional training and higher education to poor and underprivileged people in the rural regions and endangered areas; and encourage Srinakharinwirot University students and staff to help people in the rural areas. It comprises six interrelated activities: development of a curriculum emphasizing natural conservation, cultural development and peace education; vocational training for poor, underprivileged rural border populations; promotion of Thai-Laos peace events in Nahaeo District; and construction of training and research facilities in the Nahaeo Centre of Srinakharinwirot University.

Dr. Pisit Sarawichitr, instigator of the project to set up a University of Development, addressing participants at the teak tree planting ceremony that he organized in Nahaeo District to honour His Majesty the King of Thailand and to give further promotion to his university concept.

Three subject specialists and one educator will draft the curriculum in the areas of natural conservation, socio-cultural development and peace education, and this curriculum will be processed through normal university channels to gain approval and support. Peace education is a new subject but one which is imperative for the future, and we will give it special emphasis in the hope that it will benefit humanity in the future.

Many poor, underprivileged people live in the rural areas along the border between Thailand and Laos, and they have no hope of progress because of the lack of stability. Efforts made by the Thai Government and military have proved unsuccessful. What is needed is education and vocational training that meet local requirements. Forced grouping and modification of people's habits must be avoided, and techniques of self-development must be used in an environment in which trainer and trainee work together as collaborators and friends.

Gaining support at all levels

Upon completion of the curriculum development stage, we will conduct a university extension and educational opportunity seminar which will have about 160 participants and bring together representatives from government agencies, institutes of higher education, and educational and military personnel. The objective will be to involve Thai leaders and make them aware of the need for peace education and a peace education curriculum in schools and universities.

Peace education must be conducted where war used to prevail. The peoples of Thailand and Laos should participate to emphasize friendship, understanding, co-operation, sharing, sincerity, generosity and tolerance. There is no need for Thailand and Laos to fight for greatness, prestige or honour. Instead they can work together, trade peacefully and pursue cultural exchanges. Many events in Nahaeo District promote peace between Thailand and Laos, including for example the annual Thai-Laos Songgrant Festival, and our project will encourage and support such events.

Srinakharinwirot University has used Nahaeo District as a research station since 1978, and instructors and graduate students go to the district for research and

moral development in groups of 5-100 persons. In 1991, the University President approved a project for Srinakharinwirot University to provide professional services to schools and the people in Nahaeo District and, in early 1992, about 70 adult-education students will visit Nahaeo District to study the community development process and participate in the University Development Programme. To strengthen educational achievement and the vision of students and instructors, the project will support and encourage student research in the District.

Expanding the on-site facilities

At present, Srinakharinwirot University does not have a permanent office in the District; consequently, as a representative of Srinakharinwirot University on the Committee for Srinakharinwirot University Land Development, I make use of the library-museum that I built at my own expense in Ban Napho, Tambol Nahaeo, Nahaeo District, for our headquarters. Many instructors, professors and students are now studying, conducting research and carrying out development programmes in the Nahaeo District but the small office at the library-museum is no longer adequate for conducting the university's activities. It is essential to construct a new training and research building with appropriate facilities for teaching and for providing efficient services to the professors, students, and the population in general.

The peace through education project will try to consolidate all the efforts, programmes and resources to build a real learning university centre for the poor and underprivileged; we hope we will leave our mark on the populations in this underprivileged region so that they can think and work for peace. No single person can achieve this alone but with many heads and helping hands we hope to attain our objectives. I have dared to believe for almost 30 years and I am convinced that I will succeed.

On 21 June 1992, Dr. Pisit Sarawichitr organized a teak tree planting ceremony in honour of His Majesty the King of Thailand at the site of the planned University of Development in Nahaeo District, Loei, Thailand. Students from the local Nahaeo Wittaya School enthusiastically joined in and planted their own trees.

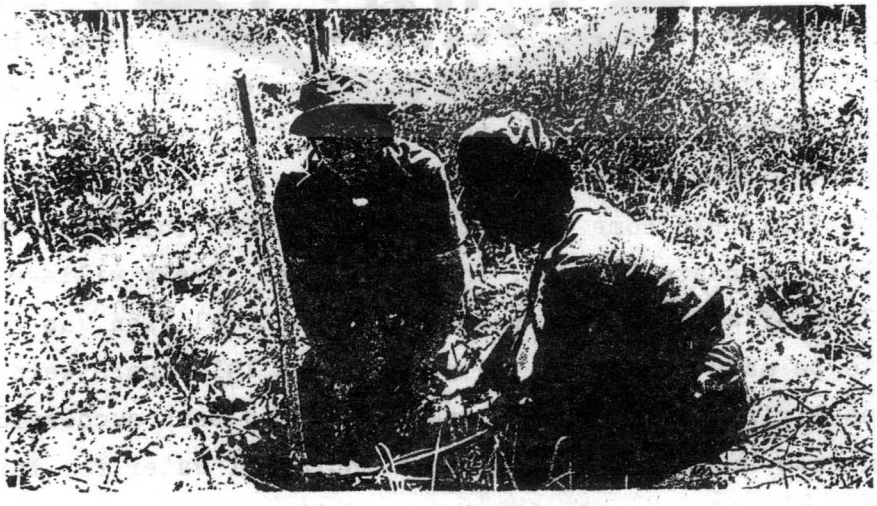

TRANSMISSION OF THE WILL TO BE THAI OF THE PEOPLE IN TAMBOL NAHAEO

Assistant Professor Dr.Pisit Sarawichitr
Boontham Kompor
Prapan Plidploardphai

.....

Introduction

Tambol Nahaeo is a group of seven small villages consisting of Ban Nahaeo Mai, Ban Nahaeo Kao, Ban Bung, Ban Napho, Ban Muangprae, Ban Ponggood, and Ban Huay Nasi. The area of this tambol is about 123 square kilometers. The number of persons living in this area was about 1,100 in 1973, 1,574 in 1981 and at the present time the number is about 2,000. Tambol Nahaeo is situated in Nahaeo District , Loei Province in the northeast of Thailand along the paved road Dansai-Saengpha. It is surrounded by mountain chains almost of the four sides. Most of the area are hills, forests, and mountain chains. Three main rivers called the Hoo, the Huang, and the Prae flow through the area making it fertile land. The principal occupations are farming and animal raising. The people grow rice, sugar canes, peppers, ground nuts, cow peas, pigeon peas, corn, jute, and vegetables such as cabbages and corianders. Some of the fruit are mangoes, coconuts, jack-fruits, tamarinds, rambehs, carambolas, papayas, oranges, pomeloes, and limes. The people raise some animals such as water buffaloes, cows, pigs, chickens, ducks, cats and dogs.

The main food of the people used to come from the rivers and the forests in the forms of fish, wild animals, birds, wild vegetables, bamboo shoots and from what the people grew on their land such as egg-plants, tomatoes, rice, gourds, and cow peas in the past. Now the people have to buy some of the food from merchants. Food gathering and food habits have changed a lot during the past ten years after the paved road had been built through the community in 1979.

The Thais had come to settle in this area for about three hundred years. They built monasteries near their villages. Every village had at least one place of worship or a monastery. Their religion was Buddhism. There used to be many people in the past. About 1910 there were more than 3,000 persons living in this small area. They had been successful in building Nam Prae Dam which has become a source of water for farming for more than 100 years. The people lived peacefully and prosperously. They produced salt from the salt wells and made roads to transport their product to sell to other parts of the country. They also produced lacqer, silk and cotton. But the wars in the past and diseases almost destroyed the community.

Tambol Nahaeo is the place where the paved roads from the north, the central, and the northeast of Thailand and the road from the Lao People's Democratic Republic meet. It becomes a strategic site for military purposes because of its suitable location and climate. Therefore this small community is the pathway of troops, merchants and learned persons. The experiences of the people in the war time were unpleasant. They had to flee for safety and lived elsewhere. In the past some people had to move to the central part of Thailand and live there permanently. From the tragic experiences the people in Tambol Nahaeo became far-sighted and their leaders planned to reserve the waste land of about 10,000 acres to build the University of Peace and Development in 1963 called the University of Work and Development. With this high ideal the people in Tambol Nahaeo love their native land, feel proud of the forests, mountains, waterfalls, rivers, creeks and desire these things to last in their community for the pleasure of the people and the world. The satisfaction and pride in small things and a small community make the people in Tambol Nahaeo peaceful and happy. The seed of peace in Tambol Nahaeo will spread all over the world and bring peace and happiness to all mankind if the 10,000 acres of land that the people in Tambol Nahaeo have reserved for 27 years since 1963 becomes the site of the University of Peace and Development. The place will allow all mankind of various races, languages, colours and ideals to come to study, research, develop and participate in thinking, counseling, and receiving the instruction from the most beautiful and wonderful nature of the Huang River basin. Then the Huang River will become the river of peace between Thailand and the Lao People's Democratic Republic and the world of both the right and left sides. The idea and ideal of peace will scatter throughout the world and the hope in a small community for the huge world peace will become a reality. The destruction of natural resources will be lessened and wars will perish from the earth.

Purposes of the research

The purposes of the research on transmission of the will to be Thai of the people in Tambol Nahaeo were:

1. To record and collect methods, procedures, plays, words, sentences, appearances, rites, fables, tales and situations relating to the transmission of the will to be Thai of the people in Tambol Nahaeo.

2. To analyze the frequency and power of plays, words, sentences, appearances, rites, fables, tales and situations relating to the transmission of the will to be Thai of the people in Tambol Nahaeo.

3. To draw a chart of the process of the transmission of the will to be Thai as a guideline for research and improvement of the process.

4. To work to support the appropriate methods and improve the unsuitable ones through teaching and training of the techniques of self-development and personality development to the people in Tambol Nahaeo during the collecting of data and field work.

5. To construct a questionnaire and a test to collect some data relating to the transmission of the will to be Thai.

Limitations

The research in 1983 had some limitations as follows:

1. The collection of data was limited to Ban Napho, Ban Muangprae, Ban Bung, Ban Nahaeo Kao and Ban Nahaeo Mai. For Ban Ponggood and Ban Huay Nasi only casual observation would be made.

2. The transmission of the will to be Thai of the people in Tambol Nahaeo was limited to the transmission of the intention, thought, belief , language, religion, tradition, culture and way of life.

3. The collection of data used observation, tape recording, photograph and slide making, listening, looking, participating in activities and field work. The emphais was on the environment of the events, places, time span, and thenatural atmosphere. The evaluation of events by using numerals was avoided.

4. The samples were not obtained through the random sampling technique but using the actual situations or events as criteria for selection during the data collection.

5. The interpretation of the events, words, narrations and documents was the responsibility of the researchers.

Samples

The samples for this research were divided into two groups. The first group was used to construct the questionnaire on the transmission of the will to be Thai. The second group was used to study the process of the transmission of the will to be Thai of the people in Tambol Nahaeo.

1. The sample for constructing the questionnaire on the transmission of the will to be Thai comprising 63 graduate students studying Philosophical Foundation of Education with the researcher in the second semester of the academic year 1982, 4 teachers of Nahaeo Witaya School and 130 students of Nahaeo Witaya School in the academic year 1982. The total number was 197.

2. The sample for studying the process of the transmission of the will to be Thai of the people in Tambol Nahaeo comprising the people, the teachers, the pupils and the children in Tambol Nahaeo that appeared in the events and situations when the data were collected. This group included most of the people in Tambol Nahaeo totaling about 1,500 persons. The researchers tried to collect data and had special interviews with 150 individuals or 10 percent of this group. Those that the researchers had special interviews were:

2.1 Community leaders such as village headmen, assistant village headmen, village doctors, learned men, community guards, village council members, merchants. The number of this section was 30.

2.2 Old and knowlegeable persons whose age was between 61 - 90 years. The number of this section was 20.

2.3 Fathers and mothers whose age was between 20 - 60 years. The number of this section was 50.

2.4 Adolescents and pupils whose age was between 15-19 years. The number of this section was 15.

2.5 Children and pupils whose age was between 4 - 14 years. The number of this section was 15.

2.6 Children whose age was from birth to 3 years(for special observation). The number of this section was 10.

Data collecting methods

This research was done in the actual situations and events that occurred in the natural settings. The collection of data was done at the same time as the researchers worked with the people and the government officials. Every action explained itself, revealed itself and provided meaning by itself. Some of the data collecting methods were as follows:

1. Field work. The researchers went to Tambol Nahaeo and did the field work there for 7 times totaling 40 days. The field work was considered to be the most important of all to benefit and develop the community.

2. Observation. Using the eyes, ears, noses, tongues and bodies to contact, perceive and check the phenomena, events, situations, land, sky, air, food, water and so on in Tambol Nahaeo to know the reality as much as possible.

3. Interviewing. Asking questions and getting answers from many persons relating to Tambol Nahaeo to get the desired data. The persons that the researchers interviewed included the governor, deputy-governor, provincial council members, district officer, deputy-district officers, education department head, foresty department head, land department head, police-men, community guards, village headmen, assistant village headmen, old persons, learned men and women, family heads, fathers and mothers, teachers, monks, pupils, adolescents and children. The number of the persons interviewed was about 300.

4. Using questionnaires. In the field work the questionnaires were not used with the people and the children directly. The ideas in the questionnaires were used indirectly in the interviews and observation or participation in activities during the data collection periods.

5. Using tape recording. Some of the interviews were tape-recorded for lateruse.

6. Making photographs and colour slides. About 1,000 pictures were made in this research.

7. Carrying out development activities with the people in Tambol Nahaeo. The researchers had participated in development activities with the people such as establishing child and pre-school center at Ban Muangprae, starting a stump museum at Ban Napho, carrying out the one million tamarind tree planting project to build a university in Tambol Nahaeo, and teaching self-development techniques to community leaders, children and pupils.

Results of the research and field work

The results of the research and field work might be summarized as follows:

1. Transmission of the will to be Thai of the people in Tambol Nahaeo. The people in Tambol Nahaeo were Thai 100 percent. Their religion was Buddhism 100 percent. They were Thai completely.

1.1 Data from the questionnaires. The data from the answers of 130 pupils of Nahaeo Witaya School revealed the transmission of the will to be Thai as follows:

1.1.1 The ten most important criteria that showed Thainess were loving of the native community, monarchy, supporting of benefactors, Buddhism, Thai language, national boundary, showing respect for the elders, marrying with Thais, doing merit and giving alms to monks, great merit festival (Bun Hae Phra Wes).

1.1.2 The ten most important activities that revealed the will to be Thai were loving and respecting the King, having pride in being born Thais, protecting Thai boundary, respecting relatives, paying respect for the elders and parents, honouring the Thais who did the good things, honouring the King and spreading His Majesty's works, supporting Buddhism, studying hard for the progress of the families, giving money and benefit for the country, and carrying out just occupations diligently.

1.1.3 The ten most important promoters and transmitters of the will to be Thai were the mother, father, school, teacher, grandmother (mother's mother), grandfather (mother's father), grandmother (father's mother), headmaster, grandfather (father's father), monastery.

1.1.4 The ten most important activities and things that promoted the transmission of the will to be Thai were informing by father, teaching and training by teachers, informing by mother, teaching and training by father, teaching and training by mother, the behavior and practice of mother, children's day activities, informing by grandfather, and grandmother, teaching and training by grandfather and grandmother, important day activities at the school.

1.1.5 The eleven most important results of the transmission of the will to be Thai were having pride in being born Thais, loving of the nation, religion and King, maintaining cooperation in the family, loving of the native community, keeping honour and prestige of the family, devoting to Buddhism, honouring the Thais who were honest and law obeying, promoting the children to progress in education, guarding the art and cultural tresures of the community, readiness to sacrifice life and money to defend the Thai boundary.

1.2 Factors relating to the transmission of the will to be Thai of the people in Tambol Nahaeo. The factors included geographical conditions, historical background of the community, socio-economic conditions, cultural and educational conditions and movements in Tambol Nahaeo.

1.2.1 Geographical conditons. Tambol nahaeo is the seat of the head-quarters of Nahaeo District of Loei Province. The location is surrounded by mountains. Three rivers called the Hoo, the Huang, and the Prae flow through the place. The climate is hot in the summer, very cold in the winter and rainy in the rainy season. The road that passes through the community is in good conditions. The area is very close to the Lao People's Democratic Republic. The Huang is the boundary between Thailand at Tambol Nahaeo and the Lao People's Democratic Republic.

1.2.2 Historical background of the community. Tambol Nahaeo was believed to be the seat of an important town and center of civilization in the past. The progress during the past 50-100 years was great. About 100 years ago more people lived in Tambol Nahaeo than at the present time and the number of monasteries and villages was greater than now.

1.2.3 Socio-economic, cultural and educational conditions. The people in Tambol Nahaeo had incomes through growing rice, corn, peas and raising animals such as cows, water buffaloes. The population comprised the Thais who had moved from Luang Phra Bang about 300 years ago. These people were Thai 100 percent. Their religion was Buddhism 100 percent. The language used in Tambol Nahaeo was Thai dialect for the native people. The fundamentals of thinking, believing and way of life were drawn from the teachings of Buddha. The easiest observable feature of the people were humour and cheerfulness. They liked to laugh and look at the funny sides of things. The bonds between relatives were strong. They led the simple lives and respected the magnates, government officials, civil servants, teachers and well-educated persons. The education in Tambol Nahaeo was at Grade 9.

1.2.4 Movements in Tambol Nahaeo. The most important movement was the creation of Nahaeo District in 1976 where Tambol Nahaeo had become the seat of the district head-quarters. Other very important movements included the establishment of Nahaeo Witaya School in 1975, the University of Work and Development project (1963-1990),

the project for Good Eating and Living and Freedom of the People in Tambol Nahaeo (1983 - 1987), and the Security Promotion of Nahaeo District project sponsored by the Second Region Border Police Headquarters in Khom Khan Province, Khon Khan University, and Loei Province which was started in 1984 with the resources of about 2,000,000 baht.

1.3 The process of the transmission of the will to be Thai of the people in Tambol Nahaeo.

1.3.1 Pattern of life development. The researcher had constructed the pattern of life development for use in the study through considering the realities that appeared in the world and accepting the belief that life consists of body, mind and the environment. The environment that influenced life and everything in the world included the solar system, the sun, the earth, nature and society of the world, Thai society, and the community that surrounded the lives of the people. At the community of Nahaeo level the researcher considered things that were the creators and supporters of life such as father, mother, grandfather, grandmother, brother and sister, relatives; sources of the transmission of the will to be Thai such as home, monastery, school, and social environment of the community; transmitters of the will to be Thai such as father, mother, grandfather, grandmother, brother and sister, relatives, friends, monks, teachers and other people in the community.

1.3.2 The direction of life development. The direction had been specified into two paths: the transmission of the good will and the transmission of the bad will.

1.3.3 The results of the transmission of the will to be Thai on the good path had made the people in Tambol Nahaeo devout to the teachings of Buddha, loyal to the Thai King and the democratic government with the King as head of the state, love their community, have strong bonds with their relatives, work hard and persvere in their jobs, interest in education and preservation of the community traditions and culture. On the bad path some people in Tambol Nahaeo had been transmitted the habits of gambling, alcholic drinking, opium smoking, and short-sighted selfishness. In conclusion the good transmission was about three-fourth and the bad transmission was about one-fourth.

Remarks: Six years after the completion of this study the people, the projects, and movements in Tambol Nahaeo have changed a lot. Some participants have become leaders in the community and some projects have attained the national awareness and support.

Assistant Professor Dr.Pisit Sarawichitr, Ph.D.

Date of Birth : September 2, 1938.

Place of Birth: 36 Ban Napho, Tambol Nahaeo,Nahaeo District, Loei 42170 Thailand

Education:

Elementary	- Ban Muangphrae School, Tambol Nahaeo	1945 -1949
Secondary	- Loei Smosornwittayalaya School, Loei	1949 -1955
Cert.in Ed.	- Ban Somdej Chaophraya Teachers College	1955 -1957
B.Ed.	- Srinakharinwirot University Prasarnmit	1957 -1961
M.A.in Ed.Psych.	- University of Minnesota, U.S.A.	1963 -1964
Ph.D.in Ed.	- University of Minnesota, U.S.A.	1972 -1976

Ph.D. Dissertation:

Continuing Certification for Teachers: Analysis of Professional Growth Activities for Renewal Units in Minnesota

Teaching Experiences:

Sai Nam Phueng School	1961-1969	Teaching English
Srinakharinwirot University -Bangkhen	1969-1977	Educational Psychology Introduction to Guidance Methods of Teaching
Graduate School,Srinakharinwirot University - Prasarnmit	1977- present	Philosophical Foundations of Education - M.Ed.level Morality and Moral Education - Ed.D.level
Self-Development for Success	1964- present	at all levels of Education - from nursery school to doctoral students

Pisit Sarawichitr

Pisit Sarawichitr

July 21, 1992.

Increasing Educational Motivation and Self-Development for Rural Students in the Border Area Near the War Zone, 1990

Assistant Professor Dr.Pisit Sarawichitr
Instructor Prapan Plidploadphai
Instructor Wibulax Sarawichitr
Srinakharinwirot University- Prasarnmit, Bangkok, Thailand.

.....

The purposes of the research were to train the students, teachers and janitors in Nahaeo Wittaya School, Nahaeo District, Loei on self-development techniques for success and to organize activities with the students, teachers and janitors mentioned for promoting community and moral development to build leaders and creators in the school and community. The self-development for success training activities were provided for the target group at Nahaeo Wittaya School as the main group (134 students, 9 teachers, and 5 janitors), at Ban Saengpha School as the supplementary group (102 pupils, 8 teachers), and at Ban Napho as the interested group (10 elementary pupils from Ban Muangphrae School). In addition to training the self-development techniques for success the research also arranged other activities with the people in Tambol Nahaeo such as native cow raising promotion, giving educational funds and awards to worthy students, co-operating with Srinakharinwirot University in the educational development program in Nahaeo District, and improving educational environment in the home and community. Self-development exercises, observation, interview, photograph taking of significant events and changes, and participating in the activities were used as techniques of data collection. The average, percentage and descriptive techniques were used in data analysis. The research achieved all the purposes and anticipations including the number of students continuing their education at Nahaeo Wittaya School increased from 113 to 219 and* the number of classrooms at Nahaeo Wittaya School changed from 4 to 7 in 2 years. The parents and students showed more interest in education. The students exhibited more desirable behaviors such as reading more books, helping parents to work more often, working harder, having life purposes, saving more, paying more attention to learning, rendering more services to the community and others, more self-help, becoming the good citizens of the community and of the parents, and obeying the admonitions of the parents.

---

* In the academic year 1992 the number of students in Nahaeo Wittaya School became 285 , the number of classrooms became 9 and the number of teachers became 12. In addition the school has 15 demonstrative cows and calves.

There were more educational development movements such as the land development at Nahaeo District project of Srinakharinwirot University, entrepreneurian project at Nahaeo Wittaya School. There were more people who provided the educational support and development in Nahaeo District. Ten more educational awards were given to worthy students making the amount of awards to reach 24,400 baht a year for the first time.

Some of the students who participated in the research programs had become leaders and outstanding speakers in their schools, in Nahaeo District and at the provincial and regional levels of Thailand. The achievements were beyond the common expectations of the researchers.

Pisit Sarawichitr

Pisit Sarawichitr

July 21, 1992.

INCREASING EDUCATIONAL MOTIVATION AND SELF-DEVELOPMENT FOR RURAL STUDENTS IN THE BORDER AREA NEAR THE WAR ZONE

Assistant Professor Dr.Pisit Sarawichitr
Instructor Praphan PIidploardphai
Instructor Wibulax Sarawichitr

.....

The research on increasing educational motivation and self-development for rural students in the border area near the war zone was sponsored by the Royal Heart project or Isarn Kheow in the fiscal year 1990 totalling 82,500 baht. Some expenses from July, 1989 to October, 1991 were supplemented through the researchers' own money.

The sufferings of the people and students in Nahaeo District during the Ban Rom Klao War between Thailand and Laos in 1987 - 1988 stimulated the researchers to carry out the project. The troubles, excitement and hardship of the people in their daily lives as well as their fears of dangers that threatened the security and safety of their lives, families, relatives and properties were impressive. The researchers had tried to help the people and the students for many years using their own resources but with little scope because of the limited fund. When the Royal Heart project extended the assistance to the people in the northeast in a big scale the researchers were happy to participate in the movement and proposed to help the people and students affected from the war between Thailand and Laos.

Purposes of the research

1. To train self-development techniques to students, teachers and janitors in Nahaeo Wittaya School (a secondary school in Nahaeo District, Loei, Thailand).

2. To arrange development activities with students, teachers and janitors in Nahaeo Wittaya School.

3. To promote moral and ethical development and good learning, living habits and to develop co-operation in the school and community.

4. To develop leaders and creators in the school, family and community promoting the development and security of the Thai-Laos boder communities.

The research stressed the diffusion of the tested significant and highly effective research findings to the rural students in order to build the foundations for progress in the rural communities at the present time and in the future.

Research strategies

1. Arranging normal activities for development in rural communities and inserting the self-development techniques into those activities.

2. Training self-development techniques to the children, students, teachers and people in their normal environment and situations.

3. Data collecting and analysis were used as supplementary activities of community development because of the belief that man and activities of man are the sole creators and indicators of liveliness, movement, change and development of the community.

Expectations

1. The number of Grade VI students continuing in Mathayom I (Grade VII) at Nahaeo Wittaya School increased.

2. The interest in education of the students and parents increased.

3. New educational movements happened in Nahaeo District.

4. More people supported educational development in Nahaeo District.

Limitations

1. The research was done in two tambols: Tambol Nahaeo and Tambol Saengpha in Nahaeo District, Loei, Thailand.

2. The research was done in two schools: Nahaeo Wittaya School (secondary) and Ban Saengpha School (elementary).

3. Arranging supplementary activities for the children and people at Ban Napho, Tambol Nahaeo.

4. Arranging activities for development through community activities and other activities that the researchers could involve.

5. The researchers selected the target groups to fit the purposes of the development of Nahaeo District.

Target groups

1. The principal school was Nahaeo Wittaya School. The number of Mathayom I - III students was 134. These students were used as the target group to be trained the self-development techniques.

2. The supplementary school was Ban Saengpha School. The number of Grade II - VI students was 102. These students were used as the suplementary group to be trained the self-development techniques.

Even though the target groups had been selected only those who came to participate in the training activities at the specified times and dates would benefit from the program. The researchers did not plan to force the students to participate in the study.

Instruments

1. Books, documents and tested self-development practice forms.

2. Slide sets: Self-development techniques and ideology development. Each set contained 80 slide frames.

3. Video: Gratitude pavilion. A 12-minute video real events.

4. Instruments in the communities: Library-Museum "Sarawichitr" at Ban Napho, Tambol Nahaeo and the University of Development project at Tambol Nahaeo.

5. Miscellaneous instruments: a tape recorder, a camera, colour films, slides, a video recorder, and tapes.

6. Native cows which were living instruments.

7. Field work activities for community development.

Data collection and development activities

The data collection and development activities were done simultaneously in Nahaeo District. The field works were done during October, 1989 to September, 1990 totalling 66 days. In addition ten more follow-ups were done in 1991.

Data analysis

The data collected were numerical and pictorial. The numerical data were tabulated, tallied, and averaged. The pictorial data were examined, interpreted, tallied and averaged. The opinions were tallied and grouped. The situations were described, interpreted and given more details of related backgounds and environment to trace the continuity and visualize the depth and sensitivity of the situations.

Results

1. Training of self-development techniques

1.1 For the self-development marks of the target group of Nahaeo Wittaya School only 61 students' marks could be used in the analysis. The first intention marks averaged 89.22 and the second intention marks averaged 90.08. The first practice marks averaged 80.20 and the second practice marks averaged 80.82. The differences between the first and the second marks were not great. This research did not emphasize the marks and used other phenomena to support the interpretation and evaluation of the program.

1.2 The analysis of the life purposes of the 45 Ban Saengpha School students who came to participate in the training regularly revealed that most of the students wanted to be soldiers, teachers, nurses and policemen respectively. The finding reflected the influence of the Ban Rom Klao War on the students' attitude. This was because the four groups (soldiers, teachers, nurses, and policemen) had made their roles impressive during the war in 1987 - 1988. The impression on the four groups had some impact on the pictures of the life purposes of the students at Ban Saengpha School.

1.3 The analysis of the opinions of the 61 students of Nahaeo Wittaya School revealed the ten practices that were most frequent: reading more books (24), helping parents to work regularly (22), working diligently (20), having life purposes (16), saving the expenses (14), learning attentively (14), helping the groups and others (13), helping oneself (12), behaving as a good person for the society (9), being a good person of the parents and obeying their teachings(8).

2. Observation, interview, and photograph data

2.1 The numbers of students and classrooms in Nahaeo Wittaya School increased. In the academic year 1989 the number of students was 113 and the number of classrooms was 4. In the academic year 1990 the number of students was 134 and the number of classrooms was 5. In the academic year 1991 the number of students was 219 and the number of classrooms was 7. In 1992 the number of students became 285(the new head-master informed Dr.Pisit Sarawichitr on August 10, 1992). The

increase was impressive because in 1984 the number of students in Nahaeo Wittaya School was 175 and the number of students dropped down every year until in 1989 the number of students reached the lowest of 113 and the former head-master went to see Dr.Pisit Sarawichitr requesting to help motivate the students to learn.

2.2 The number of Grade VI students from Ban Saengpha School and Ban Muangprae School who continued their education in Mathayom I (Grade VII) at Nahaeo Wittaya School increased. In the academic year 1989 there were 18 students in Grade VI of Ban Saengpha School and 3 students continued to study in Mathayom I at Nahaeo Wittaya School. In the academic year 1990 there were 19 students in Grade VI of Ban Saengpha School and 15 students continued to study in Mathayom I at Nahaeo Wittaya School. For Ban Muangprae School there were 17 students in Grade VI in the academic year 1990 and all of the 17 students continued to study in Mathayom I at Nahaeo Wittaya School which was the most of all the past years.

2.3 Some observation about the interested group

The interested group comprised 10 children and students from Ban Napho who studied at Ban Muangprae School from the children's grade to Grade VI in the academic year 1990. Dr.Pisit Sarawichitr taught self-development techniques to them at Library-Museum "Sarawichitr," Ban Napho, Tambol Nahaeo. These children and students were highly motivated and became leaders in their classrooms and school in learning and in sports. In 1992 one student in this group who was student president of Ban Muangprae School in 1990 became student president of Nahaeo Wittaya School and won the first prize in the all Loei Province secondary school speaking contest and won the second prize of the speaking contest among the secondary schools in Educational Region IX.

3. Data from the activities

In this research the researchers emphasized the activities to develop the communities in various forms. Some important activities that had great impacts on the educational thoughts and self-development of the students and people in Nahaeo District were the native cow raising, the University of Development participation,

educational awards and funds,and the first Srinakharinwirot University sign board installation in Nahaeo District.

3.1 The native cow raising promotion activity

This research provided 6,000 baht to buy the first native cow with a calf for Nahaeo Wittaya School on January 16, 1990. The second native cow with a calf cost 6,000 baht were given to Nahaeo Wittaya School on April 12, 1990. A few months later the soldiers at Ban Naton, Tambol Naphueng, Nahaeo District, gave two cows to Nahaeo Wittaya School. A year later the school had 4 more calves from the four cows mentioned. In addition the head-master and the janitors bought 5 cows of their own and kept them at the school. Therefore Nahaeo Wittaya School had 15 demonstrative cows and calves in two years.They enriched the students, teachers, and janitors' experience and education.

3.2 The University of Development participation activities were complicated and comprehensive involving the people, community leaders, village headmen, tambol councilmen, deputy district officers, district officer, provincial government officials, Srinakharinwirot University administrators,professors, ministers, members of parliament ,and foreign embassies as well as students. The activities greatly helped to increase educational motivation and self-development of the students and the people in Nahaeo District.

3.3 Educational awards and funds

This activity had been started since 1960 by Dr.Pisit Sarawichitr with the sum of 100 baht and ten textbooks for Grade IV. In 1989 the amount of educational awards and funds had reached 24,400 baht. In 1992 the amount was 27,600 baht. There were 11 awards for self-development alone for Ban Muangprae School and Nahaeo Wittaya School students. These awards and funds were administered through the University of Development project. In addition other government officials, retired teachers,and private agencies had provided more educational awards and funds for the students in Nahaeo District improving the opportunity of the poor students to have access to better education.

3.4 The first Srinakharinwirot University sign board installation in Nahaeo District was done on December 26, 1990. The people in Nahaeo District had waited for this event for more than 40 years with patience and anticipation.They used to have obstacles, troubles,and

sufferings in their lives and hoped that someday their children would have access to higher education in their community. When Srinakharinwirot University extended the services to the people and students in Nahaeo District the people were most satisfied and helped to build the first Srinakharinwirot University sign board and installed the sign board at the University of Development project site.

The impacts of this research were beyond expectations. In 1991 Srinakharinwirot University Prasarnmit had received 1,300,000 baht to carry out the development project at Ban Pakho, Tambol Saengpha, Nahaeo District. In 1992 two more projects were operated in Tambol Nahaeo: native cow raising for economic status improvement of the border rural people (200,000 baht); land salvation (300,000 baht). In 1990 Srinakharinwirot University initiated the land development project at Nahaeo District with the amount of 229,970 baht expenditure to request the Royal Forestry Department the permission to use about 1,600 rais of the reserved land for the development of Srinakharinwirot University Nahaeo Center of higher learning.

September 29, 1992.

Pisit Sarawichitr

Assistant Professor Dr.Pisit Sarawichitr
Graduate School
Srinakharinwirot University Prasarnmit
Sukhumwit 23, Klong Tei
Bangkok 10110
Thailand

บันทึกข้อความ

ผนวก – 158

ส่วนราชการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ที่ **วันที่** 19 มีนาคม 2539

เรื่อง รายงานการศึกษาผลกระทบของศูนย์ถ่ายทอดวิชาการ (ศูนย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ) อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิสิทธิ์ สารวิจิตร

ทัศนคติของประชาชนและหน่วยงานราชการที่มีต่อศูนย์ มศว จากการไปสำรวจความคิดเห็นแล้ว ได้ความคิดต่าง ๆ ดังสรุปไว้ในหน้าถัดไป นอกจากนี้ยังมีข้อมูลของแผนพัฒนาอำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย ประจำปี 2539 มาอีก 1 เล่ม ซึ่งได้แนบมาด้วยแล้ว

ไพโรจน์ เบาใจ

พิสิทธิ์ 2 เม.ย.39

.....

เรียน ท่านผู้มีเกียรติ หัวหน้าส่วนราชการ เจ้าหน้าที่ที่สนใจการพัฒนามหาวิทยาลัยที่อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย

รายงานความคิดเห็นสรุปนี้เป็นเอกสารเริ่มต้นในการสร้างความเข้าใจและความสนใจในการพัฒนาศูนย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย เพื่อเป็นสถานีทดลอง สถานที่ฝึกภาคปฏิบัติ ภาคสนามของนิสิตปริญญาตรี-โท-เอก และคณาจารย์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อพัฒนาชนบทและสังคม และเพื่อศึกษาวัฒนธรรมไทย-ลาว และเพื่อขยายเป็นวิทยาเขตหนึ่งของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในโอกาสอันสมควร – ความร่วมมือ สนับสนุน ช่วยเหลือของทุกท่านมีคุณค่ายิ่ง ขอให้ท่านส่งความคิดเห็น ทัศนะและการสนับสนุนด้านต่าง ๆ ที่ทำได้ไปยังศูนย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย 42170 เพื่อดำเนินการให้โครงการนี้บรรลุวัตถุประสงค์ต่อไป ขอขอบคุณ

4 เมษายน 2539

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิสิทธิ์ สารวิจิตร)

กรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการดำเนินโครงการพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย

ทัศนะของชาวบ้านและหน่วยงานราชการที่มีต่อโครงการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย

ระหว่างวันที่ 12 - 15 มีนาคม พ.ศ. 2539 สำรวจ สัมภาษณ์โดยคณะอาจารย์และนิสิตปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาพิเศษ สาขาความบกพร่องทางสติปัญญา ปี 2538

.....

1. แม่ค้าขายของในตลาดบ้านเหมืองแพร่ (ตลาดสุขาภิบาลอำเภอนาแห้ว)
   - อยากให้สร้างมหาวิทยาลัยเร็ว ๆ เพราะมีโครงการมานานแล้ว จนลูก ๆ 5 คน เรียนจบแล้วก็ยังไม่สร้างมหาวิทยาลัย ถ้ามีมหาวิทยาลัยก็จะทำให้ขายของดี มีรายได้เพิ่มขึ้น
2. พ่อค้าขายไอสครีม อำเภอด่านซ้าย ไปเร่ขายไอสครีมที่อำเภอนาแห้ว
   - ถ้ามีมหาวิทยาลัยจริงผมจะมาซื้อที่ดินที่นี่ แต่ผมคิดว่าน่าจะเป็นไปไม่ได้ ควรจะตั้งที่อำเภอด่านซ้าย เพราะเป็นอำเภอเปิด (พ่อค้าคนนี้เป็นคนรุ่นใหม่ มาขายไอสครีมที่อำเภอนาแห้ว เพราะอำเภอนาแห้วมีความเจริญและมีเศรษฐกิจดีขึ้น แต่ไม่ทราบว่าก่อน พ.ศ. 2513 คือก่อน 26 ปีมาแล้ว อำเภอนาแห้วปัจจุบันคือตำบลนาแห้วและตำบลนาพึง ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของอำเภอด่านซ้ายมานับร้อยปี ใน พ.ศ. 2513 ตำบลนาแห้วและตำบลนาพึงไร้บการยกฐานะเป็นกิ่งอำเภอนาแห้วแล้วได้รับการยกฐานะเป็นอำเภอนาแห้วใน พ.ศ. 2519 การดำเนินโครงการมหาวิทยาลัยแห่งการงานและพัฒนาการ(มกพ)ใน พ.ศ. 2506 นั้น ดำเนินการที่ตำบลนาแห้ว อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย และปัจจุบันก็คือพื้นที่เดิม ซึ่งมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมาดำเนินการต่อที่ตำบลนาแห้ว อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย)
3. แม่ค้าขายก๋วยเตี๋ยว
   - น่าจะดำเนินการจัดตั้งมหาวิทยาลัยนานแล้ว เพราะชาวบ้านยากจน มีรายได้ครอบครัวละประมาณ 20,000 บาทต่อปี ชาวบ้านสามารถดำรงชีวิตอยู่ในท้องถิ่นได้อย่างสบายแต่ไม่มีรายได้พอส่งให้ลูกเรียนสูง ปัจจุบันเด็ก ๆ อำเภอนาแห้วตื่นตัวทางการศึกษา เพราะมีเด็กที่จบชั้นมัธยมไปทำงานที่กรุงเทพฯแต่วุฒิไม่พอและกลับมาเรียน กศน. เพิ่มเพื่อไปประกอบอาชีพ ทำให้ช่วยเพิ่มรายได้ หางานง่ายขึ้น ประชาชนส่วนใหญ่สงสารอาจารย์

พิสิทธิ์ สารวิจิตร มีความตั้งใจจะทำโครงการนี้ จนคิดว่าเป็นโครงการเพ้อฝันหรือเปล่า เพราะตั้งแต่เล็กก็เห็นป้ายมหาวิทยาลัยติดตามต้นไม้ใหญ่ในขณะที่ไปหาเห็ด หาหน่อไม้ แต่จนปัจจุบันอายุ 47 ปี ก็คิดว่าคงจะไม่มีมหาวิทยาลัยมาทำความเจริญให้กับหมู่บ้านอีกแล้ว

4. ช่างทำผม

- อยากให้เปิดมหาวิทยาลัย เพราะธุรกิจจะดีขึ้น และลูกจะได้มีโอกาสเรียนมหาวิทยาลัย ขณะนี้ลูกอายุ 6 ขวบ

5. นักเรียนชั้นมัธยม โรงเรียนนาแห้ววิทยา จำนวน 7 คน

- อยากให้มีแหล่งศึกษาที่อยู่ใกล้บ้าน เพราะพ่อแม่ทำไร่ ทำนา ยากจน ปัจจุบันอยากเรียนสายอาชีพ ถ้ามีมหาวิทยาลัยคงได้เรียนต่อ และมีตลาดแรงงานเพิ่มขึ้น และคงจะหางานทำได้ง่ายเพื่อช่วยครอบครัว

6. อาสารักษาดินแดน (ป้องกันชายแดนไทย - ลาว)

- มีเงินเดือน 4,500 บาท ลูก 3 คน ไม่ค่อยเหลือ อยากให้ลูกเรียนสูง ถ้ามีแหล่งการศึกษาเศรษฐกิจทางไทยจะดีขึ้น ประชาชนลาวบางส่วนอาจจะขอเข้ามาเรียนในมหาวิทยาลัย

7. หัวหน้าเกษตร อำเภอนาแห้ว (คุณวัฒนธรรม)

- ให้การสนับสนุนโครงการมาตลอด คิดว่าโครงการนี้สามารถทำสำเร็จได้แน่นอน ถ้ามีการติดต่อประสานงานกับกรมป่าไม้ให้ชัดเจน ถ้ามีมหาวิทยาลัยในอำเภอนี้จะทำให้เศรษฐกิจและชาวบ้านมีงานทำ ผืนดิน 1,600 กว่าไร่นี้หาไม่ได้อีกแล้วในประเทศไทย อีกทั้งจะเป็นจุดยุทธศาสตร์ระหว่างไทย - ลาว

8. รองผู้กำกับสถานีตำรวจอำเภอนาแห้ว (พ.ต.ท. พร ลิพอนเชต)

- เห็นด้วยกับโครงการ แต่ยังขาดเอกสารสิทธิทางที่ดิน พื้นที่อนุรักษ์ชั้นที่ 1 เอ แต่น่าจะสร้างที่อำเภอด้านซ้าย เพราะเป็นทางผ่าน จุดกึ่งกลาง แต่ก็ขาดพื้นที่ก่อสร้าง

9. ผู้ช่วยสุขาภิบาล

- เป็นคนอำเภอนาแห้ว พบว่าอาจารย์พิสิทธิ์ สารวิจิตร จับจองที่ดินตั้งแต่ผมเป็นเด็ก จนปัจจุบันการดำเนินงานล่าช้า จนการประปากำลังจะตั้งงบ มีโครงการอนุมัติงบสร้างประปาในพื้นที่ของมหาวิทยาลัยจำนวน 15 ไร่ ซึ่งได้รับการอนุมัติงบประมาณเลว แต่ติดขัดเนื้อที่ดินของมหาวิทยาลัย ถ้ามหาวิทยาลัยยังไม่ดำเนินการแต่ประการใด เชื่อว่าการประปาต้องใช้เนื้อที่ของมหาวิทยาลัยแน่นอน

10. ปลัดอำเภอฝ่ายปกครอง (คุณบุญธรรม คำแพทย์)

- ขาดการประชาสัมพันธ์และทำโครงการที่ชัดเจนให้ชุมชนและหน่วยราชการทราบ ควรให้ความรู้ประชาชน ปรับเปลี่ยนทัศนคติ แนวคิดให้ประชาชนยอมรับได้ ถ้ามหาวิทยาลัยสร้างขึ้นได้จะได้ขยายโอกาสทางการศึกษา

11. เจ้าหน้าที่สาธารณสุขอำเภอนาแห้ว (คุณสมศรี สังสีเมฆ)

- ถ้าจัดตั้งมหาวิทยาลัยผลตอบแทนจะคุ้มค่าหรือเปล่า ต้องสร้างภาพลักษณ์ให้ประชาชนเห็นเน้นประชาสัมพันธ์ และพร้อมที่จะให้ความร่วมมือ

12. ผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอ (คุณวิชาญ แดงมูล)

- เห็นสมควรถ้าจะจัดตั้งมหาวิทยาลัยเพื่อเปิดโอกาสทางการศึกษาและอาจจะมีผลทางลบบ้าง เช่น สภาพแวดล้อม

13. หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอนาแห้ว (คุณวิวัฒน์ อ้นน่วม)

- อยากให้ทำโครงการให้ชัดเจนและประชาสัมพันธ์กับหน่วยราชการต่าง ๆ หัวหน้าส่วนราชการต่าง ๆ และประชาชนให้มาก ทาง สปช. ยินดีให้ความร่วมมือในการดำเนินงานสร้างมหาวิทยาลัยและช่วยประชาสัมพันธ์

14. ป่าไม้อำเภอนาแห้ว (นายบัวพาน ยศปัญญา)

- ขณะนี้สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม ทางกรมป่าไม้ ได้ตรวจสอบพื้นที่จากที่ขอ 20,000 ไร่ และเสนอให้ใช้ได้เพียงประมาณ 1,665 ไร่ เพราะมีผู้ร้องเรียน 60 ราย จึงได้จัดเป็นพื้นที่ทำกินประมาณ 600 ไร่ ทางมหาวิทยาลัยสามารถที่จะดำเนินงานได้ถ้าทำโครงการพร้อมการอนุรักษ์ รักษาสิ่งแวดล้อมให้ชัดเจน อีกทั้งทำความเข้าใจกับประชาชนที่ทำมาหากิน หรือให้เงินทดแทน ควรรีบดำเนินการก่อนที่จะมีการบุกรุกที่ทำกินมากกว่านี้

15. เจ้าหน้าที่โครงการสวนป่านาปอ

- ทราบว่ามีโครงการนี้ตั้งแต่เล็ก ๆ เมื่อไรจะสร้าง ถ้าสร้างได้ก็ดี

16. ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงพยาบาลนาแห้ว

- ได้ให้ความเห็นว่า ถ้ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมาตั้งศูนย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒก็จะเป็นผลดีต่อประชาชน ช่วยอบรมให้ความรู้ทางด้านสาธารณสุขแก่ชาวบ้าน ช่วยตรวจสุขภาพให้กับประชาชนได้ทั่วถึงขึ้น เพราะในปัจจุบันทางโรงพยาบาลนาแห้วไม่มีบุคลากรพอที่จะไปดูแลสุขภาพของประชาชนได้ ฉะนั้นถ้า มศว มาเปิดศูนย์ฯ ก็จะส่งผลดีต่อประชาชนเป็นอย่างมาก

.....

ขอขอบคุณทุกท่านที่กรุณาให้ความคิดเห็น แสดงทัศนะเกี่ยวกับการสร้างมหาวิทยาลัยและศูนย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย ความคิดเห็นเหล่านี้มีคุณค่ายิ่ง ทางมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒและคณะกรรมการดำเนินโครงการพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย ต้องการได้รับความคิดเห็นอย่างนี้อีกมาก ๆ เพื่อรวบรวมเป็นเอกสารเสนอคณะรัฐมนตรี สภาผู้แทนราษฎร สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม กรมป่าไม้ ฯลฯ

การศึกษาดูงาน โครงการศูนย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ต.นาแห้ว อ.นาแห้ว จ.เลย ของกลุ่มนิสิตบริญญาโท ชั้นปีที่ 1 วิชาเอกพลศึกษา ระหว่างวันที่ 10-11 ส.ค.2539

โครงการดังกล่าวเป็นโครงการที่สืบเนื่องมาจากโครงการมหาวิทยาลัยแห่งการงานและพัฒนาการ (มกพ) ซึ่งเริ่มเมื่อ 8 มีนาคม 2506 เพื่อพัฒนาตำบลนาแห้วให้เจริญรุ่งเรือง โดยความร่วมมือของชาวบ้าน นักเรียน ครู-อาจารย์ ข้าราชการในพื้นที่ ทำการพัฒนาท้องถิ่นตนเอง ต่อมาในเดือนเมษายน 2533 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับเอาพื้นที่โครงการมหาวิทยาลัยแห่งการงานและพัฒนาการ (มกพ) มาดำเนินการต่อเป็นโครงการศูนย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทร-วิโรฒ อ.นาแห้ว จ.เลย จนถึงปัจจุบัน

การเดินทางไปศึกษาดูงานในครั้งนี้ กลุ่มนิสิตฯไปในฐานะของผู้ช่วยนักวิจัย เพื่อดำเนินการตามหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. สร้างความคุ้นเคยกับชาวบ้าน ข้าราชการ ครู นักเรียน และเจ้าหน้าที่ในพื้นที่อำเภอนาแห้ว

2. สัมภาษณ์ความคิด ความรู้สึก ความสนใจและขอความสนับสนุน ความคิดเห็นเกี่ยวกับการสร้างศูนย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อ.นาแห้ว จ.เลย และชี้แจงจุดมุ่งหมายของโครงการ โดยใช้แบบสอบถาม ซึ่งจุดมุ่งหมายของโครงการถูกกำหนดขึ้นดังนี้

2.1 เพื่อเป็นสถานที่ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติ อาทิ พันธุ์พืช สมุนไพรและความหลายหลากทางชีวภาพ

2.2 เพื่อเป็นสถานที่ฝึกภาคปฏิบัติและฝึกภาคสนามของนิสิตสาขาวิชา

2.3 เพื่อเป็นสถานที่ถ่ายทอดและเผยแพร่วิชาการ เพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของชาวชนบท

2.4 เพื่อเป็นสถานที่ศึกษาวัฒนธรรมไทย-ลาว

3. สร้างความสัมพันธ์อันดีงามกับชาวบ้าน ข้าราชการ ครู นักเรียนและเจ้าหน้าที่ในพื้นที่และประเทศชาติโดยส่วนรวม เพื่อสร้างสันติสุขและความเจริญรุ่งเรืองให้สังแก่สังคมไทย

กระทั่งปัจจุบัน โครงการศูนย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ยังดงดำเนินต่อไปในหลายด้านอย่างต่อเนื่อง อาทิเช่น

- ด้านการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมของศูนย์ฯ โดยคณะอาจารย์มหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยมี รศ.ดร.วันเพ็ญ วิโรจนกูฏ เป็นผู้เชี่ยวชาญหัวหน้าคณะทำงาน

- ด้านการเตรียมพร้อมด้านที่พัก การนำนิสิต อาจารย์ของ มศว. มาปฏิบัติงานในพื้นที่เพื่อทำการวิจัย สร้างความคุ้นเคยกับพื้นที่และประชาสัมพันธ์โครงการ

- ด้านการขอพื้นที่ 5 ไร่ จาก ร.ร.นาแห้ววิทยา การอนุมัติใช้พื้นที่จากกรมป่าไม้

- ด้านการดูแลรักษาพื้นที่ การปลูกไม้ผล การปลูกไม้ผล การปลูกต้นสัก ดอกไม้ พันธุ์ไม้เพื่อการศึกษา วิจัยและถ่ายทอดวิชาการสู่ชนบท ดังเช่น ในคราวเดียวกันนี้ มีคณะของรองอธิบดีฝ่ายวิชาการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้มาสำรวจศูนย์ฯเช่นเดียวกัน

- การพัฒนาบุคลากร ผู้ปฏิบัติในพื้นที่ การแสวงหาทุน ผู้สนับสนุน ผู้ร่วมมือในการพัฒนา

หลังจากเสร็จสิ้นการศึกษาดูงานศูนย์ฯ แล้ว ได้มีการนำผลการสำรวจที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งสามารถนำผลการวิเคราะห์ข้อมูล มาสรุปผลดำเนินงาน การศึกษาดูงานศูนย์ฯ ได้ดังนี้

1. กลุ่มนิสิตได้ออกสำรวจภาคสนามในพื้นที่ เพื่อสร้างความคุ้นเคยกับบุคคลในพื้นที่ อาทิเช่น ข้าราชการ ชาวบ้าน ครู นักเรียนและเจ้าหน้าที่ในอำเภอ ซึ่งสามารถดำเนินการได้เป็นผลดียิ่ง

2. จากการสำรวจโดยใช้แบบสอบถาม เพื่อสร้างความคิดเห็น ความรู้สึก ต่อโครงการศูนย์ฯ ว่า เป็นโครงการที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาความเจริญในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านการศึกษา ชีวิตเป็นอยู่ ความสามัคคี ให้เกิดขึ้นใน อ.นาแห้ว และควรให้ความสนใจต่อโครงการเป็นอันมากโดยดูได้จากการให้ความร่วมมือในการสร้างศูนย์ ในทุก ๆ ด้านที่ตนเองสามารถที่จะทำได้

3. เมื่อสอบถามเกี่ยวกับ ความรู้ความเข้าใจที่มีต่อ มศว.แล้ว บุคคลต่าง ๆ ในพื้นที่ต้องรู้จัก มศว.เป็นอย่างดี อันเนื่องจากได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการสร้างโครงการศูนย์ฯ อ.นาแห้ว ทำให้ได้ทราบข่าวสารเกี่ยวกับ มศว. ตลอดเวลา จนทำให้ มศว. เป็นที่รู้จัก ทั้งใน อ.นาแห้ว และในท้องถิ่นอื่นใกล้เคียง

รายชื่อนิสิตปริญญาโท วิชาเอกพลศึกษา (ภาคพิเศษ)

1. นายกิติวัฒน์ แพ่งสภา
2. นายเกรียงศักดิ์ อุ่นศิริ
3. นายโกศล ศรีวรกุล
4. นายคำนวน สงวนพันธุ์
5. นายดำรงค์ กระแสร์ลม
6. น.ต.แดนชัย ไทยประดอง
7. นายธีระ มงคลเจริญลาภ
8. นายนิยม แสนธิ
9. นายบัณฑิต โปร่งทอง
10. นายประเสริฐ เรืองตระกูล
11. นายพรนิรันดร์ จัยสิน
12. นายพิสิฐ ชาญรังษี
13. นายภิญโญ ดวงประเสริฐ
14. นางสาวรุจิกร ชัยพิพัฒนานันท์
15. นางวันดี อุทธิเสน
16. นายศราวุธ ฉิมวิเศษ
17. นางสาวศิริพร ชอบสะอาด
18. นายสุนทร ศรีเกตุ
19. นายสมศักดิ์ รักอยู่
20. นางธารรัชต์ น้อยรักษา
21. นายธวัชชัย มีศรี
22. นางสาวจุฬามณี จันทรมณี
23. นางยุพดี กรรพฤทธิ

<u>บันทึกโครงการการเดินทางไปเยี่ยมชม [ศูนย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ] อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย ระหว่างวันที่ 7-9 ตุลาคม พ.ศ. 2539</u>

เวลา 8.00 น. รถตู้ออกจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร มีผู้ร่วมเดินทางทั้งหมด 6 คน ระยะการเดินทางจากกรุงเทพฯ มุ่งสู่อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย ผ่านหลายจังหวัดด้วยกัน เช่น ผ่านจังหวัดสระบุรี ลพบุรี เพชรบูรณ์ แล้วเข้าทางอำเภอด่านซ้าย ของจังหวัดเลย และจึงมาถึงอำเภอนาแห้ว ตลอดเส้นทางของการเดินทางจะผ่านหุบเขา และทิวทัศน์ที่เป็นธรรมชาติโดยเฉพาะช่วงของระยะทางที่เข้าสู่จังหวัดเลย รวมระยะเวลาในการเดินทางทั้งหมดประมาณ 8 ชั่วโมง มาถึงจังหวัดเลยเวลา 16.00 น. คณะของเราก็แวะ ซื้อต้นไม้ มีต้นค้อ 2 ต้น ต้นมะม่วงโชคอนันต์ 4 ต้น เพื่อไปปลูกที่ศูนย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว หลังจากนั้นคณะของเราก็เดินทางมุ่งสู่ อำเภอนาแห้ว ตลอดการเดินทางอำเภอด่านซ้าย เข้าสู่อำเภอนาแห้วนั้นข้างๆ ทางเต็มไปด้วยภูเขา และต้นไม้มีวิวทิวทัศน์ที่สวยงามมาก ความรู้สึกของข้าพเจ้าขณะนำรถมุ่งสู่อำเภอนาแห้วนั้นประทับใจในการเดินทางครั้งนี้มาก โดยเฉพาะส่วนตัวแล้ว ข้าพเจ้าเคยเรียนวิชาการพัฒนาตนเองกับท่าน ผศ.อาจารย์ ดร. พิสิทธิ์ สารวิจิตร มาก่อน และได้มีโอกาสได้ทราบถึงต้นกำเนิดการสร้างศูนย์มหาวิทยาลัยของอำเภอนาแห้ว มาบ้างแล้ว พอมาเห็นระยะทางและหนทางอันยาวไกล เช่นนี้ทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกทึ่งในความสามารถของท่านอาจารย์ ดร. พิสิทธิ์ สารวิจิตร มาก ซึ่งท่านมีความเด็ดเดี่ยว เข้มแข็ง และมีความมานะพยายามอย่างสูง ซึ่งข้าพเจ้าได้เคยศึกษาประวัติส่วนตัวของท่านอาจารย์ ดร.พิสิทธิ์ สารวิจิตร มาก่อนแล้วก็ยิ่งทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกประทับใจในความมุมานะ อดทน และประกอบด้วยจิตใจที่เด็ดเดี่ยว เข้มแข็งกล้าหาญของท่านอาจารย์ ในการสร้างศูนย์มหาวิทยาลัยแห่งนี้ มากยิ่งขึ้นไปอีก ข้าพเจ้าคิดว่าคงไม่มีใครคาดคิดมาก่อนว่า จะมีบุคคลหนึ่งซึ่งมีความตั้งใจอย่างแข็งกล้าในการตั้งศูนย์มหาวิทยาลัยที่อำเภอนาแห้ว ซึ่งเป็นท้องถิ่นทุรกันดารแห่งนี้ และเคยเป็นแหล่งของผู้ก่อการร้ายมาก่อน ชาวบ้านแถวนั้นต่างก็จะพยายามอพยพออกจากท้องถิ่นของตนเอง แต่มาบัดนี้เมื่อมีเพชรในตมเกิดขึ้น (ท่านอาจารย์ ดร. พิสิทธิ์ สารวิจิตร) มีผู้สร้างความเจริญให้กับท้องถิ่น พัฒนาความเจริญให้กับท้องถิ่นตนเอง ทำให้ชาวบ้านในอำเภอนาแห้วมีความหวัง มีกำลังใจ และหันมารักท้องถิ่นของตนเอง และไม่อยากอพยพออกจากท้องถิ่นอีกต่อไปและช่วยกันพัฒนาท้องถิ่นของตนเองโดยช่วยเหลือท่านอาจารย์อีกแรงหนึ่ง ซึ่งคณะที่ข้าพเจ้าไปพบเห็นโครงการของท่านอาจารย์นั้น ข้าพเจ้าคิดว่ามันเป็นเรื่อง “มหัศจรรย์” มากทีเดียว และเวลา 17.00 น. ก็เดินทางมาถึงปั๊มน้ำมันซึ่งเป็นปั๊มของน้องชายท่านอาจารย์ และแวะบ้านของน้องสาวท่านอาจารย์ ซึ่งทุกคนในครอบครัวของท่านอาจารย์ก็จะช่วยเหลือโครงการของศูนย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒด้วย หลังจากนั้นคณะของเราก็มาถึงศูนย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บรรยากาศและ

ธรรมชาติที่นี้ดีมากเลย ข้าพเจ้ารู้สึกประทับใจ เพราะภายในศูนย์เงียบ สงบ เต็มไปด้วยธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ บริเวณหลังศูนย์มหาวิทยาลัยมีน้ำตกด้วย ซึ่งข้าพเจ้าคิดว่าเหมาะสำหรับการศึกษาหาความรู้ และการฝึกภาคปฏิบัติของนิสิต นักศึกษา และในวันที่ 8 ต.ค. 2539 เวลา 8.00 - 9.00 น. คณะของเราก็ร่วมกันปลูกต้นไม้ไว้เป็นที่ระลึกที่ศูนย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒด้วยกัน หลังจากนั้นก็เดินชมบริเวณรอบๆ ศูนย์มหาวิทยาลัย ดูโครงการต่างๆ ของมหาวิทยาลัย ซึ่งต้นไม้ภายในศูนย์นั้น โดยมากจะเป็นไม้สมุนไพรเกือบทั้งหมด ซึ่งภายในศูนย์จะมีทั้งน้ำตก ลำธาร และมีธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ มีป้ายของมหาวิทยาลัยตามจุดต่างๆ และมีข้อความที่เป็นปรัชญาด้วยและได้ไปเยี่ยมชมสำนักปรัชญาของท่านอาจารย์ ดร. พิสิทธิ์ อยู่ใกล้น้ำตกและมีลำธารด้วย การเดินทางค่อนข้างที่จะต้องใช้เวลาในการเที่ยวชมมากพอสมควรซึ่งมีสิ่งต่างๆ มากมายที่น่าสนใจ ทำให้คณะของเราได้ชม ต่อมาคณะของเราได้มาพักเหนื่อยที่ศาลาบัณฑิต หน้าศาลาจะมีรากของต้นไม้ใหญ่ ซึ่งมีความหมายอยู่มากมาย อย่างเช่นแสดงถึงความมุมานะ ความอดทน พยายาม ของบุคคลที่สามรถนำรากของต้นไม้ใหญ่นั้นมาได้ และรากไม้นั้นก็แทนความแข็งแกร่ง ความมั่นคง และเมื่อใครมาเห็นจะพบว่าแตกต่างจากสถานที่อื่นๆ หลังจากชมโครงการของศูนย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒแล้ว ก็กลับมารับประทานอาหารที่บ้านของน้องสาวท่านอาจารย์ ดร. พิสิทธิ์ เวลา 10.10 น. ซึ่งอาหารที่นำมาให้คณะของเรารับประทานนั้นก็ได้มาจากธรรมชาติซึ่งปราศจากสารพิษ และมีความอร่อยมากเลย โดยเฉพาะหน่อไม้ หลังจากรับประทานอาหารเรียบร้อยแล้ว ท่านอาจารย์ ดร.พิสิทธิ์ก็ได้คุยกับคณะของพวกเรา และถามถึงความรู้สึกว่ารู้สึกอย่างไรบ้าง พร้อมทั้งให้ความรู้ และเล่าถึงโครงการการสร้างศูนย์มหาวิทยาลัยให้พวกเราฟัง รวมถึงการฟันฝ่าอุปสรรคต่างๆด้วย ขณะที่สนทนากันนั้นอยู่ในห้องสมุดของศูนย์มหาวิทยาลัย ซึ่งภายในห้องสมุดจะมีหนังสือ และรูปของท่านอาจารย์ และครอบครัว มีภาพเขียนน้ำมันที่ท่านอาจารย์ ดร. พิสิทธิ์ ได้ทำไว้ขณะที่เรียนอยู่ที่สหรัฐอเมริกา มีทั้งหมด 2 ภาพ แต่ละภาพวาดจะมีความสวยงาม และที่สำคัญภายในภาพ มีความหมายมากมายในภาพเขียนนั้น ซึ่งข้าพเจ้าไม่สามารถจะบรรยายได้หมดในตอนนี้ ผู้ที่ไปพบเห็นเองด้วยตาเท่านั้นที่จะประจักษ์รับรู้ได้ ภายในห้องสมุดมีหลักศิลาจารึกที่ทำด้วยหินอ่อนซึ่งท่านอาจารย์ ดร. พิสิทธิ์ เป็นผู้แกะสลักด้วยมือของท่านเอง ข้อความที่แกะสลักนั้น เกี่ยวกับทฤษฎีการพัฒนาตนเอง ซึ่งทฤษฎีนี้เชื่อว่า การพัฒนาตนเองจะเกิดขึ้น เมื่อบุคคลมีความสำนึกว่า ชีวิตของคนมีคุณค่า มีความหมาย และมีความสำคัญ และองค์ประกอบของการพัฒนาตนเองที่สมบูรณ์ คือ สัจฐาน สัจธรรม และสัจมรรค เป็นต้น หลักจากนั้น ท่านอาจารย์ก็แนะนำและเล่าเรื่องเกี่ยวกับโครงการต่างๆ ต้องฟันฝ่าอุปสรรคต่างๆ มากมาย แต่ท่านอาจารย์ก็สามารถฟันฝ่าอุปสรรคต่างๆ นั้นมาได้ โดยใช้คุณธรรม และหลักของการพัฒนาตนเองที่ท่านได้คิด และทำขึ้นมาเอง ข้าพเจ้าคิดว่าท่านอาจารย์เป็นนักคิด และนักทำที่มีคุณสมบัติทั้ง 2 อย่างในเวลาเดียวกัน ยากที่จะหาผู้ใดเสมอเหมือนได้ ซึ่งถ้ามองนักวิชาการหรือ

บุคคลที่มีชื่อเสียงต่างๆ ในปัจจุบันนี้ โดยมากจะเป็นนักคิดมากกว่านักทำ คือคิดอย่างเดียวแต่มิได้ลงมือกระทำ หลังจากดูห้องสมุดแล้ว คณะของเราก็ออกเดินทางมาชมบริเวณ อำเภอนาแห้ว ซึ่งบรรยากาศจะเย็นสบาย และมีภูเขาที่สวยงาม ได้ชมแม่น้ำเหืองซึ่งเป็นแม่น้ำที่กั้นกลางระหว่างประเทศไทยกับประเทศลาว ในแม่น้ำมีเด็กที่เป็นคนไทย-คนลาวเล่นกันอยู่ มีแพใช้ในการข้ามแม่น้ำ และคณะของเราได้เดินชมบริเวณฝั่งไทยและท่านอาจารย์ที่ได้แนะนำสิ่งของต่างๆ ที่มาจากฝั่งลาว และของจากฝั่งไทย ดังนั้นคณะของพวกเราได้มีโอกาสได้ทราบถึงวัฒนธรรมของลาวไปด้วย พร้อมทั้งได้สัมผัสชีวิตจริง ได้ไปเห็นสภาพต่างๆ ที่จริงๆ อีกด้วย และต่อมาท่านอาจารย์ก็พาไปเดินดูที่ดินที่ท่านอาจารย์ซื้อเอาไว้พร้อมทั้งปลูกต้นไม้สักทองเอาไว้ด้วย ซึ่งการเดินทางนั้นค่อนข้างลำบากพอสมควร แต่ความยากลำบากนั้นก็คือสิ่งที่แอบแฝงอยู่ และเป็นแรงผลักดันให้คณะของเราอยากเดินทางต่อ คณะของเราได้ไปพบกับกระท่อมที่สร้างขึ้นโดยมีไม้ และหลังคาที่มีการก่อสร้างไว้ แตกต่างจากสถานที่อื่นๆ คือ เสาของกระท่อมเป็นไม้ที่ผ่านการขัดเกลามาอย่างดี และท่านอาจารย์ ดร. พิสิทธิ์ ก็ได้ให้คำแนะนำและให้ความรู้เกี่ยวกับหลักการดำเนินชีวิต ทำอย่างไรถึงจะให้ชีวิตมีคุณภาพ ซึ่งคณะของเราพูดกันเองว่า นั่นแหละเป็นวิชา “ปรัชญาชีวิต” ซึ่งไม่สามารถจะหามาได้จากการเล่าเรียนในชั้นเรียนทั่วไปได้ เป้าหมายสำคัญที่ท่านอาจารย์ ดร. พิสิทธิ์ ต้องการคือ ต้องการให้นิสิตทุกคนมีความรู้ ความสามารถได้กลับไปพัฒนาบ้านเกิดของตนเอง และควรใช้ชีวิตให้คุ่มค่าในการกระทำความดี ช่วยกันทำประโยชน์เพื่อสังคม และกลับไปพัฒนาบ้านเกิดของตนเองให้มีความเจริญก้าวหน้า และทำตนเองให้มีคุณค่า เป็นต้น ระยะเวลาในการอบรมประมาณ 3 ชั่วโมง หลังจากนั้นคณะของเราก็เดินทางกลับมาขึ้นรถ เพื่อเดินทางกลับมาที่พัก ขณะเดินทางกลับก็ชมบรรยากาศรอบๆ ไปด้วย มีวิวทิวทัศน์ที่สวยงาม พร้อมกับอากาศที่สมบูรณ์ สดชื่น ตลอดการเดินทาง ทำให้คณะของเราไม่อยากกลับมากรุงเทพฯ เลย อยากจะอยู่อำเภอนาแห้วต่ออีก แต่พวกเรามีภาระหน้าที่อีกมากมายเลยต้องตัดใจกลับกรุงเทพฯ และสิ่งที่ข้าพเจ้าพบเห็นอีกสิ่งหนึ่งก็คือ คงไม่มีใครนึกหลอกว่า ในพื้นที่ห่างไกลเช่นนั้น จะมีเสาไฟฟ้าอันใหญ่โต มีแสงสว่างไสว ตลอดเส้นการเดินทางของรถมาปรากฏในสายตาของคณะพวกเราได้ ทำให้ข้าพเจ้าอดย้อนคิดถึงคำพูดของท่านอาจารย์ ดร. พิสิทธิ์ ไม่ได้ว่า เราสามารถทำได้ทุกอย่าง ถ้าเรามีความมุ่งมั่น มีความเด็ดเดี่ยว แข็งแกร่ง มั่นคง และทำจริง ซึ่งเปรียบเสมือนลูกตุ้มที่มีพลัง จะแกว่งไปนะที่ใดก็ได้ตามที่เราต้องการ หลังจากนั้น รถมาจอดหน้าศูนย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พวกคณะของเราก็เข้าห้องพัก เพื่อพักผ่อนตามอัธยาศัย เพื่อเตรียมตัวกลับกรุงเทพฯ

สรุปการเดินทางไปดูงานที่ศูนย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในครั้งนี้ จากความรู้สึกและประสบการณ์ส่วนตัวของข้าพเจ้า ที่ได้เคยเรียนวิชาการพัฒนาตนเองกับท่านอาจารย์ ดร. พิสิทธิ์ มาแล้ว ทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกประทับใจมากยิ่งขึ้น ที่ได้มาสัมผัสกับสถานที่จริงๆ ทำให้ข้าพเจ้าเกิดแนวคิดต่างๆ ขึ้นหลากหลายสำหรับตัวข้าพเจ้าเอง วงศ์ตระกูล และรวมถึงท้องถิ่นซึ่งเป็นบ้านเกิดของข้าพเจ้าเองด้วย ข้าพเจ้าดีใจที่ตนเองได้มีโอกาสได้มาพบ และได้เรียนกับท่าน อาจารย์ ดร. พิสิทธิ์ สารวิจิตร ซึ่งท่านอาจารย์เป็นบุคคลซึ่งเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม และเป็นนักคิด นักทำผู้ยิ่งใหญ่ และมีการวางแผนชีวิตของตนเองล่วงหน้ามาตลอด พร้อมทั้งมีจุดมุ่งหมายอันเด็ดเดี่ยวและมั่นคงจนสามารถฟันฝ่าอุปสรรคต่างๆ ด้วยตนของท่านเองมาตลอด ข้าพเจ้าคิดว่าจะนำสิ่งที่ท่านอาจารย์ได้สอน แนะนำ รวมถึงการฝึกการพัฒนาตนเอง ไปใช้ และปฏิบัติ พร้อมทั้งนำไปแนะนำกับบุคคลอื่นๆ ที่มีความสนใจ ซึ่งข้าพเจ้าเชื่อว่า สิ่งเหล่านี้จะช่วยพัฒนาบุคคลให้เป็นคนที่มีคุณภาพของประเทศชาติได้ ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชาติฉบับที่ 8 ที่เน้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ หรือเน้นการพัฒนาคนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพนั้นเอง ซึ่งท่านอาจารย์ ดร. พิสิทธิ์ เป็นผู้คิดและมองเห็นความสำคัญของสิ่งเหล่านี้มาตั้งนานแล้ว ดูได้จากการเขียนประวัติตามแนวความคิดของท่าน แต่ประเทศชาติเพิ่งจะมารณรงค์กันในแผนการพัฒนาประเทศฉบับที่ 8 นี้เอง ซึ่งจริงๆ แล้ว ข้าพเจ้ามีความต้องการที่จะเขียนสิ่งที่ได้พบเห็น ณ ศูนย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย อีกมากมายถึงเรื่องความประทับใจในสิ่งที่พบเห็น ไม่ว่าจะเป็น ป้ายชื่อ หรือสัญลักษณ์ต่างที่พบภายในศูนย์มหาวิทยาลัย ต้นไม้เป็นยาสมุนไพร การดำเนินโครงการ การฟันฝ่าอุปสรรค การต่อสู้ของท่านอาจารย์ดร. พิสิทธิ์ สารวิจิตรและวิวทิวทัศน์ที่สวยงาม แม่น้ำ ลำธาร น้ำตน พร้อมทั้งธรรมชาติที่เต็มไปด้วยความอุดมสมบูรณ์ ซึ่งการเขียนบรรยายที่ข้าพเจ้าเขียนมานั้นเป็นเพียงส่วนเล็กน้อยเท่านั้น ต้องไปเห็นหรือสัมผัสเองเท่านั้นถึงจะรู้ อย่างคำสุภาษิตที่ว่า "สิบปากว่าไม่เท่าตาเห็น" เป็นต้น

ลงชื่อ .....

(นางสาวมาริษา นาคทับที)

นิสิตปริญญาโท เอกจิตวิทยาการศึกษา

เอกสารรายงาน

ทัศนศึกษา : การพัฒนาตนเอง

ณ ศูนย์ถ่ายทอดวิชาการ มศว นาแห้ว จ.เลย

ส่ง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิสิทธิ์ สารวิจิตร

โดย

นต.สมจิตร แก้วนาค

วันที่ 7 พฤษภาคม 2539

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาวิชาการพัฒนาตนเอง

การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร

บัณฑิตวิทยาลัย มศว ประสานมิตร

ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2539

คำนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ของมนุษย์ การเรียนรู้ของมนุษย์ควรเป็นไปเพื่อพัฒนาศักยภาพความสมบูรณ์แห่งตน เพื่อการดำรงชีวิตของตัวเองและสังคมอย่างมีคุณภาพ เนื้อหาของการศึกษาจึงเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นและเป็นความรู้ในอดีต ดำรงอยู่ในปัจจุบันและที่ควรจะเกิดขึ้นในอนาคต วิธีการที่เหมาะสมจึงต้องสอดคล้องและครอบคลุมสาระดังกล่าวทั้งหมด ทั้งที่เป็นการศึกษาการเรียนรู้จากครู จากสิ่งแวดล้อม จากตำราเอกสาร และการค้นคว้าทดลอง รวมทั้งการศึกษาที่เกิดจากการพัฒนาตนเอง ซึ่งสาระความรู้ และผลิตผลสุดท้ายทั้งมวล คือ การพัฒนาศักยภาพความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ สถาบันการศึกษาต่าง ๆ จึงควรอย่างยิ่งที่จะต้องจัดดำเนินการศึกษาให้ผู้เรียนได้มีการค้นพบสัจจการแห่งตน ให้เป็นบัณฑิตที่มีความเป็นตัวของตัวเอง ศูนย์ถ่ายทอดวิชาการ มศว นาแห้ว จึงมีความเหมาะสมอย่างยิ่งที่จะสนองตอบความมุ่งหมายดังกล่าวนี้ เพื่อความสมบูรณ์ของการพัฒนาคนอย่างแท้จริงต่อไป

สมจิตร แก้วนาค

สารบัญ

	หน้า
ในห้องเรียน	1
การเดินทางและที่พัก	1
กิจกรรม 3 วันที่ได้รับรู้	1
มโนทัศน์ของความเข้าใจ	2
ภาพจำลองการเรียนรู้	2
ภาพความสัมพันธ์ขององค์ประกอบการเรียนรู้	4
ความสัมพันธ์ของธรรมชาติกับการศึกษา	5
การตัดต่อและอ้างอิงความรู้	6
ความหวังและทิศทางที่ควรส่งเสริม	7
บุคลิกภาพบัณฑิต	7
สรุป	8

มศว นาแห้ว : คิดและเขียนอย่างตรงไปตรงมา

ในห้องเรียน (R.946)

3 กรกฎาคม 2539 เวลา 09:00 - 12:00 น. ได้รู้จักชื่อ อ.นาแห้ว จ.เลย ในฐานะที่เป็นศูนย์ถ่ายทอดวิชาการของ มศว ประสานมิตร ซึ่งอยู่ระหว่างดำเนินโครงการให้เป็นสถานที่ฝึกอบรมนิสิตของมหาวิทยาลัยในสาขาและหัวข้อวิชาที่เกี่ยวกับการพัฒนาตนเอง โดยที่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิสิทธิ์ สารวิจิตร เป็นหัวแรงของโครงการมาตลอด ด้วยความมุ่งมั่น และมีจุดมุ่งหมาย มาเป็นเวลานาน ตั้งแต่ พ.ศ.2506 นับถึงปัจจุบันได้ถึง 33 ปี และยังคงมีความตั้งใจที่จะดำเนินการต่อไป จนกว่า...

การศึกษาภาคสนาม

7 - 9 ตุลาคม 2539 ผู้เขียนและคณะได้ออกเดินทางเพื่อไปศึกษากิจการ การดำเนินงานจริงของ ศูนย์ มศว อ.นาแห้ว จ.เลย

การเดินทาง

โดยรถยนต์จาก มศว ประสานมิตร ผ่านเส้นทางสายสระบุรี - ลำนารายณ์ เพชรบูรณ์ และ จ.เลย ภูมิประเทศ ของ จ.เลย จะมีภูเขาสูงและป่าไม้ ต้นไม้ 2 ข้างทาง ตลอดเวลา ใช้เวลาเดินทางถึงที่พักประมาณ 8 ชั่วโมง

สถานที่พัก

อยู่ในเขตพื้นที่ ซึ่งเป็นโครงการของศูนย์ถ่ายทอดวิชาการ มศว นาแห้ว โดยตั้งอยู่บนเนินเขาใกล้กับน้ำตก และหุบเขา ซึ่งมีพันธุ์ไม้นานาชนิดหนาทึบพอสมควร

กิจกรรม 3 วัน ที่ได้รับรู้

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิจิตร สารวิจิตร มีความตั้งใจอย่างยิ่งที่จะให้ผู้มาเยือนได้เห็นคุณค่าและความสำคัญของโครงการ และกิจกรรมซึ่งได้ดำเนินการไปแล้ว และที่จะดำเนินการต่อไป นับว่าเป็นอาจารย์ที่มีอุดมการณ์แน่วแน่ที่หาได้ยากยิ่ง ในยุคโลกาภิวัตน์ สมควรที่นักวิชาการหรือผู้ที่จะเป็นครูบาอาจารย์โดยสมบูรณ์แบบ ควรดูเป็นแบบอย่างที่ดีเยี่ยมท่านหนึ่ง

สิ่งที่ผู้เขียนอยากนำเสนอ

สิ่งที่ได้รู้ได้เห็นและได้สัมผัสจากประสาทสัมผัสทั้งหกมีมากมาย แต่ต้องการนำเสนอเฉพาะในส่วนของความรู้ ความคิด และความรู้สึก เท่านั้น ส่วนอื่นเป็นสิ่งที่สัมผัส มองเห็นได้ และทุกคนคงจะได้รู้เท่า ๆ กัน ถ้าได้ไป อ.นาแห้ว จ.เลย

มโนทศน์ของความเข้าใจ

ผู้เขียนยังคงให้ความหมาย และความสำคัญของการศึกษาว่าเป็นเครื่องมือของการพัฒนาคน ให้เกิดการเรียนรู้ และมีศักยภาพของความเป็นมนุษย์ หรือคนที่มีการพัฒนาแล้ว พร้อมที่จะดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมโลก อย่างมีคุณค่าและมีคุณภาพ

ผู้เขียนมีภาพนึก (Imagine) เกี่ยวกับการศึกษาและการเรียนรู้ของคน จากการเริ่มต้น ริเริ่มความรู้ของอาจารย์ ดร.พิสิทธิ์ และการคิดไตร่ตรองเพิ่มเติม ดังนี้

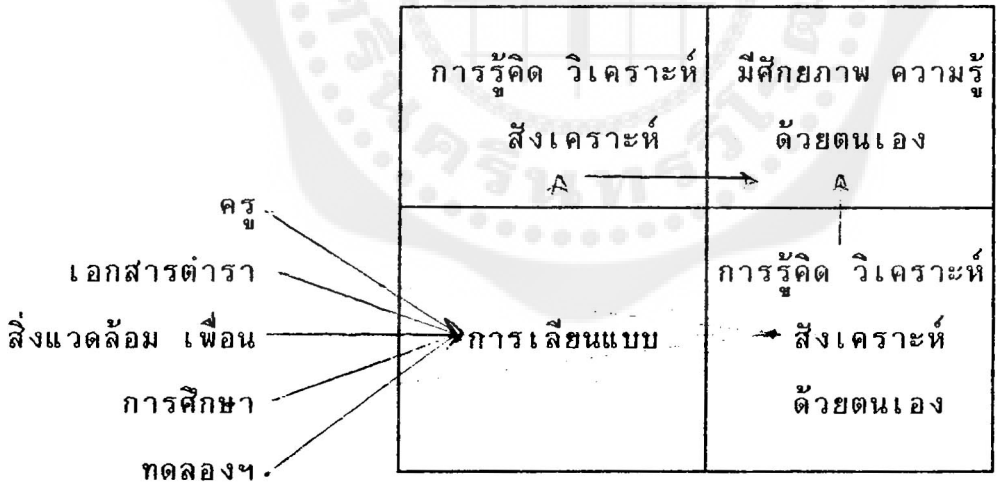

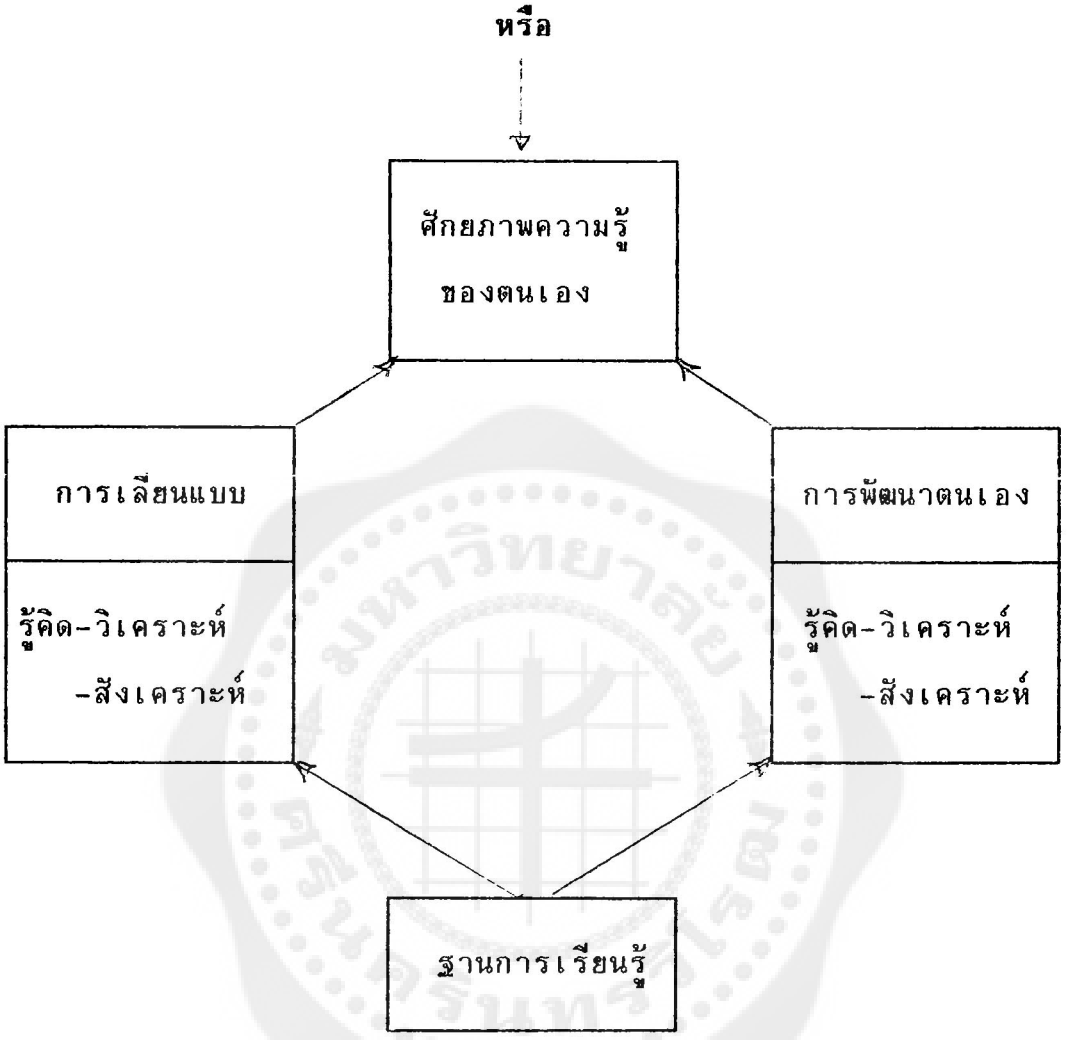

จากภาพจะเห็นว่าฐานการเรียนรู้ของคนมี 2 แบบ หลัก ๆ คือ

1. **<u>การเรียนรู้จากการลอกเลียนแบบ</u>** หรือการรู้ตาม คิดตาม และทำตามที่มีผู้รู้ ผู้คิด และผู้ทำ ไว้แล้ว แหล่งความรู้ คือ

- จากครูบอก-ครูสั่ง ครูทำให้ดู
- อ่านจากเอกสารตำรา คู่มือ หรือหนังสือต่าง ๆ
- การเรียนรู้จากเพื่อน คนใกล้ชิด และสิ่งแวดล้อม โดยได้มองเห็น ได้ยิน ได้สนทนา หรือได้คิดจากสิ่งนั้น
- จากการศึกษาทดลอง การปฏิบัติ และเกิดความรู้ ความคิด และประสบการณ์

การเรียนรู้จากแหล่งความรู้ต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น จะนำไปสู่การท่องจำ ความเข้าใจ หรือการได้คิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ เน้นศักยภาพ ความรู้ที่มีอยู่ในตนเองของผู้เรียนแต่ละคน

ซึ่งกระบวนกาเรียนการสอนในระบบการศึกษาปัจจุบันจะมุ่งเน้นและเห็นคุณค่าความสำคัญในจุดนี้เป็นส่วนใหญ่ โดยคิดว่าเป็นวิธีการหรือช่องทางสำคัญที่จะก่อร่างสร้างศักยภาพความเป็นมนุษย์ได้อย่างแท้จริง

2. <u>การเรียนรู้จากการพัฒนาตนเอง</u> จากการรู้คิดอย่างมีจุดมุ่งหมาย ไตร่ตรองทบทวนและศึกษาวิเคราะห์ สังเคราะห์ ค้นคว้า โดยมีหลักการ ขั้นตอน และกระบวนการที่ครบถ้วนสมบูรณ์ขององคาพยพแห่งวิถีชีวิต การทำงาน การเรียนรู้ ชุมชน เทคโนโลยี สิ่งแวดล้อม และธรรมชาติ

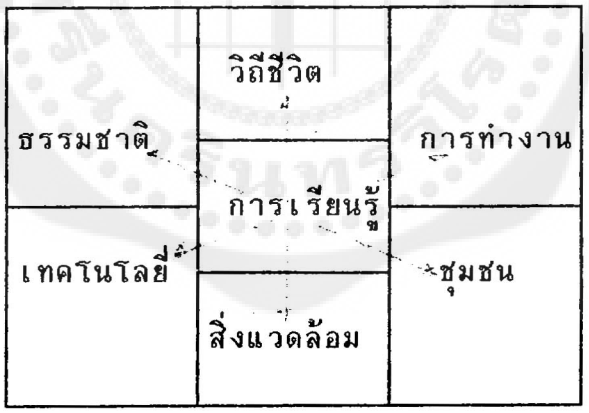

ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบการเรียนรู้

วิธีการเรียนรู้ด้วยวิธีการเช่นนี้จะทำให้ผู้เรียน เรียนรู้ได้ตลอดเวลา เป็นการเรียนรู้ตลอดชีวิต และไม่แยกส่วนแห่งการพัฒนากาย จิต สติปัญญา และการอยู่ร่วมกับธรรมชาติ เป็นการศึกษาโดยธรรมชาติ ในธรรมชาติ และเพื่อธรรมชาติ ผู้เรียนจะรู้คิด รู้ทำ และรู้แก้ปัญหา จากสิ่งที่เป็นจริง ลงมือทำจริง และเกิดผลจริง สามารถประเมินการปฏิบัติจากเป้าหมายและผลลัพท์ซึ่งมีอยู่จริง ถ้ามองในด้านของการศึกษาทดลองก็จะเป็นห้องทดลองจริงของธรรมชาติที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของชุมชนและสังคมมนุษย์ ซึ่งเรียกว่าเป็น Natural Laboratory มิใช่เป็น Experimental Laboratory (ซึ่งเป็นการศึกษาทดลองในห้อง Lab)

ความสัมพันธ์ของธรรมชาติกับการศึกษา

ผู้เขียนมีความเห็นว่า

1. **ธรรมชาติเป็นเครื่องมือของการศึกษา** การศึกษาจำเป็นจะต้องมีสื่อการสอน มีสิ่งอ้างอิง และมีอุปกรณ์เพื่อการเรียนรู้ได้ง่ายขึ้น เร็วขึ้น และความเข้าใจที่ตรงกันของผู้เรียน ธรรมชาติเป็นสิ่งที่มองเห็นและมีอยู่จริง ซึ่งผู้เรียนสามารถนำมาใช้เป็นสื่อเป็นองค์ประกอบก่อนการศึกษาระหว่างการศึกษา และการประเมินผลการศึกษาได้ อย่างยอดเยี่ยมที่สุด แต่ผู้สอนและผู้เรียนจะต้องรู้จักและเข้าใจ ตลอดจนเห็นคุณค่าและความสำคัญของสื่อการสอนชิ้น (ใหญ่) นี้ อย่างลึกซึ้ง และเป็นปฏิสัมพันธ์ ซึ่งหมายถึงว่า ยิ่งท่านรู้จักและเห็นคุณค่าของธรรมชาติมากเท่าใดท่านยิ่งนำธรรมชาติมาใช้ ให้เกิดคุณค่าต่อการเรียนรู้ได้มากเท่านั้น และประการสำคัญสื่อชิ้นนี้หาได้ไม่ยากเลย อยู่ล้อมรอบตัวท่านนั่นเอง อาจเห็นว่าราคาต่ำแต่คุณค่าสูงยิ่งนัก

2. **ธรรมชาติคือเป้าหมายของการศึกษา** ถ้ามองในแง่ของระบบ (System Approach) จะเห็นว่าธรรมชาติเป็นได้ทั้งปัจจัยนำเข้า (Input) เป็นกระบวนการ (Process) และเป็นผลลัพทธ์ (out put) และเป็นผลย้อนกลับ (Feed back) ของระบบการศึกษาที่ยึดธรรมชาติ ธรรมชาติจึงเป็นเป้าหมายของการศึกษาที่กระบวนการเรียนรู้มุ่งจะส่งเสริมและอนุรักษ์ รวมทั้งการเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกันระหว่างคนและธรรมาติ ซึ่งเป็นความสัมพันธ์แบบปฏิสัมพันธ์ใน 2 ขั้นตอน คือ

2.1 ยิ่งธรรมชาติมีความสมบูรณ์มาก คนที่อยู่กับธรรมชาติก็จมีความสมบูรณ์มากเช่นกัน

2.2 ถ้าคนไม่สนใจธรรมชาติ ไม่รักธรรมชาติ ธรรมชาติก็จะไม่เอื้ออาทร ต่อคนเช่นกัน

สรุปว่าการเรียนรู้ ณ จุดนี้ ผู้เรียนและผู้สอนมิได้กระจุกตัวอยู่แต่ในห้องสี่เหลี่ยมของห้องเรียน ห้องทดลอง หรือห้องสมุด มุมใดมุมหนึ่งของมหาวิทยาลัยเท่านั้น คำว่ามหาวิทยาลัย (University) ก็จะดูมีความหมาย มีความลึกซึ้ง มีความกว้างขวางสมจริง สอดคล้องกับความเป็นจริงในสากลโลกแห่งวิถีชีวิตมนุษย์มากขึ้น การพัฒนาตนเองก็จะอธิบายได้อย่างถูกต้องว่าเป็นการสร้าง-เสริมความดีของคน (แต่ละคน, แต่ละชุมชน, และแต่ละสังคม) อย่างมีเป้าหมาย คือ สิ่งแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติ (ความยั่งยืน) ด้วยวิธีการธรรมชาติ (วิธีการที่ยั่งยืน) อย่างมีทิศทาง (Direction) ด้วยวิธีการคิด วิธีทำ และวิธีการจัดการของผู้เรียนเอง ผลที่เกิดขึ้นย่อมนำมาซึ่งความภาคภูมิใจ ความเป็นตัวของตัวเอง การค้นพบและเห็นคุณค่าของตัวเอง ความมุ่งมั่นและอุดมการณ์ ความรัก ความหวงแหนต่อดินแดน ต่อวิถีชีวิต ต่อชุมชน และธรรมชาติ ย่อมเกิดขึ้นกับผู้เรียนทุกคน

การตัดต่อและอ้างอิงความรู้ของอารยะก็จะหมดไป

จากรูปแบบ เนื้อหา รวมทั้งความเป็นจริง มหาวิทยาลัยยังให้ความสำคัญต่อความรู้ที่ผู้อื่นค้นคว้าไว้ คนพบแล้ว นำมาศึกษาเล่าเรียน ท่องจำอย่างจริงจังและไม่ผิดเพี้ยน ถ่ายทอดกันมาชั่วลูกหลานก็ยังรู้อยู่ตรงนั้นเท่านั้น แม้จะนำมาศึกษาต่อยอด ก็เป็นเพียงการสร้างแขนงความรู้เท่านั้น หาใช่องค์ความรู้ที่พูดจากันไม่แทบทุกคนจะอ้างอิง บูรพาจารย์ของตนที่ตนเรียนมา และตนรู้จักว่าถูกต้อง แน่นอนมั่นใจอย่างยิ่งถึงกับนำมาเขียนถ่ายทอดกับมาไม่รู้กี่สิบปี งานวิทยานิพนธ์ไม่รู้กี่ร้อยเล่มก็ยังอ้างชื่อเดิม เรื่องเดิม ข้อความเดิม ทั้ง ๆ ที่บริบทของการศึกษาจุดประสงค์การศึกษา หรือองค์ประกอบอีกมากมาย ต่างกันมาก แต่จะต้องมีธรรมเนียมของการอ้างอิงยืนยัน ยิ่งเรียน ยิ่งศึกษา ยิ่งทำวิจัย ซึ่งเป็นทาสความคิดคนเหล่านั้นมาก โดยที่เราไม่รู้จักเขา และเขาก็ไม่รู้จักเราเลย

ถ้ามีผู้วิจัยเอ่ยถึงความคิดของตน ความรู้ของตน การวิเคราะห์ของตน ก็จะถูกคนถามต่อว่า "ท่านแน่ใจหรือว่าที่พูด ที่คิด ถูกต้อง ทำไมไม่ศึกษาความรู้ความคิดของคนนั้นคนโน้นมา มีหลักทฤษฎี อะไร ของใครรองรับ หรือเปล่า...

งานเขียนโครงร่างการวิจัยหรือปริญญานิพนธ์ในบทที่ 2 จึงเต็มไปด้วย การตัดต่อ การผสมผสานความรู้จากสิ่งที่เหมือนกัน คล้ายกัน ให้เป็นสิ่งใหม่ หรือให้เป็นสิ่งเดียวกัน แล้วดูว่าเขามีช่องว่างตรงไหน จุดไหนน่าสนใจ ตรงไหนที่เราจะศึกษาต่อยอด แตกแขนงความรู้ได้บ้าง เราจึงได้ความรู้เฉพาะที่เป็นกิ่งเป็นก้านหาที่เป็นลำต้น เป็นองค์ความรู้จริง ๆ ได้ยาก จึงต้องพึ่งพาความรู้หรือลำต้นของความรู้ของผู้ที่มีชื่อเป็นชาวต่างชาติโดยส่วนมาก อย่างหลงใหลศรัทธาต่อไป

ความหวังและทิศทางที่ควรส่งเสริม

ดวยหลักการ ด้วยความคิดและอุดมการณ์ที่แปลกแยกและแตกต่างเพียงจุดเริ่มและวิธีการ แต่เป้าหมายสำคัญของการศึกษาที่ไม่แตกต่าง คือ *การพัฒนาศักยภาพของคน* ด้วยกันทั้งนั้น ผู้เขียนมิได้ปฏิเสธวิธีการเรียนรู้แบบเดิมทั้งหมด แต่เห็นว่าความสมบูรณ์ของการเรียนรู้ควรเน้นที่การสร้างเสริมศักยภาพความรู้จากตนเอง ของตนเอง จะถาวรยั่งยืนและแข่งแกร่งกว่า ศูนย์ถ่ายทอดวิชาการ มศว นาแห้ว จึงเหมาะสมที่จะเป็นสถาบันพัฒนาศักยภาพบัณฑิตที่แท้จริงด้วยกลไกของการศึกษาตามขั้นตอนของการเรียรู้ ทิศทางที่มหาวิทยาลัยกำหนดกรอบแนะแนวทางตลอดจนสิ่งเอื้ออำนวย (Facilities) ต่าง ๆ ที่เพียงพอ บัณฑิตทุกระดับควรได้รับรู้ และเข้าสู่หลักสูตรของการพัฒนาศักยภาพตนเองทุกคน และเมื่อถึงวันนั้น มศว ประสานมิตร จะเป็นสถาบันการศึกษาแห่งหนึ่งที่มีชื่อทางให้การศึกษาเพื่อความเป็นไท (Education for Liberation) โดยที่บุคลิกภาพบัณฑิต จะพร้อมสมบูรณ์ด้วย

1. ความเชื่อมั่นตนเอง
2. ความเป็นตัวของตัวเอง
3. มีสติปัญญารอบรู้ตามความจริง
4. มีความมุ่งมั่นและอุดมการณ์
5. มีวิธีการคิด การพูด การกระทำ และการเรียนรู้ของตัวเอง
6. ความมีเหตุผล เข้มแข็ง และกล้าหาญ ต่อการเผชิญปัญหา
7. การมีสติสัมปัญญะรู้ดี-รู้ชอบ
8. ความสำนึกต่อส่วนรวม
9. ความละเอียดรอบคอบ การสังเกต และไตร่ตรองการกระทำ
10. การใช้ปฏิภาณ และทักษะความรู้ ประสบการณ์เพื่อการปฏิบัติจริง
11. ความมานะพยายามอดทนและความขยัน
12. เป็นผู้มีจิตใจดี กว้างขวาง เอื้อเฟื้อและเอื้ออาทร

สรุป

โลกควรให้รางวัลและสรรเสริญต่อผู้มีความรู้ และปฏิบัติได้จริง มิใช่เยินยอต่อผู้รู้และมีปริญญามากมาย แต่มิได้ปฏิบัติหรือปฏิบัติไม่ได้ เช่นเดียวกันค่านิยมของไทยที่ชื่นชม 14 นักคิดอาวุโสทางวิชาการ แต่มิได้ยกย่องเกียรติคุณนักปฏิบัติทางวิชาการในขณะเดียวกันเลย ทำให้เห็นว่าสังคมไทยให้เกียรติและชื่นชมคนที่คิดและพูดเก่ง แต่ไม่ได้ชื่นชมคนที่คิดและปฏิบัติเก่งอย่างเท่าเทียมกัน ผู้เขียนเห็นว่าศูนย์ถ่ายทอดวิชาการ มศว นาแห้ว ควรเป็นสถาบันพัฒนาศักยภาพมนุษย์ที่สมบูรณ์หรือเป็นมหาวิทยาลัยแห่งการศึกษาเพื่อความเป็นไทยที่แท้จริง โดยการที่ส่งเสริมการเรียนของบัณฑิตให้เกิดการพัฒนาตนเอง เกิดความรู้ รู้วิธีการและค้นพบสัจจการแห่งตน ด้วยหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนการสอน รวมทั้งกระบวนการวัดและประเมินผลที่มุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพที่สมบูรณ์ของบัณฑิตจากศึกษาโดยธรรมชาติ เพื่อธรรมชาติต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อมที่เป็นองค์รวม

เอกสารรายงาน

ทัศนศึกษา

ศูนย์ถ่ายทอดวิชาการ มศว นาแห้ว จ.เลย

ส่ง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิสิทธิ์ สารวิจิตร

โดย

นางสาวอัจริยา วัชราวิวัฒน์

26 พฤศจิกายน 2539

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการศึกษาเพื่อการพัฒนาตนเอง

การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร

บัณฑิตวิทยาลัย มศว ประสานมิตร

ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2539

ศูนย์ถ่ายทอดวิชาการ

มศว นาแห้ว จ.เลย

(7 - 9 ตุลาคม 2539)

สถาบันการศึกษาในปัจจุบันมักกระจุกตัวอยู่แต่ในเมือง ในชุมชนหนาแน่น และในสังคมสิ่งแวดล้อมที่ไม่ส่งเสริมความสะดวกสบายในการศึกษา และยังเป็นอุปสรรคต่อการสอนและให้การศึกษาอีกด้วย อุปสรรคเหล่านี้เป็นทั้งอุปสรรคในเชิงกายภาพ อุปสรรคของความคับแคบ แออัด จอแจ และคับคั่งไปด้วยผู้คนและรถราเต็มถนนหนทางแทบทุกตารางพื้นที่ในมหาวิทยาลัย และอุปสรรคสำคัญยิ่ง คือ สถาพการศึกษาที่ทั้งผู้สอนและผู้เรียนมองไม่เห็นความเป็นจริงในสังคมภายนอก ซึ่งเป็นสังคมของคนส่วนใหญ่ ภาพที่มองเห็นอยู่เป็นปะจำวัน จึงเป็นภาพของปัญหาสังคม ปัญหาการจราจร และปัญหาสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นปัญหาใหญ่ของคนส่วนน้อย และเป็นปัญหาน้อยของคนส่วนใหญ่ ผู้เรียนและผู้สอนในเมืองจึงมีบริบททางวิชาการคับแคบ วิ่งหนีปัญหาสังคมเล็ก ๆ และไล่ตามเทคโนโลยี การเอาตัวรอดของคนกลุ่มหนึ่ง เช่น การสื่อสารด้วยคอมพิวเตอร์และอินเตอร์เน็ท เป็นเทคโนโลยีเพื่อการอยู่รอดและการเอาตัดรอดในสังคมเมืองหลวง และได้ประโยชน์เพียงผิวเผินเป็นสังคมการบริโภคเทคโนโลยีและข้อมูลข่าวสารอย่างฟุ่มเฟือยและไร้สาระแห่งชีวิต ละเลยการมองเห็น ประชาชนคนส่วนใหญ่ของประเทศที่มีวิถีชีวิตและความเป็นอยู่อย่างแปลกแยกและแตกต่างกับสังคมเมืองหลวงอย่างสิ้นเชิง เขาเหล่านั้นถูกทอดทิ้งและเมินเฉยต่อการให้การศึกษา การให้ความรู้และการมีความรู้เพื่อเขาเหล่านั้น เขาเป็นบุคคลชั้นสองที่เราห่างเหิน ที่นักคิด นักการศึกษา และนักวิชาการมองเห็นว่าด้อยค่าและล้าหลัง

ศูนย์ฯ มศว นาแห้ว เป็นสถาบันการศึกษาในชุมชนที่น่าจะมีศักยภาพในการผลิตบัณฑิตที่ตรงข้ามกับปัญหาดังกล่าวข้างต้นได้ เพราะมีความพร้อมในหลาย ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นชุมชน ธรรมชาติ วิถีชีวิต ความเป็นจริงของคนในสงคมส่วนใหญ่ นาแห้วคือ แบบจำลองของชุมชนที่เราควรใช้เป็นสถาบันส่งเสริมการศึกษา ทั้งในด้านการเรียนและการสอน บทความนี้จึงขอเสนอประเด็นการคิดและการเขียน ดังนี้

1. นาแห้ว : สถาบันการศึกษาแนวใหม่ เพื่อการพัฒนาตนเอง
2. ศักยภาพของคนในปัจจุบันและอนาคตที่นาแห้วผลิตได้
3. การศึกษาเปรียบเทียบระหว่างวิถีชีวิตจริงกับการศึกษาในห้องสี่เหลี่ยม (ห้องเรียน)
4. สรุป : ได้รู้อะไร, ได้เห็นอะไร และได้คิดอะไร

1. นาแห้ว : สถาบันการศึกษาแนวใหม่เพื่อการพัฒนาตนเอง

การศึกษา มีเป้าหมายเพื่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ของมนุษย์ให้เป็นคนโดยสมบูรณ์ที่มีความรู้ ความคิด และสมรรถภาพในการทำงานและการดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข

จากประสบการณ์การเรียน วิธีการที่ได้วิเคราะห์และมองเห็นในปัจจุบัน จะเห็นว่าสถาบันการศึกษาในระดับพื้นฐาน ก็จะมุ่งให้เด็กมีความรู้เพื่อการอ่านออกเขียนได้ ให้รู้จักการอ่าน การเขียน การคิด และการใช้ชีวิตประจำวัน ตามรูปแบบประเพณี วิถีชีวิต และการปฏิบัติของสังคมไทย ซึ่งเป็นการศึกษาระดับประถมศึกษา ต่อมาในระดับมัธยมศึกษา การศึกษาก็จะมุ่งเน้นให้เด็กได้ศึกษาวิธีการอ่าน การเขียน และการคิดที่ลึกซึ้ง และกว้างขวางมากขึ้น มีการศึกษา ค้นคว้า และการทดลองเรียนรู้ชีวิต และการเข้าสู่สังคมมากขึ้น

ประเด็นสำคัญ คือ วิธีการเรียนรู้ เรามุ่งเน้นการจดจำ การทำตามแบบการทำตามครูสั่ง และมีวัฒนธรรมการเรียนตามแบบฝรั่ง หรือยุโรป เด็กเริ่มเรียนสิ่งที่ไกลตัวมากขึ้น เรียนรู้วิทยาศาสตร์ไกลตัวมากขึ้น และมีการศึกษาสิ่งที่มองไม่เห็นมากขึ้น เป้าหมายสุดท้าย ก็คือ จดจำและทำได้ ตามสิ่งที่ครูต้องการ ตามสิ่งที่มหาวิทยาลัยต้องการ ครูจะมีความต้องการให้เด็กเรียนต่อในมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยต้องการให้เด็กสอบความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ ด้านคณิตศาสตร์ และภาษาอังกฤษ รวมทั้งความต้องการที่เป็นทฤษฎี กฎเกณฑ์ตามตำรามากมาย พัฒนาการเหล่านี้มิได้ทำให้เด็กมีเป้าหมายเพื่อการพัฒนาตนเอง พัฒนาสังคม และพัฒนาชุมชน

ที่ตนเองอยู่ใกล้ชิดมากที่สุด ครั้นถึงการศึกษาในมหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นการศึกษาระดับอุดมศึกษา ที่ควรเน้นการเป็นบัณฑิตที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา แต่ระบบและรูปแบบการศึกษา กลับทำให้เขามีร่างกายที่อ่อนแอ เพราะมุ่งเน้นพัฒนาเฉพาะสมองขาดการทำงาน การออกกำลังกาย และการเล่นกีฬาที่เหมาะสม ในด้านจิตใจ เขาจะถูกปลูกฝังให้มีการแข่งขัน การเอาชนะ การเรียนเก่งและการมีจุดเด่นในสังคมของมหาวิทยาลัย ทำให้มีจิตใจคับแคบ เอาตัวรอดและเห็นแก่ตัว เบียดบังความสุขเฉพาะตน สร้างพัฒนาการทางอารมณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปตามกระแสสังคม วัยรุ่นและอารยธรรมแฟชั่นตะวันตก ที่ส่งเสริมสังคมบริโภคความหรูหราฟุ่มเฟือย และกินอยู่แบบไร้สาระ ไม่เห็นคุณค่าของวัฒนธรรมไทย ที่เน้นความเรียบง่าย เป็นระเบียบ มีกริยาอาการและมารยาทของความเป็นผู้ดี รู้จักคารวะผู้ใหญ่และรู้จักสำรวม ใช้กาละเทศะอย่างเหมาะสม และประการสำคัญ พัฒนาการทางสมองหรือสติปัญญาก็หาได้เน้นความรู้ด้วยตนเองไม่ แต่เน้นความเป็นทาสความรู้ ทาสความคิด และทาสเทคโนโลยีจากต่างชาติอย่างลุ่มหลงและงมงายว่าเหล่านี้ คือ สัจจธรรมของความเป็นผู้รู้ เป็นบัณฑิตและมีความทันสมัย แต่หาได้คิดเลยว่าทรัพยากรเหล่านี้ไม่มีคุณค่าและความสำคัญต่อคนไทย ประเทศไทย เท่าใดเลย มีแต่วัฒนธรรมและความรู้ที่เหมาะสมกับต่างประเทศ เราถูกแยกส่วนของชีวิตการศึกษาออกจากชีวิตจริง ชุมชนจริง และสังคมจริง การศึกษาแยกออกจากการทำงาน แยกออกจากการพัฒนาส่วนอื่นของตัวเองเป็นการศึกษาเฉพาะการเลียนแบบ การลักขโมยความรู้เขา หาได้มีการพัฒนาที่เป็นของตัวเอง ได้ศึกษาได้เรียนรู้ และได้คิดด้วยตัวเอง ด้วยชุมชนด้วยสังคม และด้วยเป้าหมายของเราเอง มีบ้างไหม

มศว นาแห้ว มีความเหมาะสมที่จะเป็นสถาบันการศึกษาที่ให้นิสิตได้ฝึกฝนการใช้ชีวิตในชุมชน ในสังคม และในธรรมชาติที่เป็นจริง ได้เรียนรู้ และฝึกการทำงาน ฝึกค้นคว้าวิธีการทำงาน ได้ค้นคว้าวิธีการเรียนรู้ และได้เห็นองค์ประกอบการเรียนรู้ด้วยตนเอง บรรลุเป้าหมายด้วยตนเอง เกิดความรู้จากการวิเคราะห์สังเคราะห์ และพัฒนาความรู้ด้วยตนเอง ศึกษาทุกขั้นตอนว่าจะเริ่มจากตนเองทั้งสิ้นคือ

1. กำหนดเป้าหมายการเรียนรู้

2. กำหนดสาระของความรู้ที่สนใจจากการศึกษา

3. กำหนดวิธีการเรียนและการศึกษาค้นคว้าทดลอง

4. กำหนดทางเลือก วิธีการปฏิบัติ ด้วยตนเอง

5. กำหนดเกณฑ์การปฏิบัติ และการตรวจสอบประเมินผล

6. กำหนดระยะเวลา และขอบเขตการศึกษาด้วยตนเอง

7. กำหนดคุณค่าและความเป็นประโยชน์ของสิ่งที่รู้ และได้ค้นพบด้วยตนเอง

8. กระบวนการศึกษาอื่น ๆ (อีกมากมาย)

วิธีเรียนเช่นนี้ ผลที่ได้จะทำให้นิสิตได้ใช้ศักยภาพของตนเองทั้งหมดด้วยวิธีการ กระบวนการระหว่างครู-อาจารย์ และนิสิต ที่มุ่งหมายในการพัฒนาตนเองเขาจะได้เห็นคุณค่าของสิ่งแวดล้อม ใช้สื่ออ้างอิงและสารประโยชน์ในการเรียนอย่างทนุถนอมในธรรมชาติ ได้มีการศึกษา การทำงานและการใช้ชีวิตจริง มีการทดลองทำจริง มีประสบการณ์จริง และเห็นผลจากการปฏิบัติอย่างแท้จริง ทุกอย่างจะเป็นการศึกษาจากของจริง มิใช่สิ่งสมมุติหรือจินตนาการ

2. ศักยภาพของคนในปัจจุบันและอนาคต

มศว นาแห้ว มีความเหมาะสมที่จะผลิตบัณฑิตให้เป็นคนที่สมบูรณ์ในทุก ๆ ด้าน ศักยภาพของคนในปัจจุบันและอนาคต ต้องเป็นผู้ที่มีความพร้อมสมบูรณ์ในด้าน

1. มีสุขภาพที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ

2. มีสติปัญญาที่หล่อหลอมและตกผลึกของความสามารถในการคิดในความรู้รอบ และรอบรู้ ตลอดจนความสามารถในการปฏิบัติงานได้จริง รู้จากการกระทำ และกระทำได้ในสิ่งที่รู้

3. มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ที่แจ่มใส มีความอดทน อดกลั้น ความพยายาม และความขยันหมั่นเพียร สร้างและใช้อารมณ์อย่างสุนทรียภาพ

4. รู้การปฏิบัติตัวในสังคม การอยู่ในสังคม ชุมชน และการช่วยเหลือเอื้ออาทรต่อสังคม มิใช่คอยแต่จะทำลายสังคม หรือคอยแต่รับความช่วยเหลือจากสังคม

จากเป้าหมายหรือผลลัพท์ของสถาบันการศึกษาที่เราต้องการบัณฑิตอย่างไรดังกล่าวข้างต้น จะเห็นว่าเป้าหมายที่สอดล้องกับศักยภาพความพร้อมของ มศว นาแห้ว อย่างชัดเจนในทุกหัวข้อ เหมาะสมกับบริบทในสังคมไทย ชุมชนไทยและความเป็นคนไทย การศึกษาตามอารยะประเทศ ได้ประโยชน์เพียงเป็นแบบอย่างบางประการเท่านั้น หาใช่รูปแบบที่เราต้องลอกเลียนไปทุกอย่าง

3. การศึกษากับชีวิตจริง และการศึกษาในห้องสี่เหลี่ยม

บัณฑิตส่วนใหญ่ได้รับการศึกษาเฉพาะจากห้องเรียนและห้องทดลองในโรงเรียน ในมหาวิทยาลัย จึงทำให้ขาดการรับรู้สภาพปัญหาของสังคม รับรู้องค์ประกอบของสังคม รับรู้วิถีชีวิตของสังคม และรับรู้ความต้องการของสังคม มีกระบวนการเรียนรู้จากบริบทของทฤษฎีพื้นฐานจากต่างประเทศ แนวคิดและหลักการของชาวต่างประเทศ ทำให้เกิดช่องว่างของการสร้างความรู้ มีเป็นประโยชน์ต่อสังคม การนำความรู้ไปใช้ในสังคม และการดำรงชีวิตในสังคม หรืออย่างมากก็เพียงการอยู่แบบเอาตัวรอดไปวัน ๆ ของสังคมเมือง ซึ่งจำลองแบบการเปลี่ยนแปลงมาจากชาวตะวันตก ไม่สามารถที่จะนำพาชีวิตบัณฑิตให้ใช้ชีวิตในสังคมชนบท ชุมชนต่างจังหวัด ซึ่งเป็นคนส่วนใหญ่ของชาติได้ ยิ่งเรียนมากก็ยิ่งห่างเหินความเป็นจริงในชุมชนและสังคมมาก เพราะเราขาดองค์ความรู้ที่ลึกซึ้งในสังคมไทย จึงต้องไปไขว่คว้า เด็ดยอดความรู้มาจากต่างประเทศ การเรียนรู้ในชีวิตจริงในชุมชนจริง ในธรรมชาติอย่างแท้จริงจึงขาดหายไป

กลายเป็นว่าชีวิตบัณฑิตเกิดขึ้นได้จากห้องเรียนสี่เหลี่ยม ซึ่งจากความจริงที่เป็นจริงแทบไม่ได้เลย ความแตกต่างจึงเกิดขึ้นในทุก ๆ องค์ประกอบของการเรียนรู้ คือ

1. จุดมุ่งหมาย ที่แปลกแยกจากสังคม
2. วิธีการศึกษา มีแตกต่างจากความจริง
3. สื่อการเรียนการสอน ที่ซ้ำซากและจำเจและไร้สาระ
4. เนื้อหาสาระที่สำคัญ ที่แยกส่วนจากสังคมส่วนใหญ่
5. ผลลัพท์จากการศึกษา ที่นำไปใช้จริงไม่ได้
6. การตรวจสอบความรู้และการประเมินผลการศึกษา
7. การนำความรู้ไปใช้จริงไม่ได้เลย

การศึกษาในชุมชน ในธรรมชาติ จะนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ที่เป็นจริง เกิดผลจริง และนำไปใช้ได้จริง

ตรงข้ามกับการศึกษาในห้องเรียนสี่เหลี่ยม ซึ่งศึกษาจากสิ่งสมมุติ (ความรู้ในตำรา) วิธีการจำลอง (จากรูปแบบการเรียน แบบลอกเลียน) สถานการณ์เทียบเคียง การเกิดผลตามสิ่งสมมุติที่ใส่เข้าไป และไม่สามารถนำผลของความรู้ที่ได้ไปใช้จริงในชุมชนสังคมได้

สรุป

ได้รู้อะไร : ได้เห็นอะไร : ได้คิดอะไร

1. **ได้รู้อะไร** - ได้รู้ว่าอย่างน้อยในสังคมครู ยังมีครูที่คิดหาวิธีการเรียนที่สอดคล้องกับความจริงอยู่ คือ ผศ.ดร.พิสิทธิ์ สารวิจิตร
   - ได้รู้ว่าวิธีการเรียนในปัจจุบันยังมีส่วนที่ขาดความบกพร่องที่จะทำให้ผู้เรียนมีการพัฒนาตนเอง
   - ได้รู้ว่า มศว นาแห้ว มีจุดมุ่งหมายที่เสริมเติมเต็มส่วนขาดของรูปแบบการศึกษาที่บกพร่องในปัจจุบัน
   - ได้รู้ว่ารูปแบบการศึกษาตามแนวทางการพัฒนาตนเองเป็นการศึกษาที่บูรณาการชีวิตจริงกับการศึกษาและการทำงานเข้าด้วยกัน
   - ได้รู้ว่าพหุลักษณ์ทางสังคมไทยยังปรากฏชัดเจนระหว่างความเป็นเมือง และความเป็นชนบท นักวิชาการ นักการศึกษาส่วนใหญ่ ยังสนใจแต่บริบทของสังคมเมืองเท่านั้น

2. **ได้เห็นอะไร**
   - ได้เห็นความตั้งใจ ได้เห็นความพยายาม และความมุ่งมั่นของ ผศ.ดร.พิสิทธิ์ สารวิจิตร
   - ได้เห็นรูปแบบโครงงาน ตลอดจนร่องรอยและสถานที่ฝึกศึกษาเพื่อการพัฒนาตนเองอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ ทั้งความเป็นธรรมชาติ ความสมบูรณ์ของสิ่งแวดล้อม วิถีชีวิตของชุมชน ตลอดจนศักยภาพที่พร้อมจะรับการเปลี่ยนแปลงของสังคมที่บริสุทธิ์
   - ได้เห็นภูมิประเทศ ภูมิธรรม และภูมิรู้ของผู้ริเริ่มผู้สานต่อดำเนินการ ตลอดจนผู้ร่วมสนับสนุน ผู้เฉยเมย และผู้คัดค้านโครงการ

- ได้เห็นความแปลกแยกความแตกต่างและความหลากหลาย ของความเป็นคน ความเป็นชุมชน และความมุ่งหวังของสังคม
- ได้เห็นพัฒนาการของศูนย์ถ่ายทอดวิชาการ มศว นาแห้ว ที่เป็นไปอย่างราบเรียบ และลึกล้ำ จนยากแก่การมองเห็นการเปลี่ยนแปลงในช่วงระยะเวลาอันสั้น ของผู้มีสายตาปกติ และขาดวิสัยทัศน์

3. **ได้คิดอะไร**

- ได้คิดว่าระบบการศึกษาถึงเวลาปรับเปลี่ยนไปสู่ความจริงของความเป็นไทย และความเป็นไท ได้แล้ว
- ได้คิดว่า รูปแบบการศึกษาถูกกำหนดจากสังคมความรู้ตะวันตก เป็นเนื้อหาจากตะวันตก และมีเป้าหมายของการศึกษาเพื่อความเป็นสังคมตะวันตก เกณฑ์การวัดความเจริญ จึงเป็นเกณฑ์ของตะวันตกที่เน้นการพัฒนาวัตถุนิยม
- ได้คิดว่า นักการศึกษา นักวิชาการ และนักคิดของไทย ส่วนใหญ่มีจิตใจ และวิสัยทัศน์คับแคบ มองเห็นแต่รูปแบบวิธีการได้การศึกษาเพียงช่องทางเดียว คือ การศึกษาแบบลอกเลียนแบบ
- ได้คิดว่ากระแสความคิดของการปฏิรูปการศึกษาในปัจจุบัน ถึงแม้จะเป็นความคิดสมัยใหม่ทันสมัย แต่ก็เป็นการพัฒนาไม่ถูกจุด พัฒนาแต่รูปแบบซึ่งเป็นรูปธรรม คือ ปฏิรูปโรงเรียน ปฏิรูปการบริหาร ปฏิรูปหลักสูตร ปฏิรูปครู แต่ไม่ปฏิรูปวิธีการเรียน และวัฒนธรรมการเรียนที่เป็นของไทย

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
ถนนสุขุมวิท ๒๓ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร ๑๐๑๑๐

๕ พฤศจิกายน ๒๕๓๕

เรื่อง การปลูกต้นสักเฉลิมพระเกียรติ ร.๙

เรียน พลตำรวจโท สมควร หริกุล

ตามที่ท่านได้ให้ความเมตตาสนับสนุนโครงการพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ณ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย โดยได้ประสานงานเรื่องการจัดหาสถานที่ก่อสร้างศูนย์ถ่ายทอดวิชาการสู่ชนบท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒให้คณะผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่อำเภอนาแห้วเป็นอย่างดียิ่ง รวมทั้งให้ความเมตตาสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ในการพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ณ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย และการพัฒนาชนบทอำเภอนาแห้วอย่างยิ่งตลอดมา เช่น การดูแลความสงบเรียบร้อยในพื้นที่อำเภอนาแห้วและชายแดน การร่วมปลูกต้นสักในโครงการปลูกต้นสักเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ เมื่อวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๓๕ เป็นต้น จึงขอขอบพระคุณท่านอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ และหวังว่าท่านคงจะให้ความสนับสนุนการสร้างสถาบันอุดมศึกษา ณ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย จนบรรลุความสำเร็จด้วยดี

อนึ่งขอเรียนว่าทางโรงเรียนนาแห้ววิทยาได้ขออนุมัติกรมสามัญศึกษา สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดเลย และได้รับความสนับสนุนจากผู้นำท้องถิ่นและผู้นำทางการศึกษาในอำเภอนาแห้ว อนุญาตให้มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒใช้ประโยชน์ที่ดินโรงเรียนนาแห้ววิทยาจำนวน ๕ ไร่เพื่อก่อสร้างศูนย์ถ่ายทอดวิชาการสู่ชนบทแล้ว ตั้งแต่วันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๘๓๕

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิสิทธิ์ สารวิจิตร

ผู้ร่วมปลูกต้นสักเฉลิมพระเกียรติ ร.9 เมื่อ 21 มิถุนายน 2535 ณ เขตโครงการพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย เช่น พลตำรวจโทสมควร หริกุล ประธานคณะกรรมการบริหารขบวนการลูกเสือเพื่อสิ่งแวดล้อม รองอธิการบดีฝ่ายวิจัย (รศ.ดร. ณัฐพงษ์ เจริญพิทย์) รองอธิการบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนา(รศ.ดร. สมบูรณ์ ชิดพงศ์) นายอำเภอนาแห้ว (นายสมชาย ไชวัฒนกุ)

บ้านเกิดของนายพิสิทธิ์ สารวิจิตร และน้อง ๆ ถ่ายเมื่อวันที่ 18 มีนาคม พ.ศ. 2509 สถานที่หล่อหลอมความคิดโครงการมหาวิทยาลัยแห่งการงานและพัฒนาการ (มกพ)

ภาพแปลนชีวิตของนายพิสิทธิ์ สารวิจิตร เขียนด้วยสีน้ำมันเมื่อ มิถุยายน - 3 สิงหาคม พ.ศ. 2514 ภาพนี้ถ่ายเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม พ.ศ. 2514 อาจารย์บุญมา เชื้อบุญมี เป็นผู้ถ่ายภาพ นายพิสิทธิ์ สารวิจิตร ผู้วางโครงการ มกพ อายุประมาณ 33 ปี

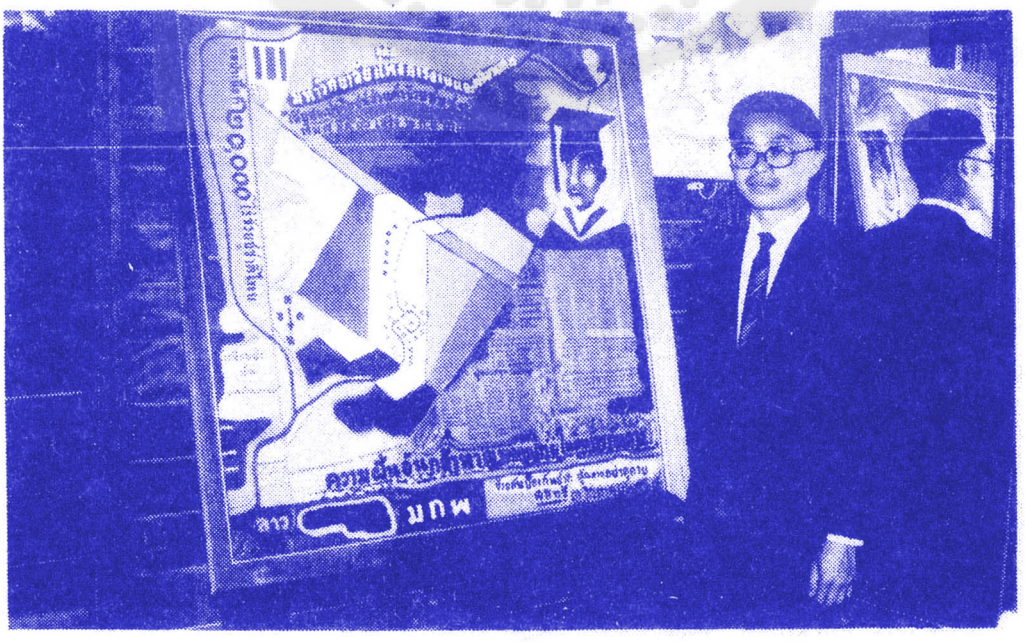

บริเวณบ้านเกิดของ ดร.พิสิทธิ์ สารวิจิตร เมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2540

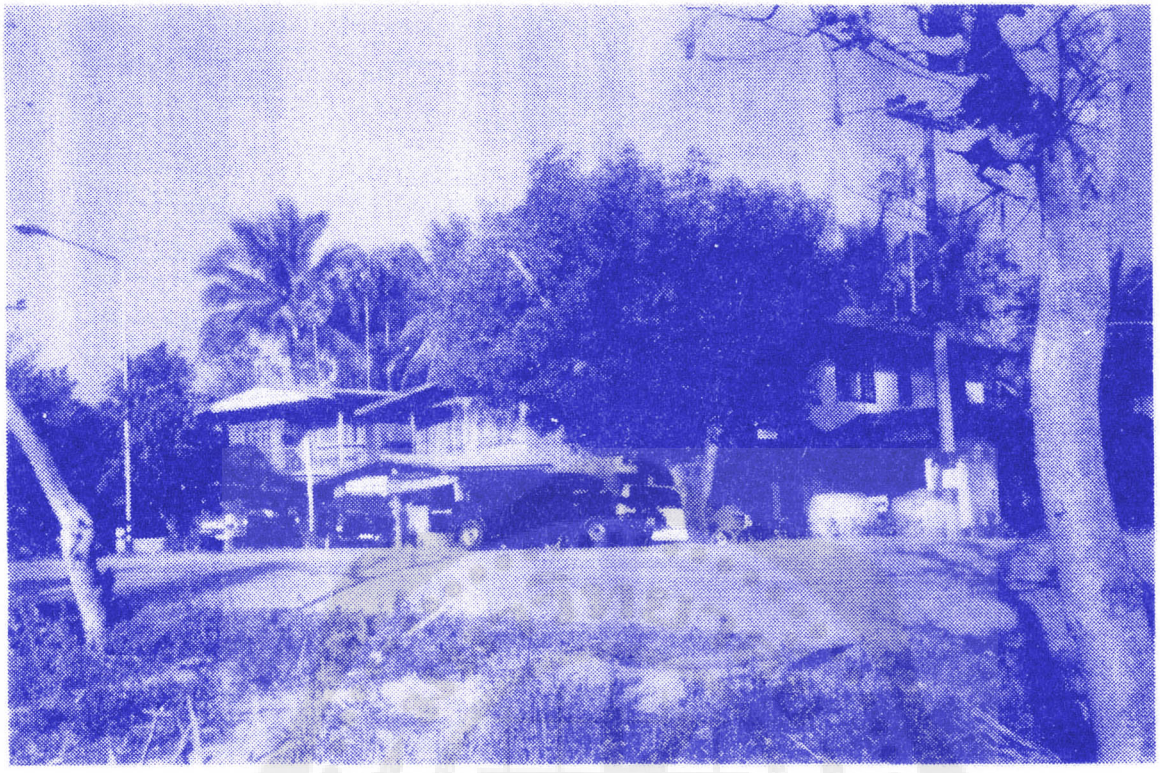

ห้องสมุด "สารวิจิตร" เมื่อวันที่ 14 เมษายน พ.ศ. 2514 ในภาพจากซ้ายไปขวา
นายพิสิทธิ์ สารวิจิตร (อายุ 33 ปี) นายสมสิน โพธสุต (ศึกษาธิการจังหวัดเลย)
ดร.สาร สาระหัศนานันท์ (หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์จังหวัดเลยในขณะนั้น)

ปลูกมะขามเพื่อสร้างมหาวิทยาลัยแห่งการงานและพัฒนาการ (มกพ) เริ่มต้นครั้งแรก
โดยนายเก่ง สารวิจิตร (อายุ 51 ปี) และนายพจน์ สารวิจิตร (อายุ 23 ปี)
เริ่มปลูกเมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม พ.ศ. 2510

ผู้มีส่วนร่วมดำเนินโครงการมหาวิทยาลัยแห่งการงานและพัฒนาการ (มกพ) ในวันที่ 18 มีนาคม พ.ศ. 2511 ได้เดินทางไปเยี่ยมคุณย่า (นางหนูจันทร์ สารวิจิตร) ในภาพขณะผ่านวัดโพธิ์ศรี บ้านฝากน้ำ จากซ้ายไปขวา บุญเกื้อ ชัยเด่น บุญนาง หลานปนัดดา บุญได้ และคุณยาย (นางทีป จันทะคุณ) นายพิสิทธิ์ สารวิจิตร เป็นผู้ถ่ายภาพ

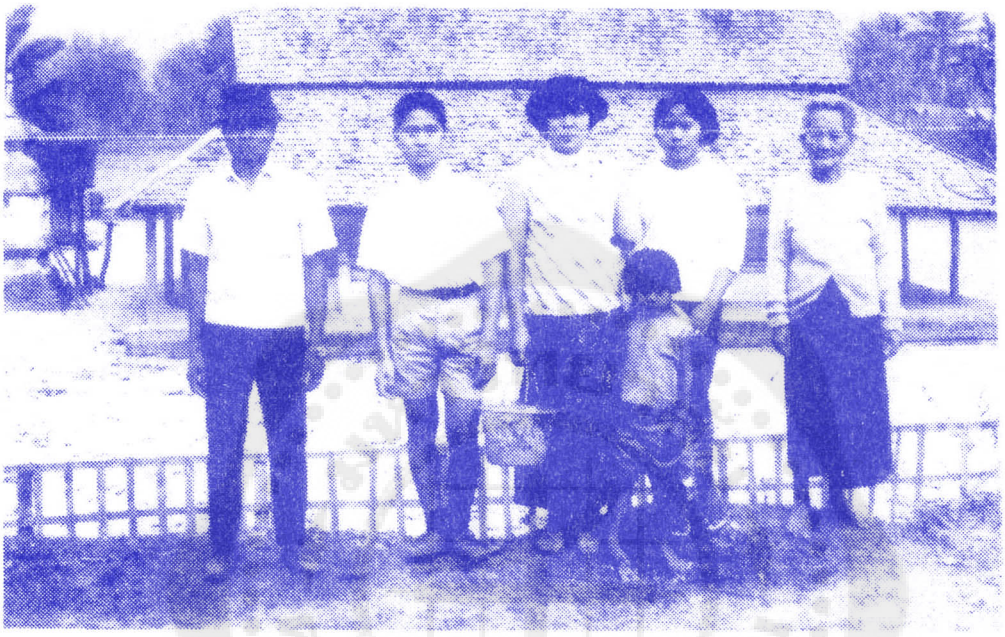

ที่บ้านบ่อหางนา จากซ้ายไปขวา บุญได้ บุญนาง คุณย่า (นางหนูจันทร์ สารวิจิตร อายุประมาณ 77 ปี) ชัยเด่น และบุญเกื้อ นายพิสิทธิ์ สารวิจิตร เป็นผู้ถ่ายภาพ

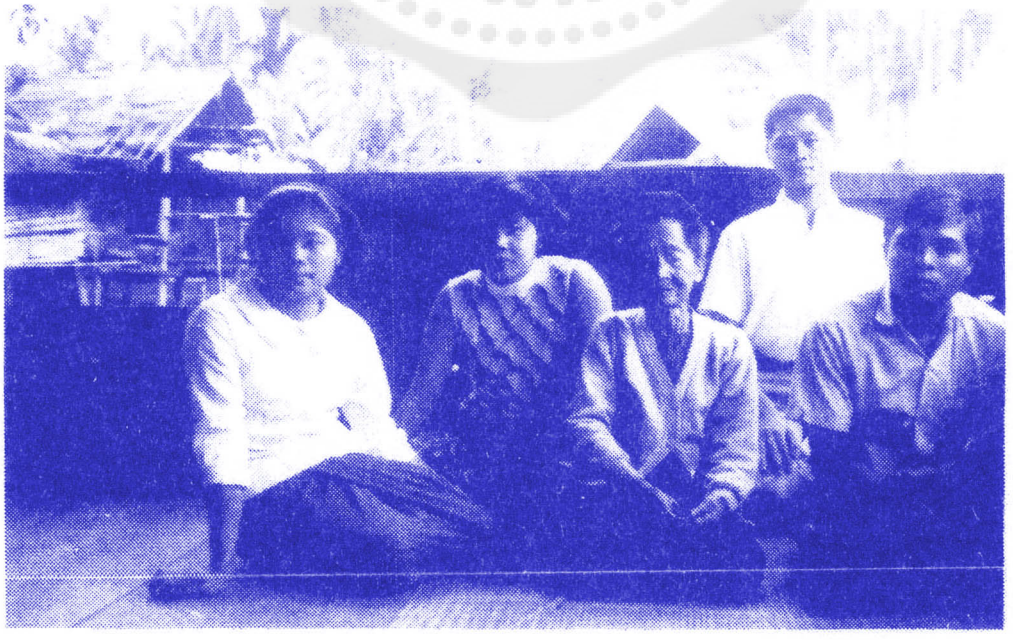

คณะผู้ไปถางป่าเพื่อสร้างศูนย์ถ่ายทอดวิชาการสู่ชนบท-มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย เป็นครั้งแรกในวันที่ 28 ตุลาคม พ.ศ. 2535 แถวหน้าจากซ้าย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิสิทธิ์ สารวิจิตร นายบุญเกื้อ สารวิจิตร นางสาวบุญแทน ไพรภิบาล ภารโรงโรงเรียนนาแห้ววิทยา นางสาวแผ่นทอง (จุไรรัตน์) ไพรภิบาล นางสาวมลฤดี สารวิจิตร แถวหลังจากซ้าย นายเมฆ ดวงอุปะ นายปัน แสงคำ นายน้อย วันทองสังข์ นายพร้อม สารวิจิตร นางอุบลรัตน์ ดวงอุปะ และนายรุ่งเรือง สารวิจิตร อาจารย์วิเนตร นนทะโคตร เป็นผู้ถ่ายภาพ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิสิทธิ์ สารวิจิตร มอบโครงการพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย ให้รองผู้ว่าราชการจังหวัดเลย (นายมานิต ศิลปอาชา) เมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน พ.ศ. 2533 ณ บริเวณน้ำตกภาคแพร่ (ธารสวรรค์)ตำบลนาแห้ว

วันที่ 8 มีนาคม พ.ศ. 2536 ร.ต.ต. พลเอกอาทิตย์ กำลังเอก ประธานคณะกรรมาธิการการทหารของสภาผู้แทนราษฎร กล่าวเปิดศูนย์ถ่ายทอดวิชาการสู่ชนบท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย ต่อหน้าผู้มีเกียรติ นักเรียน ครู อาจารย์ ท่านอธิการบดี (รศ.ดร.ชาตรี เมืองนาโพธิ์) รองอธิการบดี(รศ.ดร.ณัฏฐพงษ์ เจริญพิทย์)

ฯพณฯ รัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย (นายสุเทพ อัตถากร) พร้อมด้วยคณะที่ปรึกษา ผู้ว่าราชการจังหวัดเลย (ร.ต.สมนึก ชูวิเชียร) และข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ของจังหวัดเลย ได้ไปตรวจเยี่ยม ให้การสนับสนุนศูนย์ถ่ายทอดวิชาการสู่ชนบท พื้นที่โครงการพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย เมื่อ 30 เมษายน - 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2536

ปลูกต้นไม้และต้นสักในเขตโครงการพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย วันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2536 ฯพณฯ รัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย (นายสุเทพ อัตถากร) และคณะปลูกต้นไม้ผลและต้นสักเฉลิมพระเกียรติ ร.9

วันที่ 21 มิถุนายน พ.ศ. 2535 พลตำรวจโทสมควร หริกุล คณะผู้บริหารชมรมการลูกเสือเพื่อสิ่งแวดล้อม คณะอาจารย์ มศว นักเรียน ครู อาจารย์ ข้าราชการ ป่าไม้จังหวัดเลย นายอำเภอนาแห้ว ลูกเสือชาวบ้าน ลูกเสือ เนตรนารี ร่วมกันปลูกต้นสักเฉลิมพระเกียรติ ร.9

ผู้ให้การสนับสนุนผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิสิทธิ์ สารวิจิตร ในการดำเนินโครงการสร้างมหาวิทยาลัยในชนบทชายแดนไทย - ลาว ณ ตำบลนาแห้ว อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย
อาจารย์กาจ ควงอุปะ รพณฯ รัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย (นายสุเทพ อัตถากร)
ภาพนี้ถ่ายเมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2536 ณ ศูนย์ มศว อ.นาแห้ว จังหวัดเลย

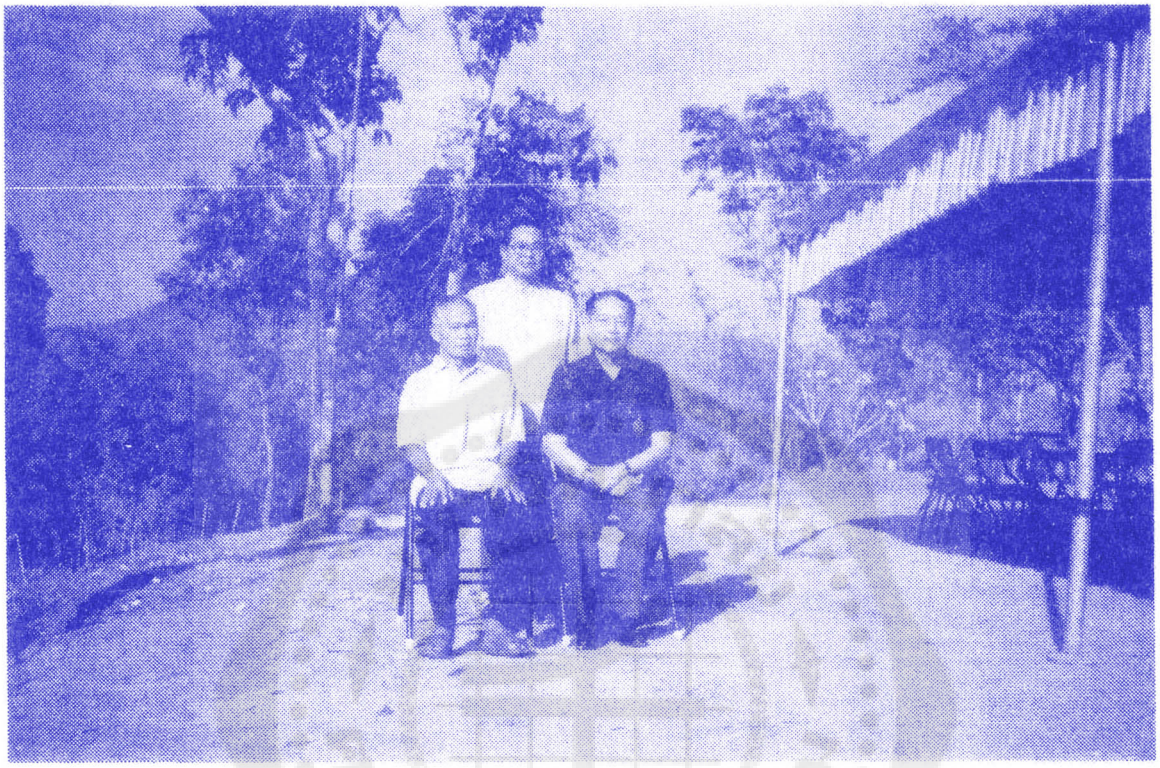

ครอบครัวของ ดร.พิสิทธิ์ สารวิจิตร ที่ให้การสนับสนุนโครงการมหาวิทยาลัยแห่งการงานและพัฒนาการ (มกพ) แถวหน้า นายเคง สารวิจิตร (บิดา) นางทีป จันทะคุณ (ยาย) แถวหลัง บุญเกื้อ ชัยเส็น บุญได้ บุญนาง จันทร์เพ็ญ สารัสดิ์ (ภรรยาของบุญเกื้อ) พจน์
ภาพนี้ถ่ายเมื่อวันที่ 20 มีนาคม พ.ศ. 2533 ที่บ้านนาโพธิ์ ตำบลนาแห้ว อำเภอนาแห้ว

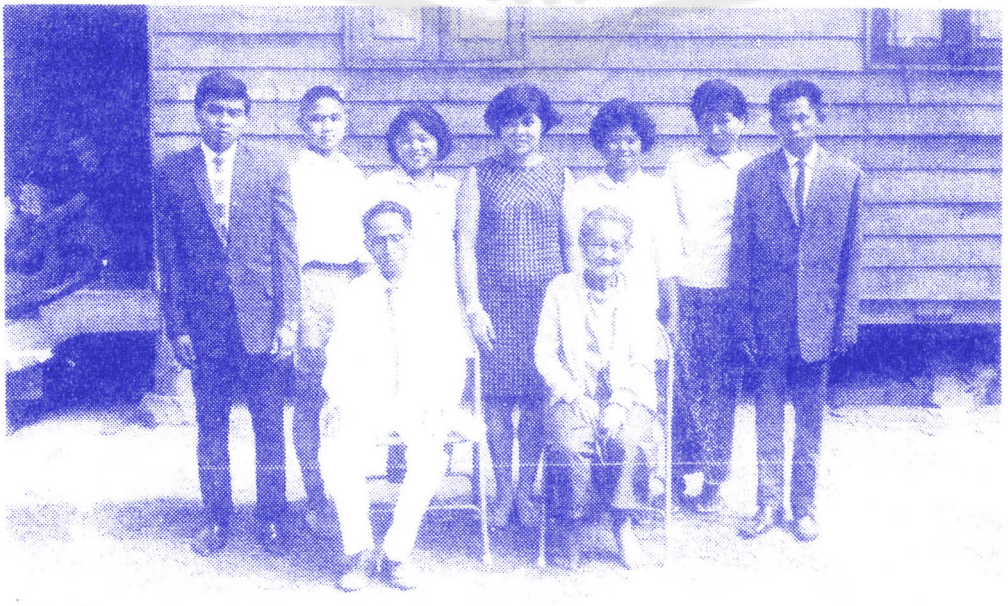

ต้อนรับฯพณฯ รัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย (นายสุเทพ อัตถากร) ณ อาคารโครงการน้ำพระทัยจากในหลวง ศูนย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย เมื่อวันที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2536

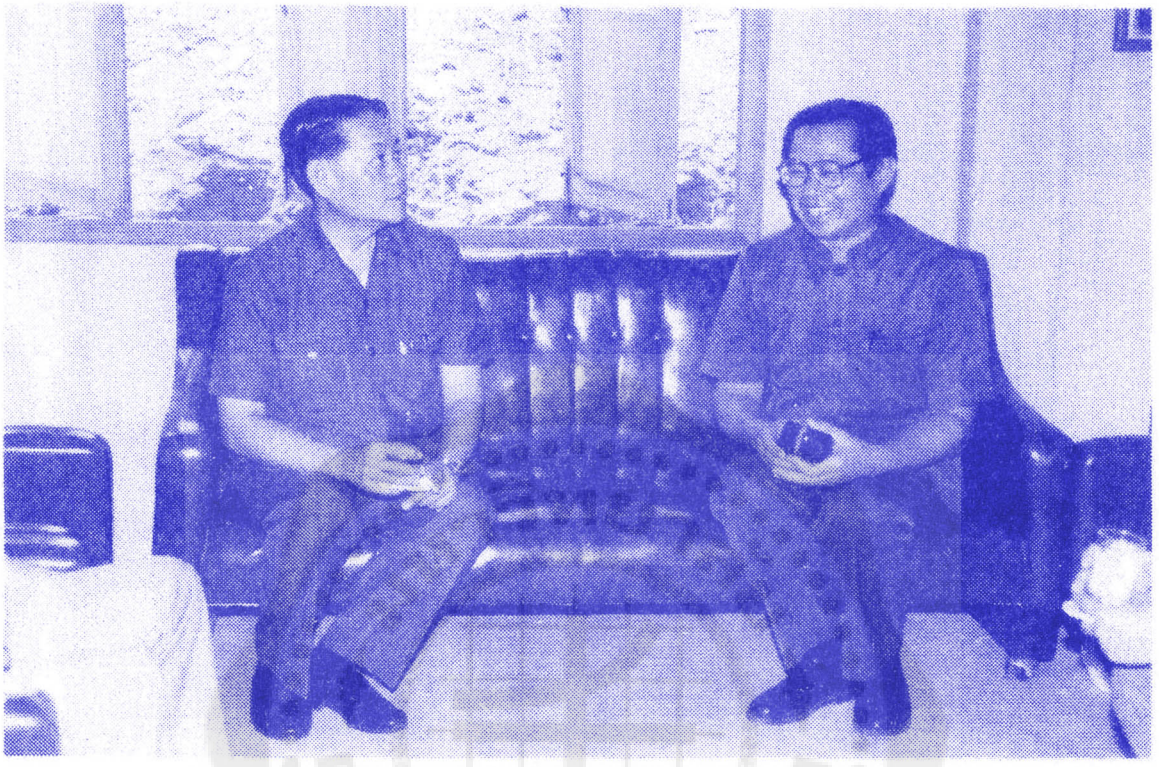

สำรวจพื้นที่เขตโครงการมหาวิทยาลัยแห่งการงานและพัฒนาการ (มกพ) ขณะมาถึงตาดโตน ตำบลนาแห้ว อำเภอด่านซ้าย (ในขณะนั้น) จังหวัดเลย เมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2511 ดำหมวด อุ่นแก้ว พิสิทธิ์ สารวิจิตร บุญเกื้อ สารวิจิตร เป็นผู้ถ่ายภาพ

ชาวบ้านผู้สนับสนุนการสร้างมหาวิทยาลัยมาเยี่ยมศูนย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย เมื่อวันที่ 3 เมษายน พ.ศ. 2538

ผู้สูงอายุ (65 - 90 ปี)ผู้สนับสนุนการสร้างมหาวิทยาลัยมาเยี่ยมศูนย์มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย เมื่อวันที่ 7 สิงหาคม พ.ศ. 2540

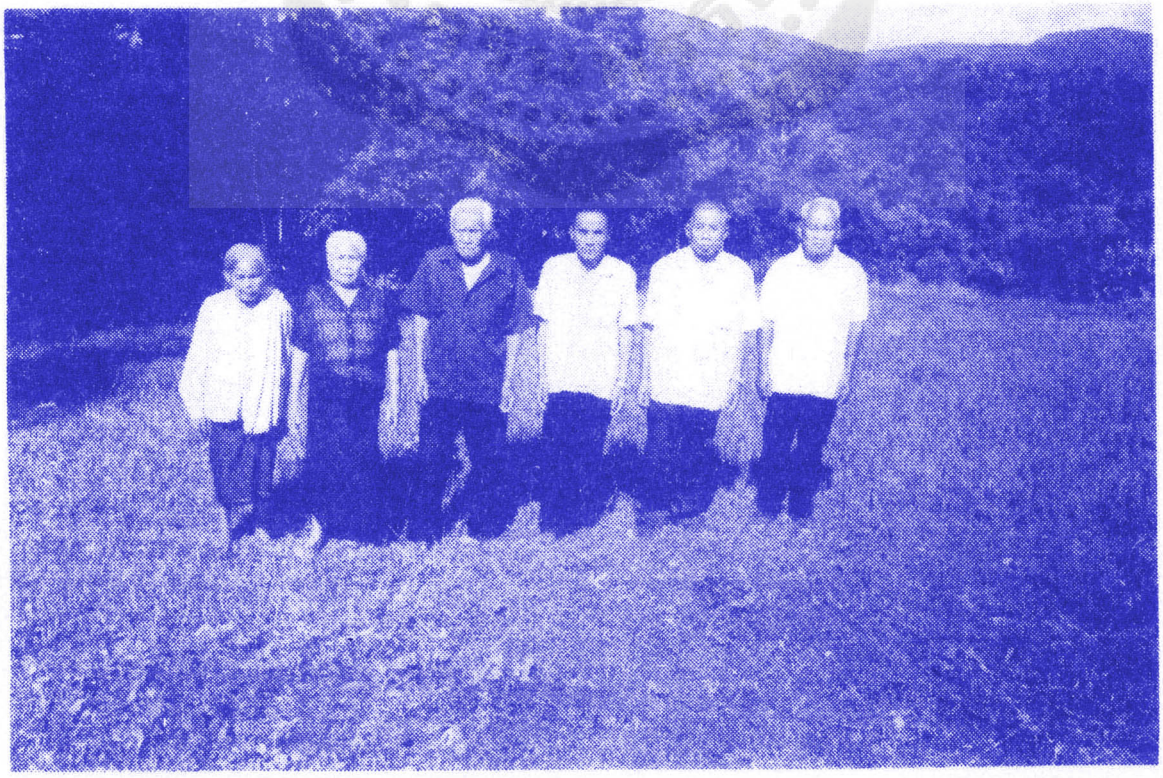

รองอธิการบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนา (รองศาสตราจารย์ ดร.โชติ เพชรชื่น) มอบของที่ระลึกแก่ผู้มีอุปการคุณสนับสนุนช่วยเหลือโครงการสร้างมหาวิทยาลัยที่ตำบลนาแห้ว (นายกอน ศรีฟอง)เมื่อวันที่ 8 มีนาคม พ.ศ. 2537

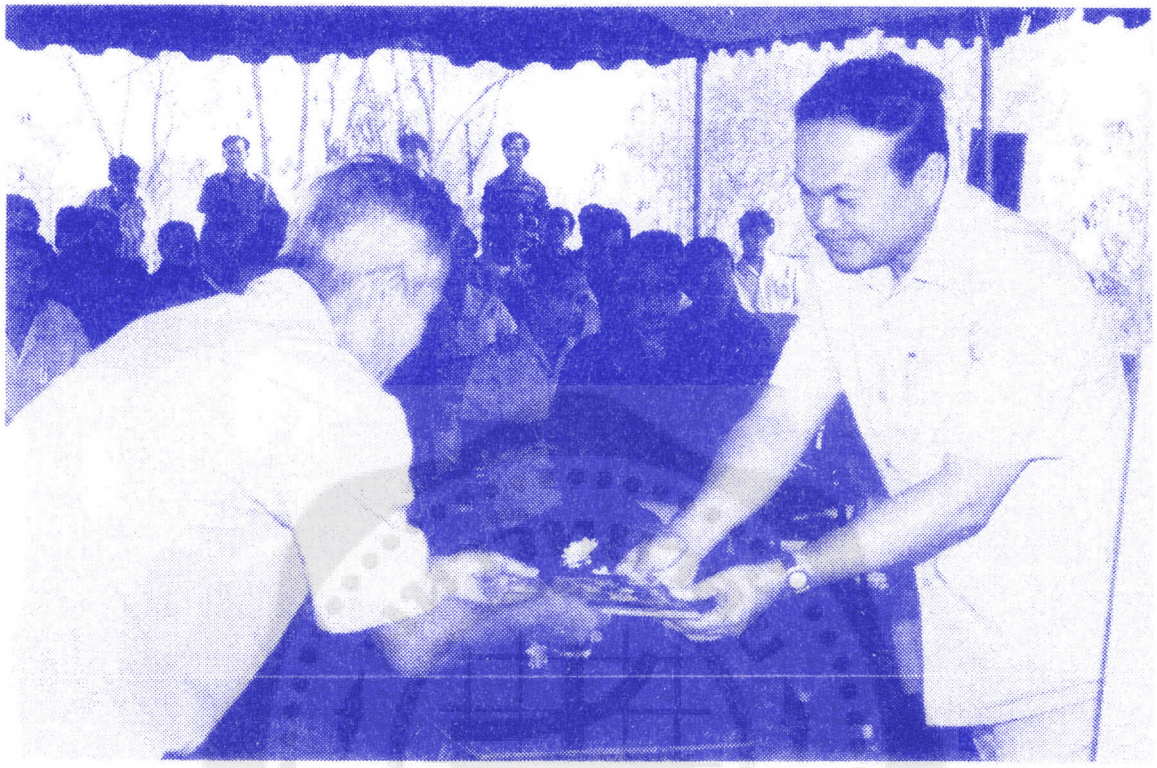

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ เบาใจ นำนิสิตไปฝึกภาคปฏิบัติและภาคสนามที่ศูนย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย เป็นประจำ ในภาพรถบรรทุกนิสิตไปจอดอยู่ ณ บริเวณหน้าคุกคาดแหร่ (ธารสวรรค์) ศูนย์กลาง มศว อ.นาแห้ว จ.เลย

การปฏิบัติงานที่ศูนย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย จากซ้ายไปขวา
นายนอย วันทองสังข์ นายสายแดน ไพรภิบาล ผศ.ดร.พิสิทธิ์ สารวิจิตร เป็นผู้ถ่ายภาพ

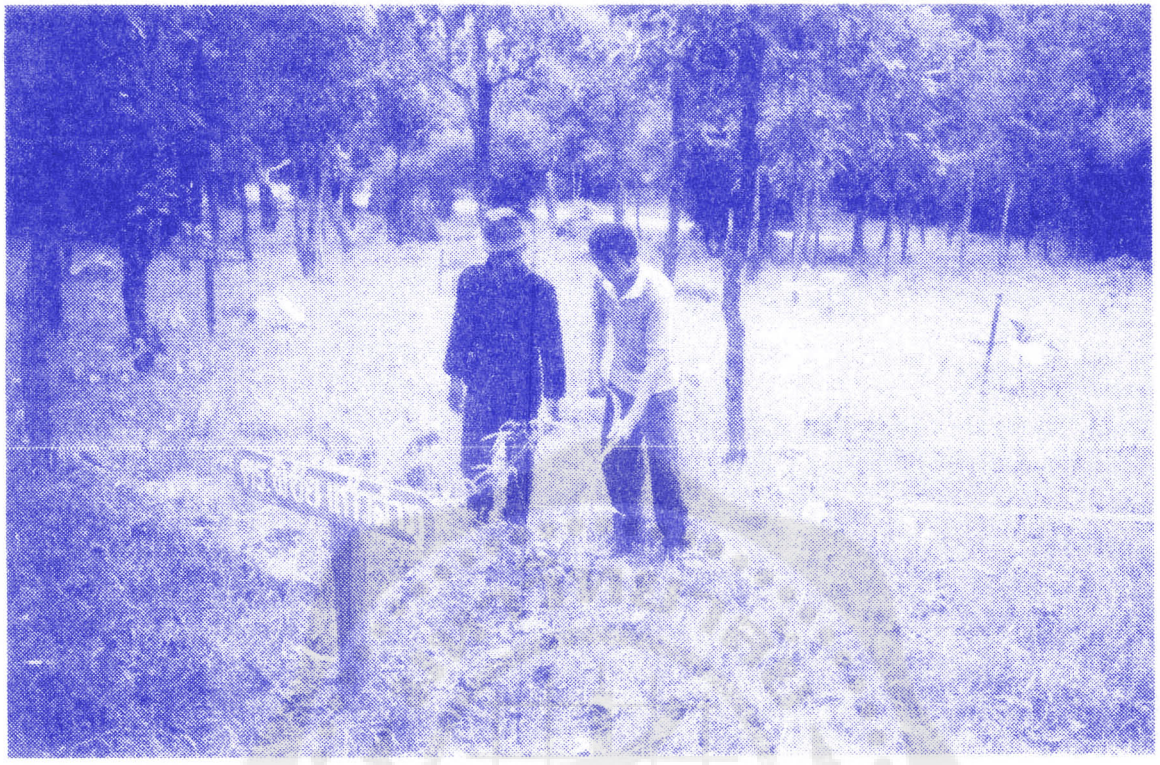

แปลงสาธิตการเกษตร – ศูนย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย
จากซ้ายไปขวา นายไกรวิน (ชัยเดช) สารวิจิตร นายปุ่น โพนชัยยา นายพัฒนจักร ดวงอุปะ
นายสายแดน ไพรภิบาล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิสิทธิ์ สารวิจิตร เป็นผู้ถ่ายภาพ
เมื่อวันที่ 7 สิงหาคม พ.ศ. 2540

แปลงสาธิตการเกษตรของศูนย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย ให้ผลแล้ว - มะม่วงที่เริ่มปลูกเมื่อ 13 เมษายน 2536 ก็ออกผลให้ชื่นใจแล้ว - เด็กหญิงศิริลักษณ์ สารวิจิตร ดีใจที่มะม่วงที่ศูนย์ฯ ออกผลดก ถ่ายภาพเมื่อวันที่ 28 พฤษภาคม พ.ศ. 2540

ต้นเสาวรสก็ออกผลดกเช่นกัน จากซ้ายไปขวา ผศ.ดร.พิสิทธิ์ สารวิจิตร นายปุ่น โพนชัยยา นายสายแดน ไพรภิบาล นายไกรวิน(ชัยเด่น) สารวิจิตร เมื่อ 7 สิงหาคม พ.ศ.2540

ติดตั้งป้ายมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่โรงเรียนนาแห้ววิทยา เมื่อ 30 มีนาคม 2540

นิสิตปริญญาเอก สาขาการอุดมศึกษา ไปฝึกภาคปฏิบัติและภาคสนามที่ศูนย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย เมื่อวันที่ 25 - 26 กันยายน 2539 จากซ้ายไปขวา นายจำเริญรัตน์ เจือจันทร์ นายประหยัด ภูมิโคกรักษ์ นางอติญาณ์ ลิกขะไชย นายสมบูล ถาวรกิจ ถ่ายภาพที่กระท่อมน้อยใกล้น้ำตกตาดแพร่ (ธารสวรรค์) เมื่อ เช้าวันที่ 26 กันยายน พ.ศ. 2539 ผศ.ดร.พิสิทธิ์ สารวิจิตร ถ่ายภาพ

ถังสำรองน้ำให้โคทดลอง ที่หลบฝนสำหรับโค และโคทดลอง เมื่อ 2 พฤษภาคม 2538
โครงการใช้มูลโคพัฒนาคุณภาพชีวิตและแก้ปัญหาความยากจนในชนบท: การพิสูจน์
หลักปรัชญาการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง

ตัวอย่างโคทดลองและมูลโคทดลองที่เก็บไว้ในหลุม
โครงการวิจัยเรื่องการใช้มูลโคพัฒนาคุณภาพชีวิตและแก้ปัญหาความยากจนในชนบท:
การพิสูจน์หฤษฎีการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิสิทธิ์ สารวิจิตร

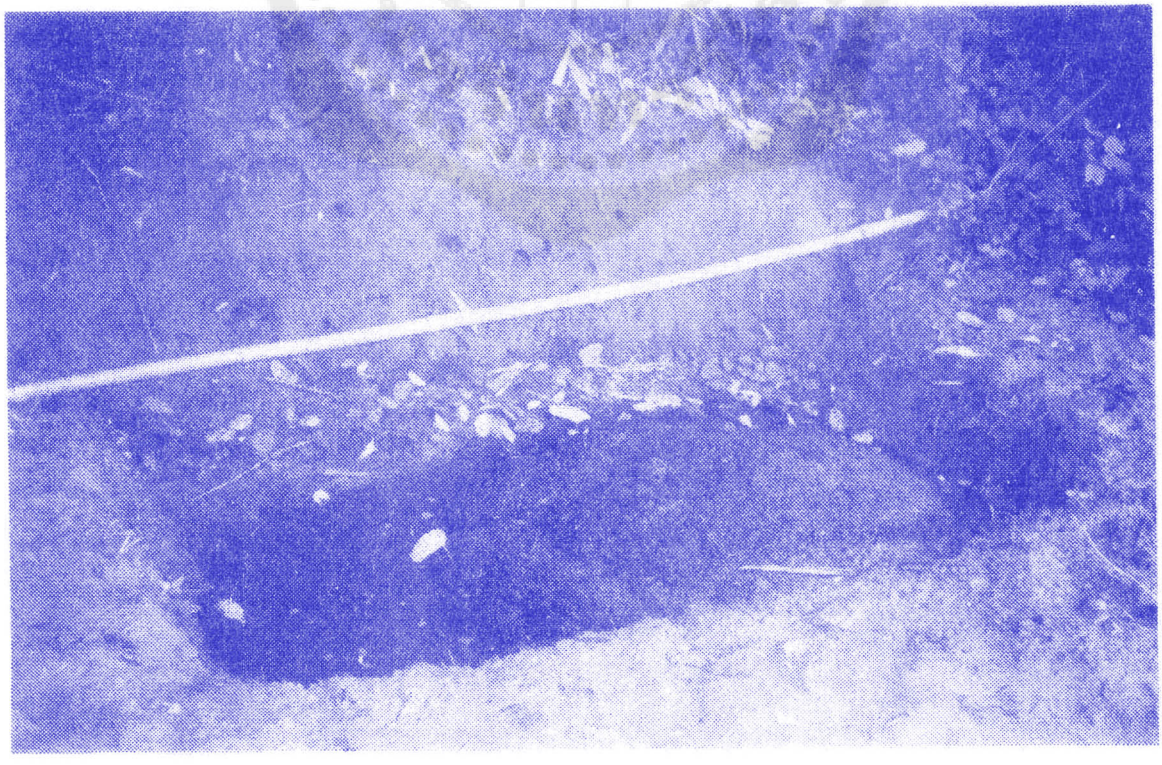

ศิลาจารึกหลักการพัฒนาตนเองของ ดร.พิสิทธิ์ สารวิจิตร สร้างเอง หินอ่อนสีเทา
ขนาด 30 คูณ 30 คูณ 50 ลูกบาศก์เซ็นติเมตร สร้างเมื่อ 21-30 พฤษภาคม 2531

ตัวอย่างผลงานการสลักหิน รายงานการวิจัย ภาพสีน้ำมัน อุปกรณ์การสอนที่ทำเอง
ของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิสิทธิ์ สารวิจิตร - สร้างจากสิ่งที่คนอื่นไม่เห็นค่า
ถ่ายภาพนี้เมื่อ 2 พฤษภาคม พ.ศ. 2536

อาคารโครงการน้ำพระทัยจากในหลวง สร้าง พ.ศ. 2535 – 2536 เป็นเงินโครงการน้ำพระทัยจากในหลวง 250,000 บาท เงินส่วนตัวของ ผศ.ดร.พิสิทธิ์ สารวิจิตร เพิ่มเติม 60,000 บาท เงินซื้อวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องใช้จาก ศ.ดร.ไพบูลย์ ช่างเรียน 50,000 บาท

ศาลาสันติธรรม สร้าง พ.ศ. 2537 ผศ.ดร.พิสิทธิ์ สารวิจิตร บริจาค 4,000 บาท นายศุภพงศ์ ประภาศิริ บริจาค 3,000 บาท นายสายแดน ไพรภิบาล และนายน้อย วันทองสังข์ เป็นคนสร้าง นายที ชัยชนะ อดีตกำนันตำบลนาแห้ว บริจาคตอไม้ประดู่

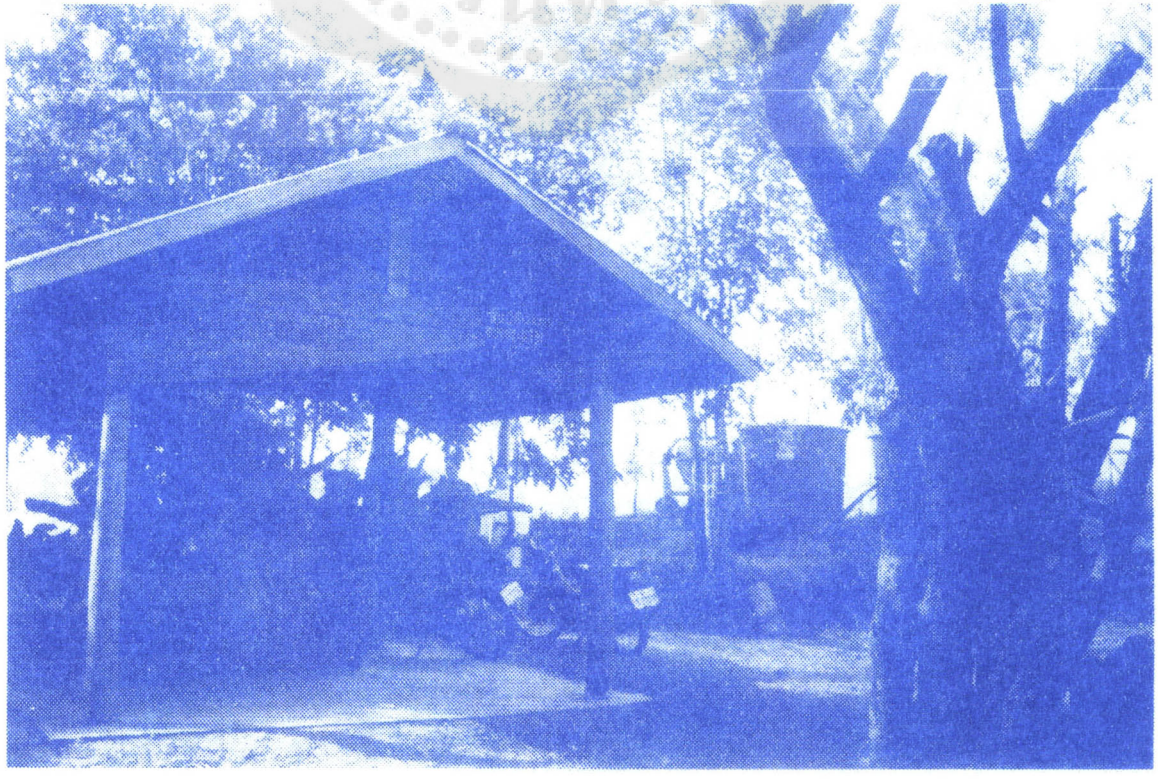

สาลาสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำกัด สร้าง พ.ศ. 2540 สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำกัด บริจาค 5,000 บาท นางปนัดดา ส่องศรี(ดวงอุปะ) บริจาค 100 บาท นางอุบลรัตน์ ดวงอุปะ บริจาค 100 บาท นายพัฒนจักร ดวงอุปะ บริจาค 100 บาท นางสาววงรัก ดวงอุปะ บริจาค 50 บาท นายไกรวิน (ซ้อเต็น) สารวิจิตร บริจาค 2,000 บาท นายสายแดน ไพรภิบาล นายน้อย วันทองสังข์ นายพัฒนจักร ดวงอุปะ เป็นคนสร้าง

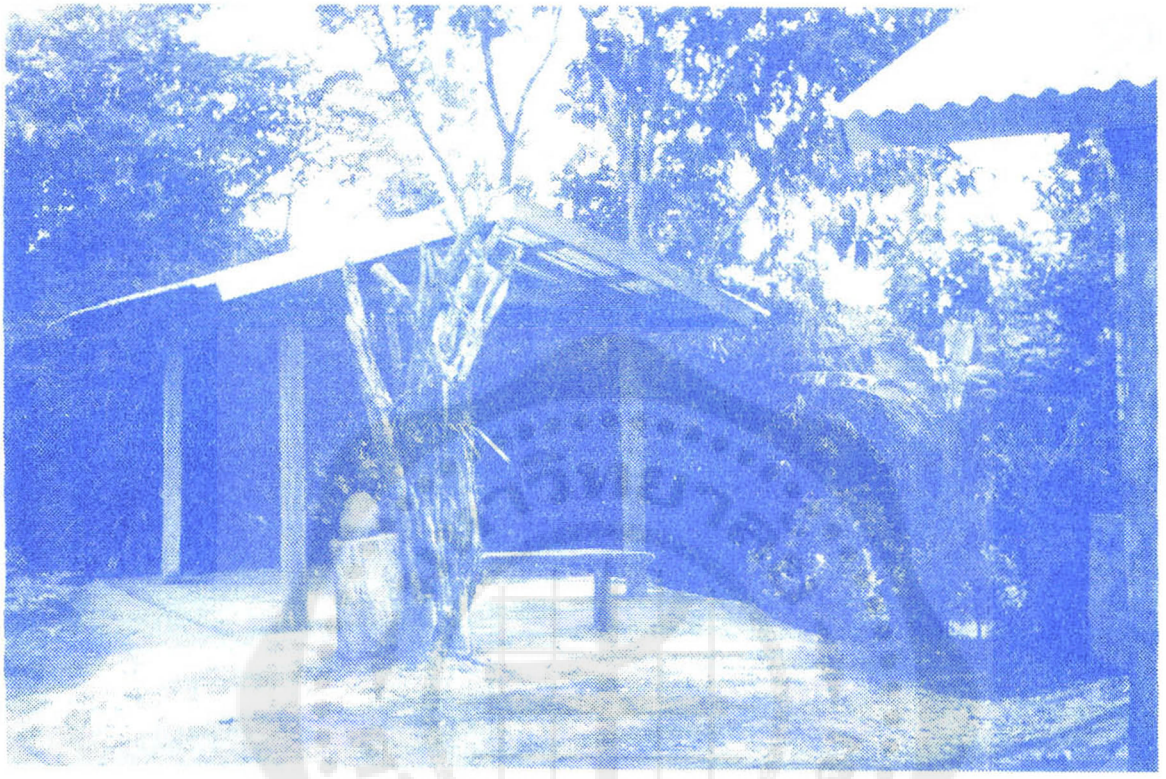

คณะผู้เริ่มงาน ดูแลรับผิดชอบ บุกเบิกการก่อสร้าง การพัฒนาพื้นที่ และทำกิจกรรมของศูนย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย ในพื้นที่ตำบลนาแห้ว จาก พ.ศ. 2535 – 2540 คือ ผศ.ดร.พิสิทธิ์ สารวิจิตร นายน้อย วันทองสังข์ นายสายแดน ไพรภิบาล และนายพร้อม สารวิจิตร (ผู้ใหญ่บ้านนาโพธิ์ ตำบลนาแห้ว อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย)

